

Stâlpul de foc roman

STÂLPUL DE POC

Lynn Austin

STÂLPUL

DE FOC

roman

Seria Focul topitorului

Editura Casa Cărții, Oradea 2008

Copyright © 2003 by Lynn Austin Originally published in English under the title *Fire by night* by Bethany House Publishers, a division of Baker Publishing Group, Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A. All rights reserved.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin Editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Casa Cărții, Oradea.

Stâlpul de foc de Lynn Austin

Copyright © 2008 Editura Casa Cărții O.P. 2, C.P. 30, 410670 Oradea

Tel. / Fax: 0259 - 469057; 0359 - 800761; 0728 - 874975 E-mail: infoecasacartii.ro www.ecasacartii.ro

Traducerea: Talita Adam Editarea: Teofil Stanciu Tehnoredactarea: Vasile Gabrian Coperta: Adrian Mihocaș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

AUSTIN, LYNN

Stâlpul de foc / Lynn Austin.

— Oradea: Casa Cărții, 2008 ISBN 978 - 973 - 8998 - 42 - 1

821.111 - 97 = 135.1

Lui Ken, pentru încurajarea ta, pentru sprijinul tău și pentru dragostea ta.

LYNN AUSTIN este câștigătoarea, în 2002 și în 2003, a premiului Christy pentru romanul istoric *Tărâmurii*

ascunse, respectiv Lumina din întuneric. Pe lângă faptul că este autoare, Lynn este o oratoare celebră la conferințe, în aziluri și la diferite evenimente bisericești și școlare. Ea și soțul ei au trei copii și locuiesc în Illinois.

PARTEA ÎNTÂI

Să nu dați uitării primirea de oaspeți, căci unii, prin ea au găzduit, fără să știe, pe îngeri.

Evrei 13: 2

Iisus le-a vorbit din nou, și a zis: „Eu sunt Lumina lumii, Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții”.

Ioan 8: 12

Capitolul 1

Bull Run, Virginia 21 iulie 1861

Strigătul de atac spintecă aerul ca o pânză sfâșiată. Julia Hoffman se înfioră, cu părul măciucă.

— Ce a fost asta? șopti ea.

— Rebelii, spuse unchiul Joseph. Dumnezeu să ne ajute... ne atacă. Dădu binoclul reverendului Nathaniel Greene, așezat în trăsură vizavi de Julia.

— Pofțiți, domnule reverend. Priviți-i!

Julia se aplecă, privind cu atenție fața tânărului pastor în timp ce acesta își ducea binoclul de campanie la ochi și cerceta câmpul de luptă din depărtare. Când Nathaniel vorbi, vocea lui era stinsă de uimire sau poate teamă.

— De unde au apărut toți aceștia?

— Ce se întâmplă? întrebă Julia. Spuneți-mi, ce se petrece?

— Au sosit întăriri din partea Confederației, spuse unchiul Joseph. Par să fie câteva mii. Oare va rezista linia noastră, domnule reverend?

— Nu aş putea spune. Nathaniel oferi binoclul congresmanului Rhodes, așezat lângă el. Congresmanul corpulent scutură din cap, frecându-se la ochi cu podul palmelor.

— Mi-a intrat sudoarea în ochi. Ustură teribil. Căldura asta blestemată e prea de tot. Se așează greoi

lângă Nathaniel, arătând ca o bucată de untură ce se topește încet în tigaie. Sticle de șampanie goale se ciocniră la picioarele lui.

Julia se întoarse spre unchiul ei care stătea în drumul prăfuit, lângă trăsură, frângându-și mâinile.

— Parcă spuneai că lupta aceasta o câștigăm, spuse ea.

— Păi... o câștigam. Dar acum... nu pricep de unde vin toți rebelii ăștia.

Caii de la trăsură se încordară brusc. Își ridicară capetele deodată și se holbară în direcția luptei. Toată după-amiaza, păscuseră liniștiți pe marginea drumului, în timp ce Julia și ceilalți urmăriseră lupta, însă acum nu-i mai interesa iarba. Coama calului jugănit se ridică într-o creastă, și scoase un nechezat ca un tremur.

Julia se ridică în picioare și luă binoclul de la Nathaniel. Astfel putu să vadă foarte bine cele două armate luptând în depărtare și o casă dărăpănată ceva mai aproape. Dar ceea ce ea crezuse că sunt pietre împrăștiate pe tot câmpul erau în mod cert soldați căzuți. Soldați morți. Își mută repede privirea de la ei, îndreptând binoclul spre orizont. O masă mare, cenușie, înainta cu baionete licărind și steaguri stacojii fluturând în căldura toropitoare. Dar când trăsură se zgâlțâi, Julia scăpă binoclul și căzu înapoi pe locul ei.

— Ești bine? o întrebă unchiul Joseph.

— Cred că da. Poftim, poți să iei binoclul înapoi. Ce s-a întâmplat cu caii? De ce se poartă așa? Aceștia deveniseră tot mai neliniștiți, bătând din picioare și clătinând trăsură. Vizitiul negru trase tare de hățuri pentru a-i ține în frâu.

— Îmi cer iertare, domniță, spuse el. Or fi fost răniți niște cai în luptă și d-aia sunt ăștia nervoși.

Julia întâlnește puțini negri până la cei nouăsprezece ani ai săi, și pe cei mai mulți îi văzuse de la distanță - foști sclavi ce vorbeau la întrunirile care dezbăteau abolirea sclaviei și la care ea participase împreună cu reverendul Greene. Acasă, în cartierul prosper din Philadelphia, nu

erau negri și cu siguranță nu mai văzuse niciodată unul atât de aproape ca acest vizitiu. Pielea lui era foarte neagră. Lucind de la transpirație, îi amintea de satinul negru.

— Da... văd niște cai răpuși, spuse unchiul Joseph, uitându-se din nou prin binoclu. O unitate de cavalerie luptă în apropierea străzii Sudley.

Trăsura se clătină când Nathaniel sări jos. Acesta era înalt, slab, roșcat și cu pistrui ca un elev întârziat, purtând o cămașă cu guler preoțesc. Julia coborî și ea lângă el. Își dorea să îi ia mâna într-a lui, să o consoleze și să o liniștească, dar el nici nu o observă. Așa că urmări bătălia ce se întetă pe câmpul de luptă, fiind tot atât de tulburată ca și caii.

Cu toții se aflau acolo de la amiază - de patru ore - și Julia deveni tot mai neliniștită. Ca și congressmanul, ea ura căldura lipicioasă din Virginia care o apăsa ca o mulțime de trupuri transpirate într-un pat ticsit. Sub bonetă, părul castaniu-auriu al Juliei scăpase din agrafe, ondulându-se umed în jurul feței. După ce insistase să meargă și ea în landoul elegant al congressmanului pentru a urmări lupta, nu îndrăzni să se plângă când se încălzi prea tare și se plictisi de încăierarea ce avea loc în depărtare, încercase să intre în vorbă cu Nathaniel Greene - pastorul era adevăratul motiv pentru care ceruse ea să se alăture grupului dar acesta părea mai interesat să vorbească despre politică cu bărbații decât să converseze cu ea.

După câteva ore, mâncară pateuri cu carne de crab și piersici coapte din coșulețul pentru picnic. Cei doi bărbați mai în vârstă băură șampanie, veselindu-se alături de alte sute de spectatori când armata Uniunii îi obligă pe rebeli să se retragă.

— Asta ar trebui să le fie învățătură de minte, spuse congressmanul. Să vedem acum cât de dornici sunt de război.

— Aș îndrăzni să spun că, după ziua de azi, totul se va termina, prezise unchiul Joseph.

Dar acum, cursul luptei se schimbă de-a dreptul.

Bărbații păreau îngrijorați și nu mai erau la fel de încrezători, în timp ce stăteau tăcuți lângă Julia, urmărind evenimentele. Bubuitul și răpăitul intermitent al armelor deveniră constante, ca o ploaie cu grindină. Mirosul de sulf și praf de pușcă se strânse deasupra câmpului într-un abur de fum. Robert, vărul Juliei, lupta și el. Unchiul Joseph cu siguranță se gândea la fiul său.

— Crezi că ar trebui să plecăm, Joseph? întrebă congressmanul din locul său din trăsură. Nepoata ta...

— Nu-mi este frică, spuse Julia, deși simți că i se înmoaie picioarele și trebui să se sprijine de trăsură. Toți urmăriră în tăcere încă o jumătate de oră rafalele care luceau din când în când din norul de fum. Urlete, țipete și trâmbițe de luptă umplură de zgomot aerul adormit.

Fiorul de teamă care o cuprinse pe Julia era cumplit, dar și emoționant. Fusesse geloasă pe vărul ei Robert – acum locotenent Robert Hoffman, absolvent al Academiei Militare West Point, proaspăt înaintat în grad – când acesta se pregătise să invadeze Virginia cu armata unionistă. Julia ceruse permisiunea de a călători cu trenul alături de mătușa și unchiul ei la Washington pentru a-l vedea, mai ales după ce aflate că reverendul Greene avea să se alătore și el grupului. Vărul ei și compania lui de voluntari pe nouăzeci de zile fuseseră siguri că rebeliunea avea să se sfârșească rapid. Niciunul dintre ei nu a vrut să rateze senzația – nici Julia.

Dar acea senzație se transformă acum în teamă, în timp ce urmărea cum rebelii sileau încet armata unionistă să se retragă exact când avansase mai mult. Pământul se cutremura de bubuitul tunurilor.

— Lucrurile nu merg bine, murmură unchiul ei.

— Mențineți linia frontului! strigă congressmanul soldaților din depărtare. Nu îi lăsați să vă împingă înapoi! Dar linia celor albaștri se întrerupse treptat și se rupse în fața atacului violent al celor gri. Soldații unioniști se împrăștiară, în timp ce câmpul era cuprins de haos.

— Dumnezeuule, oamenii noștri se retrag, suspină unchiul Joseph.

— Asta nu e o retragere grupată, spuse Nathaniel. Este o debandadă.

Julia apucă mânăca unchiului ei.

— Vin în direcția asta!

— Opriți-vă, ce Dumnezeu! Opriți-vă! răcni congressmanul. Stați pe loc și luptați!

Atunci, peste zgomotul de bombardamente, un șuierat sinistru spintecă aerul. Un trosnet ca o bubuitură de tunet se auzi în apropiere, urmat de un altul și apoi de un altul.

— Ne bombardează! strigă congressmanul Rhodes.

Nathaniel o apucă pe Julia de braț.

— Toată lumea în trăsură. Repede! O împinse sus, în trăsură și îl ajută apoi pe unchiul ei.

Fața congressmanului era palidă sub broboanele de transpirație.

— Birjar, dă-i drumul! Grăbește-te! spuse el. Pentru câteva momente, vizitiul nu mișcă, iar ochii îi erau larg deschiși și foarte albi, în contrast cu fața neagră.

— Grăbește-te! Mișcă! strigă congressmanul. Ce mai aștepți?

Vizitiul se întoarce într-un final și plesni din hățuri. Caii, mai mult decât doritori să fugă, se smuciră înainte, aruncând-o pe Julia în scaunul ei. Trăsura porni în jos, pe drumul brăzdat de fâgașe spre adăpost. Dar zeci de alte trăsură, cupeuri și landouri cu spectatori ce fugeau de acolo se îmbulziră pe drum, încetinindu-le mersul. Julia se întoarce pentru a urmări lupta, în timp ce sunetele de război deveniră tot mai deslușite: bombardamente de artilerie, salve de proiectile și țipătul sinistru, inuman al rebelilor.

Congresmanul Rhodes se ridică brusc în picioare, balansându-se în trăsura zdruncinată, fluturând o sticlă de șampanie goală spre soldații ce băteau în retragere.

— Opriți-vă! Întoarceți-vă! Stați pe loc și luptați, lașilor! Comanda lui se pierdu în tumult, în timp ce soldații goneau pe câmp, îndreptându-se spre râu, cuprinși de o panică tot mai mare, provocată de fuga nebună a tuturor

celor din jur.

— Vă rog domnule, ar fi mai bine să ședeți, îl îndemnă Nathaniel, în timp ce canonadele de venire mai puternice. Proiectilele cad mult prea aproape.

— Probabil că rebelii încearcă să distrugă podul de peste Bull Run, spuse unchiul Joseph. Birjar, nu poți merge mai repede?

— Mi-ar plăcea să pot, domnule, dar s-au strâns toți în față. Ca și noi, toată lumea încearcă să traverseze podul.

Julia văzu un șir lung de căruțe militare, cu învelitori din pânză albă, blocând drumul în față. Trăsura ei avansă puțin, apoi, câteva minute mai târziu, se opri de tot. Emoția pe care o simțise mai devreme dispăru, fiind înlocuită de groază, în timp ce soldații treceau clătînându-se pe lângă trăsura lor, năuciți și răniți, cu buzele negre de la praful de pușcă. Fețele lor erau acoperite de sudoare, noroi și spaimă. Își abandonaseră și ranițele, și păturile de-a lungul drumului.

— Lăsați-ne să trecem! strigă cineva. Vă rog! Omul acesta are nevoie de ajutor! Doi soldați trecură grăbiți pe lângă trăsura oprită, sprijinind pe un al treilea, care avea laba piciorului însângerată. Julia își întoarse repede privirea în altă parte.

La treizeci de metri în față, o grămadă haotică de vehicule și oameni care se împingeau și-și dădeau brânci blocau accesul pe pod. Alți zeci de oameni, în graba lor de a se retrage, se aruncau cu capul înainte în râu. Apoi, Julia auzi iarăși şuieratul acela sinistru, spintecând cerul în două, tunând în direcția ei ca un fulger. Inima păru că îi stă în loc. Avea să moară.

Obuzul izbi pământul în apropiere, explozia puternică făcând du-i trupul să vibreze și azvârlind-o pe podeaua trăsurii. Julia simți și auzi explozia în același timp. Comoția pe care o suferi îi provocă o usturime în terminațiile nervoase, timp în care fu împrăscată cu noroi, iarbă și zdrențe. Totul se ascunse într-un nor orbitor de fum și praf.

Deși urechile îi țiuiau, Julia auzi țipetele și gemetele îngrozitoare ale răniților și strigătele frenetice ale vizitiului

care lupta să țină în frâu cail agitați. Era încă în viață.

— Ești bine? o întrebă unchiul Joseph, în timp ce o ridica la locul ei. Vocea lui părea îndepărtată deși ședea lângă ea. Julia încuviință din cap și își dădu seama că plângea. Gura și limba îi erau pline de noroi. Nisipul din ochi o înțepa. Din albastră, cum fusese, rochia ei cea nouă se făcuse gri de la praf.

— Grăbește-te, birjar! insistă congresmanul. Treci-ne podul, înainte să își reîncarce tunurile!

Julia simți trăsura zdruncinându-se din nou. Printre lacrimi și prin fumul dens, văzu că obuzul lansat de armata Confederației nu nimerise podul, ci căzuse la doar câțiva zeci de metri de el. O grămadă de trupuri neînsuflețite, în haine albastre umpleau marginea drumului în locul unde lovise proiectilul.

— Ajutați-mă! Vă rog! implora un soldat. Zăcea lângă drum, cu ambele picioare retezate pe la genunchi. Lângă el zăcea un om mort, cu capul zdrobit, care își ținea încă arma strâns în mână.

— Birjar, oprește! spuse Nathaniel. Trebuie să luăm în trăsura câțiva răniți.

— Nu, nu face asta! țipă Julia, încrucișându-și îngrozită mâinile în jurul corpului. Nu te opri! Te rog, nu te opri! Trebuie să plecăm de aici!

Nathaniel se holbă șocat la ea.

— Julia, oamenii aceștia au nevoie de ajutorul nostru.

— Nu-mi pasă! Nu îi vreau lângă mine! Continuă-ți drumul, te rog, continuă-ți drumul!

Apoi, neputându-se abține, se aplecă peste marginea trăsurii și vomită ce mâncase la prânz. Tremura din tot corpul. Fierea o ardea pe gât, obrajii îi luau foc de rușine. Întinse mâna după batista oferită de unchiul Joseph, cu mișcări stângace de frică. Nu putea să își controleze brațele și picioarele. De parcă ar fi fost ale altcuiva.

— Vă rog, trebuie să îi ajutăm pe oamenii aceștia răniți, imploră Nathaniel.

— Nu! *Nu!* Julia era îngrozită la gândul că o altă bombă ar putea exploda, că un obuz ar putea distruge

podul și ei vor fi blocați, că ar deveni o țintă a inamicului în cazul în care ar fi luat soldați în trăsură. Și nu mai putea suporta să vadă sângele, mușchii și oasele lucioase ieșite prin rănilor soldaților.

— Nu o obligați, domnule reverend, spuse unchiul Joseph. Este foarte tulburată. Eu răspund de ea și nu aș vrea să devină isterică.

— Ajutați-mă... vă rog! O voce se auzi peste gemetele și țipetele altor zeci de soldați. Nathaniel se ridică în picioare și sări din landoul în mișcare, chiar când ajunseră în sfârșit pe pod.

— Ce faceți, domnule reverend? întoarceți-vă! strigă congressmanul.

— Nu putem sta după dumneavoastră, insistă unchiul Joseph. Haide. Urcați, urcați!

— Nu, mergeți fără mine. Eu rămân să ajut.

— Nu vă putem lăsa aici.

— Plecați, strigă Nathaniel. O să găsesc eu cu ce să mă întorc acasă.

— Vă rog, scoateți-mă de aici! imploră Julia. Nu vreau să mor. Își acoperi fața cu mâinile, în vreme ce caii trecură huruind peste podul de piatră și înaintară cu greu prin îmbulzeala de soldați ce fugeau în degringoladă. Caii prinseră treptat viteză și ajunseră în final în fața soldaților, lăsând în urmă urletele răniților. De abia atunci îndrăzni Julia să deschidă ochii.

— Ce ar trebui să facem cu reverendul Greene? întrebă congressmanul. Batista lui se făcu neagră după ce își șterse fața de noroi și transpirație. Nu îl putem lăsa aici. Este în pericol.

— A fost alegerea lui să rămână, mormăi unchiul Joseph. Era palid și puternic zguduit. Stratul de praf din părul și mustața lui îl făceau să pară mai bătrân cu zece ani. Ascultă, trebuie să mă gândesc la nepoata mea. Să o ducem pe ea în oraș, și apoi ne hotărâm ce facem cu Greene.

Drumul înapoi la Washington păru foarte lung. Deși zgomotele luptei se stingeau treptat, bubuitul artileriei și

țipetele răniților erau ca un ecou continuu în mintea Juliei. Pe-nserat, apărură în sfârșit la orizont, sub norii negri, turlele bisericilor din Washington. Trăsura ajunsese la adăpostul casei congresmanului Rhodes cu puțin înainte ca ploaia să se dezlănțuie.

— Îmi pare atât de rău, draga mea, că te-am făcut să treci prin așa ceva, spuse unchiul Joseph, înainte ca o servitoare să o ajute pe Julia să urce scările pentru a merge la culcare. Nu trebuia să te las să vii cu noi.

— Nu a fost vina ta, murmură ea. Mâinile încă îi mai tremurau, când luă tableta de laudanum și paharul cu apă aduse de mătușa ei.

Julia își reținu lacrimile, în timp ce servitoarea o ajută să se dezbrace și dădu la o parte învelitorile de pat pentru ca ea să se poată vâri sub ele. Apoi, singură în camera întunecată, cu răpăitul ploii ce se auzea pe acoperișul de deasupra ei, își permise în sfârșit să plângă. Îi venea să moară de rușine. Nu numai că se dovedise a fi o lașă, fugind de frică și lăsându-l pe Nathaniel neajutorat, dar să refuze să ajute oamenii răniți era impardonabil. Mai rău, ea se făcuse de rușine în fața lui Nathaniel. Dacă ei îi era rușine de ea însăși, oare ce gândea el despre ea? Julia plânse până laudanumul își făcu efectul, apoi căzu într-un somn plin de coșmaruri.

— Se știe ceva de reverendul Greene? o întreabă Julia pe una din servitoare, când se trezi a doua zi dimineața.

— A ajuns acum câteva minute, domniță.

Julia se ridică în capul oaselor în pat. Soarele ce radia printre draperii era deja sus pe cer.

— Cât este ceasul? întreabă ea.

— Aproape unsprezece și jumătate. Asta înseamnă că ați dormit bine, nu? Voioșia servitoarei îi părea Juliei nepotrivită, ca și cum întreaga lume ar fi trebuit să jelească încă cele întâmplate ieri.

— Cum de s-a făcut deja așa de târziu? murmură Julia. Trage draperiile, te rog.

— Nu, doamna Rhodes a spus să las întuneric în cameră și să vă las să vă odihniți, mai ales după grozăviile

prin care ați trecut ieri. Nu am mai văzut niciodată pe nimeni să tremure așa cum ați tremurat dumneavoastră aseară. V-ați speriat foarte tare, nu-i așa?

Julia simți cum o trece din nou un val de rușine din pricina lașității ei. Să îl lase pe Nathaniel să creadă că era ținută la pat din cauza celor întâmplare agrava mai mult situația.

— Vreau ferestrele deschise, Bridgett. Grăbește-te. Un aer fierbinte și umed pătrunse în cameră odată cu soarele, când servitoarea trase șovăielnică draperiile și deschise ferestrele. Julia dădu la o parte cearșafurile și coborî din pat. Ajută-mă să mă îmbrac.

— Dar doamna Rhodes spune că trebuie să stați în pat astăzi, domniță Julia.

— Nu stau în pat. Vino și ajută-mă. Julia își duse mâinile la spate, încercând în zadar să își strângă singură șireturile corsetului desfăcut, în timp ce tânăra servitoare își frământa mâinile de parcă nu știa de cine să asculte. Bridgett! Ai de gând să mă ajuti cu șireturile corsetului sau trebuie să chem altă servitoare? Unde-mi este rochia?

— Cea albastră? Încă încercăm să o curățăm, domniță Julia. Știți, a fost aproape distrusă, mai ales dantela aceea minunată. Pur și simplu e plină de noroi, de parcă v-ați fi rostogolit pe jos, în luptă sau mai știu eu ce.

Julia simți furnicăături la amintirea puterii exploziei, a norului orbitor de dărâmături.

— Atunci va trebui să port rochia mea de seară. Haide, ajută-mă. Grăbește-te. Trase adânc aer în piept când Bridgett smuci șireturile corsetului. Strânge mai tare! Julia dorea ca silueta ei să pară cât mai gingașă și mai fragilă. Unde este reverendul Greene acum? Întrebă ea, expirând aerul cu grijă când chinul luă sfârșit.

— În birou cu domnul Rhodes. Domnul reverend arată tare istovit, de parcă ar fi fost târât încoace și-ncolo. Am auzit când doamna Rhodes a dat ordin să i se pregătească o baie.

— Unchiul meu este cu el?

Servitoarea se urcă pe un scăunel, ridicând pe rând

cercurile și jupele Juliei peste cap.

— Nu, domniță. A plecat la gară să cumpere bilete pentru reîntoarcerea dumneavoastră în Philadelphia.

— A spus cumva când plecăm?

— Măine, cred.

— Știi cumva dacă reverendul Greene va merge acasă împreună cu noi?

— Nu prea cred, domniță. L-am auzit spunând că vrea să rămână și să ajute soldații răniți.

Juliei îi veni să plângă. Sperase ca în această călătorie să câștige, în cele din urmă, dragostea lui Nathaniel, dacă tot fuseseră împreună în timpul călătoriei. În schimb, era mai departe ca oricând de ținta ei, făcându-se ieri de rușine în fața lui.

— Grăbește-te, imploră ea. Trebuie să vorbesc cu el înainte să facă baie. Cu rochia gata aranjată, Julia se așeză în fața oglinzii și aplică un strat subțire de culoare pe obraji și buze, în timp ce servitoarea încerca să îi îmblânzească părul nepieptănat cu o perie. Julia nu dorea să arate ca o femeie pictată, dar trebuia să facă ceva pentru a ascunde paloarea feței ei, încă fantomatică după chinul de ieri. Când servitoarea îi termină de periat părul, făcându-i o cărare pe mijloc și prinzându-l cu ace la spate, Julia își dădu seama că arăta mult prea sobru. Lăsa să îi atârne câțiva cârlionți pentru a-i îmblânzi înfățișarea. Apoi, mulțumită de felul în care arăta, se stropi cu puțin parfum, își vârî picioarele în pantofi și se repezi pe scări în jos.

Ușa de la biroul cu lambriuri de culoare închisă a congresmanului era deschisă. Julia rămase afară, în hol pentru o clipă, așteptând să fie observată și să fie invitată înăuntru. Vocea plină de pasiune a lui Nathaniel plutea în aer împreună cu fumul de trabuc al congresmanului.

— Dar nu ar trebui să vă îngrijorați dumneavoastră de rebeli, domnule, spuse el. Statul va trebui pur și simplu să găsească adăpost pentru toți răniții. Nu sunt destule paturi de spital pentru toți și aceștia sunt obligați să umble prin oraș după îngrijiri medicale.

— La ce folosesc spitalele dacă orașul nostru este,

practic, lipsit de apărare? spuse Rhodes. Nimic nu îi poate opri pe rebeli să treacă râul Potomac și să atace Washingtonul!

— Nu cred că ar trebui să vă îngrijorați cu privire la asta. Ploile mari au transformat toate drumurile în mâl. Credeți-mă, dușmanul va ajunge cu greu aici, așa cum am ajuns și eu.

Generalul McDowell ar trebui trecut în rezervă pentru că a fost atât de slab pregătit. Felul în care ne-am dat în spectacol ieri a fost groaznic. Cred că Jeff Davis se distrează de minune pe seama noastră acum și... Julia! Draga mea! Intră, intră. Nu mă așteptam să te văd azi. Te simți bine? Ți-ai revenit?

— Mă simt destul de bine, mulțumesc, spuse ea, intrând grăbită în cameră. Când am auzit că reverendul Greene s-a întors, am vrut neapărat să îl văd și să mă asigur că e întreg. Se întoarce spre el, privindu-l lung și cu dragoste. Sunteți bine, domnule reverend? M-am rugat pentru siguranța dumneavoastră toată noaptea.

— Sunt bine, mulțumesc.

— Slavă Domnului. Vreau să îmi cer scuze pentru comportamentul meu îngrozitor de ieri. Nu am mai suferit un șoc atât de puternic niciodată și pur și simplu nu am fost eu însămi. Mă veți putea ierta vreodată?

— Bineînțeles, spuse el după un timp. Dar expresia rece și aspră a lui Nathaniel nu se schimbă. Ea așteptase ca justificarea ei să îi readucă zâmbetul lui de băiețuș, dar acest lucru nu se întâmplă. O tăcere neplăcută se instalează, fiind intensificată de atmosfera sumbră din cameră. Biroul era plin cu mobilă greoaie de culoare închisă, și acoperit cu tapet maron-gălbui, iar draperiile de un roșu închis de la fereastră fuseseră trase pe jumătate, accentuând melancolia. Julia voi să spună ceva pentru a risipi liniștea apăsătoare, dar nu știa ce.

— I-ați putut ajuta pe bieții soldați răniți, domnule reverend? Întrebă ea într-un final.

— Pe unii dintre ei.

— Dumnezeuule, probabil că sunteți frânt de oboseală.

Știu că noi toți am fost frânți când am ajuns acasă, nu-i așa, domnule congressman?

Acesta încuviință din cap, absent. Julia își aminti cantitatea de șampanie pe care acesta o băuse și cum adormise în timpul călătoriei zgomotoase înapoi la Washington. Se întreba oare cât își mai amintea el din cele întâmplare ieri.

— Guvernul nostru a fost rușinos de slab pregătit pentru atâtea victime, spuse Nathaniel, ignorând-o pe Julia. Trebuie să faceți un raport cu privire la asta, domnule congressman. Răniții nu au avut niciun mijloc de transport, prea puțini doctori, spitale militare de campanie neadecvate... Luptătorii noștri merită ceva mai bun.

— Da, mă gândesc că Congresul va fi ocupat un timp cu dezbaterea acestui dezastru înspăimântător. Când Rhodes începu să își vadă de trabuc, încercând să și-l aprindă iarăși, Nathaniel se întoarse și privi pe fereastră. Julia îi urmări privirea și văzu cupola neterminată a Capitoliului în depărtare, acoperită cu schele. Ea îi ceruse scuze. Niciunul dintre cei doi bărbați nu păreau să o vrea aici. Ar fi politicos din partea ei să plece.

— Ei bine, atunci... Zâmbi nesigură către pastorul care era întors nepoliticos cu spatele. Domnilor, vă las să discutați. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că ești bine, Nathaniel. Julia nu îi mai rostise niciodată prenumele și nu știa ce o făcuse să îl rostească acum. Răceala lui o făcu să se simtă ca un copil dojenit, dar își ținu capul sus când ieși din cameră într-un vârtej de cercuri și jupe. Ajunse până la prima treaptă, când își aminti că a doua zi avea să meargă acasă. Uitase să îl întrebe pe Nathaniel dacă plănuia să vină și el acasă.

Se grăbi înapoi spre birou și observă că congressmanul Rhodes se mișcase și acum stătea lângă Nathaniel, la fereastră. Aceștia nu o puteau vedea pe Julia în ușă, însă vocile lor puteau fi auzite foarte clar.

— Este drăguță ai ține, domnule reverend, spuse congressmanul.

— Domnișoara Hoffman, vreți să spuneți?

— Da. Sunt eu bătrân și cărunt, dar încă pot recunoaște semnele. Ea este o tânără încântătoare dintr-o familie bună. Foarte drăguță, de asemenea. Ești un bărbat norocos că i-ai atras atenția.

Julia primi complimentul cu un zâmbet și se dădu puțin la o parte pentru a asculta fără a fi văzută.

— Cred că te-ai înroșit, tinere, spuse congresmanul, chicotind. Am atins cumva un punct sensibil?

— Ca să fiu sincer, atenția domnișoarei Hoffman față de mine mi se pare stânjenitoare. Dar mă tem că nu am găsit... cuvintele necesare... pentru a o descuraja.

— Pe toți sfinții, dar de ce ai vrea să o descurajezi? Nu ți se pare drăguță?

— Chiar nu aș putea spune dacă este sau nu drăguță. După cum este scris în Scripturi, am făcut un legământ cu ochii mei să nu privesc în fehil acesta o fată.

— Ești mult prea serios, domnule reverend. Nu ar trebui să consideri păcat să spui că o fată este drăguță. Câți ani ai... douăzeci și patru, douăzeci și cinci?

— Douăzeci și nouă, domnule.

— Pari mult mai tânăr. Ascultă, cum crezi tu că vei găsi o soție, dacă nu te uiți niciodată la o femeie? Nu ai de gând să te însori vreodată?

— Îmi doresc foarte mult să mă căsătoresc, dacă este voia lui Dumnezeu.

— Atunci, zic eu, ai face bine să nu ignori atenția Juliei Hoffman. De fapt, te-aș sfătui să o încurajezi. Pe lângă frumusețea fizică, ea are o inimă curată, provine dintr-o familie excelentă și mi-a spus că este implicată și ea în chestiunile tale abolitioniste.

— Păi, da... presupun că este...

— Și atunci, care este problema, bunul meu prieten? Am înțeles de la unchiul ei că, acasă, ar avea de unde alege dintre pețitori și că tatăl ei este chiar dornic să o vadă măritată bine și așezată la casa ei, mai ales acum, cu agitația provocată de Uniune.

Nathaniel scoase un oftat pe care Julia îl putu auzi chiar și de după ușă. Conversația aceasta o făcea să se

simtă din ce în ce mai neliniștită și nu era sigură că vrea să audă răspunsul lui Nathaniel.

— Ca să fiu sincer, răspunse el într-un final, domnișoara Hoffman nu este ceea ce caut eu la o soție. O găsesc superficială, răsfățată și insuportabil de egocentrică.

Julia se prăbuși cu spatele de perete de parcă ar fi fost lovită. Șocul o amortise pentru o clipă, apoi durerea provocată de cuvintele lui dure puse încet stăpânire pe ea.

Era limpede că îl năuci și pe congressman.

— Dragul meu prieten! spuse el.

— Iertați-mă că sunt atât de direct, dar mi se pare că acest lucru este valabil pentru majoritatea domnișoarelor care se află în poziția domnișoarei Hoffman. Acestea nu pot - sau nu vor - să facă nimic singure, fie că e vorba de o cană de ceai sau aranjarea părului. Iar operele lor de caritate sunt întotdeauna orientate înspre ele, făcute din motive egoiste, nu din adevărată dragoste și milă creștină. Frumusețea exterioară rareori durează o viață întreagă, domnule congressman, și atunci cu ce voi rămâne odată ce aceasta pălește? O soție văicăreață și cicălitoare, preocupată de propriile nevoi, singurele pasiuni fiind să cheltuiască bani și să răspândească bârfe? Eu am nevoie de o soție devotată, care petrece timp studiind Scriptura și rugându-se, și care este receptivă la nevoile celorlalți, a cărei pasiune de o viață este, ca și a mea, aceea de a răspândi Evanghelia.

Julia îl ura. Își dorea să intre în cameră și să îl lovească pentru că o insultase. Dar, dacă ar fi prins-o trăgând cu urechea, s-ar fi făcut mai mult de rușine în ochii lui și în ochii gazdei ei. Fiecare părticică din ea părea să o doară, în timp ce se îndepărta încet de ușă. Nu mai dorea să audă niciun cuvânt dureros, dar nu se putea abține să nu asculte.

— Nu crezi că ești puțin cam dur cu tânăra Julia? întrebă Rhodes.

— Sincer, nu. Nu cred. Ați văzut și dumneavoastră ieri lipsa ei de compasiune față de acei răniți.

— Am văzut o tânără înspăimântată, care nu mai fusese expusă unor asemenea priveliști înfiorătoare. La fel ca mine, de altfel. Câmpul de luptă nu este un loc potrivit pentru o femeie.

— Nu sunt de acord. Am citit relatările lui Florence Nightingale despre munca pe care ea și echipa ei de infirmiere au depus-o în timpul războiului din Crimeea. Infirmierele „Nightingale” au dat dovadă de un curaj remarcabil și au salvat multe vieți pe câmpul de luptă.

— Ah, da. Și eu am citit despre ele. Extraordinar. Ne-ar prinde bine și nouă câteva infirmiere „Nightingale” în războiul nostru.

— Chiar și la întâlnirile pe tema abolirii sclaviei, la care a participat împreună cu mine, domnișoara Hoffman părea mai interesată să cocheteze și să se facă observată de către toată lumea decât să asculte ce aveau de spus vorbitorii invitați. Mi-am dat seama că a pus ochii pe mine cu ceva timp în urmă. Dar cu cât am încercat mai mult să o descurajez, cu atât s-a lipit mai mult de mine. Se pare că sunt un premiu pe care și l-a impus, și cu cât o tratez mai mult cu răceală, cu atât ea e mai hotărâtă să mă câștige. Iertați-mi asprimea, domnule congresman, dar sunt foarte deranjat. Nu mai știu cum să scap de ea.

— Ai vrea să vorbesc eu cu unchiul sau tatăl ei?

Julia știa că va muri dacă congresmanul Rhodes va repeta vreodată tatălui ei cuvintele lui Nathaniel. Numai gândul că s-ar putea întâmpla una ca asta făcu să i se strângă inima de rușine. Se gândea să se năpustească în cameră și să îi spună lui Nathaniel să nu se mai îngrijoreze, că ea nu îl va mai deranja vreodată, când auzi răspunsul lui.

— Nu... Mulțumesc pentru ofertă, dar cred că ar trebui să învăț eu însumi cum să tratez avansurile ei.

— Foarte bine. Dar ai grijă, domnule reverend. Judecătorul Hoffman deține o mare putere în Philadelphia și este un contribuabil foarte generos al bisericii tale. Dacă îl insulti pe el sau pe fiica lui, îți garantez că va trebui să-ți găsești altă parohie.

Julia se întoarce într-un târziu și se repezi pe scări în sus, timp în care îi dădură lacrimile. Asta avea să facă, să fie sigură că Nathaniel va fi concediat de îndată ce ea se va întoarce în Philadelphia. Știa că tatăl ei avea puterea să facă acest lucru și că o va face cu mare plăcere după ce îi va spune cum insultase Nathaniel toate femeile care făceau opere de caritate pentru biserică. Nu-și amintea să mai fi fost vreodată atât de supărată. Cum îndrăznește el să vorbească așa despre ea? Avusese zeci de pretendenți destoinici, însă ea îl iubise numai pe el, umblând timp de peste trei ani numai după el. Ei bine, până aici. Nu simțea decât silă pentru reverendul Nathaniel Greene.

Julia plânse o bună bucată de vreme, consolându-se cu imagini în care Nathaniel era scos afară din biserică, din Philadelphia, din lucrarea pastorală. Atunci îi veni o idee mai bună. În loc să îl lase să plece cu o părere atât de proastă despre ea, îi va dovedi că nu este superficială și egocentrică. Odată ce lui îi va părea rău de tot ce spusese, atunci îl va ruga pe tatăl ei să scape de el.

Își șterse ochii cu batista și se așază la oglindă ca să-și refacă machiajul. Julia știa că este drăguță, chiar și cu ochii roșii și umflați și cu obrajii pătați. Alți bărbați o considerau un trofeu; de ce nu și Nathaniel Greene?

Dar cu cât se gândea mai mult la cuvintele lui și la felul cum reacționase ieri față de acei răniți ce implorau ajutor, cu atât mai clar începea să se vadă pe ea însăși – mai clar decât ar putea să arate orice oglindă. Își văzu imaginea reflectată, nu în oglindă, ci în cuvintele bărbatului pe care îl iubea, un bărbat care nu o iubea la rândul lui, un bărbat care nu se uita la fața ei, ci la sufletul ei. Erau anumite lucruri pe care le putea face pentru a-și îmbunătăți înfățișarea. Dar toată dantela și mătasea și toate fardurile din lume nu puteau să îi înfrumusețeze inima. Nathaniel o făcuse „superficială” și „răsfățată” și „insuportabil de egocentrică”.

Julia Hoffman privi dincolo de oglindă și știu că cuvintele lui erau adevărate.

Capitolul 2

Vestul Virginiei *septembrie, 1861*

Phoebe Bigalow era urâtă de mama focului și ea știa asta. Avea nouăsprezece ani, o vârstă numai bună pentru măritiş, dar probabil că niciun bărbat din Bône Hollow nu ar fi fost dispus să se însoare cu ea, poate cu excepția lui Rufus Shook – și majoritatea oamenilor erau de acord că acesta era puțin „nebun” la cap. Ea era mult prea înaltă, pe de o parte – aproape un metru optzeci, la fel ca ceilalți trei frați ai ei mai mari și avea și o constituție fizică la fel ca ei: oase mari, umeri pătrați și talie robustă, păr blond și sârmos. Refuza categoric să își facă silueta mai feminină cu ajutorul unui corset, singurul lucru feminin pe care-l mai avea fiind numele. Și, din motive pe care nici Phoebe nu le-a înțeles prea bine, frații ei îl schimbaseră până și pe acesta în „Ike”.

Când îi văzu pe cei trei – junior, Willard și Jack – cum se pregăteau să plece la război, ea își dădu seama că faptul că se născuse fată era cel mai mare ghinion al vieții ei. Și ea era la fel de patriotă ca și ei, nu? Voia să îi vadă pe rebeli învinși tot atât de mult ca și ei. Poate că se născuse și crescuse chiar aici în vestul Virginiei, dar, ca tot restul lumii din Bône Hollow, ea dorea ca statul ei să rămână bine-mersi, parte din Statele Unite, nu să se alătore vreunei Confederații nebune. De aceea, frații ei se pregăteau să meargă în Cincinnati pentru a se înrola alături de yankei. Problema era însă că se pregăteau să o lase pe Phoebe în urmă.

— Hai odată, Ike. Vrei să te grăbești puțin? strigă Willard din afara barăcii. Ne prinde seara până să ajungem în oraș, la cum te miști tu.

— O să se termine și afurisitul de război, la cum se mișcă ea, adăugă Jack, asigurându-se că vorbește destul de tare, încât ea să-l audă. Phoebe aruncă o ultimă privire barăcii natale, memorând fiecare pârțică din ea – praf, păienjeniş, totul – apoi își așează pe cap vechea pălărie moale a tatălui și își ridică pe umeri sacul din pânză cu lucrurile ei. Când ieși pe ușă, târându-și picioarele, Junior

îi aruncă o privire și sări din căruță.

— Ei, drăcie! Phoebe, nu ți-am spus să iei o fustă pe tine? Nu poți lucra în prăvălia doamnei Haggerty și să ai grijă de pruncii ei îmbrăcată ca un bărbat.

— Ți-am zis. Nu vreau să am grijă nici de prăvălia ei, nici de ștengarii ăia mucoși. De ce nu pot rămâne aici pe pământul nostru, unde-mi este locul?

— Ți-am mai zis de o sută de ori. Ferma este arendată lui Jeb White, pân' ne întoarcem noi din război. Trebuie să te muți la oraș, unde vor avea grijă de tine.

— N-am nevoie să aibă nimeni grijă de mine. Nu mi-am purtat singură de grijă pân' acum?

— Noua nevastă a lui Jeb nu te vrea aici. O să muncești pentru adăpost și hrană la familia Haggerty.

Gândul că doamna Haggerty, cu fața ei de prună, va face pe șefa cu ea toată ziua o făcu pe Phoebe să dispere. Îl apucă pe Junior de braț pentru a-l ruga pentru ultima oară.

— Lasă-mă să merg cu tine, Junior. *Te rog!* Numai tu vei ști că nu-s frate-tu. Și știi că pot trage de două ori mai bine ca tine. Asta înseamnă că pot împușca de două ori mai mulți rebeli decât tine.

— Dar ești *fată*, Ike. O spuse de parcă ar fi fost mai rău decât să se fi născut șarpe veninos. Fetele nu luptă în războaie, indiferent cât de bine trag. Și-acum ia-ți odată fusta pe tine sau te leg de mâini și de picioare și te îmbrac eu. Junior era mai mare ca ea, cel mai mare dintre ei. O mai puse la locul ei de multe ori în trecut, când îl enervase, așa că știa că nu îi e greu s-o facă din nou. Iar Jack și Willard i s-ar alătura bucuroși.

Phoebe se târî înapoi pe treptele barăcii și intră să-și ia fusta nedorită, bombănind singură despre doamna Garlock, băgăcioasă și bună de nimic. Era de la bun început numai vina ei că Phoebe avea o rochie pe care să o poarte. Întotdeauna purtase cămășile și salopetele rămase de la frații ei, până când văduva Garlock îi spuse tatii că face de rușine numele mamei ei, dacă Phoebe apare la școala din Bône Hollow îmbrăcată ca un băiat. Văduva îi

dădu lui Phoebe o fustă de stambă, chiloți și jupă din muselină, și o bluză roasă, ce aparținuse surorii doamnei Garlock, care murise de pneumonie pe la începutul anului. Mama lui Phoebe murise pe când fata abia ieșise din scutece, de aceea nimeni nu o învățase cum să se comporte ca o fată. Își dorea ca tata să mai fie în viață. Dacă nu s-ar fi îmbolnăvit și n-ar fi murit acum un an, ea nu ar fi trebuit niciodată să plece de acasă, ca să lucreze la doamna Haggerty.

Phoebe nu avea de ales decât să își schimbe hainele. Abia își putu încheia afurisita de fustă în jurul taliei. Nici bluza n-o mai încăpea și nasturii stăteau să-i sară. Ar fi fost o învățătură de minte pentru doamna Garlock și doamna Haggerty dacă nasturii ar ceda chiar în fața domnului Haggerty, lacomul ăla de nerod bătrân. Phoebe își împătură cămașa și salopeta, le îndesă în sacul de pânză alături de celelalte lucruri ale sale și își luă pentru a doua oară la revedere de la baracă.

— Era și timpul, mormăi Willard, când ieși ea pe ușă. Când Jack scoase un fluierat ca de lup, Phoebe îi trase un pumn în braț. Jack îi trase și el un pumn, iar Phoebe îl lovi din nou, mai tare.

— Nu vă mai bateți, porunci Junior. Păstrați-vă pentru rebeli.

Când căruța porni, Phoebe se așeză în spate, bălângănindu-și picioarele peste margine. După felul în care frații ei vorbeau despre ce aveau să facă și despre locurile pe care aveau să le vadă, nimeni nu ar fi ghicit vreodată că nici măcar unul dintre ei nu călătorise mai mult de treizeci de kilometri depărtare de casă. Nici Phoebe nu mai călătorise, însă diferența era că acum ei aveau în sfârșit șansa să vadă lumea, iar ea nu. Și acest lucru o enerva la culme. În timp ce mergeau pe drumul strâmt și noroi spre oraș, ea își dori ca o ceată de rebeli nebuni să iasă din pădure și să o ia ca pe pradă. Nu putea fi mai rău decât să lucreze în prăvălia familiei Haggerty.

— Hei, Ike, ia zi, ne vei scrie așa, din când în când? întrebă Willard. Să ne spui ce se întâmplă acasă.

— Numai dacă scrii tu primul, răspunse ea ursuză.
— Știi că nu mă pricep la cuvinte. Nici măcar la scris nu-s bun.

— Atunci nu te aștepta să primești vești de la mine.

— De ce ești așa de tăfnoasă? întrebă Jack.

— Și tu ai fi tăfnos dacă ar trebui să porți jupe și o rochie și să lucrezi pentru doamna Haggerty. Știi doar că e cea mai rea femeie din oraș. Cum v-ar plăcea vouă să locuiți cu ea?

— Ai uitat că te va plăti în fiecare săptămână? întrebă Junior. Și în plus îți dă cameră și masă? Adună banii și vei fi bogată pe când se va termina războiul ăsta.

— Ha! Atunci de ce nu-ți iei tu o fustă pe tine să mergi să lucrezi pentru ea că mă duc eu la luptă în locul tău.

Pentru Phoebe, partea cea mai rea era să locuiască la oraș. Ea ura orașul, preferând să lucreze toată ziua pe câmp, alături de frații ei, sau să cutreiere văile și dealurile din împrejurul fermei, împușcând iepuri și veverițe pentru cină. Junior avea de gând să împrumute căruța și cei doi cai lui Jeb White, astfel că, odată ce Jeb și mireasa lui aveau să plece din oraș, Phoebe să fie blocată acolo.

Căruța se afundă în noroi până la osie în vreo două locuri, dar cu frații ei împingând, nu rămaseră în mocirlă prea mult. Ajunseră în oraș puțin după-amiază și opriră în aleea strâmtă și murdară din spatele magazinului universal. Ar fi putut tot atât de bine să o lase pe Phoebe la închisoare, nu era nicio diferență pentru ea. Clădirea dărăpănată arăta de parcă ar fi fost construită cu resturi de lăzi pentru depozitare și probabil așa și era. Familia Haggerty locuia deasupra prăvăliei la etajul al doilea; îi promisese lui Phoebe o cameră în pod. Pe timp de vară, avea să fie mai cald ca în focul iadului acolo sus, iar iarna probabil va degera.

— Ai face bine să te porți frumos cu doamna Haggerty, o avertiză Junior, și să faci ce zice ea. Nu te poți slobozi la gură cum obișnuiai să faci acasă, că te va plesni imediat.

Phoebe rămase ținută pe loc, în spatele căruței, simțindu-se prea rău pentru a se mișca sau a vorbi.

— Și-acum ce mai aștepți? Întrebă Willard. Dă-te jos odată! Nu avem toată ziua la dispoziție. O îmbrânci de la spate până ce alunecă din căruță. Genunchii ei erau atât de slăbiți când picioarele îi atinseră pământul, că trebui să se țină de căruță ca să nu cadă.

— Cu bine, Ike, strigă Junior. Ne vedem după război. Când să dea bici să pornească, ușa din spatele casei Haggerty se deschise de perete și o hoardă de copii năvăli afară, roind în jurul căruței ca albinele la miere.

— Dar câți afurisiți de copii au oamenii ăștia? murmură Willard.

Copiii erau într-o continuă mișcare - înghiontindu-se, lovin du-se, încăierându-se unul cu celălalt - astfel că Phoebe nici nu putu măcar să înceapă să îi numere. Fata cea mare, care părea cam de nouă, zece ani, era singura care stătea nemișcată. Se postă drept în fața lui Phoebe, ținând în brațe un prunc ce urla, așteptând ca Phoebe să îl ia. Phoebe își luă sacul cu lucrurile ei din căruță și îl ținu strâns la piept pentru a se apăra.

— Haide, haide! Dați-vă la o parte acum, strigă Junior, sau vă calc pe toți. Căruța începu să se miște încet înainte, iar puhoiul de copii se despărți ca apele Mării Roșii.

— Auzi, Ike, strigă Jack, dacă ajungi pe la biserică într-o duminică, spune o rugăciune și pentru noi, bine?

Phoebe era prea năucită pentru a răspunde. Se holba la căruța care pleca, până ce luă colțul și se făcu nevăzută. Așa ceva nu i se putea întâmpla ei. Frații ei ar fi trebuit să o lege într-un sac și să o arunce în pârlul Bône ca pe niște pui de pisică, dacă nu ar fi vrut-o... ar fi fost mai drăguț din partea lor.

Când praful se așază, gloata de copii o înconjură pe Phoebe, făcându-i vânt pe ușa din spate, în anexa ce servea drept bucătărie. Vârful capului ei atinse ușor grinzile acoperișului, de unde atârnav legături de ierburi uscate. Îi trebui ceva timp ca ochii ei să se adapteze

luminii slabe ce pătrundea prin fereastra murdară. Aerul era atât de încărcat cu miros de slănină, că lui Phoebe i se părea că putea să-l ia în mână și să ungă osiile căruțelor cu el.

— Era și timpul să ajungi odată aici, spuse doamna Haggerty în semn de salut. Stătea în picioare la masă, cu mâinile într-un vas cu apă murdară de spălat vase, frecând o tigaie. Mi-au spus că plănuiai să ajungi aici înainte de prânz, ca să mă ajuți să hrănesc progeniturile astea. Acum prânzul e gata și vasele sunt spălate și iată-te și pe tine ajunsă aici. Ce-a durat atâta? Trânti tigaia pe masă.

— Mă iertați, doamnă. Noi...

Doamna Haggerty nu mai așteptă răspunsul. Ridică vasul pentru spălat cu ambele mâini, deschise ușa din spate cu piciorul și azvârli apa murdară afară, fără a se osteni măcar să se uite unde o arunca. Phoebe se gândi că ar fi mai bine să nu se afle prin preajma ușii din spate după ce se servește masa.

— La amiază e totdeauna cel mai mult de lucru în prăvălie, spuse doamna Haggerty, trântind ușa înapoia ei. De-aia am nevoie de tine. Dumnezeuule, da' chiar că ești o fată mare. Ai crescut cât un zid. Nu-i de mirare că nu ești măritată. Câți ani ai?

— Nouășpe, doamnă.

— Nu știi cine ți-a cusut hainele, dar e clar că nu mai încapi în ele. Nu-i nimic, poți să îți coși altele noaptea, când copiii dorm și ți-ai terminat treburile prin casă. Pentru ață și pânză o să-ți rețin din leafă.

— Oh, nu, doamnă. Hainele astea-s bune, spuse Phoebe, văzând cum i se alege praful de amărâta leafă și asta pentru nimic altceva decât o rochie nedorită. N-am nevoie...

— Ai tu grijă acum de copiii ăștia, să mă pot întoarce eu la lucru. Prăvălia se închide la șase jumate, iar domnul Haggerty și cu mine vrem să luăm cina cam pe atunci. Fratele tău spune că știi să gătești. În timp ce vorbea, își dădu jos șorțul de bucătărie murdar și își puse unul puțin mai curat, folosit în prăvălie. Înainte ca Phoebe să apuce

să întrebe ce trebuia să gătească pentru cină, doamna Haggerty dispăru pe ușa care dădea în prăvălie.

— Poftim, ia-l. Fata cea mai mare se postă din nou în fața lui Phoebe, numai că de data aceasta ținea copilul agitat de brațe, legănându-se, gata să îi dea drumul pe jos dacă Phoebe nu l-ar fi prins la timp. A făcut pe el, spuse fata. Schimbă-l. Vocea ei era la fel de autoritară și de insistentă ca a mamei ei.

Un miros de varză stricată ajunsese la nările lui Phoebe. Nu avea de ales decât să își pună sacul jos și să ia copilul, înainte ca el să cadă pe podea. Doamna Haggerty ar fi tras bucuroasă din leafa ei și prețul pentru vindecarea capului lui spart.

Sacul lui Phoebe abia atinse podeaua că vreo șase copii se și repeziră la el ca peștele la momeală.

— Atingeți numai sacul ăla și vă jupoi pe toți de vii, spuse Phoebe. Titirezii cei mici înghețară pentru un moment, cu fețele lor murdare ridicate spre ea ca și când ar încerca să îi măsoare răutatea. Ea își îngustă ochii, încercând să pară destul de furioasă pentru a speria un cuib de șerpi veninoși. Și simți cum o ia furia când ceva cald și ud se scurse din scutecul pruncului pe brațul ei.

— Ești urâtă, spuse unul din băieții mai mari.

— Ei, da? Ia ieșiți voi afară până număr eu până la trei sau fețișoarele voastre vor arăta și mai urâte ca a mea. Unu... doi... Ușa din spate se trânti în urma ultimului copil, înainte ca ea să ajungă la trei.

În acea noapte, camera din pod unde dormea Phoebe se dovedi mai încinsă decât își închipuisese, și, în plus, avea și lilieci.

Stătuse pe-nserat de partea cealaltă a străzii, pentru a-i mânia pe toți copiii familiei Haggerty acasă, când văzu liliicii ieșind pe fereastra camerei ei. Număraseră treisprezece – un număr cu ghinion. Phoebe încă nu apucase să numere toți copiii familiei Haggerty. De fiecare dată când credea că le știe numărul, unul sau doi rățăceau pe undeva și alți trei sau patru apăreau acasă de prin cine știe ce loc, și apoi trebuia să înceapă din nou

numărătoarea. Încercase să șteargă nasul plin de sânge al unui băiat după ce acesta fusese lovit, dar el se răsuci pe călcâie și plecă de lângă ea strigând:

— Eu nu-s de-a lu' Haggerty! Lasă-mă-n pace! Asta îi dădu peste cap toată numărătoarea. Cine știe câți din cei pe care îi număraseră nu erau de-ai lui Haggerty?

Se întreba dacă însuși domnul și doamna Haggerty aveau idee câți erau, mai ales că, în afară de ei doi, niciunul nu se așeza la masă să mănânce. Și cum ar putea cineva să mai țină socoteala la câte rude avea, dacă toți se numeau fie Bubba, fie Sissy?

Din clipa în care fratele ei Willard o împinse jos din căruță, Phoebe văzuse numai copii, haos și treburi menajere. Partea cea mai rea era că nu fusese niciun moment singură de când sosise până urcase scara în podul lipsit de aer, iar acum era prea obosită pentru a se bucura de faptul că era singură. Phoebe se întinse pe salteaua aspră din știuleți, simțindu-se destul de nenorocită pentru a se spânzura de una din grinzile pline de păianjeni de deasupra capului ei. Pe lângă faptul că patul era atât de scurt, încât picioarele îi atârnavă pe afară, mai era și udă learcă de transpirație, după numai cinci minute, deși avea pe ea doar o cămașă și niște pantalonași. Ar fi putut storce probabil o cană de apă din părul ei.

— Nici în ru ptul capului n-aș suporta să trăiesc aici, bombăni ea cu voce tare.

Când începuse războiul, în luna aprilie, toată lumea spunea că nu va dura mai mult de nouăzeci de zile. Și iată că acum, după șase luni, rebelii nu dădeau semne de retragere. De fapt, erau mai încrezuți ca niciodată, după ce îi învinseseră pe yankei la Bull Run. Cine știe cât mai avea să dureze lupta, cât timp avea ea să rămână în iadul familiei Haggerty?

Undeva, într-o cameră de jos, copilașul începu să plângă. Era ultima picătură. Mai bine să moară de un glonte al rebelilor între ochi, decât să fie epuizată până la moarte de afurisiții ăștia de Haggerty.

Phoebe se ridică în picioare, având grijă să nu dea cu

capul de grinzi, și-și scoase din sac salopeta și cămașa. Rupse o bucată lungă și lată de muselină din pantalonășii ei și și-o legă în jurul pieptului ca să pară plat, iar apoi își îmbracă salopeta. Când își schimbă hainele, trebui să recunoască faptul că lenjeria femeilor era mult mai răcoroasă decât cea a bărbaților, însă asta era tot ce se putea spune de bine despre hainele femeiești. Când termină, puse cămașa de noapte, jupa, fusta și corsetul frumos pe pat, ca și cum s-ar fi micșorat până ce a dispărut, lăsând hainele în urmă. Apoi, ducându-și în mână pantofii și sacul, Phoebe coborî scara și se strecură în jos pe scări până la bucătărie.

Găsi o cutie pentru cusut pe prichiciul din bucătărie și căută în ea o foarfecă. Apucând șuvițe mari din părul ei, Phoebe îl tăie scurt, fără să se uite măcar în vreo oglindă și aruncă părul în foc. Când părul ei umed atinse tăciunii aprinși, aceștia începură să arunce scânteii și să sfârâie, dar Phoebe ațâță tăciunii până ce părul arse. Mirosul o sufocă aproape la fel precum cel din scutecul murdar al copilășului.

Luă un colț de pâine rămas de la cină și un cartof fiert rece din cămară, gândindu-se că măcar atâta i se datora pentru o zi de lucru. Apoi, Phoebe Bigalow se aplecă și ieși pe ușa din spate spre libertate, dispărând în noapte.

Capitolul 3

Philadelphia *octombrie, 1861*

— Julia Arme Hoffman! Ce s-a întâmplat cu tine? Mama Juliei stătea în ușa de la dormitor, cu mânuși din piele de căprioară în mâini și cu mâinile în șolduri.

— Mergi fără mine, mormăi Julia. Nu vreau să merg. Privi fix măsuța ei de toaletă, evitând imaginea mamei ei – și a ei înseși – în oglindă.

— De ce? Și să nu îmi spui iarăși că este „blestemul fiecărei femei”. Ai folosit scuza aceasta săptămâna trecută. Și săptămâna de dinainte, dacă nu mă înșel.

Julia nu răspunse. Tăcerea ei părea să o supere și mai tare pe mama sa. Femeia mai în vârstă se năpusti în

cameră, cercurile legănându-i-se încoace și-ncolo ca o luntre neancorată, accentul ei din Richmond fiind tot mai evident cu fiecare cuvânt.

— Uită-te la tine. Vai, dar părul tău nici măcar nu este aranjat. Inga! spuse ea, întorcându-se să strige la servitoarea Juliei. Ce stai ca o neghioabă? Trebuie să servim ceaiul de după-amiază la familia Blair și deja suntem în întârziere.

— Dacă îmi permiteți, doamnă... Domnișoara Julia nu îmi dă voie să o pieptăn.

— Julia, vreau să renunți imediat la ideea prostească de a-ți pieptăna singură părul. M-ai auzit? Ridică furioasă peria și o trânti în mâna lui Inga. Servitoarea începu să o pieptene cu grijă, de parcă s-ar fi așteptat ca părul Juliei să cadă în smocuri.

Mâinile doamnei Hoffman se așezară din nou pe solduri, în timp ce stătea lângă măsuța de toaletă.

— Ai fost indispusă aproape trei luni de zile - de când te-ai întors de la Washington. Am încercat din greu să am răbdare cu tine, din cauza șocului pe care l-ai suferit pe câmpul acela de luptă, dar, sinceră să fiu, nu mai am niciun pic de răbdare. Pur și simplu mă exasperezi. Comportamentul tău a fost de-a dreptul grosolan - ai refuzat invitații la masă de la niște domni din înalta societate, neglijându-ți obligațiile sociale. Și remarca aceea jignitoare pe care ai făcut-o doamnei Reed, cum că nu-și prepară singură ceaiul. Am fost de-a dreptul îngrozită.

— Dar nu și-l prepară singură, mamă. Nici eu nu fac asta... și nici tu.

— Dar bineînțeles că nu o facem. De ce am face-o? Pentru asta există servitori. Vrei să te grăbești, Inga?

— Da, doamnă... încă o agrafă, doamnă.

Julia duse mâna la spate pentru a pipăi cocul prins la ceafă și se luptă cu lacrimile când își aminti cuvintele acuzatoare ale reverendului Greene: *„Acestea nu pot - sau nit vor - să facă nimic singure, fie că e vorba de o cană de ceai sau aranjarea părului”*.

— Inga nu l-a strâns destul de tare, spuse Julia. Într-o jumătate de oră se va lăsa.

— Ei bine, este vina ta dacă se va întâmpla, răspunse mama ei. Plecăm în clipa asta. Nu, pune peria jos, Inga. Este prea târziu să îl mai aranjezi. Adu mantaua Juliei. Și pantofii ei. Nici măcar nu s-a încălțat încă. Unde îi este boneta?

Servitoarea se agita ca un mânz pe gheață, nesigură de ce ar trebui să facă mai întâi.

— Pot să îmi aduc eu pantofii, spuse Julia, ridicându-se pentru a traversa camera.

— Nu știu ce să mă fac cu tine, spuse mama ei, oftând. Tatăl tău crede că ar trebui să chemăm un doctor.

— Nu am nevoie de doctor, spuse Julia, în timp ce se aplecă să se încălțe.

— Atunci de ce te porți așa?

— Pentru că m-am săturat de toate, mamă. Viața mea este plictisitoare și nesemnificativă. Facem vizite sociale și mergem în vizită la oameni, apoi vin ei la noi. Este absurd. Seara mergem la petreceri fără sfârșit, întâlniri la teatru și prelegeri plicticoase, care adorm pe toată lumea. O, da, ne facem partea cu operele de caritate, dar știi și tu la fel de bine ca și mine că majoritatea sunt făcute pentru a menține bunul nume de familie Hoffman, pentru a ieși în evidență și pentru a susține cauzele demne de atenție. Nu sunt nicidecum făcute din milă.

— Eu n-am cunoștință de așa ceva.

— Poftiți mantaua, domniță Julia. Servitoarea se apropie încet de ea ca un copil care se apropie de un câine ce latră. Să vă ajut s-o îmbrăcați?

— Mă descurc și singură, mulțumesc.

— Ești absurdă! spuse mama ei, cu un pufăit. Mâine dimineață la prima oră chem doctorul.

Julia coborî scările după mama ei și ieși afară, unde le aștepta trăsura. Era o zi rece pentru sfârșitul lui octombrie, și mama ei trase storul pe partea ei de trăsură pentru a nu intra vântul. Julia, din contră, îl deschise de tot pe al ei, privind afară la ramurile de copaci aproape goale

care se arcuiau deasupra drumului. Frunze cafenii și aurii acopereau strada pietruită și, fără să vrea, Julia își aminti trupurile îmbrăcate în albastru ce zăcuseră întinse pe marginea drumului ca niște pietre împrăștiate. Își aminti de soldatul care fusese purtați de camarazi, cu laba piciorului bălăngănind ca o frunză uscată, gata să fie luată de vânt. Viața ei i se părea tot atât de inutilă ca frunzele uscate. Ce însemnătate aveau toate acestea? Oare unicul ei scop era să fie frumoasă pentru un timp și apoi să moară?

— E prea mult aer, Julia, spuse mama ei. Închide storul să nu răcești.

Julia o ignoră, lăsând ca briza să îi mângâie fața, pe măsură ce trăsură prindea viteză. Gândul că trebuia să stea cu prefăcută sfială în salonul familiei Blair toată după-amiaza, sorbind ceaiul făcut de servitoarele lor, îi provoca neliniște și o agitație abia reprimată. Impulsul de a coborî din trăsură și de a fugi, pentru a evada din viața ei „onorabilă”, deveni dintr-odată atât de puternic, că trebui să-și încrucișeze picioarele ca să reziste. Începu să lovească inconștient, cu piciorul, scaunul din fața ei.

— Încetează, spuse mama ei, punând mâna pe genunchiul Juliei. Ți vei strica pantofii. Și știi foarte bine că nu e frumos să îți încrucișezi picioarele ca un bărbat, cu atât mai puțin să lovești așa cu piciorul.

— Ce bine era *să fi fost* bărbat.

— Julia! Nu vorbi așa în public. Doamna Hoffman abia șoptea.

— Nu suntem în public, suntem într-o trăsură, spuse Julia cu voce tare. Cine mă va auzi, vizitiul?

— Da, exact, răspunse mama ei, tot în șoaptă. Servitorii noștri vorbesc cu servitorii altor oameni, știi doar. Așa se împrășteie bârfa.

— Bineînțeles că doar servitorii, replică Julia sarcastică. Oameni onorabili ca noi nu bârfesc niciodată.

— Șșșt! Ajunge că Inga și celelalte servitoare cred că ți-ai pierdut mințile, doar vrei ca și vizitiul să le confirme suspiciunile?

Julia își scoase capul pe geamul deschis și strigă:

— Nu îmi pasă! cât putu de tare. Când își trase capul înapoi mama ei o pălnuti.

— Poftim! Dacă ai de gând să te porți ca un copil răsfățat, te voi trata ca atare.

Șocată, Julia se uită lung la mama ei, după care se prăbuși în brațele ei și plânse.

— Asta a spus și el, mamă. A spus că sunt răsfățată... și... egocentrică.

— Cine a spus asta?

— Dar are dreptate. Așa și sunt. Și nu știu ce să fac. Vreau ca viața mea să însemne ceva. Nu vreau să îmbătrânesc și să mor fără să fi făcut ceva cu ea.

— Ascultă-mă. Mama Juliei o luă de umeri și o îndreptă pe locul ei ca s-o privească în față. Ceea ce trebuie să faci tu este să te căsătorești și...

— Nu, asta nu va schimba nimic! Își dorea să plângă ca un copil.

— Ba da. Este timpul să te maturizezi, Julia. Tatăl tău are dreptate; te-am răsfățat pentru prea mult timp. Spui că vrei ca viața ta să însemne ceva? Bine. Pentru asta există căsnicia. Ai nevoie de un soț de care să ai grijă, copii pe care să îi crești și o gospodărie pe care să o administrezi. Nu există un scop mai înalt în viață pentru o femeie.

Înainte de bătaia de la Bull Run, Julia ar fi fost de acord. Făcuse tot ce-i stătea în putință ca să arate destul de drăguță pentru a-l atrage pe Nathaniel Greene, crezând că viața ei va fi împlinită odată ce se va mărita cu el. Dar conversația pe care o ascultase îi descoperi ce viață superficială avea și o făcu să își dorească mai mult. *„Am nevoie de o soție devotată”,* spusese Nathaniel, *„care este receptivă la nevoile celorlalți, a cărei pasiune de o viață este, ca și a mea, să răspândească Evanghelia”.*

— Ei bine, știu sigur că fiul doamnei Blair, Haywood, este interesat de tine, continuă doamna Hoffman. La fel și tinerii Ralph Woolsey, David Jennison și Arthur Hoyt. Dar pe ei i-ai trimis deja la plimbare.

— Cu David Jennison am fost în luna august la o

întrunire la biserică și m-a plictisit de moarte, spuse Julia. Dar ea știa că singurul motiv pentru care ieșise cu el era Nathaniel. Acesta se întorsese recent de la Washington și ea voise să-l facă gelos. Dar de ce își dorea să-l facă gelos, dacă îl ura atât de mult? Nu mai fusese niciodată atât de confuză.

— Nu i-ai dat nicio șansă lui David Jennison și nici altui bărbat. Nu sunt oarbă, Julia. Știu că ai fost îndrăgostită de reverendul

Greene o vreme. Nu știu ce s-a întâmplat între voi doi la Washington, dar...

— Războiul s-a întâmplat, mormăi ea. *Și el mi-a frânt mima.*

— Într-adevăr... Ei bine, îmi pare bine că nu mai ești îndrăgostită de el. Nu am vrut să spun nimic, de teamă că te vei încăpățâna, dar el chiar nu e la același nivel social cu noi. Cei din familia lui sunt predicatori - niște anonimi, sincer - și el de abia câștigă îndeajuns pentru rochiile tale de seară. Și apoi mai are și idei radicale. V-a umplut capul ție și sărmanei tale verișoare Caroline cu prostiile lui. Pur și simplu nu ar fi bine ca un membru al familiei Hoffman să se căsătorească cu un fanatic.

Pentru prima dată în ultimele luni, Julia își aminti de verișoara ei Caroline din Richmond. Scrisorile ei au încetat să mai sosească după ce a început războiul, dar înainte, fiecare rând scris de Caroline reflecta dragostea ei pentru Charles St. John. Julia era sigură că dacă ar fi stins lumina, scrisorile Carolinei ar fi strălucit în întuneric. Și Julia simțise cândva acea bucurie copleșitoare, strălucitoare ori de câte ori se afla în preajma lui Nathaniel. Acum se întreba dacă va mai simți vreodată ceva asemănător.

— Sora ta, Rosalie, și-a ales foarte bine soțul, continuă mama. Și tu ai putea face la fel, dacă ai depune puțin efort.

Julia își înăbuși un oftat. Ea nu-și dorea o viață - sau un soț - ca al surorii ei. Ultima dată când o vizitase pe Rosalie, lipsa de sens a vieții ei o înspăimântase atât de tare pe Julia, că își anulasese întâlnirea de la teatru din acea

seară cu Ralph Woolsey, pentru că acesta îi amintea de soțul fără haz și insensibil al surorii ei. Rosalie era posesiunea lui Louis, trăia în umbra lui hotărâtă să îi îndeplinească nevoile. Ca o actriță pe scenă, ea juca rolul soției și mamei cu dispreț, fără nicio bucurie. Rosalie nu era o femeie fericită.

— Îl iubești pe Louis? o întrebă Julia pe sora ei.

— Bineînțeles că îl iubesc, răspunse repede Rosalie. Nu își juca rolul prea convingător. Nici viața ei nu părea să fie mai împlinită decât înainte de căsătorie.

— Da, un soț și niște copii vor da un țel vieții tale, spuse mama, la fel de energică precum caii de la trăsură. De aceea se mărită femeile. Și, apropo de Louis, înțeleg că vărul lui, Martin, este interesat să te curteze.

— Soțul lui Rosalie este o persoană plictisitoare și încrezută. La fel este și vărul lui, Martin.

— Julia, nu voi mai tolera nicio zi în plus comportamentul acesta. Servitorii noștri sunt mai manierați decât tine. Acum ascultă-mă. Nu este momentul să fii mofturoasă în ce privește bărbatul cu care te vei căsători. Războiul schimbă totul. Jumătate din bărbații eligibili primesc ordine și se înrolează, iar ceilalți sunt dornici să se așeze la casa lor cât mai repede cu putință. Vei amâna prea mult și ai numai de pierdut. Vrei să ajungi fată bătrână ca mătușa ta Eunice? Ea a fost prea mofturoasă, să știi, și a rămas de căruță.

Gândul că își va petrece viața singură o îngrijora pe Julia, însă și ideea de a și-o petrece într-o căsnicie lipsită de dragoste, cu un bărbat care o plictisea de moarte. Fusesse îngrozită la Bull Run, când s-a întâlnit față în față cu moartea, dar totuși simțise că trăiește cu adevărat pentru prima dată în viața ei. Își dorea acel gen de pasiune în viața ei și în viața așa-zisilor ei претенденти. Își dorea aventură, emoție, senzații puternice în relații. Nathaniel avea pasiunea pe care și-o dorea ea - dacă nu pentru ea, cel puțin pentru cauzele lui și în predicile lui. De aceea se îndrăgostise ea de el. Și de aceea niciun alt bărbat nu se putea compara cu el.

— Dacă nu îți revii curând din starea asta, continuă mama, va trebui pur și simplu să aranjăm o căsătorie convenabilă pentru tine... Julia! auzi ce îți spun?

— Da, mamă, spuse ea plictisită. Am auzit fiecare cuvântul.

Au fost ultimele care au ajuns la familia Blair pentru ceai.

Când intrară în salon, conversația se opri atât de brusc, încât Julia fu sigură că femeile vorbiseră despre ea. În mod straniu, își dădu seama că nu îi păsa. Toată viața flirtase și flatase, tânjind după admirația celor din cercul ei social. Acum, după ce se văzuse pe ea și pe semenii ei prin ochii lui Nathaniel, opinia lor nu mai conta pentru ea. Se simți atât de detașată de celelalte femei, în timp ce le asculta, că ar fi putut la fel de bine să stea afară și să privească înăuntru pe fereastră.

Harriet purta una din acele bluze noi Garibaldi.

— Da, le-am văzut și eu în *Godey's Lady's Boolc*.

— Am auzit că sunt ultima modă.

— I-am comandat croitoresei să îmi facă una.

Julia obișnuia și ea să sporovăiască ore întregi despre astfel de lucruri prostești. Acum își sorbea doar ceaiul, simțindu-se amorțită. În cele din urmă, discuția trecu de la modă la curtare. Toate, se pare, se întreceau pentru alegerea celui mai potrivit celibatar cu care să se căsătorească. Fetele de vârsta ei discutau despre lupta aceasta ca despre goana după aurul din California - grăbește-te să-ți iei premiul, dacă nu îl vei pierde.

— Nu ți-ar fi ciudă să rămâi numai cu rebuturi? o întrebă Olivia Blair.

— Nu, Olivia, răspunse Julia calm. Dacă aș iubi un bărbat, nu mi-ar păsa dacă ar fi bogat sau sărac, frumos sau urât. Nu mi-ar păsa nici dacă... ar fi un imigrant fără un ban.

În cameră se lăsă tăcerea pentru un moment lung și apăsător.

Când discuția fu reluată, Olivia și celelalte o ignorară cu grijă pe Julia, căreia îi păru bine. Abia mai rostise vreun

cuvânt toată după-amiaza, până când una dintre femei spuse:

— Ați auzit despre fiul familiei Fitzhugh? A plecat la Londra pentru a studia medicina anul trecut și s-a întors cu o soție. Se pare că s-a îndrăgostit de o femeie care a fost o infirmieră Nightingale.

— Mă scuzați, spuse Julia, amintindu-și ce spusese Nathaniel. Ce știți despre femeile Nightingale?

— Am citit un articol despre ele în *Illustrated News*, răspunse doamna Blair. Sunt infirmiere numite după Florence Nightingale. Ea a plecat în Crimeea, în timpul războiului și a administrat spitalele de acolo. Acestea erau niște locuri îngrozitoare, se pare, pline de soldați răniți, pe moarte. După ce ea și mica ei echipă de infirmiere i-au spălat și au început să-i îngrijească pe bărbați, tot mai puțini dintre ei mureau. Ea a ajuns destul de renumită și este admirată de foarte multă lume pentru munca ei.

— Am văzut soldați răniți la Bull Run, spuse Julia. Unuia dintre ei îi lipseau ambele picioare.

Din nou se lăsă tăcerea, ca o cortină pe scenă.

— Julia, dragă, spuse mama ei cu o voce apăsătoare, te rog frumos să schimbi subiectul.

— Nu, mamă, nu pricepi? Dacă aș fi știut cum să fiu o infirmieră Nightingale, aș fi putut să-i ajut pe acei soldați.

Sugestia Juliei fu atât de scandaloasă, încât subiectul deveni irezistibil pentru femeile mai în vârstă.

— Pe toți sfinții, dar de ce ai vrea să faci așa ceva, dragă?

— Nu crezi că o astfel de muncă este sub nivelul unei persoane ca tine?

— Vrei să sfârșești ca sărmana Dorothea Dix?

— Cine este ea? întrebă Julia.

— Numele domnișoarei Dix a fost în toate ziarele pentru o vreme, vociferând pentru îngrijiri medicale îmbunătățite pentru cerșetori, pușcăriasi, bolnavi mintal, oameni din aceștia. O muncă dezgustătoare!

— Da, dar ea nu avea nimic de pierdut, adăugă o altă femeie. Era dintr-o familie neînsemnată. Ea nu avea, ca

Julia, posibilitatea unei căsătorii de succes.

— Nu cumva Dorothea Dix este implicată în Comisia Sanitară? Întrebă cineva. Cred că am citit undeva că acum pregătește infirmiere pentru război.

— Ea și nimeni alta. Dar vezi bine că bărbații încă nu stau la coadă să se însoare cu ea. Va muri fată bătrână.

— Poate că a fost alegerea domnișoarei Dix să nu se căsătorească, spuse Julia încăpățânată. Poate că preferă să facă ceva în viața asta.

— Nicio femeie nu *alege* vreodată să nu se căsătorească, spuse doamna Blair. Celelalte doamne murmurară aprobator. Și în plus, poți să ai un soț și totuși să faci și gesturi onorabile de caritate.

— Gesturile caritabile nu sunt suficiente, răspunse Julia. Mie tot mi-ar plăcea să devin infirmieră.

Dacă doamnele fură șocate, fetele de vârsta Juliei păreau bucuroase. În cursa pentru un soț potrivit, una dintre rivalele lor cele mai drăguțe și mai înstărite se elimina singură din competiție cu niște idei atât de revoltătoare.

Doamnele se plictisiră curând de subiect și începură să discute despre alte lucruri. Juliei i se părea că după-amiaza nu avea să se mai termine. Își dorea să se scuze și să plece acasă, dar știa că imediat șușotitul s-ar fi reluat.

— Ai observat ce ciudat se poartă Julia Hoffman de când s-a întors de la Washington?

Mama ei nu mai știe ce să facă cu ea...

Juliei îi veni să plângă, gândindu-se că va trebui o viață întreagă să facă față acestor după-amiezi de ceai. Mama ei și Rosalie erau mulțumite de viața aceasta; ea de ce nu era? Oare numai din cauza cuvintelor lui Nathaniel? Julia închise ochii pentru a nu le mai auzi pe femeile ce bârfeau și își dori din toată inima să nu fi ascultat niciodată conversația lui Nathaniel.

În drum spre acasă, mama Juliei rămase rece și tăcută mult timp lângă ea. Dar când trăsura urca din greu pe ultimul deal, ea vorbi în sfârșit.

— Dacă ai vrut să mă faci de rușine azi, ai făcut o

treabă minunată, Julia. Măine la prima oră trimit după doctorul Lowe.

Julia nu răspunse. Poate că, într-adevăr, ceva nu era în regulă cu ea.

— Și intenționez să îi spun doctorului... Vai de mine, spuse brusc mama ei. Acea e trăsura tatălui tău. Pe toți sfinții, dar ce caută el așa devreme acasă? Birjar, lasă-ne în față, te rog. Doamna Hoffman deschise ușa de la trăsura aproape înainte să oprească și coborî fără a mai aștepta ajutorul vizitiului. Julia se repezi după ea, spre ușa de la intrare.

— Philip...? strigă mama ei din foaier. Philip, ești acasă?

Tatăl Juliei ieși din bibliotecă.

— Iată-te, în sfârșit, spuse el. Mă pregăteam să trimit după tine.

— Să trimiți după mine? De ce? Ce s-a întâmplat? Cum de ai venit acasă așa repede?

De regulă, nimic nu tulbura demnitatea calmă a judecătorului Hoffman. Dar, pentru prima dată în viață, Julia observă că ceva îl tulburase. Haina și vesta lui zăceau aruncate neglijent la o parte, iar părul îi era dezordonat ca și cum și-ar fi trecut mâinile prin el. Paharul pe care îl avea în mână tremura.

— Haide și stai jos, Martha, spuse el, luându-și soția de braț.

— Nu vreau să stau jos. Vreau să îmi spui ce s-a întâmplat.

O conduse la un scaun din bibliotecă, în ciuda protestelor ei, și Julia îi urmă, ambele femei încă purtându-și mantalele.

— Fratele meu a primit o telegramă de la Washington acum câteva ore, începu judecătorul.

Mama trase repede aer în piept.

— Oh, nu! Nu Robert.

— Mă tem că da. A fost o luptă... un alt dezastru cumplit pentru Uniune. Robert e dat dispărut.

Vestea dispariției vărului ei o uimi pe Julia. Se lăsă pe

brațul scaunului pe care stătea mama, încercând să înțeleagă cuvintele tatălui ei. Ea crescuse cu Robert, trăise pe aceeași stradă cu el și fusese conștientă de prezența lui supărătoare de când se știa. Lua în râs stângăcia lui și interesul prostesc pentru armată și pentru bătălii. Chiar și când a îmbrăcat uniforma și a plecat la război, ei i se părea de la sine înțeles că el va rămâne, undeva în fundal, aceeași pacoste ca până atunci. Dar acum nu avea să mai fie. El dispăruse.

— Oh, tati... nu Robert... stăruie ea.

Mama ei scoase un vaier slab.

— Dar... îl vor găsi, nu-i așa? Va fi în regulă.

— Nu știm sigur, putem doar spera. Se crede că a fost luat prizonier și, dacă e adevărat, ar trebui să aflăm în câteva zile. Deocamdată, părinții lui sunt înnebuniți.

— Îmi închipui!

— Mama lui Robert a leșinat când i-am dat vestea și am trezit-o cu săruri mirositoare. Au trimis după doctor, dar dacă ai putea merge la ea, Martha... De fapt, cred că ar trebui să mergem cu toții acolo.

— Bineînțeles, spuse mama Juliei. Imediat. Lasă-mă doar o clipă să îmi revin.

Julia știa că mama ei era mai mult decât capabilă să se descurce în asemenea situații. Odată ce șocul inițial trecea, ea avea să devină sprijinul lor pentru următoarele câteva zile. Julia văzu ușurarea de pe fața tatălui ei, calmându-se din nou acum că soția lui era acasă și constată cu surprindere cât de mult depindea tatăl de mama ei. Poate că mama ei era mai mult decât un ornament la brațul lui.

— Ce zi am avut azi, spuse el cu un suspin. Joseph a primit telegrama pe la amiază și de atunci am tot încercat să obțin mai multe informații despre luptă.

— Ce s-a întâmplat, tati? întrebă Julia. Ai spus că a fost un dezastru pentru Uniune?

— Acum nu este momentul, Julia, spuse mama ei.

— Nu, e în regulă, spuse tatăl ei. Cred că acum pot vorbi despre asta... poate că ar și trebui. Închise ochii

pentru mai mult timp, apoi trase aer în piept. Am un prieten la redacția de știri a ziarului *Enquirer*. El a aflat câteva detalii pentru mine. Trebuia să fie doar o misiune de recunoaștere. Un mic batalion unionist a trecut râul Potomac printr-un loc numit Ball's Bluff pentru a cerceta apărarea Confederației. A avut loc o ambuscadă. Rebelii au trimis după întăriri, dar noi nu am avut destule bărci ca să trimitem la timp întăriri dincolo de râu. Singura șansă era să ne retragem, dar nici pentru asta nu erau destule bărci. Soldații au rămas blocați lângă faleză, neavând unde să se ascundă. Erau ținte vii. Când unii soldați au încercat să înoate, rebelii i-au împușcat în apă. Vreo două bărci cu soldați răniți în prima ambuscadă s-au scufundat, pentru că alți soldați disperați au încercat să urce la bord... s-au înecat cu toții.

Făcu o pauză lungă, apoi trase din nou aer în piept.

— Ofițerii, închișiv Robert, au rămas ultimii, permițând oamenilor lor să se retragă în siguranță. Au luptat cu vitejie, dar erau prea mulți rebeli și niciun ajutor... luptau cu spatele la râu. Așa că, decât să își vadă masacrați soldații rămași, s-au predat. Peste cinci sute au fost luați prizonieri, încă câteva sute au fost uciși în luptă sau au murit înecați și aproape două sute au fost răniți. În total, am pierdut aproape jumătate din câți au fost la început.

După ce văzuse lupta de la Bull Run, Julia își putu foarte ușor imagina scena - retragerea panicată sub ploaia de gloanțe, norul orbitor de fum și pucioasă, țipetele celor pe moarte și obuze ce spintecau aerul. Pământul de sub picioarele lui Robert va fi fost împrôșcat cu gloanțe inamice, în timp ce aștepta bărcile, dar a rămas ferm pe poziție în mijlocul haosului și al morții pentru a-i lăsa pe soldați să traverseze primii râul. Datorită curajului lui a fost prins. Lașitatea de care dăduse dovadă Julia, când se panicase și fugise, o costase respectul lui Nathaniel și propria stimă de sine.

— Sărmanul Robert, murmură mama ei când se ridică, pregătită acum să meargă și să îi consoleze pe

părinții lui Robert. Julia se ridică și ea. Tatăl ei își puse mâna pe umărul ei pentru a o mângâia, în timp ce ea își șterse lacrimile.

— Va scăpa, Julia. Băiatul este puternic. Are toate calitățile necesare.

Dar lacrimile Juliei erau mai mult pentru ea decât pentru Robert. El știuse întotdeauna ce vrea: să fie ofițer în armată. Acum el își urma visul. Ea nu avusese niciun vis cu excepția căsătoriei cu Nathaniel Greene, iar el fusese foarte explicit că nu ar putea s-o iubească așa cum era. În după-amiaza aceasta, Julia se recunoscuse pe sine în celelalte fete tinere, interesate numai de modă și cochetării și urâse ceea ce văzuse. Își dorea să fie diferită, să fie curajoasă și să se sacrifice ca vărul ei, să fie femeia pe care Nathaniel ar putea să o iubească și să o respecte. Dar, grăbindu-se spre casa vărului ei în acea seară rece de octombrie, știa că nu avea nicio idee cum ar putea să se schimbe.

Capitolul 4

Vestul Pennsylvaniei *octombrie, 1861*

La o săptămână după ce părăsise prăvălia familiei Haggerty în Bône Hollow, Phoebe Bigalow stătea la coadă la oficiul pentru înrolări în armata Statelor Unite, din vestul Pennsylvaniei. Se dondăni cu câțiva fermieri care o luaseră în căruțele lor, dormi vreo două nopți prin poduri cu fân și chiar primi câteva mese gratis după ce spuse că mergea să se înroleze. Aceștia îi dădură binecuvântarea lor, îndesându-i buzunarele cu mere și biscuiți cu unt. Dar acum credea că va leșina de cald, în timp ce aștepta la coadă, în aglomerația din fața oficiului cu zeci de tineri dornici să se înroleze.

Phoebe era atât de înaltă, încât putea vedea foarte bine peste capul celui din fața ei. Și nu putu să nu-l audă pe funcționarul care făcea înscrierile urlând la cel din față.

— Trebuie să scriu în dreptul tău „4-F”! Asta înseamnă că îți lipsesc cei patru dinți din față!

— Ce spui? strigă omul la rândul lui. Se părea că sârmanul om nu avea dinți și pe deasupra mai era și surd.

— Nu poți lupta. Nu te pot înrola.

— Nu pot lupta?

— Nu.

— Pe naiba, de ce nu?

— Nu ai dinți, strigă funcționarul, arătând spre dinții săi. Ai nevoie de dinți.

— De când îi trebuie la om dinți ca să lupte cu rebelii? Doar n-o să-i mușc. Dați-mi numa' o pușcă și lăsați-mă să-i împuşc.

— Nu poți deschide cartușele cu praf de pușcă, dacă nu ai dinți.

— Ce?

— Am zis că îți trebuie dinți ca să deschizi... Oh, ce rost are? Caporal, scoate-l de aici.

Îi făcu semn unui om în uniformă ce stătea în apropiere și într-o clipă caporalul îl goni pe omul fără dinți, iar Phoebe ajunse la masa funcționarului. Fâșia de muselină pe care și-o înfășurase în jurul pieptului era îmbibată cu sudoare. Se întreba ce i s-ar întâmpla dacă armata americană ar fi descoperit că era fată. Ar arunca-o în închisoare pentru că mințise? Se hotărî să își joace bine rolul, astfel ca ei să nu afle.

— Haide, haide. Cine-i următorul? Înaintează și spune-mi cum te cheamă, fiule.

— Aăă... Ike Bigalow. Phoebe își petrecuse ultimele zile memorându-și minciunile ca să nu fie prinsă. Dar se topea de căldură, nervii îi bâzâiau ca muștele, iar vocea ei ieși mai pițigăiată decât intenționase. Își repetă numele cu o voce mai gravă.

— Ike Bigalow.

Omul se opri din scris și își ridică privirea, fruntea încrețindu-i-se în timp ce o studia.

— Câți ani ai, băiete?

— Am făcut nouășpe în iunie. Măcar asta era adevărat.

Privi și mai încruntat.

— Atunci cum de ai numai puf de piersică pe obraji?

— Cu tot respectul, domnule, da' nici mie și nici la

frații mei încă nu ne-a crescut barba. Nici lu' taica. Mama zice că-i sângele indian din noi.

— Sânge indian? Cu părul ăla blond?

— Părul blond l-am moștenit de la mama. Familia lu' tata...

— De unde ești?

— Kentucky, domnule. Dincolo de râu, din Cincinnati. Nu îndrăznise să spună Virginia, de teamă să nu fie luată drept spion al rebelilor. Puțina geografie pe care o știa Phoebe era din cei câțiva ani de școală pe care îi făcuse în Bône Hollow și din ce auzise de la frații ei, când își plănuiseră călătoria. Alesese direcția opusă celei în care merseseră frații ei și astfel ajunsese în Pennsylvania.

— De ce ai venit tocmai până aici să te înrolezi?

— Păi, domnule. Suntem patru frați acasă, și mama ne-a pus să ne înrolăm fiecare altundeva, ca să nu sfârșim toți uciși în aceeași luptă. Eu am ales Pennsylvania, pentru că Jack și Willard aleseseră deja Ohio și Indiana, junior s-a înrolat acasă, în Kentucky.

— Sigur nu ești minor?

— O, nu, domnule. Aduceți-mi o Biblie și voi jura pe ea că tocmai am făcut nouășpe ani pe unșpe iunie.

— Nu-i nevoie, spuse el cu un oftat. Să-ți văd dinții. Îi ai pe toți patru din față?

— Da, domnule. Phoebe rânji larg, arătându-și dinții. Și pot împușca cum nimeni altul. Mai bine decât oricare dintre frații mei. Puneți numai o sticlă goală acolo, pe butoiul ăla din față și pun rămașag că o pot doborî de peste drum dintr-un foc.

— Sticlele goale nu împușcă înapoi, spuse funcționarul cu asprime. Și nici nu vin fugind spre tine, urlând ca din gură de șarpe, așa cum fac soldații Confederației. Ești pregătit pentru asta?

— Da, domnule. Sunt gata să-mi fac partea.

— Bine atunci. Astea-s hârtiile tale de înrolare. Odată ce le-ai semnat ești obligat să lupti în armata Statelor Unite timp de trei ani. Leafa ta va fi de treisprezece dolari pe lună. Poți citi și scrie, fiule?

Phoebe dădu din cap.

— Atunci citește asta cu atenție și semnează aici.

Phoebe trecu rapid cu privirea peste cuvinte, prea emoționată pentru a le înțelege. Mâna ei transpirată lăsă pete, în timp ce își puse semnătura: *Ike Bigalow*, cu litere citețe.

— Bun. Cine-i următorul? întrebă funcționarul. Phoebe nu se mișcă.

— Stați puțin. N-ați uitat să îmi dați o pușcă?

— Vei primi una când vei ajunge la Washington. Următorul?

— Washington! În Washington nu-s rebeli. M-am înrolat ca să lupt, nu să-l vizitez pe Abe Lincoln.

— Prima dată trebuie să înveți să mășăluiești. Apoi îți vei primi pușca și vei avea parte de luptă, crede-mă.

— Da' orice prostănac știe cum să pună un picior înaintea celuilalt. Taica spune că mășăluiam prin jurul fermei de când aveam un an. Și știu și să împușc. Dați-mi o pușcă și vă dovedesc.

— O să ai destul timp să arăți ce poți, fiule. Acum du-te în spate și ia-ți o uniformă de la ofițer. Arată cu degetul mare spre o ușă în spatele lui.

— Credeam că mi-or da cel puțin un pistol, mormăi Phoebe, când se aplecă și intră pe ușă. Se trezi într-o magazie mare și aglomerată, în care era chiar mai cald decât în camera din față. Mirosea a piele, trupuri încălzite și petrol de la lămpile care luminau camera lipsită de ferestre. Un soldat stătea lângă ușă și distribuia uniforme yankeilor din grămezile mari de lângă el. Încă vreo duzină de bărbați râdeau și glumeau, în timp ce se dezbrăcau de salopetele lor și de cămași și se îmbrăcau cu noile uniforme albastre.

Phoebe ezită, întrebându-se în ce bucluc se băgase. Apoi își aminti că singura ei opțiune ar fi fost să poarte o rochie și să lucreze pentru familia Haggerty și îndoielile ei se risipiră. Nu era nimic nou pentru ea să vadă bărbați în indispensabili. Și nici lipsa de intimitate nu era nouă. La urma urmei, ea crescuse cu trei frați într-o baracă ce avea

o singură cameră. Luă teancul de haine din lână aspră pe care i-l înmână ofițerul la ușă și își găsi un loc într-un colț întunecat, din spate.

Pantalonii îi erau cam scurți, însă Phoebe era mai înaltă cu vreo doi centimetri decât majoritatea soldaților. Cămașa era prea scurtă pentru a fi vârată în pantaloni, iar prin guler ar fi putut intra două capete.

— S-or fi gândit că-mi va mai crește încă un cap, spuse ea ca pentru sine.

Materialul era aspru și îi producea mâncărime, iar dacă nu ieșea repede din camera aceea sufocantă avea să moară de căldură. Îmbracă uniforma bleu închis și încercă să încheie lungul șir de nasturi lucioși din bronz, dar îi veni atât de strâmtă peste umeri și piept, încât se simți ca un șarpe ce năpârlește. Singurul lucru cât de cât pe măsura el fu boneta.

— Hei, tu de acolo, rosti o voce de lângă ea. Vrei să facem schimb de vestoane?

Phoebe privi în jos și zâmbi. Mititelul de lângă ea purta un veston atât de mare, că părea un bob de mazăre minuscul într-o păstaie mare și albastră.

— Sigur, spuse ea. Cred că nu strică să-ncercăm. Phoebe desfăcu lungul șir de nasturi și făcu schimb de vestoane. Haina flăcăului îi venea ceva mai bine, dar nu cu mult. Cred c-au fost ieftini tare nasturii ăștia de bronz, spuse ea, în timp ce îi încheia din nou. Nu văd de ce altceva am avea nevoie de atâția.

— Va trebui să îi păstrăm și curați, spuse flăcăul. Unchiul meu s-a înrolat acum câteva luni și mi-a zis că trebuie să lustruim bronzul cu șmirghel în fiecare seară, dacă nu vrem să avem necazuri.

— Pare pierdere de vreme, nu? spuse Phoebe. Eu m-am înrolat să lupt în război, nu să lustruiesc nasturi.

— Nu ești de prin locurile astea, nu-i așa? întrebă omulețul. Avea o voce gravă și prietenoasă care modula între sunete grave și acute, cum alunecă roata unei căruțe de pe făgaș.

— Nu, am venit din Kentucky să mă înrolez, răspunse

Phoebe.

— Cum te cheamă?

— Ike... Ike Bigalow.

— Îmi pare bine, Ike, spuse el, întinzând mâna. Era fină, fără bățături, o mână a unui băiat de la oraș. Eu sunt Theodore Wilson. Lumea-mi spune Ted.

Vârful capului cu păr castaniu și creț al lui Ted abia îi ajungea la bărbie lui Phoebe. Constituția lui fizică îl făcea să pară rapid ca o căprioară, în cazul în care ar fi vrut să fugă. Pielea lui fină și bronzată și ochii mari, căprui îi dădeau un aer de copil inocent și încrezător. Apoi zâmbi, arătându-și dinții mari din față, amintindu-i lui Phoebe tocmai de o veveriță.

— Nu vreau să te insult, spuse ea, dar nu prea arăți destul de mare pentru a te înrola.

— Am nouăsprezece ani, îi spuse Ted. Locuiesc în împrejurimi, așa că lumea știe că sunt destul de mare. Ascultă, tu ai primit și restul echipamentului?

Phoebe scutură din cap.

— Mi-au dat numai uniforma asta. Funcționarul a spus că nu voi primi o pușcă până nu ajung la Washington. Dacă știam, mi-aș fi adus o pușcă ele acasă.

— Ai o pușcă a ta? Știi deja să tragi? Ted aproape că dansa.

— Bineînțeles. Trag cu arma de când am început să merg și să vorbesc. Foarte rar ratez.

— Mă înveți și pe mine? Aproape că țipa de emoție.

— Apoi da, spuse ea, încercând să-și ascundă un zâmbet.

— Grozav. Mulțam. Rucsacurile și lucrurile le primim acolo, la coadă. Haide.

Phoebe își urmă noul prieten la coada unde se aprovizionau, bucurându-se că stârnise deja admirația lui Ted. Fiind cea mai mică acasă, Phoebe fusese întotdeauna necăjită de frații ei și a trebuit să lupte pentru dreptul de a face tot ce făceau ei. Fratele ei Jack, mai ales, găsea o mare plăcere în a-i reaminti că este fată.

— Ike, ai vreo fată? Ted rosti cuvântul *fată* atât de

brusc, că o zăpăci pe Phoebe. Trecură câteva clipe până să realizeze că el nu o acuza pe Phoebe că ar fi fost fată, ci doar o întreba dacă are vreuna.

— Ce? Nu... nu, n-am avut niciodată o iubită.

— Nici eu, dar mi-ar plăcea să am una, ție nu? câțiva dintre ceilalți băieți au la ei poze cu prietenele lor. Acum ceva vreme le arătau pe aici, comparând care e mai drăguță. Chiar mi-aș ciori să am cu mine poza unei fete drăguțe... Dar, auzi aici, am sărutat o fată odată.

— Chiar? Phoebe se uită la buzele lui Ted - moi și pline, ca ale unui prunc - și încercă să și le imagineze lipite de ale ei. Nu-și aducea aminte să fi fost vreodată sărutată, nici măcar de mama sau de tatăl ei, cu atât mai puțin de un amarez.

— Da, am sărutat-o pe Maggie Fisk în curtea școlii, într-o zi. Însă numai pe obraz. Doamne, ce bine mirosea. Ca un desert care îți place.

În sfârșit le veni și lor rândul. Sergentul care se ocupa cu aprovizionarea începu să îngrămădească lucruri în brațele întinse ale lui Phoebe: o raniță pentru provizii, o pătură din lână și un cearșaf impermeabil, o cutie și o curea pentru cartușe, o baionetă, o cană de tablă, o gamelă și un rucsac pentru a-și căra toate lucrurile personale. Sergentul privi în jos, la picioarele ei, apoi așează o pereche de ghete cu vârful pătrat peste grămadă. Phoebe nu avusese niciodată o pereche nou-nouță de ghete; ori le purtase pe cele rămase de la frații ei, ori umblase desculță, ceea ce și prefera.

— De unde știți că-mi vor fi bune? îl întrebă pe soldatul care i le înmână.

Privirea lui îi spuse că nu era bine să pună întrebări.

— Au mai rămas numai trei mărimi, spuse el într-un final. Pentru că picioarele tale sunt cele mai mari pe care le-am văzut toată dimineața, ți-am dat cea mai mare pereche pe care o am. Acum avansează. Șirul trebuie să avanseze continuu.

Phoebe oftă resemnată și își urmă noul prieten prin ușa din spate, într-un loc gol în dosul clădirii, unde se

adunau ceilalți recruți. Aerul proaspăt de toamnă era plăcut. Ted se prăbuși sub un mic petic de umbră pentru a-și proba noile ghete; Phoebe făcu la fel. Pielea era foarte tare și își simțea picioarele strivite, chiar înainte de a lega șireturile. Se hotărî să-și păstreze deocamdată propriile ghete vechi și demodate și îndesă bocancii militari în noul ei rucsac, lângă pătură, cearșaful de cauciuc și lucrurile pe care le ținuse până atunci în sacul de pânză. Rucsacul era burdușit și încă mai avea de băgat niște curele, saci încălciți și celelalte ciudățenii pe care tocmai le primise.

— Ce-ar trebui să facem cu toate astea? se întrebă ea cu voce tare.

— Unchiul meu mi-a arătat cum să fac ca să pot căra totul, îi spuse Ted. Privește. Făcând exact ca el, cutia pentru cartușe, cureaua, baioneta și ranița fură curând bine legate, gamela și cana de tablă, agățate într-un loc la îndemână, iar așternutul rulat și legat de rucsacul gata. Îl săltă pe umeri cu un icnet.

— Sper că nu se așteaptă de la noi să cărăm chestiile astea prea departe, spuse ea. Parcă m-ar trage cineva de rucsac înapoi.

Se uită în jos la Ted și văzu că omulețul era aproape de două ori mai încovoiat sub povara lui. Îl văzuse că împachetase în rucsacul lui multe lucruri aduse de acasă: trei cărți, patru perechi de șosete, două flanele, două perechi de indispensabili, o trusă de cusut, o oglindă și lucruri pentru bărbierit, un borcan de compot, hârtie și instrumente de scris și o sticlă de tonifiant de la Dr. Barker.

— Să... sper că nu te superi că-ți spun, Ted, dar ar fi mai bine să scapi de câteva din lucrurile pe care le ai în plus sau te vei cocoșa până se va sfârși războiul.

— Mă descurc, spuse el, gâfâind ușor. Ascultă, cred că trebuie să mergem la gară după ce ne schimbăm. Știi unde vine asta?

Phoebe scutură din cap.

— Haide, îți arăt eu. Porni pe drum în jos alături de Ted, amândoi purtându-și sacii ca niște catări de povară.

Ghetele lui Phoebe scârțâiau și gemeau. Când ea și Ted mergeau unul lângă celălalt, cânilor de tablă, gamelele și celelalte lucruri trăncăneau și zăngăneau atât de zgomotos, încât ai fi zis că era căruța unui spoitor, coborând pe un drum cu hopuri.

— Cred că știu de ce Uniunea n-a câștigat prea multe bătălii, spuse Phoebe.

— De ce? întrebă Ted, gâfâind.

— Cred că rebelii ne aud venind de la kilometri depărtare.

Armata le oferi cina în singurul hotel din oraș, apoi îi cază acolo peste noapte și înghesui cât mai mulți recruți cu puțință în fiecare cameră. Când trenul sosi înainte de micul dejun, a doua dimineață, lui Phoebe i se păru că întreg orașul ieșise afară pentru a-și vedea băieții plecând. Doamnele plângeau, fluturau batistele și aruncau flori, iar mamele, surorile și iubitele își luau la revedere de la cei dragi ai lor. Neavând pe nimeni care să o vadă plecând, Phoebe fu prima care urcă în tren și se așeză lângă geam. Nu mai fusese niciodată cu trenul – nu mai fusese nici măcar aproape de unul – și nu știa dacă tremurul pe care-l simțea era de la uriașa locomotivă sau de la propria emoție și frică.

Afară pe peron, o femeie, care era probabil mama lui Ted, plângea amarnic și îl strângea în brațe, de parcă nu avea de gând să îl mai lase vreodată să plece. Și ea era mică și cu o înfățișare de veveriță, cu aceeași piele bronzată și păr castaniu, creț ca al lui Ted.

— Teddy! Oh, Teddy al meu! Nu mă părăsi. Nu te duce, strigă ea îndurerată, încât lui Phoebe i se umplură ochii de lacrimi. Ea visa uneori că cineva o îmbrățișa și pe ea la fel, legănând-o, iubind-o, dar pentru ea erau doar niște vise, nu amintiri. Se așeză pe banca tare, trăgându-și boneta pe față și închizându-și ochii, să nu vadă îmbrățișările, săruturile și expresiile de dragoste de care ea nu avea parte. Nu deschise ochii decât când trenul suieră strident, făcând-o să tresară de pe scaun.

— Salut, spuse Ted o clipă mai târziu. Pot să stau

aici?

— N-ai decât. Nu-i trenu' meu. Încercă să pară indiferentă și morocănoasă, dar, de fapt, era bucuroasă să îl vadă. Se întâlniseră numai ieri, dar ei îi plăcea deja de flăcăul cel pitic. Se dădu mai la o parte să-i facă loc.

Ted se cocoță pe marginea băncii, dând jos rucsacul burdușit. Cântări un pachet uriaș învelit în hârtie maro din poala lui.

— Afurisita de femeie m-a udat tot, mormăi el, ștergându-și fața cu umărul. Mama ta a plâns și s-a văitat atâta când ai plecat de acasă?

Phoebe îi aruncă o privire, apoi se uită repede în altă parte. Lacrimile pe care încerca Ted să le șteargă erau ale lui.

— Mama mea a murit când eram destul de mic, îi spuse ea.

— O, îmi pare rău.

— Nu-i nimic. Nu-mi aduc deloc aminte de ea, așa că nu-i pot duce dorul.

Asta cam așa era. Dar Phoebe și-ar fi dorit să știe cum e dragostea de mamă. Ea văzuse mame ca doamna Haggerty, care zbiera tot timpul și umbla după copiii ei cu o nuia de nuc, când aceștia nu erau cumiți. Dar văzuse, de asemenea, în Bône Hollow, mame care se uitau la copiii lor ca la aur. Acele mame își mângâiau copiii pe obraji sau îi ciufuleau continuu. Era gata să facă rămășag că mama lui Ted făcea parte din a doua categorie, categoria la care visa Phoebe.

Suieratul se auzi din nou, înecând ultimele cuvinte de adio de pe peron. Trenul porni cu o smucitură, aproape azvârlind-o pe Phoebe de pe locul ei. Începu să meargă, scoțând aburi și pufăind ca un cal obosit la deal. Phoebe se prinse de cotieră, emoționată și speriată în același timp.

— Cred că mamei tale i-a părut rău să te vadă plecând, nu? Întrebă ea, încercând să-și înăbușe frica, în momentul în care locomotiva prinse viteză.

— Păi da, doar eu i-am mai rămas acum că surorile mele sunt toate căsătorite și tatăl meu a murit. Vocea lui

Ted tremură și mai tare ca de obicei. Ea nu a vrut deloc să merg la război. M-a implorat și m-a implorat să nu mă înrolez. Dar trebuia să plec, știi? Să văd lucruri noi, să întâlnesc oameni noi. Va trebui însă să-mi trimit leafa acasă în fiecare lună, ca să aibă din ce trăi.

Desfăcu pachetul în timp ce vorbea și Phoebe văzu că avea mâncare: pui fript, o bucată de turtă dulce de mălai, câțiva castraveți murați cu mărar, vreo două plăcinte și un borcan cu gem de prune. Mai avea și o mică tigaie, o pereche de mănuși cu un singur deget, o Biblie de buzunar și alte trei sticle de tonifiant de la Dr. Barker.

— Ce-ai să faci cu toate astea? întrebă Phoebe. Rucsacul tău va plesni pe la cusături dacă mai pui ceva în el.

— Ascultă, îți propun o afacere. Dacă mă ajuți să car o parte din lucruri, o să împart mâncarea cu tine.

Phoebe întinse mâna după una din plăcinte.

— Atunci ne-am înțeles.

Dincolo de geamul trenului, regiunile rurale din Pennsylvania treceau pe lângă ea mai repede decât dacă ar fi fost dusă de o herghelie de cai. Era în drum spre o nouă aventură emoționantă, cu mâncare bună în stomac, ghetе noi în picioare și un nou prieten lângă ea. Nimeni nu știa că este fată. Phoebe Bigalow nu mai fusese niciodată atât de fericită.

Ceva mai târziu ajunseră în Harrisburg, iar fericirea lui Phoebe începu repede să se mistuie. Ea și ceilalți recruți fură puși laolaltă cu novici din alte orașe mici din Sudul Pennsylvaniei și viața militară începu cu adevărat. Phoebe gustă pentru prima dată rațiile armatei americane: carne de vită ațoasă, cartofi fierți prea tare și cafea amară. Își petrecu prima noapte într-un cort Sibley, o chestie rotundă, cu vârful ascuțit unde dormeau optsprezece recruți în cerc, cu picioarele orientate spre centru. Și îl întâlni pe noul sergent instructor.

Phoebe abia coborâse din tren, capul încă îi vâjâia și genunchii i se împleticeau, când sergentul Anderson îi adună pe toți recruții împreună și începu să urle la ei. Era

aproape la fel de scund ca și Ted, dar avea pieptul foarte lat și o privire care lăsa impresia că e pe cale să lupte cu cineva. Se înroși tot când urlă, iar gâtul i se umflă și ochii îi ieșiră din orbite până ce, constată Phoebe, arăta ca o broască-bou.

Sergentul Anderson vorbi cu îngâmfare, fără întrerupere, despre cum avea să transforme grămada asta de fricoși și băiețelii mării în bărbați adevărați, cum că ar fi bine să nu audă niciun vaiet de la nimeni, pentru că altfel vor afla cum e iadul pe pământ. Uriase atât de mult, încât pe Phoebe nu numai că s-a ales cu o durere de cap, dar începu să se îngrijoreze că dacă omul avea să continue tot așa o să-i cedeze corzile vocale. Când nu mai putu suporta, Phoebe făcu un pas înainte, ridicându-și mâna politicos, cum învățase să facă în școală.

— Mă scuzați, domnule, dar nu cred că trebuie să urlați chiar așa. Nu pot vorbi în numele tuturor, dar eu vă aud foarte bine. Și în plus, am văzut un om tare de urechi care încerca să se înroleze și nu l-au lăsat.

Phoebe auzi hohote de râs nervos în spatele ei. Sergentul Anderson răcni un cuvânt care semăna cu „*Liniște!*”, dar era atât de furios, încât Phoebe nu fu sigură că mai văzuse o față atât de rea ca a lui niciodată. Și-o lipi de a ei și răcni atât de tare și atât de lung, că lui Phoebe îi țiură urechile și începu să vadă negru înaintea ochilor. O sperie foarte tare și nu auzi mai nimic din ce spusese, însă înțelese că trebuie să se prezinte la cortul lui după ce toți ceilalți erau lăsați să plece.

— Cu bine, Ike. Mi-a părut bine să te cunosc, șopti Ted când sosi vremea. Phoebe își dădu seama că el încerca să glumească, dar fața lui de băiețăș arăta mai palidă ca de obicei.

— Ei, o să mă descurc, răspunse ea, încercând să și creadă că așa va fi. Mă gândesc că nu mă poate împușca, asta-i treaba rebelilor. Sper numa' să nu înceapă iarăși să-mi urle în față.

Când ajunsese la cortul sergentului Anderson, Phoebe fu într-adevăr nevoită să-l asculte urlând pentru o vreme.

Acesta trăncăni fără încetare despre disciplina militară și cum trebuia ea să învețe să-și țină gura și să arate respect ofițerilor, dar era evident că rămase fără putere după ce uriașe la ceilalți recruți în ultimele două ore. Phoebe își închipui că până și un șarpe veninos trebuie să se târască în cuib și să-și adune ceva venin după ce a mușcat două, trei persoane și i se făcu milă de Anderson.

Pedeapsa el fu să curețe după el: să-i deretice în cort, să-i spele hainele, să-i curețe lămpile, să-i curețe noroiul și gunoiul de pe ghete, să-i lustruiască toți nasturii de la uniformă. Era muncă de femeie și ar fi fost probabil foarte înjositoare, dacă nu era chiar femeie. Adevărat, se înrolase în armată pentru a scăpa de curățat și frecat și lucruri de genul acesta, dar de pe urma fraților ei Phoebe avusese mult mai mult de curățat decât după sergentul Anderson.

— Știi să cureți și să ungi o carabină? o întrebă el, când termină cu restul. Vocea lui fu mai blândă de data aceasta, și, la drept vorbind, păru puțin răgușit.

— N-am avut niciodată o carabină, răspunse Phoebe, dar taica m-a învățat cum să-i curăț pistolul, de îndată ce am fost destul de mare pentru a ține unul în mână.

— Să vedem cum te descurci cu asta. Îi dădu o carabină Springfield nou-nouță și era cea mai frumoasă armă pe care o văzuse vreodată, cu un pat fin din lemn de nuc și calibru lucios din metal. O ridică pe umăr, observându-i lungimea.

— Aoleo... pun ră mâșag că pot doborî o muscă de pe un gard cu asta, murmură ea.

— Ești un țințaș bun, Bigalow?

— Sunt un țințaș excelent! Am tot încercat să spun celor de la înrolări cum că nu prea ratez, dar n-au vrut să mă lase să le arat ce pot.

El o studie pentru o clipă, cu ochii întredeschiși. Ea înțelese că sergentul încerca să pară amenințător, dar se gândi că era probabil și puțin curios.

— Ce zici, Bigalow, dacă te scot mâine după-amiază, vei putea să-ți pui banii acolo unde ai și gura? (Dacă te scot mâine după-amiază, bagi mâna în foc pentru chestia

asta? n.ed.)

Cuvintele lui o zăpăciră pe Phoebe.

— Să-mi pun banii...? Nu, domnule. N-am niciun ban, dar dacă aş fi avut, nu cred c-aş fi vrut să-i am în gură. (Să bag mâna? Nu, domnule. Nu vreau să mă ard, nu pot să bag mâna în foc, n.ed.)

Sergentul Anderson izbucni în râs şi răsese atât de tare, încât începu să tuşască şi trebui să stea vreun minut pe scăunelul pliant.

— Ce figură eşti, Bigalow, spuse el după ce-şi mai trase suflul. Nu, ce voiam să-ţi propun era să-mi arăţi ce ştii face cu carabina.

— Mi-ar plăcea chiar foarte mult!

În timp ce Phoebe curăţă cu drag carabina sergentului Anderson, vorbiră despre diferite tipuri de arme şi despre faptul că amândurora le plăcea să vâneze căprioare. Când se întoarse la cortul ei, deja sergentul Anderson nu mai părea atât de răutăcios.

Trimise după ea dimineaţa următoare, aşa cum promisese, şi ieşiră la marginea taberei cu carabina Springfield a sergentului. În următoarea oră, Phoebe lovi fiecare ţintă indicată de el, mare şi mică, până când nu au mai avut conserve şi sticle vechi în care să tragă.

— N-am văzut pe nimeni care să tragă atât de bine ca tine, Bigalow, spuse sergentul, în timp ce se întorceau în tabără. Ar trebui să te înscriu ca trăgător de elită.

— Din partea mea, e în regulă. Phoebe îşi trecu mâna peste arma din lemn fin pentru ultima dată, înainte să înapoieze carabina. Abia aştept să am şi eu una ca asta, spuse ea. Dar, până atunci, pot să vă rog ceva?

— Ce anume?

— Mă veţi lăsa să revin diseară s-o curăţ iarăşi?
Anderson răsese zgomotos.

— Eşti formidabil, Bigalow. Bine, să te prezinţi la mine după cină şi te voi lăsa să-mi cureţi carabina.

Phoebe fu foarte dezamăgită că nu putu să tragă din nou. Rutina zilnică deveni repede monotonă şi plictisitoare de moarte. Se trezi dimineaţa în cântec fals de flauturi şi

răpăit de tobe, apoi fu nevoită să se târască până la cărarea din fața lungului șir de corturi pentru ca sergentul Anderson să le strige numele. Toți serviră rapid micul dejun, iar în următoarele două ore ea și ceilalți recruți învățară să mășăluiască - cot la cot, șiruri la trei centimetri depărtare - folosind bucăți scurte de lemn din gard drept carabine. Învățară să mășăluiască în coloană, să formeze o linie de luptă, să mășăluiască foarte repede, să se alinieze. Făcură instrucție până la masa de prânz și apoi pentru încă două ore. După-amiază avură o scurtă pauză de odihnă, dar trebuiau să folosească acel timp pentru a se spăla și pentru a-și lustrui nasturii.

— Ți-am zis eu, spuse Ted cu un rânjet larg, și se pregăti pentru încă un apel și pentru inspecție. Sergentul Anderson pășea în sus și în jos prin fața lor, privindu-i cu atenție din cap până în picioare și Phoebe era convinsă că acesta căuta un motiv să poată urla.

După inspecție, au făcut instrucție până la cină, fiind astfel în picioare aproape întreaga zi. Phoebe se gândi că mășăluiseră probabil câțiva kilometri și ar fi dat de câțiva rebeli, dacă ar fi avut voie să meargă în linie dreaptă, în loc să se plimbe înainte și înapoi pe același câmp toată ziua. Imediat după ce se lăsă întunericul, toți adormiră extenuați, iar în zori o luară de la capăt.

Fiecare zi era la fel, instrucție și iarăși instrucție. La sfârșitul primei săptămâni, Phoebe nu mai putu îndura. Într-o dimineață, în loc să se alăture marșului spre micul dejun după apel, ea merse direct la sergentul Anderson să-i vorbească.

— Mă scuzați, domnule, dar nu pricep de ce trebuie să mășă lui în cerc toată ziua. Ce legătură are cu împușcarea rebelilor? Se pare, mai degrabă, că ne roadem ghetetele degeaba.

Ochii lui Anderson se măriră. O roșeață începu să îi urce pe gât spre față.

— Vă rog să nu urlați la mine, spuse ea repede, dar pur și simplu nu înțeleg pentru ce facem toate astea.

— Nu-i treaba ta să înțelegi, spuse el scrâșnind din

dinți. Fă doar ce ți se spune. Se întoarce să plece cu toată demnitatea unui ofițer, dar Phoebe păși cu nonșalanță alături de el. Picioarele lui erau atât de scurte și ale lui Phoebe atât de lungi, că părea un măgar scund și gras care încearcă să depășească un cal pur-sânge.

— Dar pare așa o mare pierdere de timp, continuă ea, să o luăm pe aici sau pe dincolo, să plecăm și să venim și să mășăluiim toată ziua până ce ajungem de unde am pornit. Nu-i pasă nimănui că trebuie să luăm parte la război?

El se opri brusc, privind în jur pentru a se asigura că nu asculta nimeni.

— Ascultă, Bigalow. Vei avea mari probleme, dacă vei continua să mai vorbești vrute și nevrute. Îți spun de ce facem instrucție: pentru că îmi place de tine. Dar pe viitor să nu mai pui atâtea întrebări și să faci ce ți se spune, ai înțeles?

Phoebe dădu din cap.

— Este datoria mea să vă pregătesc pe toți pentru marșuri lungi. Dacă învățați să avansați în șiruri ordonate, atunci toți vor ține. pasul și nu vor fi soldați rătăciți. Vă învățăm, de asemenea, cum să formați rapid o linie de luptă după ce ați mășăluit în coloană. Și, oricât de urât ar suna, vă învăț să vă aliniați pentru a vă mișca împreună, cot la cot, după ce colegul de lângă voi cade. Veți continua să trageți și veți păstra linia ca să nu se destrame. Soldații noștri nu au fost pregătiți la Bull Run și totul s-a transformat într-un măcel. Dar acum avem un nou comandant, iar generalul McClellan e hotărât să fie pregătit de data asta. Anderson își încheie discursul cu un scurt semn din cap, cu bărbia ieșită în afară, ca și cum ar fi fost gata să atace întreaga armată a Confederației de unul singur. Phoebe i s-ar fi alăturat bucuroasă.

— Când credeți că vom putea lupta? întrebă ea.

— Ești doar un infanterist, copile. Vei fi ultima persoană care va afla ce se va întâmpla și când se va întâmpla. Compania ta va mășălui câteodată două, trei zile și apoi va mășălui înapoi fără a ști vreodată despre ce

a fost vorba. De obicei, când mărșăluiește toată armata, doar generalii știu unde merg și de ce. Este mai bine așa, înțelegeți? Dacă sunteți prinși, nu veți putea spune inamicului planurile noastre. Înțelegeți, Bigalow?

— Cred că da... domnule. Își aduse aminte să salute și apoi privi spatele sergentului în timp ce acesta pleca.

Ted merse sfios lângă ea, mestecând o bucată de slănină.

— Ești strașnic de curajos să pui astfel de întrebări. Ce a spus?

— A spus că vom continua să mărșăluim și să facem instrucție până nu ne mai gândim la asta, să ajungem să o facem și în somn.

— Ei bine, data viitoare când vorbești cu el, spune-i că mărșăluiesc în sus și în jos pe blestematul ăla de poligon în fiecare noapte în visele mele.

După o lună în tabăra de instrucție, armata americană imbarcă în sfârșit compania de recruți din care făcea parte Phoebe într-un tren ce mergea de la Harrisburg la Baltimore. Își petrecură noaptea într-o casă de odihnă pentru soldați, apoi, dimineața, urcară în alt tren și se îndreptară către sud, spre Washington. Lui Phoebe îi plăcu mai mult a doua călătorie cu trenul decât prima. De fapt, acum că știa cât de repede poate merge un tren și câți kilometri ar putea face într-o zi, caii cu picioare strâmbe și căruța șubredă de acasă păreau să stea pe loc. Când se văzură tot mai multe tabere militare pe geamul ei, îl înghionti pe Ted, care adormise lângă ea.

— Ar fi bine să te scoli. Cred că aproape am ajuns în Washington.

— De unde știi? spuse el, fără să deschidă ochii. Ai mai fost vreodată acolo? Vocea lui Ted, îngroșată de somn, o făcu pe Phoebe să zâmbească. Dar erau mai multe lucruri legate de Ted care o făceau să zâmbească.

— Nu, n-am mai fost acolo, dar încep să văd pe geam câmpuri de bumbac, numai că sunt acri întregi de corturi albe, toate așezate în linie. Și soldați peste tot. Ca o mare de lăcuste albastre.

Ted se ridică cu greu în capul oaselor. Se aplecă aproape de Phoebe, care era lângă geam, și privi împreună la peisajul ce trecea prin fața lor.

— Oare care din aceste tabere va fi a noastră? întrebă el.

— Sper că niciuna. Nu vezi ce fac toți soldații?

Ted privi pentru o clipă, apoi ridică din umeri.

— Ce?

— I-am urmărit de câteva minute, și majoritatea celor pe lângă care am trecut păreau să facă exact ce am făcut și noi în ultima lună - instrucție.

— Poate soldații pe care i-ai văzut erau răcani, așa cum am fost și noi în Harrisburg. Unii dintre ei fac și treabă serioasă, nu-i așa?

— Am văzut niște soldați înarmați păzind un pod acolo și încă vreo doi uitându-se pe furiș de după un tun, da' uită-te la ceilalți, Ted. Îți spun eu că mășăluiesc înainte și-napoi în linie, exact cum am făcut și noi, și nu merg niciunde.

Ted se prăbuși înapoi pe locul lui, când trenul își încetini mersul.

— M-am săturat până peste cap de instrucție, spuse el, gesticulând hotărât.

— Și eu. Mai bine m-aș întoarce acasă decât să mai pierd vremea. Sper că vom lupta în sfârșit.

— O, eu cred că vom lupta, răspunse el. Am citit ieri în ziar că președintele Lincoln a ordonat o acțiune conjugată și susținută împotriva rebelilor. Cred că vorbește serios.

Lui Phoebe îi luă ceva timp să deslușească cuvintele pompoase ale lui Ted. El era probabil persoana cea mai isteată pe care o întâlnise ea vreodată - fusese funcționar în fabrica unchiului său, număra banii și îi ținea registrele. Se gândi că ceea ce zisese el însemna că domnul Lincoln avea în sfârșit să o lase să lupte.

— Când m-am înrolat, spuse ea, ne-au promis că vom primi arme adevărate odată ajunși în Washington.

— Sper să fie așa. Ike, nu uita, mi-ai promis că mă

înveți să trag.

— Nu uit, spuse ea zâmbind la râvna lui. Ted își scoase pălăria și Phoebe trebui să se abțină să nu-i ciufulească părul creț castaniu, așa cum se face unui copil.

Lăsară repede în urmă taberele îndepărtate și intrară în oraș. Phoebe fu dezamăgită după prima privire aruncată spre capitala națiunii ei. Existau câteva clădiri mai înalte care arătau nou-nouțe, dar orașul nu arăta nici pe departe atât de drăguț ca Baltimore sau Harrisburg și majoritatea străzilor nici nu erau pavate. Spera să nu rămână acolo pentru prea mult timp.

Când trenul ajunsese în sfârșit în gară, Phoebe și Ted își luară echipamentul pe umeri și ieșiră pe coridor împreună cu ceilalți. Afară, peronul era plin de soldați și Phoebe era îngrijorată că micul Ted avea să se piardă în marea de uniforme albastre.

— Ține-te de cureaua mea, îi spuse ea. N-o să-l pierd din ochi pe sergentul Anderson.

— Norocul meu că ești așa de înalt, spuse el, când își strecură mâna pe după cureaua ce îi ținea gamela.

Împreună, îl urmară pe sergent prin gară și apoi afară, în stradă. Aerul era plin de fum de la sutele de focuri de tabără, iar lui Phoebe i se păru că simte mirosul umed și de pește al unui râu din apropiere. O fanfară militară cântă un marș nemaipomenit pentru a le ura bun venit, iar sunetul vioi al trompetelor și tobelor îi făcea sângele să pompeze de două ori mai repede prin venele ei. Ar fi putut bate o ceată întreagă de rebeli, dacă ar fi continuat să cânte în felul acela. Muzica o făcu chiar să vrea să mășăluiască – și era numai bine că sergentul îi puse să intre în formație. Ordonă apelul și când toți fură la locul lor, începură să mășăluiască pe stradă printr-un noroi ce le ajungea până la glezne. Dacă ghetetele lui Phoebe n-ar fi fost cu o mărime mai mici i-ar fi fost smulse din picioare. Se gândea dacă nu cumva armata se gândise și la asta.

Exceptând cele câteva clădiri noi, Washingtonul îi păru lui Phoebe destul de urât. Străzile din jurul clădirilor oficiale erau frumoase și late, iar Capitoliul promitea să fie

o clădire extravagantă, odată ce s-ar fi terminat construcția cupolei. Și domnul Lincoln avea, de asemenea, un loc frumos, chiar dacă afară, în curte avea câțiva soldați aliniați. Dar străzile erau atât de pline de noroi, încât oamenii ar fi putut folosi bărci în locul trăsurilor. Erau atâția soldați ce mășăluiau, cai mergând la trap și catări trăgând căruțe cu provizii pentru armată, încât strada era mocirloasă tot timpul.

Phoebe nu mai văzuse niciodată înainte atâția negri într-un singur loc. Oriunde se uita, vedea fețe negre și toate purtau zdrențe. Oamenii de acasă, din Bône Hollow, nu erau prea înstăriți, iar Phoebe nu purtase niciodată haine nou-nouțe sau o pereche de ghete noi până ce se înrolase în armată. Dar oamenii aceștia erau cumplit de săraci, că lui Phoebe îi dădură lacrimile, mai ales când văzu copii cerșind.

Marșul spre noua lor tabără de lângă râu fu cel mai lung pe care îl făcuse compania lui Phoebe în linie dreaptă. Ea îl ajutase pe Ted să care o parte din proviziile lui în rucsacul ei, dar chiar și așa, el arăta extenuat când ajunseră în tabără.

— Ar fi bine să arunci o parte din obiectele în plus pe care le cari, îi spuse ea, în timp ce serviră cina în acea seară, sau te va îngropa în noroiul ăsta și va fi nevoie de câțiva catări ca să te scoată de acolo.

— Știu, știu, spuse el căscând. O să le sortez mâine, la prima. oră.

Ted se târî până în cortul Sibley ce avea să îl împartă cu alți zece și adormi buștean, înainte ca Phoebe să-și scoată măcar ghetetele din picioare.

Când cerul se luminează de ziuă, Phoebe fu trezită de crampele ei stânjenitoare și de care ajunsese să fie îngrozită. Nu-i venea să creadă ce ghinion avea. *Oh, nu. Nu blestemul. Nu acum.* Nu avea deloc intimitate aici, înghesuită alături de zeci de bărbați, zi și noapte. Acest incident o va demasca, fără-ndoială.

Se târî de sub pătură cât mai discret cu putință, își luă rucsacul și pași cu grijă peste soldații întinși ce

sforăiau. În timp ce își făcea drum spre latrină, în aerul umed și rece, râvnind la căldura păturii ei, își dorea din toată inima ca Dumnezeu să nu o fi făcut fată.

Phoebe găsi un loc intim în spatele unor tufișuri și îngenunche pe pământ. Încă mai căuta prin rucsacul ei, când o voce o făcu să tresară.

— Ce faci, Ike?

Ea scânci de frică.

— Oh, Ted! M-ai speriat de moarte! De ce te-ai furișat așa?

— Te-am văzut când te-ai ridicat și ai plecat... cu rucsac cu tot. Mă temeam că poate mergi acasă sau mai știu eu unde.

— De ce-aș face o prostie ca asta?

— Nu știu. Ai spus că te-ai săturat de instrucție. M-am temut... Știi că dezertorii sunt împușcați și nu am vrut să ți se întâmple ceva.

Phoebe nu putu răspunde. Era uimită - și înduioșată - să afle că lui îi păsa.

— Nu, aveam doar nevoie de latrină, spuse ea după o clipă. Cred că... ăă... am diaree. Înțelegi?

— Mda... toată lumea are.

— Oricum, îți promit, ultimul lucru pe care-l plănuiesc ar fi să fug. Avem un război de purtat, ai uitat? Du-te înapoi în pat. Vin și eu într-un minut.

Ted dădu din cap și își croi drum înapoi printre tufișuri.

Singură din nou, Phoebe fu uluită când simți că i se umpleau ochii de lacrimi. Se întreba de ce. Parțial, se gândi, era pentru că a avea un prieten ca Ted, era un sentiment nou și atât de minunat. Nimănui nu-i pășase vreodată unde mergea ea sau ce i se întâmpla. Acasă, se rătăcise odată în pădure vreo două zile, iar tatăl ei nici nu se gândise măcar să o caute. Frații ei o dăduseră doamnei Haggerty ca pe o baniță de porumb, când nu au mai avut nevoie de ea.

Dar celălalt motiv al lacrimilor lui Phoebe era frica. Îi plăcea noua ei viață de soldat, în ciuda instrucției. Și îi era

frică de moarte să nu cumva să piardă totul, dacă aflau că e fată. În următoarea săptămână urma să se scoale devreme în fiecare dimineață, pentru a se asigura că avea parte de intimitate. Dar așa cum tocmai îi dovedise Ted, și furișatul pe întuneric era riscant. Dacă o urmărea altcineva? Sau dacă ar fi uitai parola într-una din dimineți și o santinelă speriată ar fi luat-o drept spion rebel și ar fi împușcat-o?

Dacă ar începe lupta mai repede. Atunci toți ar fi prea ocupați să mai observe că ea este fată. După cum îi spusese și lui Ted, era un război de purtat, iar Phoebe Bigalow era hotărâtă să ia parte la el.

Capitolul 5

Philadelphia *decembrie, 1861*

— Julia, ai de gând să lucrezi în cabina aceasta plictisitoare toată noaptea? Voi putea petrece măcar un moment cu tine?

Julia își ridică privirea de la grămada de pansamente rulate cu mâna pe care le număra. Arthur Hoyt, însoțitorul ei din acea seară, se aplecă cu brațele încrucișate peste masa demontabilă, de parcă i-ar fi poruncit Juliei să sară peste și să i se alăture lui, de partea cealaltă. Vocea lui avea tonul poruncitor al unui copil răsfățat.

— Sunt președinta comitetului de organizare, Arthur. Sigur ți-am explicat că voi avea de lucru în seara asta.

— Dar cu siguranță nu toată seara... și nu de trei ori mai mult decât toți ceilalți.

Fusese ideea Juliei să organizeze bazarul de Crăciun anul acesta, pentru a strânge fonduri pentru Comisia Creștină a Statelor Unite. Ea își convinsese câțiva dintre prieteni să o ajute, și își petrecuseră ultimele câteva săptămâni cerând negustorilor donații pentru a le folosi ca premiu la jocuri, cerând bisericilor și asociațiilor de caritate să contribuie cu obiecte pentru soldați, și decorând sala și cabinele. Munca grea îi liniști conștiința Juliei și o ajută să se elibereze puțin de neliniștea dureroasă care o chinuia încă de la Bull Run. Câștigase și recunoștința reverendului Nathaniel Greene, co-fondatorul

sucursalei Comisiei Creștine din Philadelphia.

— Ai putea să mă ajuți cu pansamentele acestea, Arthur, spuse Julia cu un zâmbet fals. Atunci voi termina mai repede.

Expresia lui exprima ce ridicolă fusese sugestia. O apucă de mâini, ca să nu își poată continua munca.

— Ajunge. Avem întâlnire în seara aceasta și am dreptul asupra ta. Să mergem, acum.

— Dar nu pot părăsi cabina.

— Prostii. îi eliberă mâinile și plecă să vorbească cu Nathaniel, care lucra la o masă plină de obiecte tricotate pentru soldați. Mă scuzați, domnule reverend. Trebuie să găsiți pe cineva să o înlocuiască pe Julia. Eu o iau de aici. Arthur era tot un zâmbet, atitudinea lui era jovială și era bun la suflet, dar felul în care porunceă la toată lumea o irita pe Julia. Cine se credea el?

— Cu siguranță, răspunse pastorul. Domnișoara Hoffman a lucrat din greu în această seară. Merită puțină distracție. Reverendul Greene îl urmă pe Arthur înapoi la masa Juliei și o înlocui el însuși.

— Acum, haide să luăm o gustare, spuse Arthur, luând-o de braț.

— Nu prea mi-e foame.

— Ei bine, mie da. O conduse până la cabina în care era mâncarea și îngrămădi pe o farfurie un amestec de apetitive și produse de patiserie. Lăsă o donație generoasă, apoi se așeză în fața Juliei la o masă mică, pentru două persoane, punând farfuria între ei. Așa mai merge, spuse el, sprijinindu-și bărbia în mână pentru a se putea uita la ea. M-am săturat să mă tot uit la tine din celălalt colț al camerei. Și m-am săturat să te împart cu toată lumea.

— Dar te-am avertizat că va trebui să lucrez în seara aceasta, și tu ai fost de acord...

— Știu, știu. Sunt foarte egoist pentru că o vreau pe cea mai frumoasă femeie din cameră numai pentru mine.

Complimentul ar fi încântat-o pe Julia acum șase luni; acum însă își dorea să se ridice și să se întoarcă la lucru,

dovedind că nu este numai frumoasă pe dinafară. Încercă să zâmbescă, să fie amabilă cu Arthur, vrând cu disperare să îl placă de dragul tatălui ei. *„Dacă aş fi un tată care ar aranja căsătoria fiicei lui, îi spusese judecătorul Hoffman, aş aranja să te căsătoreşti cu tânărul Arthur Hoyt. Nu există un bărbat mai bun în Philadelphia. Dă-i o şansă, julia, de dragul meu. Nu îţi cer altceva”*.

Încercase din greu să fie o fiică model, de când vărul ei Robert fusese prins, conştientă fiind că părinţii ei aveau destule griji pe cap pentru a se mai îngrijora şi de ea. Îşi îndeplini obligaţiile sociale fără a se îmbufna sau a şoca pe cineva. Le permise servitoarelor ei să o îmbrace şi să îi aranjeze părul. Şi acceptase cu supunere toate invitaţiile lui Arthur Hoyt în ultimele două luni. Arthur era frumos, atent, şi înstărit – tot ceea ce şi-ar fi putut dori o femeie de la un bărbat. Prietenele Juliei vorbeau despre el ca despre marele premiu al unei competiţii de peţit şi îi spusese Juliei ce norocoasă era că îi câştigase atenţia. Ea îi dăduse lui Arthur o şansă, de dragul tatălui ei. Se strădui să îl placă. Dar, după tot acest timp, inima ei încă nu simţea nimic pentru el, cu excepţia unei iritări neplăcute la felul cum îi comanda mereu.

— Julia, mănâncă ceva, spuse el, împingând farfuria cu dulciuri spre ea. Le-am cumpărat ca să le împart cu tine, şi tu nici măcar nu te-ai atins de ele. Făcu cum i se ceru şi luă un fursec, dar ghimpele de iritare se transforma încet într-un spin de resentiment. Stătură la taifas un timp, până când Arthur mănă aproape toată mâncarea. Hai să plecăm, spuse el dintr-odată. Putem merge la o plimbare cu trăsura în parcul Fairmont.

— Nu pot pleca încă, Arthur. Reverendul Greene trebuie să ne vorbească despre lucrarea Comisiei.

El îşi dădu ochii peste cap.

— Minunat. Nu am prea dormit, iar predicile lui Greene sunt întotdeauna bune pentru un sforăit. Julia deschise gura să răspundă, gata să îl condamne pe Arthur pentru remarca nemiloasă, dar el îi închise gura cu o bucată de ciocolată, împiedicând-o să vorbească. O, nu fi

atât de șocată, spuse el, râzând. A fost o glumă. Și că veni vorba, cred că bunul reverend ne va ține discursul chiar acum.

Nathaniel Greene se urcă pe podium când mica formație încheie un vals. Ridică brațele pentru a liniști mulțimea.

— Aș vrea să vă mulțumesc tuturor pentru că ați venit în această seară, începu el, și pentru succesul acestei strângere de fonduri pentru Comisia Creștină. Aș vrea să îi mulțumesc în special organizatoarei bazarului, domnișoara Julia Hoffman, pentru munca ei.

Julia nu se aștepta la explozia entuziastă de aplauze care urmă și se rușină. Dar văzu un nou respect în ochii pastorului, când acceptă cu modestie recunoștința lui și știu că își recâștigase o parte din ceea ce pierduse la Bull Run. Nu mai cochetase cu Nathaniel și nu îl mai urmărise de când se întorsese, ci păstrase liniștită distanța, vorbind cu el doar când era nevoie. Dorința ei de răzbunare dispăruse de mult, nu îl mai ura și nu mai dorea să îl vadă concediat. Într-adevăr, cuvintele lui simple de recunoștință din această seară o făcură mai fericită decât fusese în ultimele luni.

— Poftim, șopti Arthur, ți-ai primit recunoștința și răsplata. Putem pleca acum?

Bucuria Juliei se transformă în rușine. Dintre toți, Arthur Hoyt văzuse munca pe care o depuse exact cum era în realitate - o dorință de laudă și apreciere. Dacă ar pleca acum, Nathaniel ar vedea același lucru.

— Nu. Ar fi nepoliticos să plecăm, șopti ea înapoi. Nu a terminat de vorbit.

— Pentru cei dintre voi care nu știți, continuă Nathaniel, Comisia Creștină a Statelor Unite a fost fondată în orașul New York, acum câteva luni și a deschis rapid sucursale și în alte orașe, inclusiv Philadelphia. Unul din scopurile noastre este să suplimentăm proviziile de mâncare și haine pe care le primesc soldații noștri, iar obiectele pe care le-am strâns în această seară vor fi de mare ajutor. Un al doilea scop este să oferim ajutor moral

și spiritual soldaților noștri de pe front. Bărbați care sunt departe de casele și familiile lor pentru prima dată vor înfrunta foarte multe ispite noi. Prezența noastră în mijlocul lor și Bibliile pe care le distribuim le pot da puterea de a învinge șiretlicurile Satanei. Dar scopul nostru de bază este să câștigăm suflete pentru Cristos. Oamenii nu sunt niciodată mai receptivi la Evanghelie ca atunci când înfruntă zilnic moartea pe câmpul de luptă. Este momentul ideal să le spunem despre dragostea lui Cristos și despre casa veșnică pe care El a pregătit-o pentru a-i Săi.

— Vă sunt recunoscător pentru sprijinul generos din această seară, care ne ajută să ne atingem scopul. Dar aș vrea, de asemenea, să vă rog pe câțiva să vă gândiți să mergeți încă o milă, cum zicea Cristos. Comisia Creștină este formată din bărbați și femei obișnuiți care dau din timpul lor să vorbească soldaților, să lucreze ca infirmiere, să predice Evanghelia și să distribuie Biblii. Acolo unde sunt câmpuri de luptă, este și o suferință mare. Iisus ne-a dat exemplul bunului samaritean - unul dintre cei trei, care nu i-a întors spatele celui rănit, ci a îndrăznit să îl ajute.

Julia simți cum rușinea îi ardea în obraji. Nu îl mai putea privi pe Nathaniel. Chiar dacă ar fi organizat o sută de bazaruri nu ar fi putut să-și ispășească fapta de la Bull Run. Știa acum că trebuia să se întoarcă. Trebuia să se întoarcă pe câmpul de luptă pentru a ajuta soldații răniți și să nu le întoarcă spatele de data asta.

— Ni s-a spus să ne iubim aproapele, continuă Nathaniel, iar aproapele nostru este persoana în nevoie. Începând cu primăvara viitoare, voi pleca o vreme să lucrez ca și capelan în slujba Comisiei. Vă rog, este ceva între voi care ar dori să mi se alăture? Comisia are nevoie de voi să mergeți pe câmp ca sanitari și muncitori. Ați fi disponibili pentru câteva săptămâni, poate o lună, pentru această lucrare foarte importantă? Nu întoarceți spatele soldaților noștri în suferință. Ascultați glasul lui Dumnezeu. Poate El vă cheamă în această seară... încă o

dată, vă mulțumesc tuturor pentru succesul acestei campanii. Bucurați-vă de restul serii.

Julia se ridică în picioare, atât de mișcată de cuvintele lui Nathaniel, încât era gata să devină primul voluntar. Dar înainte ca să își poată face drum prin mulțimea care-l înconjură rapid pe estrada pentru orchestră, însoțitorul ei i se puse în cale. Arthur se ridicase de la masă în timp ce Nathaniel vorbea și dispăruse; acum se întoarse cu haina Juliei. Ridică haina pentru ea, așteptând ca ea să o ia, abia mascându-și nerăbdarea cu un zâmbet.

— Haide, Julia, trăsura mea este afară în față. Este timpul să plecăm.

— Dar seara nu s-a încheiat și ar trebui să stau și să ajut la strâns.

— Voi trimite vreo zece servitori dimineață să ajute. Haide.

Nu putu decât să se supună. Arthur o ajută repede să-și pună haina și o conduse afară. Își vedea aburul în aerul rece al nopții. Cât fuseseră înăuntru, ninsese și acoperise noroiul, făcând orașul să arate frumos. Fulgi de zăpadă cădeau legănându-se ușor, în timp ce mergea spre trăsură, așezându-i-se pe umeri, ca zahărul pudră.

Arthur era tăcut când se instalară în trăsura lui închisă și porniră la drum. Apoi se aplecă aproape de Julia.

— I-am dat reverendului Greene o sută de dolari astă-seară pentru Comisia Creștină. Nu crezi că merit o răsplată?

— O răsplată? Ce vrei să spui?

— Ce zici de un mic sărut? Chiar aici. Arată spre obrazul lui.

Julia știa că Arthur participase la bazar de dragul ei. Fusesse drăguț din partea lui să îi susțină cauza. Se hotărî să îi facă pe plac și se apropie de obrazul lui. Dar îndată ce buzele ei îi atinseră fața, el își întoarse repede gura spre a ei, sărutând-o pe gură. Când ea încercă să se retragă, el o ținu de ceafă astfel încât ea să nu poată scăpa până când nu termina el.

— Cum îndrăznești! spuse ea, când reuși să se elibereze. Îi era teamă că va plânge. Julia nu mai fusese sărutată, deși își imaginase cu mult timp înainte cum ar fi, exersând cu perna, noaptea în pat, cu perna, care ținea locul bărbatului pe care îl iubea. Nu crezuse niciodată că primul ei sărut îi va fi furat în felul acesta, împotriva voii sale. Își șterse gura pentru a îndepărta atingerea lui Arthur, simțindu-se de parcă ar fi fost jefuită. El văzu reacția ei și se încruntă.

— Te-am rugat frumos, Julia. Și în plus, îmi erai datoare cu măcar un sărut mic pentru că am fost răbdător în seara aceasta. Ca să nu mai spunem și generos.

— Un sărut nu este răsplată pentru ceva, spuse ea cu vocea tremurândă. Este un semn de afecțiune între două persoane care țin una la cealaltă.

— Dar eu țin la tine, spuse el, luându-i mâna între mâinile sale. Și am presupus că și tu ții la mine, altfel nu mi-ai fi permis să te curtez în tot acest timp.

Julia își trase mâna.

— Du-mă acasă, Arthur.

— O, nu fi copilăroasă! A fost doar un sărut. Și în plus, credeai că voi aștepta o veșnicie? Nu sunt călugăr ca sfântul tău prieten, reverendul Greene.

Lacrimile pe care refuzase să le lase să curgă pe obraji ei îi umplură acum ochii, la rostirea numelui lui Nathaniel.

— Aș vrea să merg acasă, repetă ea.

— Bine! Bătu în geam pentru a-i porunci vizitiului, apoi se pleoști pe locul lui cu brațele încrucișate. Arthur nu arăta deloc frumos când era supărat. Am fost avertizat că va fi o provocare să-ți fac curte, Julia - la fel ca în piesa lui Shakespeare, *îmblânzirea scorpiei*. De obicei, îmi plac provocările, dar în seara aceasta atitudinea ta este ridicolă.

Lacrimile ei se transformară în furie la auzirea cuvintelor lui.

— Dacă mă consideri o scorpie, îți sugerez să-ți găsești altă însoțitoare pentru balul de Crăciun. Eu nu mai

vreau să merg cu tine.

— Nici să nu aud, spuse el, întorcându-se cu fața înspre ea. Balul acela e săptămâna viitoare, și eu nu îmi schimb acum planurile. Am investit o mare parte din timpul meu pentru a te curta și nu intenționez să las totul să se ducă pe apa sâmbetei doar pentru că am furat un sărut. Sunt foarte multe femei care ar fi apreciat compania mea în toate aceste săptămâni și nu ar fi fost atât de zgârcite cu afecțiunea lor.

— Atunci poți să o duci pe una dintre ele la bal.

Arthur era furios.

— Ar fi bine să te gândești de două ori înainte de a anula o întâlnire cu mine, spuse el, agitându-și degetul în fața ei. Am să răspândesc adevărul despre răceala cu care tratezi oamenii în toată Philadelphia și vei fi foarte norocoasă dacă vei mai avea vreun pretendent.

Julia știa că Arthur era în stare să facă ce spune, și probabil chiar va face, dar nu-i păsa. Îi apucă degetul ce-i flutura și îl împinse la o parte.

— Chiar crezi că poți câștiga inima unei femei cu amenințări?

— Mă întreb dacă ai inimă, Julia. Dacă într-adevăr ai, este de piatră. Îl respect pe tatăl tău foarte mult, de aceea am fost de acord să te curtez. Dar va trebui să vorbesc cu el despre comportamentul tău.

Julia închise ochii, iar lacrimile începură să îi curgă pe obraji la gândul că îl va dezamăgi pe tatăl ei. Era oare adevărat că avea o inimă de piatră? Acesta era motivul pentru care le-a întors spatele acelor soldați răniți?

Niciunul nu mai vorbea până ce trăsura ajunsese în sfârșit în fața casei ei. Julia s-ar mai fi înduișat și i-ar mai fi dat încă o șansă dacă nu ar fi deschis ochii la timp pentru a vedea privirea îngâmfată de satisfacție de pe fața lui.

— Voi considera aceste lacrimi drept scuze, spuse el, luându-i bărbia în mână, și voi veni să te iau la bal așa cum am plănuir.

Julia începu să tremure toată de furie. Îi împinse

pentru a doua oară mână.

— Nu îmi pasă ce îi spui tatălui meu, spuse ea. Nu mi-ar păsa nici dacă ai fi ultimul bărbat necăsătorit din Philadelphia. Mai bine mor fată bătrână decât să-mi petrec viața cu un bărbat care crede că poate cumpăra dragostea unei femei – ca să nu mai spun un bărbat care o forțează, o mituiește și o amenință pentru a obține ce vrea. Adio, Arthur. Te rog să nu mă mai vizitezi niciodată. Sări din trăsură și fugi pe poteca care ducea spre ușa de la intrare, rugându-se să nu vină după ea.

Tatăl Juliei o întâmpină în foaier, când intră în casă. Zâmbetul de pe fața lui se transformă într-o privire consternată când ea trânti ușa în urma ei.

— Unde este Arthur? Trebuia să servim un pahar împreună.

— Știu că ai o părere bună despre el... începu ea, încercând să-și controleze lacrimile.

— Ce s-a întâmplat? V-ați certat?

— Nu pot să-l suport, tată! Este arogant și poruncitor și... și se poartă de parcă ar fi stăpânul meu! Nu-și mai putu controla lacrimile. Acestea păreau să îl dezarmeze pe tatăl ei mai repede decât cuvintele ei.

— Cerule! Unde este mama ta? Martha...

— Nu, nu o chema pe mama. Sunt bine. Mă voi opri. Julia se adună repede. Încercase să o facă pe mama ei să înțeleagă ce simte și nu ajunsese niciunde. Tatăl ei era Liltima ei speranță. Nu vreau să vorbesc cu mama, vreau să vorbesc cu tine.

— Cu mine? spuse el alarmat. Despre ce?

Julia era prea disperată să îi explice tatălui ei de ce era nefericită și cuvintele ei fură rostite cu grabă.

— Nu mai pot trăi în felul acesta. Nu vreau să stau aici curtată de Arthur sau de oricine altcineva. Vreau să mă întorc la Washington sau oriunde e războiul și să devin infirmieră. Vreau să ajut soldații...

— În niciun caz!

— Te rog, tati. Dacă aș putea doar...

— Munca asta este sub demnitatea ta. Ești o tânără

din cea mai înaltă clasă socială, nu o muncitoare sau servitoare obișnuită. Și, în plus, nu este deloc potrivit pentru o femeie nemăritată să trăiască și să lucreze în acele tabere militare printre atâția bărbați.

Vrei să fii catalogată drept „imorală”? Nimeni nu se va mai căsători vreodată cu tine.

— Nu îmi pasă. Nu vreau să mă mărit, mai ales cu un bărbat ca Arthur, care crede că îi aparțin.

— Dar Julia...

— Mă înspăimântă gândul că voi fi legată de un bărbat pe care nu îl iubesc, așa cum e Rosalie. Și nu cred că aş putea suporta să trăiesc o viață ca a mamei, neavând nimic altceva mai bun în viață, zi de zi, an de an decât nesfârșite ceaiuri și evenimente caritabile plictisitoare. Vreau ca viața mea să aibă un sens!

El o prinse de umeri, scuturând-o ușor.

— Cum îndrăznești să o insulti pe mama ta? Viața ei nu este lipsită de sens...

— Este, dacă o compari cu viața lui Florence Nightingale.

— De unde îți vin ideile acestea absurde? Să nu îmi spui că te-ai amestecat în mișcarea sufragetelor?

— Nu vreau să *votez*, tati, spuse ea exasperată, vreau să fiu infirmieră. Reverendul Greene a vorbit în această seară despre nevoia de voluntari care să se alăture Comisiei Creștine. Asta vreau să fac. Vreau să mă alătur Comisiei și să merg pe front.

— O singură predică, Julia, și ești gata să arunci la gunoi întreaga ta viață? Strânsoarea lui se încordă, de parcă ar fi putut stoarce ideile acestea absurde din ea precum apa dintr-o pânză. Ar trebui să te gândești bine, pentru că nu poți împăca și capra și varza. Vrei demnitate și o poziție în societate, un soț bun și o viață civilizată sau vrei să te fâțâi, simțindu-te „importantă” ca o sufragetă radicală? Sunt două lucruri complet diferite. Acum, nu vreau să mai aud prostiile acestea, spuse el, eliberând-o în sfârșit. Și cu siguranță nu îți permit să fugi doar pentru că te-ai certat cu iubitul tău.

— Nu mă ascu'ți! Ești judecător, tati. Trebuie să ascu'ți oamenii și să fii drept și imparțial.

— Este imposibil să fii imparțial când răspund de tine.

— Dar nu mai răspunzi de mine. Acum sunt o persoană adultă. Pot face ce vreau cu viața mea.

— Nu fi absurdă. Ești o femeie, iar femeile trebuie protejate și apărate toată viața lor. Aceasta este datoria unui tată până când o femeie își găsește un soț, iar apoi datoria este a soțului. Așa funcționează societățile civilizate.

Pe de o parte, Julia știa că va trece de sub protecția și autoritatea tatălui sub cea a soțului. Dar auzind adevărul spus atât de direct, se simți prinsă în capcană și mai disperată ca niciodată să scape. Își dorea să urle de supărare, dar știa că nu avea să îl facă pe tatăl ei să se răzgândească, dacă ar fi devenit isterică. Modul de a-l câștiga de partea ei era printr-o logică și judecată calmă și prin susținerea cazului ei de către un bărbat.

— Îți cer un singur lucru, tati, spuse ea, luptându-se cu lacrimile. Vino cu mine și vorbește tu însuși cu reverendul Greene. Lasă-l pe el să îți explice ce face Comisia Creștină și să îți spună despre nevoia de voluntari. Apoi decide dacă este sau nu potrivit pentru mine să merg cu el.

Trei zile mai târziu, Julia împreună cu tatăl ei se aflau în micul birou al Comisiei Creștine din centrul orașului cu reverendul Greene. Pastorul explică entuziast pentru câteva minute scopurile și principiile echipei, așteptându-se probabil la o donație considerabilă din partea judecătorului Hoffman, care asculta sumbru, în tăcere.

— Orice contribuție financiară este folosită pentru cumpărarea de Biblii, încheie Greene. Personalul nostru este compus din voluntari, după cum știți, care își sacrifică câteva săptămâni sau luni din timpul lor pentru a merge pe front, la soldații noștri. Și eu voi merge ca voluntar primăvara aceasta pentru a împărți lucrurile pe care le-am strâns la bazar. Apropo, domnișoară Hoffman, spuse el,

întorcându-se către Julia, vreau să îți mulțumesc din nou pentru toată osteneala ta. Evenimentul acela a fost un mare succes.

— Mă bucur. Văzu respect în ochii lui gri-albăstrui și își adună curajul pentru a continua, fără a mai aștepta după tatăl ei. Motivul pentru care am venit, domnule reverend, este că am fost foarte mișcată de cuvintele dumneavoastră în seara cu bazarul. Aș vrea să lucrez ca voluntară pentru Comisie.

— Minunat! Cu siguranță avem nevoie de ajutorul tău pentru a organiza și alte evenimente ca ultimul. Orice fonduri adunate vor fi foarte apreciate de către...

— Nu asta am vrut. să spun. Vreau să merg pe front ca voluntară.

Zâmbetul lui cald dispăru. Se uită de la Julia la tatăl ei, apoi înapoi la Julia cu o expresie îngrijorată.

— Îmi cer iertare dacă nu m-am făcut înțeleș seara trecută. Este adevărat că avem nevoie de voluntari, dar nici nu se pune problema să acceptăm o femeie necăsătorită ca delegat.

— Dar... dar de ce? Dezamăgirea Juliei era atât de mare, încât cuvintele îi ieșiră pe gură înainte ca să le poată opri. Nu este corect!

— Îmi pare rău... dar sunt sigur că dumneavoastră înțelegeți, domnule judecător Hoffman. Voluntarii noștri trăiesc în corturi alături de mii de soldați. Sunt câteva femei care s-au oferit ca voluntare, dar ele sunt toate căsătorite.

— Da, bineînțeleș că înțeleg, răspunse tatăl Juliei. Am încercat să-i explic fiicei mele, dar a refuzat să mă asculte. Am crezut că va înțelege mai bine dacă ar veni direct de la dumneavoastră. Vă mulțumesc pentru timpul dumneavoastră. Se ridică pentru a pleca. Julia nu se putu mișca de pe scaunul ei.

— Vă rog, ați spus că aveți nevoie de infirmiere, imploră ea. Asta vreau să fiu. Nu există nicio cale?

— Femeile de rangul tău pur și simplu nu fac o astfel de muncă, insistă tatăl ei. Haide acum. Nu vrem să mai

răpim timpul reverendului Greene.

— Mă scuzați, domnule, spuse Greene, dar nu este adevărat. Dorothea Dix a fost numită coordonatoare a infirmierelor din Washington și vă asigur că femeile pe care le pregătește pentru a deveni infirmiere provin din înalta societate, la fel ca fiica dumneavoastră.

— Chiar așa? Ea acceptă femei necăsătorite?

— Ei bine, nu sunt sigur, dar însăși domnișoara Dix este necăsătorită. Și știu că nevoia de infirmiere este foarte mare. Dacă Julia vrea într-adevăr să devină infirmieră...

— Da, vreau, spuse ea. M-am gândit foarte bine și este exact ceea ce vreau să fac.

— Atunci, îți sugerez să îi scrii domnișoarei Dix să vezi care sunt condițiile sale, spuse Nathaniel. Între timp, ai putea strânge câteva scrisori de recomandare pentru a însoți cererea ta.

Înviorată de speranță, Julia scrisese coordonatoarei infirmierelor din Washington în aceeași zi. Răspunsul rece pe care îl primi din partea biroului domnișoarei Dix, conținând criteriile pentru infirmierele care lucrează în armată, nu o descurajă câtuși de puțin:

Nu ar trebui trimise femei tinere; numai femei mature care sunt cumpătate, serioase, inimoase și care se pot întreține singure; care rezistă în preajma suferinței și care sunt stăpâne pe sine; care pot fi calme, blânde, tăcute, active și statornice în slujirea lor. Toate infirmierele trebuie să fie femei simple. Rochiile lor trebuie să fie maro sau negre, fără funde, bucle, bijuterii și fără fuste cu volănașe.

Julia făcu o vizită doctorului lor de familie, să-i spună că vrea să devină infirmieră în armată și să-i ceară o scrisoare de recomandare.

— Nu are niciun sens să mergi la domnișoara Dix, îi spuse doctorul Lowe. Te va trimite înapoi. Ești mult prea tânără.

— Veți scrie totuși scrisoarea? ceru ea. Vreau să confirmați firea mea bună, educația și onestitatea mea. Vă

rog, dați-mi numai o șansă.

Când kongresmanul Rhodes se întoarse în Philadelphia în vacanța de sărbători, Julia îl rugă același lucru. Acesta se holbă la ea cu neîncredere.

— Bull Run a fost o experiență îngrozitoare pentru noi toți. De ce ai vrea să te expui unor asemenea priveliști din nou?

— Trebuie să mă întorc acolo. Îmi este atât de rușine de faptele mele din acea zi și știu că m-aș putea descurca mai bine de această dată. Vă rog, vreau să ajut.

— Scenele la care ai fost martoră pe acel câmp de luptă nu vor fi altfel acum, spuse el.

— Bombele m-au înspăimântat când au căzut atât de aproape. Dacă aș lucra într-un spital, știu că îmi pot păstra cumpătul. I-aș putea ajuta pe sărmanii răniți.

— Julia, ai permisiunea tatălui tău? întrebă el calm.

— Ei bine, ca să fiu sinceră, nu este deloc fericit de decizia mea. Dar îmi dă voie să o duc la îndeplinire. Spune că dacă domnișoara Dix mă acceptă, atunci mă va sprijini. Tot ceea ce am nevoie de la dumneavoastră, domnule kongresman, este o scrisoare de recomandare.

Acesta oftă și îi dădu ceea ce ceruse.

Înarmată cu scrisori de la el, de la doctorul Lowe și de la pastorul pensionar al bisericii, Julia intră într-o seară în biroul tatălui ei și îl imploră să o lase să meargă la Washington, după prima zi a anului, și să se prezinte în persoană cu cererea înaintea domnișoarei Dix. Acesta o privi cu atâta silă, de parcă i-ar fi cerut permisiunea să jefuiască o bancă.

— Te mai rog încă o dată, Julia, uită prostia asta și fă-ți și tu o viață onorabilă. El stătea țeapăn la birou, rugând-o cum ar ruga un judecător un infractor să renunțe la o viață nelegiuită. De ce ai vrea să sacrifici ceea ce ai știut dintotdeauna, o viață sigură, comodă și previzibilă, pentru a te aventura în necunoscut? Nu îți dai seama că, dacă îți asumi un asemenea risc, s-ar putea să nu te mai poți întoarce niciodată la viața aceasta?

— Nu îmi doresc viața aceasta, spuse ea. Dar rosti

aceste cuvinte încet de parcă nu era sigură că le crede. Își spusese sieși că nu lăsa în urmă numai o existență plictisitoare și inutilă, ci persoana care se temea că va deveni dacă ar fi rămas acasă, femeia pe care Nathaniel o numise superficială, răsfățată și insuportabil de egocentrică.

— Ai fost ferită în multe feluri de lume, continuă tatăl ei. Și acum, dintr-un motiv anume, ai analizat felul în care trăiești, viața pe care eu și mama ta ne-am străduit să ți-o oferim, și ai văzut numai defectele ei. Mă tem că vei ajunge să apreciezi ce ți-a fost dat numai după ce vei fi văzut urâciunile din lume, iar atunci s-ar putea să fie prea târziu. S-ar putea să pierzi șansa unui soț bun și o viață onorabilă.

Julia nu putu răspunde. În adâncul ei și ea se temea de același lucru, se temea că avea să facă o greșală iremediabilă. Să-și asume oare acest risc?

— Cu siguranță că există vreun tânăr în toată Philadelphia, spuse el, care s-ar putea să-ți placă, dacă i-ai da o șansă.

Fu surprinsă când își dădu seama că se gândea la Nathaniel. Chiar dacă știa că el nu avea o opinie prea bună despre ea, încă visa că o va privi altfel, odată devenită infirmieră, că va descoperi că este schimbată și se va îndrăgosti de ea într-un final.

— Nu sunt pregătită pentru a mă așeza la casa mea, îi spuse ea tatălui ei. Dacă mă obligi să mă mărit, voi fi nefericită.

— Atunci de ce nu faci o călătorie în străinătate: să vizitezi Londra poate sau Franța?

— Nu îmi place oceanul. Te rog, tati, lasă-mă să încerc să fiu infirmieră pentru câteva luni. Dacă mă lași să merg la Washington, promit că voi lua în serios ideea de a fi curtată când mă voi întoarce acasă.

El se aplecă spre ea, cu o privire calmă, de parcă s-ar fi dezbrăcat dintr-odată de roba de judecător, permițându-și să fie tatăl ei.

— Îmi dai cuvântul tău de onoare, Julia? Te vei așeza,

într-adevăr, la casa ta, dacă te las să încerci asta?

Ea simți un fior de emoție. El avea într-adevăr de gând să o lase să plece.

— Da, ai cuvântul meu.

— Îți dai seama că nu poți pleca fără o însoțitoare. Se lăsă pe spate în scaunul lui, fiind din nou judecătorul analitic. Momentul de afecțiune trecuse. Și mama ta te va putea însoți cel mai târziu vara viitoare.

Julia își dădu seama ce era scuza aceasta - o tactică de amânare. Tatăl ei spera că se va răzgândi până vara viitoare. Ea știa că nu o va face. De fapt, amânarea avea să o facă mai nefericită decât era acum.

— Poate m-ar putea duce mătușa Eunice, spuse ea, gândindu-se repede. Sora nemăritată a tatălui ei o adora pe Julia. O putea convinge pe mătușa Eunice să facă orice.

— O poți ruga, spuse el fără nicio tragere de inimă, dar și ea are obligații sociale. Dacă este de acord să te însoțească, te voi lăsa să mergi. Dacă nu...

— Mulțumesc, tati! Mulțumesc! Fugi după birou și îl surprinse cu o îmbrățișare, apoi ieși grăbită din cameră, înainte ca el să se răzgândească.

Capitolul 6

Washington *decembrie, 1861*

Phoebe se aplecă pentru a ieși târâș din cortul Sibley la deșteptarea de dimineață și avu o mică surpriză: aproape un centimetru de zăpadă acoperise pământul înghețat pe timpul nopții. O ceață cenușie, rece ca gheața se lăsă peste tabără, iar sergentul de la popotă spărgea cu un topor stratul de gheață de pe apa din butoi. Phoebe își închise toți nasturii de la noul ei palton de iarnă și își băgă capul între umeri de frig.

Peste tot în jurul ei, soldații se ascundeau în paltoanele lor lungi, încercând să își alunge somnul. Unii fumau țigări, în timp ce alții își făceau mâinile căuș și suflau să și le încălzească. Câțiva stăteau lângă focul bucătarului, așteptând să-și umple cănila cu cafea fierbinte. Zăpada le scârțâia sub ghețe, iar respirația lor încețoșa aerul, în timp ce așteptau apelul de dimineață și

micul dejun.

Phoebe începea să se simtă ca acasă în tabăra care și arăta precum casa ei. Împreună cu ceilalți soldați își făcuseră mese și mobilier improvizat din orice găseau – buturugi, lăzi goale, butoaie întoarse cu gura în jos – pentru ca tabăra să fie mai confortabilă. Lângă ușa cortului, noile carabine Springfield de calibru 58 pe care le primiseră erau așezate în formă de piramidă.

Armata distribuise într-un final noile arme, iar în această dimineață rece de decembrie soldații aveau să facă instrucție cu ele pentru prima dată. Phoebe își luă arma cu atenție dintre celelalte și dădu zăpada la o parte cu degetele, ștergând-o cu mâneca de la haină. Și-ar fi ținut arma cu ea în cort noaptea trecută, dacă ar fi știut că va ninge.

Când metalul fu destul de uscat, își puse arma sub braț și își vârî mâinile în buzunare să se încălzească. Ted plecase mai devreme spre latrină și Phoebe se uită în direcția aceea până ce îl văzu întorcându-se. Era ușor de identificat; mânecile noului palton atârnav peste vârful degetelor lui, iar tivul de jos îi ajungea aproape până la glezne.

— Ascultă, carabinele noastre nu vor rugini dacă vor sta afară, nu? Întrebă el, suflecându-și mânecile. Poate ar trebui să le ținem înăuntru cu noi.

— Exact la asta mă gândeam și eu. Își scoase mâinile din buzunare și îl ajută pe Ted să-și ia arma din grămadă. El șterse zăpada și își aruncă arma pe spate.

— Știi ce, blestemata asta de armă e grea, spuse el. Dacă se așteaptă de la noi să mășăluim cu chestiile astea toată ziua, o să îmi doresc să fi avut iarăși lemne din garduri.

— Nu cred că vrei asta, spuse ea, lovindu-l ușor în coaste cu țeava puștii. Nu poți împușca rebeli cu niște lemne, știi și tu. Phoebe își ridică arma la umăr și se uită pe lungimea ei, țintind în pădurea îndepărtată și apăsând trăgaciul. Abia aștept să folosesc arma asta. Tu ce zici?

— Ar fi tare de tot să poți împușca cu ea, mai ales în

vreun rebel. Dar, la ce știu eu despre armată, ne vor pune doar să mășăluiim în cercuri cu ea până vom fi prea obosiți să ne mai ținem pe picioare. Pun rămășag că vor trece câteva luni până ne vor da muniție.

— Aoleu, sper să te înșeli, spuse ea, lăsându-și iarăși pușca jos.

Până acum, programul din noua tabără era doar puțin diferit de programul pe care îl avuseseră în prima tabără de instrucție, din Pennsylvania. Phoebe și Ted făceau antrenamente la nesfârșit, câteodată opt ore pe zi. Dar acum compania lor de recruți făcea parte dintr-un regiment nou, ceea ce însemna sute și sute de soldați mășăluid împreună, cu fanfare cântând și bătând în tobe, și steaguri militare fluturând. Phoebe începea să audă și în somn zgomotul marșului.

Aici, la comandamentul de iarnă de la Washington, generalul McClellan făcea instrucție cu ei până ce erau în formă pentru luptă. Phoebe îl văzu adesea urmărind paradele, călare pe calul său mare și negru sau pășind țănoș, de parcă el ar fi fost buricul pământului. Soldații îi spuneau „Micul Mac” sau „tânărul Napoleon” pentru că nu era un om foarte mare. Dar ei își iubeau comandantul și erau gata să îl urmeze pe generalul McClellan până la capătul pământului.

Phoebe și ceilalți învățaseră să formeze o coloană de marș cu patru oameni pe fiecare rând și apoi să se aranjeze, la comandă, pe două linii de luptă foarte strânse. Felul în care se roteau simultan când într-o parte când în alta, jucându-se de-a urmatul-comandantului, îi amintea lui Phoebe de puii de rață care-și urmau mama peste tot. Învățaseră, de asemenea, să deosebească douăzeci și două de bătăi diferite în tobe și treizeci și patru de sunete diferite din trompete.

— Odată începută lupta, explică ofițerul comandant, va fi atâta zgomot că nu-mi veți mai auzi ordinele. Trebuie să știți ce înseamnă fiecare bătaie în tobă și fiecare sunet din trompetă și să fiți în stare să acționați imediat.

Noua rutină cuprindea și un apel zilnic pentru cei

bolnavi. Pe Phoebe o îngrijora că sute dintre colegii ei recruți sufereau de bolile copilăriei, cum ar fi pojarul și varicela. Una dintre cele mai mari temeri ale ei eră că va sfârși într-un spital și secretul ei va ieși la iveală, așa că se feri de lume pentru a se asigura că nu va lua nicio boală. În această dimineață erau încă două cazuri suspecte de pojar, inclusiv un om din cortul ei. Zeci de oameni tușeau. Un recrut, care își ținea o cârpă legată în jurul fâlcii pentru că i se umflase măseaua, se certă zgomotos cu sergentul care voia ca el să se prezinte medicului de regiment.

— Nu-mi scoate nimeni măseaua! insistă el. Azi începem instrucția cu carabine și baionete, și n-am de gând să pierd nimic.

Ted era atât de dornic să înceapă, încât își înfulecă micul dejun, apoi stătu lângă Phoebe cicăind-o să termine și ea. Dar când se așezară în sfârșit în formație și începură instrucția, prevestirea lui Ted se adeveri întru totul. Spre marea dezamăgire a lui Phoebe, nu li se dădu muniție. Toată dimineața, în timp ce soarele usca ceața și pătura de zăpadă topită sub sute de tropăituri, recruții exersau cele nouă manevre pentru încărcarea armei și apoi tragere cu muniție imaginară.

— Țelul vostru, le spuse sergentul Anderson, este să încărcăți, să țintiți și să trageți trei focuri pe minut.

Când Phoebe mărșăluia înapoi în tabără pentru masa de prânz, picioarele îi erau ude leoarcă și înghețate.

— Cred că armata încearcă să ne omoare și să-i scutească pe rebeli de necazuri, îi spuse ea lui Ted.

— Știi ce? spuse el obosit. Mai bine mă înrolam la cavalerie sau la artilerie decât la infanterie. Arma asta blestemată e grea!

Sergentul Anderson o avertizase pe Phoebe să nu pună întrebări, dar când îl văzu șezând pe un buștean, servind prânzul singur, nu se putu abține să nu meargă până la el și să îi pună doar o întrebare.

— Domnule sergent Anderson? Aăă, mă întrebam... Vă rog să nu urlați, dar... când om putea exersa cu ținte?

— Când veți vedea albul ochilor inamicilor, spuse el, fără a-și ridica privirea.

Phoebe crezu că glumește, dar acesta nu zâmbea.

— N-o fi prea târziu atunci, domnule?

— Nu. Se uită la ea. Vei fi motivat să nu irosești muniție, nu crezi?

— Cred că da. Dar, domnule...? Ce așteptăm?

Răspunsul lui fu un singur cuvânt:

— Primăvara.

Când se trecu în noul an, 1862, regimentul lui Phoebe traversă râul Potomac în Virginia și își instalează corturile pe moșia generalului rebel Robert E. Lee din Arlington.

— Să vedem dacă îi place asta! spuse Ted. Ridicăm tabăra chiar pe pajiștea din fața casei lui.

— Poate dacă trece pe aici pentru să ne alunge, armata ne va da în sfârșit muniție, spuse Phoebe.

În ciuda așteptării și instrucției, și iarăși a așteptării, ea era sigură că viața în armată era mai bună decât cea de dădacă sau decât cea dintr-o bucătărie încinsă, chiar dacă se afla din nou acasă, în Virginia. Și în plus, salariile lunare pe care le primea de la guvern erau cu mult mai bune decât ce i-ar fi plătit doamna Haggerty. Uneori era cam greu să explice de ce nu folosea latrina publică alături de ceilalți sau de ce nu se spăla la râu în zile senine ori de ce se scula dimineata devreme înaintea tuturor și pleca singură. În cele din urmă, Ted și ceilalți colegi din cort se obișnuiseră cu ideea că Ike Bigalow era un flăcău tânăr, tăcut și rușinos, care voia să aibă intimitate.

La începutul lui februarie, compania lui Phoebe primi alimente pentru patru zile: carne de vită, pesmet, cafea și zahăr, având ordin să meargă într-o misiune de recunoaștere pe teritoriul ce aparținea rebelilor. De asemenea, își umplură cutiile pentru cartușe cu muniție adevărată. Phoebe era atât de emoționată, însă nu putea decât să stea în formație și să mășăluiască, în loc să o ia la fugă și să găsească niște rebeli. Dar spre sfârșitul zilei, carabina ei deveni tot mai grea, paltonul îi ținea tot mai

cald și era tot mai greoi, picioarele tot mai ude și mai reci, iar rucsacul și pătura erau atât de grele de parcă cineva, într-un moment de neatenție, i-ar fi pus ghiulele înăuntru. Însă faptul că nu văzuse nici urmă de inamic toată ziua înrăutățea lucrurile.

Zilele de iarnă erau scurte, astfel compania se opri înaintea de apus pentru a ridica tabăra într-o pădurice de pini. Tăiară crengi de pin pentru a le folosi ca pat și adunară lemne pentru foc de tabără în mijlocul poienii. Când focul fu aprins și tabăra ridicată, toți erau deja înfometați. Phoebe șezu lângă Ted pe un buștean și îl privi cum încearcă să muște din pesmet.

— Cum se așteaptă să ne păstrăm toți dinții când ei ne dau astfel de alimente? Lovi pesmetul tare ca piatra de cana din tablă pentru a scoate în evidență cele spuse, apoi se năpusti asupra unei bucăți tari și uscate de carne de vită, încercând în zadar să muște din ea. Ahh! Cred că ne-au dat pielea, nu carnea!

— Eu cred c-o voi prăji pe-a mea, se hotărî Phoebe. Bine c-am adus tigia ta.

Fuseseră momente în cursul zilei când rucsacul ei era atât de greu, încât ar fi vrut să azvârle tigia în tufișuri. Acum era bucuroasă că nu o făcuse. Turnă în ea puțină apă din gamelă și o așeză pe cărbuni la încălzit, apoi scoase cuțitul și începu să-și taie felii porția de carne de vită. Ted o privi, lingându-se pe buze.

— Ascultă, Ike... ăăă, crezi că...?

— Da, sigur. Pune-o și pe-a ta aici. E tigia ta. Îi înmână cuțitul când termină de tăiat. Ia. Taie carnea bucățele.

Phoebe își dădu destul de repede seama că Ted nu știa ce face. Când era cât pe ce să-și taie un deget, ea luă înapoi cuțitul fără un cuvânt și tăie bucata de carne în tigaie.

— Mulțam, spuse el cu sfială. Acasă numai mama gătea. Eu nu m-am apropiat niciodată de bucătărie.

Carnea începu să miroase destul de bine, în timp ce se prăjea și curând ceilalți soldați începură să se adune și

să privească. În timp ce așteptă să se înmoaie carnea, Phoebe fărâmiță pesmet pe fundul căni ei, apoi îl turnă peste sos să se înmoaie.

— Mă gândeam, îi spuse ea lui Ted, că dacă torn sosul peste pesmet s-ar înmuia și ar fi ceva mai bun la gust.

Ceilalți soldați deveniră foarte tăcuți. Phoebe își ridică în sfârșit privirea pentru a vedea de ce. Absolut toți o priveau și se lingeau pe buze.

— Unde ai învățat să gătești așa? întrebă unul din ei.

— Păi, după ce mama și taica au murit, am rămas numai eu cu cei trei frați ai mei. Ori învățam să gătesc ori muream de foame. Așa că am învățat.

— Ai vrea să-mi gătești și porția mea? întrebă cineva.

Ultimul lucru pe care și-l dorea Phoebe era să robească la un foc încins toată noaptea, gătind pentru toată lumea. De aceea plecase de la familia Haggerty.

— De ce-aș face-o? întrebă ea.

— Îți dau doi bănuți.

— Da, îți dau și eu doi bănuți, dacă îmi gătești și mie, spuse alt soldat.

Phoebe se gândi la toate prăjiturile deosebite și dulciurile pe care le vindeau cantinierii pe drum, când se întorceau în tabăra din Washington. Ted îi spusese că și stridiile lor proaspete erau gustoase. I-ar fi plăcut foarte mult să le încerce.

— Bine, spuse ea. Doi bănuți fiecare. Și mâine îi gătesc pe gratis haleala celui care cară tigaia.

Râseră cu toții și cineva o bătu prietenos pe umăr. Își lăsase odată garda jos și văzuse că era ca și cum ar deschide puțin fereastra pentru a lăsa să intre aer proaspăt. Când toată lumea își termină porția, ea le câștigase deja respectul și câștigase și câțiva prieteni noi.

Când se înnoptă, șezură pe bușteni în jurul focului vorbind - cu fețele aprinse în lumina lui. De fiecare dată când cineva arunca în foc o creangă, acele de pin produceau o ploaie de scântei ce se învârteau în aer. Lemnele proaspăt tăiate erau umede și verzi, iar pe

Phoebe o usturau ochii de la fum. Unii ciopleau, alții fumau țigări; majoritatea vorbeau despre soțiile sau iubitele care îi așteptau acasă. Phoebe nu putea „decât să asculte în tăcere, întrebându-se cum ar fi să aibă un iubit.

Soldații erau toți obosiți după marșul primei zile ce fusese atât de lungă. După ce stabiliră gărzile, toți se culcară. În loc de corturi Sibley, fiecare soldat primise o bucată de pânză cu care să se descurce cum poate. Unii se hotărâră să se acopere cu ea, folosind-o drept pătură, alții își făcură acoperiș din ea, dar majoritatea soldaților își aleseseră un partener și legară pânzele laolaltă să facă un cort.

— Ascultă, vrei să le prindem pe ale noastre sus și să facem un cort? o întrebă Ted pe Phoebe, când își instalară tabăra în acea seară. Ea fu de acord, și împreună tăiară două ramuri de copac drepte pentru a le folosi ca stâlpi și ridicară un cort mic și frumos. Deschizătura era îndreptată spre foc pentru căldură, iar crengile de pin pe care le tăiaseră erau un pat moale și înmiresmat sub ei.

Acum, când se târî înăuntru adăpostului mic și destul de confortabil, Phoebe descoperi că adăpostul ăsta comod era foarte diferit de cortul cel mare, plin de soldați. Ted era întins foarte aproape de ea, înfășurat în pătura și paltonul lui. Erau singuri, doar ei doi, și, tulburată, își dădu seama că îi bătea inima ca unui iepure speriat. Se întâmpla oare ceva cu ea? Dacă inima ei nu se va potoli și va trebui să o trimită înapoi la Washington, la un doctor? Dacă inima ei va bate atât de repede, încât va obosi și se va opri?

În timp ce imaginația lui Phoebe închipuia îngrozitoarele posibilități, brusc, Ted oftă satisfăcut. Ea putu simți mirosul de cafea din respirația lui și o boare proaspătă de pin de fiecare dată când se mișca.

— Nu ți pare că e atât de minunată viața aceasta, Ike? Să fii aici, urmărind rebeli toată ziua? Când lucrăm ca funcționar acasă, niciodată nu se întâmpla nimic emoționant. Ședeam înăuntru toată ziua, făcând calcule. Făcu o pauză. Știi ce? Nu cred că mă voi întoarce vreodată

acasă.

— Păi, da... știu ce vrei să spui. Simți cum se sufocă și de-abia îi răspunse. Era ceva foarte plăcut și tulburător în vocea blândă a lui Ted, murmurând aproape de ea în întuneric. Își dorea ca el să vorbească în continuu toată noaptea.

— Acum, dacă aș fi avut o iubită să mă aștepte acasă, viața mea ar fi fost perfectă. Se rostogoli într-o parte pentru a sta cu fața spre ea. Erau la câțiva centimetri unul de altul. Câteodată nu pot să nu mă gândesc cum ar fi să țin în brațe o fată drăguță, poate să îi fur **uit** mic sărut. Tu te gândești vreodată la chestiile astea, Ike?

Phoebe înghiți în sec.

— Sună bine cum o zici tu.

Inima ei bătea de părea gata să cedeze. Pentru prima dată în viață își dorea să fie ținută în brațe de un bărbat, să îi simtă brațele în jurul ei. Nu voise să se gândească la ea însăși ca la o fată niciodată înainte, întotdeauna încercase să fie exact ca frații ei. Dar Ted o făcea să se simtă diferit - și foarte conștientă că era femeie. Nu înțelegea nimic.

— Dacă o să avem ceva timp liber în Washington, spuse Ted, hai să ne găsim niște fete drăguțe, bine?

— Nu știu...

— De ce nu?

— Nu... nu cred că se va putea îndrăgosti vreodată cineva de mine. Sunt tip urât.

— Nu-i adevărat. Cine ți-a spus că ești urât, Ike?

— Cam toată lumea de la școală, pe când eram acasă.

— O, nu-i lua în seamă. Se roti din nou și se holbă la pânza de deasupra capetelor lor. Și de mine au râs.

— De ce ar râde de tine? Tu ești chipeș.

— Nu, sunt prea scund. Și am dinți de castor. Tu să te bucuri că ești înalt. Multe fete nu s-ar îndrăgosti de un bărbat numai dacă ar fi mai înalt ca ele.

— Ei bine, sunt destule fete scunde în lume. Una dintre ele se va îndrăgosti de tine. îi tremura vocea și se întrebă ce se întâmpla acum cu ea.

— M-am hotărât să mă întorc din războiul ăsta un

erou, spuse el, căscând. Vocea lui era tot mai adormită. Toate fetele mă vor privi cu alți ochi când voi reveni ca un erou. Așteaptă și ai să vezi.

Ted fu primul care adormi. Phoebe îi auzi respirația tot mai sacadată și mai adâncă. Lumina albăstrie a lunii pătrundea prin deschizătura cortului lor, iar ea zăcea în întineric și îl privea.

Inima i se potoli în sfârșit. Liniștea pădurii era tulburată din când în când de șuierăturile și trosnetele focului ce se stingea și de murmurul liniștit al santinelor când schimbau garda. Ea ascultă foșnetele pădurii, sunete cu care crescuse și pe care le iubea. Îi aminteau de casă.

Dar Phoebe nu dorea să meargă acasă. Acolo nu avea niciun prieten așa de bun ca Ted.

Mărșăluiră timp de două zile, oprindu-se să instaleze tabăra pe timpul nopții, cercetând pădurea pe timpul zilei ca și cum ar fi fost soldați ai Confederației prin apropiere. Apoi, fără să fi dat de urma vreunui rebel, se întoarseră din drum și se îndreptară către Washington. După cum prevăzuse sergentul Anderson, Phoebe nu a aflat niciodată rostul misiunii lor.

— E bine, spuse Ted. Am gustat și noi puțin din realitatea războiului – marșul prin pădure, dormitul sub stele noaptea – și mă bucur că m-am înrolat. Tu nu te bucuri?

— Mda, spuse ea, amintindu-și cum arătase fața lui în lumina lunii. Foarte tare...

În primăvară, începură să circule zvonuri cum că generalul McClellan avea cât de curând să mărșăluiască împreună cu uriașa lui armată către capitala Confederației, Richmond. Toți soldații din Washington se emoționaseră la vestea aceasta. Când afluă că armatele unioniste capturasera orașul Nashville, soldații din compania lui Phoebe se pregătiră gata de luptă. Astenia de primăvară și faptul că nu era niciun rebel cu care să lupte, îi făceau pe soldați să se ciorovăiască între ei.

Phoebe plecă singură la plimbare într-una din seri și tocmai se întorcea în tabără, când văzu pe unul din frații

Bailey, bătașii taberei, vârand mâna în rucsacul deschis al lui Ted când acesta era întors cu spatele și luându-i sticla de tonifiant de la Dr. Barker.

— Ia te uită aici, Joe, îi spuse Luke Bailey fratelui său. Băiețașul are ceva băutură pe care n-o-mparte cu noi.

— Hei, acela e tonifiantul meu! spuse Ted, încercând să îl ia. Dă-mi-l înapoi!

Frații Bailey erau vânjoși, cu gât scurt și gros și aveau reputația că nu luptă corect. Luke Bailey îi dădu un cot în stomac lui Ted, apoi scoase dopul de la sticlă.

— Îmi miroase a băutură. Luă o înghițitură mare și scoase un strigăt. Are gust de cui ruginit topit și pus în sticlă.

— Are tărie în ea? îl întrebă fratele lui.

— O, da! Și mai are câteva sticle în rucsac.

— Aruncă-mi și mie una, spuse Joe. Mă gândesc că-mi prinde bine niște leacuri.

Luke puse dopul la loc și aruncă sticla lui Joe. Ted încercă să-și apere lucrurile, dar încă găfâia și suferea de la lovitura în stomac. Luke îl călcă pe capută și îi smulse rucsacul.

— Dă-i-l înapoi! strigă Phoebe, în timp ce venea grăbită. Bătașii îl atacă atât de repede pe Ted, încât ei i se păru că îi ia o veșnicie să ajungă să-l ajute.

— Nu te băga, o avertiză Luke. Asta nu-i treaba ta.

— Și aia nu-i sticla ta, nici rucsacul tău. Dă-i-le înapoi.

— Ai să mă obligi, uriașule? Luke făcu un pas amenințător către Phoebe, cu bărbia ridicată în aer. Era mai scund ca ea, dar îndesat și musculos. Lui Phoebe nu-i plăcu faptul că vânjosul lui frate mai mare era în spatele ei, unde nu îl putea vedea.

— Ascultă, nu vreau să mă bat, spuse ea.

— O, nu vrea să se bată, spuse Luke, imitând-o.

— Suntem de aceeași parte în războiul ăsta, ai uitat?

— Ce război? spuse Luke. Ai văzut vreun război până acum, Joe? Frații râseră de parcă ar fi spus o glumă bună.

— Nu-i frumos să-ți bagi labelle în lucrurile altuia.

Phoebe își dori ca vocea ei să nu sune atât de pițigăiată.

— Ți-e frică să te bați, uriașule?

— Nu, dar...

— Bine, haide și ia-l, atunci. Luke se îndepărtă ușor de ea, tachinând-o, legănând rucsacul de curea.

Când făcu un pas, Phoebe îl auzi pe Ted strigând:

— Ike, ai grijă!

Avertismentul veni prea târziu. Joe Bailey se năpusti asupra ei de la spate, trântind-o la pământ și bătând-o zdravăn. Îi auzi pe ambii Bailey râzând când Joe se dădu jos de pe ea și se ridică în picioare.

— Știi ce se spune: „Cu cât sunt mai mari cu atât cad mai tare”.

Phoebe scupă noroi din gură. Acum era furioasă. Se ridică în picioare și îl atacă pe Luke, împungându-l cu capul în coaste ca un taur. Surprins, acesta se clătină înapoi și căzu în șezut, scăpând rucsacul din mână. Apoi merse după Joe cu ambii pumni în vânt. Îi aplică două lovituri bune înainte să primească ea un pumn în falcă care îi făcu dinții să trăncănească. Asta o înfurie. Dacă acești neciopliți i-ar sparge dinții ar fi calificată drept „4-F” și nu va merge niciodată la război.

Phoebe continuă să se clatine. Mâine o va dura tot corpul, dar le va arăta ea acestor băieți. Se luptase cu bădărani și mai mari - proprii ei frați. Și îi bătuse și pe toți băieții de la școală care o porecliseră și care îi spusese că era urâtă. După ce le trăsese o mamă de bătaie, îi purtau sâmbetele.

Îi snopi în bătaie și pe frații Bailey. Dar fu foarte surprinsă când Ted se alătură și el, atacându-l pe fratele mai mic, Luke, lovindu-l cu pumnii din toate puterile. Phoebe era vag conștientă că în jurul lor era un cerc de soldați ce priveau și ovaționau, bucuroși de o nouă distracție.

Phoebe auzi pe cineva strigând:

— Pun rămașag un dolar pe uriașul blond și pe prietenul lui.

— Te referi la Ike și la Prâslea? îl provocă cineva plin

de neîncredere. Niciodată. Pariez tot pe frații Bailey.

— Accept pariul.

— Pune-mă și pe mine cu doi dolari, pe frații Bailey.

— Cinci pe Bigalow.

Phoebe era obosită, dar la fel era și Joe Bailey. Se traseră înapoi și se tatonau unul pe celălalt, gâfâind. Phoebe așteptă până ce Joe slobozi un pumn, se feri și se repezi spre el cu doi pumni în stomac, făcându-l să se chircească. Când se ținu de stomac, gemând, ea nu se înduioșa și îl lovi în falcă cât putu de tare.

O dureau pumnii. Încheieturile îi sângerau că se tăiasse în nasturii lui Joe. Cu siguranță că mâna ei va fi umflată mâine. Se năpusti din nou pentru a-l lovi, dar Joe se săturase. Își ridică mâinile în semn de predare.

Phoebe se învârti pentru a-l căuta pe fratele lui și îl văzu prins în luptă cu Ted. îl apucă pe Luke de spatele cămășii, îl dezlipi de pe Ted și se luptă cu el până ce acesta căzu la pământ. Câteva minute mai târziu, lupta se încheie. Phoebe stătea cu genunchiul în spatele lui Luke, ținându-l cu fața în noroi, îndoindu-i brațul la spate, așa cum fratele ei, Junior, obișnuia să o ținuiască la pământ.

— Ai de gând să mai umbli prin lucrurile altora? întrebă ea, respirând greu.

— Socotesc că nu, grohăi el.

Îl lăsă să se ridice. Un cor de murmure și urale se auzi din mulțime când banii fură câștigați și pierduți. Phoebe se întoarse către Ted.

— Uită-te la tine! gemu ea. Cămașa îi era ruptă în față, iar pe bărbie i se scurgea sânge dintr-o tăietură la buză. Ochiul drept începea să i se umfle, iar mâine cu siguranță va avea o vânătaie, dar rânji lui Phoebe de parcă ar fi snopit în bătaie o grămadă de rebeli. Ea se simți ușurată când văzu că încă mai avea toți dinții.

— Ei, a fost distractiv, nu-i așa, lke? spuse el, gâfâind. În viața mea n-am mai câștigat o luptă. Facem o echipă pe cinste, nu crezi?

Adevărul era că frații Bailey l-ar fi bătut măr pe Ted, dacă nu l-ar fi ajutat ea. Dar el nu a dat bir cu fugiții. Ted

sărise chiar în toiul luptei, înfruntând bătauși pricepuți care erau cu mult mai mari decât el, așa că avea dreptul să fie mândru.

— Da, spuse ea cu un zâmbet care îi provocă durere în propria buză umflată. Facem o echipă pe cinste. Ted arăta de parcă era mai-mai să cadă, așa că Phoebe își puse brațul în jurul lui pentru a-l propti. Încă se mai felicitau unul pe celălalt când Phoebe îl văzu pe căpitanul companiei îndreptându-se către ei. Se uita direct la ea.

— Pot să vorbesc ceva cu tine, Bigalow?

Dintr-odată, Phoebe fu mai speriată decât fusese când luptase cu frații Bailey. Apărându-l pe Ted, ea atrase atenția asupra ei, ceea ce încercase din greu să nu o facă niciodată. Se holbă la căpitan, prea speriată să vorbească.

— Frații Bailey au început, spuse Ted. Avem martori.

Căpitanul nu răspunse. îi făcu semn lui Phoebe să îl urmeze și se întoarse să-i îndepărteze pe toți spectatorii. Ea îl urmă, cu genunchii înmuiați și nesiguri ca a unui vițel nou-născut. După ce merseă un scurt timp, el se opri.

— Te-am urmărit mai înainte, Bigalow...

Știe! Știe că sunt fată!

— Ai luptat teribil de bine. Ai participat vreodată la o competiție de box?

— Vreți... vreți să spuneți un meci adevărat?

El dădu din cap.

— Nu, domnule. Atâta numai cât m-am prostit cu frații mei și cu copiii de la școală.

— Gândește-te dacă ai vrea să devii campionul companiei noastre.

Phoebe era uluită. Ea urmărise câteva din meciurile de box organizate de diferite regimente pentru amuzament. Bărbații luptau cu pieptul dezgolit, purtând doar pantaloni.

— Compania noastră nu a avut niciodată un concurent bun pe care să-l promoveze. Dar cred că tu ai într-adevăr stofă de campion. Ar fi grozav pentru starea de spirit a companiei... și ai putea fi și promovat.

— N-aș fugi de o luptă, domnule. Dar nici nu găsesc

nimic distractiv în ea.

— Ți-aș putea da câteva sugestii utile, să devii mai bun. Ești iute de picioare și puternic. Nu ești la fel de greu ca ceilalți boxeri, dar ești mai înalt și gândești cum să te miști.

— Ca să fiu sincer, domnule, în seara asta am luptat doar pentru că ei erau bătauși. Îl necăjeau pe unul mai mic decât ei.

— Foarte nobil din partea ta. Însă n-ai avea satisfacții mai mari, dacă ar fi și niște bani la mijloc? Oricând sunt bineveniți niște bani în plus, nu-i așa?

— Nu știu... De ce nu îi întrebați pe frații Bailey? Lor le *place* să se bată.

— Frații Bailey au pierdut. În favoarea ta. Vrei cel puțin să te mai gândești?

Phoebe nu știa cum să îl refuze pe comandant fără să-l supere, dar știa că trebuie să îl refuze.

— Îmi pare rău, domnule. Dar n-aș vrea să mă bat cu băieții care-s de partea mea în război. Vreau să mă păstrez pentru rebeli.

— În regulă, Bigalow, spuse el cu un oftat. Dar e păcat. Cred că ai fi un campion de clasă.

Pământul părea mai tare și mai zgrunțuros în acea noapte, când Phoebe se întinse în cortul ei cu câteva dureri noi. Dar de fiecare dată când și-l închipuia pe Luke Bailey umblând prin lucrurile lui Ted și privirea neajutorată de pe fața lui Ted, știa că ar face-o din nou fără să stea pe gânduri.

După cele întâmplate, stătea mereu în preajma lui Ted - nu pentru că frații Bailey ar fi atât de proști, încât să se lupte din nou cu ea. Ci pentru că... ei bine, Phoebe nu prea înțelegea de ce. Se gândea la Ted toată ziua și, după ce se dădea stingerea, noaptea, în cortul lor plin de bărbați ce sforăiau. Voia să ia toate mesele cu el și să mășăluiască lângă el în timpul instrucției, să șadă cu el la focul de tabără, seara, ascultându-l cum vorbește despre familia lui de acasă, din Pennsylvania.

Dar când o rugă să meargă la o slujbă duminicală cu

el, într-o dimineată de primăvară, ea se opri brusc. Bineînțeles că nu îi plăcea să stea despărțită de Ted prea mult timp, dar gândul de a merge la biserică o tulbură pe Phoebe, chiar dacă serviciile erau ținute în aer liber.

— Unii spun că motivul pentru care am pierdut la Bull Run a fost că am luptat într-o duminică, îi spuse Ted. Acum ne dau o zi de odihnă, organizează capele și altele de felul acesta. Vino cu mine, Ike. Toată lumea merge.

— Aăă... nu, mulțam. Duse la gură cana de tablă și înghiți repede cafeaua.

— De ce nu? Acasă mergeai la biserică, nu?

— Păi... nu prea des.

Ted își scăpă lingura pe farfuria de tablă.

— Nu ești credincios? Nu ai auzit niciodată Evanghelia?

— Ba da, am auzit-o. Aveam programe de Crăciun la școală, cu pruncul Iisus și toate animalele. Își umplu gura cu mâncare, sperând că Ted va face la fel și va uita de toate astea. Dar nu fu așa.

— Dar de Paște? Vom sărbători cât de curând. Știi de Paște, nu-i așa?

— Bineînțeles că știu de Paște. Doar nu-s păgân. Doar că... nu știu.

— Ascultă, *trebuie* să mergi la biserică, Ike. Așa zice în Biblie.

Phoebe se holbă la farfuria ei, rupându-și alene pâinea în bucățele, cu inima tot atât de frântă ca și pâinea. Ultimul lucru din lume pe care și-l dorea era ca Ted să fie supărat pe ea. Dar avea un presentiment că Dumnezeu era deja foarte supărat pe ea și nu voia să riște să afle acest lucru mergând la un serviciu divin. Phoebe știa că nu avea voie să mintă și totuși mințea în fiecare zi în care se dădea drept bărbat. Chiar dacă nimeni altcineva nu i-ar fi aflat secretul, era conștientă că Dumnezeu știa. Dar cum să îi explice lucrul acesta lui Ted?

— Era cale lungă de la ferma noastră până în oraș, spuse ea în cele din urmă. Și nu mi-a plăcut niciodată să merg la biserică pentru că trebuia să port - Phoebe

aproape că spuse *rochie* dar se opri la timp. Să... încălțăminte... știi. Nu poți merge desculț la biserică, nu-i așa? Toți vecinii purtau haine frumoase de duminică, iar eu nu aveam nimic.

— Acum ai o uniformă și ghetete frumoase. Vino cu mine, Ike. Te rog! Un om de la Comisia Creștină predică azi și am auzit că la sfârșit vor da pachete cu ajutoare.

Ted insistă de ea cât ținu micul dejun, obosind-o încet cu insistențele lui, până ce Phoebe nu mai avu nicio scuză. Înainte să-și dea seama cum s-a întâmplat, traversa tabăra cu el către capela în aer liber. Neliniștea ei creștea cu fiecare pas.

— Vreau să te întreb ceva, Ted, spuse ea într-un final. Crezi că e adevărat că Dumnezeu citește gândurile oamenilor și le știe toate secretele?

— Sigur că da. Și nu numai gândurile, El vede și ce este în inima lor.

Phoebe îngheță.

— Haide, vino. De ce te-ai oprit? Ted o trase de mânecă, smucind-o. Nu vrei să prindem un loc bun?

Predicatorul de acasă spunea întotdeauna: „Dumnezeu mi-a spus asta și asta”. Crezi că e adevărat? I-ar zice Dumnezeu predicatorului toate secretele noastre?

Ted o lovi jucăuș peste braț.

— De ce? Ai vreun secret care te îngrijorează, Ike?

Phoebe simți cum i se urcă sângele la cap. Cum de a ajuns în încurcătura asta? Acum singura cale de ieșire era să spună și mai multe minciuni. Și nu numai atât, ci era și duminică.

— Nu, n-am niciun secret. Acasă, în Bône Hollow, orașul era atât de mic, încât toți știau ce se întâmpla cu toată lumea. Nici nu se punea problema să ții vreun secret. Dar câteodată mă întrebam dacă nu cumva Dumnezeu făcea asta. Poate că El îi spunea predicatorului lucruri despre toată lumea.

Ted râse.

— Ai niște idei amuzante. Haide. O împinse din nou înainte.

În față, Phoebe văzu un umbrar din tufișuri cu o cruce rustică din lemn și rânduri de bănci. Lângă capelă era un cort cu un semn pe el: Comisia Creștină a Statelor Unite. Trei bărbați în haine civile îl ajutau pe predicator să așeze un amvon făcut din bușteni. Era o zi răcorasă de primăvară, dar Phoebe simți cum i se scurgeau pe gât picuri de sudoare. Se opri.

— Și acum ce mai e? Întrebă Ted, cu un oftat.

— Sunt prea înalt pentru băncile alea. N-am loc să îmi pun picioarele și știu că mă vor lua crampele înainte să se termine. Du-te tu. Eu o să ascult de aici.

Ted o studie pentru o clipă.

— Ai de gând să te furizezi înapoi la cortul nostru când nu sunt atent, nu-i așa? Cum ea nu răspunse, el continuă: Îmi fac griji pentru sufletul tău etern, Ike. Nu poți merge în cer dacă nu-L cunoști pe Iisus. Nu vrei să mergi în cer?

— Nu înainte să mor. Și plănuiesc să mai trăiesc o vreme.

Figura inocentă și copilărească a lui Ted se încruntă. Phoebe voia să îi ia fața în mâini, să netezească toate ridurile și să îl facă să zâmbescă din nou. Avea un zâmbet așa de frumos.

— Promit că voi sta chiar aici și voi asculta fiecare cuvânt, spuse ea. Dar stomacul ei se chirci de emoție când o spuse. Ted încuviință șovăielnic din cap, iar Phoebe îl privi mergând în față și așezându-se. Se întoarse o dată pentru a vedea dacă mai era acolo și ea îi făcu cu mâna.

Mintea lui Phoebe era la mii de kilometri când începu slujba și, în ciuda promisiunii ei, nu auzi niciun cuvânt rostit de predicator. De asemenea, nu observă că unul dintre bărbații în haine civile venise încet până lângă ea și îi vorbi.

— Nu vrei să te alături celorlalți, fiule? Inima lui Phoebe îi sări din piept. Îmi pare rău, spuse el repede. Nu am vrut să te sperii.

— Nu-i nimic. Nu, n-am nevoie să mă mut. Stau bine aici.

— Eu sunt Nathaniel Greene, spuse străinul, întinzând mâna. Avea pistrui pe toată mâna. Ea se uită la fața lui și văzu și acolo pistrui. Era o față frumoasă și tânără - una după care ar suspina probabil orice fată de acasă. Apoi îi observă gulerul.

— Sunteți predicator?

— Sunt pastor ordinar, da.

Lui Phoebe nu îi plăceau predicatorii. Cel din Bône Hollow o luase la o parte într-o zi după școală și strigase la ea pentru că se bătuse cu băieții. Ea încercase să îi spună toate lucrurile îngrozitoare pe care băieții i le spusese că Dumnezeu avea reguli pe care ea trebuia să le respecte, la fel ca regulile de la școală. Apoi recunoscuse că fusese mână în mână cu văduva Garlock ca s-o determine pe Phoebe să renunțe la salopete și să îmbrace o rochie.

Nathaniel Greene trebuie să fi văzut o schimbare în expresia lui Phoebe, pentru că adăugă imediat:

— Dar nu am venit aici să predic. Am venit ca voluntar al Comisiei Creștine. Cum te numești?

— Ike Bigalow.

— Îmi place pur și simplu să vorbesc cu oamenii, Ike. Să le răspund la orice întrebare au despre Dumnezeu.

— Ei bine, eu am o întrebare. Inima ei galopa de frică, dar trebuia să știe dacă acest om avea să o dea de gol. Dumnezeu le spune predicatorilor lucruri... secrete... despre noi?

— Nu sunt sigur că înțeleg. Dar dacă te întrebi dacă Dumnezeu îmi vorbește așa cum vorbim noi doi, atunci nu. Singura cale prin care pot afla secretele oamenilor este să mi le spună ei.

Predicatorul văzu probabil ușurarea ei și își dădu seama că ea avea un *mare* secret, dar lui Phoebe nu-i păsa. Putea cel puțin să participe la slujbe cu Ted de acum încolo fără să se mai îngrijoreze prea mult.

— Eu nu ascult spovedanii, continuă el. Nu sunt preot. Dar dacă ai nevoie de cineva cu care să vorbești, voi asculta cu multă plăcere și voi păstra totul confidențial.

Când ea nu răspunse, el întrebă: Ești cumva catolic? Pentru că este un preot...

— Nu aparțin niciunei biserici. Totuși, cred în Dumnezeu, adăugă ea repede. Mă simt ciudat în biserică, atâta tot. Nu este locul meu acolo.

— Unde îți place să mergi pentru a fi cu Dumnezeu?

Phoebe se uită surprinsă la el. Expresia feței lui era amabilă, vocea blândă. De unde știa el că ea avea un loc special?

— Ei bine... era un loc în pădurea de acasă, spuse ea fără grabă. Obişnuiam să merg acolo de fiecare dată când mă simţeam rău. Era așa de plăcut, cu copaci, cu pârâul și toate celelalte. Și după un timp începeam să simt... nu știu... că nu eram chiar singur. Adică „bineînțeles că sunt animale și insecte și altele, dar nu ele. Cineva mai mare decât ele. Ca și cum persoana care a făcut totul se uita împreună cu mine și se bucura de toate lucrurile frumoase pe care le-a făcut El.

Greene zâmbi.

— Era Dumnezeu.

Phoebe scutură din cap.

— Nu, predicatorul mi-a spus că Dumnezeu locuiește în biserică. Aia e casa Lui. A mai spus că sunt reguli pe care trebuie să le respectăm, altfel Dumnezeu se supără rău. Dar locul meu nu este într-o biserică. Iar oamenilor din oraș nu le prea plăcea să mă vadă acolo.

— Iisus a venit pe pământ pentru toți oamenii care simt că nu aparțin niciunui loc, spuse predicatorul. De fapt, mulți din membrii bisericii din vremea lui Iisus au refuzat să creadă în El. Dar El a venit să îi ajute pe toți cei respinși.

— Cum i-a ajutat?

— I-a iubit. Și a murit pentru ei, iar moartea Lui le-a arătat că și Dumnezeu i-a iubit.

Phoebe se întoarse astfel încât pastorul să nu vadă lacrimile care îi umplură dintr-odată ochii. Conceptul de dragoste era încă nou pentru ea și nu putea vorbi despre asta, nici măcar nu se putea gândi la ea. După ce se

simțise fără prieteni și neiu'bită atâta timp, chiar și sentimentele pe care le avea pentru Ted amenințau să o copleșească majoritatea timpului.

— Nu trebuie să mă crezi pe cuvânt, spuse predicatorul. Scoase o Biblie de buzunar și o răsfoi în timp ce vorbea. Aici este o istorisire despre un om care nu aparținea niciunui loc. Iar Iisus i-a șocat pe toți oamenii religioși luând cina în casa acestui om. Îndoi colțul paginii pentru a însemna locul, apoi îi dădu cartea lui Phoebe. Poți să citești singur când ai timp.

— Când v-o trebuie înapoi?

— Este a ta. Poți să o păstrezi.

— Mulțam.

— Cu plăcere. Mi-a făcut plăcere să vorbesc cu tine, Ike. Acela de acolo este cortul meu. Dacă mai ai întrebări, poți veni să mă vezi oricând.

Phoebe îl privi pe Nathaniel Greene plecând, apoi se uită în jos, la Biblia din mâna ei. Nu îi venea să creadă că putea să o păstreze. Era prima ei carte.

Capitolul /

Washington *februarie, 1862*

În dimineața întrevederii cu directoarea infirmierelor din Washington, Julia stătu în fața oglinzii, în apartamentul de la hotel și își scoase cerceii, inelele și celelalte bijuterii. Refuzând ajutorul servitoarei ei, își prinse părul într-un coc, îmblânzindu-și buclele despletite și elastice despre care toată lumea spune că o făceau să pară un înger, și îl prinse strâns cu ace, fără pieptenele ei luxoase. Își spălă bine fața în chiuveta de porțelan, apoi rezistă tentației de a-și da cu puțină culoare pe buze și obraji. Când îmbracă rochia maro, simplă, din muselină pe care și-o făcuse la comandă, după standardele domnișoarei Dix, Julia abia mai recunoscuse femeia care se uita la ea din oglindă. Toate semnele care ar fi identificat-o ca femeie înstărită și cu clasă fuseseră îndepărtate.

O parte din ea se simțea goală, vulgară și comună ca servitoarea ei, Inga. Dar cealaltă parte din Julia se simțea liberă, de parcă ar fi lepădat-o pe răsfățata și egocentrica

Julia Hoffman pe care ajunsese să o displacă. Văzu o persoană schimbată în oglindă, cel puțin pe dinafară. Poate că în timp va deveni o persoană nou-nouță și pe dinăuntru, o persoană pe care Nathaniel să o respecte.

— Oh, Julia! Ce rochie oribilă, spuse mătușa ei când intră din camera alăturată. Nu se poate să ieși în public într-o asemenea rochie. Este o rușine.

— Rochia aceasta este nou-nouță, mătușă Eunice. Și este absolut decentă.

— Nu pentru o femeie cu poziția ta socială. Pentru Dumnezeu, dar de ce ai purta așa ceva? Nu are nici dantelă, nici găitane, nici măcar o pensă sau o cută cumsecade. Nu cred că s-au folosit mai mult de cinci metri de material pentru ea. Și, Dumnezeule mare! Fără cercuri? Arăți ca o servitoare comună. Oamenii își vor face o impresie greșită despre tine.

— Vorbești de parcă aș fi în pielea goală, spuse Julia iritată. Și în plus, aceasta este îmbrăcămintea cerută infirmierelor.

— Atunci nu înțeleg de ce ai vrea să devii infirmieră.

Julia se gândi la câteva răspunsuri pe care i le-ar fi putut da: că nu înțelegea o viață ca a mătușii sale; că o viață de infirmieră avea însemnătate și un scop; că era aceeași persoană cu sau fără pense, cute și cercuri. În schimb, ea spuse:

— Ar fi bine să ne grăbim, dacă nu vrem să întârziem la întâlnire.

Ușierul hotelului chemă un taxi pentru ele, și pleacă împroș când cu noroi, către casa domnișoarei Dorothea Dix. Directoarea infirmierelor le aștepta. Le conduse în micul ei salon întunecat, le invită să ia loc și ceru servitoarei să aducă ceai.

Domnișoara Dix avea puțin peste șaiszeci de ani, o femeie înaltă și subțire, cu ținuta unui general. La prima vedere, părea rigidă și severă, dar Julia crezu că vede compasiune în ochii ei cenușii, când o întrebă pe Julia de ce venise.

— Aș vrea să solicit un post de infirmieră, răspunse

Julia.

— Câți ani ai, domnișoară Hoffman?

— Aproape douăzeci. Dar am adus scrisori de recomandare care dovedesc maturitatea și caracterul meu, dacă ați dori să le vedeți. Le scoase din poșetă și le dădu directoarei.

Julia și mătușa ei șezură în liniște, în timp ce domnișoara Dix le citi cu atenție. Când puse ultima scrisoare înapoi în plic, servitoarea sosi cu o tavă pentru ceai. Trecură câteva minute lungi și chinuitoare până ce domnișoara Dix umplu trei căni cu ceai, le servi, se asigură că toată lumea avea frișcă și zahăr, apoi se așază din nou. Julia își așază cana pe marginea mesei, neputând să mai aștepte nicio clipă.

— Știu că veți spune că sunt prea tânără, lăsa ea să-i scape, dar îmi doresc mai mult decât orice să devin infirmieră.

— Ai putea să îmi spui de ce, domnișoară Hoffman?

— Am fost martoră la bătălia de la Bull Run, invitată a congresmanului Rhodes. Am văzut oameni răniți acolo care aveau nevoie de ajutor, și eu nu am știut ce să fac pentru ei.

Domnișoara Dix încuviință ușor din cap, încurajând-o parcă pe Julia să continue.

— Vărul meu Robert este locotenent în armata unionistă. În luna octombrie, am aflat că a fost luat prizonier. El a renunțat la tot pentru datoria față de țară și asta vreau să fac și eu. Vreau să fac ceva pentru Robert și pentru alți soldați ca el. Pastorul nostru de acasă a început o lucrare cu Comisia Creștină în Philadelphia și când ne-a spus de nevoia de infirmiere m-am simțit datoră să ajut... Este greu de explicat.

Domnișoara Dix sorbi din ceai, apoi spuse:

— Majoritatea tinerelor de vârsta ta se așază la casa lor cu soțul și întemeiază familii. Pe tine nu te interesează asta?

Julia scutură din cap, înăbușind un fior la gândul de a se căsători cu un bărbat ca Arthur Hoyt.

— Mi-ar plăcea să mă căsătoresc într-o bună zi, spuse ea, dar nu acum. Nu vreau să mă leg de mâini și de picioare acum când este de lucru. Vreau să-i ajut pe soldații noștri.

— Aproape toate infirmierele mele sunt măritate, spuse domnișoara Dix, privind-o ferm pe Julia. Sunt voluntare pentru că soții lor sunt la război și ele speră să stea aproape de ei. Accept și femei necăsătorite atâta timp cât au peste treizeci de ani. Am văzut că femeile mai tinere, necăsătorite, care vin la mine sunt aproape întotdeauna căutătoare de curiozități. Ca să fiu mai directă, ele vin pentru a întâlni bărbați.

— Nu am venit aici să-mi caut soț, domnișoară Dix. Familia mea este înstărită și foarte activă din punct de vedere social. Nu am dus niciodată lipsă de pețitori, așa cum vă poate confirma mătușa mea. Se întoarce spre mătușa ei pentru confirmare și descoperi că aceasta era pe jumătate adormită în scaunul ei. Julia ar fi vrut să țipe „Hei! Trezește-te și ajută-mă!” În schimb, ea răsuflă frustrată și se întoarce spre domnișoara Dix. Am citit despre lucrarea pe care ați făcut-o pentru săraci. Cum ați văzut o nevoie și v-ați simțit datorare să faceți ceva. Cu siguranță înțelegeți ce simt eu, nu-i așa?

Domnișoara Dix o studie un timp.

— Cred că ești sinceră, domnișoară Hoffman. Aceste scrisori dovedesc caracterul tău remarcabil. Dar să accept o infirmieră atât de tânără ca tine, mai ales una drăguță și nemăritată, ar însemna să încalc toate regulile pe care le-am impus.

— Vă rog, nu ați putea face nicio excepție?

Ea scutură din cap.

— Nu... Nu pot.

— Vă rog... Vă implor.

— Îmi pare foarte rău.

Julia nu îndrăzni să vorbească de teamă că va plânge. Peste cameră se lăsă tăcerea, excepție făcând doar sforăitul ușor al mătușii sale și clinchetul delicat al porțelanului, când domnișoara Dix își sorbi ceaiul. Julia

știa că trebuia să plece, dar dezamăgirea ei o imobiliză într-atât cât să nu mai aibă puterea să-și ridice nici măcar cana de ceai, cu atât mai puțin să se ridice din scaun.

Domnișoara Dix o privi pe mătușa Eunice și zâmbi ușor.

— Știu cât de dezamăgitor este când lucrurile nu ies chiar cum ai sperat, spuse ea. Am muncit din greu pentru a organiza un corp de infirmiere pregătite, care să fie competente și eficace în munca lor... și știi că sunt doctori ce lucrează în spitale care întotdeauna îmi ignoră sistemul? Unii doctori par să urască ideea de a avea o femeie la conducere și îmi nesocotesc ordinele cu mare plăcere.

Julia își ridică privirea. Domnișoara Dix o privea atentă, ochii ei cenușii scânteind, julia simți că ea încerca să îi spună ceva, dar nu știa ce.

— Cum... cum vă nesocotesc acești doctori ordinele?

— Ei bine, dacă un doctor se hotărăște să-mi ignore toate regulile, el poate angaja o femeie care să lucreze direct cu el ca infirmieră în spitalul lui... și eu nu pot face chiar nimic să-l opresc.

— Și sunt doctori care fac asta?

— O, da. Tot timpul. Ei pot să-mi ignore regulile și deciziile și să pună pe oricine doresc ei în registru ca infirmieră înrolată normal.

Pulsul Juliei crescuse de speranță. Se uită din nou la mătușa ei, pentru a se asigura că dormea încă.

— Îmi pare rău să aud că acești doctori angajează infirmiere împotriva voii dumneavoastră. Aș putea ști, este vreun doctor anume care vă sfidează cu consecvență?

Domnișoara Dix zâmbi.

— Îmi placi, Julia. Îmi amintești de mine însămi - doar că eu nu am fost atât de drăguță și nici atât de privilegiată ca tine. Dacă aș fi fost, cred că aș fi preferat să mă mărit bine și să întemeiez o familie.

— Ar fi fost frumos pentru dumneavoastră, dar ar fi fost o mare pierdere pentru țara noastră.

— Mulțumesc, draga mea. Își puse ușor cana pe

farfurioară și apoi pe tava de ceai. Apoi adună scrisorile din poala ei și i le dădu înapoi Juliei. Sunteți absolut nepotrivită, domnișoară Hoffman. Sunteți tânără, drăguță și nemăritată – tot ceea ce nu am vrea la o infirmieră. Făcu o pauză, apoi adăugă: Doctorul James McGrath ar fi încântat să mă scoată din minți angajându-vă. El este grosolan, neortodox și insuportabil de nepoliticos. Puține dintre infirmierele pe care le-am trimis la spitalul pe care îl conduce în fostul Hotel Fairfield pot suporta să lucreze cu el mai mult timp, de aceea, probabil, își angajează propriile infirmiere.

Julia își repetă numele doctorului și numele spitalului, încercând să le memoreze.

— Mai dorești ceai? Întrebă domnișoara Dix, ridicând ceainicul. O lingură căzu de pe farfuria Juliei și zăngăni pe podea. Ochii mătușii Eunice se deschiseră brusc. Ședea clipind din ochi, privindu-le pe cele două femei, prefăcându-se că nu ar fi adormit, așteptând să intervină în conversație.

— Nu, mulțumesc, nu mai doresc ceai, spuse Julia, punându-și cana pe tavă. Știu că sunteți ocupată, domnișoară Dix, și mă tem că eu și cu mătușa mea deja v-am răpit destul din timpul dumneavoastră.

— Minunat ceai, spuse mătușa ei amețită. Ați fost foarte amabilă.

Se ridicară în picioare și spre surprinderea Juliei, domnișoara Dix o luă prietenos de braț și o conduse până la ieșire. Când ridică boneta și mantaua Juliei din cuier și i le dădu îi spuse:

— Mult noroc, draga mea. Sper să găsești ceea ce cauți. Și sper să găsești satisfacție în munca ta.

— Dumneavoastră ați găsit, domnișoară Dix?

— O, da. N-am cuvinte.

Julia știa că mătușa ei era amețită când se întoarseră la trăsura ce le aștepta. Se uita continuu ciudat la Julia, de parcă aștepta un semn, nedorind să recunoască faptul că nu știa rezultatul întâlnirii. Julia înțelese că nu era bine să mintă. Dar își dorea să fie infirmieră, și tocmai epuizase

mijloacele oneste către țelul ei.

— Nu ți se pare extraordinară vestea? o întrebă pe mătușa ei, evitându-i privirea. Abia aștept să trimit telegramă acasă și să spun tuturor că domnișoara Dix m-a acceptat ca infirmieră.

Mătușa Eunice nu încercă să-și ascundă groaza.

— Tatăl tău nu va fi încântat. Era chiar sigur că vei fi refuzată și că te vei vedea obligată să te întorci acasă dezamăgită.

— Ei bine, s-a înșelat. Ascultă, haide să plecăm devreme mâine dimineață și să căutăm o pensiune lângă spital.

— Despre ce spital este vorba, draga mea?

— Este fostul Hotel Fairfield. L-au transformat într-un spital. Îi era atât de puțin la îndemână să mintă, încât îi fu teamă să o privească pe mătușa ei. Julia era sigură că obrajii ce îi ardeau de rușine aveau să o dea de gol. Se gândi că, cu cât ar fi scăpat mai repede de mătușa ei, cu atât mai repede i se va liniști conștiința.

Julia se trezi devreme următoarea dimineață și începu să caute o pensiune respectabilă lângă Spitalul Fairfield. Însă progresa enervant de încet. De fapt, ea descoperi curând că era aproape imposibil să găsești o cameră liberă de închiriat oriunde în Washington. După a doua zi fără succes, hotărî să caute o cameră după standardele mătușii sale - o pensiune exclusiv pentru femei - și să nu o mai intereseze cum arăta camera sau cât de aproape era de spital.

A treia zi după-amiază găsiră un loc liber, dar camera era mică și deprimantă. Era mobilată cu un pat rabatabil, o măsuță de toaletă cu o chiuvetă și un ulcior neasortat, un mic șemineu cu o oglindă neclară deasupra și o zdreanță de covor murdar pe podeaua de lemn. Singura fereastră din cameră dădea spre clădirea din cărămidă de lângă pensiune. Nu exista niciun dulap sau șifonier, singurul loc în care putea să-și agațe rochia maro simplă era un cârlig în perete.

— Nu, nu, nu. Este îngrozitor, Julia, spuse mătușa

Eunice, plescăind cu limba. Dar nu e cu nimic mai bună decât camera unei servitoare.

Julia se gândi la camera ei spațioasă de acasă, cu covoare groase, patul cu baldachin și dulapul din lemn de mahon plin de rochii și pantofi și aproape că se răzgândi.

— Te rog, draga mea, o imploi a mătușa ei, uită de obsesia asta a ta și vino cu mine acasă, acolo unde îți este locul.

— Camera aceasta este bună, spuse Julia. Își ascunse îndoielile în spatele unui zâmbet fals. De ce aş avea nevoie de o cameră mai mare? Voi hidra la spital toată ziua, așa că oricum voi fi aici doar noaptea. Și atunci voi dormi, cu ochii închiși.

— Dar unde îți vei ține toate rochiile? Și cum rămâne cu servitoarea ta? Unde va dormi ea?

— Lnga va merge mâine acasă cu tine, mătușă Eunice.

— Doar nu vorbești serios! Cine îți va aranja părul? Și cine te va ajuta să îți pui cercurile?

Julia oftă. Era una dintre acuzațiile lui Nathaniel – că nu e în stare sau nu dorește să facă de una singură nici cel mai ușor lucru. De aceea plecase de la bun început pe acest drum lung și greu.

— Pot să-mi aranjez și singură părul, spuse ea. Infirmierele domnișoarei Dix trebuie să fie simple. Și nu voi purta cercuri, ai uitat?

Umerii mătușii Eunice se încovoieară de oboseală.

— E prea mult pentru mine. Trebuie să stau jos. Dar îngrozitoarea cameră nu avea scaun, iar Julia știu că mătușa ei nu va comite niciodată indecența de a șede pe patul cuiva.

— Hai să o anunțăm pe proprietăreasă că voi lua camera, spuse Julia. Apoi ne putem întoarce la hotel să ne odihnim.

— Nu poți trăi aici, Julia. Nici măcar scaun nu ai.

— Îi voi cere proprietăresei unul. Te rog, mătușă Eunice. Știi că este un loc respectabil. Am primit cele mai bune recomandări despre el. Și pur și simplu nu mai sunt

alte camere de închiriat. Lasă-mă să încerc să locuiesc aici pentru câteva luni, și dacă sunt nefericită mă voi putea reîntoarce în Philadelphia în aprilie, cu domnul congresman și soția lui.

Mătușa Eunice renunță în cele din urmă, prea obosită pentru a se certa. Julia plăti camera și masa pentru prima lună și îi spuse proprietăresei că se va muta dimineată, după ce o va pune pe mătușa Eunice pe primul tren spre casă.

Mătușa ei plânse când își luă rămas bun următoarea zi, convinsă fiind că Julia făcea o greșală imensă pe care o va regreta amarnic.

— Singura mea consolare, spuse Eunice, ștergându-se ușor la ochi în timp ce își luă rămas bun, este că te las pe mâinile pricepute ale domnișoarei Dorothea Dix.

În aceeași după-amiază, Julia luă o trăsură către spitalul din fostul Hotel Fairfield. Clădirea alterată de intemperii, cu două etaje și acoperită cu șindrilă, arăta doar cu ceva mai bine decât un han în vremurile lui bune și acum ar fi fost de ajuns o briză puternică sau un chibrit aruncat la întâmplare ca să-l șteargă de pe fața pământului... Balustrada de la scara principală se clătina. Ușa scoase un scârțâit atât de greu când o deschise, încât nu s-ar fi mirat dacă ar fi ieșit din balamale și s-ar fi prăbușit la pământ.

Înăuntru, fostul vestibul fusese împărțit, pentru intrare rămânând o zonă strâmtă și prost luminată. Dar după ce ochii ei se obișnuiră, Julia văzu un cabinet improvizat, imediat după ușa de la intrare și o plăcuță pe care era scris de mână: *Dr. James McGrath - Chirurg Asistent Suplinitor, Armata Statelor Unite*. Ușa cabinetului era deschisă, iar doctorul ședea la un birou dezordonat, umblând printr-o grămadă de hârtii.

Părea furios, era abia trecut de treizeci de ani, avea o frunte încruntată și păr castaniu închis. Barba și mustața scurte, de culoare brun-roșcată, erau îngrijite, fiind, de altfel, singurele excepții în ce privește aspectul său. Hainele îi erau dezordonate, părul lui arăta de parcă și-ar

fi trecut mâinile prin el, iar biroul avea un aspect învechit și devastat, de parcă spectacolul Vestul Sălbatic tocmai ar fi încheiat o reprezentație acolo. Doctorul nu se ridică în picioare când intră Julia. De fapt, nici măcar privirea nu și-o ridică.

— Dacă ați venit să vizitați un pacient, nu mă deranjați, spuse el aspru. Vorbiți cu intendenta.

— Nu am venit să vizitez niciun pacient, domnule doctor. Numele meu este Julia Hoffman, și am venit din Philadelphia să mă angajez ca infirmieră.

— Mergeți și vorbiți cu Dorothea Dix. Ea se ocupă de infirmiere.

— Am vorbit cu domnișoara Dix.

El se opri din scris și se uită în sfârșit la ea, măsurând-o grosolan din cap până-n picioare, ca și cum i-ar fi luat măsurile pentru o rochie.

— Lăsați-mă să ghicesc: domnișoara Dix v-a scos afară înainte să clipiți, nu-i așa? Sunteți prea tânără. Prea frumoasă. Prea bine înzestrată. Făcu un gest nepolitic cu mâinile și Julia rămase fără grai. El părea încântat că a șocat-o. O, nu veți găsi „piept plat” pe lista cu criteriile „Dragonului” Dix, dar asta îi place la infirmierele ei - plate ca o farfurie, așa cum e și ea. O zi bună. Îi făcu semn cu mâna și se întoarse la hârtiile lui.

Domnișoara Dix o avertizase că doctorul era un om grosolan, Julia își dădu seama că șocul și furia pe care le simțea erau exact ceea ce intenționase el. Se hotărî să nu se lase înfrântă.

— Dacă mi-ați acorda un minut din timpul dumneavoastră, domnule doctor McGrath, veți vedea că vin dintr-o familie foarte bună și cinstită. Tatăl meu este judecătorul Philip Hoffman, un judecător al Curții de Justiție a Statelor Unite, și am scrisori de recomandare de la domnul congressman Rhodes din Pennsylvania; de la domnul doctor Albert Lowe, unul dintre cei mai buni doctori din Philadelphia; și de la reverendul Underhill, pastorul...

— Scrisori. Mare brânză, spuse el, vârându-și stiloul

în călimară. Voi, cei din clasa dominantă, din înalta societate, sunteți îndrăgostiți de scrisorile de recomandare, nu-i așa? Am deja destule hârtii în dezordinea de pe biroul meu.

— Dar dacă le-ați citi, ați vedea că eu...

— Ați lucrat *într-adevăr* ca infirmieră pentru vreunul dintre oamenii ăștia? Întrebă el, fixând-o cu privirea. Aveți pregătire? Experiență?

— Eu... eu aș vrea foarte mult să învăț.

— Sunt medic, nu profesor, spuse el, mutându-și privirea în altă parte. Reveniți când veți fi dobândit pregătirea corespunzătoare. O zi bună.

Julia se așează pe scaunul din fața biroului și își scoase boneta, mantaua și mănușile de parcă ar fi fost poftită să rămână. Doctorul McGrath o ignoră, înmuind stiloul în călimară și mângâind câteva pagini ca și când ea ar fi plecat, deși era conștient că e încă acolo.

Ea aruncă o privire prin biroul dezordonat, așteptând, și văzu o fotografie pe biroul lui - o femeie drăguță, cu părul negru, ce ținea o fetiță în poală. Julia se uită la mâna stângă a doctorului, cu care fixa hârtia pe care scria și văzu o verighetă de aur. Ridică poza pentru a o privi mai de aproape.

— Sunt soția și fetița dumneavoastră?

— Ce întrebare ridicolă. De ce aș avea poza soției și fetiței unui alt bărbat pe biroul meu?

Se abținu să îi răspundă furioasă.

— Sunt amândouă foarte drăguțe. Cum o cheamă pe fiica dumneavoastră?

— Încercați să mă enervați, domnișoară Hoffman? Pentru că vă descurcați de minune.

— Nu *domnișoară* Hoffman, spuse ea, amintindu-și deodată cuvintele domnișoarei Dix. Ci *doamna* Hoffman. Sunt căsătorită, îi veni foarte ușor să mintă.

— Chiar așa? spuse el, pe un ton dezinteresat.

— Da. Soțul meu este locotenent Robert Hoffman, spuse ea, dându-i numele și gradul vărului ei.

— Bunul locotenent știe că ați plecat de acasă și că

deranjați doctori ocupați, când aceștia încearcă să lucreze?

— Nu mai știu nimic de Robert de când a fost prins în Bătălia de la Ball's Bluff în octombrie. Este în închisoarea Libby din Richmond.

El se uită din nou la ea. Ea speră că atitudinea lui se va mai împlânzi la auzul poveștii ei tragice; în schimb, el spuse:

— Și astfel drăguța doamnă Hoffman vrea să fie infirmieră.

— Da, domnule doctor. Foarte mult.

El se aplecă din nou asupra muncii, scriind în liniște vreo cinci minute lungi. Julia așteaptă până își uscă cerneala și mută hârtia pe care scrisese de pe un teanc pe altul. Apoi îi spuse:

— Tot ce vă cer este să îmi dați o șansă, domnule doctor. Recunosc că nu știu multe despre îngrijirea bolnavilor, dar sunt gata să învăț.

El o studie o clipă mai lungă, apoi se ridică brusc.

— Foarte bine, atunci. Veniți cu mine, doamnă Hoffman.

Julia era în al nouălea cer când îl urmă în secția din fosta sală de mese a hotelului. Fusesse golită de mese și umplută cu paturi, toate ocupate cu bolnavi. Unii dintre ei vorbeau în liniște, mulți tușeau și zăceau imobili sau poate dormind. Doctorul se opri lângă un dulap cu materiale medicale. Șefa de secție îl văzu și veni grăbită spre el. Era o femeie mică și rotundă, cu fire albe în părul negru.

— Pot să vă ajut cu ceva, domnule doctor McGrath?

— Nu, mulțumesc. Doamna Hoffman mă va ajuta să schimb pansamentul soldatului Jackson. Julia văzu cum expresia neutră de pe fața intendentului fu înlocuită de îngrijorare.

— Sunteți rudă cu el? o întrebă ea pe Julia.

Înainte să apuce să răspundă, doctorul McGrath spuse:

— Nu, doamna Hoffman solicită un post de infirmieră. El zâmbi, și Julia nu mai văzuse vreodată un rânjat atât de hidos ca al lui.

Intendenta luă o atitudine severă. Nu încercă să-și ascundă antipatia față de doctor înainte să plece în grabă. Bucuria Juliei pălea. Și ea începea să-l urască pe acest om. El luă o foarfecă, o sticlă maro cu doctorie și o bucată de tifon de pe masa cu materiale, apoi îi făcu semn Juliei să îl urmeze.

Pacientul lângă care se opriră era foarte palid, numai piele și os. Doctorul McGrath îl salută pe soldat cu o căldură neprefăcută, zâmbind când întâlnește privirea lui.

— Cum te simți azi, Jackson? Infirmierele se poartă frumos cu tine? Mâncarea este bună?

— Nu mă plâng.

— Bine. Bine. Ascultă, am venit să mă uit la piciorul tău, dacă nu te superi. Puse lucrurile pe masa de lângă pat și trase la o parte păturile. Julia își adună toate puterile, fiind sigură că piciorul soldatului se va termina într-un ciot bandajat. Așa și era.

— Aceasta este infirmiera Hoffman, continuă doctorul. Ea mă va ajuta să-ți scot pansamentul ca să mă pot uita la piciorul tău.

— Sărut-mâna, doamnă, spuse Jackson.

— Bună ziua.

Doctorul McGrath târî pe podea un scaun liber până la pat și îi făcu semn Juliei să stea jos. Îi dădu foarfeca. Ea tăie nodul pansamentului din tifon și începu cu grijă să dea la o parte straturile. În cameră se făcu liniște. Prea liniște. Ea era conștientă de respirația șuierătoare a pacientului, foșnind ca frunzele uscate.

— De unde sunteți domnule Jackson? întrebă ea, încercând să amortizeze starea de tensiune.

— Din Buffalo, New York, doamnă.

— Nu am fost niciodată în Buffalo, dar am auzit că e frumos. Ce lucrați acolo?

— Ei bine, am lucrat ca tâmplar... asta înainte de război.

— Și aveți familie?

— O soție și trei micuți. Ei...

Acesta fu ultimul lucru pe care îl auzi Julia. Când

îndepărtă ultimul strat de tifon, o duhoare puternică o lovi ca un pumn, lăsând-o fără respirație. Încercă să se ridice în picioare, să fugă de miros, dar camera se înclina vertiginos, apoi se întunecă brusc.

— Doamnă Hoffman... Doamnă Hoffman. Julia deschise ochii pentru a vedea zâmbetul încrezut de pe fața doctorului McGrath. Zăcea nemișcată pe podea, lângă pat, iar el ghemuit lângă ea îi pălmuia obraji.

— Ah, bine. V-ați revenit. Haide, ridicăți-vă. Capul Juliei vâjâia când o ridică în șezut. Mirosul care o răpuse era peste tot. Își acoperi repede gura, abia reținându-și prânzul.

— Se simte bine, doctore? Întrebă soldatul Jackson.

— E bine. Dacă ne scuzi un moment, Jackson, o duc să ia puțin aer curat. Mă voi întoarce de îndată.

Julia simți brațele vânjoase și umerii puternici ai doctorului McGrath când o scoase afară. Mirosul care scăpase de sub bandajul lui Jackson o învăluia ca o vietate, urmărind-o. Nu putea scăpa de el. Voi să fugă din salon, înainte să vomite, dar picioarele ei erau mult prea nesigure. În timp ce doctorul McGrath o duse până la ușa de la intrare, ea fu obligată să înghită pentru a doua oară amărăciunea ce îi venea din stomac. Când deschise în sfârșit ușa ce scârțâia, Julia trase cu disperare în piept aerul umed de februarie.

— Poftim, spuse doctorul bucuros. Câteva guri de aer și apoi veți putea pleca acasă. Lecția de astăzi a fost despre cangrenă: o puteți deosebi după miros. Un miros specific, nu credeți? Ura tonul lui batjocoritor. Nici nu era de mirare că niciuna din infirmiere nu-l agreea.

— Puteți să îmi dați drumul acum, spuse ea, dându-i la o parte mâinile din jurul taliei ei. Sunt în regulă.

— Bineînțeles că sunteți. îi aduse boneta și mantaua din biroul lui ce se afla la câțiva pași de ușă și i le trânti în mâini. Pofțiți. Și acum vă sugerez să vă întoarceți la conacul dumneavoastră din... Philadelphia, parcă, nu? Așteptați-l acolo pe locotenentul dumneavoastră.

Julia abia putu vorbi de furie.

— Vreți să spuneți că nu pot lucra aici?

— Nici nu mi-am închipuit vreodată că ați mai vrea să lucrați.

Ea inspiră adânc, apoi expiră.

— Ba da. Aș vrea foarte mult. Acum că știu cum miroase o cangrenă voi ști la ce să mă aștept data viitoare.

— Mă îndoiesc, spuse el. Ascultați, eu pot juca jocul ăsta cât doriți, doamnă Hoffman.

— Dar nu mă joc.

El scutură din cap, cu același zâmbet încrezut pe față.

— Nu vă cred. Nu pot să mă gândesc la niciun motiv plauzibil pentru care o persoană importantă și înstărită din Philadelphia ar renunța la servitori, la diamante și la rochiile de seară, ca să poarte o rochie ridicolă de culoarea baligii, decât dacă - mă gândesc - vrea să se joace. Părerea mea este că dumneavoastră încercați să impresionați pe cineva.

Julia nu îndrăzni să îl contrazică, pentru că avea dreptate. El încerca să o înfurie atât de tare, încât să plece și să nu se mai întoarcă, dar ea refuză să îi dea satisfacție. În plus, voia să rămână, în ciuda a ceea ce îi făcuse. Își dorea să îi arate că era serioasă, că mila ei era reală.

— Pot să vă întreb ceva? spuse ea.

— Ce?

— Va supraviețui soldatul Jackson?

Doctorul o privi îndelung și stânjenitor, până ce se simți jenată de privirea lui. Acesta scutură din cap.

— Nu. Am trimis după soția lui. Ar fi bine să vină urgent, dacă vrea să îl mai vadă viu.

— Îmi pare rău, spuse Julia, și era adevărat ce spunea. Pare un om de treabă. Trase din nou adânc aer în piept. La ce oră să vin mâine?

Doctorul McGrath ezită, apoi spuse:

— Nu am niciun post liber de infirmieră în momentul acesta, dar avem nevoie de un administrator pentru spălătorie.

Era sigură că voia să o insulte, un alt joc de-al lui.

Însă Julia hotărî să îl învingă de data aceasta.

— Spălătorie să fie atunci. La ce oră să vin?

— Șase dimineața.

— Foarte bine, domnule doctor. O zi bună. Se întoarce să plece.

— Doamnă Hoffman... strigă el în urma ei, să nu uitați să vă aduceți mâine sărurile. Spitalul nu ține așa ceva, și nu aş vrea să trebuiască să vă pălmuiesc iarăși fața drăgălașă.

Capitolul 8

Spitalul Fairfield *februarie, 1862*

Biroul doctorului McGrath era în beznă și pustiu. Cuierul de după ușa era gol. Julia pufăi de supărare. Se trezise cu noaptea în cap, sărise peste micul dejun și umblase două străzi prin noroi înghețat și vânt rece ca să ia un taxi, să ajungă la spital pe ora șase, dar nici urmă de doctorul McGrath. Dacă mitocănia de ieri ținea de adevăratul său caracter, era de așteptat să îi spună să vină devreme, iar el să întârzie intenționat.

Stătu în hol un moment, gândindu-se ce să facă. În spital era liniște, tulburată numai de tușea pacienților din saloane. Pentru că Julia nu avea nicio idee unde ar putea fi spălătoria sau ce trebuia să facă odată ce ar fi găsit-o, se hotărî să ia loc în biroul doctorului și să îl aștepte. Abia își scoase mantaua și pălăria și le agăță în cuierul doctorului, când intră în hol intendentă pe care o văzuse ieri. Era o femeie simplă, cam patruzeci și ceva de ani, cu sprâncene dese și negre și o față tristă.

— Oh... bună, spuse femeia. Mi s-a părut că aud ușa. Eu sunt Eleanor Fowle. Pot să vă ajut cu ceva?

— Eu sunt... eu sunt doamna Robert Hoffman, spuse ea, hotărâtă să continue minciuna. Dar, vă rog, spuneți-mi Julia. îl caut pe domnul doctor McGrath.

— Ați fost ieri aici, nu-i așa?

— Da, am solicitat un post de infirmieră. Domnul doctor mi-a spus că pot începe lucrul de azi, ca administrator în spălătorie.

— *Spălătorie?* Sunteți sigură?

— Așa a spus. La ce oră ajunge de obicei domnul doctor pentru vizita de dimineață?

Sprâncenele ei negre se încruntară cu dezgust.

— Depinde cât de beat a fost aseară.

Julia fu atât de surprinsă de cuvintele intendentului și de modul direct în care aceasta vorbește, că nu putu răspunde.

— V-am șocat. Îmi cer iertare, spuse doamna Fowle. Dar este adevărat și ar fi bine să știți și dumneavoastră. Ieri v-a făcut o farsă răutăcioasă cu domnul Jackson, și când e într-o stare de mahmureală, doctorul e și mai rău - ceea ce se întâmplă destul de des, din păcate.

— Dar ce este cu slujba pe care mi-a oferit-o? întrebă Julia, auzind cum îi tremură vocea. Și asta a fost o glumă proastă?

— Ei bine, *avem* nevoie disperată de ajutor în spălătorie, dar nu cred că este o muncă potrivită pentru dumneavoastră.

Julia simți cum îi fuge pământul de sub picioare. Totul fusese o glumă. Doctorul McGrath nu avea nici cea mai mică intenție să o angajeze ca infirmieră. Își dorea să se poată întoarce și să plece din spitalul acesta mizerabil, dar unde să meargă?

— Ca să fiu sinceră, continuă doamna Fowle, cred că domnul doctor se folosește de spălătorie în același fel în care s-a folosit ieri de sârmanul domn Jackson. Încearcă să vă sperie.

— Dar de ce nu îmi spune atunci să plec? De ce toate aceste jocuri?

Doamna Fowle oftă lung, scuturând din cap.

— Pentru că doctorul James McGrath este un om aspru și rău. Nu îi trebuie alt motiv. Dacă ai fi înțeleaptă, ai pleca înainte să ajungă el.

Intendenta avea dreptate, Julia ar fi trebuit să plece. Ar trebui să renunțe la ideea de a deveni infirmieră și ar trebui să se întoarcă acasă. Asta încercase toată lumea să îi spună de la bun început. Dar gândul că s-ar da bătăută o înfurie.

— Pot să vă întreb, doamnă Fowle... dacă domnul doctor este atât de îngrozitor, de ce stați să lucrați cu el aici?

— Pentru că soldații noștri au nevoie de mine, spuse ea, fără ezitare. Am venit la Washington să-l îngrijesc pe soțul meu după ce a fost rănit la Bull Run. A murit din cauza acelor răni, dar mai erau atâția alții care aveau nevoie de ajutorul meu, încât pur și simplu nu am putut să îi părăsesc.

Julia simți că își recapătă hotărârea. Soldații aveau nevoie de ea. Îi abandonase o dată, și nu mai voia să repete isprava.

— Dacă m-aș hotărî să rămân, spuse ea, dacă aș accepta slujba din spălătorie, credeți că, în final, doctorul mi-ar da voie să lucrez ca infirmieră? Pentru că asta îmi doresc să fac cu adevărat: să-i ajut pe soldații răniți, ca dumneavoastră. Am solicitat un post domnișoarei Dix, dar mi-a spus că sunt prea tânără. Și în mod indirect mi-a sugerat să caut o slujbă aici.

— Numai să fii sigură că asta vrei, spuse neîncrezătoare doamna Fowle. O să pun o vorbă bună pentru tine, când se eliberează vreun loc. Între timp, te avertizez că munca la spălătorie nu va fi ușoară.

— Apreciez avertismentul, dar totuși vreau să rămân.

Doamna Fowle zâmbi pentru prima dată.

— Cred că ai câștigat prima rundă, Julia. Doctorul McGrath va fi cu siguranță surprins să audă ce ai decis. Ai mâncat?

— Nu, nu am avut timp. Mi-a spus să fiu aici la șase.

— Ce om absurd. Vino, spuse ea, îndreptându-se spre salon. Bucătăresele gătesc mai întâi pentru infirmiere și, de obicei, la ora' asta sunt gata.

Majoritatea pacienților păreau să doarmă când doamna Fowle o conduse pe Julia, prin salon, către bucătăria hotelului. Simți miros de slănină și cafea și auzi clinchet de vase înainte să treacă prin ușa rabatabilă de la bucătărie. Încă două infirmiere erau deja așezate la o masă mică din lemn, iar doamna Fowle îi făcu Juliei cunoștință

cu Annie Morris și Lucy Nichols, intendentele altor două secții. Femeile îi explicară Juliei că erau amândouă văduve și aveau fii sau gineri înrolați în armată. Doamna Fowle le spuse povestea Juliei, și vorbiră despre doctorul McGrath în timp ce își mâncau slămina și clătitele groase și fără gust.

— Omul ăsta e înconjurat de o aură de mister, spuse doamna Morris. Am auzit că a avut cândva o carieră medicală de succes și era destul de renumit, până ce s-a îmbătat și a ucis un pacient înstărit pe care îl trata. Se zvonește și că a făcut închisoare pentru asta.

— La cât e de răutăcios ar putea să fi făcut pușcărie, spuse doamna Fowle.

— Eu nu am auzit nimic de închisoare, spuse doamna Nichols. Mi s-a spus că a devenit un bețiv *după* moartea pacientului său. Și că de aceea bea întruna de atunci.

— Nu prea contează motivele, spuse doamna Fowle, scuturând din cap. Indiferent de trecutul lui, beția și mitocănia lui sunt impardonabile.

Julia luă o bucată de slănină. Era tare ca piatra și mult prea sărată.

— Dacă toată lumea știe că bea așa de mult, spuse ea, de ce îi permite armata să administreze un spital?

— O, când e treaz este un doctor foarte priceput, spuse doamna Nichols. După ce s-a întâmplat la Bull Run au avut nevoie de toți doctorii pe care i-au găsit și care nu au refuzat. El e chirurg angajat cu contract, ceea ce înseamnă, de fapt, că nu s-a înrolat în armată.

— Și deși este grosolan cu mai toată lumea, adăugă doamna Morris, trebuie să recunosc că se poartă minunat cu pacienții. Foarte blând, foarte amabil.

— Lucrez aici aproape de când lucrează și el, spuse doamna Fowle, și am văzut câteva infirmiere extraordinare care au plecat pentru că nu au putut tolera neobrăzarea lui. Dar în același timp, rata mortalității în spitalul lui este printre cele mai reduse între toate spitalele din oraș.

Curiozitatea Juliei fu stârnită. Se întreba dacă ar fi putut afla cumva adevărul despre trecutul doctorului și să

îl folosească în avantajul ei. Deja îl considera pe doctorul McGrath dușmanul ei și ar fi folosit orice arsenal împotriva lui ca să obțină un post de infirmieră.

— De unde e? întrebă ea.

Doamna Fowle ridică din umeri.

— Refuză să vorbească despre el, iar dacă-l întrebi o să ai bătăi de cap. Dar am văzut scrisorile pe care le primește în fiecare săptămână de la doamna James McGrath, iar adresa expeditorului este New Haven, Connecticut.

— Am văzut o poză cu soția și fiica lui ieri în birou, spuse Julia. Pare o femeie încântătoare.

— Da, și eu am văzut-o, spuse doamna Fowle. Dar acesta e un alt mister. De când e aici, nu a vorbit niciodată despre familia lui și nu a mers niciodată acasă, în vizită. Scrisorile sosesc în fiecare săptămână cu precizia unui ceasornic, dar oare soția lui nu ar vrea să vină și să locuiască aici sau, cel puțin, să îl viziteze? La urma urmei, de aceea am venit majoritatea dintre noi, să fim aproape de soții noștri.

— Nu, gândește-te, Eleanor, spuse doamna Morris. La cât de insuportabil este omul ăsta, dacă aș fi fost soția lui și eu aș fi păstrat distanța. Și aș fi fost mulțumitoare pentru fiecare kilometru distanță între noi.

— Tu pari o tânără drăguță, Julia, spuse doamna Nichols. Ascultă sfatul meu și caută-ți de lucru în alt loc. Ți-a oferit slujba asta îngrozitoare doar ca să scape de tine.

— Dar dacă aveți într-adevăr nevoie de cineva în spălătorie, spuse Julia, și armata are nevoie disperată de infirmiere, atunci de ce doctorul McGrath alungă intenționat pe toată lumea?

Doamna Fowle întinse mâinile.

— Omul acesta este un mister, îți spun eu. Nici el nu cred că știe răspunsul la întrebarea asta. Celelalte doamne încuviințară din cap. Oricum, spuse ea, plecând de la masă, e timpul să ne întoarcem la treabă. Îți arăt unde este spălătoria, dar niciuna dintre noi nu te va osândi dacă decizi să pleci. Este o treabă îngrozitoare. În momentul

acesta majoritatea pacienților noștri au diaree și dizenterie... Ei bine, o să vezi tu.

Julia văzu într-adevăr. Spălătoria hotelului era o cameră micuță, în spatele clădirii, cu o masă, patru căzi mari din lemn, o grămadă de fiare de călcat și o sobă de încălzit apa. Rafturile pentru așternuturile curate erau aproape goale, iar mormanul de cearșafuri murdare ce așteptau să fie spălate era cât Julia de mare. Grămada mirosea atât de urât a boală și murdărie umană, încât îi lăcrimară ochii. Aproape își vomită micul dejun. Scoase din buzunar o batistă parfumată și o ținu la nas.

— Trebuie să frec toate aceste hainde de pat? întrebă ea.

— Nu știu ce să îți zic, spuse doamna Fowle. Armata plătește leafă pentru patru spălătorese, dar nimeni nu rezistă aici și nu avem timp să căutăm mereu pe altcineva. Între timp, rufele se tot adună. Lena este singura spălătoreasă pe care o mai avem, în afară de tine. Cu atâția pacienți care suferă de diaree, suntem într-o mizerie îngrozitoare. Îmi cer scuze, dar trebuie să mă întorc la salonul meu acum. Îi voi spune domnului doctor McGrath că ești aici când va hotărî și el să se arate. O, și asigură-te că vorbești încet cu el. Probabil că e mahmur.

Primul lucru pe care îl făcu Julia fu să deschidă o fereastră să iasă duhoarea. Aerul rece inundă camera, dar ea încă se sufoca. Apoi se uită cu spaimă împrejur. Julia nu mai spălase niciodată rufe și nu avea nicio idee cum și de unde să înceapă. Acuzația lui Nathaniel îi reveni în minte pentru a o chinui încă o dată: era o femeie răsfățată.

Soba, se gândi ea într-un final. Ar trebui să înceapă să caute niște lemne și să aprindă focul în sobă, ca să încălzească apa de spălat. Cum nu mai aprinsese niciodată focul, când sosi cealaltă spălătoreasă, o oră mai târziu, Julia încă nu reușise să facă nimic.

— Tu pune prea multe lemne, explică Lena într-o engleză stricată. Trebuie începi cu lemn mic, apoi pui lemn mare. Curând focul era aprins.

Lena avea cincisprezece ani, îi spuse Juliei, și lucra

aici ca să-și ajute familia proaspăt imigrată. Lucra în spălătoria spitalului de două luni și știa mult mai multe despre treaba aceasta decât Julia, dar Lena era o fată durdulie și nepăsătoare care visa foarte mult cu ochii deschiși. Singura modalitate să dovedească muntele de așternuturi era ca Julia să intervină și să ajute.

Împreună umplură cu apă cele două cazane de bronz de pe sobă.

— Apa trebuie să fie fierbinte, spuse Lena. Să omoare păduchele.

— Vrei să spui că sunt *păduchi* în așternuturile acestea? țipă Julia, scăpând maldărul de cearșafuri pe care îl avea în mâini.

— Da, oamenii soldați toți au insectele. Ele sar în cearșafurile.

Julia găsi o coadă de mătură cu care să arunce hainele de pat în cazane. Lena îi arată cum să radă săpun în căzile de unde ieșeau aburi și să agite un teanc de cearșafuri cu un băț, frământând până când săpunul făcu spumă și începură să o doară umerii. Toate petele – și erau destule – trebuiau frecate cu mâna pe o scândură de spălat rufe. Apoi cearșafurile fură stoarse și mutate în apa pentru clătit pentru a fi din nou frământate. Julia și Lena prinseră fiecare de câte un capăt și învârtiră cearșafurile pentru a le storce de apa de clătit, apoi le atârnară afară, la uscat. Mâinile Juliei crăpară repede și sângerară de la combinația de apă fierbinte, săpun caustic și aer rece. Nu mai depusese niciodată o muncă atât de umilă și de istovitoare.

Cele două femei lucrau toată dimineața frecând cearșafuri murdare, dar pe când întinseră afară ultimul cearșaf, infirmierele terminară vizita de dimineață și veniră cu un alt morman de lenjerie de pat, murdară. Singurul lucru care o împiedica pe Julia să plângă era teama că doctorul McGrath va sosi și o va surprinde plângând. Își aminti zâmbetul încrezut de pe fața lui și cuvintele disprețuitoare: „*Pot juca jocul ăsta cât doriți, doamnă Hoffman*”.

Bucătăresele trimiseră o tavă cu mâncare la

spălătorie, după ce pacienții serviră masa de prânz, dar priveliștea și mirosul de cearșafuri împutite îi provocau greață Juliei și nu putu mânca. Lena devoră ambele porții. Apoi, fata arătă spre coșurile pline cu lenjeria de pat uscată, spălată ieri.

— Astea facem acum.

— Vrei să spui că trebuie să le împăturim? întrebă Julia.

Lena scutură din cap.

— Ele tari de la agățat afară. Trebuie călcat. Făcut moale.

Luară cazanele de pe sobă și începură să încâlzească fiarele de călcat, apoi dădură jos de pe masă căzile din lemn ca s-o folosească drept masă de călcat. Lena era expertă, știind cât să lase fiarele pe sobă, încât să nu ardă lenjeria de pat. Dar pe Julia o dureau deja atât de tare mâinile și umerii de la munca depusă, încât abia mai putea să ridice fiarele grele. De două ori apucă de un mâner care era prea fierbinte și se arse. Când făcu o gaură de forma fierului de călcat într-un cearșaf, voi să renunțe. Stătuse toată ziua în picioare și acum o dureau. Își dorea să își poată scoate pantofii, dar se temea că dacă o va face nu-i va putea încălța înapoi pe picioarele umflate.

Munca nu se termina niciodată. De îndată ce așternuturile erau spălate, călcate și așezate pe rafturi, soseau altele murdare. După-amiaza târziu rafturile erau la fel de goale și mormanul de cearșafuri murdare la fel de mare ca dimineața. Era imposibil să ții pasul. Când Lena anunță, în sfârșit, că era timpul să plece acasă, Julia era convinsă că aceasta fusese cea mai lungă și nefericită zi a vieții ei. Nu mai voia alta la fel.

Nu-și dorea decât să se poată furișa și să plece și să nu-i mai vadă pe oamenii aceștia niciodată, dar haina și boneta ei erau încă în biroul doctorului McGrath. Julia ar fi trebuit să treacă prin salon să le ia. Trase adânc aer în piept și deschise ușa de la salon, uitându-se după doamna Fowle. Măcar atât putea să facă, să o anunțe pe intendentă că nu va reveni mâine. Dar când Julia îl văzu pe doctorul

McGrath aplecându-se asupra unui pacient, se răzgândi. Sigur ar zâmbi încrezut și ar face un comentariu sarcastic, și nu ar fi rezistat să nu izbucnească în lacrimi. În plus, știa că arăta înspăimântător. Părul i se desfăcuse de vreo zece ori, buclele ei naturale încrețindu-se incontrollabil în camera aburindă, și îl prinsese grăbită la loc fără oglindă. Mânele de la rochia ei de muselină erau foarte șifonate pentru că fuseseră suflecate toată ziua, iar poalele rochiei erau stropite cu apă și ude cu toate jupele, până la piele. Julia se retrase în liniște, hotărând să folosească ușa din spate a spălătoriei și să înconjoare clădirea pentru a-și lua haina.

Cerul de după-amiază târziu se întuneca deja când ieși ea afară și tremura în aerul rece și umed. Reuși să se strecoare pe ușa de la intrare fără a fi văzută și își luă repede lucrurile din cuier, din biroul doctorului McGrath. Dar abia își puse haina pe ea și deschise ușa cu o smucitură, că îi auzi vocea aspră în spatele ei.

— Ah... Doamnă Hoffman?

Julia se făcu mică. Se opri la jumătatea drumului spre ușă, dar nu se întoarse, aruncându-i doar o scurtă privire peste umăr.

— Da, domnule doctor?

— Intendenta mi-a spus că sunteți aici azi. Am avut de gând să vin și să văd cum vă descurcați la spălătorie, dar am fost atât de ocupați că nu am mai ajuns.

— Nu a fost nevoie de prezența dumneavoastră, spuse ea rece. Sunt sigură că ați avut lucruri mai importante de făcut decât să vizitați spălătoria.

— Da. Adevărat. Deci... să vă așteptăm și mâine?

Julia știa că dacă se uita la fața lui el ar fi rânjit, provocând-o. *Nu* îl va lăsa să câștige.

— Bineînțeles, spuse ea, apoi parcurse restul drumului până la ușă și o lăsă să se trântescă în urma ei. Dar Julia nu intenționa să se mai întoarcă vreodată.

Când ieși în întunericul și vântul de afară, hainele ude i se lipiră de piele, răcorind-o cu îmbrățișarea lor de gheață. Se întreba dacă va face pneumonie. Nu găsi nicio

trăsură aproape de spital și fu nevoită să umble pe străzile întunecate, să caute. Trecu o jumătate de oră până să găsească într-un final o trăsură liberă. Tocmai urca în trăsură și se pregătea să stea jos pentru prima oară de la prânz, când un băiețel negru, zdrențăros, ce nu avea mai mult de cinci sau șase ani, fugi înspre ea și începu să o tragă de pulpane.

— Vă rog, frumoasă domniță, îmi dați și mie niște bănuți?

Ochii lui mari și negri păreau cât fața când își ridică privirea spre ea. Băiețelul tremura sub o haină subțire și peticită, cu vreo câteva numere mai mare decât el. Era desculț, în februarie. Julia căută repede în portofel și îi dădu un pumn de bănuți. El rânji și fugi în jos pe stradă să caute alt trecător.

— Ori sunteți nouă în oraș, domniță, spuse vizitiul, ori sunteți din Nord.

— Amândouă, spuse ea, lăsându-se în sfârșit pe bancheta din trăsură.

— Știam eu. Pocni din hățuri și porniră la drum. După ce veți sta pe aici o vreme vă veți obișnui cu contrabandiștii. Veți învăța să nu îi mai lăsați să vă păcălească.

— Mă voi obișnui cu... contrabandiștii (negrii fugari, care, în timpul Războiului Civil, au trecut în Nord și nu aveau de lucru, n.ed.)? întrebă ea, repetând cuvântul necunoscut. Ce sunt aceștia?

— Copilașul care tocmai v-a păcălit este unul dintre ei. Sunt foști sclavi de prin locuri ca Virginia sau Caroline. Washington este plin de astfel de oameni. Majoritatea au fugit și i-au urmat pe soldații noștri unioniști spre libertate, dar cum nu au stăpâni care să le mai poarte de grijă, nu știu cum să trăiască. Așa că își trimit copiii să cerșească pe străzi. Veți învăța să îi ignorați până la urmă. Toți îi ignoră.

— Dar cum rămâne cu legea pentru sclavii fugari? întrebă ea, amintindu-și ce auzise la prelegerile lui Nathaniel despre abolirea sclaviei. Potrivit legii, nu ar trebui trimiși înapoi la stăpânii lor toți sclavii fugari?

— Nu de când a început războiul. De aceea se numesc contrabandiști. Sunt pradă de război, proprietatea învingătorilor, exact ca pământurile sau casele sau orice altă pradă câștigată în luptă. Numai că nu sunt slujbe pentru toți acești sclavi și nici locuri unde ar putea trăi decât în mahalalele pe care și le construiesc ei. Sărmanii de ei nu au mai fost niciodată liberi și nu știu cum să se apere. Acum, să nu mă înțelegeți greșit. Îmi este milă de ei. Dar dacă oameni de treabă ca dumneavoastră le tot dau bani de fiecare dată când cerșesc, nu vor învăța niciodată cum să câștige o leafă cinstită.

— Era doar un copilaș, spuse Julia. Și tremura. Cum aș putea să întorc capul în altă parte?

— Aveți negri acasă, acolo ele unde veniți dumneavoastră? întrebă el. Când i se pomeni de acasă, Juliei îi dădură lacrimile. Nu putu răspunde. Mă gândesc că nu. După cum spuneam, vă veți obișnui să îi vedeți. Veți învăța să îi ignorați.

Când ajunsese în sfârșit la pensiune, mușchii Juliei erau atât de înțepeniți de la munca grea și atât de înghețați de la frig, că abia putu să coboare din trăsură. Nu credea că se va încălzi vreodată. Deschise ușa de la pensiune și intră în vestibul, mulțumitoare pentru căldura puțină de acolo. Proprietăreasa o întâmpină.

— Ați întârziat la cină, spuse femeia fără niciun cuvânt de salut. Cred că v-am explicat când ați plătit mâncarea și cazarea pentru prima lună că servim masa exact la cinci jumatate, nu-i așa?

— Da, doamnă, mi-ați explicat. Dar aceasta a fost prima mea zi de lucru la spital, și nu am știut că va dura atât de mult până termin sau până să găsesc o trăsură. Și era tare aglomerat pe străzile pline de căruțe militare...

— Ei bine, stomacul înfometat este cel mai bun învățător, spuse ea strâmbând din nas. Sper că mâine veți pleca la timp de la lucru. Se întoarce și plecă.

Julia urcă scările în camera ei mohorâtă unde era atât de rece, încât își vedea aburii respirației. Își aminti apoi ce îi mai spusese proprietăreasa în acea primă zi:

trebuia să-și facă singură focul.

Tremurând, îngenunche lângă vatră și aprinse din nou cărbunii, așa cum o învățase Lena, prima dată cu lemne „puțini” și apoi cu lemne „mulți”. Stomacul gol îi chiorăia în timp ce muncea. Era prima oară în viața ei când se culca flămândă.

Când se ridică în picioare, cu mâinile negre de la fum, Julia dădu cu ochii de imaginea ei în oglindă. Femeia udă learcă ce se holba la ea era o străină nenorocită, cu părul zburlit și o rochie maronie, pătată. Lacrimile pe care și le reținu Julia toată ziua se dezlănțuiră în sfârșit. Se aruncă pe patul deformat și începu să plângă cu hohote. Ce căuta ea aici? Cum de ajunsese atât de jos?

Dacă ar fi fost acasă în seara aceasta, ar fi mers la vreo petrecere sau la vreun bal, îmbrăcată într-o rochie de mătase cu dantelă, cu jupe din tafta, foșnind și cercuri legănându-se. Părul ei ar fi arătat perfect, încrețit și dichisit, cir panglici și piepteni cu bijuterii; colierul de topaz al bunicii i-ar fi strălucit în jurul gâtului fermecător. Își aminti sentimentul triumfal când intra într-o cameră, știind că este frumoasă, văzând admirația din ochii fiecărui bărbat și invidia din ochii fiecărei femei. De ce a venit ea aici? De ce își făcea sieși așa ceva?

Viața pe care ajunsese Julia să o trăiască nu era deloc cum își imaginase. Renunțase la tot pentru a ajunge infirmieră, nu spălătoreasă. Ea trebuia să salveze vieți, să ofere alinare soldaților răniți, acceptând cuvintele lor de mulțumire și binecuvântare – nu să lucreze pentru un doctor bețiv și abuziv, frecând dejecții umane de pe cearșafuri murdare. Voia să meargă acasă.

Își sacrificase viața ei îmbelșugată și se schimbase complet la exterior. Dar în seara aceasta Julia își dădu seama că era aceeași persoană pe dinăuntru – încă era o fată bogată și răsfățată. Indiferent cât de multă suferință și muncă grea ar îndura, nu se va putea schimba niciodată. Iar reverendul Nathaniel Greene nu o va iubi niciodată. Măine, își va înghiți mândria, va recunoaște că nu a fost făcută pentru a fi infirmieră și va merge acasă.

Pe Julia o treziră trompeta care dădea deșteptarea și tobele ce se auzeau de la una dintre sutele de tabere militare ce înconjurau Washingtonul. Mirosul de cafea venea de pe scară și ea coborî din pat, slăbită de foame. Dădu repede cu niște apă pe față, își îmbracă rochia șifonată și coborî grăbită în sala de mese.

Alte patru fete ședeau deja la masă, servindu-și în liniște un mic dejun constând din fulgi de ovăz, pâine prăjită și cafea. Erau toate fete simple, îmbrăcate în hainele fără culoare ale clasei muncitoare, exact ca ea. Nimeni nu o salută când se așează pe un scaun la masă. Servitoarea îi puse înaintea un castron cu cocloașe de fulgi de ovăz și o farfurie cu pâine prăjită.

Acasă, în Philadelphia, părinții Juliei probabil că luau chiar acum micul dejun din vase de porțelan și cu tacâmuri din argint puse pe fețe de masă albe. Mâncarea fierbinte era probabil pe bufet, pe platouri de argint: omletă proaspătă, chifle cu unt, felii subțiri de jambon, cartofi condimentați discret. Tatăl ei stă cu ziarul deschis și citește câte un paragraf sau două cu voce tare din când în când, după obiceiul său.

Julia își ridică lingura și înghiți o bucată lipicioasă de ovăz. Dacă nu ar fi fost lihnită de foame, nu ar fi putut niciodată să o înghită. Până la cea din urmă înghițitură de cafea amară, toate îndoielile pe care le mai avea se risipiseră. Va merge acasă.

Julia aproape că alergă pe scări în sus. Se schimbă în costumul de călătorie, își aranjă încântător părul și își împachetă rochia simplă, maro împreună cu celelalte lucruri în cufăr. Va chema o trăsură; va cere vizitiului să vină la pensiune să-i ia cufărul; va merge la gară să-și ia bilet de tren spre Philadelphia. Tatăl ei va fi probabil îngrozit când va afla că a călătorit fără însoțitoare, dar totuși, poate va fi atât de fericit că și-a băgat în sfârșit mințile în cap, încât nu i-ar păsa.

Afară, ziua era senină, soarele surprinzător de cald, o zi perfectă pentru călătorie. Julia stătu în fața pensiunii câteva minute, așteptând o trăsură. Când niciuna nu trecu

pe acolo, hotărî să meargă spre est, până ce va da într-una dintre străzile principale. Era o stradă agitată, cu vânzători ambulanți de covrigi și gogoși. Soldați în uniforme trecură mărșăluind în linii strânse, cu armele și baionetele pe umăr. Tot felul de atelaje umpleau străzile brăzdate de făgașe, de la căruțe cu coviltir și căruțe descoperite, la cupeuri și trăsurici cu un cal – de toate, pare-se, numai o trăsură liberă nu. Auzi muzică și urmări sunetul până la un negru bătrân ce cânta la vioară la un colț de stradă. Trecătorii îi aruncau bănuți în pălărie. Era gârbovit de ani, părul și barba albă fiind un contrast puternic cu pielea neagră. Melodia pe care o cânta o îndureră pe Julia. Din vioara lui se revărsau ca dintr-o fântână amintirile vieții pe care o îndurase omul respectiv.

Julia se aplecă și îi puse câțiva bănuți în pălărie, apoi se întoarse repede. Atunci le văzu: două negrese mici, ce nu aveau mai mult de trei sau patru ani, cerșind în liniște cu brațele întinse, subțiri ca niște bețe. Oamenii treceau nepăsători pe lângă ele, iar Julia își aminti siguranța vizitiului cum că și ea va învăța să ignore contrabandistii.

Julia înaintă încet spre fete, mânată de milă. Copila cea mai mică își ridică privirea rugătoare spre ea și spuse:

— Mi-e foame.

Julia simți că ceva se rupe în inima ei. Putea pleca din Washington astăzi și să se întoarcă la viața ei elegantă într-o casă caldă, cu mâncare din belșug, dar aceste două fetițe și zeci de alți copii ca ele tot aici vor fi, tremurând, cerșind, cu stomacul gol în fiecare noapte, cum i se întâmplase și ei doar pentru o seară. Aista întinsă pe cearșafuri curate, în patul ei cu baldachin, lăsând suferinzii precum soldatul Jackson să moară pe saltele jerpelite și murdare.

Julia scoase doi bănuți din portofel și se ghemui în fața fetițelor.

— Locuiți în apropiere? întrebă ea.

Fetița cea mai mare încuviință din cap și arătă cu degetul spre un loc imprecis de pe stradă.

— Vă plătesc dacă îmi arătați unde locuiți. Aș vrea să

vorbesc cu mămica voastră. Mă duceți la voi acasă?

Copila luă bănuții de la Julia și încuviință din nou din cap.

Ținându-se strâns de mână, cele două fete o conduseră pe Julia în liniște pe o alee strâmtă, ce pornea din strada principală, la mahalaua în care trăiau contrabandiștii. Înghesuită sub postamentul căii ferate lângă râu, cuprindea un furnicar de cocioabe făcute din lăzi goale, bucăți de lemn, butoaie vechi, zdrențe și bucăți de metal. În timp ce își croia drum printre dărâmături, împreună cu micile ei călăuze, Julia abia putu deosebi casele și lucrurile personale de grămezile de gunoi.

Fetele o conduseră la un morman inform de gunoi, unde o negresă ședea cu un prunc în poală, scormonind focul pe care-l făcuse în fața cocioabei. Se uită cu teamă când Julia se apropie. Julia se simțea la fel de neliniștită.

— Bună ziua... Mă numesc Julia Hoffman, spuse ea. Un morman de zdrențe din spatele femeii se mișcă la auzul vocii Juliei, și o a doua femeie șezu în capul oaselor, ținând strâns un alt prunc. Cele două femei semănau foarte mult și Julia se gândi că erau surori. Niciuna dintre ele nu arăta mai în vârstă decât Julia.

— Am ceva de lucru, spuse Julia, și mă gândeam dacă ați vrea o slujbă... să câștigați ceva bănuți?

Prima femeie o privi cu ochi îngustați.

— Ce fel de slujbă?

— Lucrez într-un spital militar. Aș vrea să vă angajez să spălați rufe. Armata vă va da salarii bune. Ați mai făcut așa ceva înainte?

— Putem spăla haine, bine-nțeleș. Făceam de mâncare, săpam grădina, făceam tot felul de munci.

— Bine. Ați vrea slujba asta? Aș avea nevoie de amândouă.

Femeile se priviră una pe cealaltă, comunicând în tăcere, apoi prima spuse:

— Eu și Loretta suntem întotdeauna dispuse să muncim. Dumnezeu știe că nu vrem ca fetele noastre să cerșească. Dar cine va avea grijă de micuții ăștia cât

lucrăm noi? Cum vor mânca pruncii? Bărbații noștri lucrează pentru armată și nu-i nimeni să îngrijească de copii toată ziua.

Juliei îi luă doar o clipă pentru a se hotărî.

— Puteți aduce și copiii. Dacă reușiți să spălați rufe, nu mă interesează dacă îi țineți cu voi.

Femeia zâmbi scurt, plină de speranță, în timp ce se ridică în picioare, mutându-și pruncul de pe genunchi pe umăr.

— Spitalul ăsta e departe? Putem merge pe jos pânăcolo în fiecare zi?

Julia nu se gândise la transport. Spitalul Fairfield era prea departe pentru ele și nici nu și-ar fi permis să-și plătească drumul singure, din salariul de spălătorese – numai dacă nu cumva ar găsi un vizitiu care să transporte negri. Și totuși Julia știa că ideea ei trebuia să funcționeze. Ea avea nevoie de ajutorul lor, iar aceste femei și copiii lor aveau nevoie de ajutorul ei. Când se apropie mai tare de foc, încălzindu-se, Julia își aminti că spitalul fusese hotel înainte. Cu siguranță erau locuințe pentru servitori undeva în clădire. Și chiar dacă nu erau, spălătoria era curată, călduroasă și uscată, o alternativă mult mai bună decât un pat din zdrențe lângă calea ferată. Singura piedică pe care o putea vedea era doctorul McGrath. Julia hotărî să îl înfrunte la momentul potrivit.

— Împachetați-vă toate lucrurile și luați-le cu voi, spuse ea. Vă voi lăsa să stați la spital.

A doua femeie se târî afară din cocioabă și se ridică în picioare. Se holbă mirată la Julia.

— E-adevărat? Nu visăm? Ne dați o slujbă și un loc unde să stăm?

— Este adevărat, o asigură Julia. Slujba e a voastră dacă o vreți.

— Păi sigur că mai bine aș lucra decât să-mi văd pruncii murind de foame, spuse prima femeie. Lacrimile străluceau în ochii ei când o strânse lângă ea pe una din fete.

— Cum vă cheamă? întrebă Julia.

— Eu sunt Belle și ea e sora mea, Loretta.

— Mă bucur să vă cunosc pe amândouă. Ascultați, mă duc acasă să-mi iau hainele de lucru. Între timp, puteți să vă împachetați toate lucrurile. Mă voi întoarce cam într-o oră cu o trăsură.

Lena era deja la spital când ajunseră ele și abia terminase de făcut focul în sobă. Părea de-a dreptul copleșită de muntele de rufe care o aștepta și fu foarte ușurată când văzu că i-au venit ajutoare. Belle și Loretta nu pierdură niciun minut. Văzură de îndată ce trebuia făcut și se apucară să pună apă, să sorteze rufele și să așeze căzile din lemn. Într-o clipită, atacă hotărâte mormanul de cearșafuri murdare, muncind atât de repede și atât de eficace, încât Lena părea că stă în comparație cu ele. Cele două fete pe care le găsisese Julia cerșind, îndeplineau acum ordinele mamelor: aduceau lemne, rădeau săpun în căzi, aveau grijă de micuți când erau mai agitați.

Julia privi cu uimire cum femeile zoreau fără odihnă. Parcă lucrau acolo de ani de zile. Abia îndrăzni să se miște, știind că era probabil mai mult o piedică decât un ajutor. Dar când cele două femei începură să cânte în timp ce munceau, Julia fu atât de uimită că rămase fără grai.

Domnul meu l-a scos pe Daniel din groapa cu lei, pe Iona din pântecul peștelui...

Sunetul vioi o cutremură pe Julia, umplându-i ochii de lacrimi. Ea făcuse ieri aceeași treabă pe care o făceau ele acum și cântatul ar fi fost ultimul lucru din lume pe care îi venea să-l facă. Dar Belle și Loretta erau atât de recunoscătoare pentru ce aveau – un loc călduros unde să stea, o slujbă cu care să-și câștige existența lor și a copiilor lor – încât nu se puteau abține să nu izbucnească în cântare.

El a scăpat pe tinerii evrei din cuptorul cu foc, atunci de ce să nu scape El pe orice om?

Munca merse ca pe roate toată dimineața, fetițele ajutând și ele, pruncii dormind în coșuri de rufe goale lângă sobă. Dar când cele trei spălătorese ieșiră afară

pentru a întinde cearșafurile să se usuce, unul din prunci se trezi și începu să plângă tare după mama lui. Julia nu avea experiență cu copiii mici. Îl luă din coș de parcă ar fi fost din sticlă și îl legănă în brațe, încercând să îl liniștească.

— Șșș. Nu-i nimic. Mami se va întoarce imediat. Șșș. Însă el urlă și mai tare.

Dintr-odată, ușa spălătoriei se deschise și doctorul McGrath apăru în prag.

— De ce aud prunci plângând? tună el. Ce se petrece aici? Fața lui era atât de palidă și furioasă de parcă ar fi prins-o pe Julia ajutând și liniștind niște soldați rebeli și nu un prunc neajutorat.

— Este al uneia dintre spălătoresele mele, spuse ea, încercând să-și ascundă frica de doctor. Plânge pentru că îi este foame.

— Scoate chestia aia afară de aici! Acum! Arată spre ușa din spate de parcă pruncul ar fi fost o grenadă pe care trebuia să o arunce afară înainte să explodeze. Acesta este un spital militar, nu instituție caritabilă.

— Nu vreau, spuse ea curajoasă. Este frig afară. Și în plus, nu are unde să stea când mama lui lucrează. Vreți ca spitalul dumneavoastră să aibă lenjerie de pat curată sau nu?

— Bineînțeles că vreau cearșafuri curate. Și vă rog frumos să coborâți tonul vocii. Nu este nevoie să zbiereați.

— Nu eu sunt cea care zbiară. Îi dădu copilului să-i sugă încheietura degetului și acesta tăcu pentru o clipă. Doctorul își masă tâmplele, vizibil ușurat.

— Acum, continuă Julia, cred că m-ați făcut administrator al spălătoriei, domnule doctor, și așa am ales să lucrez. Dacă îmi obligați spălătoresele să renunțe pentru că nu-și pot ține copiii cu ele, atunci mă voi vedea obligată să renunț și eu.

— Nu mă ispițiți... mormăi el. Dar Julia simți că acesta bătea în retragere. Își adună curajul să continue.

— Știu cum să mă descurc cu servitorii, domnule doctor, și știu din experiență că sunt foarte eficienți atunci

când propriile nevoi le sunt îndeplinite corespunzător. Pentru că este imposibil să întreții o familie cu ceea ce le plătește armata, le-am spus spălătoarelor mele că pot sta aici în camerele de servitori.

— Ce ai făcut?

— M-ați pus administrator peste spălătoria aceasta, nu-i așa? întrebă ea, părănd mai curajoasă decât se simțea. Ascultați, acestea sunt probabil cele mai bune spălătorese pe care le-a avut vreodată spitalul. Spălătoria dumneavoastră merge ca pe roate, iar rafturile vor fi curând pline de cearșafuri curate. Sunteți sigur că vreți să concediați aceste femei harnice și să lăsați totul să fie cum a fost înainte, doar pentru că le permit lui Bella și lui Loretta să locuiască în pod?

Doctorul McGrath o privi aspru pentru o vreme, apoi se întoarse și plecă. Julia zâmbi.

— Presupun că nu, spuse ea.

Când Julia ajunsese la spital într-o dimineață, o săptămână mai târziu, fu surprinsă să îl găsească deja pe doctorul McGrath la lucru în biroul său, așezat la masă așa cum fusese în prima zi când se întâlniseră. Avea draperiile trase și ședea în întuneric, scriind cu o mână și sprijinindu-și capul cu cealaltă. Fața lui era palidă și chinuită de durere. Mahmur sau nu, nu avea nicio dorință să îi vorbească și încercă să se strecoare în tăcere și neobservată pe lângă biroul lui când el o strigă.

— Doamnă Hoffman, vreți să veniți puțin, vă rog?

Se întoarse încet, oprindu-se în pragul ușii biroului. Dacă se simțea pe jumătate atât de bolnav pe cât părea, cu siguranță suferea.

— Da, domnule doctor.

— Ați avut vreodată pojar? întrebă el, fără să-și ridice privirea.

Întrebarea lui fu atât de neașteptată, că pentru o clipă Julia nu putu răspunde. Își aminti cum ea și Rosalie zăcuseră bolnave în pat, pline de pete. Doctorul Lowe venise de două ori pe zi să le consulte, în timp ce mama lor stătea prin preajmă frângându-și mâinile și cerând

comprese și spălări cu buretele. Julia simți cum i se strânge inima de dor de casă la fel cum stomacul se strânge de foame și dintr-odată îi fu dor de mama ei, de camera ei și chiar și de sora ei morocănoasă.

— Da, spuse ea, luptând să se stăpânească. Am făcut pojar când aveam zece ani.

El își vârî stiloul în călimară și continuă să scrie în timp ce vorbea. Pe sugativă erau urme de cerneală de la mâna lui tremurândă.

— Bun. Duceți-vă la intendentă de la al doilea etaj. Cum o cheamă? Nicholson...?

— Nichols. Lucy Nichols.

— Fie. Duceți-vă la ea. Îi trebuie o infirmieră.

Inima Juliei începu să gonească de emoție. Spera ca aceasta să nu fie altă glumă proastă a doctorului.

— Aăă... dar cum rămâne cu spălătoria? întrebă ea.

El se uită la ea, dându-și ochii peste cap la prostia ei, apoi vorbi pe un ton lent și binevoitor, de parcă ar fi vorbit unui nătâng.

— Nu se pot descurca fără dumneavoastră câteva zile, doamnă Hoffman? Sunteți cumva indispensabilă?

— Bineînțeles că nu. Noile mele spălătorese sunt muncitoare excelente.

— Foarte bine atunci. Numiți-o pe una dintre ele administrator și mișcați-vă grațioasa parte dorsală sus pe scări. Avem de-a face cu o epidemie de pojar.

Capitolul \$

Fortăreața Monroe *martie, 1862*

Phoebe stătea la bordul vasului lângă Ted, privind litoralul împădurit al Virginiei în timp ce pluteau în aval. Puntea vaporului, ticsită cu soldați, obuze de artilerie și lăzi pentru marfă ale armatei Statelor Unite, se înălța și cobora sub picioarele ei ca o creatură vie.

— Te simți mai bine? îl întrebă ea pe Ted.

— Mda, oftă el. Sergentul a avut dreptate când mi-a spus să ies aici la aer curat. E mult mai bine.

Phoebe însăși se simțea amețită încă, mai ales când se uita în jos la apa cenușie, învolburată ca o furtună sau

când urmărea puntea înălțându-se și coborând. Dar dacă își ținea privirea ațintită spre uscat și își amintea să tragă adânc în piept aerul rece, înviorător poate va reuși să ajungă până la Fortăreața Monroe fără să i se facă rău ca majorității soldaților aflați la bord.

Ea și Ted abia își stăpâniră emoțiile când se îmbarcară pe vasul *Lady Delatoare* în portul Alexandria din Virginia, îndreptându-se pe râul Potomac, în aval, către Fortăreața Monroe. Navele care alcătuiau flota unionistă păreau de toate mărimile și formele posibile: vase oceanice cu catarge înalte, semețe ca o pădure;

vapoare care navighează pe râuri, precum cel pe care se aflau ei acum, cu coșuri pufăitoare și zbatuiri zgomotoase; barje lungi și late, trase de remorchere suierătoare.

Și ce echipament transportau! Mii și mii de corturi, cai și tunuri. Cutii și butoaie cu mâncare, provizii și muniție. Căruțe și chesoane, pontoane pentru făcut poduri. Suluri de sârmă de telegraf. Docul era plin de contrabandiști ce lucrau pentru armată, încărcând tone întregi de echipament. Phoebe și Ted urmăriseră spectacolul uimiți.

— Ia uite! repeta Ted tot la a doua secundă. Și acolo! Arată către un șir aproape interminabil de tunuri aliniate roată lângă roată; către o mulțime de catări de armată; către o piramidă de lăzi din lemn. Ai mai văzut vreodată așa ceva?

Phoebe fusese tot atât de uimită.

— Nu, n-am mai văzut. Și uită-te la toate ghiulelele alea, Ted. Pun rămașag că nici nu le poți număra pe toate.

Sergentul Anderson le spuse că expediția începuse cu două săptămâni în urmă, cu mai mult de patru sute de vase care făceau drumuri dus-întors, pornind de la capătul peninsulei York-James, transbordând armata Potomacului de 120 de mii de soldați și tot ceea ce aveau ei nevoie pentru război. Când le veni în sfârșit rândul, Phoebe și Ted se îmbarcară pe acest vapor într-o zi furtunoasă de martie.

Acum se apropiau de sfârșitul călătoriei de 320

kilometri și intrau în apele învolburate ale golfului Chesapeake. Aveau să debarce în Fortăreața Monroe în acea după-amiază, ceea ce nu era destul de curând pentru Phoebe. Era aproape moartă de foame, pentru că hotărî să nu mai mănânce după ce văzu unde sfârșeau porțiile celorlalți.

— Crezi că rebelii știu că venim? întrebă Ted brusc.

— Bineînțeles că știu. E destul de greu să ții toate astea secret. Arată către flota de pe râu și către puntea vaporului lor, care semăna cu un arsenal. E un mod destul de tâmpit de a ne furișa pe la spatele cuiva.

— Ce vrei să spui?

— Acasă am petrecut destul de mult timp prin pădure, vânzând căprioare și întinzând curse pentru iepuri, și am învățat că e mai bine să te apropii de pradă contra vântului. Să nu îl lași să te audă venind sau să te adulmece.

— Dar asta nu-i vânătoare de căprioare, Ike, spuse Ted aspru. Este război. Iar generalul McClellan știe tot ce trebuie despre un război.

Phoebe nu îl contrazise. Ted și-ar apăra ofițerul comandant indiferent de ce ar zice ea.

Acum putea simți mirosul oceanului și valurile deveneau tot mai puternice. Se întoarse spre est. Dincolo de ultimul colț de uscat, nori negri se uneau cu orizontul întunecat al apei cât putu vedea cu ochii. Se întoarse repede înapoi.

— N-aș vrea să traversez oceanul ăla, spuse ea. Pun rămășag că orice persoană care navighează pe-acolo se simte teribil de mică.

— Ascultă, spuse Ted câteva minute mai târziu. Poate că rebelii ne vor vedea venind cu toate astea și își vor da seama că luptă pentru o cauză pierdută. Eu sigur aș sta pe gânduri dacă aș vedea toate tunurile astea și toți soldații și armele. Tu nu?

Phoebe se gândi un moment la întrebare înainte de a răspunde.

— Știi ce? Dacă cineva ar veni să-mi ia pământul în

felul ăsta, aş lupta ca o ursoaică ce-şi apără puii. Adică, dacă toţi soldaţii ăştia ar mărşălui către oraşul tău din Pennsylvania, şi maică-ta ar fi în pericol? Ai renunţa?

— Nu m-am gândit niciodată la asta.

— Nu-ţi face speranţe că rebelii vor flutura steagul alb, Ted. Îţi zic eu că vor lupta ca un animal sălbatic pentru a-şi apăra ce e al lor.

Târziu în după-amiaza aceea, vaporul ancoră în Fortăreaţa Monroe pe o ploaie torenţială. Apa era atât de învolburată, încât Phoebe fu sigură că va ateriza drept în mare când se bălăngăni pe rampa îngustă către debarcader. Priveliştea de la mal arăta la fel cu cea pe care o lăsară în urmă în Washington: mulţimi de soldaţi şi vapoare, şi contrabandişti negri şi zdrenţuroşi aşezând mii de mormane de provizii şi echipamente.

Regimentul lui Phoebe mărşălui spre centru şi ridică tabăra în pădurea de lângă fort. Lunca joasă era bine împădurită, iar locul în care soldaţii îşi ridicaseră corturile era umed şi plin de căpuşe şi ţânţari. Când tabăra fu ridicată, soldaţii se aşezară şi aşteptară timp de o săptămână lungă şi plictisitoare. După fiecare zi călduroasă şi însorită veneau două reci şi umede, iar Phoebe era sigură că nu se va mai simţi niciodată complet uscată. Aşteptau, după cum aflase, ca restul armatei şi generalul McClellan însuşi să sosească şi să comande atacul.

În fiecare dimineaţă şi seară, Phoebe şi Ted şedeau pe buşteni umezi lângă focul mocnit şi omorau căpuşe, cam o duzină în fiecare zi. Ted ţinea socoteala câte prinseseră, aşa cum număraseră odată lucrurile din fabrica unchiului său. Nu era un băiat de la ţară, deci căpuşele erau ceva nou pentru el. Phoebe îl învăţă cum să scape de el e.

— Trebuie să-ţi înfigi unghiile adânc şi să le strângi aşa, spuse ea. Intră destul de adânc în piele şi o să le rămână capul în pielea ta dacă nu-ţi înfigi unghiile. Apoi rana va puroia. Dar nici nu vei putea strivi nenorocitele astea aşa că mai bine le arunci în foc.

— Uf! Pun rămașag că astea sunt căpușe rebele, spuse Ted, înfigându-și unghiile după una de pe glezna lui.

— Ai una pe gât și a intrat adânc, îi spuse ea. Tocmai ai ratat-o. Va trebui să ții un chibrit sau un lemn aprins acolo să o arzi puțin și va ieși cât ai zice pește.

— Fac prinsoare că toate căpușele și toți țăntarii au fost înrolați de partea Confederației, spuse Ted în timp ce aruncă o căpușă în flăcări. Le cresc probabil ca pe cai acolo în Richmond.

— Îhî, și să-ți mai spun ceva, spuse ea când începu să burnițeze din nou. Afurisita asta de vreme este tot de partea lor.

În ziua în care își strânsesă în sfârșit tabăra și începură marșul de treizeci și doi de kilometri spre Yorktown, pentru a se confrunta cu armata rebelă, soarele strălucea, iarba era de un verde primăvărat și piersicii erau înfloriți. Phoebe se simțea în al nouălea cer. Cu Ted mărșăluind lângă ea toată ziua și sforăind lângă ea în cortul lor toată noaptea, ea nu mai fusese niciodată atât de fericită.

Dar a doua zi începu o ploaie torențială. Mii de tropăituri de picioare, de copite de cai și de roți de căruțe transformară repede drumul într-o groapă de noroi cleios ce înghițea căruțele grele până la osii. Compania lui Phoebe și Ted mărșăluiau aproape de capătul interminabilei coloane de oameni și când nu-i ajutau căruțașii să scoată căruțele din nămol, stăteau în ploaie, așteptând să mai împingă și alți soldați căruțele. Ajunseră în Yorktown după-amiaza devreme și auziră pentru prima dată artileria și focurile de arme ale Confederației. Toți se dezmeticiră într-o clipită. După un somn de o noapte umedă pe pământul mlăștinos, Phoebe află următoarea zi ce aveau de înfruntat.

Soldații Confederației se adăposteau în spatele unor metereze groase de aproximativ cinci metri, înconjurate de șanțuri adânci de trei metri și late de cinci. Dacă ea se afla în vizorul fortificațiilor lor, atunci se gândi ea că era și în bătaia tunurilor lor.

— În următoarele câteva zile va trebui să luptăm, asta-i cert, îi spuse ea lui Ted. Dar eu sunt pregătit de luptă, tu ești?

— Eu sunt gata de când am îmbrăcat uniforma asta în octombrie, spuse el. M-au făcut să car arma asta grea peste tot; era și timpul să trag cu ea.

— Nu se poate ca rebelii să aibă tot atâția soldați acolo cât avem noi aici, presupune Phoebe, că altfel ar sta bot în bot fără niciun pic de loc să se miște. Cred că vom năvăli peste ei ca o furtună, nu crezi?

— Micul Mac știe ce e de făcut. Este un geniu militar.

Dar aflară curând că generalul McClellan hotărâse să nu atace. În schimb, săpă și el șanțuri paralele cu cele ale dușmanului, ca să poată astfel să asedieze orașul Yorktown. Prima echipă de muncitori ieși cu lopețile pe întunerice pentru a începe săpatul. Lucrând în liniște toată noaptea, săpară tranșee suficient de adânci cât să stea un om culcat, iar pământul scos oferea protecție pentru echipa care urma să sape în timpul zilei. Phoebe și Ted făcură parte din echipa de a doua zi, ghemuindu-se după movila de pământ, săpând ca nebunii pentru a face tranșeele mai adânci și meterezele mai înalte. În timp ce ea și ceilalți soldați continuă să sape toată săptămâna, Confederația trimitea din când în când obuze de artilerie suierând peste capetele lor, obligându-i pe muncitori să se ghemuiască în șanțuri până ce auzeau explozia.

— Ce bine că nu sunt țintași prea buni, spuse Ted după ce un proiectil căzu la mai puțin de o sută de metri în fața lor, improș cându-i cu noroi. N-au produs nici cea mai mică pagubă.

— Nu cred că încercă să ne oprească din săpat, spuse Phoebe. Mă gândesc că își reglează bătaia tunurilor. Apoi, când toată armata noastră va fi masată în gropile astea, vor putea să ne omoare pe mai mulți odată. Dacă mă întrebi pe mine, e o idee tâmpită să-i lăsăm să se antreneze ținând nestingheriți. Ar trebui să atacăm acum dușmanul, înainte să-și calibreze armele.

Dar ea și ceilalți continuă să sape tranșee, zi după

zi, sub ploaia aproape neîntreruptă. Singurii dușmani pe care Phoebe avu ocazia să îi atace erau armatele de insecte. Era tot mai dezgustată.

— M-am înrolat în armată acum aproape opt luni, se plânse ea, și tot ce am făcut pân' acum a fost să mărsăluim în cercuri, să omorâm căpușe și să săpăm gropi. N-am crezut niciodată că poți câștiga un război în felul ăsta. Tu?

Dar încrederea lui Ted în comandantul lui nu se clătina niciodată.

— Micul Mac știe ce face. Vei vedea.

Munca la tranșee continuă timp de o lună. Phoebe ajută de asemenea la construirea de rampe și platforme din bușteni pentru artilerie, pregătind locuri pentru cele patrusprezece baterii de tunuri grele pe care inginerii militari se chinuiau să le tragă prin noroiul ce le venea până la genunchi spre Yorktown. Unele din acele arme erau atât de masive, încât fu nevoie de o herghelie de o sută de cai pentru a le urni.

Cam pe când se obișnuiră Phoebe și Ted cu obuzele de artilerie șuierând neregulat peste capetelor lor, Confederația inventă un nou joc. Trimise un trăgător de elită care să vegheze tranșeele și acesta omora muncitorii unul câte unul, de fiecare dată când careva își ridica din greșeală capul prea sus. Phoebe, în special, trebuia să fie mai atentă, pentru că ea era cu opt, zece centimetri mai înaltă decât ceilalți. Iar zona țintă preferată a lunetistului era exact unde fuseseră desemnați ea și Ted să lucreze. Doi soldați cu care Phoebe mărsăluise și făcuse instrucție încă din Harrisburg fuseseră deja uciși când uitară să-și țină capul jos.

— De ce nu mergem la ei să luptăm ca soldații și nu să stăm precum cârțițele? spuse ea după ce muri cel de-al doilea soldat. Când vom înceta să săpăm șanțuri și vom începe să luptăm?

— Micul Mac a studiat metodele moderne de război în Europa, insistă Ted. A scris și cărți despre asta.

Phoebe se sprijini în lopată.

— Păi, atunci să-ți spun eu ceva. Rebelii sunt ascunși

ca popândăii acolo și nu am nevoie de nicio carte să-mi spună că nu poți prinde un popândău săpând o groapă în partea cealaltă a drumului și stând în ea. Ticălosul ăla vă sta bine-mersi exact unde se află sau își va săpa o altă groapă și o va lua la sănătoasa când nu te uiți. Dacă vrei să prinzi un popândău trebuie să intri în gaura lui, să îl gonești afară din ea și să îl urmărești până pui mâna pe el.

— De aceea construim amplasamentele astea de artilerie, spuse Ted. De îndată ce-am terminat, Micul Mac îi va arunca în aer pe rebeli. Fără să se gândească, se ridică pe platforma de artilerie pe care o construiau să gesticuleze înflăcărat spre rebeli.

— Ted, dă-te jos!

Phoebe se aruncă spre el, apucându-l de genunchi și doborându-l de pe platformă. Dar în același moment în care se năpusti asupra lui, auzi trosnetul ascuțit al focului de armă. Ted se izbi de noroiul de pe fundul tranșeelor și Phoebe căzu peste el.

— O, Dumnezeuule, se rugă ea în timp ce se ridică în genunchi. O, Dumnezeuule... o, Dumnezeuule! Era speriată de moarte gândindu-se că reacționase prea lent, că Ted avea un glonț în cap la fel ca toate celelalte victime ale lunetistului.

Ted zăcea pe spate în noroi. Phoebe nu văzu sânge. El era buimăcit și i se tăiasă respirația când fusese trântit la pământ, dar era în viață.

— Ești teafăr? întrebă ea.

— Îhî... cred. Se ridică încet în capul oaselor, apoi se întinse pentru a-și lua boneta, care era la câțiva centimetri depărtare. Ia uite că mi-a găurit boneta!

Phoebe se întoarse, luptând cu lacrimile de ușurare. Era furioasă că reacționase ca o fată și furioasă pe rebelul care aproape că-i ucisese prietenul. Dacă Ted ar fi fost cu vreo doi centimetri mai înalt acum era un dus.

— Până aici, spuse ea, trântind de pământ boneta. O să iau eu slujba de lunetist yankeu și-l voi uide pe individul ăla!

Sergentul Anderson o auzi când veni în grabă să-l

verifice pe Ted.

— Chiar vrei să-ți încerci puterile cu el, Bigalow? întrebă el. Pentru că dacă e cineva care ar putea să-l omoare, tu ești acela. Te-am văzut cum tragi.

— Vreau, domnule. Dacă mă lăsați să mă cațăr într-unul din copacii ăia de acolo să văd unde este, îl voi doborî ca pe un raton.

— Foarte bine. M-am săturat să tot pierd oameni. Dacă vrei să te oferi voluntar pentru asta, ai permisiunea mea.

Phoebe știa că dacă voia să facă asta, trebuia să acționeze cât încă o ținea furia și faptul că Ted scăpase ca prin urechile acului îi era încă viu și acut în memorie. Își ridică arma, îndepărtă baioneta și se asigură că era încărcată. Apoi își verifică și cutia rezerva de cartușe, deși, dacă nu-l nimerea pe lunetist de prima dată, ar fi fost o pradă ușoară până să-și reîncarce arma.

— Nu face asta, Ike, o imploră Ted. Este prea periculos. Te vei expune când vei urca în copac și dacă te vede, te va ucide înainte să apuci tu măcar să țintești. Știm ce trăgător bun e... *Te rog* nu risca.

Phoebe fu atât de mișcată de grija lui Ted, că aproape se răzgândi. Apoi își aminti de toți soldații uciși de lunetist și că aproape îl ucisese și pe Ted, și se înfurie din nou.

— Trebuie să fac asta, spuse ea. Trebuie să-l dobor înainte să mai ucidă pe cineva. Poți să mă ajuți distrăgându-i atenția cât timp sunt eu în câmp deschis, bine?

— Cum vrei să facem asta fără să fim uciși?

— Dați-i rebelului ceva în care să tragă. Puneți o bonetă pe vârful baionetei și ridicați-o numai cât să o vadă. În timp ce el e ocupat să tragă și să reîncarce, eu mă voi urca într-un copac.

Ted o apucă pe Phoebe de mânecă.

— Nu te duce, o rugă el. E prea riscant.

Îi luă boneta lui Ted de pe cap și își vârî degetul în gaura lăsată de glonț.

— Pot să-l dobor, Ted. Dă-i de lucru.

Ghemuindu-se, Phoebe se târî prin tranșee până ajunse cât putu de aproape de pădure. Trase adânc aer în piept să-și dea curaj și făcu semn cuiva să îl determine pe lunetist să tragă în van. Cum se auzi focul carabinei lui, ieși din tranșee și începu să se târască de-a lungul câmpului deschis spre copaci. Știa ce periculoasă era partea asta. Trebui să se târască destul de încet, încât lunetistul să nu îi detecteze mișcările, dar totuși destul de repede să ajungă la tufișuri înainte să reîncarce arma. *Țineți-l ocupat*, se rugă ea în tăcere, apoi se rugă să nu cumva să fie mai mulți lunetiști.

Ajunse în sfârșit la pădure și se simți mai în siguranță după ce se ghemui în spatele unui tufiș. Chiar și așa, copacii nu erau complet înfrunziți încă și știa că uniforma ei albastră va ieși probabil în evidență ca un predicator într-un bordel, dacă era reperată. Așteptă ca Ted și ceilalți să-i dea lunetistului încă o țintă, ascultă împușcătura, apoi începu să se cațere în cel mai apropiat copac, în timp ce lunetistul își reîncărca arma, propria ei carabină atârând de curea peste umăr.

Phoebe nu se pricepuse niciodată să urce în copaci și îi păru o veșnicie până să ajungă destul de sus. În tot acest timp, ramurile trosneau și foșneau și făceau o larmă îngrozitoare. O ramură îi rămase în mână cu un trosnet puternic, dar, din fericire pentru ea, lunetistul alesese același moment să tragă într-o altă țintă de-a lui Ted. Lunetistul își încărca foarte repede arma și putea trage mai mult decât cele trei focuri standard pe minut. Phoebe știa că era o trăgătoare bună, dar nu era atât de rapidă precum lunetistul. Și nu mai reîncărcase niciodată stând într-un copac. Ar fi bine să nu rateze de prima dată.

În sfârșit, reuși să urce destul de sus pentru a putea ochi bine. Phoebe își identifică ținta pe acoperișul unei case, pe jumătate ascuns după horn. Își ridică arma la umăr și ținti. Atunci Phoebe îngheță.

Soldatul rebel nu arăta deloc a criminal, ci perfect normal, cineva pe lângă care ar putea trece pe stradă într-o zi însorită. Era tânăr și cu părul blond, fiul sau fratele

sau iubitul cuiva. Nu putea apăsa pe trăgaci.

Asta i se mai întâmplase odată acasă, în pădure. Întotdeauna se gândise la căprioare ca la carne de vânat, de ucis pentru hrană. Dar într-o zi, când țintise o căprioară, aceasta întorsese capul și se uitase direct la Phoebe. Văzuse pielea frumoasă maro-roșcată a căprioarei și ochii ei negri. Iar expresia din acei ochi nu era una de teamă, ci de surpriză. Phoebe ezită când se priviră în ochi și nu fu în stare să apese pe trăgaci. Apoi căprioara se întorsese și o luă la fugă, cu coada albă strălucind, în timp ce dispărea în pădure. Phoebe n-a mai mers la vânatoare mult timp după aceea.

Acum se afla față în față cu o țintă umană - un puștan, de fapt, nu mai în vârstă decât ea și Ted. El se uita în jos la arma lui, reîn cărcând-o și nici nu-i trecea prin cap că ea îl avea în cătarea armei, că viața lui avea să se sfârșească. Timpul păru să se oprească.

Apoi Phoebe își dădu seama că băiatul era un ucigaș - dușmanul ei. Dacă el ar lua-o la ochi primul sau dacă ea ar rata de primul foc, el nu ar ezita să o împuște. De fapt, dacă Ted ar fi fost cu vreo doi centimetri mai înalt, acum ar zăcea mort în tranșee cu un glonț în frunte. Chiar și așa, Phoebe privi din nou la fața tânără a rebelului și își mută ținta de la pieptul lui la picior. Trase.

Pentru o fracțiune de secundă Phoebe îi văzu expresia feței înainte să scape arma din mână și să cadă, rostogolindu-se de pe acoperiș. Ceea ce văzuse ea nu era durere, ci surpriză.

Își puse arma pe umăr, neîncărcată, și coborî încet din copac, lăsându-se să alunece pe trunchi, când era la câțiva centimetri de pământ. Acum nu mai trebuie să se miște încet, dar părea să nu-și poată mișca picioarele ca de plumb mai repede. Auzi uralele colegilor ei și mărșalui pe câmp deschis, lăsându-se jos și apoi sărind în tranșee. Sergentul Anderson și toți ceilalți o primiră ca pe un erou. Ted o luă prin surprindere cu o îmbrățișare, bătând-o pe spate.

— L-ai nimerit, Ike! A fost primul rebel pe care l-ai

ucis!

— Îhî, l-am nimerit.

— Nu-mi vine să cred cât ai riscat. Ești cel mai curajos bărbat pe care-l cunosc. Îi dădu drumul și o ținu la distanță de o mână, uitându-se la ea. Dacă ai ști ce mă bucur că nu ai fost împușcat!

— Îhî, și eu. Cineva îi înmână lui Phoebe o sticlută plată cu băutură. Ea se prefăcu că ia o înghițitură, apoi o dădu mai departe.

— Așteaptă numa' s-audă Micul Mac ce ai făcut, spuse Ted.

— Băieți, avem un lunetist formidabil, spuse sergentul Anderson, scuturându-i mâna.

Ted încă se mai holba la ea.

— Dar ce-i cu fața asta lungă? Haide, Ike, ar trebui să sărbătorești. L-ai ucis.

— Nu ne ajută câtuși de puțin, spuse ea, scuturând din cap. Măine vor trimite pe altul în locul lui.

— Lasă-i să încerce numai, spuse sergentul. Te vom trimite iar să-l ucizi și pe el.

Phoebe fu scutită de săpături pentru tot restul zilei și i se permise să se întoarcă în cortul ei. Dar în timp ce zăcea pe pământul ud, ascultând ploaia răpăind pe coviltirul din pânză de deasupra capului ei, două gânduri îi tot dădeau ocol. Primul era că ceva groaznic i s-ar putea întâmpla lui Ted. Aproape că i se și întâmplase. Fusese la un pas de moarte. Și pentru prima dată de când se înrolase, Phoebe simți o frică de moarte la gândul că va merge în luptă – nu pentru ea, ci pentru el. Dintr-odată parcă în acest război miza nu mai era doar viața ei. Când se întâmplase asta? Ce însemna oare acest lucru?

Al doilea gând care îi tot revenea în minte era cât de minunat se simțise când brațele lui Ted o înconjuraseră, îmbrățișând-o strâns. Ea putea să mășăluiască, să sape și să tragă cu arma la fel de bine ca orice bărbat sau chiar mai bine, dar când Ted o ținuse în brațe, ea și-ar fi dorit ca el să știe că îmbrățișează o femeie. În acel moment, tânjea să-și poată pune capul pe pieptul lui Ted și să plângă cu

amar și ușurare. Și să îi permită să o mângâie.

În timp ce stătea întinsă pe spate în cortul prin care intra apa, Phoebe nu știa ce să facă cu astfel de sentimente străine. Ted nu îi împărtășea sentimentele. Ted credea că ea este un bărbat.

Asediul orașului Yorktown și nesfârșitele săpături continuă încă o lună. În data de 3 mai, amplasamentele de artilerie fură în sfârșit terminate și imensele tunuri ale generalului McClellan fură așezate la locul lor. Zvonurile cum că Uniunea va începe să bombardeze orașul Yorktown în două zile, pe 5 mai, circulau peste tot în tabăra lui Phoebe. Dar după-amiaza târziu, în data de 3 mai, artileria Confederației începu brusc foc de baraj peste taberele Uniunii. Phoebe nu putu să facă nimic altceva decât să se ghemuiască în tranșee lângă Ted și să aștepte să se sfârșească. Părea că nu se vor opri niciodată.

Când se lăsă seara și cerul se întunecă, tunurile inamice continuă să le bombardeze tabăra. Phoebe și ceilalți nu îndrăzniră să se miște vreo câteva ore, nici măcar pentru mâncare, apă sau nevoi fiziologice. Vedeau guri de foc ieșind din armele lor masive, de fiecare dată când trăgeau și urmărea obuzele parcurgând un semicerc prin întuneric, precum artificii. Bubuitul lor era asurzitor. De fiecare dată când un proiectil cădea în apropiere, lui Phoebe i se părea ca o locomotivă cu abur căzută din cer și simți cum toată viața i se scurge așteptând explozia. Bombardamentul continuă încă multă vreme după ce ea încetase să se mai roage ca să se termine. Apoi, ca o furtună cruntă ce dispare în zare, barajul de foc se subție, stingându-se în liniște.

În zori, o pace nefirească plutea peste orașul Yorktown.

— Dacă au de gând să ne bombardeze din nou, spuse Ted, mai bine ar începe acum și să se termine odată.

— Știi ce? spuse Phoebe. E prea liniște acolo. Cred că au plecat, Ted. Cred că rebelii ne-au ținut la pământ seara trecută cu toată artileria aia, ca să o poată lua ei la sănătoasa.

După ce orele dimineții se scurseră fără niciun zgomot sau vreo mișcare în tabăra rebelilor din Yorktown, se părea că Phoebe avusese dreptate. Regimentul ei și încă alte câteva primiră ordin de aliniere și li se spuse să avanseze spre frontul inamic, cu armele încărcate, baionetele fixate și gata de atac. După ce stătuse la adăpostul relativ sigur al tranșeelor timp de o lună, Phoebe se simți o pradă ușoară când începu să înainteze în câmp deschis. Măinile îi alunecau când încercă să-și strângă arma și simțea ca și cum ar avea gura plină cu cenușă.

— Dintr-o clipă într-alta vor începe să tragă în noi, îl auzi pe Ted mormăind lângă ea. Și când o vor face, ne vor secera ca grâul.

— Ne așteaptă numai să ne apropiem suficient, consimți altul.

Dintr-odată, o explozie se produse în primele linii. Phoebe trebui să se opună impulsului de a se arunca la pământ, așteptând obuzele inamice să plouă peste ei în orice clipă. Colonelul le strigă să se oprească.

În cele din urmă, se răspândi zvonul că explozia venise de la un obuz de artilerie îngropat de inamici și fixat să explodeze când cineva călca pe el. Mâniat că pierduse câteva vieți, generalul McClellan comandă prizonierilor rebeli să caute alte mine îngropate. Când calea fu eliberată, regimentul începu iar să înainteze, ajungând în cele din urmă la fortificațiile rebelilor pe care le avuseseră în față o lună întreagă.

— Duși! spuse Ted dezgustat. Uită-te și tu, și-au lăsat carnea pe frigare și biscuiții pe jumătate prăjiți.

Singura dovadă despre prezența armatei rebelilor era gunoiul abandonat în urma lor: grămezi de oase de animale și cochilii de stridii, focuri părăsite, sticle goale și conserve.

— Generalul McClellan o fi crezut că rebelii ăștia-s proști, spuse Phoebe. Chiar se aștepta ca ei să stea liniștiți și să aștepte până ce-și alinia el toate armele? Țăranii ăștia știu când să lupte și când să o ia la sănătoasa și mi se pare mie că exact asta au și făcut. S-au furișat afară de aici în

crucea nopții, când noi toți sforăiam atât de tare, încât nici nu i-am auzit.

— Dar Micul Mac...

— Ascultă, Micul Mac nu știe nimic despre rebeli. Putu vedea din expresia sumbră a lui Ted că încrederea lui în general începea să se clatine.

— Nu pot să cred că am pierdut o lună săpând gropi... pentru nimic, spuse el.

Phoebe lovi cu piciorul în cărbunii unui foc stins.

— Eu nu pot să cred că stăm aici, uitându-ne la un oraș părăsit când i-am putea urmări.

Când generalul McClellan comandă în sfârșit urmărirea inamicului, începu ploaia. Phoebe și ceilalți mărșăluiră înspre nord sub o ploaie torențială și îi ajunseră din urmă pe rebeli mai târziu în acea după-amiază, în afara orașului Williamsburg. Încă odată cerurile păreau a fi de partea inamicului. Ploua cu găleata când ofițerii comandanți îi dădură pentru prima dată ordin lui Phoebe să pornească la atac.

Lupta a fost sălbatică. Rebelii luptau ca niște bursuci încolțiți, oprind armatele unioniste astfel ca principalul corp de armată al Confederației să se poată retrage la Richmond. Phoebe trase, și reîncărcă, și trase din nou, înaintând cu greu prin noroi, împieducându-se de trupurile soldaților morți sau răniți, orbită de ploaie și fum. Primul cadavru desfigurat pe care îl văzu – abia mai aducea a om – o lăsă într-o stare de șoc. Singurul lucru care o făcea să continue să tragă cu arma și să înainteze prin ploaia de gloanțe era frica de propria moarte.

Ploaia și sângele se amestecau și curgeau pe străzile orașului Williamsburg. După cum ar zice soldații veterani, Phoebe „văzuse elefantul” și acesta era imens, gri și înspăimântător. Numai strigătul rebelilor era de ajuns să-i oprească inima în loc. În timp ce soldați din regimentul ei cădeau răniți în stânga și în dreapta, urlând de durere, ea se ruga să surzească de la rafalele armelor, ca să nu mai audă agonia prin care treceau camarazii. Dorea ca teroarea luptei să înceteze odată. Își dorea cu disperare să

trăiască. Își dorea să meargă acasă și să nu mai lupte niciodată. Dar lupta continua... crudă și interminabilă.

Apoi se termină. Phoebe era prea năucită pentru a înțelege cum sau când se întâmplase. Rafalele amuțiră pur și simplu când rebelii se retraseră, și fu uimită să vadă că era încă în viață și nu fusese rănită. Trupurile soldaților morți și răniți zăceau împrăștiate peste tot. îl găsi pe Ted, mut de la șoc, dar nevătămat.

Ted îi dădu arma de parcă nu ar fi vrut s-o mai atingă niciodată, iar când Phoebe o examinează, stomacul i se întoarse pe dos. În toiul luptei, Ted desfăcuse încontinuu cartușele de hârtie, turnând praful de pușcă pe țeavă, îndesând gloanțele la locul lor așa cum fusese învățat. Dar la ultimele gloanțe probabil că uitase să pună o capsă detonantă. În zgomotul asurzitor al luptei, probabil că nu-și dăduse seama că arma lui nu se descărca, deoarece Phoebe găsi șase gloanțe îndesate pe țeava armei lui. Dacă și-ar fi amintit brusc de capsă, tot praful de pușcă adunat i-ar fi distrus fața lui Ted.

Îi va spune despre greșeala lui mâine. Amândoi avuseseră parte de suficientă groază pentru o zi. Își găsiră camarazii din regimentul lor și ridicară tabăra peste noapte, prea zguduiți să mai vorbească despre ce tocmai înduraseră.

Phoebe nu putu găsi niciunde o bucată de pământ uscat pentru a se întinde, cu atât mai puțin pentru a ridica un cort. Ea și Ted se strânseseră unul într-altul într-o pădurice, înveliți în cearșafurile de pânză, și încercară să doarmă șezând în capul oaselor. Dar chiar și în lumina slabă a focului de tabără ea văzu că ochii lui erau larg deschiși.

— Ești bine? întrebă ea încet.

— Nu cred că mai pot omorî oameni, Ike, spuse el după o clipă. Ai văzut azi câteva din cadavrele alea hăcuite? Nu cred că voi mai putea vreodată să-mi îndrept arma spre cineva și să repet ce am făcut azi.

— Rebelii nu-și irosesc somnul, îngrijorându-se cu privire la tine, spuse ea. Te vor împușca cu sânge rece și

nu vor avea nici cel mai mic regret. Asta trebuie să ții minte. Trebuie să-i împuști tu înainte să te împuște ei.

Ted ședea aproape de Phoebe și ea simți cum acesta se înfioră.

— Te admir pentru că nu te-ai speriat azi, Ike.

— Ce tot vorbești? M-am speriat de moarte. Uită-te la mâinile mele, Ted. Încă îmi tremură.

— Nu arătai speriat. Te-am urmărit. Trăgeai încontinuu. Și când au dat semnalul de atac, ai avansat de parcă nu-ți era deloc frică.

— Ei bine, mi-a fost. Dar m-am gândit că ar fi bine să omor câți mai mulți rebeli cu puțință, înainte să mă omoare ei pe mine.

El se înfioră din nou.

— Nu cred că sunt făcut pentru război. Poate că ar fi bine să mă întorc acasă.

— Și cum crezi că poți face asta? Te-ai înrolat pentru trei ani, ai uitat? Dacă pleci, te vor împușca pentru că ai dezertat. Vrei să înfrunți plutonul de execuție?

— Așa m-am simțit azi, spuse el, strângându-și mâinile în jurul trupului. Dumnezeule mare, auzeam gloanțele zburând pe deasupra capului meu. L-am văzut pe Parker când a fost lovit chiar lângă mine. Sângele lui s-a împrăștiat peste tot, pe mine și oasele de la piciorul lui erau...

— Ajunge, Ted. N-ajută la nimic dacă te gândești la ce-a fost.

Ted tăcu pentru o vreme.

— Și totuși, ce facem aici? spuse el. Pentru ce luptăm?

— Rebelii au început lupta la Fort Sumter și...

— M-am înrolat pentru că m-am gândit că ar fi distractiv și emoționant să scap de acasă și să văd locuri noi. Toată lumea spunea că războiul se va încheia în nouăzeci de zile și eu nu am vrut să pierd ocazia asta. Dar Dumnezeu să mă ajute că îmi este atât de frică, spuse el cu voce stinsă. Mă tem că voi muri... și nu vreau să mor, Ike. Nu vreau să sfârșesc ca unul din acei sărmani cu picioarele

smulse...

— Ted, oprește-te! Și mie mi-e frică de moarte, dar nu trebuie să ne mai gândim la asta.

— Nu pot, spuse el încet. De fiecare dată când închid ochii, văd toate cadavrele acelea, zăcând în noroi.

— Știu.

Și de fiecare dată când se opreau din vorbit, Phoebe auzea strigătele și suspinele celor răniți. Știa exact cum se simțea Ted, pentru că și ea avea aceleași gânduri. Dar spre deosebire de Ted, ea putea pleca oricând din războiul acesta, fără să se îngrijoreze că va trebui să înfrunte un pluton de execuție unionist. Tot ce trebuia să facă era să le spună că este femeie.

— Încă nu am făcut nimic cu viața mea, spuse Ted. Vreau să aflu cum e să săruți cu adevărat o fată. Vreau să mă căsătoresc și să am o familie. Dacă mor și nu mai apuc nimic din toate astea?

Phoebe îl simți tremurând, legănându-se pe loc.

— Soldații aceia erau toți vii de dimineată, spuse el. Parker și toți ceilalți... Umblau pe aici, râdeau, și acum... O, Dumnezeu! Nu vreau să mor, Ike! Iisuse Cristoase, nu vreau să mor! Începu să plângă.

Fără a mai sta pe gânduri, Phoebe îl luă pe Ted în brațele ei. Plânseră împreună pentru tot ceea ce văzuseră în acea zi oribilă și pentru tot ceea ce vor avea de văzut în următoarele zile.

Ea nu avu nicio idee cât timp stătură așa până în momentul în care Ted se eliberă brusc și se ridică în picioare. După o clipă, auzi că i se făcuse rău și era în tufșuri. Phoebe își puse podul palmelor pe ochi pentru a-și opri lacrimile și îl așteptă să se întoarcă. Părea că i se întoarce stomacul pe dos.

Ea îi ajutase pe frații ei în fiecare toamnă să taie porci și era obișnuită cu sângele. Nu a avut niciodată probleme cu jupuitul căprioarelor sau curățatul peștilor. Dar cadavrele pline de sânge și mutilate de astăzi fuseseră, cu doar ceva vreme în urmă, oameni vii. Sângele vărsat era la fel ca al ei – și văzuse mult prea mult, și părți

ale trupului care n-ar trebui văzute niciodată. O! Bărbații ăștia n-ar fi trebuit să aibă parte de așa moarte cumplită. Nici chiar dușmanii ei.

Înțelese atunci că fratele ei Junior avusese dreptate – fetele nu ar trebui să lupte în război. Dar știa, de asemenea, că nu ar fi putut niciodată să plece. Ted Wilson avea nevoie de ea. Și astfel Phoebe hotărî să rămână în acest război și să lupte alături de el.

Capitolul 10

Washington *aprilie, 1862*

Julia înmuie buretele în ligheanul cu apă și îl stoarse, apoi îi spălă fața și gâtul soldatului Ellis Miller. Trupul lui se cutremură de frig.

— Apa asta e rece, doamnă.

— Îmi pare rău, Ellis, dar trebuie să-ți scadă temperatura. Asta e singura cale. Îi desfăcu nasturii de la cămașa de noapte și îl spălă pe piept așa cum îi arătase doamna Nichols. La început îi fusese rușine să o facă, înțelegând în sfârșit de ce toată lumea se opunea angajării femeilor tinere și nemăritate ca infirmiere. Dar se obișnuise cu aceste îndatoriri în săptămânile ce urmară după epidemia de pojar.

— Sunteți sigură că asta mă va face să mă simt mai bine? întrebă Ellis.

— Acesta a fost ordinul doctorului. Julia nu se putu uita în ochii lui. Pielea lui Ellis era atât de fierbinte, încât se întreba cum de nu transformă apa în abur. Pieptul lui se umfla sub mâna ei în timp ce încerca să respire. O baie nu avea să îl însănătoșească.

Ellis Miller avea nouăsprezece ani, era un fermier din Ohio care nu mai plecase de acasă înainte – nici nu auzise de pojar până când armata îl îngrămădise într-o tabără cu mii de bărbați din toată țara. Era un băiat politicos și amabil și Julia își dorea să îl ajute să se facă bine. Însă starea lui se înrăutățea. Febra îi creștea și plămânii îi erau plini de lichid, avea perioade în care delira. Tușea și lupta pentru fiecare gură de aer pe care o lua.

— P-parcă e păcat să mori așa, nu credeți? spuse el,

clănțănind din dinți. N-am luptat cu niciun rebel. M-am înrolat de-degeaba.

Julia se luptase cu aceeași întrebare când alți tineri nevinovați muriseră de pojar sau varicelă în ultimele săptămâni. Dar datoria ei era să încurajeze și să-și înveselească pacienții, nu să-i încarce și cu îndoielile și temerile ei.

— Nu trebuie să te gândești la moarte, Ellis. Gândește-te la ceva frumos. Sunt sigură că un flăcău tânăr și drăguț ca tine are o prietenă care îl așteaptă acasă, nu-i așa?

— Nu, nu am. Își puse mâna peste a Juliei, în timp ce aceasta îi spăla pieptul și i-o așeză pe inima lui. Vrei să fii tu prietena mea, Julia? Ești cea mai frumoasă doamnă pe care am văzut-o vreodată.

— Ești drăguț, Ellis. Dacă te-aș fi întâlnit mai repede... dar mă tem că ai venit prea târziu. Sunt deja căsătorită. Îi strânse mâna și apoi îi dădu drumul.

— Ia spune, Julia, strigă soldatul din patul vecin, ai uitat că ai promis că-ți lași soțul și te măriți cu mine?

— Nu am spus așa ceva, spuse ea, zâmbind.

— Are dreptate, spuse altul. Pentru că își lasă soțul pentru mine, nu pentru tine. Eu am fost primul aici.

— Spune-mi despre soțul ăsta al tău, interveni un al treilea. Pun ră mâșag că sunt de zece ori mai bărbat ca el.

— Nu știu, spuse ea, râzând. Tu ești doar un soldat, el este locotenent. Julia se bucura văzând că îl făcură și pe tânărul Ellis Miller să zâmbească. Râdea la glumele nevinovate ale soldaților, când auzi vocea aspră a doctorului McGrath.

— Doamnă Hoffman, puteți veni pentru o clipă?

Julia îi încheie lui Ellis nasturii de la cămașa și îl acoperi până sub bărbie. Apoi se ridică în picioare și îl urmă pe doctor afară, în holul de la etaj, închizând ușa de la salon în urma ei.

Doctorul își trecu absent degetele prin părul castaniu, așteptând-o. Pe fața lui era obișnuita expresie de durere. Julia nu înțelegea de ce ar continua cineva să

consume alcool, dacă îl face să se simtă veșnic nenorocit. Se gândi că doctorul McGrath ar fi fost un trofeu minunat al mișcării pentru abținere.

— Soldatul Miller are pneumonie, spuse el pe neașteptate. O privi pe Julia de parcă ar fi fost vina ei.

— M-am temut eu. Ce aș putea face?

— Nimic. Va muri. Destul de curând, aș spune eu. Continuă să o privească fix. Ea așteaptă. Veți fi în stare să rezolvați problema ca o profesionistă atunci când se va întâmpla, doamnă Hoffman?

— Ce vreți să spuneți?

— Tocmai v-am auzit cochetând cu el. De fapt, cochetați cu toți bărbații. Toți se îndrăgostesc de dumneavoastră, și dumneavoastră îi încurajați.

— Nu cochetez! Nu am niciun alt interes decât să îi văd refăcuți. În plus, ei doar glumesc. Nu vorbesc serios. Am crezut că o glumă bună le-ar putea ridica moralul.

El nu răspunse imediat, dar o studie ca pe-un cobai. Ea se simți ofensată de privirea lui cercetătoare.

— Sunteți foarte naivă pentru o femeie măritată, spuse el într-un final. Cât timp v-ați bucurat de extazul conjugal, înainte ca mirele dumneavoastră ofițer să vă părăsească? Aș spune că nu prea mult. Nu înțelegeți deloc cum reacționează un bărbat când se uită la o femeie.

Julia rămase fără glas pentru un moment și fu convinsă că era roșie la față.

— Vreți să începem să ne împărtășim toate detaliile căsniciilor noastre? reuși ea să spună. Pentru că dumneavoastră mi-ați spus odată că nu este treaba mea să știu de soția și fiica dumneavoastră. Cuvintele ei păreau să îl atingă.

— Poate că va trebui să vă spun direct cum reacționează bărbații - ei pur și simplu se uită la cineva ca dumneavoastră și le vin tot felul de gânduri necuviincioase.

— Dar e strigător la cer! Sunt îmbrăcată exact cum a cerut domnișoara Dix. Foarte simplu și modest!

— Nici dacă v-am îmbrăca în veșminte de călugăriță

nu le-am putea împiedica gândurile. Făcu un gest grosolan către pieptul ei, și Julia ridică mâna să-l lovească. El o prinse de încheietura mâinii, oprind-o. Cred că va trebui să plecați, doamnă Hoffman.

— De ce? Din cauza felului în care arăt? Cu o smucitură își eliberă mâna din strânsoarea lui, iar mișcarea bruscă făcu să i se desprindă câteva agrafe. Părul începu să îi cadă liber în jurul feței. Nu mă puteți da afară pentru asta! Întrebați-le pe intendente despre munca mea. Întrebați-le pe celelalte infirmiere, dacă ele cred că fac treabă bună.

— Este spre binele dumneavoastră. Ca să nu vă pătați reputația. Unii dintre acești bărbați se vor întoarce în taberele lor, lăudându-se cu tânăra și frumoasa infirmieră de care s-au îndrăgostit. Să zicem că vorbele ajung la urechile preaiubitului dumneavoastră locotenent, închis într-o carceră subterană. Va fi el amabil și înțelegător cu privire la comportamentul dumneavoastră?

Julia era atât de furioasă, că abia putu vorbi.

— Dacă nu fac bine ce fac, dacă nu sunt o infirmieră bună, atunci nu aveți decât să mă concediați. Dar nu veniți la mine cu toate aceste prostii pioase despre reputația mea. Asta nu este treaba dumneavoastră, la fel cum nu e nici a „preaiubitului meu locotenent”.

— Dacă nu ați fi atât de încăpățânată, ați recunoaște că munca aceasta nu este ceea ce v-ați imaginat. Pot vedea prin dumneavoastră, doamnă Hoffman, și ceea ce văd este o fetiță răsfățată care vrea să dovedească un lucru ridicol. Ați scăpat de slujba de la spălătorie pentru că ați angajat servitoare să vă facă treaba și mă întreb cât timp veți mai schimba cearșafuri și veți îmbăia soldații, până să renunțați și la asta. Nu știu ce încercați să dovediți, dar este timpul să renunțați. Mergeți acasă. Nu aveți ce căuta aici.

— Nu voi renunța! Julia tremura toată de furie. Nu aveți absolut niciun motiv să mă dați afară, așa că încercați ca un laș să mă intimidați, ca să îmi pierd încrederea în mine și să plec. Ei bine, nu veți reuși. Nu-mi

pasă cât de urât mă tratați - singura cale e să îmi ordonați să plec.

— Și dacă Julia pleacă, și noi plecăm.

Julia se întoarse când auzi vocea doamnei Fowle. Intendenta stătea pe hol, în spatele Juliei, împreună cu doamna Morris și doamna Nichols. Nici dacă ar fi venit cu un tun, n-ar fi fost un trio mai redutabil.

— Ne-am săturat să pierdem infirmiere bune din cauza toanelor dumneavoastră, domnule doctor, spuse doamna Fowle. Avem nevoie de ajutorul Juliei. Este o infirmieră excelentă.

Doctorul McGrath își încrucișă brațele pe piept.

— Așa deci. Așa va fi de acum încolo? Răzvrătire la spitalul Fairfield?

Julia fu uimită să vadă o expresie dureroasă ce îi umbri ochii, de parcă l-ar fi durut să se afle singur și urât de toată lumea. Apoi expresia dispăru și el redeveni omul încrezut dintotdeauna.

— Cât vă plătește să îi luați apărarea?

Acuzația fu atât de absurdă, încât femeile nu puteau decât să se holbeze pline de neîncredere la el. În liniștea uluitoare, Julia auzi zgomotul cunoscut al ușii de la intrare deschizându-se. Apoi, după o clipă, un bărbat strigă:

— Bună ziua...? Este cineva aici?

Julia cunoscuse vocea aceea. Era congressmanul Rhodes. Un fior de frică o cuprinsese. Înainte ca ceilalți să reacționeze, ea coborî grăbită scările să-l salute, știind că dacă ar vorbi cu altcineva, dacă ar întreba de „domnișoara” Hoffman, ar fi dată de gol și doctorul McGrath ar concedia-o pe loc.

— Ca să vezi, domnule congressman Rhodes, chiar dumneavoastră sunteți, spuse ea, zâmbind forțat. V-am recunoscut după voce.

— Julia, draga mea. Arăți... destul de... bine. Minciuna lui era transparentă. Reacționase atât de lent, încât a fost evident șocul pe care l-a avut când o văzu. Și Julia știa că arăta șocant. Rochia ei avea pete de apă, părul i se desprinsese și era sigură că fața ei încă mai trăda

semnele furiei de adineaori.

— Mă bucur să vă văd, spuse ea, aranjându-și mânecile suflecate și părul. Ce vă aduce pe aici? Deși Julia credea că știe prea bine ce îl aducea aici – tatăl ei.

— Ei, am venit să te văd, bineînțeles. Ești singură în Washington și nici măcar o dată nu ne-ai vizitat. Ai promis, dar nu ai mai venit. Așa că am venit eu să te văd.

Își scoase o batistă din buzunar ca și când ar fi vrut să-și sufle nasul, dar Julia simți parfumul pânzei și pricepu imediat că o folosea să nu simtă duhoarea din spital. Îl urmări cum face ocolul foaierei cu privirea și văzu ceea ce sigur observase și el. Va raporta tatălui ei din Philadelphia fiecare amănunt al mizeriei întâlnite aici. Julia voi să-l ducă pe congressman în alt loc pentru a vorbi, îngrijorându-se că doctorul McGrath ar putea să apară oricând în capul scărilor. Dar nu aveau unde să meargă. Biroul doctorului era, ca de obicei, vraște. Azi chiar și scaunele erau pline de hârtii.

— Ce mai loc, spuse Rhodes. Nu am mai fost niciodată într-un spital militar. Trebuie să spun că nu arată deloc încurajator de afară. Poate, dacă ai timp, mi-ai putea face turul spitalului?

Julia se uită din nou la scări. Încă nu era niciun semn de doctorul McGrath.

— Mi-ar plăcea, domnule congressman, dar înainte aș vrea să știu dacă ați avut vreodată pojar.

— Te referi la boala de copii? Nu aș putea spune cu exactitate.

— Ei bine, avem de-a face cu o epidemie în acest moment. Armata a mutat toți soldații bolnavi de pojar din tabere și i-a trimis la spitale pentru a opri răspândirea bolii. Nu aș vrea să o contactați și dumneavoastră. Poate ați putea reveni luna viitoare și veți face atunci turul?

— Luna viitoare? Julia, dar cât timp ai de gând să lucrezi aici?

— Cât timp va fi nevoie de mine.

El se înspăimântă, dar își mască repede spaima cu un zâmbet larg.

— Ascultă, draga mea. Adevărul este că voi merge acasă peste două săptămâni. I-am promis tatălui tău că voi vedea cum îți merge și poate te voi lua și pe tine acasă într-o scurtă vizită. Ce zici?

La auzul cuvântului „acasă”, o cuprinse dorul pe Julia. Acuzația de mai devreme a doctorului își atinsese ținta. Julia era descurajată și dezamăgită de munca neplăcută și josnică de infirmieră. Faptul că făcea băi cu buretele și le făcea vânt pacienților ca să le reducă febra nu o prea împlinea. Nu găsea prea satisfăcător să îndeplinească sarcinile pe care servitorii ei le făceau întotdeauna acasă, cum ar fi să schimbe așternuturile de pat. Puțina bucurie pe care o găsisese venea din discuțiile cu pacienții ei – și tocmai pentru asta fusese muștrată de doctorul McGrath.

Julia tânjea să meargă acasă, în Philadelphia cu kongresmanul Rhodes. Dar faptul că știa că doctorul va sărbători plecarea ei o făcu să fie și mai hotărâtă în decizia de a rămâne. În plus, nu putea renunța acum, când celelalte infirmiere își riscaseră propriile posturi pentru a-i lua apărarea.

— Ai vrea să vorbesc eu pentru tine cu chirurgul suplinitor? insistă Rhodes. Să văd dacă îți dă liber?

— Nu, nu, spuse ea repede. Nu m-ar refuza. Să revină ar fi adevărata problemă. Dacă pleca acum, doctorul nu ar mai lăsa-o niciodată să intre pe ușă. Dați-mi timp să mă gândesc. Vă voi anunța eu.

Rhodes deschise gura ca și când ar fi vrut să protesteze, apoi păru că se răzgândește.

— Cum dorești, draga mea. Între timp, doamna Rhodes insistă să servești cina cu noi sâmbătă și mă tem că nu va accepta un refuz. Dorește atât de mult să te vadă din nou.

— Mi-ar face plăcere să vin.

— Minunat. Voi trimite o trăsură după tine la ora șase. Tatăl tău mi-a spus unde stai.

Tatăl ei. Bănuielile Juliei fuseseră adevărate. El era sursa acestei noi campanii de convingere.

— Spuneți-i doamnei Rhodes că aștept cu nerăbdare să o văd.

În seara în care servi cina acasă la domnul congressman, Julia căută adânc în cufărul ei și scoase singura rochie de petreceri pe care și-o adusese la Washington, dar descoperi că era prea șifonată ca să poată fi purtată. Acasă, ar fi dat rochia servitoarelor să i-o aranjeze, dar Julia nu avea servitoare. Își aminti, încă o dată, acuzația lui Nathaniel Greene cum că nu e în stare să facă nimic de una singură și coborî grăbită scările să ceară un fier de călcat de la proprietăreașă.

Bucătăreasa pregătea cina pe o sobă încinsă, așa că Julia lucră cu băgare de seamă, amintindu-și cum făcuse o gaură într-unul din cearșafuri cu un fier prea încins. Loretta și Belle o învățaseră cum să probeze fiarele scuipând pe deget și apoi atingând metalul, și ea procedă întocmai. Dar procesul fu lung și obositor. Poalele rochiei erau din metri întregi de material, iar spațiul pe care îl avea în bucătăria încinsă era strâmt.

Când rochia arăta în sfârșit prezentabilă, Julia se năpusti pe scări și o imploră pe fata ce locuia în camera de alături să o ajute cu șireturile de la corset și cu cercurile. Călcatul rochiei dură foarte mult timp și Julia trebui să se grăbească cu aranjatul părului – aburii din bucătărie îi încrețiseră părul, încât era aproape imposibil de pieptănat. De fiecare dată când și-l pieptăna să-l poată prinde într-un coc, alte bucle i se desprindeau rebele în jurul feței. Nu era timp să-l mai aranjeze. Auzi trăsura congressmanului.

Julia aruncă o privire în oglindă și văzu că nu avea nevoie de farduri. Obrajii ei erau încă îmbujorați după ce lucrase în bucătăria încinsă. Își vârî picioarele în pantofii eleganți de seară și realizează că abia o mai încăpeau după săptămânile de stat în picioare la lucru. Respiră adânc să se calmeze, apoi își luă mantaua și poșeta.

Proprietăreasa și toate celelalte fete de la pensiune se pregăteau să servească cina când Julia coborî scările. Se holbară la ea cu gura deschisă.

— Arăți minunat, spuse una dintre ele uimită. Ca o

prințesă dintr-un basm.

— Mulțumesc. În timp ce vizitiul o ajută pe Julia cu mantaua, ea observă în oglinda din hol că într-adevăr așa era. În rochia ei de mătase de un verde pal, care îi venea incredibil de bine, era o femeie diferită de infirmiera simplă, îmbrăcată în rochia cu guler înalt, maroniu-murdar.

Când sosi acasă la congressman, parcă pătrundea în alt univers, la distanță de câteva lumi de spitalul jalnic și de pensiune. Casa lui era scăldată în lumini pâlpâitoare de lumânare și aroma dulce a mâncării delicioase și a vinului. Muzica lină de pian se armoniza cu râsetele surde, clinchetul de porțelan, cristal și argint.

— Arăți încântător, draga mea. Pur și simplu încântător, spuse congressmanul în semn de salut.

Doamna Rhodes o îmbrățișă și o sărută pe obraz.

— Julia, mă bucur să te văd din nou. Un majordom țăfnos îi luă mantaua.

Julia se întreba dacă așa se simțeau cercetătorii când se întorceau în civilizație, după luni de zile în sălbăcie. Se adaptă îndată la lumea ei obișnuită, cu căldură, muzică și haz, ca o pasăre în cuibul îndrăgit. Nu-i păsa care erau motivele pentru care o invitase doamna Rhodes, era pur și simplu reconfortantă revenirea, într-adevăr, de ce plecase oare?

Congresmanul luă mâna Juliei și o puse sub brațul lui, conducând-o spre cei prezenți.

— Vino, draga mea. Aș vrea să îți prezint pe cineva.

Ea păși cu el în salon, jubilând în cercurile ce se ridicau și în jupele ce foșneau. Mai erau câțiva musafiri în camera elegantă, majoritatea cupluri adulte de o vârstă cu părinții ei. Dar domnul

Rhodes o conduse la un tânăr în vârstă de peste douăzeci de ani ce stătea rezemat de șemineu. În timp ce se apropia, el o privea cu aceeași uimire cu care îl privea și ea. Nu se gândise niciodată că congressmanul ar fi în stare să facă pe pețitorul. Era atât de surprinsă că aproape izbucni în râs.

— Julia Hoffman, acesta este Hiram Stone.

— Încântat, spuse Hiram, radiind.

— Plăcerea este de partea mea.

Era un bărbat foarte atractiv, cu păr castaniu deschis și mustață bine îngrijită. îl urmări când se aplecă să-și pună paharul pe marginea mesei și văzu că trupul său era elegant și puternic. Umeri lați îi umpleau costumul scump, ajustat cu mâna. Dar ceea ce o atrăgea în mod irezistibil pe Julia era zâmbetul lui degajat. Din colțul ochilor lui albaștri se curbau în mod natural niște linii de parcă buna lui dispoziție era ceva obișnuit. După ce petrecuse ultimele câteva luni cu un doctor încruntat și dezordonat și cu pacienți foarte bolnavi, era o schimbare înviorătoare să fie cu un bărbat sănătos și fericit.

— Hiram este absolvent al facultății Yale, care a fost *alma mater* pentru mine, spuse congressmanul Rhodes. A fost un vâslaș de mâna întâi în echipa lor din campionat.

— Felicitări, spuse ea. Asta era explicația pentru statura lui athletică.

— Julia este fiica unui drag prieten din Philadelphia, judecătorul Philip Hoffman. Pentru că sunteți amândoi de puțin timp în Washington, m-am gândit că ați putea avea ceva în comun.

Hiram nu-și luase ochii de la Julia de când intrase în cameră. Ea își aminti cuvintele grosolane ale doctorului McGrath despre efectul pe care îl avea asupra bărbaților și se îmbujoră. Dar Hiram era un cavaler, spre deosebire de doctorul bădăran și în ochii lui se citea numai admirație și surprindere. Când venise singur la cină, probabil că nu-și imaginase niciodată că fata pe care avea să o întâlnească va fi atât de drăguță.

— Acum, dacă îmi dați voie, spuse congressmanul, trebuie să merg să văd pe cineva. O bătău ușor pe mână pe Julia și plecă grăbit spre un alt oaspete.

— Joacă foarte bine rolul lui Cupidon, nu vi se pare? întrebă Hiram cu un rânjet.

Julia zâmbi și ea la rândul ei.

— Îi mai lipsește un arc și o tolă cu săgeți.

— Se servește puncti acolo. Luăm și noi? Hiram o

apucă pe Julia de cot și se îndreptară spre o masă unde se afla punciul și apetitivele. În camera aceea aglomerată Julia nu putu să nu se atingă ușor de el și emoția pe care o simți era nouă și cu totul palpitantă, astfel încât se luptă pentru a putea conversa politicos.

— Ce vă aduce pe la Washington, domnule Stone?

— Spune-mi Hiram. Pot să-ți spun și eu Julia?

— Chiar te rog.

— Am venit cu afaceri. Familia mea are o fabrică în Bridgeport, Connecticut, și am venit să negociez un contract militar cu armata.

Julia știa că ar trebui să arate interes față de munca lui și să întrebe de natura fabricii lui, dar curiozitatea birui manierele când auzi menționându-se statul din care provenea Hiram. Doctorul McGrath era, de asemenea, din Connecticut. Dacă ar putea afla adevărul despre trecutul lui misterios, poate că l-ar putea folosi ca armă împotriva lui. Atunci doctorul nu o va mai putea brusca și intimida niciodată.

— Eu lucrez pentru un doctor din Connecticut, spuse ea. Din New Haven, de fapt. Nu acolo este universitatea Yale? Mă întreb dacă ați auzit cumva de el: doctorul James McGrath?

— Îmi pare rău, nu îmi amintesc. Dar New Haven este un oraș destul de mare, spuse el zâmbind, și eu am reușit să mă păstrez sănătos astfel încât să evit doctorii. Domnul congressman Rhodes mi-a spus mai devreme că ești infirmieră într-un spital militar. Ce te-a făcut să alegi o îndeletnicire atât de neobișnuită?

Pentru un moment mai lung, Julia nu-și putu aduce aminte motivul. Apoi se gândi la Nathaniel Greene și cuvintele neplăcute pe care le auzise chiar în casa aceasta.

— Cred că totul a început la Bull Run, răspunse ea într-un final. Am fost împreună cu unchiul meu și cu congressmanul Rhodes să urmărim bătălia. Pregătirile făcute de armată pentru toți soldații răniți s-au dovedit insuficiente... și eu am vrut să ajut.

— Așa că nu ești numai minunată, ci și bună la inimă.

Îmi place asta.

— Spune-mi cu ce te ocupi tu.

Hiram explică în următoarele minute cum afacerea familiei sale plănuia să transforme producția din timpul războiului odată ce va reuși el să obțină contractul militar pentru care venise să negocieze. Dar Julia nu găsi nimic arogant sau lăudăros în firea lui. Se bucura pe deplin de compania și conversația lui, și când cina fu în sfârșit anunțată, fu încântată să vadă că fuseseră așezați unul lângă altul la masă. El o însoți în sufragerie și o ajută să se așeze.

Juliei i se păru că trecuseră ani de când se bucurase ultima oară de un asemenea ospaț și trebui să-și amintească să nu înfulece mâncarea cum se obișnuia la pensiune. Învățase după primele mese acolo că dacă nu apuca și înfuleca repede și fără rușine porțiile mititele, așa cum făceau celelalte fete, ar fi plecat de la masă flămândă.

În timpul cinei, Hiram se dovedi partizanul conversației antrenante. Fu destul de politicos și atent să-i includă și pe ceilalți musafiri de la cină așezați lângă el, dar Julia concentra cea mai mare parte a atenției lui. Majoritatea discuțiilor de la masă erau polarizate în jurul războiului - bătălia navală de luna trecută dintre vasul *U.S.S. Monitor* și vasul blindat al Confederației, *Virginia*, lângă Norfolk, și oribila bătălie ce avusese loc în data de 6 aprilie la Shiloh, Tennessee. Apoi se discută despre McClellan și actuala campanie ce prevedea dislocarea armatelor către peninsula Virginia și atac asupra capitalei Confederației, Richmond. Hiram era un tovarăș atât de atent, încât Julia se trezi destăinuindu-i-se.

— Ca să fiu sinceră, sunt cam îngrijorată cu privire la ceea ce s-ar putea întâmpla odată ce armata va ajunge în Richmond. Mama mea s-a născut și a crescut acolo și eu încă mai am rude în oraș. Verișoara mea Caroline e de o vârstă cu mine.

El o apăsă scurt pe mână, încruntându-și fruntea de îngrijorare.

— Ce nesăbuintă din partea mea să mă bucur de

capturarea iminentă a oraşului Richmond. Ce uşor uităm că duşmanii noştri în acest război blestemat sunt chiar compatrioţii noştri. Spune-mi, crezi că familia ta va putea părăsi oraşul în siguranţă?

— Nu ştiu. Statele ce aparţin Confederaţiei nu mai dispun de serviciu poştal. Şi un alt văr de-al meu este tot în Richmond. Dar Robert este locotenent al Uniunii şi este ținut prizonier în închisoarea Libby.

— Îmi pare foarte rău.

— Ne rugăm pentru succesul lui McClellan astfel ca Robert să fie curând eliberat. Şi, de asemenea, ca bătălia să cruţe vieţile civililor nevinovaţi.

— Nu este de mirare că eşti atât de interesată de războiul acesta. Acum trebuie să-mi spui despre munca ta de infirmieră.

Julia încercă să prezinte munca de infirmieră într-o perspectivă încântătoare în timp ce îi descria detaliile lui Hiram, dar era conştientă de propria dezamăgire şi de faptul că doctorul McGrath nu o voia acolo. Adevărul era că se simţea atât de bine în această seară, încât nu îi mai păsa dacă se mai întorcea vreodată la spital.

— Munca aceasta de infirmieră mă face să simt că fac ceva folositor pentru ţara mea şi pentru toţi soldaţii noştri curajoşi, încheie ea. Deşi nu pot spune sincer că mi-a făcut plăcere să lucrez cu chirurgul spitalului nostru. Bea mult prea mult şi ne face viaţa nefericită tuturor.

— Spuneai că acest doctor este din Connecticut?

— Da. Motivul pentru care te-am întrebat despre el mai devreme este că circulă tot felul de zvonuri prin spital cum că el ar fugi de un trecut murdar. Una din versiuni spune că s-a îmbătat şi a cauzat moartea unui pacient înstărit. Unii spun că ar fi făcut şi închisoare pentru asta.

— Stai puţin... cum ai zis că îl cheamă?

— McGrath. Doctorul James McGrath.

— Nu sunt sigur că este unul şi acelaşi, dar a existat un scandal mare în toate ziarele din New Haven acum vreo doi ani – în anul în care am absolvit universitatea Yale, de fapt. Mi se pare că era vorba de un doctor beţiv şi

pacientul său foarte înstărit. Mă întreb dacă este vorba de același incident.

Julia se opri din mâncat. Era moartă de curiozitate.

— Ce s-a întâmplat?

— Ei bine, cred că un bancher bogat a fost împușcat și a murit. Doctorul lui băuse împreună cu el în acea seară și a fost găsit la locul faptei cu mortul, cu pistolul în mână. Fuseseră auziți certându-se. Autoritățile l-au arestat pe doctor pentru crimă.

— Deci chiar a fost arestat. Una din infirmiere auzise că a făcut închisoare.

— Un prieten de-al meu studia pe atunci dreptul la Yale și s-a arătat foarte interesat să participe la proces. Judecând după toate reportajele de știri, promitea să fie senzational. Dar am absolvit și m-am întors în Bridgeport înainte de proces. Îmi pare rău, dar nu am nicio idee cum s-a încheiat totul.

Nu-i era deloc greu Juliei să și-l imagineze pe irascibilul James McGrath comițând o crimă. Dar pentru că era aici în Washington, se întreba cum de scăpase.

— Dacă este același doctor, spuse ea, nu este de mirare că a fugit din oraș și nu s-a mai întors. Păcat că noi nu putem scăpa de el.

— Da, presupun că nu va mai putea practica vreodată medicina în același oraș după un asemenea scandal. Chiar dacă nu a fost condamnat, reputația lui a fost compromisă. Oamenii vor arăta întotdeauna cu degetul și se vor întreba, „Până la urmă, a fost cu adevărat vinovat?” Și l-ar evita pentru că există acea umbră de suspiciune. Da, mi se pare normal să fi părăsit orașul.

— Nu-ți amintești numele lui?

— Nu, îmi pare rău. A fost cu cel puțin doi ani în urmă. L-aș putea întreba pe prietenul meu care este avocat, dacă vrei. S-ar putea ca el să-și amintească.

— Da, mulțumesc. Aș aprecia mult.

După cină, bărbații se retraseră în biroul congresmanului pentru un coniac și un trabuc. Julia se alătură femeilor în salon pentru a servi cafea. Când se

adunară toți în sufragerie din nou, doamna Rhodes o rugă pe Julia să cânte o piesă la pian pentru ei. Aceasta nu putu refuza după ce se bucură de ospitalitatea familiei Rhodes, deși Julia nu mai atinsese de câteva luni un pian. Totuși își aminti repede de toți anii în care învățase și orele în care exersase, și cântă din memorie o piesă simplă.

Hiram se afla lângă ea când încheie.

— Ești foarte talentată, Julia. Piesa a fost minunată.

— Mulțumesc, dar nu a fost mare lucru.

Când un alt musafir cântă un vals, Hiram o invită pe Julia la dans.

— M-ai vrăjit, spuse el în timp ce o ținea în brațe. Ca să fiu sincer, după tot ce am auzit despre tine înainte, aveam cu totul altă părere. Dar sunt încântat să descopăr că nu ești deloc cum m-am așteptat.

Vestea că fusese subiect de discuție o deranjă pe Julia. Dar Hiram era un partener atât de vesel și fermecător și astfel Julia lăasă la o parte supărarea.

— Cum te așteptai să fiu? întrebă ea.

El râse.

— Te rog să nu te superi, dar am crezut că ești o sufragetă radicală sau o adeptă a reformei socialiste... ori, dacă nu, o fată bătrână și urâtă care nu-și poate găsi un bărbat și încearcă să demonstreze că nici nu are nevoie.

— În cazul acesta, ai fost foarte curajos când ai acceptat să iei cina cu mine.

— Îmi pare atât de bine că am făcut-o. Ești o femeie frumoasă și fascinantă, Julia. Dacă îmi dai voie să te întreb... treaba aceasta pe care o faci - ca infirmieră - o faci pentru a-ți șoca familia? Sau poate pentru a scăpa de acasă? Vreo afacere amoroasă neplăcută?

Din nou ea se gândi la Nathaniel.

— Nici pe departe, spuse ea. Sunt aici pentru a sluji țării mele, la fel ca mii de alți americani.

— Dar o astfel de muncă umilă ar trebui lăsată în mâinile unei clase diferite de femei, nu crezi? Tu ar trebui să conduci o gospodărie ca aceasta, slujindu-ți țara prin opere onorabile de caritate. Pentru o astfel de viață ai fost

crescută în Philadelphia, nu-i așa?

— Da... dar...

— Atunci de ce nu te afli acolo?

Hiram o ținea aproape de el în timp ce dansau, ochii lui plini de căldură zâmbeau privind în ochii ei. Julia se simți atât de confuză, încât nu putu răspunde. Apoi muzica se opri și el îi dădu drumul. Congresmanul Rhodes veni în grabă să le vorbească.

— Mă bucur să văd că vă înțelegeți atât de bine, tinereilor. Ascultă, Hiram, ai vrea să o conduci pe Julia acasă? Și pe tine, draga mea, te-ar deranja?

Se puseră de acord. Julia se simți atrasă de Hiram, în ciuda nesiguranței și confuziei care creștea în ea. Serviră desertul și mai povestiră, iar când petrecerea se încheie, o însoți afară, la cupeul lui. Începuse ploaia, iar sunetul pe care îl scotea pe acoperișul trăsुरii și hârșăitul roților o făcură pe Julia să se simtă confortabil și protejată, când se cuibări lângă el. El o luă de mână.

— Julia, aș vrea să te curtez, dacă îmi permiți. Trebuie să recunosc că sunt absolut îndrăgostit de tine. Ai fi gata să renunți la munca din spital și la neplăcutul tău doctor pentru a mă revedea?

— De ce ar trebui să renunț la slujbă ca să ne putem revedea?

— Ei bine, ar fi foarte ciudat altfel, nu înțelegi? Eu trebuie să țin cont de numele bun al familiei mele și statutul ei social. În ciuda trecutului tău impecabil, eu nu aș putea începe o relație cu o femeie care face o muncă atât de umilă și de comună.

Julia își retrase mâna din a lui, foarte conștientă de pielea ei crăpată și de cuticulele rupte.

— Și apoi mai este și problema foarte gravă a reputației tale, continuă Hiram. Cu siguranță înțelegi că nu este deloc potrivit pentru o femeie frumoasă, tânără și nemăritată ca tine să fie expusă companiei celor mai neciopliți bărbați, zi după zi.

— Eu sper că un pretendent serios va avea încredere în mine și îmi va apăra reputația. Că va ști că principiile

mele morale sunt impecabile și că motivele mele sunt filantropice.

Se gândi pentru a treia oară la Nathaniel și la admirația lui față de infirmierele Nightingale. Oare nu mai era niciun alt bărbat care să simtă la fel ca el? Era oare ea naivă, încercând să devină infirmieră pentru a-l impresiona pe Nathaniel, în timp ce îi permitea unui bărbat ca Hiram Stone să-i scape?

— Dragă Julia. Eu îți admir inima plină de sensibilitate și dorința de a-i ajuta pe alții. Pe de o parte, acest lucru mă atrage la tine. La fel ca și insistența ta încăpățânată împotriva a tot ceea ce impune societatea. Dar pune-te puțin în pielea pretendentului tău. Niciun cavaler nu ar vrea ca preaiubita lui să facă o muncă atât de umilă, mai ales înconjurată de atâția bărbați dubioși. Ești norocoasă că tatăl tău este atât de înțeleghător.

— Tu nu ai fi la fel?

Chiar și în întuneric ea îi văzu zâmbetul dezarmant.

— Dacă aș fi vreodată atât de norocos, încât să am o soție așa frumoasă și fermecătoare ca tine, nu aș lăsa-o să mai lucreze nici măcar o zi tot restul vieții ei. M-aș purta frumos cu ea, aș răsfăța-o și aș îmbrăca-o în podoabe și bijuterii. Și nu aș mai lăsa-o să plece de lângă mine nici măcar o clipă, mai ales ca să fie singură, în compania altor bărbați.

Julia știa că el încerca să-i câștige simpatia cu ce spune, dar o făcu să se simtă ca o păpușă de porțelan pe care voia să o pună într-o vitrină pentru a o proteja, și arătând-o din când în când numai ca să se laude cu ea. Majoritatea fetelor de vârsta Juliei ar fi fost încântate de o asemenea declarație de dragoste de la un bărbat atât de atractiv. Ce nu era în regulă cu ea? De ce cuvintele lui Hiram o făceau, dimpotrivă, să se simtă prinsă în capcană?

Încă ploua când ajunseră la pensiune. Hiram scoase o umbrelă și o însoți curtenitor înăuntru.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare, Julia. Îmi permiți să te curtez? Nu vrei să-mi dai o șansă să te câștig și să te scot de aici? făcu un gest către foaierea jalnic. Părea rece

și pustiu în lumina slabă a lămpii, mai ales după strălucirea și veselia din casa congresmanului.

Dar înainte ca Julia să poată răspunde, proprietăreasa ei ieși grăbită din salon în foaier, fluturând o bucată de hârtie.

— Mesajul acesta a sosit pentru tine acum câteva ore, domnișoară Hoffman. Au spus că este urgent și că ar trebui să ți-l dau imediat.

Julia desfăcu repede biletul și văzu că era de la doamna Nichols de la spital.

— Unul din pacienții mei este pe moarte, îi spuse ea lui Hiram. Mă cheamă să stau cu el și se pare că e agitat. Intendenta m-a rugat să merg acolo.

El se încruntă.

— Acum? Așa de târziu? Dar cum se așteaptă să ajungi acolo?

— Mă descurc prin Washington, spuse Julia. Fac asta de trei luni de zile.

— Nu pot să permit așa ceva. Domnul congresman Rhodes s-ar supăra pe mine. Vizitiul meu și cu mine te vom însoți.

Niciunul dintre ei nu vorbi în timp ce înaintau prin străzile noroioase, inundate spre spital. Gândurile Juliei erau la Ellis Miller, ce murea tragic la vârsta de nouăsprezece ani. Ce ar trebui să-i spună? Cum ar putea să-l mângâie, când se afla în fața unei morți absurde. Nu mai stătuse niciodată cu cineva' pe patul de moarte, iar gândul acesta o înspăimânta.

Dar cu sentimentele contradictorii față de Hiram Stone ce va face? El avea tot ceea ce majoritatea femeilor își doreau la un pretendent, fără niciun pic din aroganța pe care o disprețuise la

Arthur Hoyt. Și totuși ideea de a fi posesiunea lui Hiram, de a-l lăsa pe el să ia toate deciziile din viața ei - inclusiv dacă va putea sau nu să lucreze ca infirmieră - o înspăimântă la fel de tare ca și ceea ce o aștepta la spital. Era conștientă că nu îi răspunsese încă la întrebare. Va renunța ea la slujba de infirmieră, ca să îi permită să o

curteze?

El deschise din nou umbrela când ajunseră la spital și o însoți până la ușă.

— Mulțumesc. Eu... începu ea.

— Pot să intru și eu? Mi-ar plăcea să te văd cum lucrezi, dacă îmi permiți.

— Ai avut pojar? Pentru că a avut loc un început de epidemie și ar fi bine să nu intri decât dacă ai avut deja pojar.

— Am avut, de fapt. Își arată din nou zâmbetul dezarmant, îmi aduc aminte chiar că m-am bucurat să fiu plin de pete ca un dalmățian.

Îl conduse sus pe scări, în salon și apoi se opri brusc. Doctorul McGrath ședea pe patul lui Ellis Miller, cu un capăt al stetoscopului său în ureche, iar celălalt pe pieptul lui Ellis. Hainele doctorului erau atât de șifonate, încât se poate să fi dormit în ele, părul lui castaniu era nepieptănat, mânecile de la cămașă suflecate până la coate. Julia putu auzi respirația grea a lui Ellis din cealaltă parte a camerei. Doctorul își puse mâna pe fruntea băiatului, dar păru mai mult un gest de tandrețe decât unul medical. Apoi se ridică în picioare.

Când doctorul McGrath se întoarse și o văzu pe Julia, îngheță. Julia nu mai văzuse niciodată expresia pe care o avea acum pe fața lui: vulnerabil și complet neajutorat.

— Uită-te la tine, spuse el încet.

Julia își dădu seama că încă mai purta rochia de mătase.

— I-îmi pare rău, domnule doctor. Nu am avut timp să mă schimb. Am primit un mesaj care spunea că soldatul Miller a întrebat de mine și am venit imediat. Acesta este Hiram Stone, spuse ea făcând un gest în spatele ei. Am fost împreună musafiri ai congresmanului Rhodes în această seară și domnul Stone a fost amabil să mă aducă aici.

Doctorul McGrath traversă camera în timp ce Julia vorbea. Se opri când ajunse la ușă, acolo unde stătea ea.

— Miller este pe moarte, spuse el, șoptind nervos.

Nu-i da speranțe false. Trecu de ei și coborî scările ce scârțâiau.

Hiram așteptă lângă ușă când Julia merse la patul băiatului. Se uită la fața lui slabă și palidă, luptându-se să-și rețină lacrimile, apoi se așează pe patul lui așa cum făcuse doctorul.

— Soldat Miller? Ellis, mă auzi? Întrebă ea încet.

Ochii lui se deschiseră și îl văzu că încerca să-și concentreze privirea.

— Ești un... un înger? șopti el.

— Nu, Ellis, sunt eu... infirmiera Hoffman... Julia. Am auzit că întrebai de mine, așa că am venit. Îi luă mâna într-
a ei. Pielea lui ardea ca focul.

— Vrei să fii prietena mea acum? O apucă de mână de parcă ea ar fi avut puterea să-l țină departe de negura morții.

— Mi-ar face plăcere să fiu prietena ta. Îi pieptănă cu delicatețe părul de pe frunte, așa cum făcuse doctorul.

— Îmi este frică, șopti el. Am vrut să mor curajos... dar...

— Dar ești curajos, spuse ea. Te-am văzut cum te-ai zbatut zilele astea când îți era atât de greu să respiri. Și nu te-ai plâns niciodată, Ellis. Nu ți-ai pierdut niciodată credința. Ești cel mai curajos bărbat pe care l-am întâlnit vreodată.

— Îi vei scrie mamei mele? O să vrea șuviță din părul meu. Vrei să...?

— Bineînțeles. Julia întinse mâna instinctiv pentru a-i mângâia din nou părul, știind chiar și în momentul în care îi făcuse promisiunea că n-o va respecta. Nu va găsi niciodată curajul să taie o șuviță din părul mățos al lui Ellis Miller, după ce va muri.

În următoarele câteva ore, Julia rămase lângă patul lui, murmurându-i cuvinte de alin, în timp ce el își pierdea și își recăpăta cunoștința. Îl imploră pe Dumnezeu să îi dea cuvintele potrivite, străduindu-se cu disperare să-și amintească tot ce putea din vremea când mergea la biserică, recitându-i Psalmul 23 și Rugăciunea *Tatăl*

nostru.

— Îl cunoști pe Iisus Cristos? îl întrebă ea, când acesta se trezi pentru scurt timp.

— Da...

— Atunci încrede-te în El, Ellis. Ține-te de mâna Lui, așa cum te ții de a mea. Iisus a spus: „În casa Tatălui meu sunt multe locașuri... Eu Mă duc să vă pregătesc un loc... ca acolo unde sunt Eu, să fiți și voi”.

Respirația lui greoaie devenea tot mai neregulată pe măsură ce viața i se scurgea. Nu mai putea nici să tușească. Pe Julia o durea să-l vadă așa, se rugă pentru el, îi promise că se va trezi în rai cu Iisus, acolo unde nu vor mai fi lacrimi și durere.

Trecură ore întregi. Ellis Miller închise ochii pentru ultima oară. Scoase un suspin... și muri.

Julia își ținu respirația când o tăcere sfântă umplu camera, răspândindu-se în aerul care, cu doar câteva secunde mai devreme, era plin de respirația lui dureroasă. Își plecă fruntea, copleșită - nu doar de pacea desăvârșită care puse stăpânire pe Ellis în ultimele lui momente, ci și de pacea care o cuprinsese pe ea. Pentru prima dată în viața ei, Julia simți prezența plină de dragoste a lui Dumnezeu înconjurând-o. El era mulțumit de ea.

„... Ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, păru El să spună, Mie Mi le-ați făcut...”

Julia dădu în sfârșit drumul mâinii fără vlagă a lui Ellis. Trase ușor cearșaful peste fața lui și apoi fugi din cameră.

Hiram aștepta în holul întunecat, o siluetă umbrită care-și deschise brațele spre ea, oferindu-i mângâiere. Ea se aruncă în brațele lui și își îngropă fața în pieptul lui, plângând. îi simți brațele înconjurând-o. El o ținu tandru, fără a scoate un cuvânt, cu brațele calde pe spatele ei.

Când durerea ei trecu, Julia deveni tot mai conștientă că bluza scumpă a lui Hiram era ciudat de aspră sub obrazul ei. Și brațele lui erau diferite. Înălțimea și mirosul lui nu erau cum și le amintea de când dansaseră mai

devreme. Se trase înapoi și își ridică privirea. Doctorul McGrath o ținea în brațe.

Brațele lui căzură pe lângă corp când îi dădu drumul. Apoi trecu pe lângă ea, fără a scoate un cuvânt și intră în salon.

Julia îl găsi pe Hiram Stone afară, pe treptele de la intrare, fumând o țigară. Ploaia se oprise în sfârșit.

— Îmi pare atât de rău, spuse ea. Nu trebuia să aștepți.

El aruncă țigara pe jos și o stinse cu pantoful.

— Te voi duce acasă.

Lacrimile încă mai curgeau pe obrajii Juliei în timp ce călătoreau și le șterse cu degetele. Hiram scoase o batistă curată din buzunar și i-o puse în mână.

— Nu e bine să te supui singură unor asemenea torturi, Julia. Ești mult prea sensibilă pentru slujba asta. Mi-aș dori să te pot cruța... să te pot apăra. Te rog, promite-mi că vei merge acasă, în Philadelphia cu kongresmanul Rhodes. Voi veni cu vaporul din Bridgeport să te vizitez.

Suna atât de tentant - să lase în urmă toată suferința asta, să meargă acasă și să-și reia viața pe care o știuse dintotdeauna. Îi promisese tatălui ei că odată ce se va întoarce se va lăsa curtată, iar Hiram Stone era un pretendent foarte tentant.

Dar sentimentul păcii și prezenței lui Dumnezeu încă o mai încălzea, precum cărbunii unui foc ce se stinge și ea tânjea să reaprindă acele flăcări, să simtă din nou binecuvântarea lui Dumnezeu, mai mult decât tânjea după casă.

— Nu pot să merg acasă, Hiram.

— Dar prin ce ai trecut în seara aceasta... ar trebui să fii protejată de orori ca aceasta.

— Nu a fost deloc neplăcut. Da, fusese greu și sfâșietor, dar totuși prezența lui Dumnezeu transformase momentul morții în ceva sfânt. El fusese cu ea și cu Ellis Miller.

În cea mai mare parte a vieții ei, Julia căutase să

placă oamenilor: părinților ei, protipendadei, pretendenților chipeși precum Nathaniel Greene și Hiram Stone. Dar pentru prima dată ea înțelese că nimic nu era mai important decât să îi placă lui Dumnezeu, simțindu-l binecuvântarea în viața ei.

— Nu vreau să merg acasă, spuse ea. Nu vreau să fiu ferită și nu vreau să renunț la slujba de infirmieră. Nu înțelegi, Hiram? în seara aceasta, pentru prima dată în viața mea, am făcut ceva cu adevărat semnificativ.

Când Julia ajunsese la spital în următoarea după-amiază, patul lui Ellis Miller era gol. Rucsacul și cele câteva lucruri ale lui erau puse într-o grămadă pe salteaua goală. Doamna Nichols veni către Julia și o luă după umeri.

— Ai făcut un lucru frumos că ai venit înapoi să stai cu el până a murit. Ai putea să îi scrii un scurt bilet mamei sale, ca să îl trimitem cu lucrurile lui?

— Bineînțeles. Doar că... i-am promis lui Ellis că îi voi trimite și o șuviță din părul lui.

— M-am ocupat eu de asta, spuse ea, scoțând un plic din buzunar. Văzu lacrimile Juliei și continuă: nu te vei obișnui niciodată să vezi cum moare unul din băieții noștri, draga mea... dar în timp îți va fi mai ușor.

Se așezară împreună pe pat și abia ce începuseră să aranjeze lucrurile lui Ellis, când doamna Fowle apăru în ușă și le făcu semn să vină în hol.

— Am vești bune, doamnelor, șopti ea. Vom avea un nou doctor.

— Era și timpul, spuse oftând doamna Nichols. îl aruncă pe bețivul ăla înapoi în închisoare?

— Nu, cineva de la biroul Chirurghului General a venit azi-dimineață și i-a spus doctorului McGrath că e nevoie de el ca și chirurg pe câmpul de luptă în Peninsulă. Acum este jos, își strânge lucrurile.

— Călătorie sprâncenată îi dorim.

— Noul doctor trebuie să ajungă mai târziu, în cursul zilei de astăzi.

Julia abia mai asculta. Amintiri ale Bătăliei de la Bull Run i se derulară prin fața ochilor și împreună cu ele veni

o convingere copleșitoare că și de ea era nevoie la spitalul militar de campanie, nu aici, îngrijind bolnavi cu pojar. Nu mai era vorba de a-i dovedi lui Nathaniel Greene ce fel de femeie era sau de a scăpa de plictiseala vieții ei din înalta societate. Era ceea ce poruncea Dumnezeu în Cuvântul Lui: „... Ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei...”

— Trebuie să vorbesc cu doctorul McGrath înainte ca să plece, spuse ea, scuzându-se. Se grăbi pe scări în joc către biroul lui și îl găsi împachetându-și toate instrumentele medicale într-o cutie frumoasă din lemn ce stătea deschisă pe birou, așezând fiecare obiect – cuțite, forceps, foarfeci, catetere, scalpele – în compartimentul său special.

— Domnule doctor, pot să merg și eu cu dumneavoastră la spitalul de campanie? întrebă ea.

— Ce întrebare ridicolă, spuse el, fără a ridica privirea. Împachetă un cuțit pe care îl folosisese pentru a deschide scrisori, apoi ridică vechiul instrument în formă de trompetă care, aflase Julia, era un stetoscop. Răspunsul este *nu*.

— De ce nu?

— Armata nu are nevoie de o infirmieră care leșină când vede sângele curgând.

— Sunt pregătită.

— Nu, *nu* sunteți pregătită, naiva mea doamnă Hoffman. Nici măcar eu nu sunt pregătit pentru ce mă așteaptă acolo. Să tratezi pojar e una. Câmpul de luptă este iadul pe pământ. V-ați distrat, jucându-vă de-a infirmiera. Ne vom asigura să-ai spunem bravului locotenent Hoffman ce infirmieră bună a fost soția lui. Dar acum jocul va deveni dur. Nu veți fi în stare să faceți față.

— De unde știți dumneavoastră? Ce vă face atât de sigur? Julia abia rosti cuvintele că își și aminti cum se prăbușise aseară în brațele doctorului. Tocmai îi dădea ocazia s-o umilească. Dar, spre marea ei surprindere și ușurare, doctorul nu menționează deloc incidentul.

— În vizitele de curtoazie pe care le făceați zilnic

acasă, în Philadelphia, spuse el, ați dobândit suficientă experiență cu membre rupte și măruntaie împrăștiate? Ați urmărit vreo amputare sau două în timp ce vă sorbeați ceaiul de după-amiază? Deschise un sertar din cutia de lemn, în timp ce vorbea, și ridică un fierăstrău inoxidabil, probând dinții cu degetul mare, înainte să așeze instrumentul înapoi la locul lui.

Julia înghiți.

— Am fost martoră la Bătălia de la Bull Run.

— Ați lucrat ca infirmieră acolo?

Ea nu răspunse.

— Mă gândeam că nu. Mergeți acasă. V-ați distrat destul. Adevărații doctori și adevăratele infirmiere vor avea de lucru și n-o să fie timp să vă culegem pe dumneavoastră de pe jos de fiecare dată când leșinați sau să vă ștergem voma de pe față, ca să vă puteți întoarce la lucru.

Legă încuietorile și așeză cutia pe scaunul lui, apoi începu să elibereze biroul. Când așeză în grămezi chitanțele și rețetele, Julia văzu pentru prima dată cum arăta masa. Apoi deschise o sacoșă din piele și puse în ea poza soției și fiicei lui fără să le privească. Scoase un teanc de scrisori legate cu o sfoară dintr-un sertar al biroului și le aruncă în rucsac, apoi adăugă o altă scrisoare, scrisă pe hârtie identică, care sosise dimineața în poștă, din New Haven. Nici măcar nu o deschisese.

Julia ar fi vrut să știe dacă el era doctorul de care îi vorbise Hiram Stone. Dacă ar fi fost sigură, i-ar fi spus: „*Știi ce s-a întâmplat în New Haven. Știi de ce ați fugit*”, și atunci ar fi fost obligat să o lase să meargă cu el. Dar Julia nu putea să riște. Dacă nu era unul și același doctor, s-ar face numai de rușine.

— Dacă nu credeți că sunt pregătită pentru munca de pe câmpul de luptă, spuse ea într-un final, atunci dați-mi voie să ajut în alt fel.

— Femeile nu au ce căuta pe câmpul de luptă, mai ales femeile din clasa dumneavoastră socială. Armata nu va permite așa ceva, nici eu. Se opri din lucru pentru a se

holba la biroul său, apoi se întoarse către Julia. Dar ceea ce nu înțeleg este de ce ați vrea să mergeți acolo.

Nici Julia însăși nu știa de ce, doar că tânjea după ce experimentase seara trecută - bucuria de a fi folosită de Dumnezeu, de a face ceva ce conta cu adevărat. În schimb, spuse primul lucru care îi veni în minte.

— Robert... s-soțul meu... este în Richmond. Când soldații noștri vor elibera orașul, vreau să fiu acolo să-l ajut pe el și pe ceilalți prizonieri.

Doctorul McGrath ieși de după biroul său. Când se apropie de Julia, ea se dădu instinctiv în spate până când, fără să-și dea seama, ajunsese în hol, afară din birou.

— Bună încercare, îi spuse el. Răspunsul este tot *nu*.
Îi închise ușa în față.

Capitolul 11

Peninsula *mai*, 1862

— Ai mai văzut vreodată ceva atât de straniu? întrebă Phoebe. Stătea în picioare alături de Ted, ferindu-și ochii de lumina soarelui de dimineață, privind cum balonul de observație al Profesorului Thaddeus Lowe, numit *Intrepid*, se umplea cu aer.

— Țineți bine de frânghiile alea, băieți! strigă profesorul. Nu le dați drumul!

Phoebe și ceilalți voluntari apucară strâns funiile de cârmă, în timp ce două generatoare cu hidrogen trase de cai pompau aer cald în balon. Uriașul balon umplut cu aer se umflă până se făcu ca un glob, apoi se ridică, prinzând viață în fața ochilor lui Phoebe.

— Chiar crezi că va zbura? îl întrebă ea pe Ted.

— Sigur că da. Am auzit că folosesc de mult baloanele de observație. Pot să vadă până în taberele rebelilor și chiar să numere câți soldați și câte tunuri au.

— Urcați, domnule general. Repede, strigă profesorul Lowe, făcându-i semn generalului Fitz-John Porter. Este gata de plecare. Generalul se urcă într-un coș uriaș care era legat de balon cu niște sfori. Se agăță de marginea coșului cu toată puterea, în timp ce balonul începu să salte de pe pământ și în cele din urmă se ridică. Funiile de

ancorare se smuciră în mâinile lui Phoebe.

— Tu ai urca în chestia aia? îl întrebă ea pe Ted, urmărind cum balonul uriaș îl ridică pe general spre cer.

— Ei, cred că ar fi distractiv, câtă vreme aș fi încă legat de pământ, așa cum e el. Chiar după ce vom da drumul funiilor ăstora, va fi priponit cu funia cea lungă de acolo. Nu poate merge prea departe și îl vor putea trage oricând înapoi.

Profesorul le făcu semn lui Phoebe și celorlalți să dea drumul frânghiilor, iar balonul se ridică până la vârful copacilor, fiind purtat de vânt spre nord.

— Nu-i e teamă că va fi împușcat de rebeli? întrebă Phoebe.

— Cred că au mai încercat deja de vreo câteva ori. Bine că nu au nimerit niciodată.

Phoebe încercă să-și imagineze cum ar fi să plutească prin aer și să privească lumea de acolo. Stomacul i se strânse la gândul acesta. Chiar și așa, se gândi că i-ar plăcea să încerce odată dacă va avea șansa.

Ciudata invenție își continuă înălțarea lentă spre cer, funia ce folosea drept ancoră derulându-se rapid precum sfoara unui zmeu. Dar când balonul ajunsese la o înălțime de vreo treizeci de metri, funia principală care îl ținea plesni brusc. Phoebe auzi un murmur de consternare generală. Profesorul Lowe și ceilalți priveau îngroziți cum generalul Porter se îndrepta nestânjenit către nord, direct spre Richmond.

Pentru o vreme, toți erau atât de înmărmuriți că nu puteau scoate un cuvânt. Apoi Ted o apucă pe Phoebe de braț și o trase spre profesorul Lowe.

— Hei, prietenul meu Ike este un lunetist de mâna întâi. Vreți să împuște chestia aia pentru dumneavoastră?

— Nu! Unul din ajutoarele generalului li se puse în cale de parcă Ted ar fi sugerat să-l împuște pe Porter însuși, nu balonul. Nu putem risca să-l atingem pe general.

— Dar Ike nu ratează niciodată, spuse Ted. Și în plus, rebelii ar putea să înceapă să tragă ei primii. Iar ei nu vor ținti balonul.

— Mă tem că deja e prea târziu, spuse Lowe, privind întristat spre cer. Cu siguranță generalul a ajuns prea departe acum.

Phoebe se bucură că nu e pusă într-o asemenea situație. Era una să țintească spre un lunetist, turbată de mânie, și cu totul alta să tragă într-un balon ce avea la bord un general al Uniunii.

— Nu e nicio altă cale de a dirija chestia aia? întrebă ea, în timp ce balonul devenea tot mai mic.

— Mă tem că nu, spuse Lowe. Sper doar că generalul se va gândi să deschidă supapa de evacuare și să dezumfle balonul.

În timp ce priveau, balonul păru să se dezumfle puțin câte puțin; începea să arate tot mai puțin a balon. Apoi se lăsă treptat în jos în timp ce se îndepărta.

— Ei, pare să coboare, spuse Ted, arătând cu degetul.

— Slavă Domnului! Generalul Porter a deschis probabil supapa. Lowe se prăbuși pe o ladă de lemn, ca secerat de o lovitură în stomac. Loctiitorul generalului trimise repede o echipă să-l caute pe Porter, și toți răsuflară ușurați.

— Asta este tot pentru astăzi, băieți, spuse Lowe. Voluntarilor, vă puteți întoarce în taberele voastre.

Odată ce emoția dispăru, Phoebe traversă câmpul la cortul ei.

— Poate că generalul Porter s-a săturat să mărșăluiească prin noroiul ăsta către Richmond, îi spuse ea lui Ted. Ghetele lor scârțâiau pe câmpul nămolos. Ne târâm cu viteza omizilor de săptămâni întregi. Poate că el s-a hotărât să zboare până acolo.

— Aș vrea să putem zbura cu toții către Richmond, bombăni Ted.

Pe când sosiră în tabără, ghetele lui Phoebe erau îmbibate de apă, udându-i ultima pereche de șosete uscate. Ajunseră la timp pentru a primi vestea că generalul McClellan le ordonă să înceapă marșul.

Ca și când vremea l-ar fi auzit pe general, nori deși și negri începură să se adune dinspre vest, de îndată ce fură

date ordinele de înaintare. Soarele de dimineată dispăru repede, cerul se întunecă și când regimentul lui Phoebe fu gata de plecare, începu din nou ploaia.

Phoebe își ridică gulerul de la haină în jurul gâtului ca să nu intre ploaia.

— Dacă Dumnezeu nu ține cu rebelii, vremea sigur ține, spuse ea pentru a suta oară. Părăsi câmpul unde avuseseră instalată tabăra, luând-o pe drumul spre nord și se afundă până la glezne în glodul Virginiei.

— De când n-am mai reușit să mă usuc de-a binelea, nici nu mai știu cum e să fii zvântat, zise Ted. Degetele mele de la picioare sunt încrețite ca ale unui bătrân.

Regimentul lui Phoebe nu mai văzuse vreo bătălie din după-amiaza îngrozitoare din Williamsburg, cu mai mult de trei săptămâni în urmă. Nici ea și nici Ted nu mai pomeniră de ziua aceea, nici de frica paralizantă pe care o simțiseră amândoi în noaptea următoare. Dar Phoebe știa că venea altă luptă în zilele următoare, o luptă asemănătoare sau chiar mai urâtă. Auziseră zvonuri despre ambuscade și unii dintre soldații din primele linii care trecuseră râul Chickahominy spusese că erau destul de aproape de Richmond, încât se auzeau clopotele bisericii. Phoebe se surprinse visând la lungile și plictisitoare zile pe care le petrecuseră în Washington, înainte ca vreunul din ei să știe ce îi aștepta. Cel puțin atunci, frica nu se răsucea în stomacul ei ca un șarpe la gândul că va trebui să înfrunte din nou frontul acela gri al rebelilor și urletul lor de luptă.

În timp ce armata continua să se târască spre Richmond, în pădurea mlăștinoasă țăntării erau deși ca ceața. Sute de soldați se îmbolnăviseră deja de malarie și friguri, iar Phoebe se îngrijora în fiecare zi că și ea li se va alătura. Cum majoritatea drumurilor erau inundate și pădurile din împrejurimi prea dese pentru a se putea trece prin ele, inginerii militari fuseseră nevoiți să construiască kilometri întregi de drumuri pe bârne ca artileria și proviziile să se poată deplasa. Phoebe și Ted ajutară și ei la construirea drumurilor, tăind copaci, împingând piloni din lemn în pământul ud, atașând o grămadă de bușteni la

piloni, apoi acoperind segmentul terminat cu un strat de nămol ca să fie neted.

Datorită ploilor abundente din primăvară, fiecare pârâu, râu și fluviu ieșiseră din matcă. Rebelii distruseseră toate podurile în retragerea spre Richmond, iar râurile mai mari și rezezi erau aproape imposibil de trecut. Nu mai puteau înainta pentru că echipele de muncitori lucrau cu inginerii la construirea de noi poduri, însă unele dintre acestea păreau gata să se prăbușească înainte să apuce cineva să le traverseze.

În acea după-amiază umedă și posomorâtă, regimentul lui Phoebe ajunsese la un asemenea pod ridicat ce se revărsase. În timp ce își aștepta rândul să treacă, Phoebe văzu traversa șubredă balansându-se sub sute de picioare. Râul era atât de umflat, încât se revărsa peste podul improvizat lăsând în urmă aluviuni.

— Crezi că va ține podul? întrebă Ted. Eu nu știu să înot.

— Odată căzut în râul ăla, nu mai trebuie să te gândești la înot, îi spuse ea. Te ia atât de repede, încât ajungi înapoi la fortăreața Monroe înainte ca noi să te auzim strigând după ajutor.

— Mulțum fain. Mă simt mult mai bine acum.

Cerul se deschise și începu o ploaie torențială tocmai când veni rândul lui Phoebe. Când începu să traverseze, simți cum se loveau apele învolburate de buștenii alunecoși de sub picioarele ei. Știa că trebuia să fie atentă pe unde merge, dar de fiecare dată când se uita în jos i se făcea rău de la balans și de la apa agitată, își aținti, în schimb, privirea spre Ted care mergea în fața ei.

Când mai aveau numai vreun metru până la malul opus, Phoebe auzi un strigăt și dintr-odată simți cum îi fuge podul de sub picioare ca un covor. Se năpusti către malul râului, împingându-l și pe Ted, amândoi zbatându-se să se agațe de ceva ca să nu-i ia apa. Dar mâinile ei nu găsiră nimic de care să se agațe și simți curenții furioși trăgând-o în apă.

Din cauza șocului provocat de apa înghețată, nu mai

putea respira și pentru o clipă cumplită nu știu ce să facă. Râul mugea în urechile ei, înghițind-o. Rucsacul greu și carabina o trăgeau la fund. Se zbătu din toate puterile, luptând cu povara din spate și curentul râului, încercând cu disperare să se salveze.

Dumnezeule, ajută-mă! se rugă ea.

Într-un târziu reuși să scoată capul și să inspire adânc. Văzu mâini întinse și întinse mâna la rândul ei. O clipă mai târziu, Phoebe simți brațe puternice apucând-o și eliberând-o din vârtejul apei, târând-o pe malul noroios al râului. Îl traseră și pe Ted la mal lângă ea, tușind și scuipând apă murdară din plămâni. Șezură împreună, tremurând în aerul de primăvară, urmărind cum alții erau salvați, iar cei mai puțin norocoși erau duși de apă în aval odată cu podul.

Cineva făcu focul. Atât supraviețuitorii cât și salvatorii se înghesuiră lângă el, sorbind cafea amestecată cu whisky, încercând să se încălzească și să se usuce. Phoebe își stoarse tremurând așternutul și celelalte haine din rucsac. Speră ca ceilalți să nu-i observe lacrimile din ochi sau dacă ar fi observat, să fi crezut că erau de la fum.

Aproape că murise. La fel și Ted. Îi părea rău că glumise pe seama lui când i-a spus că el nu știe să înoate. El ședea cuibărit lângă ea, tremurând. Phoebe voi să spună ceva, să își ceară scuze, dar nu-și putea descleșta fălcile, iar dinții îi clănțăneau continuu.

Când se încălziră îndeajuns ca să nu mai tremure, își luară pe umeri rucsacurile îmbibați cu apă și porniră la drum prin pădurea umedă, întunecoasă și deasă ca o junglă. Dar Phoebe se gândea neîncetat la râul rece și sumbru care o prinsese și o ținuse în vârtoarea lui, încercând să o înghită de vie. Îi ceruse ajutor lui Dumnezeu, și El o salvase. Nu îi mai ceruse niciodată nimic lui Dumnezeu, dar după ce citise în micuța Biblie în ultimele săptămâni, s-a rugat fără să-și dea seama ce face. Dumnezeu o salvase. Era în viață. La fel și Ted.

După-amiaza târziu, ploaia se opri în sfârșit. Regimentul lui Phoebe ieși din pădure și începu să treacă

pe lângă lanuri, pășuni îngrădite și pământurile bine îngrijite ale unei plantații. Când ajunseră pe o cărare îngustă cu pomi pe margine, ce ducea la conac, colonelul Drake le comandă să se abată de la strada principală și să se îndrepte spre conac, cu armele încărcate și gata de atac.

Casa albă, cu două etaje era ridicată pe o movilă, umbrită de stejari și castani și înconjurată de pământuri și livezi bogate și îngrădite. Peste moșie domnea o pace și o demnitate ce îi reduseră la tăcere pe soldați în timp ce se apropiau, de parcă ar fi mers înaintea unei regine așezate pe tronul ei.

— Asta, îți spun drept, e cea mai frumoasă fermă pe care am văzut-o vreodată, murmură Phoebe.

Ușa de la intrare se deschise și un om de vârstă mijlocie ieși neînarmat în portic, stând între niște stâlpi impunători. Phoebe se gândi că nici președintele Lincoln însuși, stând pe treptele Casei Albe, nu ar arăta mai nobil și mai mândru decât acest om. El privi calm cum se apropiau colonelul Drake cu soldații săi.

— V-aș ruga să vă opriți acolo, spuse omul când ei ajunseră la câțiva metri. Eu sunt William Fletcher, proprietarul moșiei Hilltop, iar dumneavoastră, domnule, ați încălcat o proprietate privată.

Colonelul Drake se opri când ajunse la prima treaptă a scărilor.

— Dacă sunteți gata să jurați credință Statelor Unite ale Americii, domnule Fletcher, atunci vă vom lăsa în pace pe dumneavoastră și proprietatea dumneavoastră.

— Eu îi sunt supus numai lui Dumnezeu și statului suveran Virginia, răspunse Fletcher.

Atunci, soldații lui Drake se repeziră, luându-l prizonier pe proprietarul moșiei și confiscându-i casă, pentru ca ofițerii să o folosească drept cartier general. Lui Phoebe și celorlalți soldați li se comandă să se împrăstie și să caute orice persoană înarmată care opune rezistență înainte de a găsi un loc unde să ridice tabăra peste noapte.

Phoebe porni să cerceteze moșia. Era prea uimită de

frumusețea pașnică a moșiei Hilltop pentru a se simți amenințată de vreun rebel ce ar putea zăbovi pe acolo. Ea și Ted o luară pe drumul ce ducea în spatele casei, unde se afla o curte meticuloasă măturată și câteva acareturi. Într-una din ele, care era bucătăria, vreo duzină de sclavi ședea înghesuiți în locuința lor de la etaj, prea speriați să iasă. Soldații îi lăsară în pace.

Phoebe se plimbă pe terenurile bine îngrijite, trecând pe lângă o țesătorie și o afumătoare, o mică livadă de peri și meri și o grădină de zarzavaturi împrejmuată cu un gard. Se gândi la ferma familiei sale în care lucrase cu sârg. Câți ani și câtă muncă istovitoare ar fi fost necesară pentru o moșie atât de frumoasă, pentru a curăța astfel o sută de acri de pământ, smulgând buruienile și ridicând garduri așa frumoase? Nici nu-și putea imagina.

După terenurile cultivate începeau pădurile dese și verzi. Acestea îi aminteau de pădurile de acasă și își dori să-și lase rucsacul, carabina și ghetetele și să plece singură în recunoaștere.

Ea și Ted coborâră la poalele dealului, unde se afla un hambar dărăpănat din lemn, un șopron fără ferestre pentru tutun, un grânar și un atelier de fierărie. Phoebe știa că nutrețul care mai rămăsese în grânarul acela va ajunge curând să îngrășe caii yankeilor. Dincolo de drum, pe un câmp din apropiere, ceilalți soldați din regimentul ei ridicau deja tabăra, călcând în picioare grâul abia răsărit și distrugând gardurile ca să aibă lemne de foc. Se repezi de cealaltă parte a drumului, strigând la colegii ei să se oprească.

— Ce s-a întâmplat, Bigalow? întrebă sergentul Anderson când auzi zarva.

— Vă rog, domnule, spuneți-le să aibă puțin respect pentru proprietatea aceasta. Durează ani întregi să faci asemenea garduri și dacă le distrugem pe toate, atunci vitele vor rătăci de capul lor și...

— Stai liniștit, fiule. Armata a dat instrucțiuni clare ca soldații să lă numai prima șină din fiecare gard.

Se gândi la aceasta pentru o vreme, apoi scutură din

cap.

— Dar fiecare şină e prima şină odată ce şina de deasupra ei a fost luată. Curând tot gardul va dispărea.

Anderson râse.

— Eşti destul de deştept dacă ai priceput asta, Bigalow.

Phoebe nu putu suporta să privească distrugerea gardurilor.

Se întoarse şi plecă în direcţia opusă, pe un drum bătătorit dincolo de hambar. Ted se grăbi s-o ajungă din urmă.

— Haide, Ike. Nu te supăra aşa. Proprietarul e de partea Confederaţilor. Merită ce i se întâmplă, pentru că s-a răsculat împotriva ţării lui. Hai să...

Phoebe şi Ted se opriră amândoi brusc când ajunseră în faţa a doua rânduri de cocioabe dărăpănate ce nu se vedeau de la conac din cauza unui pâlci de copaci. Barăcile nu arătau defel locuibile, însă văzu cu ochii ei că sclavii de pe moşie locuiau acolo. O mână de soldaţi, care ajunseseră acolo primii, încercau să îi convingă pe sărmanii sclavi înspăimântaţi să iasă din cocioabe.

— Este în regulă. Puteţi ieşi afară. Nu ştiu ce v-a spus stăpânul vostru despre noi, yankeii, dar nu avem de gând să vă facem niciun rău. Suntem prietenii voştri. Am venit să vă eliberăm.

Puţin câte puţin, mai mult de cincizeci de sclavi ieşiră afară, întâmpinându-i cu grijă pe yankei, primind câteva bucate oferite de soldaţi în semn de prietenie.

— Adevărat ce ziceaţi? Întrebă un negru zdrenţuros. Suntem liberi acum?

— Da, sunteţi consideraţi pradă de război. Aparţineţi celor victorioşi, adică nouă.

— Vreţi să spuneţi că putem pleca de la moşia Hilltop? Întrebă o femeie. Şi stăpânul Fletcher nu poate veni după noi să ne biciuiască pentru că am fugit?

— Da, sunteţi liberi să plecaţi.

— Unde vor merge acum, Ted? şopti Phoebe. Ştii cât de mulţi am văzut deja în Washington lucrând pe docuri.

Cum vor supraviețui oamenii ăștia? Unde vor găsi hrană?

— Orice viață ar duce, tot o să le fie mai bine decât să rămână aici ca sclavi, răspunse Ted.

Phoebe cercetă una din cocioabele goale și își dădu seama că baraca ei sărăcăcioasă de acasă era un palat în comparație cu aceasta. Pe podeaua din pământ nu era aproape deloc mobilă, muștele bâzâiau peste niște resturi de mâncare de lângă vatră, iar printre buștenii din care erau făcuți pereții intra vântul și ploaia. Nu îi venea să creadă că oamenii fuseseră obligați să trăiască în asemenea condiții.

Odată ce frica dispăru, sclavii începură să râdă și să se veselească, dansând de bucurie pe drumul prăfos în timp ce își întâmpinau salvatorii. O negresă bătrână cu copii mici ținându-se de fustele ei șchiopăta de jur-împrejur, îmbrățișând toți soldații la rând și spunându-le: „Dumnezeu să te binecuvânteze. Dumnezeu să te binecuvânteze, fiule”.

Îl îmbrățișă și pe Ted, dar când se trase înapoi și se uită la el, zâmbi larg, ca și când l-ar fi recunoscut.

— Ei, da' tu ești creol, nu-i așa băiete? Sau mulatru?

— Nu. Lasă-mă-n pace. Îi dădu mâinile la o parte și se întoarse înapoi pe drumul pe care veniseră.

— Cum ți-a spus? Întrebă Phoebe, când îl ajunse din urmă. *Creon?*

— Nu știu ce tot bolborosea acolo.

Phoebe se hotărî să nu insiste. Era și ea confuză și zdruncinată. Acum că văzuse cum trăiau sclavii, nu îi mai era milă de proprietarul moșiei și nu îi mai păsa de distrugerea frumoasei lui proprietăți. Totul fusese realizat cu prețul muncii sclavilor. Și după cum se părea, aceștia nu se bucuraseră niciodată de rodul muncii lor grele.

— Eu și cu animalele mă port mai bine acasă, spuse ea cu voce tare. Se opri brusc din mers, oprindu-l și pe Ted lângă ea. Știi ce? De aceea luptăm - pentru sufletele alea sărmene de acolo. Nu pentru generalul McClellan sau ceilalți ștabi din Washington. Ci pentru sclavi. Ca să nu mai fie nevoiți să trăiască în condițiile alea.

Ted doar încuviință din cap, privind în gol în depărtare.

Când instalară cortul pe o pășune, Ted era mai tăcut decât îl văzuse Phoebe până acum. Crezu că spusese ceva ce-l supăraseră. Făcură un foc din crengi de pin pentru a-și usca restul hainelor și pentru a ține la distanță țânțarii, apoi începură să-și pregătească porțiile de mâncare. Phoebe îl aștepta pe Ted să se așeze lângă ea și să mănânce, așa cum făcea întotdeauna, dar când se uită prin preajmă nu văzu nici urmă de el.

Se întoarse până la urmă cu mâinile goale, după ce se întunecă. N-a spus nicicum pe unde a umblat sau de ce nu mâncase împreună cu ea, iar Phoebe s-a temut să întrebe. Dacă era supărat pe ea, ar înrăutăți numai lucrurile.

— Sper să nu plouă mâine, spuse ea. Poate ne putem usca și noi în sfârșit.

Ted doar încuviință din cap și se târî înăuntru în cort. Ea i se alătură după câteva minute, dar stătu trează multă vreme, ascultând un cor de broaște ce sărbătoreau venirea primăverii într-un eleșteu din apropiere și gândindu-se la casa ei. Ted se răsucea neliniștit lângă ea.

— Ești bine? întrebă ea într-un final.

El răsufă.

— Nu. Vreau să îți spun ceva. Se ridică într-un cot, cu fața spre Phoebe, și vorbi aproape în șoaptă. Nu am mai spus asta niciodată altcuiva, dar tu ești prietenul meu și vreau să-ți spun. Promiți să nu mai spui nimănui?

— Bineînțeles. Pot să păstrez un secret. Ea aștepta, neputând să-și imagineze ce i-ar putea spune. Luna răsărise deja și în timp ce stătea pe o parte cu fața spre el, îi vedea foarte bine trăsăturile de băiețuș. Fruntea lui era încruntată, iar ochii căprui păreau foarte întunecați.

— Am o bunică ce trăiește pe aici prin Sud, pe undeva, spuse el. E sclavă.

Phoebe rămase cu gura căscată.

— Vrei să spui că ea... ea este...

— Negresă. Da.

Phoebe nu știa ce să spună. Ea crezuse întotdeauna că pielea mai neagră a lui Ted era de fapt bronzată de soare, dar își dădu seama brusc că Ted nu era un băiat de fermier. El lucra în fabrica unchiului său toată ziua. Și chiar și după lunile de iarnă petrecute în Washington, bronzul lui Ted nu dispăruse. Avea buzele pline, asemeni multor contrabandiști negri, și păr negru, des și creț. Și totuși nu ar fi ghicit niciodată că era pe sfert negru.

— Administratorul moșiei care era alb a siluit-o pe bunica mea, continuă Ted. Ea a născut o fetiță - pe mama. Mama e mulatră. Deși e mai mult albă. Bunica mea a aflat de niște quakeri, aboliționiști, care s-au oferit să o trimită pe mama sus în Nord, în Pennsylvania. A plecat când avea cinci ani, prefăcându-se că era fiica lor albă. Ea încă își mai amintește de vremea când era sclavă și trăia într-un loc ca acesta. Dar a crescut ca o femeie albă și s-a căsătorit cu tatăl meu.

— Tatăl tău știa că ea...?

— Îhî, știa. Dar nu i-a păsat. Ted se lăsă din nou pe spate, holbându-se la acoperișul din pânză. Cum mi-a spus azi femeia aceea... creol... asta sunt eu, Ike. Înseamnă că am trei bunici albi și unul negru.

Phoebe se lăsă și ea pe spate, încă nesigură de ce ar trebui să spună.

— De ce îmi spui mie toate astea? întrebă ea într-un final.

— Întotdeauna mi-a fost prea rușine să spun cuiva. Mama ne-a avertizat să nu spunem niciodată nimănui pentru că multă lume nu ți-ar da nici binețe dacă ar ști că ai și sânge de negru. Mama a spus că indiferent ce s-ar întâmpla, să nu spunem niciodată că avem sânge african în noi.

— Pentru mine nu contează dacă ești african sau indian sau irlandez.

— Mulțumesc, Ike, spuse el încet. Apreciez mult... Știi, mama mea obișnuia să spună povești despre cât de cumplită a fost viața ei de sclavă, iar azi am văzut cu ochii mei adevărul. Oamenii nu ar trebui tratați în felul acesta.

Ai văzut casa aceea mare și frumoasă? Ai văzut cum trăiau acolo pe picior mare albi aceia, în timp ce sclavii ăștia...? Grajdul e mai bun decât colibebele lor. Nu ar trebui tratați ca niște animale! făcu o pauză, răsuflând furios.

Bătrâna aceea? Putea să fie bunica mea, Ike. Pun rămășag că am mătuși și unchi și verișori care sunt obligați să trăiască în halul ăsta... Sclavii sunt *oamenii* Ființe umane. Avem același sânge.

Chiar dacă știa adevărul, lui Phoebe tot nu-i venea să creadă că Ted era neam cu sărmanii din șirul de sclavi sau cu muncitorii zdrențăroși de pe docuri pe care îi văzuseră. El era atât de isteț, de frumos și de bine educat. Ea văzuse orașul din Pennsylvania unde trăise el, și era la mii de kilometri depărtare de locul în care se aflau acum.

Probabil că tocmai acela fusese visul bunicii lui, se gândi ea - să-și vadă fiica și nepoții scăpați de o astfel de viață, liberi să locuiască într-un conac ca al stăpânului. Dar ce greu trebuie să fi fost să-și dea copila unor străini, știind că nu o va mai vedea vreodată. Phoebe se întreabă cum ar fi să te iubească cineva atât de mult, încât să fie dispus la un asemenea sacrificiu pentru tine. Era sigură că nu va ști niciodată.

— Spune ceva, Ike. La ce te gândești? întrebă Ted.

— Cred că bunica ta a iubit-o incredibil de mult pe mama ta, dacă a lăsat-o să plece către o viață mai bună.

— Cred că da. Nu m-am gândit niciodată la asta. Ted oftă. După ce vom câștiga războiul ăsta, voi căuta moșia aia. Vreau să încerc s-o află pe bunica mea și să o aduc acasă să locuiască cu noi.

— Pare un plan bun. Știi unde se află moșia?

El nu răspunse. În schimb, spuse cu o voce calmă și joasă:

— Aproape că ne-am înecat în râu astăzi. Dacă s-ar fi întâmplat, muream degeaba. Acum nu-mi mai este frică să lupt, Ike, sau chiar să mor dacă trebuie. Ai avut dreptate în după-amiaza asta... acum știu de ce iau parte la război. Pentru sclavi ca bunica mea. Ca ei să poată fi liberi. Dacă trebuie să lupt pentru a le câștiga libertatea... ei bine... nu

mă mai tem.

Cuvintele lui Ted o înspăimântară pe Phoebe. Dacă simpatia lui pentru sclavi l-ar determina să facă gesturi necugetate sau să-și asume riscuri prostești? Ar putea fi omorât.

— Ascultă, Ted...

— Îți aduci aminte serviciul acela divin ținut afară, la care am fost noi în Washington? Întrebă el, întrerupând-o. Îți mai aduci aminte despre ce a predicat capelanul?

— Phoebe fusese prea agitată ca să audă vreun cuvânt. Singurul lucru de care își mai amintea era că vorbise cu tânărul predicator care îi dăduse o Biblie.

— Să... nu prea, spuse ea. A trecut ceva vreme de atunci.

— A citit un verset din Biblie care spunea că nu este nicio diferență între sclavi și oameni liberi, că toți suntem la fel în ochii lui Dumnezeu. Ar trebui să fim la fel și unii în ochii celorlalți. Nu ar trebui să existe sclavia. Ai dreptate, nu luptăm în războiul acesta pentru generalul McClellan. Nu am renunțat la casele și la familiile noastre pentru a-l urma pe el. Noi luptăm în războiul Domnului. Și dacă va trebui să renunț la tot ceea ce mi-am dorit în viață, mă bucur că e pentru această cauză.

Phoebe zăcu trează multă vreme, gândindu-se la cuvintele lui Ted. Următoarea dimineață ea văzu unde mergeau majoritatea porțiilor lui de mâncare. Ted își ducea mâncarea la șirul de sclavi și o împărțea cu bătrâna și copilașii de care avea ea grijă.

— Vă vom câștiga libertatea, îi promise el. Veți vedea.

Phoebe îl lăsa acolo și plecă să se plimbe singură prin pădure, mergând pe un drum bătătorit presărat cu ace de pini. Pădurea verde și bogată, mirosind a frunze putrede și pin și fremătând de gâze, îi amintea de casă. Trecu un pârau mic și ajunse la un heleșteu unde broaște țestoase stăteau la soare pe malurile înverzite. Chiar și copacii erau la fel ca cei de acasă: lauri, stejari albi, cedri roșii.

Merse pe o cărare ce ducea printre pini, într-o poieniță. Trunchiuri de copaci se înălțau deasupra ei ca

niște piloni; aerul cald și umed părea misterios și reverențios. Dar în tăcerea profundă ce o înconjura pe Phoebe, i se păru dintr-odată că nu e singură, de parcă cineva îi șoptea prin glasul vântului. Se așază pe un buștean și își scoase Biblia, răsfoind paginile încrețite de apă până ajunse la istorisirea pe care i-o însemnase predicatorul. Deja o citise de nenumărate ori, memorând povestea micului om al cărui nume nu-l putea pronunța, proscrisul care se cățăraseră într-un pom să-L vadă pe Iisus. Dar o mai citi încă o dată.

De această dată, Phoebe își aminti cum se prăbușise brusc podul sub picioarele ei și cum se scufundase în apa învolburată și că aproape fu înghițită de râu. Apoi, când era sigură că e pierdută, strigase către Dumnezeu, și o mână îi fusese întinsă trăgând-o afară, în siguranță.

Citi iarăși ultima frază din povestea proscrisului, dorind să înțeleagă ce însemna cu adevărat: *„Pentru că Fiul omului a venit să caute și să mântuiască ce era pierdut”*.

Capitolul 12

Debarcaderul de la Casa Albă, Virginia *iunie, 1862*

Julia zăcea în cabina ei de la bordul vasului de pasageri *Potomac Queen*, ascultând zgomotul constant al roții cu zbatuiri, în timp ce vasul înainta pufăind, înălțându-se și coborând odată cu hulele, încercă să se pregătească pentru ce o aștepta. Doctorul McGrath insistase că ea nu va fi capabilă să suporte realitățile dure de pe urma unei bătălii, dar ea era convinsă că îi poate demonstra contrariul.

Cu trei zile în urmă, citise un articol în ediția de dimineață a unui ziar despre lupta ce avusese loc în peninsula Virginia de lângă Fair Oaks, nu departe de capitala confederativă Richmond. Lângă acel articol era un altul, despre încercările Comisiei Sanitare a Statelor Unite de a utiliza patru vase de pasageri drept spitale. Era nevoie de infirmiere voluntare la bordul navelor pentru a ajuta la transportul soldaților răniți înapoi în Washington. Julia se prezentase imediat la birourile Comisiei Sanitare ca

voluntară.

— Sunt infirmieră la spitalul Fairfield, le spusese ea, și lucrez pentru doctorul James McGrath. Am citit despre nevoia de infirmiere pe navele sanitare și am venit ca voluntară.

— Doctorul McGrath se poate dispensa de dumneavoastră? Întrebă funcționarul.

El este deja jos în Peninsulă, lucrează ca medic de campanie. Fairfield este efectiv gol la momentul de față. Dacă aș lucra pe unul din vasele dumneavoastră, aș putea însoți răniții înapoi la spitalul meu.

— Mă iertați că sunt atât de direct, dar arătați foarte tânără domnișoară...

— Doamnă. Doamna Hoffman. Sunt căsătorită. Îi veni atât de ușor să mintă acum, că aproape că și ea credea. Știu că par tânără, dar intendentele de la Fairfield vor fi încântate să vă dea recomandări dacă doriți.

— Nu va fi nevoie. Vă suntem recunoscători pentru ajutorul dumneavoastră, doamnă Hoffman. Armata a instalat un spital de campanie la baza nautică de la Casa Albă pe râul Pamunkey. Ne puteți ajuta să îi urcăm la bord pe răniți și să avem grijă de ei în călătoria de întoarcere spre Washington.

Julia simți emoția biruinței, de parcă tocmai ar fi câștigat o bătălie importantă. Avea în sfârșit să fie acolo unde își dorise - lângă un câmp de luptă precum cel de la Bull Run. Gata cu spălătoriile, gata cu pacienți bolnavi de pojar și gata cu doctorul McGrath.

— Vă mulțumesc mult, spuse ea.

— Nu, doamnă Hoffman, noi vă mulțumim.

Vasul *Potomac Queen* era vaporas de pasageri cu coșuri negre înalte și o roată cu zături ce stropea cu apă. Mâncare și provizii medicale, donate de diferite organizații caritabile Comisiei Sanitare, fuseseră urcate la bord în Washington. Dacă Julia ar fi fost acasă, în Philadelphia, trăindu-și viața dinainte, împreună cu prietenele ei cu siguranță ar fi strâns fonduri, ar fi curățat scame, ar fi rulat pansamente și ar fi colectat multe alte lucruri precum

cele ce se aflau pe vas. Ea făcuse în trecut așa ceva, dar n-a avut satisfacția pe care a simțit-o în noaptea în care îl mângâiasă pe Ellis Miller pe patul lui de moarte. Pentru a un scurt moment, ea simțise că viața ei chiar avea un sens.

Julia cunoscuse deja câteva din infirmierele de la bordul vasului *Potomac Queen*, majoritatea fiind femei mai în etate ce aveau copii de o vârstă cu ea. Nu-și făcuse nicio prietenă. Tot voluntare erau și patru surori de caritate, călugărițe capelane de la Mother House din Emmitsburg, Maryland. Juliei îi păreau misterioase și exotice cu broboadele albe apretate și bonetele în formă de aripi. Călugărițele și celelalte infirmiere fuseseră foarte discrete de-a lungul călătoriei. Julia se întrebă dacă și ele își făceau curaj pentru ce le aștepta.

Vremea a fost foarte caldă și umedă în timpul călătoriei cu vasul ce navigă în jos pe râul Potomac spre Golful Chesapeake, apoi urcă pe cursul șerpuit al râului Pamunkey până la destinație. Când se apropiară de debarcaderul de la Casa Albă, Julia ieși din cabina ei și stătu la prora navei, lângă una din surorile de caritate. Pe țărm, albastrul închis al uniformelor apăru la orizont, acoperind pământul ca un covor. Șiruri întregi de corturi albe se iviră, foarte asemănător cu bazele militare din Washington, dinainte să înceapă campania din Peninsulă. Dar până nici nu acostă vasul, atmosfera din această tabără îi păru foarte diferită de cea din taberele din Washington. Aici nicio fanfară nu cânta melodii însuflețitoare; nu văzu niciun steag fluturând și nu auzi niciunul din obișnuitele strigăte violente ale soldaților – doar un vaier confuz, pe care nu-l putu identifica.

Apoi simți duhoarea. În ultimele zile se obișnuise cu mirosul neplăcut de pește al râului murdar și cu aerul sărat, dar acesta era mirosul fetid de putrefacție și descompunere. Era duhoarea pe care o simțise când doctorul McGrath o supuse testului în prima zi de spital și ea își aminti cum răsese el când îi spunea că data viitoare va fi pregătită pentru a face față duhoriilor. Cu siguranță că nu era. Julia își scoase o batistă parfumată din mânecă și o

ținu la nas, însă acest lucru nu era de ajuns. Duhoarea se insinuă în trupul ei, încât aproape că o simțea și pe limbă.

Priveliștea de pe țărm era cea al unui haos total și nu părea să existe vreun comandant. Locul de lângă debarcader era plin de soldați în uniforme albastre, cu miile, stând întinși sub soarele fierbinte de iunie. Văzu un șir de vagoane de marfă cu prelate albe, trase pe o cale ferată lăturalnică și își dădu seama că trenul mai aducea o tură de soldați răniți, înghesuiți unul în altul ca mărfurile. Peste țipătul pescărușilor și zgomotul motoarelor de vase, străbătu un sunet ciudat, pe care-l auzise de la distanță, dar de data asta mai puternic – un cor sfâșietor de suspine și vaiete, adulți plângând, implorând ajutor, milă. Acest zvon o făcu să se înfioare. Niciunul dintre răniți nu primea ajutor de vreun fel în timp ce așteptau navele sanitare.

— Doamne Dumnezeu, ai milă de ei, spuse sora ce stătea lângă Julia la proră. Bătălia de la Fair Oaks a avut loc acum patru zile. Sărmanii de ei au zăcut aici în tot acest timp, așteptând ajutor.

Julia fu atât de îngrozită de mulțimea de soldați răniți, încât nu putu răspunde. Nici să se miște. Roata cu zături se opri, iar marinarii coborâră pasarela pentru ca pasagerii să poată debarca, dar ea nu se putea vedea coborând de pe vapor și pășind în coșmarul de pe țărm.

— Ei bine, spuse călugărița oftând, cred că a venit timpul să trecem la treabă. O luă de braț pe Julia de parcă ar fi fost vechi prietene și o împinse în jos pe pasarelă, urmându-le pe celelalte călugărițe și infirmiere.

Julia păși în marea de soldați răniți de parcă și-ar fi croit drum printr-o apă rece ca gheața. Strigătele soldaților se întetiră când văzură ajutoarele venind în sfârșit. Unii se întindeau către femei, prinzându-se de poalele fustelor, implorând ajutor, strigând de durere și de sete. Doctorul McGrath avusese dreptate: nu semăna deloc cu epidemia de pojar. Julia nu știa de unde să înceapă. Celelalte infirmiere voluntare arătau la fel de copleșite.

Julia se uită la soldatul cel mai apropiat de picioarele ei. Hainele lui murdare erau pline de sânge de la o rană

larg deschisă la stomac care nu fusese tratată. Muștele roiau în jurul lui. Ochii lui se holbau pierduți spre cer. Se întoarse repede de la priveliștea înspăimântătoare și văzu că soldatul aflat de cealaltă parte era pe moarte, de abia mai horcăia. Peste tot în jurul ei văzu bărbați cu fețe palide, murdari de sânge și noroi, bărbați cu brațe și picioare rupte.

Șocată, Julia începu să tremure din tot corpul. Își dorise să ofere alinare așa cum făcuse cu Ellis Miller, dar priveliștea aceasta era dincolo de orice închipuire. Cum ar putea ea alina trei mii de soldați? Nu avea destule cuvinte, nu avea destulă putere pentru a face față unei asemenea nevoi. Întoarse spatele soldaților suferinzi, așa cum făcuse și la Bull Run, și fugi spre vapor. Nimic nu se schimbase. Ea nu se schimbase.

Nu se opri din fugă până nu ajunsese înapoi pe puntea vasului, trăgând adânc în piept aerul fetid, încercând cu disperare să nu i se facă rău. Mâinile și picioarele îi erau fără vlagă și nu o ascultau. Lumea părea că se învâрте amețitor.

Tocmai când crezu că va leșina, una dintre surorile de caritate o apucă pe Julia și o așeză cu forța pe un scaun de pe punte, apoi o puse să-și țină capul între genunchi.

— Ține-ți capul jos până îți trece amețeaua, porunci ea.

— Am făcut o mare greșeală, spuse Julia, plângând. Fusta îi înăbușea vocea. Nu ar fi trebuit să vin niciodată aici.

— Într-adevăr așa este. Dar ascultă-mă. Sărmanii aceștia au nevoie de ajutor și nu e timp să te întorci în Washington ca să trimiți altă infirmieră să te înlocuiască. Nu ai de ales decât să treci la treabă.

— Nu pot! Nu pot nici să mă uit... sau să ascult. Își acoperi urechile pentru a opri strigătele jalnice, dar pentru mirosul îngrozitor nu era nicio soluție. Nu pot să fac asta! Nu pot!

— Niciuna dintre noi nu poate face asta de una singură. Dar Tatăl nostru Ceresc ne poate da puterea și

curajul pentru a înfrunta chiar și iadul dacă îi cerem – și acest loc chiar este iadul.

— Nu știi cum să... Nu am mai văzut niciodată așa...

— Bineînțeles că nu ai mai văzut. Crezi că viața mea de la mănăstirea din Maryland m-a pregătit pentru așa ceva? Este înspăimântător să fii martor la o asemenea suferință. Dar pe drum încoace m-am rugat pentru putere de la Dumnezeu. Și acum mă rog ca acei soldați să vadă compasiune în ochii mei, nu groază. De una singură nu aș putea face niciodată față nici măcar pentru o clipă la așa ceva. Dar știu că Dumnezeu m-a chemat aici. El te-a chemat și pe tine?

Julia își aminti de binecuvântarea lui Dumnezeu din noaptea în care murise Ellis, de convingerea pe care o avusese, anume că El voia ca ea să-l slujească Numele.

— Da... așa am crezut, dar eu...

— Bun. Atunci vei putea face asta. Ca apostolul Pavel, putem face totul în Cristos care ne întărește.

Călugărița avea dreptate. Așa trecuse Julia peste noaptea în care murise Ellis. Îi ceruse ajutor lui Dumnezeu, și El o ajutase. Numai că mândria ei prostească o făcuse să creadă că va putea înfrunta orice de una singură. O irita faptul că doctorul McGrath o cunoscuse mai bine decât se cunoștea ea.

— Eu sunt sora Irene, spuse călugărița. Tu cum te numești?

— Julia Hoffman.

— Julia, Îl cunoști pe Iisus Cristos? Știi cum să te rogi?

— Da, soră. Ș-știu.

— Bun. Acum ridică-ți capul. Ridică-te încet în picioare. Începe prin a te ruga pentru putere și nu te opri până când termini tot ce ai de lucru. Nu te uita la câte mii de soldați sunt. Uită-te la fiecare ca la un singur suflet în suferință. Ajută-l. Apoi ajută-l pe următorul, și apoi pe următorul. Câte unul o dată.

— Nu știu ce să le spun.

— Mulți dintre bărbații aceștia vor muri. Nu au

nevoie de cuvinte frumoase. Ei au nevoie să-L vadă pe Iisus Cristos în tine, oferindu-le o cană de apă rece în numele Lui, oferindu-le dragostea și mila Lui.

Călugărița o luă pe după mijloc pe Julia și o conduse din nou pe pasarelă până pe țărm.

— Adu-ți aminte de cuvintele lui Isaia: „Cei ce se încred în Domnul își înnoiesc puterea... umblă și nu ostenesc”.

— Mulțumesc, șopti Julia, tremurând.

Privi din nou imaginea teribilă, întrebându-se de unde să înceapă. Unul dintre doctorii Comisiei Sanitare preluase conducerea, împărțind activitățile ce trebuiau făcute, dând ordine. Se încruntă când văzu fața Juliei, care știa că probabil arăta palidă ca moartea.

— Umples o găleată cu apă, îi spuse el. Este o pompă lângă gară. Soldații ăștia au nevoie să bea ceva pe căldura asta.

Contrabandiștii erau deja ocupați cu descărcatul lăzilor de provizii medicale, alimente și găleți goale din calele navei sanitare. Julia luă un polonic și o găleată și își croi drum prin marea de trupuri albastre spre pompă. Recită ca pentru sine rugăciunea *Tatăl Nostru* în timp ce mergea, încercând să nu privească la trupurile mutilate, încercând să nu i se facă rău de la mirosul fetid al morții care o înconjură. O negresă ce stătea la ieșirea din magazie o ajută să pompeze apa.

Oh, Dumnezeule, ajută-mă. Te rog, se rugă ea când ridică găleata plină și trecu la treabă.

Primul om la care ajunsese avea un pansament plin de sânge în jurul coapsei, la încheietură. Fața lui era lac de sudoare, buzele îi erau arse, ochii împăienjeniți de durere. Ea îi ridică ușor capul și îi dădu să bea apă.

— Mulțumesc. Oh, mulțumesc, murmură el. Dumnezeu să vă binecuvânteze.

Merse mai departe la următorul, încercând să nu neglijeze pe nimeni, dar soldații zăceau peste tot, risipiți pe jos. Mulți dintre ei erau deja morți, leșurile lor umflându-se în soarele fierbinte. Nu era destul personal

pentru a-i ajuta pe cei în viață, cu atât mai puțin pentru a colecta și îngropa cadavrele.

Ea îngenunche iar și iar, întorcându-se la pompă de fiecare dată când găleata se golea. Pentru că făcea un du-te-vino continuu cu greutate, era mulțumitoare pentru antrenamentul făcut în spălătorie. În tot acest timp, Julia continuă să se roage disperată pentru putere și pentru curaj ca să nu leșine. Și gura ei era uscată de sete.

— C-cred că mor, șopti un băiat când ea îi ținu capul sus. Nu vreau să mor...

— Nu te da bătut, îl îndemnă ea. Rezistă. Au venit ajutoare.

Într-un final, Julia ajunsese la doctorul care preluase conducerea. Acesta îngenunchea lângă unul din soldații netratați, dar când o văzu pe Julia își ridică privirea.

— Doamnă, puteți veni un minut?

Ea se îndreptă spre el. Doctorul avea trusa medicală deschisă, un cateter în mână și ea se rugă să nu cumva să o roage să-l asiste în tratarea rănilor.

— Oamenii aceștia nu au mâncat de câteva zile, spuse el, aplecându-se peste soldat. Spune femeilor să facă un terci din făină de porumb. Să adauge vin sau orice alt întăritor găsești. Trebuie să începem să le dăm și mâncare nu numai apă.

— Da, domnule doctor.

Julia nu mai gătise niciodată terci sau orice altceva, dar o făcu în acea zi. Ea împreună cu celelalte infirmiere munciră fără încetare până când se făcu prea întuneric să mai vadă ceva. La una din numeroasele ture pe care le făcea Julia până la vapor pentru alimente, sora Irene o opri și o obligă să stea jos și să mănânce puțină slănină cu un pesmet. Atunci gustă Julia pentru prima oară mâncarea obișnuită a soldaților și era sigură că o să-și rupă dinții când încercă să mănânce pesmetul tare ca piatra. După aceea, își continuă munca la lumina lumânării până se consumă ceara. Picioarele îi erau atât de obosite de la cât se ghemuise lângă soldați toată ziua, că acum abia o mai țineau. Într-un final merse clătinându-se până la cabina sa

de la bordul navei pentru câteva ore de odihnă.

În zori se trezi când răsări soarele, hrănindu-i pe soldați la micul dejun. Comisia Sanitară strânse în sfârșit o echipă de muncitori negri ca brancardieri și aceștia începură să îi ducă pe răniți la bordul navei. Nefiind îndrumați și organizați, muncitorii îi lăsau pe sărmanii răniți la întâmplare oriunde găseau loc: în cabine, pe toate punțile, pe coridoare sau chiar pe scări. Soldații urlau de durere când brancardierii se loveau de pereți sau cineva se împiedica de unul dintre ei pe puntea supraaglomerată. După-amiaza târziu, fiecare centimetru pătrat din vasul *Potomac Queen* era plin de soldați suferinzi, unii zăcând pe saltele, majoritatea pe paturi din paie. Nava sanitară avea o capacitate de două sute cincizeci de oameni, dar mult mai mulți erau în final înghesuiți la bord.

Julia își croi acum drum printre răniți cu apă caldă și săpun, spălând noroiul, sudoarea și sângele de pe fețele și mâinile lor. Le ducea și câteva vorbe bune odată cu hrana sau pătura ori o înghițitură de coniac pentru a le ușura durerea. Șoaptele lor de recunoștință o mișcară până la lacrimi. Malaria și dizenteria slăbiseră deja mulți soldați care fuseseră în zonele mlăștinoase înainte să fie răniți. Unii erau pe moarte și o știau. Ea se rugă pentru ei și îi îndemnă să se încreadă în promisiunile lui Cristos.

Julia se simțea plină de praf și sudoare, fusta ei era murdară și pătată de sânge. Își prinsese părul de mai multe ori fără oglindă și pe fugă. Dar continuă să muncească, rugându-se neîncetat pentru putere, oferind ajutor în orice fel putea atât timp cât o mai țineau puterile. I se spusese că trebuiau să sosească voluntari de la Comisia Creștină. Aceștia aveau să ajute la treaba foarte multă care mai era de făcut.

În după-amiaza celei de-a doua zile, Julia îngenunche pe punte, încercând să îi dea apă cu limba unui soldat ce avea febră, când auzi pe cineva strigându-i numele.

— Domnișoară Hoffman? Julia Hoffman?

Ea își ridică privirea, uimită să-l vadă pe reverend Nathaniel Greene aplecat spre ea. Fața lui frumoasă

pistruiată arăta prăfuită și obosită; părul blond strălucea ca aurul în soare. Când îl văzu, Juliei îi dădură lacrimile.

— Chiar sunteți dumneavoastră, spuse el când se ghemui lângă ea. Nu-mi vine să cred. Nu m-am așteptat niciodată să vă văd aici.

— Și eu mă bucur să vă văd, reuși ea să spună.

— Am auzit că sunteți în Washington, lucrând la un spital militar. Trebuie să spun că sunt foarte surprins să vă văd... Dar cum ați ajuns aici?

— Am citit în ziar despre Comisia Sanitară că avea nevoie de infirmiere voluntare pentru vapoarele-spital. Am vrut să ajut.

El se uită în jur la puntea supraaglomerată, apoi făcu semn către sutele de soldați ce așteptau încă pe țărm.

— Sunt sigur că niciodată nu v-ați imaginat că veți vedea așa ceva. Trebuie să vă fie foarte greu să faceți față atâtor suferințe. Știu că mie îmi e. Ochii lui îi întâlneau pe ai ei din nou și ea îi văzu îngrijorarea, nu numai pentru soldații răniți, ci și pentru situația ei. Nu-i veni să creadă.

— M-am purtat rușinos la Bull Run, domnule reverend, și de atunci mi-a părut atât de rău...

— Nu este nevoie să vă cereți scuze, domnișoară Hoffman.

— Vă rog, spuneți-mi Julia. Ea speră că nimeni, nici chiar soldatul pe jumătate conștient de care îngrijea, nu observase că Nathaniel i se adresase cu „domnișoară”.

— Nu trebuie să te justifici pentru ce s-a întâmplat la Bull Run, Julia. Niciunul din noi nu a fost pregătit în acea zi. Dar acum... se pare că te-ai revanșat din plin.

Vocea lui deveni foarte blândă. Continuă să se uite lung la Julia ca și când nu și-ar fi putut dezlipi ochii de ea. Ea se întrebă, la început, dacă motivul era că abia mai putea fi recunoscută în condiția mizeră și dezordonată în care se afla. Dar în timp ce el continua să o privească lung, Julia fu uimită să vadă că privirea lui era plină de admirație.

— Eu tocmai am ajuns, spuse el într-un final. Spune-mi cum pot să ajut. Ce aş putea face?

— Ne-ați putea ajuta să hrănim pe toată lumea. Și știu că mulți soldați ar aprecia orice mângâiere sau rugăciune din partea dumneavoastră, domnule reverend.

— Nu este nevoie să-mi spui așa își duse gânditor degetele la gulerul costumului clerical. Spune-mi Nathaniel. Și dacă îmi spui unde aș putea găsi mâncarea, voi ajuta cu mare plăcere.

— Îți voi arăta. Lăasă ușor capul soldatului pe spate. Julia încercă să se ridice, dar picioarele ei, slăbite de oboseală, cedară brusc și ea căzu într-o parte peste soldatul rănit. Acesta urlă de durere și lovi puternic cu mâinile fața Juliei trântind-o pe punte. Nathaniel se grăbi să-i sară în ajutor.

— Julia! Ești bine?

Ea era buimăcită. Obrazul îi ardea în locul unde fusese lovită. Dar era mai îngrijorată de soldatul pe care-l rănise ea.

— Îmi pare rău! Oh, Doamne Dumnezeule. Trebuie să-l ajutăm, Nathaniel. Sărmanul om. Are nevoie de ceva pentru durere.

— Ce trebuie să fac?

— Ține-l nemișcat puțin. Julia nu mai administrase niciodată cloroform, dar le văzuse pe celelalte infirmiere făcând asta de zeci de ori în ultimele două zile. Se năpusti la cutia cu materiale sanitare și găsi o sticlă cu anestezic. În timp ce Nathaniel îl ținea pe soldatul care gemea, Julia turnă o cantitate mică de cloroform pe o bucată de pânză și o puse pe fața soldatului. Până ce adormi el, și Julia rămase fără vlagă.

Nathaniel îi dădu drumul soldatului, apoi puse ușor mâna pe umărul Juliei.

— Te simți bine? Ar trebui să-ți îngrijești ochiul. Mă tem că ți se va umfla unde te-a lovit.

Zâmbi obosită, în timp ce-și șterse maxilarul.

— Sunt nevoi medicale mult mai mari aici decât problema mea. Voi fi bine. Văzu pieptul soldatului ridicându-se și coborând în somn, rugându-se în gând pentru sănătatea lui.

— Julia...

Când Nathaniel se opri, ea își ridică privirea spre el. Pastorul se holba mut la ea. Când în sfârșit vorbi, se bâlbâi.

— Ești-ești uimitoare. Ce ai făcut... ai fost atât de grijulie... și... pricepută.

Julia știa că ar fi trebuit să se simtă învingătoare. Realizase ceea ce își propusese aproape cu un an în urmă, și anume să câștige în sfârșit respectul și admirația pastorului. El o privea așa cum ea visase demult. Dar cuvintele lui de apreciere nu o satisfăceau așa cum ar fi crezut. Ieri fugise pentru a doua oară de soldații aflați în suferință și știa prea bine că infirmiera grijulie și pricepută pe care o văzu el, era o prefăcătorie.

— Te-nșeli cu privire la mine, spuse ea. Nu aș putea face niciodată așa ceva cu propriile mele puteri. A trebuit să mă rog pentru putere încă de când am ajuns aici.

Cuvintele ei păreau să îl atragă și mai mult.

— Și pot vedea că El a răspuns acelor rugăciuni. Slujim unui Dumnezeu minunat, nu-i așa, Julia?

Julia își dădu atunci seama că ea căuta aprecierea lui Dumnezeu, și nu al lui Nathaniel. Gândul acesta o ului într-atât, încât nu, îi răspunse și abia îi mai auzi următoarea întrebare.

— Când te întorci la Washington?

— Poftim...? O... cred că vasul pleacă mâine în zori.

— Voi veni și eu în Washington peste câteva săptămâni. Aș vrea să te vizitez, dacă se poate.

Cuvintele lui o buimăciră tot atât de mult ca lovitura pe care o primise.

— Bineînțeles.

— Unde te pot găsi? întrebă el. Cum se numește spitalul la care lucrezi?

Interesul subit al pastorului pentru ea o tulbură pe Julia, dar avu prezența de spirit să îl îndrume spre pensiune și nu spre spital. Ultimul lucru pe care îl dorea era ca Nathaniel Greene să descopere că ea mințise pentru a deveni infirmieră.

— Ar fi minunat să te văd când vei veni în Washington, spuse ea, ca prin vis. Nu prea cunosc mulți oameni acolo în afara congresmanului Rhodes.

În timp ce vorbeau, îl conduse pe pastor prin labirintul de soldați răniți și îi arătă unde să găsească mâncarea pentru pacienții lor. Apoi toate gândurile ei se îndepărtară de Nathaniel când se apucă iar de treabă. Lucră umăr la umăr pentru o scurtă vreme, până când Nathaniel fu chemat să se roage cu un muribund. După aceea nu-l mai văzu.

Târziu după ce se întunecă, sora Irene veni lângă Julia care era îngenucheată lângă un pacient și o luă de braț, ajutând-o să se ridice în picioare.

— Vino, draga mea. Ai făcut destul. E timpul să dormi și tu puțin.

— Dar nu mai am pat, soră. A fost nevoie de spațiu, așa că i-am lăsat să pună soldați răniți și în cabina mea.

— Cred că este un colț liber în camera noastră.

Genunchii Juliei erau așa de slăbiți, că abia putu merge. Ea și sora Irene se țineau una de cealaltă în timp ce mergeau clătinându-se spre micuța cabină de sub punte a călugărițelor. Celelalte trei surori dormeau deja pe podea pentru că își donaseră saltelele. Julia luă pătura oferită de soră și se ghemui lângă ea pe jos. Sora Irene nu mai arăta atât de impecabil – și arăta surprinzător de tânără – fără bonetă pe cap.

Epuizată peste măsură, Julia se gândi că legănatul ușor al vasului și clipocitul valurilor o vor adormi repede. Dar rămase cu ochii larg deschiși, holbându-se la tavanul placat, cu dureri în tot corpul.

— De ce ești aici, Julia?

Vocea înceată a surorii Irene veni din întuneric, întrebarea ei străpungând inima Juliei de parcă Dumnezeu sau unul din Îngerii Lui ar fi întrebat-o. Închise ochii și pentru o clipă fu înapoi acasă în salon, îmbrăcată în satin și dantelă și fuste cu cercuri, sorbindu-și ceaiul de după-amiază cu musafirii.

— Vreau ca viața mea să aibă un rost, spuse ea încet.

— Eu fac pâine la mănăstire, spuse după o clipă sora Irene. La început părea o sarcină mai neînsemnată, mai ales pentru o femeie care dorea să-și dedice viața lucrării lui Dumnezeu. Oricine ar putea face pâine, după ce i s-a arătat cum se face. Și bineînțeles că se mănâncă tot atât de repede pe cât se și face, iar a doua zi trebuie să o iau de la capăt. Dar am învățat că orice lucru ai face contează dacă este făcut pentru Domnul și în conformitate cu scopul Lui. Viața ta va conta în ochii Lui.

— Dar chiar și coacerea pâinii pare mai importantă decât să te îmbraci în haine frumoase și să servești ceaiuri și să participi la petreceri.

Călugărița se răsuci cu fața spre Julia.

— Dumnezeu ne pune pe fiecare în locuri diferite, cu misiuni diferite. Dar indiferent unde ne aflăm, porunca cea mai mare a lui Dumnezeu este să iubim, atât pe dușman cât și pe aproapele nostru. Dacă facem asta, viața noastră va căpăta un rost fie că suntem la o petrecere, fie că suntem pe o navă sanitară.

— Eu am venit aici din motive egoiste, se trezi Julia mărturisind. Cineva m-a acuzat că sunt superficială și răsfățată... și avea dreptate. Am venit aici să-i dovedesc că s-a înșelat. Am vrut să dovedesc că pot fi plină de compasiune și iubitoare. Și astăzi o făcuse. Câștigase în sfârșit admirația lui Nathaniel. Și atunci de ce părea victoria atât de lipsită de valoare? Am vrut să mă schimb, soră Irene. Dar singurul lucru care s-a schimbat este locul în care mă aflu și ceea ce fac. Eu încă sunt egocentrică. Încă fac toate aceste lucruri din motive egoiste, și nu din dragoste.

Călugărița rămase tăcută mai multă vreme. Julia fu încă o dată conștientă de jalnicele strigăte și gemete din afara cabinei care nu încetau niciodată. Apoi sora spuse:

— Poți lua o hotărâre și îți poți propune să faci orice – să frământai aluat de pâine, să-i îngrijești pe răniți, să schimbi pansamente. Dar nu ne putem propune pur și simplu să-i iubim pe ceilalți. Singura cale de a iubi așa cum dorește Dumnezeu să iubim este ca Duhul Sfânt să

iubească prin noi, atunci când îi lăsăm pe El să ne conducă viața. Ne-am rugat pentru putere în aceste ultime zile, Julia, și Dumnezeu ne-a răspuns la rugăciune. Acum trebuie să ne rugăm pentru dragoste.

— Unii oameni sunt greu de iubit, spuse Julia, gândindu-se la James McGrath. îi îndepărtează pe ceilalți și nu par să-și dorească nici măcar o prietenie.

— Știu. Am întâlnit și eu astfel de oameni și știi ce? Aceștia sunt cei pentru care trebuie să ne rugăm cel mai mult. Pentru că ei au nevoie cel mai mult de dragostea noastră.

Capitolul 15

Mechanicsville, Virginia *iulie, 1862*

Phoebe își suflecă pantalonii deasupra genunchilor și își făcu drum prin pârau Beaver Dam. Sperase să fie singură câteva minute ca să-și spele șosetele și cămașa de rezervă în apa lină, dar auzi râsete și vocile camarazilor care veneau pe cărare în jos prin pădure și înțelese că nu va mai avea parte de intimitate pentru mult timp. Vocea de băiețăș a lui Ted răsuna peste a celorlalți.

— Hei, faceți liniște puțin. Ascultați...

Sunetul ramurilor ce trosneau și cel al tropăitului de picioare se opri. Phoebe ascultă și ea. Dincolo de sunetele obișnuite ale unei veri fierbinți cu insecte bâzâind și ape curgând ea auzi clopote în depărtare.

— Auziți? întrebă Ted. Sunt clopotele bisericii din Richmond. Atât de aproape ne aflăm.

— Ei bine, atunci ce mai așteptăm? întrebă unul din soldați. Să mergem să dăm foc locului și să-l spânzurăm pe bătrânul Jeff Davis de un par! Ceilalți ovaționară. Râsetele continuară.

Phoebe termină repede de clătit hainele și ieși la mal pentru a-și lua ghetete. Soldații veniseră să se scalde în pârau și deja începură să se dezbrace. Ea nu voi să mai rămână prin preajmă.

Lui Phoebe îi era ciudă că ei erau liberi să facă ce voiau. Uniforma ei de lână era atât de călduroasă și de aspră pe căldura toropitoare din iulie, încât se simțea ca

arsă pe rug. Pe față îi curgea sudoare și cămașa ei era udă learcă la subraț, în ciuda faptului că intrase puțin în râu. Ted părea deja mai răcorit, numai cu pantalonii pe el. Phoebe speră că el se distra mult prea bine ca să observe că ea pleca, însă nu avu acest noroc.

— Hei, unde pleci? Nu vrei să te răcorești puțin? o întrebă el.

— M-am răcorit deja.

— Să știi că nu ești foarte curat. Nu te supăra, Ike, dar încă puți. Și de ce porți atâtea haine? Pentru Dumnezeu, dă-ți jos odată afurisita aia de cămașă.

Phoebe își scoase lent cămașa din pantaloni și desfăcu un nasture, trăgând de timp.

— Oare de ce nu am atacat până acum orașul Richmond, Ted? Suntem așa de aproape, avem atâția soldați și arme... Ce crezi că mai așteptăm?

El păru puțin nedumerit de schimbarea bruscă a subiectului. Dar apoi mușcă momeala exact așa cum sperase ea.

— Așteptăm întăriri. Sunt prea mulți rebeli și au săpat șanțuri peste tot în jurul orașului Richmond exact ca și în Yorktown. Trebuie să ne instalăm prima dată artileria grea și apoi să îi bombardăm de să nu se vadă. Apoi vor înainta și trupele.

— Da' generalul McClellan nu și-a învățat lecția ultima oară? întrebă ea, retrăgându-se discret spre cărare. Ted își desfăcea nasturii de la pantaloni și ea voi să o ia la fugă. Rebelii ăia știu foarte bine să nu stea să aștepte ca să-i luăm noi la țintă.

— De ce nu te duci să-i spui asta direct Micului Mac, Ike? Cred că s-ar bucura de sfatul tău. Ted afișă un rânjet ciudat, de parcă ar fi pus ceva la cale. Phoebe nu voi să mai zăbovească pentru a afla despre ce era vorba.

— Asta am să și fac, spuse ea, și intră în pădlire de parcă ar fi intenționat să mărșăluiască direct spre cortul generalului. Auzi râsete înăbușite înapoia ei și își dădu seama că ar trebui să fugă, dar era desculță. Când se opri să se încălțe, camarazii o atacară.

Ted conducea atacul, râzând și imitând tipătul rebelilor atât de bine, încât o trecură fiori. Phoebe încercă să opună rezistență, dar ei erau prea mulți și totodată nu voia să-i lovească fiindcă pentru ei era o joacă. O târâră până la malul râului, scoțându-i ghetele și pantalonii pe drum. Dar numai dacă ar fi lăsat-o inconștientă ar fi putut să-i dea jos cămașa și haina unionistă. Își ținea cămașa cu amândouă mâinile.

— O să mă înecați, tipă ea, zbatându-se. Nu știu să înot!

— Dar nu-ți ajunge nici peste cap apa aia. Ted râse, strigă și fluieră când o aruncară în apă. O clipă mai târziu, toți se aruncară după ea.

— Hei, fără resentimente, bine? întrebă el, înaintând cu greu spre ea.

— Nuu, chiar îmi place. Și așa și era. Fără uniforma de lână, Phoebe se simți răcorită pentru prima dată din primăvară, când căzuse în râul revărsat.

— Ești cel mai ciudat flăcău pe care-l cunosc, spuse Ted. Imaginează-ți, să porți salopeta care ține așa cald pe sub haine tot timpul, chiar și în toiul verii.

Drept răspuns, Phoebe îl prinse pe Ted de umeri și îl împinse sub apă.

În acea după-amiază, păzeau tranșeele pe care le săpaseră lângă pârau Beaver Dam, când pichetele unioniste veniră foarte repede din Mechanicsville cu vești proaste.

— Cel puțin cinci brigăzi ale Confederației au trecut râul Chickahominy, raportară ei. Rebelii se îndreaptă spre noi. Va avea loc o bătălie.

Se lăsă o tăcere tensionată, în timp ce Phoebe și ceilalți își verificară rapid muniția și se asigurară că armele le erau încărcate corespunzător și baionetele fixate. Apoi așteptară, cu inimile bătându-le puternic, atenți la orice semn al inamicilor. Era prima luptă la care participa Phoebe, după cea de la Williamsburg, și îi era teamă.

— Ți-am spus că rebelii ăia n-or aștepta după noi să

ne pregătim tunurile, îi șopti ea lui Ted.

— Presupun că Micul Mac nu ți-a ascultat sfatul, nu-i așa? rânji scurt și nervos. Phoebe văzu încordarea trupului lui subțirel și a mâinilor lui. ce se frământau și pricepu că și lui îi era teamă. Îl înghionti jucăușă cu cotul.

— Nu am apucat să îl avertizez, ai uitat? Un nebun m-a atacat prin surprindere.

Se auzea un greier prin apropiere și Ted sări.

— Cinci brigăzi, oftă el. Sfinte Sisoe!

Atacul Confederației veni ca o furtună de vară, cu nori de fum și o ploaie de gloanțe. Phoebe auzi sunetul ciudat pe care-l făceau gloanțele când zbârnâiau pe deasupra capului ei ca albinele. Se sforță să rămână calmă și să asculte semnalele de trompetă, în timp ce încărcă, țintea și trăgea și reîncărca în acea după-amiază lungă. Artileria zguduia pământul și câteodată fumul devenea atât de dens, încât nu-i vedea pe inamici decât când erau la doi pași. Mirosul de sulf umplu aerul ca o adiere a morții.

Phoebe era cu un ochi la Ted, îngrijorată ca nu cumva să uite din nou capsele detonante și să-și supraîncarce arma. Fața lui era neagră de la praful de pușcă și mâinile îi tremurau în timp ce scotocea în cutia cu cartușe pentru muniție, dar luptă curajos alături de ea fără a bate în retragere!

La câțiva metri depărtare, Phoebe văzu un soldat din compania ei secerat - era unul din soldații care o aruncaseră în pârau de dimineață. Carabina îi alunecă din mâini când fu trântit pe spate și Phoebe își dădu seama, după cum zăcea într-o baltă de sânge, că era mort. Strigătul de atac al rebelilor se învălmășea cu vaierele răniților și muribunzilor. Apoi urletul asurzitor al artileriei înăbuși toate celelalte zgomote. Toată după-amiaza, Phoebe apăra mica ei bucată de pământ, împotrivindu-se instinctului aproape copleșitor de a fugi din calea rebelilor care atacau în valuri.

Când se întunecă, lupta luă sfârșit. Lumina lunii dezvăluia privirea uimită din ochii fiecăruia. Puțini mai vorbeau. Mușchii o dureau de la atâta încordare, de parcă

ar fi muncit din greu o zi întreagă. În viața ei nu mai fusese atât de însetată. În timp ce ea și Ted își croiau cu grijă drum spre pârau să-și umple iar gamelele, văzură trupurile soldaților rebeli zăcând de-a lungul malului unde ea și ceilalți înotaseră de dimineață. Părea că trecuse de atunci o veșnicie.

— Am câștigat lupta, Ted, spuse ea ca să curme tăcerea cumplită.

— Cred că le-am arătat de ce suntem în stare. Vocea lui tremurândă nu era deloc entuziasmată.

Noile ordine sosiră după câteva minute – trebuiau să se retragă. Soldații epuizați se holbară unii la alții, zăpăciți. Nimeni nu credea că era adevărat.

— De ce să renunțăm la pământul pentru care ne-am riscat viețile în după-amiaza asta? Întrebă Ted.

— Trebuie să fie o greșeală, spuse Phoebe.

Dar nu era. Într-o oră, colonelul Drake ordonă regimentului lor să intre în formație și să înceapă retragerea pe o distanță de peste șase kilometri, mărșăluind spre Mlaștina Boatswain.

În următoarea zi, îngrozitorul coșmar păru să se repete. Rebelii îi ajunseră din urmă și îi atacară din nou lângă Gaines' Mill. Încă o dată, Phoebe se află față în față cu moartea și era convinsă că pe ea o caută. Se târî prin noroi și fum toată ziua, încercând arma, trăgând și reîncărcând până ajunse la ultimele două cartușe din încărcător. Când soarele sta să apună, rebelii reușiră să străpungă liniile yankeilor în câteva locuri și părea că aveau să moară cu toții. Dar apoi auzi trompeta care suna retragerea și îl înghionti pe Ted să se ridice în picioare și se ascunseră în umbra serii cu ceilalți soldați uniونيști, dincolo de râul Chickahominy, la adăpost.

Lupta fusese atât de aprigă și pierderile ambelor părți atât de numeroase, încât Phoebe crezu că războiul se va încheia din lipsă de soldați. Aproape o treime din soldații din compania ei fuseseră răniți sau uciși, însă ea și cu Ted scăpaseră nevătămați pentru a doua oară. Un glonț trecuse prin mâneca uniformei lui Ted, lăsând o gaură, dar,

din fericire, fără a-i nimeri brațul. Faptul că supraviețuiseră două zile la rând luptei barbare, părea o minune.

Apoi mai primiră niște ordine fără noimă. Se retrăgeau din nou spre Harrison's Landing, o tabără fortificată pe râul James, la peste patruzeci de kilometri sud de Richmond. Lui Phoebe nu-i veni să creadă.

— După atâta timp și după tot efortul să ajungem aici? spuse ea. Nici măcar nu am fost învinși! De ce mergem înapoi?

Ted scutură din cap, pentru că nu-i veni să creadă.

— Eram destul de aproape de Richmond pentru a le auzi blestematele de clopote de la biserică.

Retragerea continuă, regimentul lui Phoebe trecând mlaștina White Oak pe timp de noapte. Dar goana rebelilor continuă și ea. Aceștia atacară din nou la răscrucea de la Glendale, cele două armate angajându-se într-o altă bătălie barbară, în urma căreia mai muriră niște soldați pe care Phoebe îi cunoștea încă de pe vremea când făceau instrucție. Zilele de luptă necruțătoare îi lăsară pe Phoebe și pe Ted foarte slăbiți și resemnați cu gândul că oricând ar putea veni rândul lor să moară. Dar chiar dacă frontul unionist rezistă la Glendale, ordinele erau din nou să se retragă pe timpul nopții.

— De ce ne lăsăm hăituiți de Bobby Lee ca niște iepuri speriați? se întrebă Phoebe. Ted scutură din cap, zăpăcit.

Un alt marș lung după o altă luptă grea îi epuiză pe toți. Pe Phoebe o duruse capul toată ziua, și credea că e de la zgomotul luptei. Dar când urca din greu pe dealul Malvern, unde plănuiau să ridice tabăra peste noapte, i se făcu rău. Dintr-odată simți că-și pierde cunoștința și i se făcu rău de la stomac, căzu în genunchi, cu capul în pământ, nefiind în stare să mai facă vreun pas. Ted veni grăbit lângă ea.

— Ei, nu te opri acum. Încă nu am ajuns sus.

Când ridică privirea spre el, o cuprinse un val puternic de amețelă și stomacul îi urcă în gât...

— Nu pot... să mă mișc...

— Ce s-a întâmplat? întrebă el, ghemuindu-se lângă ea.

— Nu știu... m-am simțit rău toată ziua.

— Hai să ajungem sus. Apoi te poți odihni. Ted o ajută să se ridice pe picioare. Amețeala era atât de puternică, încât fu nevoită să închidă ochii ca să-și revină. Se împletici tot restul urcușului pe dealul Malvern ca oarbă, sprijinindu-se de prietenul ei. Știa că dacă ar deschide ochii, ar leșina.

— Arzi ca o sobă, îi spuse Ted.

— Știu... Hainele lui Phoebe erau leoarcă de sudoare de parcă tocmai ar fi ieșit din apă.

În timp ce Ted instala cortul lor în vârful podișului, ea începu să tremure. El îi făcu patul și o înveli cu o pătură, dar frisoanele n-o lăsau. De îndată ce cortul fu gata, ea se târî înăuntru și adormi. În timpul nopții deliră din cauza febrei.

— Sigur ai luat friguri de baltă de la mlaștinile blestemate prin care am mărșăluit, spuse Ted următoarea dimineață. În timpul apelului pentru bolnavi, o ajută să meargă până la cortul medicului, unde mai erau mulți soldați cu febră. Doctorul le administra la toți chinină și îi trimise înapoi la companiile lor. Nu-și permitea să ocupe spațiul cu bolnavi de malarie când avea curând să trateze răniți de pe front.

Rebeli atacară mai târziu în acea dimineață. Începură cu un baraj de artilerie. Phoebe și Ted stăteau ghemuiți, așteptând să se termine și rugându-se să nu fie loviți. Apoi urmă asaltul. Când infanteria rebelă înaintă spre deal, tunurile unioniste deschiseră focul. Obuzele îi răsturnau pe rebeli ca pe niște piese de domino.

— Trebuie să fii tare curajos pentru a continua să urci dealul în aceste condiții, îi spuse Phoebe lui Ted peste vacarmul armelor. Ea și-ar fi dorit ca măcelul să înceteze. Nu credea că va mai suporta să vadă vreun soldat murind. În plus, avea nevoie de odihnă. Nu știa dacă de la căldura de afară sau de la febră, dar fața îi era lac de sudoarea ce

îi intra în ochi.

— Nu arăți prea grozav, spuse Ted. Ar fi mai bine să te duci în cortul nostru și să mai iei niște chinină.

Phoebe nu voia să fie bolnavă. Nu putea fi bolnavă. Dacă ajungea în spital doctorul avea să afle că e fată.

— Sunt bine, insistă ea, dar vorbi clănțănind din dinți.

Ted îi luă arma din mâinile tremurânde.

— Haide! Ia-mă pe după gât. Te duc eu înapoi.

Phoebe dormi în timpul bătăliei de pe dealul Malvern. Răpăitul armelor și gemetele răniților se amestecau în coșmarurile ei febrile, încât nu mai știa ce e vis și ce e realitate. Apoi se lăsă tăcerea. Când se trezi, Ted îi ridica încet capul ca să înghită niște chinină. În cort era destulă lumină pentru a-i vedea fața îngrijorată.

— S-a încheiat lupta? întrebă ea.

— Este noapte, Ike. Ai dormit toată ziua. Te simți mai bine?

— Dar cum s-a terminat bătălia? aruncă pătura și încercă să se ridice, convinsă că trebuia să se întoarcă și să lupte ca să nu intre în bucluc. Ted o ținu.

— S-a terminat. Confederația s-a retras în sfârșit. Dar, Dumnezeu, cu ce pierderi. Ar trebui să-i vezi pe toți zăcând acolo pe deal. Unii sunt încă în viață și parcă s-ar mișca pământul. Îl văzu cu tremurându-se. Hei, ți-e foame? Vrei să fac niște cafea?

— Nu, mulțam. Am gustat cafeaua făcută de tine.

Ted zâmbi, însă nu foarte convingător.

— Ce s-a întâmplat, Ted?

— Te simți în stare să te ridici? Am primit ordine să strângem tabăra.

— Mergem după ei să-i terminăm o dată?

El scutură din cap.

— Ne retragem din nou. Înspre sud.

— În seara asta? Dar dacă rebelii sunt pe jumătate învinși, de ce nu stăm și să luptăm? Am câștiga teren.

— Nu știu de ce, spuse el furios. Nu mai știu ce fac afurisiții ăștia de generali. Dar știu că mulți soldați buni au

murit săptămâna asta și dacă plecăm înseamnă că au murit degeaba.

Phoebe se ridică încet în capul oaselor și roti privirea prin cort în lumina slabă. Dacă s-ar fi mișcat cu grijă, amețea nu mai era atât de rea. L-ar putea ajuta pe Ted să împacheteze și să se pregătească de plecare. Spera doar să aibă destulă putere să mășăluiască toată noaptea.

— Știi ce mă înfurie cel mai tare? întrebă Ted. Le-am spus tuturor negrilor să rămână unde sunt. I-am convins pe majoritatea dintre ei să nu vină după armata noastră, promițându-le că vom captura orașul Richmond și îi vom elibera pe toți. Dacă am fi eliberat Virginia ei ar fi fost pradă de război.

Fața lui arăta întunecată în penumbra cortului, trăsăturile lui de negru erau mult mai proeminente. Phoebe își aminti cât de curajos luptase în ultima săptămână și își dădu seama că în tot acest timp el se gândise la sclavi precum cei pe care îi lăsaseră în urmă la Hilltop, ca bunica lui.

— Au rămas în urmă, Ike, spuse el încet. Toate acele femei și toți copiii au rămas. Și acum sunt din nou sclavi.

Capitolul 14

Washington iulie, 1862

Julia se împiedică pe scările de la pensiune, prinzându-se de balustradă, prea obosită pentru a-și ridica picioarele. Când își mută geanta în cealaltă mână ca să apese pe clanță, ușa se deschise brusc dinăuntru.

— Domnișoară Hoffman, bine ați venit acasă, îi spuse proprietăreasa.

Julia nu ar fi crezut niciodată că sărăcicioasa pensiune sau proprietăreasa ei dichisită i s-ar putea părea primitoare, dar după ce trăise pe nava sanitară în ultima săptămână, acestea păreau într-adevăr îmbietoare. Julia purtase aceleași haine zi și noapte. Dormise și mâncase pe apucate. Nu-și mai amintea când avusese ultima oară vreme să se spele pe față sau să se pieptene.

— Am auzit o căruță oprindu-se și am văzut că erai dumneata, spuse femeia. Sărmana, arăți epuizată. Intră,

intră.

— Mulțumesc. Ca să fiu sinceră, sunt frântă.

— Cina este numai peste o oră... dar pot să-ți aduc ceva până atunci? O băutură rece?

Comportamentul neobișnuit al proprietăresei o surprinse pe Julia. Era mulțumitoare pentru schimbarea ce avuse loc, dar nu putu să nu se întrebe ce o pricinuisese.

— Aș putea face o baie fierbinte? întrebă Julia, abia îndrăznind să spere.

— Bineînțeles, dragă. Îi spun fetei de la bucătărie să-ți pregătească baia imediat.

Acasă, Julia ar fi putut cere o baie fierbinte oricând ar fi dorit, dar nu a apreciat niciodată acel lux. Acum ochii i se umplură de lacrimi la gândul că se va putea scălda în apă caldă.

— Mulțumesc frumos, doamnă, spuse ea.

— Cu toată plăcerea. Am citit în ziar despre treaba minunată pe care o faceți voi, infirmierele, pentru a-i ajuta pe sărmanii noștri răniți. Cel puțin o baie caldă să-ți ofer și eu în schimb. O, până nu uit, am ceva pentru tine. Scotoci printr-un sertar de la o masă din hol și scoase o scrisoare. A sosit când erai tu plecată.

Julia citi repede adresa expeditorului și văzu că era de la Hiram Stone, din Connecticut. Inima ei tresări de emoție. Zâmbi fără să își dea seama.

— De la un admirator, draga mea? întrebă proprietăreasa, privind-o.

— Da, cred că i-ați putea spune așa. Îi mulțumi din nou femeii și urcă scările până la camera ei.

Ferestrele rămăseseră închise în ultima săptămână, iar cămăruța era mai călduroasă decât o bucătărie la ora cinei. Aerul era stătut și mirosea a picioare nespălate de la chiriașul anterior. Julia încercă să deschidă una din ferestre, dar era peste puterile ei. Se lăsă pe pat pentru a citi scrisoarea lui Hiram, făcându-și vânt cu plicul.

Draga mea domnișoară Hoffman.

Sper că această scrisoare te va găsi sănătoasă. După cum vei observa din adresă, m-am întors din nou acasă, în

Bridgeport.

Am rezolvat cu contractul militar pentru care am venit în

Washington, așa că ultimele săptămâni am fost foarte ocupat.

Oricum, mă gândesc neîncetat la tine sau, în orice caz, la seara minunată pe care am petrecut-o acasă la domnul congressman Rhodes. Sper doar că amintirile tale cu privire la timpul petrecut împreună să fie la fel de plăcute ca ale mele și că te mai gândești și tu din când în când la mine.

Așa cum am promis, m-am interesat de cazul ciudatei crime din New Haven pentru tine. Numele celui împușcat și ucis era Eldon Matthews Tyler, în vârstă de șaizeci și unu de ani, bancher înstărit. Medicul implicat a fost doctorul James Joseph McGrath, în vârstă de treizeci de ani, care a avut o activitate medicală de succes printre cei mai înstăriți cetățeni din New Haven, înainte de tragedie. Se spune că doctorul a fost beat în noaptea crimei și fusese auzit certându-se cu domnul Tyler, totuși acuzațiile nu au fost pronunțate oficial împotriva lui. Nimeni nu pare să știe de ce anume, iar el este evident eliberat condiționat deocamdată. Nu îmi aduc aminte numele doctorului dezagreabil pentru care lucrezi, dar sper din toată inima să nu fie ucigașul acesta. Sper ca aceste informații să îți fie de folos.

Te rog, anunță-mă dacă te gândești vreodată să te întorci în Philadelphia. Aștept cu nerăbdare să te văd din nou. Cu dragoste, Hiram Stone

Julia se înfioră când se gândi că într-adevăr lucrase pentru „ucigașul acesta”. Ucigașul trebuie să fi fost același om pe care-l cunoștea și ea - numele era același, avea cam aceeași vârstă și era, de asemenea, din New Haven. Însă acum nu mai conta. James McGrath nu mai lucra la spitalul Fairfield.

Înainte să se ofere voluntară pe vasul de evacuare, Julia lucrase pentru scurt timp cu doctorul care-l înlocuise. Doctorul John Whitney era cărunt, distrat și incredibil de

demodat, încât Julia nu s-ar fi mirat dacă să afle că acesta încă mai recomanda lipitori. Doctorul Whitney prefera să-i folosească pe soldații din Invalid Corps (n.ed.: Organizație militară atașată armatei unioniste în timpul războiului civil, cu scopul de a permite soldaților rezerviști sau celor cu handicapuri ușoare să desfășoare activități conexe în timpul campaniilor, astfel încât soldații apți să se poată preocupa exclusiv de activitățile militare) ca infirmieri și bineînțeles credea că locul femeilor este acasă, inclusiv al infirmierelor. Dar cel puțin nu era bețiv sau criminal.

Julia puse scrisoarea lui Hiram înapoi în plic, întrebându-se ce să facă cu această informație și ce să facă cu Hiram Stone. La urmă, se gândi că este mult prea obosită pentru a se gândi la așa ceva. O să facă o baie fierbinte, o să se spele de toată sudoarea, mizeria și oboseala pe care le acumulase într-o săptămână, apoi se va vâri în pat și va dormi până se va simți din nou ca o ființă umană.

Dar dimineața următoare devreme, proprietărea o trezi pe Julia cu un mesaj urgent de la doamna Fowle. Spitalul Fairfield era plin cu răniți de pe vasele de evacuare. O imploră pe Julia să vină de îndată și să o ajute. Deși amețită și epuizată, de data aceasta Julia avu înțelepciunea să se roage pentru putere în drum spre spital.

— Vai ce ne bucurăm să te vedem, spuse doamna Fowle când sosi Julia. Știam eu că vapoarele Comisiei s-au întors pentru că ne-au adus sute de pacienți. Speram să te fi întors și tu și că încă mai vrei să lucrezi aici.

— Voi lucra atâta timp cât este nevoie de mine, dacă doctorul Whitney mă va primi.

— O, e un bătrân inofensiv. Doar ignoră-l când începe să bombăne despre „munca potrivită femeii”. Toate am învățat să-l ignorăm. Personalul său de la Invalid Corps este de folos în multe privințe, dar cu siguranță duce lipsă de îndemânarea unei femei când vine vorba de îngrijire.

Intendenta o trimise pe Julia într-unul din saloanele de la etajul al doilea pentru a face același lucru pe care-l

făcuse în debarcaderul de la Casa Albă: să hrănească pacienții, să ofere mângâiere, să le spele fețele ca să le scadă febra. Soldații sufereau de toate bolile imaginabile, pe lângă blestemata dizenterie, malarie etc. Când temperaturile lunii iulie treceau treizeci și două de grade, aerul sufocant din spital duhnea a excremente și moarte.

Apoi, tocmai când lucrurile începeau să se liniștească, sosiră alți răniți din băătăliile de șapte zile ce se dezlănțuiră în Peninsula Virginia. Împreună cu acești pacienți noi veni și o surpriză nepoftită: doctorul McGrath. Julia încerca să convingă un soldat cu febră să mănânce pâinea prăjită cu lapte prescrisă de doctorul Whitney, când auzi vocea aspră a doctorului McGrath, stând în ușa în spatele ei.

— Ia te uită, doamnă Hoffman. Nu-mi spuneți că încă sunteți aici.

Julia aproape că oftă pe față, tare, când îl văzu. Acesta arăta la fel de țăfnos și de dezordonat ca întotdeauna: cu mâinile în șolduri, mânecile suflecate, părul castaniu vâlvoi. După ce aflate despre el din scrisoarea lui Hiram Stone, Juliei îi fu puțin frică de el.

— Da, sunt încă aici, domnule doctor. Păreți surprins.

— Ca să fiu sincer, da. Acum că tratați răniți de pe câmpul de luptă, iar nu pe cei cu pojar și vărsat de vânt, sunt chiar surprins. Nu vă credeam în stare să faceți față unei situații atât de înspăimântătoare.

Doctorul o încolțea. Julia știa că ar trebui să-l ignore, dar nu se putu opri.

— Ei bine, v-ați înșelat. După ce ați plecat dumneavoastră, m-am oferit voluntară ca infirmieră pentru Comisia Sanitară. Am fost în Peninsula și am lucrat pe unul din vapoarele de evacuare.

— Bravo! rânji și o aplaudă-batjocoritor. Sper că ați dovedit ceea ce v-ați propus să dovediti.

— Nu încercam să dovedesc nimic.

— O, ba da. Ca să fie sigur că are ultimul cuvânt, doctorul plecă. Ea voi să arunce cu ceva în el.

— Cine a fost omul acela? Întrebă pacientul ei.

Ea oftă furioasă.

— Doctorul McGrath. El conduce acest spital. *Din păcate*, adăugă ea pentru sine.

— Credeți că și el mă va obliga să mănânc pâinea asta blestemată cu lapte?

Julia renunță să încerce să-l facă să o mănânce. Lăsă lingura în pastă și așează castronul pe noptieră.

— Nu, de fapt el se poartă chiar frumos cu pacienții. *Cu cei pe care nu-i omoară*. Îți va da probabil să mănânci costiță și să bei whisky.

Mai târziu în acea noapte, îngrozită de revenirea doctorului - și de reacția pe care o avusese când îl văzu - Julia se gândi la cuvintele surorii Irene pe care i le spusese la bordul navei sanitare. Porunca cea mai mare a lui Dumnezeu era să-i iubească pe ceilalți. Și oamenii dificili ca James McGrath aveau cel mai mult nevoie de dragoste. Julia își călcă pe inimă și se rugă pentru destulă răbdare ca să fie amabilă cu el. Prima ei ocazie veni a doua zi. Doctorul intră în salonul ei, în timp ce îi servea micul dejun unuia dintre soldați.

— Puneți castronul jos, doamnă Hoffman, spuse el fără niciun cuvânt de salut. Cineva de la Invalid Corps poate hrăni pacienții și poate îndeplini toate acele îndatoriri de servitor. Pentru că sunteți o infirmieră experimentată acum, ar trebui să schimbați pansamente și să asistați la intervențiile chirurgicale.

— Da, sigur. Dar continuă să îi dea pacientului ei ultimele linguri, atentă să nu întâlnească privirea doctorului. El ar fi remarcat cu siguranță ce tensionată era la gândul că va trebui să asiste la operații.

Julia nu era deloc sigură că ar putea face așa ceva. Întotdeauna întorcea privirea înfiorată când celelalte infirmiere schimbau pansamentul unui pacient. Dar mândria nu o lăsă să recunoască acest lucru față de doctorul McGrath. El sigur ar fi făcut un comentariu sarcastic și ar fi râs pe seama ei. Dacă ar refuza, el putea chiar s-o trimită acasă. Dar problema mai serioasă era că îl făcuse să creadă că ea căpătase experiență în timpul în

care a lucrat ca infirmieră pe nava sanitară. Curând doctorul avea să afle că ea nu știa cum să schimbe pansamente și cum să trateze membre amputate.

Când pacientul ei înghiți ultima îmbucătură, Julia se hotărî, învățase să spele cearșafuri, să facă focul, să gătească terci și să ducă la bun sfârșit o duzină de alte sarcini dezagreabile pe care nu ar fi crezut niciodată că le va putea face. Acum va trebui să se prefacă și cu aceste noi îndatoriri.

— Aștept, doamnă Hoffman, spuse doctorul. Și nu prea răbdător, judecând după fața lui mânioasă. Stătea în partea cealaltă a camerei lângă patul unui pacient, cu brațele încrucișate.

— Îmi cer scuze, domnule doctor. I se alătură fără tragere de inimă lângă pat.

— Acum, eu am propriul mod de a lucra, îi spuse el, așa că, dacă nu vă supărați, aș prefera să uitați tot ce ați învățat de la ceilalți doctori și să îmi dați voie să vă arăt exact cum vreau să procedați.

— Bine. Aproape că scăpă un oftat de ușurare. Nu îi ceruse ajutor lui Dumnezeu, dar El tocmai îi făcu un mic dar.

În următoarele câteva ore merseră de la pat la pat și doctorul McGrath o învăță cum să îngrijească rănilile. îi arătă cum să le curețe, cum să le trateze cu iod sau acid fenic, cum să aplice comprese și pansamente și ce simptome ar trebui să urmărească.

— Ați văzut ce umflată și eritematoasă era pielea acelui soldat? întrebă el, trăgând-o la o parte după ce îngriji un pacient. Când vedeți o inflamație ca aceea ar putea fi un semn de septicemie – infecție a sângelui. Pericolul este să se i răspândească în tot corpul, până la valvele inimii sau la plămâni. Datoria noastră este să ne asigurăm că nu i se vindecă rănilile doar ca să moară de infecții.

Se mutară apoi la un alt pacient, abia sosit de pe câmpul de luptă, și doctorul scutură din cap dezgustat când văzu rana provocată de glonț în coapsa soldatului.

— Sunt foarte meticulos în ceea ce privește curățenia, doamnă Hoffman, așa că aş vrea să fiți și dumneavoastră la fel. Orice corp străin - fibre textile, iarbă, noroi - care nu este curățat imediat din aceste răni poate provoca o serie de complicații. Și nu vrem complicații, vă aduceți aminte?

— Da, septicemie. Îmi aduc aminte.

— Acum, asta este putrefacție, îi spuse el după ce îndepărtă pansamentul altui pacient. Țesutul sănătos moare când nu primește sânge suficient. Procedura pe care am să v-o arăt, procesul de îndepărtare a țesutului mort, se numește debridare.

Julia se sili să privească, spunându-și că nu era cu nimic diferit de etapele de lucru ale oricărei alte sarcini, cum ar fi o broderie complicată cu acul sau interpretarea unei piese la pian.

— Vă simțiți bine? întrebă el după ce termină cu rana urâtă.

— Sunt bine, minți ea. Se rugase să nu leșine. Era aproape ora prânzului, iar dacă stomacul ei nu ar fi fost gol, cu siguranță ar fi vomitat.

— Va trebui să-l supraveghem îndeaproape pe ultimul pacient, spuse el. S-ar putea să fie nevoie de o amputare. Îi arată cum să deosebească semnele unei cangrene și ale unui erizipel și insistă că astfel de pacienți trebuie izolați într-un salon separat. Alți medici cred că aceste măsuri de precauție sunt absurde, dar am văzut că uneori pot salva vieți.

În ciuda senzației de greață, Julia realizează că lucrurile pe care i le explica doctorul McGrath despre procesul de vindecare a trupului o fascinau. Dacă lăsa la o parte faptul că vedea sânge, oase și răni neîngrijite și își privea treaba ca pe o îndatorire precum spălarea rufelor, munca i se părea interesantă și ciudat de satisfăcătoare. Într-un final se va putea obișnui cu ea.

De asemenea, Julia fu surprinsă să vadă o altă latură a lui James McGrath. Acesta își știa toți pacienții pe nume și întotdeauna stătea de vorbă cu ei, ascultând cu atenție

În timp ce aceștia vorbeau despre iubitele și familiile lor de acasă. El lupta la fel ca un soldat pe câmpul de luptă împotriva bolilor care îi atacau pacienții, refuzând să se dea bătut, folosind orice resursă disponibilă. Și în timp ce lucra alături de el întreaga dimineață, Julia descoperi că era uimitor de amabil și politicoș și cu ea.

Când ajunseră la ultimul pacient din salon, doctorul McGrath se dădu înapoi, făcându-i semn Juliei să meargă prima.

— Și acum, doamnă Hoffman, îmi veți arăta ce ați învățat.

Julia trase un scaun lângă pat și începu să îndepărteze vechiul pansament, în timp ce doctorul McGrath stătea în spatele ei, urmărind-o. Soldatul, care nu era mai în vârstă decât ea, avea brațul drept amputat deasupra cotului. În ultimele câteva zile ea petrecuse timp cu rănitul, hrănindu-l, scriind o scrisoare acasă în numele lui, încercând să-l convingă că iubitei lui i se va părea încă frumos, în ciuda răni. Julia știa că nu putea să-și manifeste repulsia acum.

La început, mâinile îi tremurau în timp ce lucra, dar realizează că dacă vorbea cu soldatul și se concentra asupra lui și nu asupra ei, emoția îi dispărea. Era atât de concentrată la etapele muncii, încât aplică pansamentul fără să apuce să-i fie rău vreun moment.

— Excelent, îi spuse doctorul când termină. Ați lucrat frumos și tandru.

Julia se uită la el uimită. Era primul compliment pe care i-l făcuse vreodată.

— Dar va trebui să învățați să lucrați mai repede, adăugă el, încruntându-se. Saloanele noastre sunt pline de pacienți, așa că mă aștept să fiți eficace.

Noile abilități ale Juliei au fost puse la grea încercare până după a doua bătălie de la Bull Run, la sfârșitul lui august. Fusesse o altă înfrângere cumplită a Uniunii, dar spre deosebire de prima bătălie, soldații răniți fuseseră mult mai bine îngrijiți. Armata nu numai că avea posibilități sanitare mai bune, dar organizase un serviciu

de ambulanță pentru a transporta repede răniții la Washington. Sute de răniți sosiră la spitalul Fairfield.

Julia ajunsese încet să respecte abilitățile impresionante ale doctorului McGrath ca medic, odată ce fuseseră obligați să lucreze împreună. El muncea din greu pentru a salva viețile pacienților la care bătrânul doctor Whitney și chiar și doctorii de la bordul navelor sanitare unde lucrase ea ar fi renunțat, spunând că nu mai există speranță pentru ei. Ea învăța să lucreze foarte bine cu el, ca doi cai care trag laolaltă, și câteodată, în timpul acelor lungi ore petrecute lângă el în saloane, i se părea că deveniseră prieteni.

Dar când nu era cu pacienții, James McGrath continua să fie grosolan și ursuz, mârâind la oricine ar fi vorbit puțin mai tare. Julia învăța să meargă pe vârfuri de fiecare dată când trecea pe lângă biroul întunecat, dacă el era înăuntru făcându-și munca de birou. Ar fi vrut să o poată întreba pe sora Irene cum să se comporte cu dragoste față de un bărbat atât de complicat și de contradictoriu.

Într-o seară de septembrie, pe când părăsea spitalul, Julia îl văzu pe James încă lucrând la biroul lui, îngropat în imensul teanc de hârtii, sprijinindu-și fruntea cu pumnul. Un pahar mare cu o băutură de culoarea chihlimbarului stătea în fața lui, alături de fotografia soției și a ficei lui. De obicei Julia încerca să treacă grăbită și neobservată pe lângă el, dar în această seară îi păru jalnic de singur, un bărbat al cărui singur prieten era un pahar de whisky. Se hotărî să facă un efort să fie amabilă cu el în loc să-l evite, amintindu-și că era același om cu care lucra bucuroasă în saloane. Se opri pentru o clipă în ușă.

— Noapte bună, domnule doctor. Ne vedem mâine.

El își împinse scaunul în spate cu zgomot, de parcă ar fi vrut să se ridice.

— Ce joc mai e și ăsta? întrebă el, privind-o dușmănos. Ei îi păru rău că vorbise.

— Doar v-am urat noapte bună - un gest de politețe obișnuit - și totuși v-ați simțit ofensat. De ce faceți asta?

De ce insistați să țineți pe toată lumea la distanță? Și de ce puneți tot timpul la îndoială motivele mele?

El se ridică în picioare, cu brațele încrucișate pe piept.

— Pentru că încă nu mi-ați spus adevăratul motiv pentru care vă aflați aici, îngrijind răniții. E că vreți să fiți aici sau pentru că altcineva așteaptă acest lucru de la dumneavoastră?

Ea pricepu ce voia - încerca să îndepărteze atenția de la el și de la comportamentul lui grosolan, obligând-o să se apere. Chiar și așa, întrebarea o înfurie și voi să răspundă.

— Sunt aici pentru că așa am ales.

— Și ce spune soțul dumneavoastră despre asta?

— Soțul meu nu are nimic de-a face cu dumneavoastră, spuse ea plictisită. Și ar conta dacă aș vorbi cu dumneavoastră despre el? V-ați purta mai amabil cu mine?

— Încercați și veți vedea. Soțul dumneavoastră are vreun nume?

Știa că își săpa o groapă foarte adâncă cu minciunile ei, dar se săturase de hărțuirea doctorului.

— Numele lui este Robert. Și nici el, nici altcineva nu îmi cere să fiu infirmieră. Este alegerea mea.

— Alia. Atunci înseamnă că bunul locotenent este un liberal când e vorba de activitățile neconvenționale ale soției lui *sau* nu știe de ele. Din moment ce majoritatea bărbaților cu carieră militară pe care îi cunosc sunt mai conservatori, mă gândesc că ultima variantă este cea adevărată. Sărmanul Robert nu știe că sunteți aici. Spuneți-mi, ce credeți că va spune când va afla ce ați pus la cale în absența lui?

Julia se gândi la adevăratul Robert Hoffman, vărul ei. Nici el nu i-ar înțelege hotărârea de a lucra infirmieră, la fel ca restul familiei. Ar fi îngrozit să afle unde fusese ea și ce văzuse și toată munca umilitoare pe care o făcuse. De fapt, scandalizat. Exact ca Hiram Stone. Singurul bărbat care părea să înțeleagă și să fie de acord cu faptele ei era

Nathaniel Greene. Julia se hotărî să-și închipuie că pastorul era soțul ei când răspunse la întrebările doctorului.

— Ar fi foarte mândru de mine.

Doctorul mormăi ceva. Se poate să fi fost dezgust sau bătaie de joc ori neîncredere, Julia nu știu. Își desfăcu brațele și ieși de după birou îndreptându-se spre ea, răsucindu-și absent verigheta în timp ce vorbea.

— Ei bine, circulă zvonuri cum că rebelii au început din nou să mărsăluiască. Se pare că băieții noștri vor trebui să meargă să-i oprească. Asta înseamnă că în curând vom avea mai multă treabă.

Nu v-ați săturat deja, doamnă Hoffman? Dacă da, acum ar fi un moment bun să fiți o soție supusă și să mergeți acasă.

Julia se săturase de doctor. Era imposibil să fie amabilă cu el.

— Am să fac ce doresc eu, spuse ea rece. Noapte bună. Se întoarce să plece și aproape că se ciocni de un bărbat care intra pe ușă. Oh... mă scuzați.

Apoi își ridică privirea și îl văzu - era reverendul Nathaniel Greene. Ziceai că l-ar fi adus cu gândul. Cum se materializase el în foaierul spitalului?

— Julia, spuse el, zâmbind larg. Văd că am ajuns unde trebuia. Din exterior, clădirea arată de parcă ar fi închisoare.

— Ce cauți aici? Cuvintele ei ieșiră ca o șoptă îngrozită. Nathaniel nu păru să observe.

— Am ajuns în cursul zilei la Washington, iar mâine plec din nou, dar trebuia să te văd. Am fost la locuința ta și proprietărea m-a îndrumat înapoi.

Totul avea să se termine dezastruos. Nathaniel avea să dea pe față minciunile ei înaintea doctorului McGrath, care ieșise din birou și sta în foaier, în spatele ei. Ea trebuia să fie politicoasă și să facă prezentările, dar presimțea un conflict îngrozitor apropiindu-se și voi să-l evite cu disperare. Trebuia să-i țină la distanță pe acești doi bărbați, rapid.

— Domnule doctor McGrath, acesta este un vechi prieten de familie, reverendul Nathaniel Greene, pastorul bisericii noastre din Philadelphia. El a lucrat cu Comisia Creștină a Statelor Unite în ultimele câteva luni și acum se îndreaptă spre casă.

Doctorul dădu pur și simplu din cap, refuzând grosolan să spună „îmi pare bine” sau să dea mâna cu Nathaniel.

— Tocmai plecam spre pensiune, îi spuse ea lui Nathaniel. Repede! Crezi că mai putem opri trăsura cu care ai venit? Este atât de greu să faci rost de altă trăsură la ora asta. Încercă să-l tragă spre ușă, dar el nu se clinti.

— Nu te îngrijora, i-am cerut vizitiului să aștepte în cazul în care nu te-aș fi găsit aici. Sunteți foarte norocos, domnule doctor

McGrath să aveți o infirmieră atât de bună ca Julia, lucrând în spitalul dumneavoastră. M-am întâlnit cu ea pe debarcaderul de la Casa Albă în luna iunie și am văzut cu ochii mei ce treabă minunată face. Toți cei cu care a lucrat nu au decât cuvinte de laudă la adresa ei.

Doctorul mormăi din nou ceva de nedeslușit.

— Abia aștept să-i văd familia din Philadelphia și să le spun ce treabă incredibilă face ea aici. Spune-mi dacă greșesc, Julia, dar credeam că tatăl tău nu a fost prea încântat la gândul că vei deveni infirmieră.

— Poate la început, spuse ea repede, dar acum îmi respectă decizia. Ea spera că niciunul dintre ei nu va observa cât de mult o tulbura această conversație.

— Și apropo de familia ta, continuă Nathaniel, mi-a părut foarte rău că nu te-am întrebat de Robert ultima dată când te-am văzut. Ai vreo știre despre...?

— Nu! Niciuna. Niciun cuvânt. Julia abia mai respira. Este încă în închisoarea Libby din Richmond, din câte știm noi. Ei bine, noapte bună, domnule doctor. îi făcu semn grăbită cu mâna și se întoarse către Nathaniel, aproape împingându-l înapoi prin ușă, spunând: M-ai salvat venind cu o trăsură. Este așa de greu să gădesc una la ora asta.

Se cutremură de ușurare când ușa se închise în urma

lor.

— Doctorul tău este cam nepoliticos, nu crezi? spuse Nathaniel când se aflau în trăsură.

— Da, de aceea am vrut să plecăm repede. Este un doctor foarte bun, dar un țăran când vine vorba de abilități sociale. Ar fi fost o pierdere de timp pentru tine să încerci să porți o conversație politicoasă cu el.

Se gândi pentru scurtă vreme dacă să îi spună pastorului ce aflate despre doctor de la Hiram Stone, dar se hotărî să nu o facă. Nu putea să riște ca Nathaniel să menționeze acest lucru tatălui ei. Judecătorul Hoffman ar aduce-o acasă cu primul tren, dacă ar afla că lucrează pentru un ucigaș.

— Putem merge undeva să servim cina? întrebă Nathaniel.

Julia fu atât de surprinsă de invitația lui, încât nu răspunse imediat.

— Este frumos din partea ta să mă inviți, dar nu aș putea merge niciunde îmbrăcată așa. Am lucrat toată ziua. Ar trebui să-mi schimb hainele și să mă aranjez.

Nathaniel se uită la ea de parcă nu i-ar fi păsat nici dacă era în zdrențe.

— Mie mi se pare că arăți foarte bine. Și în plus, mă tem că nu e timp să te și schimbi și să servim cina. Am o întâlnire mai târziu de la care nu pot lipsi. Îmi pare rău. Iar trenul meu spre Philadelphia pleacă mâine dimineață devreme. Nu ar fi trebuit să îndrăznesc să-ți răpesc timpul în felul acesta, dar am vrut să te văd din nou.

— Mă bucur să te văd, Nathaniel. Așa și era. Arăta minunat, bărbatul acesta la care visase atâta timp. Julia își dori să-i scrie o scrisoare verișoarei ei, Caroline. *În sfârșit! În sfârșit mi s-a îndeplinit dorința!* i-ar fi spus ea.

— Nu prea mi-e foame, spuse ea. Poate ar fi mai bine să ne plimbăm cu trăsura prin Washington până la ora la care ai întâlnirea. Se mulțumea doar să stea lângă el în trăsură și să vadă în sfârșit admirația din ochii lui.

— Sună bine. Nathaniel îi dădu instrucțiuni vizitiului, după care își îndreptă atenția din nou spre Julia. De când

te-am văzut lucrând în Virginia, mă gândesc întruna la tine. Știu că sunt egoist, dar mi-aș dori să te întorci și tu în Philadelphia. Aș vrea să petrec mai mult timp cu tine. Când crezi că vei veni acasă?

Julia tânjea să-i spună: *Voi merge mâine cu tine.* Doctorul McGrath o avertizase că ar putea avea loc încă o bătălie curând și că acum ar fi momentul cel mai bun să plece. Dar apoi se gândi la saloanele spitalului pline cu soldați răniți și știu că o mică parte din ea nu voia să se întoarcă acasă, chiar dacă era cu Nathaniel Greene. Pacienții ei depindeau de ea. Abia așteptau să îi vadă zâmbetul și să audă câteva cuvinte simple, de mângâiere din partea ei pentru a le ușura durerea.

— Spitalul este plin acum, spuse ea. Este atât de greu să plec...

— Bineînțeles. Sunt sigur că te vei întoarce de îndată ce vei putea.

Ce diferit era Nathaniel de Hiram Stone și de majoritatea celorlalți bărbați din cercul ei social.

— Aș putea să te întreb... o femeie atât de frumoasă ca tine... este prea mult să sper că nu ți-ai găsit încă un iubit?

Era oare serios? Ce miracol se întâmplase, încât ea îi cucerise inima? Se uită la fața lui, întrebându-se dacă nu cumva își bătea joc de ea sau dacă nu visa. În ochii lui albaștri-gri era aceeași expresie de îndrăgostit pe care o văzuse la Hiram Stone.

— Am fost mult prea ocupată pentru a ieși, reuși ea să spună.

— Bun. Atunci cred că dacă este voia Domnului, El ne va aduce împreună la momentul potrivit. Am așteptat mult timp să găsesc pe cineva, Julia. Și aproape că am crezut că nu voi găsi niciodată o femeie ca tine: altruistă, iubitoare și plină de compasiune. Când mă gândesc la tot luxul la care ai renunțat pentru a deveni infirmieră... ei bine... cel puțin atât să fac și eu, să nu fiu egoist și să mai aștept puțin.

Ceva din cuvintele lui îi suna greșit Juliei. Trebuia să îi spună că imaginea pe care și-o făcuse despre ea era

greșită. Ea nu era altruistă, nici iubitoare; era o mincinoasă care devenise infirmieră pentru a-l impresiona pe el și pentru a-i câștiga inima. Pentru că dacă îl câștigase într-adevăr, va trebui să trăiască cu acea imagine falsă ca să-l poată păstra.

Prima lui părere despre ea, din dimineața de după bătălia de la Bull Run, era cea adevărată: era superficială, răsfățată și insuportabil de egocentrică. Dar în timp ce stătea în trăsură alături de el, ținându-l în sfârșit de mână, Julia nu avu nicio idee cum ar putea curma șarada aceasta, fără să-l piardă din nou.

Capitolul

Sharpsburg, Maryland *septembrie, 1862*

Phoebe se târî afară din cortul ei cu puțin înainte să se crape de ziuă și își croi drum prin pădure de una singură până la pârâu. Febra pe care o avusese toată noaptea, scăzuse în sfârșit, încă se mai simțea slăbită de pe urma ultimei crize de malarie, dar cel puțin acum nu mai tremura. Săracul Ted nu a prea putut dormi cu ea gemând și zvârcolindu-se lângă el în cort toată noaptea. îi aduse până la urmă o doză de chinină de la medicul regimentului și aceasta își făcu efectul. Nu-și amintea dacă îi mulțumise.

Simptomele ei apăreau și dispăreau încă de când mărșăluise prin mlaștina White Oak în iulie - crizele apăreau la început la interval de câteva zile, iar apoi la interval de câteva săptămâni. La începutul lui septembrie, regimentul urcase la bordul unui vapor la baza navală Harrison și navigă pe râul Potomac în sus, spre orașul Washington. Se întorseseră exact de unde porniseră cu șapte luni în urmă fără niciun rezultat. Uniunea era încă împărțită în două. Richmond încă era capitala rebelă. Negrii erau încă sclavi. Tot echipamentul, tot timpul, toți soldații morți sau răniți - în zadar. Risipa aceasta o îmbolnăvea pe Phoebe.

Regimentul abia avuse timp să ridice tabăra în Washington, când auzi că rebelii erau în mișcare, mărșăluind înspre nord, în Maryland. Temându-se de un

atac asupra oraşelor Washington sau Baltimore, generalul McClellan comandă armatei lui să meargă după ei. Phoebe şi Ted îşi împachetară din nou rucsacurile şi mărsăluiră în Maryland, împreună cu armata de optzeci şi cinci de mii de soldaţi şi trei mii de căruţe înşirate pe kilometri întregi. De data aceasta nu mai era noroi, doar nori mari de praf înecăcios, ridicat de mii de cai şi de picioare tropăind.

Acum, după câteva zile de marş şi o noapte lungă cu febră, Phoebe se simţi murdară. Se trezise devreme pentru a se răcori în pârâul Antietam înainte ca ceilalţi să se trezească. Lăsându-şi uniforma pe mal, intră în apa rece cu salopeta, pe care nu şi-o dădea niciodată jos. Cum trecuse aproape un an de când nu dăduse jos pânza de muselină de pe piept, sudoarea, murdăria şi vremea o învechiseră şi cârpa îmbâcsită se sfâşie. Degetele îi treceau prin ea ca prin hârtie. Phoebe îşi descheie repede cămaşa de corp şi aruncă pânza uzată în apă. Apoi scoase săpunul pe care şi-l îndesase pe mânecă şi îşi spală pielea transpirată înainte de a-şi încheia la loc hainele.

Era bine să fie curată, chiar dacă apa era atât de rece că o făcea să tremure. Se lăsă pe spate în pârâu şi îşi udă părul, apoi îl spală cu săpun, ţinându-şi respiraţia şi lăsându-se sub apă pentru a se clăti. Când termină, Phoebe ieşi din apă, cu salopeta udă lipită de corp.

Ted stătea pe mal.

Se holbară unul la celălalt pentru un moment lung şi foarte penibil înainte ca Phoebe să ţipe şi să se ascundă după un tufiş unde se afla uniforma ei. Dar pe când îşi lua hainele, ştia că era deja prea târziu. Văzuse privirea consternată a lui Ted, ochii mari şi gura deschisă. Căzuse pe spate de parcă cineva i-ar fi tras scaunul.

În timp ce se îmbrăca, Phoebe încercă să-şi dea seama ce ar trebui să facă. Nu mai pierdu vremea să-şi ia şi cămaşa. Îşi adună ghetetele şi restul hainelor şi se îndreptă grăbită spre locul unde-l lăsase. Ted dispăruse. Îl auzi împiedicându-se printre tufişuri. Phoebe o luă la goană după el, încheindu-şi nasturii de la haină în timp ce fugea.

— Ted! Ted, așteaptă-mă!

Îl ajunsese repede din urmă chiar dacă era desculță. Ted era atât de șocat, încât rătăcise cărarea și orbecăia prin tufișuri. Se clătină de parcă era pe cale să leșine. Când Phoebe îl apucă de spate pentru a-l opri, Ted se prăbuși din nou la pământ.

— Pleacă de lângă mine! Pleacă! Ținea mâinile întinse ca să nu se poată apropia de el.

— Potolește-te Ted. Sunt eu.

— Nu... nu... e fața ta, dar nu e trupul tău!

Phoebe oftă și își acoperi fața, încercând să nu plângă.

— De ce a trebuit să mă urmărești? Știi că am moment când mă izolez de restul lumii.

— Ai avut febră toată noaptea. Am vrut să văd dacă nu ți s-a făcut rău. Dar acum îi era rău lui Ted.

Phoebe se întoarse, dorindu-și să poată șterge repulsia ce se citea pe fața lui și să o înlocuiască cu obișnuitul lui zâmbet prietenos. Cel mai bun prieten al ei – singurul ei prieten – o văzuse așa cum era ea de fapt și se îngrozise.

— Nu spune nimănui. Te rog, Ted. Nu poți să spui nimănui.

Ted se ridică în picioare de parcă se pregătea să fugă.

— Să nu spun nimănui? Ești nebun? Nu, pleacă de lângă mine, spuse el când ea încercă să-l prindă de mânecă să-l oprească. O luă din nou orbește prin tufiș. Phoebe îl urmă, sărind de pe un picior pe celălalt în timp ce se încălța.

— Ce s-a întâmplat cu tine, Ted? Nu mai suntem prieteni?

Ted se întoarse spre ea.

— Cum ai putut să-mi faci una ca asta? Am fost cu tine zi și noapte... am dormit lângă tine... m-am dezbrăcat... și... și am făcut totul! Nu am știut că ești...

— Nu o spune! Nu vreau să mai știe altcineva.

Ted se prăbuși din nou la pământ, acoperindu-și fața

cu mâinile.

— Nu poate fi adevărat. Nu pot să cred.

— Atunci uită tot. Uită ce ai văzut și să continuăm să fim ca și până acum. Nimic nu s-a schimbat.

— Nimic nu s-a schimbat? Tu nu ești... nu ești *bărbați* Pentru numele lui Dumnezeu, i-ai bătut pe frații Bailey! Ai împușcat un lunetist! Faci totul ca un bărbat - tragi, te lupți... Cum ai putut face toate acele lucruri? Fetele nu ar trebui să omoare oameni, Ike. Ele... Se opri brusc, oftând. Asta nici măcar nu-i numele tău adevărat, nu-i așa?

— Ba da. Frații mei obișnuiau să îmi spună Ike. Ted, ascultă-mă, te rog.

Dar el nu asculta. Își acoperi din nou fața, suspinând.

— O, Dumnezeul meu. Cum ai putut să-mi faci una ca asta?

Ea îngenunche în fața lui și îl apucă de umeri, scuturându-l.

— Uită-te la mine, Ted. Arăt ca un bărbat. Sunt mare, înaltă și sunt urâtă. Crezi că va vrea cineva să se căsătorească cu mine? Ca fată nu am niciun viitor. Dar așa cum ai spus tu, pot mărșălui, pot lupta și pot trage cu arma. Am fost un soldat foarte bun... și un prieten. Noi suntem cei mai buni prieteni, nu-i așa, Ted? Asta nu se va schimba.

El se întoarce cu spatele la ea și se ridică în picioare.

— Prietenii nu se înșală unul pe altul în felul ăsta. Nu mint cu privire la cine sunt ei de fapt. Eu ți-am spus adevărul despre bunica mea și iată-te pe tine mințindu-mă în tot acest timp.

Ea mergea alături, când el porni din nou prin pădure.

— Să zicem că ți-aș fi spus adevărul. Ce ai fi făcut atunci?

— Nu știu... Probabil că te-aș fi pârlit... exact ce am să fac chiar acum. Nu poți continua să te prefaci.

— Vezi? De-asta nu ți-am spus...

— M-ai mințit! Mă simt ca un prost! Își încleștă dinții și pumnii, mergând mai repede. Știi ce, mi-ar plăcea să te snopesc în bătaie pentru treaba asta, dar eu nu dau în

fete!

— Și pe lângă asta ai pierde oricum, spuse Phoebe, sperând că el va zâmbi, dar în zadar. Ascultă, sunt aceeași persoană care am fost și ieri, nu-i așa? Sunt tot *eu*.

El se opri din nou, scuturând din cap zăpăcit de parcă s-ar fi zbătut să înțeleagă adevărul.

— Nu, nu ești... Ești o fată. Pentru numele lui Dumnezeu, mi-am dezvăluit toate secretele unei *fetei* știi ce speriat am fost la Williamsburg... și am și plâns pe umărul tău!

— Na, și ce-i cu asta? în disperarea ei, Phoebe încercă să nu o ia în serios, sperând ca Ted să depășească șocul și să râdă de toată povestea. Ce e rău în a fi fată și a spune că sunt de fapt bărbat? Este mult mai bine decât să fiu bărbat și să te fac să crezi că sunt fată, nu-i așa?

Încercarea ei de a fi amuzantă nu avu succes. Ted era din ce în ce mai furios.

— Trebuie să le spui adevărul, Ike. Nu poți continua minciuna asta.

— De ce nu?

— Nu e bine ca o fată să se lupte într-un război. Și eu nu mă mai simt bine cu tine acum... nu mai pot dormi lângă tine... O, Doamne! Ai idee de ce vor zice ceilalți despre noi când vor afla că ești fată? Voi fi atât de umilit!

La cuvintele lui, ochii lui Phoebe se umplură de lacrimi. Ceilalți nu l-ar invidia pentru că dormise lângă ea în tot acest timp, ci l-ar batjocori pentru că a stat cu o femeie atât de urâtă.

— Nu trebuie să mai dormi în același cort cu mine. Dar, te rog, nu mai spune nimănui, bine?

— Cineva trebuie să le spună. Dacă nu o faci tu, o voi face eu.

— Nu! Te rog nu face asta. Nu am unde să merg dacă plec din armată, nu am nimic la care să mă întorc.

— Du-te acasă la familia ta. **x**

— Tot ce mi-a mai rămas sunt trei frați, care luptă și ei în război. Ferma noastră a fost dată în arendă cât timp sunt ei plecați. Nu am unde să merg, Ted.

— Ei bine, nu pot sta în același cort cu tine și nu mă pot preface că nu știu adevărul. Nu pot să tac știind ce știu. Femeile nu au ce căuta în război.

— Dă-mi doar puțin timp, ca să mă gândesc unde să merg, bine? apoi promit că voi pleca. Dar, te rog, nu spune nimic până atunci.

— Mă mai gândesc. Începu să meargă din nou orbește, ramurile plesnindu-l peste față.

— Ted, oprește-te!

— De ce?

— Pentru că mergi în direcția greșită. Tabăra este în partea aceea, spuse ea, arătând cu degetul. Dacă nu te întorci, pichetele rebele te vor împușca curând.

— Minunat! spuse el, fluturându-și brațele de exasperare. Mulțumesc că mi-ai luat și ultima fărâmbă de mândrie care îmi mai rămăsese, Ike.

— Dar nu voiam să fi împușcat, spuse ea cu sfială.

— În tot acest timp am încercat să țin pasul cu tine, spuse el îndreptându-se din nou spre ea. Să fiu la fel de curajos ca tine, să trag la fel de bine ca tine, să mă descurc prin pădure ca tine. Ți-ai riscat chiar viața, ca să mă salvezi când am fost atât de prost, încât să-mi scot capul din tranșee. Te-am admirat în toate privințele. Am vrut să dovedesc că sunt *bărbat* - ca tine! Și acum aflu că nu pot să țin pasul nici măcar cu o *fată*? Că un lunetist ar fi putut să mă împuște sau că aș fi putut să mă trezesc în teritoriul rebelilor dacă o afurisită *de fată* nu ar avea grijă de viața mea? De ce nu mă împuști pur și simplu în cap, Ike - sau oricine ai fi - și să îmi curmi nefericirea?

Trecu de ea, îndreptându-se în direcția bună de data aceasta. Phoebe nu-l urmă. În schimb, se prăbuși în pădure, singură și începu să plângă cu suspine.

Nu a fost nevoie de mai mult de o zi, două ca ceilalți soldați din compania lui Phoebe să observe că ea și cu Ted nu-și mai vorbeau.

— Voi doi v-ați certat? întrebă sergentul Anderson, când Phoebe se așeză singură la masă.

— Îhî, Ted e cam supărat pe mine, spuse ea, jucându-

se cu lingura în farfurie.

— Dar sunteți prieteni încă de pe vremea când eram în Harrisburg. Nu mi se pare normal să nu vă văd împreună.

Phoebe încuviință din cap, temându-se că ar izbucni în lacrimi dacă ar încerca să vorbească. Era îngrozitor când Ted se uita la ea de parcă ar fi urât-o - sau mai rău, când se uita prin ea. Nu mai avea pe nimeni cu care să-și împartă cearșaful de pânză, pentru care să gătească carnea de vită sau pesmetul sau cu care să râdă la o cafea amară. Îi era dor de Ted. Toată viața ei se simțise neiubită și fără prieteni, asta până să-l întâlnească pe el, dar nu se simțise niciodată singură. Acum că-și pierduse cel mai bun prieten, credea că va muri de singurătate.

— Vrei să-mi spui ce s-a întâmplat? întrebă sergentul, ghemuindu-se lângă ea. Poate vă pot ajuta să vă împăcați?

— O, nu-i chiar atât de grav, minți ea. Ted e supărat pe mine pentru că nu am vrut să merg la doctor când am avut febră. Îi trece lui.

— Ascultă, în orice moment poate izbucni lupta și noi trebuie să lucrăm ca o echipă. Nu putem avea resentimente unul față de celălalt când adevăratul dușman este în fața noastră. Arăta cu degetul mare spre pădure.

— Știu. Ted e încă prietenul meu cel mai bun, domnule.

— Nu mi se pare normal ca voi doi să nu dormiți în același cort. Scutură trist din cap. Vrei să vorbesc eu cu el?

— Vă rog, nu faceți asta, spuse ea repede. O să-i treacă lui într-o zi, două.

Se temea că Ted îi va dezvălui secretul dacă sergentul Anderson ar fi vorbit cu el. Îi ceruse lui Ted să aștepte câteva zile ca să hotărască unde să meargă, dar încă nu-i venise nicio idee. Adevărul era că voia să rămână acolo. Spera că Ted o va ierta și îi va spune că nu conta că îl mințise, iar lucrurile să revină la normal. Și totuși nu părea să se întâmple asta.

Sergentul se ridică în picioare.

— Ei bine, spune-mi dacă ai nevoie de ajutorul meu, fiule, spuse el înainte să plece.

A doua zi devreme, lupta începu. Regimentul lui Phoebe, aflat sub comanda generalului Hooker, primise ordin să pornească la atac. Aveau să mărșăluiască de-a lungul unui câmp cu porumb spre o biserică mică, văruiată, fără turlă. Soldații Confederației așteptau acolo, cu spatele spre râul Potomac. Nu aveau cum să scape.

În zori, tobele Uniunii începură să bată, aprinzând sângele soldaților și anunțând pregătirea pentru marș. În timp ce Phoebe își încărca arma și își verifică proviziile de muniție, Ted se apropie de ea pentru prima dată în ultimele două zile. Dar când o trase la o parte, ea pricepu după expresia feței că era încă supărat.

— Ai spus că te vei preda, spuse el cu dinții încleștați.

— Nu am unde să merg, Ted.

— Nu-mi pasă! Spune-le că ești iarăși bolnavă. Spune-le că trebuie să rămâi în urmă. Astăzi va avea loc o luptă cumplită și nu este treaba ta să mergi acolo! Plecă apoi grăbit de parcă ea ar fi avut vreo boală contagioasă.

Phoebe rămase mai în urmă când se așezară în formație, ca Ted să creadă că ea avea de gând să rămână de tot. Dar când soldații începură marșul, își făcu loc chiar în spatele lui, unde putea să îl țină sub observație. Dacă Ted Wilson avea să fie rănit în luptă, Phoebe Bigalow va fi lângă el pentru a-l duce la spitalul de campanie. El ar spune iarăși că este umilitor să fie salvat de o fată, dar ei nu-i păsa deloc.

Ceața de dimineață tocmai începea să se ridice, copacii abia arătându-și culorile tomnatice în timp ce ieșeau din pădure, într-un câmp cu porumb mai înalt decât ei. Nu ajunseră prea departe când bubuitul artileriei răsună peste tot în jur. Ea își aminti de bătălia de pe dealul Malvern și cât de curajoși păruseră soldații Confederației, care mărșăluiseră direct în bătaia tunurilor inamice. Când pământul se cutremură sub picioarele ei, Phoebe nu se mai simți deloc curajoasă.

În ultimele luni se aflase frecvent sub focuri de baraj

pentru a recunoaște bubuiturile. Obuzele, care se spărgeau în mii de schije, semănau cu un foc de armă de mii de ori mai puternic, croind un drum plin de sânge printre rânduri și omorând zeci de soldați dintr-o singură lovitură. Proiectilele explodau peste tot în jur, dar ea continuă să mășăluiască în formație cu ceilalți, prin porumb, exact cum fusese instruită.

Dintr-odată toată lumea îngheță parcă la comandă. Unul din obuzele ce șuiera deasupra lor suna diferit. Într-o secundă, Phoebe își dădu seama de ce - venea direct spre ei. Se aruncă spre Ted, doborându-l așa cum făcuse în ziua în care lunetistul trăsesese asupra lui. Îl acoperi, protejându-l cu corpul ei. În același moment auzi o explozie asurzitoare. Resimți suflul exploziei în măruntaie și în creier. O lovitură puternică o atinse în umăr. Rămase zăcând buimacă.

Apoi o ploaie de pământ și resturi o acoperi, îngropând-o sub bulgări și bucăți de porumb. Pentru o vreme, zarva bătăliei se stinse, de parcă războiul s-ar fi oprit brusc. Nu auzea nimic, nu putea vedea nimic prin norul de praf și fum înecăcios. Stătea pe burtă, peste Ted, cu ochii usturând-o, cu urechile țiindu-i. Locul unde fusese lovită în spate era cald și umed.

Phoebe încercă să se miște, dar mâna lovită atârna inertă. Își văzu arma la câțiva centimetri depărtare și încercă să se întindă după ea, dar brațul n-o asculta. Pe măsură ce rana i se dezmorțea, se instală durerea - un foc turbat care se răspândi de la umăr în tot spatele. Era atât de chinuitor, încât Phoebe crezu că va leșina.

Cineva o mișcă, încercând să o rostogolească și ea urlă ca să se oprească.

Era Ted, care încerca să iasă de sub ea. Părul lui era prăfuit și ochii îi erau larg deschiși, holbându-se la ea. Îi văzu buzele mișcându-se când o strigă:

— Ike! Ike! din nou și din nou, dar vocea lui suna tot mai îndepărtată.

Soarele părea foarte strălucitor și își dădu seama că porumbul dispăruse ca după recoltă. Soldații care

mărșăluiseră lângă ea cu o clipă în urmă zăceau întinși pe câmp în șiruri ordonate, de parcă s-ar fi apucat brusc să tragă un pui de somn. Niciunul dintre ei nu mai mișca. Dar Ted era teafăr. El era în viață. Numai asta conta.

— Îmi pare rău, spuse ea, dar nu fu sigură că Ted o auzi din cauza exploziilor asurzitoare care se auzea peste tot în jurul lor. Nu știa dacă reușise să rostească ceva sau nu.

El se aplecă spre ea. Lacrimile lăsară două dăre curate pe fața lui prăfuită. O apucă de brațele fără vlagă și începu să o miște, târând-o pe burtă pe terenul accidentat. Mâna nevăzută răsucea un cuțit în spatele ei. Durerea o tortura cumplit.

Phoebe țipă și lumea din jurul ei se întunecă.

Exploziile ce cutremurau pământul o zdruncinară pe Julia, trezind-o. Îi luă o clipă până-și aminti unde se afla - într-un cort din pânză, primit de la Comisia Sanitară, instalat pe tarlăua unui fermier afară din Sharpsburg, Maryland. Dar recunoscă zgomotele luptei imediat după experiența pe care o avusese la Bull Run - bubuitul artileriei, șuieratul obuzelor. Soarele abia răsărise, dar bătălia începuse deja. Se frecă la ochi pentru a alunga somnul și ieși grăbită afară pentru a se alătura celorlalți - doctori infirmiere și brancardieri - toți așteptând înspăimântați să înceapă munca.

Când armata unionistă începu să înainteze prin Maryland, echipele de salvare nou formate plecară împreună cu ea. Încă o dată, doctorul McGrath fusese chemat să lucreze pe front. Julia coborâse în biroul lui când acesta își împacheta instrumentele chirurgicale și se oferă să i se alăture. El îi tăie cuvintele înainte ca ea să-și termine măcar fraza, făcându-i semn cu mâna să plece de parcă ar fi dat după o muscă.

— Nici nu vreau să aud, doamnă Hoffman. Răspunsul este nu.

— De ce nu? Întrebă ea din ușă. Știți că sunt o infirmieră bună. Chiar dumneavoastră m-ați pregătit.

— Femeile nu au ce căuta pe câmpul de luptă - mai

ales femeile tinere și naive ca dumneavoastră.

— Asta ați spus și ultima oară, ați uitat? Și am lucrat voluntară pe un vas de evacuare.

El își puse ambele mâini pe birou și se aplecă spre ea.

— Și vă amintiți ce groaznică a fost priveliștea aceea? Ei bine, era un picnic în comparație cu un spital de campanie. Rămâneți aici.

Bineînțeles că ea îi ignorase ordinul. Faptul că el îi ordonase să rămână acolo o făcu să fie și mai hotărâtă să meargă. Cine se credea el de îi dădea astfel de ordine? Se duse la birourile Comisiei Sanitare în aceeași zi și se oferă voluntară.

Șirul de ambulanțe ce duceau materiale medicale, medici și infirmiere mergea în urma armatei. Julia îl văzuse pe doctorul McGrath în prima noapte când instalară tabăra, stând lângă un foc, sorbind dintr-o cană de tablă. Și el o văzuse. îi întorsese spatele și plecase.

Dar nu era nici urmă de doctor în dimineața aceasta când Julia stătea în ceața rece, așteptând instrucțiuni. După ce mutară ceva materiale medicale în curte și rechiziționară gospodăria pentru a o folosi drept sală de operație, răniții începură imediat să sosească. Spitalul de campanie era foarte aproape de front, într-un lan de porumb din apropiere, atât de aproape, încât Julia putu auzi focurile de armă și urletele soldaților muribunzi. În vârful unui de-ai din apropiere, văzu artileriștii unioniști pregătindu-se să tragă cu tunurile.

La început șirul de răniți semăna cu un pârâiaș, dar curând deveni un adevărat potop. În următoarele câteva ore, Julia văzu valuri întregi de răni prea hidoase pentru putea fi înțelese: mâini și picioare smulse sau rupte de gloanțe Mânie, piepturi și burți spintecate, fețe mutilate și de nerecunoscut. Soldați însângerați și schilodiți inundau împrejurimile gospodăriei, mulți dintre ei cerând milă lui Dumnezeu în timp ce așteptau.

Luptând cu dezastrul din jurul ei, Julia înțelese că doctorul McGrath avusese încă o dată dreptate. Era o

diferență ca de la cer la pământ între a avea grijă de soldații răniți în debarcaderul de la Casa Albă și a încerca să-și păstreze cumpătul în apropierea obuzelor. Rostea neîncetat rugăciuni, în timp ce punea garouri, bandaja răni și oferea coniac medicinal soldaților muribunzi care plângeau. Unii soldați deveneau isterici când aflau că trebuia să li se amputeze membre și ea plângea împreună cu ei, încercând să-i liniștească, asigurându-i că totul va fi bine – deși nu-și putea imagina oroarea de a avea un braț sau un picior amputat. Le dădea soldaților mâncare și apă, asculta spovedanii pe patul de moarte și ultimele cuvinte gingașe abia șoptite, adresate soțiilor, iubitelor și copiilor.

În tot acest timp, obuzele rebelilor continuau să explodeze nu departe, în lanul de porumb, cutremurând pământul. Numărul total de răniți și gravitatea rănilor lor demonstau violența înfricoșătoare care se dezlanțuia peste tot în jurul ei. Cu mult înaintea amiezii, un nor de praf și fum acoperise soarele. Apoi bătălia își schimbă direcția și ei se bucurară de o scurtă perioadă de liniște. Dar urletele celor răniți umplură repede aerul.

În jurul orei patru, artileria deschise brusc foc de baraj în apropiere. Bubuiturile și fumul îi dădeau Juliei impresia că e sfârșitul lumii. Când pământul se cutremură și începură să cadă din cer precum grindina, toate infirmierele și toți bărbații care încăpură se adăpostiră în hambar. Dar de frică nimeni nu se putea ascunde. Julia se ghemui pe paie, tremurând, dorindu-și din toată inima să fi ascultat de doctorul McGrath. Era sigură că avea să moară.

După o oră lungă totul se sfârși. Lumea părea ciudat de liniștită. Când ieși din nou afară, curtea mirosea a sulf și fum. Unele dintre ferestrele gospodăriei se spărseseră, iar în acoperiș era o gaură mare, dar în bucătărie, unde doctorii continuau să opereze, lumina mai era încă aprinsă. Brancardierii își liniștiră caii înspăimântați, apoi se întoarseră repede la îndatoririle lor.

Julia lucră fără oprire toată ziua, fără să se gândească. Acum soarele era la apus, colorând cerul într-

un roșu ca sângele. Se rezemă de tocul ușii hambarului și privi în jur ca pentru prima dată, înțelegând încet monstruoșitatea situației la care era martoră. Nu oroarea scenei o uimi, deși era stupefiantă, ci pierderile de vieți – toți tinerii soldați care erau în viață de dimineață, râzând și sorbindu-și cafeaua, acum zăcând zdrobiți și morți. Ce pierdere... ce pierdere grea. Julia se lăsă încet pe tocul ușii în jos, apoi își îngropă fața în mâini și plânse.

— Ike! Ike, unde ești? Ted trecea printre rândurile soldaților răniți, căutându-și prietenul, strigându-l pe nume. Sute de soldați îmbrăcați în uniforme albastre acopereau terenul din jurul hambarului și gospodăriei, iar el verifica disperat fiecare față. Unii dintre soldați își ridicau privirea spre el când striga; alții priveau în gol în depărtare, trupurile lor deja înțepenindu-se.

Își croi drum către hambar unde erau alți răniți, căutând o claie de păr blond și niște picioare mari. Văzu infirmiere aplecându-se peste pacienții lor, îngrijindu-i. Niciunul dintre soldați nu era atât de înalt ca Ike.

Ieși din nou din hambar, întrebându-se dacă nu cumva trecuse pe lângă ea. Un soldat întinse o mână pentru a-l apuca pe Ted de pantaloni.

— Te rog, am nevoie de apă, imploră omul. Avea o rană mare într-o parte. O mână era aproape retezată. Ted se ghemui și îi dădu să bea din gamela lui.

— Încerc să-mi găsesc prietenul, îi spuse Ted. A fost rănit dimineață devreme. Ai văzut cumva un flăcău mare cu păr blond? Ike mi-a salvat viața. Și eu... eu nu i-am mulțumit.

Soldatul oftă recunoscător după ce bău cât îi trebui, apoi își linse buzele.

— Poate l-a luat salvarea.

Ted se îndreptă grăbit spre doi brancardieri care îl puneau pe un soldat cu un singur picior în spatele unei căruțe cu coviltir.

— Vă amintiți careva de un flăcău mare și înalt, cu păr blond? A fost rănit în dimineața asta în umăr.

Unul din brancardieri scutură din cap și plecă.

Celălalt mormăi:

— Cauți acul în carul cu fân, prietene.

Ted fugi de la căruță la căruță, punând aceeași întrebare, primind aceleași răspunsuri obosite. Nimeni nu-l privea pe Ted în ochi, iar el știa că brancardierii nu se uitau prea atent nici la încărcătura sinistră pe care o cărau.

— Haideți, unul dintre voi trebuie să-și aducă aminte de el, imploră Ted. Ike este foarte înalt. Picioarele lui i-ar fi atârnat de pe targă.

Ted își aminti frustrarea lui de dimineată când ar fi vrut să fie mai înalt pentru a o căra pe Ike de pe câmp în loc să o târască. Fusese surprins ce tîtsoară era, cât de slabă era sub uniforma de lână. Pierduse mult din greutate când fusese bolnavă de malarie.

Îi fusese atât de teamă să nu o rănească târând-o în felul acela. Dar brancardierii apărură din senin, îndreptându-se grăbiți spre el și îi lăsase să o pună pe Ike pe targă și să plece cu ea. Voise să meargă cu ei pentru a se asigura că ea va fi în regulă. Dar mai mult decât atât, voise să se răzbune. Odată ce brancardierii îl asiguraseră că prietenul lui va fi îngrijit, Ted fugi înapoi unde-și lăsase arma și se aruncă în luptă.

— Unde îi duce salvarea? întrebă el acum pe unul dintre căruțași. Poate prietenul meu este deja acolo.

— Este o stație de cale ferată nu departe de aici, spuse căruțașul, urcând în căruță. Vor merge cu trenul la un spital din Washington sau Baltimore.

— Au luat trenurile pe cineva până acum? Pot să merg cu voi și să-l caut pe peron?

— Ne pare rău, dar avem nevoie de fiecare centimetru de spațiu pentru a transporta răniții. De ce nu vorbești cu medicii? Poate își amintește vreunul dintre ei. Plesni din hățuri și plecă lăsând **înt** urmă un nor de praf.

Ted găsi trei chirurghi în gospodărie, cu mâinile însângerate până la coate. Se certau pentru că unul dintre ei dăduse cloroform unui soldat ce fusese întins pe masa de bucătărie.

— Pot să-i salvez brațul, strigă unul dintre doctori. Verifică-i mâna. Vă spun, încă mai circulă sângele prin ea.

— Nu avem timp pentru o astfel de operație, James. Afară mai sunt încă două sute ca el. Brațul va trebui tăiat.

Peste tot era sânge; podeaua era alunecoasă din cauza aceasta. Ted trebuia să se uite în tavan ca să nu i se facă rău.

— Ce cauți aici? strigă unul dintre doctori când îl văzu pe Ted. Ieși afară!

— Îl caut pe prietenul meu, Ike - un flăcău înalt cu părul blond. L-ați...

— Noi ne uităm la răni, nu la fețe. Și nu îi întrebăm cum îi cheamă.

— A fost rănit în umăr...

— El și alți o sută ca el. Afară! Doctorul arată cu degetul plin de sânge spre ușă.

Într-un final, Ted merse la întâmplare în spatele hambarului unde erau depuși morții. Unii dintre ei erau atât de zdrobiți și de umflați că abia dacă mai păreau ființe umane. Nu mai putu suporta. Era prea sumbru. Nu dorea să afle că Ike era printre aceste suflete sărmene. Nu voia ca ultima amintire despre prietenul lui să fie atât de sinistă.

Și-ar fi dorit să-i poată spune lui Ike cât de mult o plăcea, cât de singur se simțise în ultimele câteva zile fără ea, cât de rău îi părea că se supărase pe ea. Când auzise obuzul șuierând spre el astăzi, era convins că avea să-l lovească. Își aminti cum crezuse că o să moară. Apoi Ike se aruncase din spate, doborându-l cum o mai făcuse el - cum o făcuse ea - și când fusese vânat de lunetist. Ea îi acoperise trupul cu propriul ei trup. Ted ar fi zăcut aici rănit sau mort dacă Ike nu i-ar fi salvat viața.

De ce o făcuse? De ce sărise Ike în calea unui obuz care îi era destinat lui? Ike - prietenul lui amuzant, ciudat și fidel. În tot acest timp, Ike fusese o fată. Și Ted nici măcar nu-i știuse adevăratul nume. Se așeză în spatele grămezii de lemne unde nu-l putea vedea nimeni și începu să plângă.

— Doamnă Hoffman... Julia își ridică privirea. Intendenta stătea deasupra ei. Mergeți în cortul dumneavoastră și odihniți-vă o oră.

Julia se ridică în picioare, sprijinindu-se de tocul ușii de la hambar.

— Îmi pare rău. Îmi pare foarte rău...

— Ați lucrat toată ziua. Nu ne sunteți de niciun folos dacă vă epuizați fizic. Oamenii fac greșeli când sunt epuizați. Mergeți să vă odihniți puțin și mâncați ceva. Întoarceți-vă peste o oră.

— Dar sunt bine...

— Odihniți-vă, doamnă Hoffman. Este un ordin.

Odihna părea cea mai mare greșală când aveau atâta treabă, dar Julia știa că intendenta avea dreptate. Își aminti că din cauza oboselii, la bordul vasului se prăbușise peste un soldat rănit.

Julia porni pe lângă drumul prăfuit trecând de gospodărie, ferindu-se din calea ambulanțelor ce treceau huruind. Corturile infirmierelor fuseseră ridicate pe un teren la mică distanță de casă.

Julia ridică ușa de la cort pentru a intra, apoi se opri. Un soldat unionist dormea pe patul ei. La început crezu că nimerise la alt cort. Dar nu, pieptenele peria, geanta de voiaj și șalul erau toate ale ei. Oare soldatul intrase din greșală aici?

Intră în cort ca să-l vadă mai bine. Soldatul dormea buștean. Văzu după pansamentul proaspăt că fusese grav rănit, iar medicii îl operaseră deja. Ieși din nou afară și porni spre locul unde brancardierii urcau răniți în ambulanțe.

— Cred că cineva a făcut o greșală, spuse ea. În cortul meu este un soldat rănit.

Un brancardier solid și cu fața roșie păși înainte, ștergându-și fruntea cu o basma.

— Nu, doamnă. Unul dintre doctori ne-a spus să-l ducem acolo.

— Dar de ce? Vă amintiți ce doctor v-a spus asta?

Omul cugetă puțin.

— Unul dintre chirurgii asistenți, cred. Nu purta uniformă. Și avea o barbă roșiatică.

James McGrath.

— V-a spus să-l puneți la *mine* în cort?

— Da, doamnă. Nu știu de ce, dar îmi aduc aminte că a întrebat de dumneavoastră pe nume. A spus: „Doamna Hoffman trebuie să aibă grijă de acesta”, și ne-a spus să-l punem în cortul dumneavoastră.

Julia simți cum fierbe de mânie așa cum fierbe apa într-un ibric.

— Unde este doctorul acum?

— Sus, în casă.

— Mulțumesc. Julia se întoarce și o luă la deal, către casă.

— Doamnă Hoffman, așteptați, strigă brancardierul, venind grăbit după ea. Nu ar fi bine să mergeți acolo. Doctorii încă operează.

— Nu-mi pasă dacă doctorul McGrath operează sau doarme ori stă la soare în salopetă. Nu are niciun drept să pună un soldat rănit în cortul meu și am de gând să-i spun asta. Numai el putea să facă așa ceva pentru a scăpa de mine. M-am săturat de jocurile lui. Se năpusti supărată foc spre gospodărie.

Când intră în curte, observă o fereastră deschisă în partea laterală a casei și sub ea o movilă roșiatică deasupra căreia bâzâiau muștele. La început Julia nu-și dădu seama ce vedea, dar apoi movila sinistră căpătă încet formă. Recunoscuse o mână de om în vârf, cu palma în sus. Apoi un picior plin de sânge.

Julia se răsuși și începu să fugă orbește în direcția opusă. Nu ajunsese departe când se împiedică și vomită la marginea drumului. Îngenunche, prea slăbită pentru a se ridica în picioare, tremurând de șoc și furie. Cum putea doctorul McGrath să facă așa ceva cât era ziua de lungă? Cum putea să taie membre ale unor ființe umane vii cu atâta cruzime și apoi să le arunce așa pe fereastră?

— Vă simțiți bine, doamnă?

Se întoarce când auzi vocea brancardierului.

— Da. Mulțumesc. O ajută să se ridice în picioare, iar Julia își șterse gura cu o batistă, umilită că fusese văzută. Brancardierul încercase să o avertizeze. T-trebuie totuși să vorbesc cu doctorul McGrath, îi spuse ea. Mă anunțați, vă rog frumos, când termină?

— Sigur, doamnă.

— Voi fi în cortul meu.

Porni înapoi, cu genunchii tremurânzi, tânjind mai mult ca oricând să se întindă și să se odihnească în cortul ei timp de o oră. Dar soldatul rănit era încă în patul ei. Ea intră înăuntru și îngenunche lângă el. Fusese rănit în torace, ceea ce nu era bine. Rănile produse la nivelul plămânilor unui pacient sau a altor organe interne presupunea de obicei o moarte lentă, dar sigură. Deja respira greu. Era de asemenea murdar de sânge închegat, noroi și frunze, dar Julia nu voi să-l trezească. Se asigură că rana lui nu sângera, apoi ieși din nou afară și se așeză pe jos. Își strânse genunchii la piept, apoi își lăsă capul jos și închise ochii.

— Doamnă Hoffman?

Julia tresări. Brancardierul cu care vorbise mai devreme stătea în fața ei. Soarele dispăru și o stea strălucea în Est printr-un nor de fum. Nu intenționase să doarmă atât de mult.

— Îmi cer scuze, doamnă... Nu am știut că dormeați.

— Nu-i nimic. Aveți nevoie de mine?

— Doctorul cu care ați vrut să vorbiți ia acum o pauză. Mi-ați cerut să vă anunț.

— Mulțumesc. Julia se ridică cu greu în picioare. Se întinse pentru o clipă, își alungă somnul și își pieptănă părul pe spate cu mâinile. Aerul era mai răcoros acum că soarele apusese. Intră în cort pentru a-și lua un șal și auzi respirația întretăiată a soldatului rănit. Era încă inconștient. Julia își înfășură eșarfa în jurul umerilor și porni din nou spre casă.

Doctorul McGrath ședea singur pe scările de la intrare, cu fața în mâini. Cămașa lui albă și partea din față a pantalonilor erau pline de sânge - cel mai mult închegat

și uscat, dar o parte din sânge era încă proaspăt făcându-i cămașa să i se lipească de piele. Arăta frânt, epuizat, orice urmă din aroganța lui obișnuită dispăruse. Pe ea o cuprinsese mila pentru el. Acesta era doctorul amabil și dedicat cu care petrecuse ore în șir lucrând la spitalul Fairfield. Acum el era cel care avea nevoie de îngrijiri. Ea se hotărî să-i caute ceva de mâncare, să-i ofere niște haine de schimb și un vas cu apă caldă cu care să se spele.

Dar când se porni din nou spre el, acesta își lăsă mâinile jos și scoase o sticlută argintie din buzunar. Toată compasiunea ce o simțise dispăru când el o duse la gură și luă o înghițitură mare. Se îndreptă spre el grăbită, știind că ar fi bine să vorbească acum cu el, înainte să-și piardă conștiința din cauza beției.

— Mă scuzați, domnule doctor, dar în cortul meu se află un soldat rănit. Brancardierul mi-a spus că *dumneavoastră* ați ordonat să fie lăsat acolo.

— Da, doamnă Hoffman, așa am făcut. El vorbea foarte rar și cu voce stinsă.

— Ei bine, dacă asta vi se pare un fel de glumă, mie nu-mi vine să râd. Vreau ca bărbatul să fie mutat din cortul meu imediat.

— Dar nu este un bărbat.

— Cum adică nu este un bărbat? L-am văzut cu ochii mei, e clar ca...

— Mergeți și mai uitați-vă o dată. Cu atenție. Este o femeie.

— În cortul meu se află un *bărbat* în *uniformă*... și este rănit.

Doctorul scutura din cap. Ea observă că avea ochii îngreuiți de oboseală. Pe fruntea lui erau pete de sânge ca niște pistrui.

— Este o femeie.

— Sunteți... sunteți *sigur*? se bâlbâi ea.

— Ce întrebări ridicole mai puneți și dumneavoastră, spuse el, frecându-se la ochi cu degetul mare și arătătorul. Sunt doctor, doamnă Hoffman. Am studiat anatomia. Vreți să vă explic cu lux de amănunte cum am realizat că

soldatul era de fapt o femeie?

Julia simți cum îi ard obraji.

— Nu, mulțumesc. Nu este nevoie. Eu... eu pur și simplu nu înțeleg ce face... cum... de ce poartă uniformă și luptă în armată dacă...

— Nu am avut timp să o întreb. Am fost ocupat. Făcu semn spre hainele lui pline de sânge. Acum, dacă nu vă supărați, aș vrea să mă odihnesc pentru câteva minute înainte ca măcelul să înceapă din nou. Ridică sticluța și mai luă o dușcă sănătoasă.

— Credeți că este înțelept să vă îmbățați, spuse ea rece, dacă mai vin și alți răniți?

— Plecați de aici.

— Soldații noștri merită cele mai bune îngrijiri pe care le putem oferi, iar asta înseamnă și un doctor treaz, nu beat.

— Beția mea nu vă privește.

— Dar pacienții aceștia *sunt* problema mea.

— Vă avertizez, doamnă Hoffman. Plecați până nu...

— Până nu ce? Până nu vă îmbățați și mai ucideți pe cineva?

De îndată ce rosti cuvintele, Juliei îi păru rău. James McGrath tresări de parcă ar fi fost un pumn în față, nu niște cuvinte. Ea văzuse destul de des durere în ochii unui rănit pentru a o recunoaște acum în ochii lui. Îl rănise adânc.

— Plecați de aici, spuse el cu glas răgușit.

— Domnule doctor, îmi pare rău... Nu am vrut să spun asta.

— Ba da, ați vrut. Acum plecați de lângă mine.

Julia se întoarce și fugi spre cortul ei.

Auzi soldatul gemând când se apropie. Julia stătu afară multă vreme încercând să se calmeze, regretând că a fost atât de lungă la limbă. Măinile îi tremurau. Își spuse că trebuie să se concentreze asupra soldatului. Acesta va avea nevoie de hrană. Și apă. Își aminti că el - nu, *ea* - era murdară. Julia adună repede ce avea nevoie și intră în cort.

Soldatul era înalt, atât de înalt, încât picioarele îi

atârnau afară din patul Juliei. Părul fetei blond era scurt ca al unui bărbat și deși fața ei era fină și fără barbă, nu era nimic feminin la trăsăturile ei. Juliei i se păru că arăta ca un bărbat – un bărbat foarte înalt. Chiar și așa, nu avea de gând să verifice. Nu s-ar mira dacă asta ar fi de fapt una din glumele crude ale doctorului, tocmai ca să o facă de rușine.

Julia îngenunche și începu să spele fața soldatului. Acesta deschise ochii încet și se concentrează asupra Juliei. Încercă să se miște, apoi gemu de durere.

— Stai nemișcată, o liniști Julia. Ai fost rănită. Acesta este un spital de campanie. Eu sunt infirmieră.

— Ted...? U-unde-i...

— Ai fost rănită.

— Nu... nu... Ted...

— Șșș... Te voi curăța puțin de noroi și de sânge, bine? Soldatul tremura din cap până în picioare, dar Julia nu știa dacă din cauza șocului sau de frică. Îi oferî o înghițitură de coniac pentru a se calma. Așa... stai nemișcată, bine? Numele meu este Julia. Poți să-mi spui cum te cheamă?

Soldatul își linse buzele aspre cu limba, apoi închise ochii.

— Ike Bigalow.

— V-vreau să spun, numele tău adevărat. Doctorul a spus că... adică, el a aflat că tu...

Fața lui Ike se schimonosi și începu să plângă – hohote tăcute și suspine care o cutremurau.

Julia o privi neajutorată, nesigură ce ar trebui să facă.

— Ai dureri? Ce pot face pentru tine?

— Pleacă și lasă-mă-n pace, spuse ea printre lacrimi.

— Nu pot. Acesta este cortul meu. Eu dorm aici. Te-au pus aici cu mine pentru că... ei bine, mă gândesc că doctorul nu a crezut că ar fi bine să fii laolaltă cu ceilalți bărbați.

Ike o privi pe Julia cu fața brăzdată de lacrimi.

— Am dormit cu ei în toate lunile astea doar, nu-i

așa?

Julia rămase înmărmurită.

— Asta... asta chiar nu este problema mea.

Ike scutură din cap.

— Nu-i ceea ce crezi tu, domniță. Te-ai uitat bine la mine? Cine ar vrea vreodată o femeie care să arate ca mine?

— Ascultă... Ike... Care este numele tău adevărat? întrebă ea cu blândețe.

Ea ezită mult timp înainte de să răspundă.

— Mă cheamă Phoebe.

— Crezi că ai putea mânca ceva, Phoebe? Ți-e foame?

— Nu.

— Ei bine, atunci ce pot să fac pentru tine?

— Mă poți lăsa în pace să mor.

Capitolul 16

Sharpsburg, Maryland *septembrie 1862*

Ted privi cum se apropia căruța cu un nor mare de praf în urma ei. Își frământă boneta în mâini - boneta cu o gaură de glonț în ea - când căruța se opri.

— Aveți vreo veste de Ike? întrebă el, înainte ca sergentul Anderson să apuce să coboare. Primi răspunsul când ofițerul scutură din cap.

— Îmi pare rău, fiule. Va trebui să-l trecem pe lista celor dispăruți.

— Era încă în viață când l-a luat brancardierul, spuse Ted, încercând pentru a suta oară să găsească un răspuns. L-am căutat peste tot în spitalul de campanie și nu l-am găsit. Asta înseamnă că a fost probabil evacuat înainte să ajung eu aici. îl urmă pe Anderson în spatele căruței, privind cum acesta ia un sac de poștă.

— Numele lui Ike nu a fost pe nicio listă a răniților de la niciun spital, spuse Anderson. Dar nu e nici pe vreo listă a morților. Așa că putem spera. Anderson arăta cu adevărat abătut. Ted știa că sergentul îl respecta mult pe Ike. Toți soldații din compania lor îl respectau. Când sergentul vorbi din nou vocea lui era stinsă.

Ascultă... se spune că răniții nu sunt numai cu miile

de data aceasta... ci cu *zecile de mii*. Nu pot înțelege cum vine asta, tu poți? Mai mult de zece mii de soldați, morți, răniți sau dispăruți. Mai mulți decât locuiesc în orașul meu. Sergentul oftă, apoi ridică sacul de poștă din căruță și îl puse jos. Poate va scrie cuiva și ne va anunța că este teafăr. Ike știe unde să ne găsească.

— Trebuie să vorbesc cu el, spuse Ted. Am fost supărat pe el. Trebuie să-i spun că-mi pare rău.

Anderson își puse mâna pe umărul lui Ted.

— Am vorbit cu el în noaptea dinaintea bătăliei. A spus că ești încă prietenul lui cel mai bun.

Ted încuviință din cap și își dresе glasul. Nu va plânge. Trecuseră cinci zile de la bătălie, cinci zile de când își epuizase toate lacrimile în spatele grămezii de lemne.

— Ce s-a întâmplat cu toate lucrurile lui Ike? întrebă el cu voce răgușită.

Ted umblase deja în rucsacul lui Ike, la început rușinat de ce se temea că va găsi. Ceea ce găsi îl surprinse: o pereche de șosete în plus și o cămașă, tacâmurile obișnuite pentru mâncare și articolele de toaletă, câțiva bănuți – și atât. Restul lucrurilor pe care Ike le cărase în rucsac în ultimul an, cum ar fi tigaia și sticlutele de tonifiant, aparținuseră lui Ted. Ea nu numai că-i salvase viața lui Ted, dar îi și cărase lucrurile.

— Știi unde-i putem găsi familia? întrebă sergentul Ancleron.

— Nu a avut familie. A spus că părinții i-au murit, iar frații lui sunt și ei în război. Având în vedere celălalt secret al lui Ike, Ted se întrebă dacă ce spusese despre familia lui era adevărat.

— Ei bine, uită-te prin scrisorile lui. Poate găsești vreo adresă pe undeva.

— Ike nu a primit niciodată scrisori. Și nici nu a scris vreuna vreodată. Ted știa de ce.

Ar trebui oare să-i spună adevărul sergentului Anderson, să-i spună că bărbatul căruia îi spuneau Ike Bigalow fusese o femeie deghizată? Ted fusese apropiat de Ike timp de peste un an. Dacă nu-l va crede nimeni că a

fost păcălit în tot acest timp? Va avea probleme pentru că fusese cu ea? Pentru că nu spusese nimic când aflate adevărul?

Dar Ike îl implorase pe Ted să nu spună nimic. Ea îi salvase viața. Cel puțin atâta să facă și el pentru prietenul lui și să-i păstreze secretai.

— Ei bine, tu ai fost cel mai apropiat de el, fiule. Fă ce crezi tu că e mai bine cu lucrurile lui. Sergentul se întoarse și își strigă țâfnos oamenii, de parcă i-ar fi fost rușine să-și exprime sentimentele de față cu Ted. În regulă, să descărcăm căruța asta acum. A venit poșta.

Sergentul căută iar în căruță și scoase un ziar împachetat. I-l înmână lui Ted.

— Poftim. Poate asta te va înveseli puțin.

Ted desfăcu ziarul și citi titlul: *Lincoln pentru eliberarea sclavilor*. Ted se holbă uimit la cuvinte. Nu mai era conștient de îmbulzeala din jurul lui, nici că era busculat de cei ce se adunară în jurul căruței. Nici nu mai așteptă să-și primească scrisorile. Își făcu drum prin mulțime și se îndreptă spre cort, citind din mers. Pe măsură ce citea proclamația președintelui, fu copleșit de o mare bucurie pentru prima dată de când dispăruse Ike.

În prima zi din ianuarie, în anul Domnului nostru 1863, toate persoanele aflate în sclavie pe teritoriul Statelor sau părților din

Statele desemnate, oamenii care vor fi atunci împotriva Statelor

Unite, vor fi de atunci înainte și pentru totdeauna libere.

Victoria unionistă costisitoare de la Sharpsburg determinase decizia lui Lincoln, citi Ted. Sacrificiul lui Ike și al tuturor celorlalți vor aduce acum libertatea sclavilor. Ted se gândi la bunica lui și la sclavii cu care se împrietenise pe moșia Hilltop. Își aminti cum Ike l-a luat la o parte după ce văzură șirul sclavilor în acea zi, spunându-i: „Știi ce? De asta ne luptăm - pentru sclavi. Ca să nu mai trebuiască să trăiască în felul ăsta”.

Sacrificiul lui Ike salvase viețile multor altora, pe

lângă cea a lui Ted. Acum, mai mult ca niciodată, Ted știe că are un motiv pentru care să se lupte. Un motiv pentru care să câștige.

În timp ce urca spre casă, Julia simțea dureri în tot corpul. Se simțea înțepenită după ce dormise pe pământ, lângă pacienta ei în ultimele cinci nopți, și se întreba cum de puteau soldații să doarmă pe pământul rece și tare luni la rând. Dimineata tomnatică era rece și senină, aerul cu miresme de mere coapte. Ar fi vrut să aibă răgazul să savureze și să admire frumoasa regiune rurală din Maryland, dar suferința și dezastrul din jurul ei – inclusiv suferința pe care o îndura colega ei de cort – umbriseră orice frumusețe.

În afară de doctorul McGrath mai erau încă doi chirurghi care operau în casă, iar Julia speră să-l găsească pe unul dintre ei. Cu puțin noroc, James avea să fie încă în pat, încercând să doarmă ca să scape de mahmureală, astfel că nu avea să se întâlnească cu el. Când îl văzu pe unul dintre doctorii militari șezând pe scările de la intrare, răcind o cană de cafea, ea răsuflă ușurată. Dar tocmai când ajunsese pe verandă, doctorul McGrath ieși pe ușă. Pentru prima dată, acesta nu arăta bolnav, ci odihnit, pieptănat și aproape chipeș. Chiar și așa, ea îl ignoră, adresându-se celui cu cafeaua.

— Îmi pare rău că vă deranjez, domnule doctor, dar când aveți un moment liber în dimineata aceasta, vă uitați puțin la unul din pacienții mei?

— Care este problema?

— Rana nu se vindecă bine și când schimbam pansamentul azi-dimineață mi s-a părut că văd ceva... lucind.

— S-ar putea să fie o bucată de șrapnel, dar sunteți sigură că nu ați văzut de fapt osul?

— Nu știu. Speram să aruncați dumneavoastră o privire.

— Este vorba cumva de pacientul pe care l-am trimis în cortul dumneavoastră? Întrebă doctorul McGrath.

Celălalt doctor se răsuci spre el.

— În cortul ei? Despre ce vorbești, James?

— Era o femeie deghizată în bărbat, spuse el, așezându-se pe scări. Am scos niște schije din umărul ei ieri. Având în vedere situația, nu am considerat că ar fi bine să o pun laolaltă cu ceilalți bărbați.

— Cerule mare! exclamă doctorul. Dar cei care fac recrutările nu au ochi? Cum naiba s-a strecurat o femeie pe lângă ei? Și ei ce i-a trecut prin cap să se înroleze în armată?

— Ea este pacienta de care vorbeați, doamnă Hoffman? întrebă James.

Cei doi doctori o priviră pe Julia. Ea încuviință din cap.

— Merg eu, spuse James. Dacă este o bucată de șrapnel, eu sunt cel care nu a văzut-o. Stați numai să îmi iau trusa. Își sufleca deja mânecile intrând în casă.

Julia nu mai așteptă. Porni înapoi spre cortul ei, fără el, îngrozită de minutele ce urmau. Se hotărî să nu mai încerce să se scuze pentru ce îi spusese în acea sea-a. Nici nu va pomeni incidentul – și speră că nici el nu o va face. Îl așteptă la intrarea în cort, nedorind să stea lângă el într-un loc atât de strâmt. Phoebe își pierduse conștiința mai devreme, când Julia îi pusese iod pe rană. Era încă inconștientă.

— Voi avea nevoie de multă lumină, spuse doctorul McGrath când sosi. Nu vreau să o mut, așa că va trebui să scoatem câțiva țăruiși și să dăm acoperișul la o parte.

Julia făcu cum i se ceruse, apoi se dădu la o parte, privind de la mică distanță cum îngenunchează el lângă pacientă. După o clipă se uită la Julia, încruntat ca de obicei.

— Nu aveți de gând să mă asistați, doamnă Hoffman? Am nevoie de ajutorul dumneavoastră.

Ea trase adânc aer în piept.

— Ce doriți să fac?

— Veniți aici și arătați-mi ce ați văzut.

Julia ura să se uite la imensa rană deschisă din umărul lui Phoebe, dar îngenunche lângă doctor și ridică

cu blândețe pansamentul pe care îl pusese lejer pe rană.

— Încercam să curăț o parte din mizerie și țesut mort. Mi s-a părut că văd ceva... aici.

— Bun. Va trebui să o examinez. Își deschise trusa medicală și îi înmână Juliei o sticlă cu cloroform. Anesteziați-o, spuse el. Și aveți grijă să nu inspirați și dumneavoastră.

Julia turnă puțin pe o bucată de pânză.

— Nu aș vrea să intru mai adânc decât trebuie, spuse el în timp ce aștepta ca Julia să pună bucata de pânză pe fața lui Phoebe. Dacă rana ar fi fost de la un glonț Mânie sau orice alt glonț, știu că ar trebui să caut numai o bucată – rebelii nu irosesc muniția. Dar rana a fost de la șrapnel – sute de bucățele de metal aruncate dintr-un singur obuz. O chestie devastatoare.

Doctorul scoase un cateter subțire și curbat din trusa lui și Julia privi repede în altă parte. Trecură câteva minute lungi timp în care el lucra în liniște.

— Aha, spuse el în sfârșit, cred că simt ceva. Dați-mi, vă rog, forcepsul. Ea scoase instrumentul din trusă și i-l puse în mâna întinsă. Buretele, vă rog. Ea îi dădu buretele. După câteva minute, el termină. Aveți ochi buni, doamnă Hoffman. Ați vrea să păstrați demonul acesta mic ca amintire? El ridică forcepsul plin de sânge care ținea o bucată de metal zimțată de mărimea unui bănuț.

— Nu, mulțumesc.

Doctorul îngriji el însuși rana, punând iod și un pansament curat. Apoi o examinează pe Phoebe, verificându-i pulsul și ascultându-i inima cu stetoscopul. Când termină, oftă.

— Ei bine, nu-mi prea place cum arată treaba. Omoplatul i-a fost afectat și cine mai știe ce altceva. Dar dumneavoastră continuați să vă faceți treaba. Faceți tot ce este cu putință.

El se purta amabil și ca un profesionist. Nu pomenise de ultima lor întâlnire. Julia fu atât de ușurată, încât își adună curajul pentru a-i pune o întrebare.

— Nu pot să o fac să mănânce nimic, domnule doctor.

Au trecut câteva zile. Tot spune că vrea să moară.

El își închise trusa și se ridică în picioare.

— Chiar dacă mănâncă, tot s-ar putea să i se împlinească dorința. Dar dacă nu mănâncă, pot garanta că va muri.

— Cum pot să o fac să mănânce?

— Hmm. Înțeleg care este problema dumneavoastră, doamnă Hoffman. De obicei flirtați pur și simplu cu pacienții dumneavoastră pentru a-i face să coopereze, nu-i așa?

Ea se holbă la el, temându-se să îi răspundă. Ea fusese nemiloasă cu el și știa că acum merita cruzimea lui. Dar următoarele lui cuvinte păzură să vină din senin.

— De unde ați auzit că am ucis un om?

Vocea lui era atât de calmă, de pătrunzătoare, încât o făcu să se înfioare. Își dădu seama că el nu avea de gând să plece până nu îi răspundea.

— Am cunoscut pe cineva din Connecticut, reuși ea să spună. El a citit despre acest lucru în ziar.

— Înțeleg. El se uită lung la ea. Nu vă este teamă să lucrați cu un ucigaș? Întrebă el cu aceeași voce.

De data aceasta ea nu putu răspunde. îi era teamă să se miște, teamă să respire, de parcă un animal de pradă o urmărea, așteptând să o atace dacă făcea o mișcare greșită.

— Bine, spuse el după o clipă. Cred că mi-ați răspuns la întrebare. Zâmbi trist, după care plecă.

Phoebe deschise ochii și privi în jur. Se afla în cortul ei. Afară era lumină. Cineva îngenunchea lângă ea.

— Ted? șopti ea. Numele nu fu rostit corect. Gura îi era uscată și amară.

— Bună dimineața, Phoebe. Cum te simți? Era vocea unei femei, nu a lui Ted.

Își aminti atunci Tinde se afla. Durerea din umăr nu o lăsa să uite. Nu se oprea niciodată. Închise ochii, sperând ca întunericul să o înghită din nou, aducându-i ușurare.

— Nu, nu adormi. Ți-am adus ceva de mâncare. Femeia așeză lângă Phoebe ceva plăcut mirositor. Te rog,

trebuie să mănânci.

— De ce? Phoebe știa că era pe moarte. De ce să o mai lungească? De ce să nu închidă pur și simplu ochii și să termine odată?

— Pentru că... Fă-o pentru... pentru Ted.

— Ce? Phoebe deschise repede ochii. Se holbă uimită la femeie.

— Tot întrebi de Ted. M-am gândit că poate e vorba de o persoană specială pentru tine. Speram să vrei să te însănătoșești de dragul lui.

— Nu știu despre ce vorbești, minți Phoebe.

— Ei bine, ai pe cineva cui să îi scriem o scrisoare? Cineva care ai vrea să vină și să aibă grijă de tine? Poate să-ți aducă ceva anume de acasă?

Phoebe scutură din cap.

— Lasă-mă să mor. Nu mai contează. Nimănui nu-i va păsa.

— Nu cred, Phoebe. Trebuie să fie cineva.

Infirmiera era tânără și foarte frumoasă. O făcea pe Phoebe să se simtă mai urâtă ca niciodată. Chiar și numele femeii, Julia, era frumos. Phoebe dorea ca Julia să plece.

— Ei bine, nu-i nimeni căruia să-i pese și ăsta e adevărul, închise ochii, dorind să moară, ca să nu mai simtă durerea cumplită.

— Lui Dumnezeu îi pasă, spuse Julia încet. O mângâie pe Phoebe pe frunte, dându-i părul pe spate. Otimnezeu te iubește.

Phoebe nu crezu. Dacă lui Dumnezeu i-ar fi păsat câtuși de puțin de ea, El nu ar fi făcut-o atât de urâtă. Și i-ar fi dat cel puțin o persoană în toată lumea asta care s-o iubească.

— Nici lui Dumnezeu nu-i pasă de mine, îi spuse ea Juliei.

Infirmiera închise ochii pentru o clipă, mușcându-și buza. Când și-i deschise din nou, spuse:

— Dă-mi voie să te întreb ceva. Să zicem că cineva ar fi fost gata să moară pentru tine. Să spunem că s-ar fi aruncat pe sine însuși între tine și obuzul acela și ar fi fost

rănit în locul tău pentru ca tu să trăiești - chiar dacă asta însemna ca el să moară. Asta ar dovedi că acea persoană te-a iubit, nu-i așa?

Exact același lucru îl făcu Phoebe. Se aruncase peste Ted, fiind rănită în locul lui, ca astfel el să supraviețuiască. Asta însemna atunci că ea îl iubea. Phoebe Bigalow era îndrăgostită de Ted Wilson. Recunoscuse adevărul pentru prima dată. Dar ea nu mai fusese niciodată îndrăgostită de cineva și nu avea nicio idee ce însemna asta. Era oare dragoste dacă voiai să fii cu cineva tot timpul, iar când acea persoană nu era lângă tine te simțeai pierdut și gol? Însemna oare să savurezi felul cum mergea, râdea sau se încrunta și să stai treaz noaptea doar pentru a-i vedea fața când dormea? Era oare aceasta dragoste? Era dragoste dacă voiai atât de mult ca acea persoană să trăiască, încât ai prefera să suferi și să mori în locul ei?

Pe fața lui Phoebe curgeau lacrimi. Nu și le putea șterge. Brațul ei lovit nu se mișca, iar celălalt îl ținea sub ea. Julia îi șterse ea lacrimile.

— Asta a făcut Iisus, spuse Julia. El și-a dat viața, a murit în locul tău, ca tu să poți trăi.

Phoebe știa povestea de Paști - cum Fiul lui Dumnezeu fusese răstignit pe cruce. Dar niciodată nu o înțelesese. Nu știuse ce înseamnă să iubești pe cineva atât de mult, încât să fii gata să mori pentru acea persoană. Poate așa se explicau cuvintele la care se tot gândea ea: *„Fiindcă Fiul omului a venit să caute și să mântuiască ce era pierdut”*.

— Iisus nu este singurul care te iubește, spuse Julia. Dumnezeu l-a permis Fiului Lui să părăsească cerul și să vină jos pe pământ. El a renunțat la singurul Său Fiu ca noi să putem trăi. Atât de mult te iubește Dumnezeu.

Phoebe se gândi la bunica lui Ted, cât de mult își iubise fiica dacă o lăsase să plece astfel ca nepoții ei să poată fi liberi. Phoebe sperase ca cineva să o iubească și pe ea atât de mult.

— Dacă ai muri pentru cineva, Phoebe, nu ai vrea ca acea persoană să trăiască? Nu ai vrea ca sacrificiul tău să

nu fi fost în zadar?

Phoebe închise ochii și îi văzu fața lui Ted. El supraviețuise. Ea îl salvase pentru că voise ca el să trăiască.

— Lui Dumnezeu îi pasă dacă mori, spuse Julia. Ridică puțin capul lui Phoebe și îi duse limba la gură. Te rog, încearcă să mănânci puțină mâncare.

Phoebe deschise în sfârșit gura și mânca.

Capitolul 1/

Washington *decembrie, 1862*

Julia încercă să ignore scrisoarea de pe măsuta de toaletă în timp ce își prindea repede părul pentru lucru, dar nu avea liniște. Sosise cu două zile în urmă și deși de obicei răspundea prompt la scrisori, la aceasta nu răspunsese încă. În mare parte fusese scrisă de mama ei, dar mai cuprindea și stăruințe din partea tatălui, din partea lui Rosalie, a mătușii Eunice și chiar și din partea părinților lui Robert. Toți o implorau să vină acasă în Philadelphia de Crăciun.

Adevărul era că Juliei îi era foarte dor de casă când nu lucra la spital. Nu putea suporta gândul că va petrece Crăciunul singură, în pensiunea mohorâtă, mâncând friptură ațoasă de vită departe de familia ei. Dar îi era teamă să se întoarcă acasă din două motive. Primul era că tatăl ei nu îi va mai permite probabil să revină la Washington. Julia știa că, odată ajunsă acasă, va fi atrasă de vechiul ei mod de viață ca și când ar fi fost prinsă de un curent puternic și nu va fi în stare – nu va voi – să scape din strânsoarea lui. Mai ales dacă Nathaniel Greene ar fi încă interesat să o curteze. În același timp, se simțea vinovată pentru că singurul motiv pentru care voise să se facă infirmieră era ca să câștige inima unui bărbat – și acum că o câștigase era bucuroasă să renunțe. Mai rău încă, Nathaniel crezuse că sacrificiul ei fusese altruist. El nu îi cunoștea adevăratele motive.

Celălalt motiv pentru care ezita să plece era pacienta ei, Phoebe Bigalow. Julia o adusese de la Sharpsburg la spitalul Fairfield pentru tratament și încă nu se știa dacă

va supraviețui. Pe lângă faptul că lupta să-și revină de pe urma răni ei, Phoebe era de asemenea grav bolnavă de pneumonie și avea o infecție în sânge, precum mulți alți soldați răniți în bătălie. Doctorul McGrath ordonase să fie instalate draperii în jurul patului lui Phoebe, care fusese așezat în colțul urnii salon de la parter, lângă dulapul cu materiale medicale. Ar fi putut s-o izoleze complet, dar doctorul spera că s-ar înveseli dacă ar sta cu alți oameni. În schimb, Phoebe abia dacă vorbea cu cineva. Părea foarte deprimată. Singura persoană care reușea să o convingă să mănânce era Julia. Ce s-ar întâmpla cu Phoebe dacă Julia ar pleca acasă în Philadelphia?

— Am să vă răspund diseară, spuse Julia cu voce tare, bătând ușor cu palma scrisoarea ca și când ar fi liniștit un prunc. Avea să vadă dacă Phoebe se simțea mai bine – și poate să o convingă să se lase îngrijită de doamna Fowle.

Julia își luă haina pe ea și boneta și fugi pe scări în jos, gândindu-se, ca întotdeauna la acea oră din zi, cât va trebui să stea în vânt și frig în dimineața aceasta până să găsească o trăsură? Iarna era una neobișnuit de rece și deja ninsese. Dar când deschise ușa, văzu trăsura congressmanului Rhodes așteptând lângă poteca de la intrare.

— Bună dimineața, domnișoară Hoffman, strigă el. Pot să te duc undeva? Congresmanul își scoase capul pe geamul trăsurii, zâmbind larg.

— Mi-ați salvat viața, spuse ea în timp ce urcă în trăsură lângă el. Dar ea știa de ce venise chiar înainte să rostească el vreun cuvânt. Mă *duceți* la spital, nu-i așa? întrebă ea.

— Te duc oriunde dorești să mergi... dar sper din toată inima că mă vei lăsa să te duc acasă în Philadelphia la sfârșitul săptămânii. Atunci voi pleca împreună cu doamna Rhodes.

— Dați-mi voie să ghicesc: părinții mei v-au scris și v-au rugat să mă convingeți, nu-i așa?

— Scumpa mea, m-au îngropat în scrisori. Nu voi

putea să dau ochii cu judecătorul dacă merg acasă fără tine. Așa că am decis să te însoțesc până la spital și să tratez cu chirurgul asistent să-ți dea o învoire să pleci de sărbători.

— Mulțumesc, dar nu este nevoie. Știu că dacă îi cer îmi va da învoirea.

— Atunci să înțeleg că nu i-ai cerut, spuse Rhodes liniștit.

— Nu încă. Am fost copleșiți în ultimele câteva luni cu toți soldații răniți la Antietam.

— Ce pierdere groaznică, spuse Rhodes cu un oftat. Au estimat numărul final al victimelor la peste douăsprezece mii. Poți să-ți imaginezi așa ceva? Totuși, i-am ingenuncheat pe rebeli. Nu pot înțelege de ce nu a acționat generalul McClellan imediat după victoria lui ca să-l oprească pe Lee. Ei bine, nimeni nu înțelege! Să sperăm că Ambrose Bumside va face treaba asta. E un om care arată tare ridicol cu părul acela absurd de pe față, dar este un general mult mai bun ca McClellan. Cel puțin Bumside se îndreaptă cu armata din nou spre Richmond. Să sperăm că aceasta va fi ultima bătălie pe care va trebui să o purtăm. Cred că războiul se va termina foarte curând, înainte de sfârșitul anului. Dumnezeu Sfântul știe că eu chiar m-am saturat de el.

— Cât de departe sunt de Richmond? întrebă Julia, gândindu-se la verișoara ei Caroline.

— Sunt în Fredericksburg. Cam la jumătatea drumului dintre Washington și Richmond. Și se pare că va avea loc curând o bătălie acolo. Confederația își pregătește soldații, dar noi trebuie să trecem prima dată râul Rappahannock. Blestemații de rebeli au ars toate podurile, bineînțeles. Va trebui să construim pontoane. Urâtă problemă.

Julia îl lăsa pe congressman să bată câmpii despre război, în timp ce mergeau, mulțumită de turnura conversației. Dar când ajunseră în sfârșit la spital, el reveni repede la motivul pentru care venise la ea.

— Draga mea, spuse el, luându-i mâinile, nu vrei să...

Se opri brusc și se uită în jos. Ce ai făcut cu mâinile astea, Julia? Mâinile femeii mele de serviciu sunt mai fine ca ale tale.

— Știu. Încercă să se elibereze, dar el nu îi dădu drumul. Ochiul lui îi căutau pe ai ei.

— Dacă te pedepsești pentru Bull Run, deja ți-ai ispășit...

— Nu este vorba despre asta, spuse ea repede. Îmi place ce lucrez, în ciuda felului în care îmi arată mâinile.

— Promite-mi că vei veni acasă cu noi vinerea asta, imploră el. Voi cumpăra chiar azi biletele.

Julia nu văzu nicio scăpare. Îi era teamă că va intra în spital și va face scandal dacă refuza.

— Bine, spuse ea. Promit. În momentul în care luă decizia, Julia se simți ușurată. Mergea acasă.

— O, Julia, adăugă Rhodes când coborî ea din trăsură, când o să te întâlnești cu părinții, să porți mănuși.

Julia intră grăbită, aproape împiedicându-se de o grămadă de scrisori pe care poștașul le depozitase la intrare. Le adună de pe jos și le puse pe biroul doctorului McGrath până își agăță haina și boneta. Biroul lui era gol. Majoritatea scrisorilor erau pentru soldați și ea le puse în ordine, sortându-le pe cele pentru pacienții de la etajul al doilea de cele pentru pacienții de la parter. În mijlocul grămezii, Julia găsi o scrisoare pentru James.

Hârtia era un pergament de culoare crem. O mână de femeie scrisese cu cerneală neagră, *Dr. James J. McGrath*. Adresa expeditorului era *D-na James McGrath, Whitney Avenue, New Haven, Connecticut*. Julia puse scrisoarea pe biroul lui.

Luă restul scrisorilor, le duse în salonul de la parter și-l văzu pe doctor lângă patul unui pacient. Tocmai când intră ea, James își dădu capul pe spate și râse, apoi puse mâna pe umărul omului pentru o clipă.

— Nu „nu am mai auzit-o pe asta, Hamilton. E bună. Râsul lui se auzea foarte rar. Singura dată când îl auzea, era când glumea cu pacienții. În clipele acelea îi plăcea să stea cu el, să facă vizite, lucrând alături de el.

Julia duse scrisorile unei voluntare.

— Bună dimineața, doamnă Gardner. Tocmai a sosit poșta de dimineață. Mă puteți ajuta, vă rog frumos, să împart scrisorile?

— Cu mare plăcere. Doamna Gardner era una din acele câteva femei de la spital care veniseră în Washington după ce aflaseră că cei dragi ai lor fuseseră răniți. Dar la fel ca toate celelalte mame, soții și surori, ea îngrijea de toți bărbații, nu numai de ai ei. Julia îi dădu doamnei Gardner jumătate din scrisori pentru a le împărți și era pe cale să plece cu restul la etaj când o chemă doctorul. Acesta mergea să o vadă pe Phoebe.

— E vreo scrisoare pentru domnișoara Bigalow? întrebă el.

— Nu. Am întrebat-o de câteva ori dacă ar vrea să scriu eu pentru ea vreo scrisoare, și mi-a spus că nu are cui să scrie. Are trei frați în armată, dar nu știe unde sunt.

— Aflați numele lor. Voi vedea ce pot face.

Îi făcu semn Juliei să meargă după el când se aplecă pe sub draperiile de la pat. Phoebe adormise în timp ce citea mica Biblie tare șifonată pe care o găsi Julia în buzunarul de la uniformă ei. Se oferise să îi dea una într-o condiție mult mai bună, dar Phoebe refuză. Citea din ea în fiecare zi, de parcă era o scrisoare de acasă.

Doctorul se aplecă deasupra patului și își puse mâna pe fruntea lui Phoebe pentru o clipă. Julia îl mai văzuse făcând asta de nenumărate ori cu ceilalți pacienți ai lui și era întotdeauna uimită de blândețea gestului, ca și când el ar fi vrut să dea vindecare prin atingerea lui. De acest bărbat îi plăcea foarte mult și nu îi era deloc teamă de el. Dar de fiecare dată când ieșea din salon și se întorcea în biroul lui devenea celălalt bărbat dezagreabil.

Ascultă cu stetoscopul, apoi oftă.

— Vreau să începeți să îi administrați chinină. Cred că febra ei are și alte cauze.

— Da, domnule doctor. Să o trezesc acum să îi dau chinina?

— Lăsați-o să doarmă.

Când el se întoarse la următorul pacient, Julia urcă grăbită la etaj. Soldații erau întotdeauna foarte bucuroși să primească scrisori și ea avea grijă să petreacă câteva minute în plus cu cei care nu primeau.

Julia visă cu ochii deschiși la casa ei toată dimineața în timp ce lucra, gândindu-se la ce va purta în timpul călătoriei și la ce magazine din Philadelphia va merge pentru cadouri de Crăciun. Nu se putu abține să nu se gândească la Nathaniel, întrebându-se dacă o va invita la Balul de Crăciun al Societății de Muzică, visând cum va fi să danseze cu el. Se închipui într-o rochie de gală nouă, dansând în brațele lui, privindu-i fața frumoasă. Poate când o va conduce cu trăsura acasă Nathaniel se va apropia de ea și îi va fura un sărut și va fi minunat cum visase ea că ar fi un sărut.

— Dar ce fericită sunteți astăzi, doamnă Hoffman, observă unul dintre pacienții ei.

— Da, soldat Carter, cred că sunt.

La amiază, coborî la parter pentru a se asigura că Phoebe lua prânzul. Julia o găsi ridicată în pat, mâncând cu greu cu mâna stângă dintr-un castron cu supă. Doctorul McGrath îi imobilizase mâna dreaptă într-o eșarfă până i se vindeca umărul.

— Te descurci, Phoebe? întrebă ea.

— M-am gândit să te scutesc și să nu te mai deranjezi și cu mine.

— Dar nu este niciun deranj. Însă Julia știa cel puțin că Phoebe nu va muri de foame dacă ea se întorcea acasă în Philadelphia. Și Phoebe părea puțin mai întremată astăzi. Când termină supa, Julia îi dădu niște chinină și apoi o convinse să vorbească despre frații ei.

— Junior este cel mai mare, începu Phoebe.

— Acesta este numele lui adevărat sau e doar o poreclă?

— Păi, îl cheamă Curtis, ca pe taica. Ceilalți doi sunt Willard și Jack.

— Știi cumva unde s-au dus să se înroleze?

— Au spus că merg în Cincinnati, dar nu sunt sigură.

De ce întrebi de ei?

— Nu ai vrea să le scriem o scrisoare și să aflăm cum o duc?

Privirea lui Phoebe se împietri.

— Junior se va înfuria când va afla că am plecat de acasă.

— Unde este casa ta, Phoebe?

Se lăsă să alunece ușor în pat până ajunsese întinsă pe o parte, apoi închise ochii.

— Nu-i treaba ta.

Discuția o tulbură pe Julia. Era clar că Phoebe avea secretele ei, dar la fel avea și ea. Pe tot parcursul după-amiezii, de fiecare dată când Julia încerca să se imagineze cu Nathaniel Greene, simțea o neliniște tot mai mare. Ar trebui să-l lase să creadă în continuare că ea este altruistă și plină de compasiune? Sau ar trebui să îi spună adevărul despre motivele și minciunile pe care le spusese pentru a putea deveni infirmieră? La sfârșitul zilei, Julia încă nu se decise.

Dar se hotărî să îi spună doctorului McGrath că se va întoarce acasă în Philadelphia la sfârșitul săptămânii. Se îndreptă spre biroul lui din holul de la intrare, ca să-i vorbească și se întâlnească cu un ofițer în uniformă care tocmai pleca.

— Foarte bine, James, spuse omul, dând mâna cu doctorul. Ne vedem în Fredericksburg. Își ridică ușor pălăria în fața Juliei când ieși pe ușă. Doamnă...

Doctorul McGrath era din nou chemat pe câmpul de luptă. Asta însemna că aveau nevoie și de infirmiere. Julia se decise brusc că și ea va merge în Fredericksburg. Congresmanul spusese că va fi ultima bătălie din război. Aceasta va fi probabil ultima ei șansă să slujească pe câmpul de luptă înainte să revină la vechea ei viață din Philadelphia. Va merge, nu pentru a impresiona pe cineva de data asta, ci din compasiune. Îi va sluji pentru ultima dată lui Dumnezeu.

Hotărâtă, Julia intră în biroul doctorului McGrath.

— Voi merge și eu în Fredericksburg, îi spuse ea.

— Și ce îmi pasă mie ce faceți dumneavoastră? Ședea la birou, umblând prin hârtii. Nu își ridică privirea. Știu că nu are rost să încerc să vă opresc, adăugă el.

— Comisia Sanitară are nevoie întotdeauna de voluntari, spuse ea. Se vor bucura dacă mă ofer. Dar m-am gândit că, din moment ce ne-am obișnuit să lucrăm împreună, ar trebui să vă scutesc de deranjul de a pregăti o altă infirmieră. Știu că aveți felul dumneavoastră de a face lucrurile. Și dumneavoastră știți cât de bine lucrăm împreună.

El oftă și se lăsă pe spate în scaun.

— Mă gândesc că nu îmi veți spune *de ce* vreți să mergeți?

— Din aceleași motive ca și dumneavoastră. Vreau să ajut.

Se aplecă înainte, studiind-o cu atenție.

— Și nu vă este teamă? întrebă el încet.

Julia nu știa la ce se referă - dacă îi era teamă de luptă sau de el?

— Nu, spuse ea. Dar îi era puțină teamă... de amândouă.

El își scoase ceasul de buzunar și se uită la el.

— Nu aveți prea mult timp să împachetați, doamnă Hoffman. Vaporul cu care voi merge către Aquia pleacă din Alexandria mâine dimineață la ora cinci.

— Voi fi acolo, spuse ea.

Fredericksburg, Virginia *decembrie, 1862*

Julia și James erau printre zecile de doctori și infirmiere care urcară la bordul vasului *Mary Jane* următoarea dimineață pentru a naviga pe o distanță de șaizeci și patru de kilometri în jos pe râul Potomac, spre debarcaderul de la Aquia. De acolo urma o călătorie mult mai scurtă cu trenul până la Falmouth, pe malul nordic al râului Rappahannock. De partea cealaltă a râului se afla orașul Fredericksburg. Julia văzu orașul în lumina slabă în acea primă seară, un mănunchi de case adormite și clădiri din cărămidă cu turle grațioase de biserici îndreptate spre cer. Stâlpii din piatră de pe fiecare mal al râului și cel din

mijlocul lui indicau locul unde fusese odată un pod de cale ferată. Înainte să se crape de ziuă, i se spuse Juliei, inginerii militari vor începe să construiască pontoane peste râu pentru a putea începe atacul.

Julia și celelalte infirmiere petrecură o noapte friguroasă, dormind pe băncile goale dintr-o biserică din Falmouth. A doua zi avea să fie transformată în spital. Ea petrecuse câteva ore în acea seară ajutându-l pe James să aranjeze totul așa cum voia el.

Rafala îndepărtată a unui tun o trezi în dimineața următoare. După ce soarele risipi ceața care plutea peste râu, ea putu vedea pontoanele parțial construite. Văzu, de asemenea, și nori de fum ridicându-se din zona unde se afla Confederația și auzi împușcăturile când lunetiști rebeli deschiseră focul asupra muncitorilor și inginerilor. Imediat după aceea începură să sosească la spitalul de campanie muncitori răniți. Slujba Juliei începea.

Îl ajută pe James să panseze răni până pe la amiază, când armata văzu că prea mulți dintre muncitori erau accidentați. Opriră construcția și aduseră o sută de tunuri ținând spre Fredericksburg. Bombardând orașul, aveau să anihileze pozițiile rebele și puteau construi mai departe podurile în siguranță.

Focul de artilerie terifiant ținu două ore. Chiar și cu vată în urechi, Julia crezu că va surzi din cauza zgomotului. Șezu pe una din băncile din biserică și se rugă pentru locuitorii orașului – mai ales pentru femeile și copiii nevinovați care ar putea fi prinși în măcel. Multă vreme după ce atacul luă sfârșit, genunchii Juliei continuă să tremure.

După ce fumul dispăru, orașul rămase în ruine. Julia nu-și putea închipui cum ar fi putut cineva supraviețui unui asemenea atac violent. Dar de îndată ce inginerii reluară munca la poduri, lunetiștii rebeli începură să dea de lucru spitalului.

— Nu am făcut decât să ridicăm niște grămezi de dărâmături după care să se ascundă Confederația, îl auzi ea pe James spunând, când se aplecă să examineze una

dintre ultimele victime împuşcate.

— Ne-am irosit doar ghiulelele, reuşi să spună soldatul.

— Am irosit un întreg oraş, spuse James.

Mai mulţi răniţi intrară în spital după ce armata trimise în sfârşit detaşamente de soldaţi dincolo de râu în bacuri pentru a-i anihila pe rebeli. Toată după-amiaza continuară să vină răniţi şi armatele se hărţuiră fără oprire. La căderea nopţii podurile erau terminate şi majoritatea celor răniţi în acea zi erau deja pe drum spre vasele de evacuare. Doctorii trebuiau să facă loc în spitale pentru răniţii din următoarea zi.

Odată ce termină activitatea, Julia îşi luă haina şi ieşi afară pentru a sta în aerul plin de fum, privind ruinele de dincolo de râti. Flăcările care încă mai devastau oraşul luminau cerul întunecat, presărat cu scânteieri ale artileriei Confederaţiei ascunsă în dealurile din spatele taberei. Era o scenă de coşmar şi totuşi nu-şi putea dezlipi privirea de la ea.

După câteva minute, uşa bisericii se deschise şi James ieşi să stea alături de ea. Ascultară bubuitul depărtat al tunurilor şi urmăriră flăcările ce se ridicau spre cerul întunecat timp de câteva minute fără să vorbească.

— De ce credeţi că ceva atât de terifiant este aşa de fascinant? întrebă el într-un final.

— Nu ştiu, spuse ea, tremurând. Mă tot întreb cum m-aş simţi dacă acela ar fi fost oraşul meu - dacă armele Confederaţiei ar fi transformat Philadelphia în dărâmături şi flăcări.

Luminile focurilor de tabără din depărtare pâlpâiau în noapte. Adierea de seară purta strigăte, râsete şi nechezatul cailor de departe.

— Credeţi că cineva care a experimentat aşa ceva mai poate fi la fel ca înainte? întrebă James. Tu ai mai fi la fel, Julia? Ai putea să te întorci la petrecerile tale şi la balurile de caritate şi să uiţi ce s-a întâmplat vreodată?

Ea încercă să se imagineze într-o rochie de gală, dansând în braţele lui Nathaniel şi nu reuşi.

— În acest moment nu pot să-mi închipui că războiul se va termina vreodată. Sau că va supraviețui cineva pe urma lui, spuse ea.

Se lăsă din nou tăcerea peste ei. Undeva în depărtare, o fanfară militară cânta „Hail Columbia”. James duse mâna la buzunarul de la pieptul hainei și-și scoase sticluța de argint. Flăcările se reflectau în suprafața strălucitoare a sticluței, iar el o destupă și o duse către gură.

— Nu faceți asta, șopti Julia.

— Poftim?

Îl văzuse bolnav în destule dimineți pentru a ști că dacă se îmbăta în seara asta, mâine se va trezi simțindu-se îngrozitor. Pe lângă faptul că se va purta grosolan și va fi prost dispus, nu se va putea concentra și mâinile îi vor tremura - nu va putea face mare lucru ca doctor. Ea ajunsese să îl respecte atât de mult după ce îl văzu cu pacienții lui și lucrând alături de el în spitalul de campanie cât era ziua de lungă și nu voia ca el să se degradeze îmbătându-se. Tânjea să îl oprească, ca să nu distrugă acea parte bună din el.

— Nu cred că alcoolul este răspunsul, spuse ea.

— O, chiar așa? spuse el tăios. Răspunsul la ce? Când ea nu răspunse, el ridică sticluța. Mă gândesc că știți de ce port cu mine sticla?

Ea voi să spună, *Da, din cauza a ceea ce s-a întâmplat în New Haven*. Dar își aminti reacția lui de la ferma din Sharpsburg, durerea adâncă pe care o văzuse în ochii lui. Nu va pomeni din nou de crimă.

— Sunteți un doctor iscusit, spuse ea. Este un mister pentru toți cei de la spitalul Fairfield de ce vă torturați cu beții atât de des.

— Ați gustat vreodată ce este în sticlă, doamnă Hoffman? Vreți să gustați puțin? El îi întinse sticluța.

— Nu, mulțumesc.

— Haide, luați o înghițitură. Insist. Poate veți fi prima care să dezvăluiți motivul misterios pentru care beau. Îi împinse sticla în față. Luați o înghițitură.

Julia simți metalul rece când îi împinse brutal sticla pe buze. O înclină. Ea deschise gura ca să nu îi toarne băutura pe bărbie în jos, dar și pentru că îi fu teamă să nu îl supere. Înghiți, așteptând să simtă gustul amar și arzător al unei băuturi puternice. În schimb, nu simți nimic.

— Este apă, spuse ea uimită.

— Ah! Foarte bine. Acum ați descoperit misteriosul motiv pentru care bea James McGrath.

Ea îl privi.

— Pentru că îmi este sete, doamnă Hoffman.

— Dar... nu este întotdeauna apă. V-am văzut mahmur în destule dimineți. Veniți la lucru tot șifonat de parcă ați dormit în aceleași haine și stați în biroul dumneavoastră cu draperiile trase, spunându-ne să nu deranjăm. Toată lumea știe că faceți asta pentru că v-ați îmbătat în seara de dinainte.

— Nu credeți chiar tot ce auziți.

— Dar v-am văzut mahmur.

— Nu. Nu m-ați văzut. M-ați văzut cu o migrenă.

— Aveți un pahar mare pe biroul dumneavoastră cu...

— Ceai din scoartă de salcie. Se pare că îmi face bine când am migrene.

Ea se holbă la el neîncrezătoare, încercând din răspuțuri să potrivească ce îi spunea el cu ceea ce văzuse ea.

— Ați avut vreodată o migrenă, doamnă Hoffman? întrebă el. Durerea te face neputincios. Începe în spatele ochilor și simți de parcă o lumină puternică îți intră în ochi, chiar dacă ții ochii închiși. Câteodată, lumina începe să scapere, durerea fiind și mai mare. Când începe durerea de cap, cel mai mic zgomot, cea mai mică mișcare intensifică de zece ori durerea până ți se face rău de la ea. Nu poți să nu vomیți. Tot ce vrei este să te faci ghem într-un loc întunecat și tăcut și să îl implori pe Dumnezeu să o oprească.

Dar bineînțeles că nu poți face asta când ai de lucru. Laudanumul ajută la ameliorarea durerii, dar nu îi mai sunt de folos nimănui dacă sunt drogat, nu-i așa?

— Vreți să spuneți că nu beți?

— Obişnuiam să o fac în trecut. Poate că şi întreceam măsura uneori.

Ochii lui arătau obosiți și triști când privi în depărtare. Ea se întreabă ce își amintea el. Potrivit lui Hiram Stone, James omorâse un om când era beat.

— Dar acum nu mai beau, spuse el, ridicând sticluța. Doar apă.

— Sunt sigură că știți de toate zvonurile, spuse Julia. Toți de la spital cred că sunteți un alcoolic.

El ridică din umeri.

— Ei și?

— De ce îi lăsați să creadă asta? De ce nu le spuneți adevărul?

— Pentru că nu îmi pasă de ce spun ceilalți. Luă o altă înghițitură serioasă și își șterse gura cu dosul palmei. Având în vedere modul în care dumneavoastră nu ați ținut seama de opiniile și așteptările celor din clasa dumneavoastră socială, mă gândesc că tocmai dumneavoastră, dintre toți, ar trebui să înțelegeți asta.

— Dar nu înțeleg, spuse ea. Nu înțeleg chiar deloc. Julia scutură din cap, ca și când ar fi vrut să scape de imaginea cunoscută pe care o avea despre el ca bețiv și să o înlocuiască cu cea nouă. Fața palidă și schimonosită de durere și mâinile tremurânde pe care le văzuse în atâtea dimineți nu erau rezultatul beției lui, ci al unui chin care nu stătea în puterile lui. Ea se uită lung la el, fața lui fiind luminată de flăcările orașului ce ardea, și văzu un bărbat cu totul diferit.

— Ei bine, spuse el brusc, eu mă duc la culcare. Mâine va fi o zi lungă pentru toți.

Julia îl urmări cu privirea până intră în casă și se simți complet idioată.

Următoarea zi, soldații unioniști trecură râul în orașul Fredericksburg. Când descoperiră că rebelii se retraseră pe înălțimi în afara orașului, soldații yankei se dezlănțuiră asupra orașului, intrând cu forța în casele și prăvăliile părăsite, zdrobind, distrugând și prădând totul.

Mai târziu în acea după-amiază, când Julia trecu râul într-o ambulanță pentru a ajuta la pregătirea unui spital de campanie în oraș, priveștița orașului distrus o scârbi. Bunuri gospodărești – saltele, balansoare și cești zdrobite – zăceau călcate în picioare și aruncate în stradă, în timp ce soldații hoinăreau printre casele ruinate, îndesând lucruri de valoare în buzunarele și rucsacurile lor. Comandanții nu făceau nimic să oprească jaful. Julia se întoarse repede, dezgustată de omenire, și se puse pe treabă.

Doctorii aleseră un depozit mare din cărămidă lângă unul din pontoane ca spital temporar și sală de operații. Julia îl ajută pe James să aprovizioneze cu mâncare, apă și materiale medicale, pregătindu-se pentru bătălia ce avea să înceapă a doua zi. Trecu înapoi râul să doarmă încă o noapte în biserica din Falmouth.

A doua zi la ora opt și jumătate, soldații unioniști începură să avanseze spre frontul rebel la adăpostul ceții. Când aceasta se ridică, atacul începu. Julia se întoarse la depozit, de unde auzi foarte bine bătălia dezlănțuindu-se toată ziua pe dealurile din spatele orașului. Când mii de soldați răniți începură să sosească la spital, ea află de la pacienți ce se întâmpla.

— Rebelii sunt în avantaj, îi spuse un soldat epuizat, totuși generalii noștri le trimit încontinuu soldați val după val.

— Noi suntem afară în câmp deschis, spuse un alt soldat, iar rebelii sunt protejați de un zid de piatră. Ne seceră că pe grâu când urcăm dealul.

Juliei îi părea totul o nebunie. Îngrozitorul măcel ținu toată ziua, fără niciun rezultat în final, cu excepția victimelor. Când se lăsă noaptea și temperatura scăzu, soldații care continuau să vină în spital îi spuseră Juliei că alte câteva mii de oșteni răniți zăceau pe coasta dealului, înghețând de frig. Aceștia fură obligați să se înghesuie sub trupurile moarte ale prietenilor lor pentru a se apăra, neîndrăznind să se miște, pentru că altfel ar fi împușcați.

Julia lucrase toată ziua cu speranța că generalul Bumside va învinge, că aceasta va fi ultima bătălie pe care

vor trebui să o îndure. Când începură să o lase puterile, nu i se mai păru posibilă victoria. Era epuizată atât fizic, cât și emoțional. Nu putu să nu se întrebe cum rezista James – dacă stresul îi provoca o migrenă în cel mai nepotrivit moment posibil. Când avu un moment liber, se hotărî să îl verifice.

Doctorii își aranjaseră sălile de operație în birourile depozitului. Când ajunse aproape de acea zonă, Julia îl auzi pe James strigând la ceilalți doctori.

— Ascultați, operația merge prea încet în felul acesta. Dacă ne împărțim și chemăm infirmierele să ne asiste, putem face de trei ori mai multă treabă.

— Este împotriva regulilor, James. Comandantul medical al armatei a ordonat foarte precis ca echipele să fie formate din câte trei chirurghi.

— De ce nu le explicați asta muribunzilor de afară? întrebă James. Mergeți voi și spuneți-i unui soldat care a așteptat într-un chin cumplit toată după-amiaza: „Îmi pare rău că trebuie să mori, dar este împotriva regulilor să-ți salvăm viața dacă nu suntem trei doctori într-o echipă”.

— Noi doar ne supunem ordinelor.

— O, da? Ei bine, eu nu.

Julia privi cum James începu să mute mobila de birou și felinare ca să poată aranja o altă masă de operație.

— Sărmanii aceia care sunt măcelăriți pe deal se supun și ei ordinelor, spuse el în timp ce lucra. Cineva trebuie să oprească nebunia asta. Între timp, trebuie să ne asumăm răspunderea pentru ce se întâmplă în sala asta de operație. Directorul medical nu este aici, noi suntem. Își mută trusa cu instrumente chirurgicale aproape de masă. Când își ridică privirea ca să le spună brancardierilor să îi aducă un pacient, o văzu pe Julia stând afară la ușă.

— Doamnă Hoffman, vreți să veniți aici și să mă asistați, vă rog?

Unul dintre doctori își ridică mâinile.

— Nu pot permite așa ceva, James. Doamna nu e doctor.

— Este o infirmieră pregătită. Chiar eu am învățat-o.

Dacă mă ajută, vom face de două ori mai multă treabă, vom salva de două ori mai multe vieți.

— Regulile cer cel puțin doi chirurghi pentru a aproba amputările.

— Bun! Voi doi puteți aproba amputările, iar eu mă voi ocupa de celelalte cazuri. Bine? Putem începe? El așteaptă până când ceilalți doi doctori se adunară să discute dacă ar trebui sau nu să-i permită lui James să continue. Minutele trecură și într-un final el își ridică mâinile în sus de nervi.

— Nu am timp pentru așa ceva. Soldații mor în timp ce voi doi, domnilor, discutați regulile armatei. Doamnă Hoffman... poftiți, vă rog.

Julia intră în sală, prea buimăcită de viteza evenimentelor pentru a se opune. Nu mai urmărise niciodată un doctor făcând operații. Era sigură că va leșina când va asista. Dar când James o prinse de umeri, căutându-i privirea, și întrebă: „Puteți face față la așa ceva, doamnă Hoffman? Mă veți ajuta?”, ea nu putu decât să încuviințeze din cap.

Brancardierii aduseră înăuntru primul pacient, un băiat cu o rană cauzată de un foc de armă sub claviculă. Nu era mai în vârstă de optsprezece ani. James îl rostogoli ușor pentru a căuta rana, apoi începu să îi desfacă hainele.

— Voi supraviețui, doctore? gâfâi soldatul.

James își puse mâna pe capul băiatului.

— Vom face tot ce ne stă în putere.

Julia se înfioră când își dădu seama că acel „vom” o includea și pe ea. Acum era și ea responsabilă pentru că încerca să îi salveze viața. Își dădu seama atunci că trebuia să se mao-ți npnini toată puterea și curajul pe care i le putea da Dumnezeu. De dragul celui băiat, nu îndrăzni să leșine sau să o ia la fugă.

James îi arătă cât eter să toarne în conul de cupru ce trebuia pus pe față.

— Țineți-l departe de lămpi, o avertiză el. Eterul este extrem de inflamabil. Țineți conul ferm peste nasul și gura lui, așa... Bun. Ajunge. Se întoarse la trusa lui de lemn cu

instrumente chirurgicale și luă un cateter. Fiți atentă la el. Dacă începe să-și revină înainte să termin eu, mai puneți-i eter.

Julia încuviință din cap, prea agitată să mai scoată vreo vorbă, își întoarse privirea când James vârî cateterul în rana lăsată de glonț. Nu realizează ce liniște era sau că își ținea respirația până nu auzi clinchetul metalic în momentul în care cateterul atinse glonțul. James zâmbi ușor.

— Dați-mi forcepsul... Mulțumesc. Acum luați un burete și ștergeți sângele ca să pot vedea mai bine... Bun.

Julia privi fața lui James și văzu picături de sudoare scurgându-se de pe frunte în ochi. Luă un prosop curat și îi șterse fruntea.

— Mulțumesc. E mult mai bine acum. După câteva clipe, el scoase forcepsul care ținea o bucată de metal însângerată. O puse într-o cutie de tablă care era deja plină pe jumătate cu bile. Voi avea nevoie imediat de una din suturile acelea, spuse el în timp ce curăță rana cu acid fenic. Acele... cu firul de mătase... Da. Apoi fu gata. Parcă numai câteva momente trecuseră. Brancardierii îl luară pe băiat și aduceau înăuntru următorul pacient timp în care James se ștergea pe mâini.

Julia începu treptat să se relaxeze, adunând curaj din încrederea cu care lucra James și indicațiile calme pe care i le dădea. Puțin câte puțin se trezi că îl poate privi pe James lucrând. Uită că vedea sânge, oase zdrobite și mușchi sfâșiați când se uita la mâinile lui puternice și abile care îndreptau, reparau, vindecau. Julia învăță să anticipeze ce avea el nevoie și pregătea acel lucru înainte ca el să îl ceară.

După câteva ore, picioarele ei începură să obosească, iar spatele o durea de la poziția mereu aceeași în care era nevoită să stea. Voia să renunțe și să se întindă, dar James lucra neobosit, mult timp după ce ceilalți doi doctori se opiră pentru odihnă.

Când brancardierii nu mai aduseră înăuntru niciun pacient, James se sprijini de masa de operație și scoase

ceasul de buzunar.

— Douăsprezece și douăzeci de minute, oftă el. Dacă generalii ar fi în locul nostru pentru o zi, poate că toate s-ar termina. Scutură din cap și puse ceasul înapoi în buzunar, apoi își ridică brațele, întinzându-și spatele și gâtul. Am nevoie de aer curat.

O rafală de vânt rece o înfioră pe Julia când James deschise ușa de la birou, ieși afară și închise ușa în urma lui. Părul ei ieșea din agrafe, așa că le dădu jos și scutură capul pentru a-și lăsa părul să cadă liber în jurul umerilor ei. Era pe cale să plece din birou într-un loc unde să se întindă când James deschise brusc ușa. Luă un veston militar aruncat pe un scaun și i-l dădu Juliei.

— Doamnă Hoffman... Julia. Ia haina asta și haide afară cu mine un moment.

Nu-și putea închipui de ce avea el nevoie de ea, dar crezând că este vreo urgență, făcu repede cum îi spusese. Imediat ce ieși afară, James o opri.

— Privește, spuse el, arătând spre cer. Auroarele boreale.

Deasupra râului, de la un capăt al orizontului la celălalt, cerul era acoperit de valuri strălucitoare de lumină. Nuanțe de roșu, verde și un alb puternic pluteau deasupra capului ei ca o perdea incandescentă. Julia uită repede de frig și de oboseala ei dureroasă, pierdută în frumusețea aurorei cerești. Nu mai văzuse niciodată ceva atât de splendid și nici nu credea că va mai vedea vreodată. Se sprijini de zid alături de James și se minună tăcută de spectacol.

— Dumnezeu a dat israeliților un foc pe timpul nopții, spuse el calm, pentru ca ei să nu-și piardă nădejdea.

Ea se uită la James, urmărindu-i fața în timp ce el privea luminile care parcă dansau licărind. Și dintr-odată ea nu mai crezu că el ucisese vreodată vreun om. James se străduia mult prea mult să salveze vieți. Nu putea crede că el ar fi în stare să curme măcar o viață. El ura moartea. Îl văzuse cum luptase cu ea în această seară ca și cum i-ar fi fost dușman personal. Adevăratul James McGrath era

acest bărbat, doctorul amabil și iubitor cu pacienții lui, care lupta cu boala fiecăruia dintre ei de parcă ar fi fost o luptă personală. Mânia aspră și grosolănia după care se ascundea adesea erau o fațadă, menită să țină dintr-un motiv sau altul oamenii la distanță. Dacă împușcase într-adevăr un om, atunci ar exista o altă explicație pentru aceasta - la fel ca pentru „mahmurelile” lui.

— Ai făcut o treabă nemaipomenită în seara asta, Julia, spuse el, privind încă cerul. Odată ce ai prins cum merg lucrurile, ai început să anticipezi ce aveam eu nevoie înainte să cer. Nu am mai lucrat niciodată atât de bine cu cineva, nici măcar cu doctorii.

— Ar fi putut să fie așa în tot acest timp, spuse ea. Și în Washington. Dar din prima zi în care am ajuns, ai părut hotărât să mă dai la o parte - ca și pe ceilalți, de altfel. Probabil că mâine mă vei da iar la o parte. Ceea ce nu înțeleg este de ce. De ce te străduiești atât de tare să mă ții la distanță?

El își întoarse privirea spre ea, cu fața sumbră. Ochii lor se întâlniră.

— Din același motiv pentru care oamenii țin scânteile departe de praful de pușcă.

— Nu, nu înțeleg. Dar inima ei începu să bată foarte repede.

— Ba eu cred că înțelegi, Julia.

El întinse mâna și începu să o mângâie tandru pe obraz. Ea îngheță. Inima ei bătea atât de repede, încât era sigură că va exploda. Apoi James se aplecă încet spre ea și îi atinse buzele cu ale lui. Picioarele ei se înmuiară și începu să tremure din tot corpul, de parcă s-ar fi îmbolnăvit brusc. Sărutul dură numai o clipă înainte ca el să se dea înapoi și să o privească din nou. Fiindcă stătea foarte aproape, ea îi simțea respirația accelerată.

Îi putu simți mirosul și gusta aroma buzelor. Sărutul fusese ca o picătură dulce și ea tânjea după mai mult.

Ca și când i-ar fi citit gândurile, James îi luă dintr-odată fața în ambele mâini și își lipi gura de a ei, sărutând-o de parcă ar fi vrut să absoarbă viața din ea. Ea mai

fusesse sărutată doar o singură dată înainte - un sărut furat care o făcu să se simtă furioasă și înșelată. Dar felul în care o săruta James acum era așa minunat cum visase că va fi. El își îngropă degetele în părul ei și o sărută pe gât, pe tâmpile, pe frunte. Când o atingea cu barba, se înfiora toată. Apoi buzele lui îi găsiră din nou gura și o sărută prelung și apăsător.

Julia îl cuprinse cu brațele ei și îl apropie mai mult. Trupurile lor se atinseră când el îi lipi spatele de zid. Sentimentele care o copleșiră când îi îmbrățișă umerii erau atât de puternice, atât de copleșitoare, încât simți că va leșina. Nu voia ca James să se mai oprească vreodată.

Dar el o făcu. îi dădu drumul atât de brusc de parcă cineva l-ar fi apucat de cămașă și l-ar fi tras înapoi.

— Nu... șopti el. Nu! înainte ca el să închidă ochii, ea văzu groază în ei. Se aplecă înainte, luptându-se să-și recapete răsuflarea. Îmi pare rău, spuse el răgușit. Asta nu ar fi trebuit să se întâmple. Iartă-mă. Apoi se întoarse și fugi în înapoate înainte ca Julia să poată vorbi.

Ea se simți fără vlagă, tulburată, apăsarea gurii lui era încă vie pe a ei, simțindu-i încă mângâierea în părul ei. Se simți incompletă, ca o melodie neterminată; ca și cum o farfurie cu o mâncare delicioasă i-ar fi fost smulsă din față, lăsând-o să-și dorească mai mult.

— Nu, șopti ea, așa cum făcuse James. Dar pentru ea avea alt înțeles. Ea voi să spună: „Nu pleca... vino înapoi”.

Ea voia ca mâinile lui să o mângâie din nou, acele mâini puternice și pricepute pe care le privise mai devreme în acea seară, lucrând cu atenție, cu dibăcie, inelul de aur strălucind la lumina lămpii pe mâna lui stângă. Și ea își dădu brusc seama, cu aceeași eroază ca și Tamps. **cp** făm-pră pl FI prea răcăfnrit Fa sărutase de bunăvoie un bărbat căsătorit, ținuse în brațe soțul unei alte femei, tatăl unei fete.

— Oh, Dumnezeule, murmură ea. Genunchii îi cedară și începu să alunece încet pe lângă zid în jos. Oh, Doamne, iartă-mă.

Când soarele răsări câteva ore mai târziu, Julia era

încă trează. Intrase înapoi în depozit, găsi colțul liniștit unde dormeau celelalte infirmiere, se înveli într-o pătură și se întinse. Dar nu-i venea nicicum somnul, în ciuda faptului că era epuizată. Acum infirmierele și brancardierii începură să se trezească și să se miște prin preajmă. Auzi soldații răniți gemând. Dar nu se putu mișca.

Unul dintre brancardieri se apropie de ea.

— Doamnă Hoffman?

Ea se ridică în capul oaselor.

— Da?

— Pregătim ambulanțele pentru a duce răniții la gară și la debarcadierul Aquía. Doctorul McGrath a spus că v-ați oferit voluntară să mergeți cu ei pe unul din vasele de evacuare.

Îi luă o clipă să înțeleagă ceea ce se întâmpla. James o trimitea înapoi în Washington, îndepărtând scânteile de praful de pușcă.

— D-da. Da, așa este, se bâlbâi ea.

— Vă așteptăm să vă pregătiți.

Julia își adună repede puținele ei lucruri. Era bucuroasă că pleca, bucuroasă că nu trebuia să dea ochii cu James. Nu putea uita cum îi răspunsese la sărut, trăgându-l mai aproape de ea în loc să îl îndepărteze. Cum se va putea vreodată ierta pe ea însăși pentru că dorise cu pasiune soțul unei alte femei? Și James credea că și ea era căsătorită, că și ea își încălcase jurămintele căsătoriei seara trecută.

În ambulanță, în trenul sanitar, la bordul vasului de evacuare, Julia petrecu fiecare minut, fiecare kilometru al călătoriei lucrând cu soldații răniți. Era pedeapsa ei, menită să-i diminueze vina. Dar nu reuși.

Când ajunse la Washington, kongresmanul Rhodes plecase de mult în Philadelphia. Dar Julia nu-și îngădui să meargă acasă de Crăciun. Nathaniel Greene era acasă. Ea nu putea da ochii cu el sau cu familia ei, până când nu-și ispășea de tot pedeapsa.

În următoarea săptămână, Julia petrecu toată ziua și majoritatea timpului liber la spital, ajutând la împodobirea

saloanelor cu brazi, petrecând sărbătorile cu soldații, îngrijind de răniții din Fredericksburg până la epuizare. În tot acest timp, aștepta cu groază ziua în care James avea să se întoarcă. Își ținea respirația de fiecare dată când o trăsură trăgea în față sau când ușa de la intrare se deschidea.

În ianuarie, Julia o auzi pe doamna Fowle spunându-i unuia dintre soldați că doctorul McGrath se întorsese în Connecticut.

— De unde ați auzit asta? o întrebă Julia pe intendentă.

— Doctorul Whitney mi-a spus. Și pe lângă asta, acum două săptămâni a ajuns o scrisoare de la doctorul McGrath. Soțul risipitor s-a întors în sfârșit acasă.

Julia se întoarse când lacrimile îi umplură pe neașteptate ochii. Nu avea idee pentru ce plângea.

Capitolul 18

Washington *aprilie, 1863*

Phoebe stătea în picioare după despărțitoarea de draperii din colțul salonului de spital și se uita în jos la noua cămașă și noii indispensabili pe care tocmai îi îmbrăcase. Spre deosebire de hainele de muselină primite de la văduva Garlock, acestea erau din bumbac alb, fin și împodobite cu găurele și șiruri mici de pense.

— Nu trebuia să faci lenjeriile așa de înzorzonate, îi spuse ea Juliei. Și așa nu le va vedea nimeni în afară de mine.

— Dar e plăcut să porți haine frumoase, nu-i așa? întrebă Julia. Eu știu că întotdeauna mă simt bine.

Phoebe se așeză pe pat și scoase o pereche de ciorapi de lână noi. Erau moi și fini și aveau cusut un model frumos. Se uită la Julia.

— Nu știu cum îți voi răsplăti vreodată pentru toate lucrurile astea.

— Ți-am mai spus, nu vreau să îmi plătești nimic, spuse Julia puțin îmbufnată. Sunt cadou, Phoebe. Mă bucur să ți le pot cumpăra. Trebuie să sărbătorim că în sfârșit te simți destul de bine ca să ieși din spital și să pleci acasă. O

vreme nu am știut dacă vei supraviețui sau nu.

— Dar trebuie să fi fost foarte scumpe...

— Nu chiar. Și în plus, eu am o grămadă de bani. Acum ridică-te ca să îți pot lega corsetul.

— Chiar trebuie să port chestia aia? Ultima oară când am probat un corset m-am simțit de parcă am căzut dintr-un copac și mi s-a oprit respirația.

Julia zâmbi.

— Nu va trebui să îl strâng foarte tare. Ai slăbit atât de mult de când ai fost bolnavă. Acum ai o siluetă zveltă. Multe femei te vor invidia.

Phoebe o lăasă să îi lege corsetul. Apoi Julia îi vârî peste cap o fustă nouă cu cordon. Trebui să se ridice în vârful picioarelor pentru asta, pentru că Phoebe era foarte înaltă.

— Oamenii din Bône Hollow vor spune că îmi dau aere când m-or vedea cu hainele astea frumoase. Vor spune: - „Din coada pisicii sită de mătase nu se face”. Mai bine i-ar fi cumpărat o cămașă veche, simplă și o salopetă.

— Dacă spun asta înseamnă că le este ciudă, spuse Julia, ridicând fusta peste capul lui Phoebe. Sper că ți-am luat bine măsurile pentru fusta asta și pentru corsaj. Dacă nu, croitoreasa a spus că poți merge oricând înapoi și le va modifica.

— Sunt sigură că îmi vin bine. Phoebe alesese o stambă simplă de un albastru închis pentru fustă și o bluză cu mâneci lungi care să se potrivească. Avea manșete simple și un rând de nasturi în față, dar Julia făcuse mânecile pline, așa cum era la modă și adăugă trei rânduri de pense frumoase în jurul tivului de la fustă.

— Mai am o surpriză, spuse Julia, desfăcând un pachet din hârtie de mătase. Ți-am cumpărat un colier din dantelă albă și o broșă pe care să le porți la gât când vrei să te aranjezi. Vezi?

— Dar... Nu-ți pot mulțumi îndeajuns. Phoebe își mușcă buza, hotărâtă să nu plângă. Julia o îmbrățișă. Lui Phoebe i se păru că Julia era mică și fragilă când o îmbrățișă și ea.

— Te rog să nu încerci, spuse Julia. Nu se ia în considerare ca faptă bună în cer, dacă primesc ceva în schimb – și am nevoie de cea mai bună reputație pe care o pot dobândi. Vocea Juliei sună parcă dintr-odată foarte tristă, dar înainte ca Phoebe să apuce să o întrebe la ce se referea, Julia spuse:

— Acum stai jos pe pat și dă-mi voie să îți aranjez părul.

Părul lui Phoebe îi crescuse aproape cinci centimetri de când fusese rănită în septembrie. Nu îi ajungea chiar până la umeri încă, dar Julia insistă că era destul de lung pentru a-l prinde la spate și a-i pune o panglică. Îi dădu o oglindă lui Phoebe ca să poată vedea, dar îi era cam teamă să se uite.

— Ce bine era dacă aveam o oglindă mare ca să poți vedea ce drăguță ești în noua rochie, spuse Julia în timp ce îi pieptăna părul.

Phoebe nu se simțea drăguță, chiar dacă avea haine frumoase și părul aranjat. Își privi imaginea în oglindă și știu că Ted Wilson nu ar dori nici măcar acum să îi fure un sărut sau să poarte cu el poza ei în buzunar. Julia era tipul de fată pe care toți bărbații o doreau ca iubită.

— Pot să te întreb ceva? spuse Julia, când termină de aranjat părul lui Phoebe. Sunt curioasă de foarte mult timp... De ce ai făcut-o? De ce te-ai dat drept bărbat?

Phoebe își lăsă privirea în jos.

— Pentru că nu eram bună la nimic ca femeie. Nimeni nu se va căsători cu mine vreodată. Sunt prea mare, prea înaltă și prea urâtă. Își dădu seama că era încă adevărat. Când va ajunge acasă peste câteva zile, singura ei opțiune va fi să lucreze din nou pentru doamna Haggerty sau pentru cineva ca ea. M-am gândit că din moment ce arăt ca un bărbat și pot să trag cu arma ca un bărbat, mai bine aș pretinde că sunt unul.

— Phoebe, privește în oglindă, spuse Julia cu blândețe. Ești înaltă, dar nu ai constituția unui bărbat. Ai o siluetă foarte drăguță. Ea arată spre umerii rochiei ei. Femeile își fac intenționat umerii aceștia lăsați la rochiile

lor pentru ca să le arate umerii la fel de lați că ai tăi.

— Asta nu e o față drăguță.

Julia scutură din cap.

— Știu că nu mă vei crede, dar tu ai o față foarte drăguță. Și sunt și alte lucruri pe care le poate face o femeie în afară de căsătorie. Poți să trăiești din plin și fără un soț. Uită-te la Dorothea Dix, de exemplu...

— Da, sigur, spuse Phoebe supărată. Tu poți spune asta pentru că ești drăguță și ești măritată. Probabil că au stat mulți bărbați la coadă să te ceară, nu-i așa?

Julia nu răspunse. Părea să ocolească privirea lui Phoebe.

— Nu răspunzi pentru că am dreptate, nu-i așa? Nu a trebuit niciodată să te îngrijorezi că nu-ți găsești un soț.

— Phoebe, eu am venit aici pentru că am vrut să fac mai mult cu viața mea decât doar să-mi găsesc un soț și să mă mărit. Am vrut să fiu mai mult decât o față drăguță. Acesta este doar exteriorul, spuse ea, atingându-și obrazul. Eu am vrut să fiu frumoasă pe dinăuntru. Asta contează cu adevărat.

— Dar deja ești o persoană bună în interior.

— Nu, spuse Julia, scuturând din cap. Nu sunt. Nu mă cunoști. Se așeză pe pat lângă Phoebe, jucându-se cu peria de păr. Odată l-am auzit pe un bărbat spunând că pentru el nu contează că eu sunt drăguță. El se uitase la inima mea și ceea ce văzuse era urât. El a avut dreptate - și eu am văzut același lucru. Și chiar dacă am încercat din greu să mă schimb, de atunci am văzut lucruri și mai urâte în inima mea. Oftă înainte să continue. A mai fost un bărbat care a fost atras de mine pentru că sunt drăguță, dar el nu voia ca eu să fiu infirmieră. El mă voia numai pentru el, să se laude cu mine astfel ca toată lumea să spună ce soție frumoasă are. Dar asta a fost tot ce iubea el la mine. El nu mă cunoștea și nu îi păsa cum eram eu pe dinăuntru.

Phoebe își aminti cum soldații obișnuiau să se laude cu pozele iubitelor lor, mândrindu-se că erau drăguțe.

— Care dintre cei doi bărbați este soțul tău? o

întrebă ea pe Julia.

— Niciunul. Phoebe, vreau să îți spun un secret. Cred că vei înțelege, din moment ce și tu ai avut un secret atâta timp. Julia ezită, apoi trase din nou aer în piept. Eu nu sunt căsătorită. Am mințit. Am spus că sunt, pentru că nimeni nu m-ar fi lăsat să devin infirmieră dacă aș fi fost necăsătorită.

Phoebe se holbă.

— Dar... ne-ai spus la toți despre soțul tău. Ai spus că e într-o închisoare a rebelilor.

— Există un Robert Hoffman și el este într-adevăr în închisoarea Libby. Dar el e vărul meu, nu soțul meu.

Phoebe nu putu răspunde. Acum înțelegea puțin din șocul și surprinderea lui Ted când aflate secretul ei. Nu era deloc amuzant să descoperi că un om pe care îl admirai te-a mințit. Și minciuna lui Phoebe fusese mult mai gravă decât cea a Juliei.

— Mă simt atât de rău că trebuie să mint, spuse Julia. Știu că am procedat greșit și mă rog ca Dumnezeu să mă ierte - și să îmi ierte și celelalte păcate. Tu ești prietena mea, Phoebe, și eu... eu am vrut să știi adevărul.

— Dar crezi că te vei căsători vreodată? întrebă Phoebe într-un final.

— Sper să mă căsătoresc într-o zi. Dar vreau să găsesc un bărbat care să mă iubească așa cum sunt. Nu asta vrei și tu? Nu ar fi asta mult mai bine decât să te căsătorești cu un bărbat care te vrea numai pentru că ești drăguță?

— Eu am fost îndrăgostită, spuse Phoebe calmă. Și dacă aș fi arătat ca tine, și el m-ar fi iubit la rândul lui. Și știi ce? Chiar dacă m-ar fi iubit pentru cum arăt, tot ar fi fost mult mai bine decât să nu mă iubească deloc.

Julia se holbă la mâinile ei, mai tristă decât o văzuse Phoebe vreodată.

— Îmi va fi dor de tine, Phoebe Bigalow.

— Îhî... și mie de tine, spuse ea cu glas răgușit. Se ridică în picioare, voind să se despartă cât mai repede și să plece înainte să plângă. Sper să găsești pe cineva, Julia.

Meriți o viață bună pentru tot ce ai făcut pentru mine. Și nu te îngrijora, nu voi încerca să-ți mulțumesc din nou. Vreau să îți capeți răsplata. Se bucură când

Julia zâmbi cu sfială. Ascultă, voi merge să îmi iau rămas-bun de la celelalte infirmiere acum și le voi arăta cum m-ai aranjat.

— Și ele îți vor spune același lucru - că ești drăguță.

Phoebe încuviință din cap.

— Din moment ce nu îmi place să îmi iau rămas-bun, voi pleca înaintea ta la pensiune, bine? Ne vom lua la revedere mâine dimineață când mă vei duce la gară.

— Bun. Ne vedem mai târziu, Phoebe.

Intendentele și celelalte infirmiere fură amabile cu Phoebe, dar ea se grăbi să își ia rămas-bun de la ele, rușinată de atenția cu care fu înconjurată. Când reuși într-un final să se desprindă de acolo și să se îndrepte spre ușa de la intrare, îl văzu pe doctorul McGrath lucrând în biroul lui. Phoebe ezită, conștientă că el întotdeauna se ținea la distanță de ceilalți - și chiar mai mult de când se întorsese la spital, cu o lună în urmă. Dar el îi salvase viața și voia să îi mulțumească.

— Domnule doctor, cred că știți că plec acasă astăzi, spuse ea sfioasă. Am vrut doar să îmi iau rămas-bun. Și să vă mulțumesc pentru că m-ați ajutat să mă fac bine.

El se lăsă pe spate în scaun și îi zâmbi.

— Arăți foarte drăguță ca femeie, domnișoară Bigalow.

— O, mulțam. Simți cum se înroșește. Datorită Juliei am rochia asta și totul.

El încuviință absent, iar zâmbetul îi dispăru.

— Eu... ăă... sper că nu te vei mai înrola în armată curând.

— Nu, domnule. Voi merge direct acasă.

— Ascultă, voi fi bucuros să completez niște hârtii de eliberare pe celălalt nume al tău. Ai luptat în câteva bătălii importante. Meriți o lăsare la vatră onorabilă menționată în rapoarte.

— Nu, mulțumesc. Am mințit și nu e nimic onorabil

într-o minciună.

- Ei bine, știi unde mă găsești dacă te răzgândești.
- Mulțumesc pentru tot, domnule doctor McGrath.

Adio.

- Adio, domnișoară Bigalow. Îți doresc mult noroc.

În timp ce ieșea din spitalul Fairfield în acea dimineață frumoasă de primăvară, Phoebe se întreba ce avea să facă cu acel „noroc”. În ceea ce o privea, era ghinion că devenise din nou femeie, și mai ghinion că se întorcea acasă în Bône Hollow, și cel mai mare ghinion era că nu exista niciun suflet în toată lumea căruia să-i pese dacă trăia sau murea. Dacă Dumnezeu o iubea atât de mult precum pretindea Julia, lui Phoebe i se păru că acum ar fi un moment bun să îi dea un semn.

James McGrath o privi pe Phoebe părăsind spitalul Fairfield și se întrebă ce se va întâmpla cu ea. Părea atât de incomodată în noua ei rochie, încât nu ar fi fost deloc uimit dacă s-ar întoarce înapoi la pantaloni înainte de căderea nopții. Oftă. Phoebe îi mulțumise că îi salvase viața, dar adevărul era că îi datora mult mai mult Juliei decât lui. Ea fusese cea care observase bucata de șrapnel, care o îngrijise pe Phoebe zi după zi, care o convinsese că trebuie să trăiască atunci când era gata să renunțe și să moară.

Oftă din nou și se frecă la ochi, dorind să o poată șterge pe Julia din mintea lui. Se întoarse la scrisorile lui. Scrisoarea săptămânală din New Heaven sosise în această dimineață și el deschise cu atenție plicul cu un cuțit. James simți cum i se încordează pieptul când desfăcu un desen copilăresc cu o apă și bărci, catargele înalte ațintite spre un soare portocaliu strălucitor. Fiica lui mâzgălise o scurtă explicație pentru el în partea de sus.

Dragă tati.

Am văzut niște vapoare astăzi. Le-am desenat pentru tine.

Cu drag, Kate

James lăsă necitită, în plic, scrisoarea lungă de două pagini, scrisă pe hârtie de pergament de culoare crem.

Pierdut în gândurile lui, fu vag conștient că ușa de la intrare se deschise cu un scârțâit, apoi se închise la loc. După o clipă auzi vocea unui bărbat vorbind din ușa de la biroul lui.

— Mă scuzați, domnule doctor...

James ridică privirea și văzu un bărbat înalt cu părul negru în uniformă de ofițer, privindu-l. Soldatul era foarte slab, de parcă și-ar fi revenit dintr-o boală sau un accident. Dar James constată că privirea și ținuta lui trădau o vigilență de animal de pradă. Medicul împătură repede desenul fiicei lui și îl vârî înapoi în plic de parcă s-ar fi rușinat de el, deși nu ar fi putut spune de ce.

— Îmi pare rău că vă deranjez, spuse străinul. Eu sunt locotenent Robert Hoffman. O caut pe...

— Julia.

James spuse numele cu voce tare, terminând propoziția locotenentului. Spera ca soțul ei să nu fi sesizat dorul cu care rostise acest nume.

— Da, Julia Hoffman. Mi s-a spus că o pot găsi aici. Locotenentul stătea țeapăn, în poziție de drepti, ca pentru o inspecție militară. James se ridică și îi întinse mâna.

— James McGrath. Julia ne-a spus că ați fost ținut prizonier în... Richmond, nu-i așa?

— Da.

— Atunci presupun că a avut loc un schimb de prizonieri. Ce noroc pe dumneavoastră.

— Nu a avut loc niciun schimb, spuse el fără nicio emoție. Am scăpat.

— Ah. Și Julia nu știe. Ea... ei bine, mă gândesc că se va bucura foarte mult să vă vadă. James se uită la biroul lui, făcându-și de lucru cu hârtiile, incapabil să-l privească în ochi pe acest om. Se simțea absurd de bine că Robert Hoffman nu era chipeș și fu uimit să realizeze că era gelos pe acest bărbat - soțul Juliei. James se întrebă cum ar reacționa locotenentul Hoffman dacă ar afla că el îi sărutase soția. Și că ea îi răspunsese la sărut.

— Este aici? întrebă Hoffman. Am venit să o iau cu mine acasă în Philadelphia.

Era o răceală în felul lui de a fi pe care James o găsi deranjantă. Privirea lui Hoffman era aspră, fără zâmbet. Un bărbat care avea să își țină în brațe frumoasa soție pentru prima dată după un an și jumătate nu ar trebui să pară atât de rece și indiferent. James știa că închisoarea putea să schimbe profund un om și simți un val de frică pentru Julia.

— Este sus la etaj, spuse James. Dacă doriți să așteptați aici, mă voi duce să o chem.

— Da. Mulțumesc.

James făcu un efort mare pentru a-și mișca picioarele, de parcă cineva le-ar fi bătut în cuie de podea. Scările păreau mai abrupte decât își amintea el și trebui să se țină de balustradă în timp ce le urca. Când ajunse la ușa de la salon, stătu pentru o vreme, privind-o pe Julia. Ea ședea pe un scaun lângă patul unui pacient, scriind o scrisoare pe care el i-o dicta pentru familie. Soldatul îl văzu primul pe James și se opri în mijlocul propoziției.

— Ce s-a întâmplat, doctore?

James se întrebă dacă durerea cruntă pe care o simțea era vizibilă pe fața lui. Julia își ridică și ea privirea, apoi se ridică repede în picioare.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă ea.

James se strădui să zâmbească în timp ce se apropie de ea.

— Nimic... adică... am vești bune, doamnă Hoffman. Soțul dumneavoastră este aici.

— *Poftim...?*

Julia se clătină, iar hârtia și stiloul îi alunecară din mâini pe podea. Culoarea îi dispăru din obraji de parcă i-ar fi secăt sângele. James o prinse de mâini s-o sprijine.

— Stați liniștită. V-am prins. Își dresе glasul. Este adevărat... soțul dumneavoastră așteaptă jos. Și este bine, întreg, mă bucur să vă spun.

— Robertește... aici?

— Da. A venit să vă ia acasă. James simți cum îi tremura trupul în mâinile lui și îi fu teamă să îi dea drumul ca nu cumva să se prăbușească. Credeți că puteți merge

sau ați vrea să vă ajut?

— Puteți să îmi dați drumul, spuse ea. Pot să merg. Fața ei era foarte palidă.

James îi dădu drumul, apoi privi cum Julia traversă încet camera ca prin vis. Se simți ușurat că nu trebuia să o ajute. Nu voia să o vadă cum fuge în brațele întinse ale soțului ei.

Când ajunsese ea la ușă, James realiză brusc că Julia era pe cale să iasă din viața lui pentru totdeauna. Nu o va mai vedea niciodată.

— Adio, doamnă Hoffman, strigă el în urma ei. Cred... cred că vorbesc în numele tuturor când spun că... a fost o plăcere să lucrăm cu dumneavoastră.

Ea se opri, încuviințând ușor din cap, apoi își continuă drumul ca prin vis, fără să răspundă. Cuvintele lui păruseră reci. Nu erau deloc ceea ce ar fi vrut el să spună, ceea ce și-ar fi dorit să-i poată spune. El auzi scările scârțâind una câte una în timp ce ea cobora, își dădu seama că își ținea respirația. Traversă repede camera pentru a închide ușa în urma ei, sperând să înăbușe sunetul întâlnirii lor fericite. Când se întoarse din nou, văzu că toți soldații îl urmăreau.

— Cred că ăsta e un sfârșit fericit, nu-i așa, doctore? Întrebă repede unul dintre ei.

— Da. Da, așa este. Soțul doamnei Hoffman era prizonier într-o închisoare a rebelilor... Tocmai mi-a spus că a scăpat... Nemaipomenit, chiar... să scape. James se aplecă să ridice stiloul și hârtia pe care le scăpase Julia și văzu că îi tremurau mâinile. Avea nevoie să bea ceva.

— Nu arătați prea bine, doctore, spuse omul din patul cel mai apropiat.

James se lăsă pe scaunul pe care șezuse Julia. Încă se simțea căldura ei.

— Mă gândeam doar la soția mea, murmură el.

— Aha, spuse soldatul. Știu ce vreți să spuneți. A trecut multă vreme de când mi-am ținut ultima oară nevasta în brațe.

James așteaptă până fu sigur că familia Hoffman

plecase, înainte să coboare în biroul lui de la parter. Scotoci zgomotos prin birou, deschizând și trântind sertare și dulapuri, căutând cu disperare o sticlă de whisky. Apoi își aminti de coniacul medicinal pe care îl purta în geantă.

Prima înghițitură îl arse până în stomac. Nu putea pricepe cum de îi plăcuse vreodată gustul acesta. Se prăbuși pe scaun, schimonosindu-se în timp ce luă a doua înghițitură și apoi a treia, își aminti foarte bine ultima dată când băuse atât de mult, dar nu-i păsa.

Soția lui, Ellen, se holba la el de pe birou. El ridică poza și îi studie fața. Apoi ochii lui se mutară la fața micuței Kate, de lângă ea. Vinovăția îl păli ca o lovitură în stomac. Era greșit să simtă ceea ce simțea pentru Julia Hoffman, greșit să își aducă aminte de intensitatea sărutului ei din acea seară în Fredericksburg, când nu-și amintea cum erau săruturile lui Ellen. Apoi puse poza cu fața în jos pe birou.

„*Să nu poftești nevasta aproapelui tău*”. Ei bine, iată încă un motiv pentru care Dumnezeu să îl condamne – de parcă nu avea deja destule motive pentru care să îl trimită în iad.

Locotenentul Hoffman se întorsese pentru a-și lua soția. Ea va merge acasă în Philadelphia cu el. James nu va trebui să o vadă zilnic și să se gândească la ea în fiecare noapte sau să își amintească cât de minunat îi simțise părul în mâini.

Luă încă o dușcă și puse apoi sticla pe birou. Începu să-și rotească verigheta, încet la început, apoi smucind-o tot mai tare până reuși să o scoată de tot. Mâna lui părea goală fără ea. Dar de ce să poarte un simbol care nu mai avea însemnătate – *dragoste veșnică... până când moartea ne va despărți?*

Acum că verigheta era scoasă, James nu știa ce să facă cu ea. Într-un final o puse în plicul cu scrisoarea necită și cu desenul fiicei sale, apoi vârî plicul într-un sertar cu toate celelalte scrisori, după care îl închise. Se holba pierdut la sticla de coniac când două dintre intendente apărură în ușa biroului lui.

— Este adevărat ce spun unii soldați? Întrebă doamna Fowle. A venit, într-adevăr, soțul doamnei Hoffman după ea?

— Este adevărat.

Doamna Fowle bătu din palme.

— Oh, dar asta este minunat!

— Mă întreb de ce nu ni l-a prezentat și nouă, spuse doamna Nichols.

— Omul nu s-a culcat cu ea de peste un an, spuse James țăfnos. Sunt sigur că planurile pentru seara aceasta nu includeau și prezentări.

Cele două femei se holbară șocate la el. Obrajii doamnei Fowle se colorară în roșu aprins.

— Văd că ați băut, spuse ea rece. Chiar și așa, vulgaritatea dumneavoastră în prezența femeilor este de neiertat.

— Atunci plecați și lăsați-mă să mă îmbăt în pace.

— „Precum un câine se întoarce la vărsătura lui, cită doamna Nichols, tot așa și un nebun se întoarce în nebunia lui”.

După ce plecară, James luă o dușcă sănătoasă de coniac, apoi se șterse la gură. Își lăsă capul pe spate, holbându-se la tavanul crăpat, așteptând amorțeala odată familiară să îi ajungă în corp, să-i încețoșeze gândurile și să-i șteargă durerea.

Costumul elegant de călătorie al Juliei era împopoțonat și o incomoda, după ce purtase atâta timp haine simple. Se uită la imaginea ei din oglinda de la pensiune în timp ce Phoebe încheia lungul șir de nasturi de la spate. Era greu de crezut că numai de dimineată ea o ajutase pe Phoebe să se îmbrace. Julia crezuse că ea va fi cea care o va vedea pe Phoebe plecând acasă; însă roata se întorsese - și atât de repede, încât Julia încă se mai învârtea.

Puținele lucruri pe care le avea în camera sărac mobilată, Julia reuși să le împacheteze repede.

— Pare ciudat să plecăm amândouă acasă, nu-i așa? Întrebă Phoebe.

— Sunt tot atât de surprinsă ca și tine, crede-mă. Dar Robert este foarte dornic să plece, iar familia noastră nu mai vrea să irosească nicio clipă în plus.

Phoebe termină de încheiat ultimul nasture și se așează pe patul deformat. Julia se duse la oglindă să-și aranjeze părul.

— Sunt sigură că ești încântată, spuse Phoebe.

— Da... și nu. Își vedea chipul în oglindă deformat și neclar. Nu știa dacă era din cauza oglinzii sau din cauza lacrimilor. Sentimentele îi erau amestecate, cele de fericire și cele triste, ca și cum două orchestre interpretau melodii contradictorii. Vărul ei Robert era în viață și în siguranță și ea fu foarte bucuroasă să îl vadă. Dar un capitol din viața ei se încheia pentru totdeauna și ea simțea o pierdere teribilă.

— Nici măcar nu am avut șansa să îmi iau bun-rămas de la cei de la spital, spuse Julia. A trebuit să plec imediat ca să nu afle... știi tu...

— Că este vărul și nu soțul tău.

— Da. Și ca Robert să nu afle cum m-am folosit de numele lui în tot acest timp. Mă simt mizerabil pentru că am mințit. Te rog, să nu mai spui nimănui.

— Nu te îngrijora. Nu cred că voi mai revedea pe cineva vreodată. În plus, știu cum te simți când îți sunt descoperite minciunile. Lumea se uită diferit la tine și se simt ca niște proști că au crezut în tine.

— Cel puțin minciunile mele nu au rănit pe nimeni, din câte știu eu. Și cel puțin am apucat să fiu infirmieră pentru o vreme, își șterse lacrimile ce i se scurseră pe obraji.

— Ce vei face odată ce vei ajunge acasă?

— Nu știu. Și asta era partea cea mai rea, realiză Julia. Viitorul era ca o cameră imensă, goală cu nimic care să o umple. După ce lucrase din greu atâta timp, nu știa cum va face dintr-odată față aceluia gol. Singura rază de speranță pe care o întrevedea era relația ei cu Nathaniel Greene.

Julia își puse peria de păr în cufăr și închise

capacul/Aruncase o mare parte din hainele ei înăuntru fără să le împătore cum se cade, iar acum se chinuia să închidă zăvoarele.

— Vrei să te ajut să şed pe cufăr? întrebă Phoebe.

— Da, cred că ar fi bine. Când reuşiră în sfârşit să îl închidă, Julia spuse: îmi pare rău că nu pot să te duc la gară mâine dimineaţă.

— Nu-i nimic. Ştii ce, m-am tot gândit... poate mai stau vreo zi, două şi vizitez oraşul Washington, dacă nu este nicio problemă. Nu am apucat să văd prea mult din el când eram în armată.

— Sunt sigură că nu va fi nicio problemă. Am plătit chiria aici pentru toată luna aprilie. Dar am crezut... nu te grăbeşti să ajungi acasă?

— Nu mă aşteaptă nimeni acolo, aşa cum te aşteaptă pe tine.

— De când nu ai mai fost acasă, Phoebe?

— De peste un an şi jumătate. Dar tu?

— Puţin peste un an.

— Ciudat, nu-i aşa? întrebă Phoebe. După tot ce am trăit, ne întoarcem amândouă exact de unde am pornit. Nimic nu s-a schimbat. Chiar şi războiul mai continuă.

Julia lăsase spitalul Fairfield exact cum îl găsisese cu un an în urmă, cu doamna Fowle şi celelalte intendente în război cu doctorul McGrath – şi cu James şezând singur în biroul lui, abia adresând un cuvânt politicos infirmierelor. Intendentele încă mai credeau că el e alcoolic. Julia se temuse să le spună adevărul, se temuse că ele vor pune prea' multe întrebări despre cum se apropiase ea atât de mult de el, încât să-i descopere secretul. Faţa ei, cu siguranţă, ar trăda-o dacă ar vorbi despre James. Femeile vor vedea sentimentele ei pentru el – şi vina ei. Acele sentimente erau încă foarte puternice. Fuseseră reaprinsc când James o ţinuse astăzi în braţe în salon. Şi deşi ştia că era greşit, era foarte supărată că nu avea să îl mai vadă vreodată.

— Mă duc acum, Phoebe, spuse ea calmă.

— Ai nevoie de ajutor la cufărul ăsta?

— Robert și vizitiul vor urca imediat să îl ia. Ochii i se umplură cu lacrimi când o luă pe Phoebe în brațe pentru o ultimă îmbrățișare. Adio.

— Adio.

Julia încercă să-și concentreze gândurile spre casă și spre familia ei în timp ce cobora din cameră. Dar un sentiment îngrozitor de pierdere o urmări ca o umbră și se așeză lângă ea pe bancheta din trăsură.

PARTEA A DOUA

Dar cărarea celor neprihăniți este ca lumina strălucitoare, a cărei strălucire merge mereu crescând până la miezul zilei.

Proverbe 4: 18

Capitolul *ip*

Washington *aprilie, 1863*

Phoebe mergea grăbită pe străzile aglomerate, dorind să fi știut cât era ceasul, sperând să nu fi întârziat la cina de la pensiune. La o săptămână după ce plecase Julia, Phoebe era încă în Washington, locuind în camera ei închiriată. În timpul zilei hoinărea pe străzile noroioase, căutând fețele soldaților pe lângă care trecea. Nu rămăsese ca să vadă orașul, așa cum îi spusese Juliei, ci ca să afle vești despre fostul ei regiment, să afle unde era Ted și ce făcea. Pentru că Phoebe nu știa unde să se adreseze în Washington pentru aceste informații, petrecea fiecare zi colindând străzile sau urmărind noii recruți făcând instrucție, amintindu-și de anul pe care și-l petrecuse în armată cu Ted.

În timp ce vizita din nou unele din locurile în care fuseseră împreună, Phoebe continua să spere că îi va vedea rânjetul de băiețăș sau îl va auzi strigând: „Hei, Ike!”. Dacă l-ar fi văzut măcar de la distanță, încă o dată, atunci ar fi putut merge acasă fericită.

Căutarea de astăzi, la fel ca celelalte, se dovedi fără niciun rezultat. Trecuse pe lângă mii de soldați și devenise pricepută la cercetarea fiecărei fețe, dar niciuna nu fusese a lui Ted. Apoi, când ajunse la strada principală de lângă pensiune, Phoebe văzu dintr-odată o față într-adevăr

cunoscută. Doctorul McGrath ieșea în evidență în mulțime cu părul lui castaniu închis și barba roșcată. Purta o geantă de piele și umbla cu umerii puternici plecați, cu capul aplecat, de parcă l-ar fi bătut vântul din față, deși vremea din acea seară de aprilie era plăcută. Phoebe îl urmări de pe partea cealaltă a străzii, și când îl văzu că iese de pe strada principală într-o alee strâmtă, pricepu că se rătăcise. Și mersese pe acea stradă și aflase că duce într-o parte urâtă a orașului unde locuiau foștii sclavi.

Phoebe traversă repede strada, croindu-și drum pe după trăsuri și cai, ridicându-și fustele pentru a nu intra în noroi. Se îmbulzi prin mulțimea de pe cealaltă parte și găsi alea pe care intrase doctorul. Era cu câteva case înaintea ei, aproape de mahalaua de sub podul de cale ferată. Grăbi pasul pentru a-l prinde din urmă.

O mulțime de negri se năpustiră dintr-odată spre doctorul McGrath când acesta ajunse în capătul străzii, bătrâni, copii și femei cu prunci în brațe. Aceștia îl înconjură repede și îl luară ca pe un erou care se întoarce dintr-o bătălie. De fapt, el nu se rătăcise. Phoebe îl urmă de la distanță, întrebându-se ce se întâmpla.

Doctorul McGrath se opri în fața unei cocioabe, își dădu jos haina și își suflecă mânecile. Apoi se aplecă ca să intre cu geanta lui. Stătu acolo vreo zece minute lungi, dar Phoebe nu putu să plece. Hotărâtă să rămână din motive pe care ea nu le înțelegea, înainta tiptil ca să poată asculta.

Când doctorul ieși într-un final din cocioabă, oamenii se năpustiră în jurul lui, solicitându-i ajutorul.

— Nu vă îngrijorați, spuse el, potolindu-i cu un gest. Voi rămâne până voi vedea pe toată lumea. Aruncă o privire în jur la mulțimea ce creștea și o văzu dintr-odată pe Phoebe. Ea știa că trebuie să fi arătat nelalocul ei aici, o femeie albă, înaltă într-o mare de fețe negre. Domnișoară Bigalow? întrebă el uimit. Ce cauți aici?

Era greu de răspuns din moment ce nu știa exact.

— V-v-am văzut pe stradă... și... eu stau la o pensiune din apropiere.

— Am crezut că ai plecat acasă.

— Încă nu. Ascultați, credeți că...? Vreau să spun...
aș putea ajuta dacă doriți.

El începu să scuture din cap și ea știa că era pe cale să o refuze, dar apoi se opri. O studie pentru o vreme, apoi spuse:

— Foarte bine. Aș avea nevoie de puțin ajutor.

Pentru următoarele câteva ore, Phoebe deveni asistenta doctorului - ținând o lumânare ca el să vadă să coase o tăietură; dându-i materialele și instrumentele necesare; ținând un pacient cu febră ca să nu se zvârcolească. Îngrijiră copii cu pojar și gușter, îi puseră la loc umărul dislocat unui muncitor de pe doc și moșiră un prunc ce se născu cu picioarele înainte. Phoebe nu mai asistase niciodată la o naștere și lacrimile începură să îi curgă pe obraji când doctorul puse copilul ce urla în brațele mamei lui. Phoebe era convinsă că pricepea de ce doctorul McGrath dorea să facă treaba aceasta - de ce avea nevoie să o facă după ce fusese martorul distrugerii și morții de pe câmpul de luptă.

Terminară cu puțin înainte de ivirea zorilor, tocmai când cerul se lumina. Phoebe pierduse o noapte de somn, dar nu se simțea deloc obosită. Totuși, doctorul McGrath arăta extenuat, pantalonii îi erau șifonați de la cât se ghemuise, cămașa îi era pătată de sudoare și funingine, mânecile șifonate după ce fuseseră suflecate toată noaptea. În multe dimineți ajungea în halul ăsta la spitalul Farifield, iar acum Phoebe știa și de ce. Nu avea nevoie să întrebe de ce lucra singur, în secret. Pe medicamentele din geanta doctorului era scris *Armata Statelor Unite*.

— Te conduc acasă, îi spuse el când închise geanta. Reușiră în sfârșit să se despartă de cuplul recunoscător al cărui prunc tocmai se născuse și începură să meargă pe alee spre strada principală.

— Cât de des faceți treaba asta? întrebă Phoebe după o vreme.

El ridică din umeri.

— De fiecare dată când pot.

— De ce?

— Asta este întotdeauna marea întrebare, nu-i așa? Motivația. El oftă. Aș putea spune că am îndemânarea și deci datoria să o folosesc – celui căruia i s-a dat mult, i se va cere mult și așa mai departe. Dar adevăratul și groaznicul motiv este probabil vina. Cred că acesta este felul meu de a face penitență.

Phoebe nu era sigură ce voia el să spună, dar știa că ajutorul pe care i-l dăduse în această seară fusese unul dintre lucrurile cele mai pline de satisfacție pe care le făcuse vreodată.

— Data viitoare când mai veniți... V-aș putea ajuta din nou? întrebă ea.

— Acum e rândul meu să întreb de ce.

— Ei bine, în primul rând, am ucis oameni când am fost în armată. Ar fi bine să... știți dumneavoastră... să mă revanșez. Și în plus, nu am nimic altceva de făcut, nu am unde să merg.

— Credeam că vrei să mergi acasă.

— Nu vreai să merg acasă, recunosc eu. De aceea m-am dat drept bărbat și m-am înrolat în armată de la bun început – ca să plec de acasă.

El râse fără haz.

— Se pare că avem multe în comun atunci. Amândoi căutam ispășire și amândoi încercăm să scăpăm de acasă. Ar trebui să te avertizez totuși: din experiență îți spun că nu vei putea niciodată să scapi de trecut.

— Dar stați puțin. Pot să vă întreb ceva? Ajunseseră la strada principală. Phoebe se opri sub unul dintre felinare și scoase mica Biblie din buzunarul de la fustă. Răsfoi prin ea pentru a găsi locul pe care îl însemnase. Aici scrie: „Căci, dacă este cineva în Cristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus: iată că toate lucrurile s-au făcut noi”. Ce înseamnă asta?

— Nu sunt persoana potrivită pe care să o întreb. Începu din nou să meargă. Phoebe grăbi pasul ca să îl prindă din urmă.

— Ei bine, atunci știți o biserică bună unde pot

merge să întreb? Pentru că am o grămadă de pasaje subliniate aici pe care nu le înțeleg. Credeți că un predicator ar ști?

— Mă tem că nu vă pot ajuta. Grăbi și el pasul.

— Așteptați! Nu mi-ați răspuns la cealaltă întrebare: dacă vă pot ajuta. Mă veți lăsa să mă întorc în mahala cu dumneavoastră?

El se opri din mers și se întoarse spre ea, punându-și mâna pe umărul ei. Ochii lui îi căutau pe ai ei.

— Phoebe... cum ai fost rănită? Vocea lui era blândă, nu acuzatoare, dar totuși îi fu teamă să răspundă, teamă că el nu o va crede.

— Știu ce crede toată lumea, spuse ea într-un final. Am fost rănită în spate, așa că asta trebuie să însemne că fugeam. I-am auzit pe doctori vorbind despre mine când zăceam întinsă pe targă. Unul dintre ei zicea să mă las pur și simplu să mor pentru că eram probabil un laș, un dezertor. Dar v-am auzit și pe dumneavoastră certându-vă cu el. Și după aceea dumneavoastră m-ați operat totuși. Nu v-am mulțumit niciodată pentru asta.

— Nu e nevoie. M-am gândit că judecătorii și juriul sunt în măsură să decidă vinovăția sau nevinovăția, nu doctorii. Nu eu sunt în măsură să te condamn fără un proces drept sau să mă joc de-a Dumnezeu și să te las să mori. Dar când am descoperit că ești femeie, am știut că nu erai un laș. Ai fost rănită în spate pentru că ai apărut pe cineva, nu-i așa?

Ea încuviință din cap, întrebându-se cum de ghicise.

— M-am gândit eu. Bărbații sunt cunoscuți ca persoane foarte curajoase în luptă. Dar am văzut femei care sunt la fel de curajoase când apără pe cei pe care-i iubesc. Doctorul tăcu o vreme, apoi întrebă: El a supraviețuit? Prietenul tău?

— Da. A supraviețuit.

— El știe că tu trăiești?

Phoebe scutură din cap.

— Poate ar fi bine să-i scrii și să-i spui.

— Nu pot. El nu știe... își lăsă vocea să se piardă,

incapabilă să spună cuvintele cu voce tare. Își înălță capul spre cer ca să-și oprească lacrimile.

— Nu știe că ești femeie?

— Ba da, asta știe. A aflat din greșeală cu două zile înainte să fiu rănită. Am fost împreună un an întreg și nu cred că mă va ierta vreodată pentru că l-am mințit în tot acel timp. Ceea ce am vrut să spun este că el nu știe ce simt eu... pentru el.

— I-ai salvat viața, Phoebe. Cred că i-ai spus foarte clar ce simți pentru el.

— Oh. Cred că da. Dar ea se întrebă dacă Ted ar privi asta ca pe o dovadă de iubire sau ar fi supărat că o fată l-a salvat – din nou.

— Ascultă, îți mulțumesc pentru ajutorul tău din seara asta, spuse doctorul McGrath. Aș fi fericit să te las să lucrezi cu mine din nou în mahala, dar nu mă mai întorc acolo pentru o vreme. Am fost trimis la un spital militar de campanie... El se opri, fața luminându-i-se de parcă tocmai îi venise o idee. Phoebe... ai vrea să vii cu mine și să lucrezi ca infirmieră?

— M-ați lăsa să fac asta?

— Cred că ai fi o infirmieră foarte bună. Ai fost pe câmpul de luptă și probabil că nu vei fi scârbită de ceea ce vei vedea. Și îmi închipui că știi exact cum se simt soldații aceia răniți. Ești deja obișnuită cu viața militară și să trăiești în condiții primitive... M-aș bucura dacă ai lucra cu mine ca infirmieră.

— Chiar așa? Când? Unde mergem?

El zâmbi ușor.

— Înapoi în Fredericksburg. Uniunea va merge din nou pe urmele armatei lui Lee din Nordul Virginiei, acum că drumurile se mai usucă. Eu plec mâine dimineață.

Phoebe era aproape sigură că Ted și restul regimentului ei erau deja în acea zonă – probabil în tabăra de iarnă a generalului Hooker, în Falmouth. Dorința de a-l vedea din nou i s-ar putea îndeplini. Și cea mai bună parte era că nu trebuia să se întoarcă acasă și să lucreze pentru doamna Haggerty.

— Voi merge cu dumneavoastră, spuse ea.

— Bun. Arată-mi unde stai și mâine dimineață voi veni cu o trăsură să te iau.

— Cum... cum v-aș putea vreodată mulțumi?

— Nu este nevoie. Dar versetul acela pe care l-ai citit... despre o făptură nouă... Dacă afli vreodată ce înseamnă, să îmi spui și mie.

Philadelphia aprilie, 1863

Julia se așează la măsuța de toaletă din dormitorul ei, holbân du-se la chipul ei din oglindă. Mama ei îi dădea târcoale, sfătuind-o de parcă Julia ar fi fost un copil și nu o femeie de douăzeci de ani.

— Încearcă să pui mai multă culoare în obraji, draga mea. Arăți atât de palidă.

Julia făcu cum i se spuse, dar se îndoia că ar fi de vreun folos. Problema nu era cât de slabă și palidă se făcuse de la munca extenuantă pe care o depusese în ultimul an. Problema avea de-a face cu ochii ei, care parcă adunaseră în ei tot ce văzuse sau trăise ea. Vărul ei Robert avea aceeași privire în ochi. Amândoi fuseseră martori suferinței și morții și nu puteau uita.

— Poftim, pune panglica în părul ei, Inga, porunci mama Juliei. Poate asta îi va lumina puțin fața.

Scalpul Juliei o furnică în momentul în care servitoarea îi pieptănă părul des. Își aminti cum fusese când James îi mângâiasse părul cu degetele lui. Ochii i se umplură de lacrimi.

Mama ei observă acest lucru în oglindă.

— Ce s-a întâmplat? Te trage Inga de păr prea tare?

— Puțin, minți Julia. Se întrebă ce ar spune mama ei dacă i-ar fi spus adevărul – că își amintea de momentul în care fusese sărutată de un bărbat însurat. Că lacrimile erau de fapt lacrimi de vinovăție și regret. Și pierdere.

— Nu te cred, spuse mama ei încet. Dar nu contează. Dacă zâmbești, oamenii vor crede că sunt lacrimi de bucurie. Că ești bucuroasă să te afli din nou acasă.

— Sunt bucuroasă că sunt acasă, mamă.

Fusese plăcut la început să lenevească într-o baie

fierbinte, să doarmă într-un pat moale, să servească mâncare bogată și să fie răsfățată de toată lumea. Rochiile ei frumoase erau întotdeauna călcate și pregătite de purtat, o trăsură o aștepta de fiecare dată când avea nevoie, focul era totdeauna aprins în camera ei, rufele spălate și curate. Cel puțin acum, Julia aprecia munca grea depusă de servitorii ei. Dar de fiecare dată când primea vești despre o altă bătălie, nu putea să nu se gândească la munca de care era nevoie, la viețile care trebuiau salvate.

Doamna Hoffman o mângâie blând pe umăr.

— Aș vrea să știu ce te întristează atât de mult.

— Și eu. O lacrimă scăpă și se prelinse pe obrazul ei.

— O, draga mea. Te rog, nu începe acum. Ți se vor umfla ochii și deja suntem în întârziere.

Julia își șterse ușor ochii și se ridică în picioare.

— Să mergem. Tatăl ei le aștepta jos în birou să meargă împreună pe stradă în această seară frumoasă de aprilie la recepția dată în cinstea lui Robert, acasă la părinții lui. Dar mama Juliei o alungă pe servitoare din cameră, apoi o opri pe Julia înainte ca să apuce să o urmeze afară din cameră.

— Așteaptă, draga mea. Mai am ceva să îți spun – numai ție. Doamna Hoffman își aranjă fusta și trase agitată de o mânecă de parcă ar fi încercat să se hotărască cum să înceapă. În ultimul an au fost foarte mulți oameni care nu au crezut când tatăl tău și cu mine le-am spus unde ești și ce faci. Este greu pentru ei să înțeleagă de ce o femeie frumoasă și tânără cu cele mai bune partide posibile pentru căsătorie ar vrea să se înjosească în așa hal. Au fost zvonuri cum că ai avut o depresie nervoasă și ai fost izolată. Și eu i-am mulțumit doar lui Dumnezeu că nu erai implicată într-o relație serioasă cu nimeni pentru că altfel s-ar fi zvonit ceva despre un copil.

— Îmi pare rău. Nu mi-am dat seama...

— Bineînțeles că domnul congressman și soția lui ți-au susținut reputația, iar reverendul Greene a dat un raport favorabil despre tine când s-a întors. Dar te rog, de dragul reputației tale – de dragul familiei tale – încearcă să te

comporți cum se cuvine în seara aceasta.

— Ce vrei să spui?

— Știi tu, draga mea... Nu intra în detalii sângeroase cu privire la ce ai experimentat și nu încerca să șochezi pe toată lumea. Faptul că te-ai înjosit să faci o astfel de muncă de la bun început este destul de șocant.

— Dar dacă cineva mă întreabă ce am făcut în tot acest timp?

— Încearcă să descrii în... într-un mod plăcut.

Julia știa că nu era niciun mod plăcut de a descrie munca ei. Totuși va încerca, de dragul părinților ei. Va lăsa afară membrele rupte și rănila deschise din abdomen și va descrie mila pe care încercase să o arate și încurajările pe care încercase să le ofere.

— Primul pacient pe care l-am pierdut a fost Ellis Miller, spuse ea calmă. Avea nouăsprezece ani, era departe de casă, fără o mamă sau o soră care să-l țină în brațe, să îl mângâie sau să îl ajute să-i scadă febra. Așa că le-am luat eu locul, ținându-l de mână și rugându-mă cu el până când a murit.

— Nu, nu, nu, spuse mama ei, fluturând din mâini. Nu înțelegi? Felul acesta de *intimitate* este șocant pentru o fată necăsătorită – spălatul și ținutul de mână. Oamenii nu vor înțelege.

— Ei bine atunci promit să nu vorbesc deloc despre ce am făcut.

— Ei, nu e cazul să fii secretoasă. Va părea că ascunzi ceva dacă te străduiești prea mult să nu vorbești.

— Nu mai știu ce vrei de la mine, spuse Julia exasperată. Poate ar trebui să rămân acasă.

— Atunci chiar că se va bârflă! Doar fii tu însăși, Julia – așa cum erai înainte, bucuroasa, bine dispusa Julia pe care am cunoscut-o cu toții înainte de război. Îți aduci aminte când Caroline încă locuia la noi? Ce bine vă mai distrați?

Julia își aminti cum James se întorsese spre ea în acea seară în care Fredericksburg era în flăcări și o întrebase: „*Credeți că cineva care a experimentat așa ceva mai poate fi la fel ca înainte?*”. Ea nu mai era aceeași

persoană care fusese înainte de război. Nu mai putea fi vreodată acea persoană.

— E destul de rău că sârmanul Robert este atât de ursuz, continuă mama. Dar cel puțin oamenii înțeleg că el a fost în închisoare. Are un motiv. Dacă îți iubești vărul, ai putea încerca să fii bucuroasă de dragul lui, dacă nu de al nostru.

Julia îndepărtă chipul lui James din mintea ei și îl înlocui cu o altă imagine. Era la bordul vasului de la baza nautică de la Casa Albă și asculta vocea blândă a surorii Irene în întuneric: *„Dacă ne supunem poruncii Lui de a-i iubi pe ceilalți, viața noastră va căpăta sens fie că suntem la o petrecere, fie că suntem pe o navă sanitară”*.

— Ai dreptate, mamă, spuse Julia, străduindu-se să zâmbească. Aceasta este o ocazie minunată și promit să fiu fiica perfectă.

Din momentul în care sosi acasă la Robert, Julia îndepărtă toate gândurile neliniștitoare și interacționează cu ceilalți musafiri. Flirtă și măguli și jucă perfect rolul frumoasei persoane mondene, de parcă nu ar fi văzut niciodată un câmp de luptă sau soldați murind în chinuri. Robert era acasă. Va sărbători acest moment, uitând de trecut și fără a se îngrijora de viitorul ei. Se plimbă prin mulțime, atentă să nu vorbească numai cu o persoană pentru prea mult timp, împiedicând întrebările inevitabile cu privire la anul petrecut în Washington.

Apoi Julia îl zări pe Nathaniel Greene în partea opusă a camerei, sprijinindu-se de un scaun, cu o expresie de satisfacție pe fața frumoasă. Umbra pierderii care o urmărea dispăru în momentul în care sentimentele pe care le avuse mult timp față de Nathaniel se reaprinseseră. El ridică privirea și văzu că Julia se uita la el. Și spre marea ei uimire, el se scuză de la conversația pe care o purta și veni în grabă lângă ea.

— Julia! Am auzit că te-ai întors. Bine ai revenit acasă.

— Mulțumesc. Mă bucur să fiu acasă.

— Mi se pare că au trecut secole de când nu te-am

mai văzut, spuse el, uitându-se în ochii ei. Încă sunt foarte dezamăgit că nu am putut servi cina ultima oară când am fost în Washington. Eram foarte presat de timp.

— Mi-a plăcut plimbarea noastră cu trăsura, Nathaniel. Și nu îmi mai amintesc că am sărit peste cină.

— Ești drăguță. Sper că mă vei lăsa să mă revanșez față de tine. Vei sta pentru mai multă vreme în Philadelphia?

— Eu... Da. Adică... nu mă voi mai întoarce în Washington. Își simți pentru prima dată zâmbetul ei șovăielnic. Tatăl ei o luase la el în birou cu două nopți în urmă și îi explică limpede faptul că viața ei de infirmieră se încheiase. Făcuse ce voise timp de un an de zile, el fusese indulgent, dar acum Julia trebuia să ia în serios pețitul, așa cum îi promisese că va face. La vârsta de douăzeci de ani era timpul să se căsătorească și să se așeze la casa ei. Se întrebă cum va primi Nathaniel vestea aceasta, dacă ar desconsidera-o pentru că și-a abandonat datoriile de infirmieră înainte ca războiul să se fi încheiat.

— Ce veste minunată, spuse el. Mă bucur că nu te mai întorci acolo. Când el zâmbi larg, ea fu uimită. Sunt cunoscut ca un om care vorbește fără ocolișuri, Julia. Vreau să îți spun ce mă preocupă. Acum că te-ai întors de tot, mă tem că vor fi o mulțime de domni care vor dori să te curteze. Aș putea să trec eu în fruntea mulțimii?

Ea zâmbi ca răspuns și pentru prima dată în acea seară zâmbetul ei fu sincer.

— Nimic nu m-ar încânta mai mult, Nathaniel.

Chancellorsville, Virginia *mai, 1863*

Bubuitul armamentului greu cutremură pământul. Phoebe îngenunche lângă soldat și îi verifică pulsul așa cum îi arătase doctorul McGrath. Sub degetele ei bățile erau slabe. Nu mai avea garouri de la armată așa că legă cât de strâns putu o bucată ruptă dintr-un cearșaf de pat în jurul piciorului soldatului, pentru a opri sângerarea. Îi dădu o gură de apă și niște morfină pentru durere.

— Îmi pare tare rău, dar va trebui să stai la coadă pentru operație, îi spuse ea. S-ar putea să dureze ceva

timp. Poți suporta? Ca răspuns, soldatul nu făcu decât să geamă.

Phoebe își ridică privirea. Brancardierii veneau grăbiți spre ea, aducând alți răniți.

— Rezistă, îi spuse ea. Nu renunța să sperii.

Era diferit să fie de această parte a războiului. Suna la fel – bubuitul tunurilor, împușcăturile, urletul rebelilor care îți îngheța sângele în vene. Iar fumul, gemetele și teama care făceau inima să-ți bată repede erau toate la fel. Dar acum Phoebe oprea sângele, nu îl vărsa. Nu mai voia să ucidă vreodată vreun om.

Phoebe împreună cu celelalte infirmiere și cu doctori merseseră în urma regimentelor generalului Hooker care mărșăluiseră spre vest din Falmouth, unde avură tabăra de iarnă. Trecuseră râul la câțiva kilometri în susul apei, apoi se întoarseră pentru a-i ataca pe rebeli pe celălalt mal. Bătăliile fuseseră crâncene în ultimele câteva zile, munca ei fiind fără capăt. Și totuși, cu toată lupta barbară, Phoebe tocmai primise vestea supărătoare că soldații unioniști se retrăgeau, dându-se bătuți. Exact același lucru îl făcuseră și când luptase ea cu Ted în Peninsula.

Phoebe își adună toate puterile când brancardierii veneau fugind spre ea cu încă o targă. Fostul ei regiment era în luptă, iar unii dintre acești soldați puteau fi bărbați pe care îi cunoștea, întotdeauna cerceta fețele răniților, dar de data aceasta observă de la distanță că soldatul pe care i-l aduceau era prea înalt ca să fie Ted. Picioarele îi atârnavă de pe targă.

— Puneți-l aici jos, spuse ea. Mă voi ocupa eu de el. Se ghemui lângă soldat și își înmuie cărpa în găleata cu apă să-i spele rănila. Dar când îi văzu fața pe care o cunoștea și părul blond și sârmos, șocul fu atât de mare, încât își pierdu echilibrul și căzu într-o parte, aproape doborând găleata.

— Willard!

Panica și teama o cuprinseseră pe Phoebe când văzu fața cadaverică a fratelui ei. Se ridică repede în genunchi și se aplecă asupra lui, plesnindu-l ușor peste obraji și

strigându-l pe nume.

— Willard... Willard, mă auzi? Haide, spune ceva!

El gemu și începu să tușească cu sânge. Ea îi luă pulsul, cu mâinile tremurânde, apoi îl examinează și văzu că avea o rană în piept. Haina de la uniformă era îmbibată de sânge. *Dumnezeule! Oh, Dumnezeule!*

— Ține-te bine, Willard, spuse ea, luptându-se să se ridice în picioare. Mă întorc imediat.

Doctorii operau afară pe o masă făcută dintr-o scândură și patru butoaie de făină. Phoebe rămase în spate și așteptă cu nerăbdare, neîndrăznind să privească în momentul în care terminară de amputat brațul unui soldat. Apoi se năpusti înainte ca ei să apuce să ceară să fie adus un alt pacient.

— Domnule doctor McGrath, veniți puțin! imploră ea, trăgându-l de mânecă. Este fratele meu, Willard.

— Va trebui să stea la rând, spuse unul dintre doctorii militari. Niciun favoritism.

James îl ignoră.

— Unde este, Phoebe? Arată-mi.

El o urmă acolo unde zăcea Willard și îngenunche lângă el, luându-i pulsul. Când doctorul McGrath îi desfăcu încet nasturii de la haină și cămașă și le dezlipi de pe el, Phoebe văzu cu ochii ei cât de grav era rănit. Gaura de sub osul pieptului era de mărimea unui pumn. Abdomenul lui arăta mare și umflat. James apăsă ușor pe el, apoi îi dădu drumul și Willard tresări de durere.

— Ajută-mă să îl rostogolesc puțin într-o parte, spuse James. Când îl mișcă, Willard urlă. James îi verifică și spatele apoi îl lăasă iar întins cu fața în sus. Ai ceva morfină? o întreabă pe Phoebe.

Ea îi înmână o cutie cu pudră și James o împrăstie pe rană. Se ridică în picioare, făcându-i semn lui Phoebe să meargă după el.

— Îmi pare rău, Phoebe. Chestia care l-a lovit a intrat și a ieșit pe partea cealaltă. Ficatul lui e foarte afectat, sunt semne de peritonită. Nu știu cum de mai e încă viu. Se opri din mers și se întoarse cu fața spre ea, punându-și

măinile pe umerii ei. Știu cât e de greu când e vorba chiar de familia ta și nu poți face nimic... Își mută privirea în altă parte pentru un moment, după care îi întâlnește din nou privirea lui Phoebe. O să te descurci?

Ea încuviință din cap.

— Știam eu că nu e de bine. Tușea cu sânge. Voiam doar să mă asigur. Vocea ei suna mult mai curoajoasă decât se simțea în realitate.

— Dă-i morfină cât de mult are nevoie. Doctorul o strânse de umeri, după care plecă grăbit la masa de operație.

Phoebe se așeză din nou lângă fratele ei și îi ridică cu grijă capul în poala ei. Acesta transpira și era palid. Ea îi spală fața și gâtul cu apă, strigându-l pe nume.

— Haide, Willard, nu fi supărăcios acum. Trezește-te și zi ceva. Sunt eu... sora ta, Ike.

El deschise încet ochii.

— Ike?

— Da, îți mai aduci aminte de mine, nu-i așa? Sora pe care ai lăsat-o acasă? Ea încercă să zâmbească.

— Bineînțeles că-mi amintesc. Dar tu n-ai trebui să fii aici... Am crezut că am vedenii.

— Nu, chiar eu sunt. Sunt infirmieră, Will. Lucrez pentru armată, ca și tine.

El scutură din cap dintr-o parte în cealaltă, furios.

— N-ai trebui să fii aici. Ai trebui să fii acasă cu doamna Haggerty. Nu poți să faci niciodată ce ți se spune?

— Numai dacă tu și cu Junior vă puneți pe mine și mă obligați. Și în plus, armata mă plătește mai bine decât m-ai fi plătit vreodată doamna Haggerty. Și îmi dau și hrană și un loc unde să stau.

El închise ochii, furia dispărând.

— Ei bine, presupun că e-n regulă atunci. Îți câștigi existența.

— Vrei niște apă? Ea ținu cana la buzele lui și îi dădu să bea. Willard tuși și apa veni înapoi cu sânge. Ea îi șterse din nou fața. Era alb ca varul. Ai auzit ceva de Junior și Jack? întrebă ea.

— Jack a fost lovit în picior anul trecut. A fost dus la spital. Junior e bine.

— Abia aștept să se termine războiul ăsta și să ne luăm ferma înapoi de la Jeb, ce zici? Sper că nu a făcut Lin talmeș-balmeș din ea sau nu a scos untul din caii noștri. Va fi plăcut să fim din nou împreună, nu-i așa?

Willard încuviință din cap.

— Arăți diferit... cu o rochie pe tine. Îmi aduci aminte de mama... Respirația lui devenea tot mai greoaie. Trebuia să înghită lacom aer tot la câteva cuvinte. Phoebe știa că e pe moarte, dar voia să-l țină de vorbă, să-l mai țină cu ea încă puțin.

— Nu-mi aduc deloc aminte de mama noastră. Tu îți mai aduci aminte, Will?

— Era drăguță, ca tine... Obişnuia să se așeze... pe patul meu... să îmi mângâie părul... cum faci tu acum... până adormeam. Porți același nume.

— Pe ea o chema Phoebe?

— Da. Nu știai?

— Nu mi-a spus nimeni niciodată. Niciunul dintre voi nu prea vorbea despre ea.

— Taica a început să-ți spună Ike... după ce a murit ea.

Când începu să-și închidă ochii, Phoebe spuse:

— Hei, ai auzit vestea? Luna viitoare ne vor face un stat nou-nouț. Se spune că toată partea de vest a Virginiei s-a hotărât să nu se răscoale, așa că o transformă într-un stat nou. Bône Hollow este tot parte din Uniune. Nu e o veste bună, Will? Poate tu sau Junior o să fiți guvernatori.

— Nu o să scap, nu-i așa? De asta nu mă opereză.

— Bineînțeles că o să scapi. Trebuie doar să aștepți la rând.

— Minți, Ike. Întotdeauna am știut... când mințai.

— Ba nu.

El bâjbâi după mâna ei și o strânse tare în a lui.

— Cine va avea grijă de tine... dacă niciunul dintre noi... nu ne mai întoarcem?

— Cred că pot să am singură grijă de mine, spuse ea,

mușcându-și buza.

El de-abia zâmbi.

— Îhî, întotdeauna ai putut. Nu știi că... unui bărbat îi place să aibă grijă de o femeie?

Lacrimile pe care și le reținu începură în sfârșit să curgă când se gândi la Ted.

— Nu, Willard, nu știam asta. Nimeni nu mi-a spus vreodată.

— Phoebe...? spuse el slăbit. Îmi pare rău că am plecat... și te-am lăsat singură.

— Nu-i nimic. Te iert.

Dar când lacrimile ajunseră pe fața lui palidă și liniștită, ea nu mai era sigură dacă fratele ei mai apucase să o audă sau nu.

Capitolul 20

Philadelphia *iunie, 1863*

Julia stătea singură în sala imensă de expoziție și se uita la ce mai rămăsese din bazarul Comisiei Creștine. Mulțimile care umpluseră clădirea în ultimele trei zile plecaseră de mult acasă, steagurile patriotice atârnav de grinzi și un singur muncitor mătura podeaua murdară. Era târziu. Bazarul se încheiase. Era timpul ca Julia să meargă acasă. Strânseseră o grămadă de alimente și haine pentru ajutorarea soldaților și mii de dolari din donații pentru Biblie, tractate religioase și provizii medicale pe care să le distribuie Comisia. Ea muncise din greu pentru a face bazarul un succes și aceasta îi umpluse golul din viața ei în ultima lună. Dar ce avea să facă acum că bazarul se încheiase?

— Julia? Vocea lui Nathaniel răsună în sala pustie. Nu-mi spune că ești încă aici. Ai nevoie de o trăsură să mergi acasă? Veni fugind spre ea pe culoarul lung, arătând odihnit și vioi de parcă ar fi fost dimineață, și nu seara târziu, după ultima zi abazarului. Ea se minună cum de „cauzele” lui Nathaniel păreau întotdeauna să-l însuflețească, iar nu să-l sleiască de puteri.

— Nu, careta mea este afară, spuse ea. Tocmai plecăm. Tu de ce mai ești încă aici?

— Număram banii din donații. Nu o să-ți vină să crezi - peste douăsprezece mii de dolari până acum! Ce succes enorm! Nathaniel radia. Și totul datorită ție, Julia.

— Nu prea cred asta. Au fost sute de oameni implicați.

— Dar tu ai organizat toate astea. Și tu ai fost cea care a convins câțiva donatori foarte înstăriți să contribuie și ei. Niciunul din celelalte bazine ale Comisiei Creștine nu a mai avut atâta succes ca acesta.

— Asta este o veste bună. Mă bucur că a ieșit atât de bine.

— Și eu mă bucur că am avut ocazia să lucrăm împreună în aceste ultime săptămâni. Vocea lui se înmuie. Stătea foarte aproape de ea. Julia, așa mi-am imaginat mult timp că va fi, să am o parteneră și o tovarășă de viață care să mă ajute în lucrarea mea.

Ea simți un ghimpe ce o irită, ca o piatră în pantof.

— Și eu consider aceasta lucrarea *mea*.

— Știu, spuse el, zâmbind. De aceea e atât de minunat. Ești gata să faci din cauzele mele cauzele tale.

El încă nu pricepea. Julia își deschise gura pentru a-i explica faptul că ar fi lucrat tot atât de mult pentru Comisia Creștină și dacă nu ar fi fost el implicat, dar înainte să apuce să vorbească, o făcu el.

— Ai lucrat neobosită pentru mine la acest bazar. Și ai fost întotdeauna gata să faci orice ți-aș fi cerut. Într-adevăr ai mers până în pânzele albe - chiar și acum, ai rămas să ajuți până la sfârșit. Ești atât de muncitoare, generoasă și altruistă...

— Te rog oprește-te. Nu sunt deloc așa.

— Am spus cumva și modestă? Întrebă el, zâmbind. Farmecul lui Nathaniel și natura lui fascinantă sporeau firea lui foarte atrăgătoare. Era un om evlavios, un predicator înflăcărat. Julia nu se simți demnă de complimentele lui.

— Sunt om, Nathaniel. Fac greșeli ca toți ceilalți. Câteodată am nevoie de iertare.

— Bineînțeles. Cu toții avem. El era mândru de

succesul bazarului și se străduia să o facă și pe ea să se simtă la fel. Dar pierderea care o umbrise atâta timp părea să îi atârne pe umeri, trăgând-o în jos. Julia, ce s-a întâmplat? întrebă el.

— Este atât de greu să fii la înălțimea părerii pe care o ai despre mine. Nu pot să-mi trăiesc viața pe un pedestal. O singură mișcare greșită și voi cădea, iar atunci mă vei vedea așa cum sunt eu în realitate.

— Te-am văzut așa cum ești tu în realitate, pe acea navă sanitară. Și nu am văzut niciodată o femeie mai bună și mai minunată. Ești atât de diferită față de celelalte tinere de la biserică. Niciuna dintre ele nu ar fi gata să facă toate sacrificiile pe care le-ai făcut tu pentru a deveni infirmieră - pentru a lucra într-un mod atât de altruist în mijlocul groazei și deznădejdiei. Ești o ființă frumoasă, Julia. Nu înțeleg de ce te supără să auzi asta.

— Îmi este dor să mai lucrez la spital. Acest adevăr atât de simplu o surprinse. Munca de caritate nu este același lucru. Își aminti de noaptea în care îl ajutase pe James să opereze, multele ore pe care le petrecuseră împreună în saloane, luptându-se pentru a salva vieți. Ochii i se umplură de lacrimi.

Nathaniel o studie pentru o vreme, cu ochii lui mai mult gri decât albaștri în lumina slabă.

— Vrei să fii soția mea, Julia? spuse el dintr-odată. Ne-am putea petrece toată viața lucrând împreună. Știu că nu ne-am curtat de prea mult timp, dar eu am găsit femeia cu care vreau să mă căsătoresc și nu vreau să te pierd. Te rog spune da.

Julia se închipui lucrând alături de Nathaniel așa cum lucrase alături de James și spuse:

— Da, vreau să fii soția ta.

Cu doi ani în urmă, după cum se purtase la Bull Run, ea nu ar fi crezut vreodată că Nathaniel va pune întrebarea asta. Și acum el o făcuse. Viața ei alături de el va avea scop și sens. Va fi mai mult decât păpușa de porțelan de pe raft pe care o descriesese Hiram Stone. Va putea să îl uite pe James, lăsând în urmă toate amintirile cu el.

Nathaniel zâmbi larg la răspunsul ei, după care deveni serios. Avea de gând să o sărute. Julia își ținu respirația, inima bătându-i repede când îi privi fața frumoasă. El își puse ușor mâinile pe brațele ei și își închise ochii în timp ce se aplecă spre ea. Buzele lui se lipiră de ale ei pentru câteva secunde, după care el se trase înapoi pentru a o privi.

Sărutul fusese formal și rece de parcă Nathaniel ar fi pus un sigiliu de bronz într-o ceară moale pentru a închide o scrisoare. Păru mai mult un semn de posesiune decât de pasiune. Julia își aminti de sărutul lui James și simți o pierdere. Tânjea să-și treacă mâinile prin părul blond al lui Nathaniel și să îl tragă spre ea, pentru a simți căldura feței lui pe fața ei, mâinile lui îmbrățișând-o, ținând-o aproape. Dar el făcu un pas înapoi.

— Va trebui să-i cer permisiunea tatălui tău înainte să facem totul oficial, spuse el. Și vreați să îți cumpăr un inel.

El se întinse și îi luă mâna, ținând-o țeapăn, de parcă ar fi ținut o ceașcă de porțelan. Degetele lui erau reci. Din nou se gândi la James, la gestul tandru pe care îl văzuse de atâtea ori când el își punea mâna pe fruntea unui pacient. James îi ținuse fața în mâinile lui cu aceeași tandrețe în seara în care o sărutase. Mâinile lui fuseseră calde.

— Și așa vrea să aranjez o întâlnire între tine și tatăl meu, continuă Nathaniel.

Julia se înfioră. Tocmai acceptase cererea în căsătorie a lui Nathaniel, bărbatul pe care-l iubise în toți acești ani. De ce se gândea ea la sărutul și atingerea unui alt bărbat? Un bărbat însurat.

— Nu-mi pot permite decât doi sau trei servitori din salariul meu de pastor, spuse Nathaniel. Mă tem că viața noastră va fi mult mai simplă decât cea cu care ești tu obișnuită. Dar cred că te cunosc destul de bine pentru a ști că pentru tine nu contează un stil de viață extravagant.

— Așa este, răspunse ea, uluită.

— Voi aranja o întâlnire pentru a vorbi cu tatăl tău cât mai curând posibil... dacă nu ai nimic împotriva?

— Bineînțeles.

— Sper că nu vrei o logodnă lungă, Julia. Eu cred că odată ce ai găsit persoana potrivită, nu mai are rost să aștepți. Și cred că relația noastră a fost plănuită în cer, tu ce crezi?

Ea deschise gura să spună ceva, dar nu ieși nimic. Nu putea înțelege că bărbatul la care visase atâta timp tocmai o ceruse de soție.

— Julia, ai rămas fără cuvinte. Sper că de fericire.

— Da, șopti ea. De fericire.

Ea voia ca Nathaniel să o sărute din nou, să înlocuiască pentru totdeauna amintirea sărutului lui James cu alta la fel de memorabilă. În schimb, Nathaniel o luă de braț și o conduse spre ușă.

— Ești probabil epuizată după cât ai lucrat în aceste ultime trei zile. Eu știu că sunt. Vreau să mergi acasă acum, draga mea, și să te odihnești. Să vedem unde este vizitiul.

Singură în trăsura ei, Julia își dădu seama că Nathaniel nu îi spusese nici măcar o dată: „Te iubesc”.

— Generalul Lee și rebelii lui au trecut granița în Pennsylvania, află Julia de la tatăl ei în următoarea dimineață.

— Pennsylvania! Sunt *aici*?

— Mă tem că da. El ședea la micul dejun, încruntându-se în timp ce citea ziarul. Mâncarea stătea neatinsă în fața lui. Julia tocmai se pregătea să-și pună mâncare într-o farfurie, dar o lăasă înapoi jos.

— Cât sunt de aproape?

— În ziar scrie că sunt lângă Chambersburg. Cam la 240 de kilometri de aici. După câte se pare, rebelii jefuiesc în drumul lor satele căutând mâncare. Ce comportament rușinos!

— Nici soldații noștri unioniști nu sunt mai buni, tati. Am văzut cu ochii mei ce au făcut în Fredericksburg, Virginia. Și nu au făcut-o pentru mâncare. Prădau și distrugeau doar de dragul de a distruge. Julia își aminti, de asemenea, de crâncenul bombardament de artilerie pe care îl îndurase orașul și cum își închipuise propriul ei oraș

fiind bombardat în halul acela. Crezi că rebelii vor ajunge până în Philadelphia?

— Nu știe nimeni unde se duc, dar se pare că va avea loc curând o bătălie pe teritoriu unionist. Nu sunt prea departe de Harrisburg. Împături ziarul și îl așeză lângă farfurie, apoi se ridică în picioare. Dumnezeu să ne ajute. Generalul Meade ar fi bine să reușească să-l oprească pe Lee, nu ca Hooker, sau Bumside sau chiar McClellan.

Toate gândurile cu privire la logodna ei cu Nathaniel trecură pe locul al doilea în mintea Juliei în următoarele câteva zile când locuitorii orașului Philadelphia așteptau cu sufletul la gură vești despre invazia Confederației. Nici Nathaniel nu avu timp să vorbească cu tatăl Juliei pentru a-și face cererea oficială, fiindcă el și voluntarii de la Comisie se pregăteau pentru a trimite lucrurile pe care tocmai le strânseseră la soldații unioniști ce aveau nevoie de ele.

În zorii zilei de trei iulie, Julia și tatăl ei citiră în ziar despre o serie de bătălii cumplite care avuseseră loc aproape de orașul mai puțin cunoscut din Pennsylvania, Gettysburg. Pe lângă rapoarte, ziarul tipărea și un apel de urgență la doctori voluntari și infirmiere pentru a face față numărului mare de răniți, estimat la zeci de mii.

Julia nu îi ceru permisiunea tatălui ei să meargă. De îndată ce el plecă la lucru, ea se îndreptă grăbită spre birourile Comisiei Creștine pentru a-l găsi pe Nathaniel. El va răspunde probabil apelului și se va duce cu proviziile necesare la Gettysburg. Ea îl găsi lucrând din greu, cu mânele suflecate ca un muncitor, încercând lăzi, butoaie și echipamentul pentru corturi ale Comisiei într-o căruță închiriată să le transporte la gară.

— Mă bucur că ai venit, spuse Nathaniel când o văzu. Puse cutia pe care o căra în spatele căruței și își șterse mâinile de pantaloni. Mă gândeam că va trebui să-ți las bilet. Plec imediat spre Gettysburg.

— M-am gândit eu că vei pleca. Și eu merg.

El aruncă o privire în jur de parcă s-ar fi temut că cineva ar fi putut auzi, apoi o trase pe Julia la o parte în

biroul lui.

— Nu pot să te las să faci asta. Nu se cuvine. Dacă eram deja căsătoriți se cuvenea să te las să vii și tu să mă ajuți, dar oficial nu suntem nici măcar logodiți.

— Nu merg să te ajut pe *tine*, spuse ea supărată. Sunt calificată ca infirmieră. Ei au nevoie de voluntari. Merg să ajut și să îngrijesc de răniți.

— Nu. Nu pot permite așa ceva.

Julia se holbă la el, consternată de refuzul lui. De ce îi interzicea să facă lucrul pe care pretinse odată că îl admiră? Și ce drept avea el să îi interzică ei să meargă?

— Nu ești soțul meu încă, spuse ea, abia putând să-și controleze mânia. Nu depinde de permisiunea ta. Merg la Gettysburg, Nathaniel. Întrebarea mea este, pot să călătoresc cu voluntarele Comisiei, sau ar trebui să caut altă cale de a ajunge acolo?

Lui îi luă ceva vreme până să răspundă, și ea știa că și reverendul lupta să-și stăpânească mânia.

— Toate voluntarele Comisiei sunt fie căsătorite, fie văduve. Tu ești necăsătorită.

De când o ceruse Nathaniel în căsătorie, Julia se tot întreba dacă ar trebui să-i mărturisească motivele cu care plecase de la început și să mărturisească faptul că spusese că era căsătorită pentru a deveni infirmieră. Văzându-i reacția acum și opoziția lui, înțelese că mărturisirea ar fi o greșeală. Voia să meargă și nu putea să riște ca el să o oprească.

— Știu că sunt necăsătorită, răspunse ea. Am fost necăsătorită și când am lucrat pe fronturile de la Antietam și Fredericksburg și am fost necăsătorită și când am lucrat amândoi pe nava sanitară în Peninsula. De ce ar fi acum altfel?

— Pentru că vei fi soția mea. Simt că trebuie să te protejez pe tine și reputația ta.

— Ești sigur că nu te referi la reputația *ta*?

Își dădu seama după reacția lui Nathaniel că franchețea ei îl ului. Se întrebă dacă se va răzgândi și nu va mai dori să se căsătorească cu ea. I se păru ironic faptul

că ea devenise infirmieră pentru a-i câștiga admirația și acum obligația ei de infirmieră ar face să-l piardă. Își lăsă la o parte mânia pentru a stăruî pe lângă el.

— Ascultă, mă simt chemată să merg. Munca mea este tot atât de importantă pentru mine cum munca ta este importantă pentru tine. Faptul că sunt necăsătorită, nu am soț sau copii care să mă țină, este ceea ce îmi dă libertatea să slujesc celor care au nevoie. Te rog, Nathaniel, să nu ne certăm. Pot să călătoresc cu Comisia sau ar trebui să caut un alt mijloc de a ajunge acolo?

El își mută privirea rece în altă parte.

— Din moment ce mi-ai amintit că nu sunt încă în postura de a-ți dicta ce să faci, atunci trebuie să te întreb dacă ai permisiunea tatălui tău.

— El știe că ești un om de încredere. Și reputația Comisiei Creștine este bine cunoscută. Nici nu se pune problema că ar fi nepotrivit.

— Atunci cred că nu am de ales, spuse el rece. Trenul spre Hanover pleacă peste aproximativ trei ore. Acum, te rog să mă scuzi. Am foarte mult de lucru. Se întoarse să plece, dar ea îl apucă de braț, oprindu-l.

— Ești supărat pe mine?

— Puțin, spuse el, fără a se uita în ochii ei. Dar o să-mi treacă.

Gettysburg *iulie, 1863*

Phoebe ridică ușor capul soldatului și duse cana de tablă cu vin la buzele lui.

— Poftim, vezi dacă poți înghiți puțin vin. Știu că te doare și tare aș vrea să avem ceva mai puternic, dar deocamdată asta e tot ce avem.

— Mulțumesc, șopti el.

— Mai vrei? Mai pot să fac ceva pentru tine? Când acesta scutură din cap, Phoebe îl lăsă jos și plecă la următorul pacient. Cum te simți? Poți înghiți puțin vin? Știu că nu e cine știe ce mic dejun, dar ar putea să-ți aline puțin durerea.

— Mic dejun? E dimineață? întrebă el.

— Sigur că da. Soarele stă să răsară de după dealul

ăla. Vezi ce frumos e cerul? Era al treilea răsărit de soare pe care-l văzu Phoebe fără să fi dormit prea mult între timp. Nu știa cât timp va mai putea continua lucrând așa, dar pentru că nu prea aveau ajutoare, trebuia să reziste.

— Ridică-mă să văd, o imploră soldatul.

— Ești sigur? întrebă ea. Nu vreau să te doară.

— Nu te îngrijora, spuse el, schimonosindu-se de durere. Știu că mor. Va fi probabil ultimul răsărit pe care-l văd.

— Nu poți să-ți pierzi speranța, spuse ea în timp ce îl ajuta să stea în capul oaselor. Facem tot ce putem ca să te salvăm.

Dar să-l ajute pe el și alte mii ca el era o sarcină supraomenească. Phoebe, infirmierele și doctorii sosiseră pe câmpul de luptă din afara orașului Gettysburg după ce lupta începuse deja. Nu avură timp să facă un spital de campanie corespunzător sau alte facilități chirurgicale, nici materiale medicale nu erau îndeajuns pentru a face față nevoilor foarte mari. Când generalul Meade se îndreptă cu armata înspre nord pentru a-l urmări pe Lee, el ordonă ca și căruțele cu materiale medicale să transporte muniție. Răniții începură să sosească înainte ca Phoebe și celelalte infirmiere să apuce să despacheteze puținele lucruri pe care le aveau. Neavând niciun cort care să servească drept spital, fuseseră obligați să îngrijească răniții sub cerul liber, în jurul casei unde operau doctorul McGrath și ceilalți chirurghi.

Phoebe îl lăasă pe soldat să se bucure de probabil ultimul răsărit pe care-l vedea și se mută la următorul soldat. Când văzu că era un soldat rebel, Phoebe ezită. Toți răniții erau amestecați, rebeli cu yankei, dar erau prea grav răniți pentru a mai lupta între ei.

Phoebe nu putea uita că un obuz al rebelilor îi ucisese fratele. Un altul o rănise pe ea. Încă simțea durerea din umărul când îngenunche și îl ridică pe rebel.

— Vrei o gură de vin?

El încuviință din cap și luă câteva înghițituri.

— Ieri am pierdut bătălia, nu-i așa? întrebă el când

Phoebe îl lăsă jos. Sunt prizonier.

Ei i se spusese că rebelii se retrăseseră peste râul Potomac pe timpul nopții, după bătălia de ieri. Trei zile de luptă crâncenă lăsasera mii de soldați din ambele părți răniți și măcelăriți. Soldații Confederației care erau prea grav răniți pentru a călători fuseseră abandonați. Mulți chirurghi ai Confederației rămăseseră și ei în urmă cu răniții pentru a se ocupa de ei.

— Aici este un spital militar de campanie, îi spuse ea. Eu sunt infirmieră, nu gardian. Și nu mă întreba nimic de bătălii. Sunt prea ocupată cu îngrijirea oamenilor pentru a mai ține socoteala.

Se mută la următorul pacient, tot un rebel. În timp ce lucra, era tot mai conștientă că unul dintre doctorii Confederației o urmărea. Era un tânăr neobișnuit de înalt, lăbărțat, cu o mustață ce îi atârna și o barbă nerasă de câteva zile. Ea îl văzuse umblând printre soldați, muncind zi și noapte ca toți ceilalți doctori, fără a se uita vreodată la uniforma vreunui rănit. Acum ședea sub un pom la câțiva metri depărtare de ea.

Ea își ridică privirea spre el și ochii lor se întâlniră. Ai ei se îngustară.

— Mă supravegheați cumva? întrebă ea. Vă asigurați că nu îi otrăvesc sau ce?

El râse, iar râsul lui suna tot atât de dezordonat precum corpul cu membre lungi.

— Nu, doamnă. Nu păreți o femeie care să facă așa ceva. Dar chiar vă urmăream, mărturisesc. Și cred că vă datorez o explicație pentru asta.

— Nu-mi datorați nimic, spuse ea, privind în altă parte. Când voi să se mute la următorul pacient, doctorul întinse o cană de tablă.

— Sunteți amabilă să-mi dați și mie o gură de vin? Aș prefera cafea la ora asta din zi, dar iau și eu ce mi se dă.

Phoebe merse spre capătul șirului unde ședea el și îi turnă din sticla pe care o avea. I se spusese că era vin pentru împărtășanie, luat dintr-o biserică din apropiere.

— Ho! Ajunge. Nu pot să mă îmbăt doar, nu-i așa?...

Așteptați, spuse el când ea voi să plece. Vă ascultam în timp ce vorbeați cu soldații. Vorbiți exact că ai mei de acasă. Mărturisesc că mi s-a cam făcut dor de casă și mai ales de vocea unei femei, așa că de aceea vă urmăream. Am vrut să mă duc puțin cu gândul acasă.

— Eu nu-s aliată a Confederației ca dumneavoastră, spuse ea rece. Dar ea îi observase cunoscuta vorbire târăgănată. După ce locuise printre nordici timp de aproape doi ani, se obișnuise cu modul lor ciudat de a vorbi. Vocea doctorului îi amintea de casă.

— Nu, doamnă. Știam că nu sunteți, spuse el. De unde sunteți de loc, dacă nu vă supărați că întreb?

— Ba mă supăr.

El râse din nou.

— Nu-i nimic. Nu vă condamn. Războiul ăsta cred ne-a făcut pe toți suspicioși unul față de celălalt. Eu sunt din districtul Berkeley, Virginia - nu foarte departe de aici, ca să zic așa. Imediat lângă granița cu Pennsylvania. Probabil că nu ați auzit niciodată de micul meu cătun, dar cel mai apropiat oraș mai mare este Martinsburg.

Locuia în districtul vecin cu cel unde locuia Phoebe, nu departe de Bône Hollow.

— Berkeley nu mai e parte din Virginia acum, îi spuse ea. Tocmai au transformat o mare parte din Virginia într-un stat nou.

— Așa am auzit și eu. Dar nu am mai fost pe acasă de când a încej-ut războiul.

— Dumneavoastră v-ați alăturat Confederației, spuse ea pe șleau.

— Ei bine, da, doamnă, așa este. Dar problema e că mai degrabă m-au recrutat ei decât să mă alătur eu. Tocmai terminasem de studiat medicina în Charlottesville, și am fost repartizat ca ucenic unui doctor de acolo. Aveau nevoie de doctori când a început războiul, așa că m-au luat. Dar dumneavoastră? Cum ați ajuns aici? L-ați urmat pe soțul dumneavoastră, mă gândesc?

— Nu-s măritată.

— Ei, doamnă, nu prea îmi vine mie să cred una ca

asta. O fată drăguță ca dumneavoastră?

— Vă bateți joc de mine?

El arată cu adevărat uimit.

— Nu, doamnă! Am o slăbiciune pentru părul blond, iar părul dumneavoastră e cel mai frumos păr blond pe care l-am văzut vreodată. Îmi aduce aminte de mătasea porumbului. Sunteți o domnișoară puternică și o infirmieră bună. V-am urmărit în timp ce lucrați. Mândrele astea din Sud cărora le place să leșine cât ai zice pește mă lasă rece... Doamnă? spuse el când ea voi să plece din nou. Nu-mi spuneți, vă rog frumos, cum vă numiți, ca să nu trebuiască să vă tot spun doamnă?

Ea ezită.

— Phoebe.

— Eu sunt Daniel... Daniel Morrison. Întinse mâna spre Phoebe. Phoebe se trezi că fără să vrea începea să aibă o simpatie față de el.

— Ai soție și copii care să te aștepte, doctore Morrison?

— Nu, fetele de acasă nu prea găseau nimic să le placă la mine, spuse el, râzând. Spuneau că arăt ca un sac de oase adunate laolaltă, fiecare os cu altă direcție. Nu prea am nici mulți cunoscuți, pentru că am stat tot timpul cu nasul în cărți. Și un doctor de țară din districtul Berkeley nu-i poate oferi unei fete prea multe în materie de podoabe și alte lucruri.

— O să te întorci acasă când se va termina războiul? întrebă ea.

El oftă.

— Câteodată e greu de închipuit că războiul ăsta se va termina vreodată, nu-i așa? Însă da, aş vrea să mă întorc în Berkeley și să fiu doctor. Asta am vrut dintotdeauna. Dar tu?

— Nu am prea avut timp să mă gândesc la asta, spuse ea, ridicând din umeri. Cred că nu voi avea de ales decât să mă întorc acasă.

El zâmbi.

— Ei bine, când o să ajungi acolo, pun rămăşag că

vreun flăcău norocos te va lua imediat de nevastă.

Phoebe se holbă la el pentru a vedea dacă nu cumva își bătea joc de ea, dar citi numai admirație în ochii lui. Se uita la ea așa cum se uită un bărbat la o femeie - ceva ce ea nu mai experimentase niciodată. Îi zâmbi sfios în timp ce ea continuă să-l studieze, apoi se ridică încet în picioare.

— Mulțum pentru vin. Mi-a făcut mare plăcere să vorbesc cu tine, Phoebe. Ai grijă de tine.

Primul lucru pe care îl observă Julia când Comisia Creștină ajunse în Gettysburg fu duhoarea. Morții nu puteau fi îngropați destul de repede, iar leșurile cailor omorâți zăceau, de asemenea, umflate la soare. Voluntarii împrăștiară clorură de var peste tot, dar asta nu era de ajuns în arșița verii. Julia simțea mirosul de moarte și descompunere în fiecare gură de aer.

Peste tot unde era nevoie și unde era loc se improvizară spitale de campanie - în case, hambare și biserici, chiar și sub poduri. Sarcina Juliei era să meargă cu căruța închiriată cu celelalte voluntare și să distribuie mâncare și materiale medicale unde erau necesare. Dar ea își pregătise un ghiozdan cu pansamente curate, iod și coniac medicinal și era pregătită să părăsească grupul pentru a sta și ajuta oriunde mai era nevoie de infirmiere.

Una din primele ferme la care ajunseră, la periferia orașului Gettysburg oferea o priveliște acum cunoscută. Sute de soldați grav răniți, aruncați din fiecare baracă și casă, zăceau împrăștiați prin curte pe sub pomi. Când căruța se opri, soția fermierului le ieși înainte pentru a le spune că cel mai mult aveau nevoie de mâncare și de ajutoare pentru a hrăni soldații. Julia se puse pe treabă cu ceilalți, pregătindu-se să împartă supa și pâinea pe care le aduseseră.

Nu începuse de mult, când un doctor militar ieși deodată din casă strigând:

— Am nevoie de o infirmieră! Repede!

— Eu sunt infirmieră calificată, spuse Julia. Tocmai am sosit. Cu ce vă pot ajuta?

— Haideți înăuntru. Aduceți-vă lucrurile și ceva de mâncare dacă aveți.

Julia își luă ghiozdanul și îl urmă înăuntru, inima bătându-i de entuziasm și teamă.

— Unul dintre chirurgii noștri a leșinat, îi spuse el în timp ce traversau o verandă acoperită din spatele casei ce ducea la bucătărie. L-am dus în salon și avem nevoie de cineva să se ocupe de el pentru ca noi să putem continua să lucrăm.

El arătă spre o ușă deschisă de la bucătărie care ducea într-o cameră de zi. Dar prima dată Julia trebuia să treacă prin bucătărie, care era folosită ca sală de operație. Brancardierii duseseră un soldat rănit înaintea ei și acesta urla de durere când îl mutară pe masa de operație improvizată. Julia privi în altă parte pentru a nu-i vedea piciorul mutilat. Resturi de haine și membre tăiate stăteau grămadă într-un colț. Peste tot era sânge. Podeaua din lemn era alunecoasă de la sânge. Ea închise ochii, oprindu-se pentru o clipă.

— Vă simțiți bine? întrebă doctorul.

— Da... Știți ce a pățit chirurgul acesta? De ce a leșinat?

— Extenuare. A lucrat de trei zile fără încetare. Nu cred că a mâncat ceva sau a dormit în tot acest timp. Acum câteva minute a leșinat, probabil de la oboseală și foame.

Julia ajunsese în ușa de la parloar și îngheță. Doctorul zăcea pe canapea, inconștient. Avea un braț pus peste ochi de parcă ar fi încercat să îi ferească de ceva, dar chiar dacă cea mai mare parte din fața lui era acoperită, ea îl recunoscuse imediat - James McGrath. Julia voi să dea înapoi, să fugă din casă.

— Nu ar fi bine să-l lăsați să doarmă? întrebă ea.

— Bineînțeles. Dar prima dată trebuie să-l faceți să mănânce ceva. Este unul dintre cei mai buni chirurgi ai noștri. Trebuie să-l punem pe picioare cât mai curând, altfel vor muri mulți soldați. Doctorul o lăsă pe Julia și se întoarse la treaba lui.

Ea se holbă la James mult timp, incapabilă să se

miște. Erau mii de soldați răniți pe care i-ar putea ajuta, care zac în case, biserici și hambare în tot orașul Gettysburg. Și probabil că sunt sute și sute de doctori și infirmiere voluntare. Ce întorsătură ciudată a sorții îi aduse din nou împreună pe ea și pe James McGrath?

Julia era conștientă că nu ar trebui să rămână aici singură cu el. Una dintre voluntarele căsătorite l-ar putea ajuta să mănânce. Ar trebui să iasă afară și să aducă pe altcineva. Dar înainte să plece, în bucătărie se stârni zarvă când soldatul rănit începu să urle. Ceva se prăbuși la pământ. James gemu când auzi sunetul și încercă să-și îngroape fața în canapea. Ea știa de durerile lui de cap, știa că lumina și zgomotul îi intensificau durerea - și înțelese atunci că se afla la locul potrivit.

Julia închise imediat în urma ei ușa ce dădea spre bucătărie, apoi traversă camera pentru a trage toate draperiile. După ce reuși să facă cât mai întuneric în cameră, scoase un teanc de pansamente din ghiozdanul ei, le umezi cu apă rece din gamelă, apoi dădu la o parte brațul lui James de pe față și îi acoperi ochii cu pânza.

Udă o altă pânză și i-o puse pe frunte și îi înfundă urechile cu vată. Apoi îngenunche lângă canapea pentru a se hotărî ce să facă în continuare.

El era murdar după ce căzuse pe podeaua din bucătărie. Julia umezi și săpuni o altă bucată de pânză și îi spălă sângele și mizeria din păr și de pe față. Găsi o vânătaie recentă de la căzătură și puse pe tăietură puțin iod. Când fața lui fu curată, îi legă o fâșie de pânză în jurul capului ca să-i țină fixă compresa pe ochi.

Urmă cămașa. Era dezgustătoare - țeapănă în unele locuri, lipicioasă în altele și udă până la piele de la sângele acumulat în trei zile. James continuă să doarmă în timp ce ea îl rostogoli ușor pe o parte și îl dezbracă de cămașa distrusă. Fu uimită să descopere că sub hainele lui neîngrijite și largi era slab, dar bine legat, cu trup puternic și brațe musculoase. Părul de pe piept îi era roșcat ca barba.

Julia mai curățase și alți soldați de sânge de

nenumărate ori, dar încet-încet își dădu seama de indecența de care dădea dovadă în timp ce se ocupa de James McGrath. O femeie necăsătorită pur și simplu nu ar trebui să îndeplinească asemenea sarcini. Toată lumea – tatăl ei, Dorothea Dix, Nathaniel – îi spusese același lucru. Când fusese în Washington și se dăduse drept soția lui Robert nu-și făcu prea mari griji cu privire la reputația ei, dar acum nu se mai dădea drept femeie căsătorită. Ceilalți voluntari de la Comisie știau că ea era necăsătorită. Dacă vreunul dintre ei ar intra chiar acum în salonul întunecat și ar vedea-o pe ea singură cu un bărbat pe jumătate dezbrăcat, reputația Juliei ar fi distrusă. La fel ar fi și viitorul ei ca soție de pastor.

Și mai era ceva. Nu mai putea nega atracția puternică pe care o simțea față de James McGrath, o atracție foarte nepotrivită.

Dintr-odată Julia se grăbi să termine. îi spălă repede mâinile pătate de sânge. Ea observă că erau goale, dar îi luă o clipă să realizeze adevărul – James nu își purta verigheta. Șocată, îi lăsă mâna stângă să cadă.

Oare ce însemna asta? Oare își dăduse verigheta jos pentru a putea opera? Dar Julia îl asistase în operație când fusese în Fredericksburg și atunci nu și-o dăduse jos. Se ridică în picioare. Simți o spaimă subită și nu știu de ce. Trebuia să plece. Dar nu-l hrănise încă și exact asta o rugase celălalt doctor să facă.

Nedorind să mai treacă prin bucătărie încă o dată, Julia găsi ușa de la intrare și se îndreptă grăbită spre locul unde ceilalți voluntari împărțeau supă. Luă în liniște un castron și o lingură de tablă și era pe cale să se întoarcă înăuntru când una din celelalte doamne o opri.

— Arăți cam palidă, Julia. Te simți bine? E oribil acolo înăuntru?

Ea se prinse de scuză ca de o ancoră de salvare.

— Da. Doctorii operează. Vă rog avertizați pe toată lumea să rămână afară.

— Dar tu ce faci? Mai poți suporta?

— Aproape am terminat.

Julia intră iar în casă și închise pe dinăuntru. Așeză castronul pe o masă de lângă canapea și apoi îl ridică pe James, sprijinindu-l pe niște perne.

— Domnule doctor McGrath... murmură ea, scuturându-l de umăr pentru a-l trezi. Domnule doctor, trebuie să mâncați ceva.

Îi luă câteva minute pentru a-și recăpăta conștiința. Gemu și bâjbâi cu o mână pe compresa ce îi acoperea ochii.

— Lăsați-o aici, spuse ea, luându-i la o parte mâna. Mâinile vă tremură. Vă dau eu să mâncați. Ea răsuflă ușurată când el nu protestă. Niciunul dintre ei nu vorbi în timp ce ea îi dădu supă cu lingura. Mai vreți? Întrebă ea când se termină.

— Nu, spuse el gemând de oboseală. Trebuie să mă întorc la treabă. Aduceți-mi niște cafea tare.

— Foarte bine, spuse ea, îndepărtând pernele de sub capul lui. Mă întorc imediat cu niște cafea. Mai odihniți-vă un minut.

Dar James adormi repede la loc de obosit ce era, așa cum se și aștepta ea. Julia îi scoase pantofii și ciorapii, apoi îi dădu ușor la o parte părul de pe frunte.

— Dacă vrei să faci penitență, James McGrath, deja ți-ai plătit datoria, murmură ea. Ai fost prin iad.

În următoarele două ore, Julia le ajută pe celelalte femei să împartă supă răniților de afară. Când toată lumea își primi porția, încărcară căruța pentru a pleca, mai departe la următorul spital de campanie. Aici mai era nevoie de infirmiere, dar Julia știa că acesta nu era locul unde ar fi trebuit să rămână și să lucreze.

Când trecură prin fața casei, ea îl zări pe doctorul McGrath stând în picioare pe verandă, chemând un alt pacient. Cămașa lui curată era deja pătată de sânge.

Phoebe stătea afară și mânca o felie de pâine lăsată în urmă de voluntare pentru doctori și infirmiere. Soarele apunea și ea nu-și aducea aminte să fi mâncat mare lucru toată ziua. Avea un gust divin.

— Phoebe?

Ea se întoarse și-l văzu pe doctorul McGrath sprijinindu-se de ușa din spate.

— Mai este pâine pe undeva? întrebă el.

— Poftiți, spuse ea, dându-i o pâine proaspătă. Au lăsat multă pâine. Serviți-vă.

— Mulțumesc. El rupse o bucată și o mestecă încet, privind în depărtare spre lanul de grâu călcat în picioare și la dealurile joase din spate. Phoebe se gândi că nu mai văzuse niciodată vreun om care să arate atât de obosit și să mai poată sta încă în picioare.

— Mâine plecăm, spuse el după ce înghiți. Tocmai au sosit ordinele. Generalul Meade va urmări armata lui Lee și din moment ce se așteaptă la o bătălie, s-a decis să ia cu el majoritatea chirurgilor. Doar în jur de o sută vor mai rămâne în urmă.

— Nu sunt suficienți pentru toți răniții.

— Nu, nu sunt. Se spune că ar fi cam douăzeci de mii de răniți aici.

Phoebe scutură din cap, incapabilă să cuprindă cu mintea ei un asemenea număr. Ea știa că fostul ei regiment luase parte la bătălia de la Gettysburg și tânjea să-l caute pe Ted printre morți și răniți. Dar în atâtea mii, era ca și când ar căuta acul în carul cu fân. Trecuse aproape un an de când îl văzuse ultima oară pe Ted. Se întreba dacă avea să îl mai vadă vreodată.

— Te las să hotărăști dacă vrei să vii cu mine mâine sau dacă vrei să rămâi să ajuți aici, spuse doctorul McGrath. Odată ce calea ferată va fi refăcută, răniții vor fi evacuați în Baltimore și Washington. Poți lucra la spitalul Fairfield, dacă vrei.

Phoebe se gândi puțin la acest lucru. îi era teamă că ceilalți doctori nu vor lăsa niciodată o fată needucată cu origine umilă să fie infirmiera lor.

— Nu, voi merge cu dumneavoastră, domnule doctor.

El încuviință absent din cap și mai rupse o biică de pâine.

— Niște doctori ai Confederației au rămas în urmă cu oamenii lor, spuse Phoebe după o clipă. Ce se va întâmpla

cu ei? Sunt prizonieri acum?

— Nu știu. El ridică din umeri, după care se întoarce înăuntru.

Cerul vărativ rămase luminat mult timp după apusul soarelui, în timp ce Phoebe stătea în grădină, gândindu-se la doctorul Daniel Morrison din districtul Berkeley. Erau multe lucruri în micuța ei Biblie pe care încă nu le înțelegea, dar nu era nicio îndoială cu privire la porunca Domnului de a-ți iubi dușmanii. Ea oftă și luă una dintre pâini, știind unde l-ar fi putut găsi pe doctorul rebel.

— Doctore Morrison?

El era aplecat lângă un pacient, dar se ridică repede în picioare când îi auzi vocea și își scoase pălăria.

— Bună seara, doamnă.

Ea trebui să ridice privirea pentru a-i vedea fața.

— M-am gândit că ați vrea niște pâine înainte să se termine.

— Mulțumesc frumos. Vrei să mănânci și tu cu mine?

— Nu, stați liniștit. Eu am mâncat deja. Ea se fâțâie stângace, holbându-se la pantofi. Măine plec, spuse ea într-un final. Am venit să îmi iau rămas bun... și să vă spun că îmi pare rău că nu am fost prea prietenoasă ieri. Dar... rebelii mi-au ucis fratele, pe Willard. Știu că nu a fost vina dumneavoastră. Nu am niciun drept să vă urăsc pe dumneavoastră pentru asta.

— Nu-ți face griji, Phoebe. Înțeleg.

Ea răsuflă ușurată.

— Mă întrebam de asemenea ce se va întâmpla cu dumneavoastră. Vă vor lăsa yankeii să plecați după ce terminați aici sau va trebui să mergeți la închisoare?

El ridică din umeri.

— Nu mi-au spus încă. Am auzit că sunt câteva mii de prizonieri rebeli răniți aici, în Gettysburg pe lângă oamenii mei. Cred că dacă am de ales, rămân aici cu ei.

— Ei bine, mult noroc, doctore.

— Mulțumesc. Mi-a făcut plăcere să te cunosc. Îi întinse mâna. Dacă treci vreodată prin districtul Berkeley după ce se va termina războiul ăsta, să vii să mă vezi,

bine?

Ea încuviință din cap și îl privi din nou în ochi.

— Numele meu de familie este Bigalow. Sunt din Bône Hollow. E la doi pași, în districtul Morgan.

El zâmbi larg.

— La doi pași. Poate drumurile noastre se vor intersecta din nou, Phoebe Bigalow – dacă o vrea Dumnezeu.

Julia mergea pe cărarea lungă dintre corturi, căutându-l pe Nathaniel. În după-amiaza aceea de iulie era zăpușeală și ea își desfăcu primul nasture de la rochie în timp ce mergea, apoi își suflecă mânecile lungi. Mama ei ar mustra-o pentru că își expune pielea albă la soare, dar era imposibil să poarte o umbrelă de soare în timp ce se ocupa de pacienți. Mai bine să se bronzeze decât să leșine de căldură.

Îl găsi în sfârșit pe Nathaniel ghemuit lângă ultimul cort, bătând un țărș în pământ. Ea se opri să-l privească. Antebrațele lui dezvelite erau bronzate și acoperite cu pistrui; părul lui auriu era mai decolorat decât de obicei. El se ridică în picioare și încercă rezistența țărșului în mână. Era un bărbat arătos.

— Nathaniel! strigă ea.

El ridică privirea și zâmbi când o văzu. Ea abia vorbise cu el în cele trei săptămâni petrecute în Gettysburg. Bărbații voluntari de la Comisie aveau corturile separate de cele ale femeilor, iar ea și Nathaniel avea de îndeplinit sarcini diferite în timpul zilei. Când sosiră în sfârșit corturile medicale de care aveau atâta nevoie, el și ceilalți bărbați lucrară timp de o săptămână să le instaleze. Noul spital militar de campanie avea șase rânduri a câte patru sute de corturi fiecare. În fiecare cort încăpeau doisprezece pacienți.

Răniții fuseseră aduși din spitale provizorii din tot orașul Gettysburg, inclusiv din biserica în care lucra Julia ca infirmieră. Șirul de târgi fusese lung de doi kilometri și jumătate când voluntarii transportară soldații la noul spital.

— Am primit mesajul tău, spuse ea. Ai vrut să mă vezi?

— Noi am terminat aici, spuse el, arătând spre cort. Grupul nostru se întoarce mâine în Philadelphia. Mă poți ajuta să dai vestea printre doamne astfel ca toată lumea să fie gata de plecare?

Julia acceptase deja o slujbă la noli' spital, trebuind să îngrijească douăzeci și patru de soldați grav bolnavi. Aștepta cu groază ziua în care va trebui să îi spună lui Nathaniel, nesigură de reacția lui.

— Nu mă întorc cu voi, spuse ea calmă.

El își încrucișă brațele pe piept, cu fața împietrită.

— Nu-mi face una ca asta, Julia.

— Trebuie să rămân. Încă mai au nevoie de foarte mulți doctori și infirmiere. Pot ajuta să salvez vieți. Știu cum să pansez răni și ce simptome să urmăresc. Sunt atât de puține infirmiere experimentate. Este nevoie de mine aici.

— Vii înapoi cu Comisia. Este responsabilitatea mea să te aduc acasă în siguranță.

— Și ce voi face odată ajunsă acasă? Te-ai gândit vreodată la asta? Cum să stau și să servesc ceaiul de după-amiază când oamenii mor?

— Tatăl tău te-a lăsat în grija mea. Ce ar trebui să îi spun când mă întorc?

— Adevărul - că v-am sfidat pe amândoi și am rămas aici. Îi voi scrie un bilet dacă vrei.

El își trecu degetele prin părul des și pufni furios.

— Faci o greșală. Scriptura spune foarte clar că trebuie să ne cinstim tatăl și mama...

— Oprește-te Nathaniel. Știi și tu la fel de bine ca mine că cele mai mari porunci ale Domnului sunt să îl iubim pe Dumnezeu și pe aproapele nostru. Aș comite un păcat mult mai mare dacă le-aș întoarce spatele oamenilor în nevoie pentru a putea sta pe un scaun confortabil în biserica din Philadelphia.

Nathaniel se plimba furios prin fața cortului gol. Arăta de parcă ar fi vrut să spargă ceva.

— Stârnești în mine niște sentimente atât de contradictorii, Julia. Te admir atât de mult. Nu știu cum reușești să faci treaba asta. Eu abia mai suport să mă uit la sufletele acestea sărmâne. Iar mirosul... Ceea ce faci tu este nemaipomenit. El se opri din mers și se întoarse spre ea, insistând. Dar tu vei fi soția mea. Poți înțelege că simt că trebuie să te protejez? Că vreau să te știu în siguranță și la adăpost?

— Da, bineînțeles că înțeleg. Ea își puse mâna pe brațul lui pentru a-l liniști. Dar sunt în siguranță aici. Mai sunt voluntari de la Comisia Creștină din alte orașe care mai rămân...

— Nu asta e problema, spuse el, îndepărtându-i mâna. Știu că logodna noastră nu este oficială. Nu am niciun drept să îți cer să te întorci în Philadelphia cu mine. Înțeleg de ce vrei să rămâi...

— Atunci de ce ești atât de supărat pe mine?

El începu din nou să umble.

— Nu mi-e ușor să spun asta... fără să par... Pufni furios.

Julia îl auzise spunându-și pe șleau opinia pe care o avea despre ea cu doi ani în urmă după Bull Run. Orice ar fi spus acum cu siguranță că nu era atât de îngrozitor.

— Spune-mi odată, spuse ea.

El ezită.

— Ești o femeie cu o voință foarte puternică, Julia.

Ea aproape zâmbi. Părea un compliment.

— Vremurile acestea cer putere, spuse ea calmă. Am vorbit cu câteva din femeile din comunitatea aceasta și am aflat că războiul le-a obligat să facă tot felul de munci în absența soților lor - să are pământul, să administreze prăvăliile și afacerile lor...

— Da, și de când a început războiul, ție ți s-a dat prea multă libertate pentru o femeie din clasa ta socială. Dar când ești căsătorită... Scriptura poruncește soțului să fie capul familiei. Soția trebuie să i se supună lui. Trebuie să știi dacă tu crezi asta.

Sau dacă ai de gând să mă sfidezi așa cum îți sfidezi

tatăl. Pentru că familia mea va fi condusă după legea lui Dumnezeu.

— Familia *noastră*, șopti ea.

— Poftim?

— Nimic. Așa era căsnicia pentru fiecare cuplu pe care-l știa Julia. Fusesse crescută și învățată să nu se aștepte la nimic diferit. Ea îl iubea pe Nathaniel. Era un om evlavios, nu un tiran. Războiul se va încheia și nu va mai fi nevoie de infirmiere. Lucrurile vor fi din nou așa cum fuseseră de la Adam și Eva încoace. Nathaniel nu va mai trebui să se simtă amenințat de voința ei puternică.

— Bineînțeles că așa va fi condusă familia noastră, spuse ea. Nu te voi sfida. În jurămintele noastre de căsătorie, nu voi promite eu în fața lui Dumnezeu că mă voi supune ție?

— Iar un soț promite că își va proteja soția, spuse el. Asta încerc eu să fac.

— Știu. Dar niciunul dintre noi nu a rostit jurămintele acestea încă. Aici îi slujesc lui Dumnezeu. Putem să ne încredem în El că va avea grijă de mine, nu-i așa?

El încuviință din cap fără tragere de inimă. Julia văzu cum dispare puțin din încordarea din trupul lui. Niciunul nu mai zise nimic o vreme. Apoi Julia spuse:

— Te rog, nu te stipăra pe mine. S-ar putea să nu ne vedem un timp.

El oftă.

— Nu mă supăr. Privirea i se înmuie puțin, dar fața lui era tot serioasă.

Julia voia ca el să o ia în brațe să o asigure de acest lucru. Tânjea să știe cum e să fie înconjurată de brațele lui puternice și să-și lase capul pe umărul lui. Erau relativ singuri, la adăpost după ultimul cort din șir. Ea făcu un pas mai aproape de el.

— Te voi mai vedea înainte să pleci? întrebă ea, privindu-l lung.

— Probabil că nu.

Ea ar fi vrut să o sărute. În schimb, el îi luă mâna și i-o strânse.

— La revedere, Julia.

Capitolul 21

Philadelphia *septembrie, 1863*

Julia se uita pe fereastră în timp ce trenul încetinea. Priveliștile cunoscute din Philadelphia treceau toate pe lângă, dar nu simți nicio bucurie că se întorcea acasă. Odată încheiată munca ei în Gettysburg, tristețea apăsătoare care o cuprinsese prima dată când se întorsese acasă de la Washington o învălui din nou. Relația ei cu Nathaniel o ajutase să îndepărteze umbra pentru o vreme, dar acum era sigură că îl pierduse.

Nathaniel nu îi răspunsese la niciuna din scrisorile pe care le trimisese ea din Gettysburg. Știa că fusese supărat pe ea de la bun început pentru că plecase acolo și din nou se supăraseră când ea mai rămăsese pe front. Cu siguranță că el se răzgândise cu privire la căsătoria lor după ce văzuse franchețea și voința ei puternică. Și era evident că el nu o crezuse când ea îi promisese să fie o soție supusă. Convinsă că îl pierduse, Julia petrecuse lunga călătorie întrebându-se ce va face când va ajunge acasă.

Dar când trenul ei opri în sfârșit în gară, târziu în acea după-amiază, Julia îl văzu pe Nathaniel stând pe peron. Inima i se strânse când îl văzu. Gara mohorâtă era plină de oameni, dar el ieșea în evidență în mulțimea gălăgioasă ce se înghesuia, de parcă ar fi fost o rază de soare. Ea privi repede împrejur după părinții ei, gândindu-se că Nathaniel așteaptă probabil pe altcineva, dar părinții ei nu erau acolo. Când conductorul o ajută pe Julia să coboare din tren, Nathaniel o zări și un zâmbet larg îi luminează fața frumoasă. Își croi drum spre ea și o sărută ușor pe obraz în semn de salut. Ei îi fu teamă să nu plângă.

— Ai bagaje? strigă el pentru a acoperi larma făcută de aburul șuierător și vocile entuziasmate.

— Nu, am venit numai cu acestea două. Ea îi arată cele două sacoșe pe care le avea, una în fiecare mână. El îi luă gențile.

— Ia-mă de braț să nu ne separăm unul de celălalt, spuse el. Ea își trecu mâna pe după brațul lui și își croiră

drum prin mulțime spre stradă. Ea fu surprinsă să vadă că vizitiul familiei ei îi aștepta pe trotuar. Nathaniel venise cu trăsura tatălui ei.

— Am atâtea să îți spun, spuse Nathaniel după ce se instală. Nici nu știu cu ce să încep.

— Mi-a fost dor de tine, spuse ea. Mi-ai primit scrisorile?

— Da, le-am primit. Dar nu-i oferi nicio explicație de ce nu răspunsese la ele, deoarece cuvintele începură să curgă într-un iureș de emoții, julia, am vorbit cu tatăl tău. Mi-a dat încuviințarea să mă căsătoresc cu tine. Avem binecuvântarea lui. Însă dintr-odată, Nathaniel păru nervos, era pentru prima dată când îl vedea așa. Căută într-un buzunar, apoi în altul și într-un final păru ușurat când găsi ceea ce căuta în buzunarul din interiorul hainei lui. Degetele îi tremurau ușor când deschise cutiuța și scoase inelul. îi luă mâna. julia, vrei să fii soția mea?

— Da, da, da!

Abia își mai putea controla bucuria. îi privi fața când el se uită în jos pentru a-i pune inelul pe deget și văzu că era tot roșu. Își dorea atât de mult să își arunce brațele în jurul gâtului lui și să-l sărute, dar așteptă. El o privi din nou în ochi. Erau singuri în trăsura închisă. Aveau să fie soț și soție. Nathaniel se aplecă spre julia și o sărută scurt. Apoi se lăsă înapoi pe spate, la locul lui.

Doar atât? julia se lupta pentru a-și ascunde dezamăgirea. Fuseseră separați două luni de zile, el tocmai o ceruse în căsătorie, și tot ce avea Nathaniel pentru ea era un sărut scurt și cast? Ea nu voia să-și mai aducă vreodată aminte de pasiunea sărutului lui James, nu voia să se mai gândească vreodată la el, dar Nathaniel nu o ajuta deloc să uite.

— Părinții tăi ar vrea să anunțăm logodna noastră la o petrecere formală care va avea loc la tine acasă, spuse el. Cred că mama ta a început deja pregătirile. Eu i-am chemat pe părinții mei să vină din New York pentru acest eveniment, astfel ca toată lumea să se cunoască. Ne vom anunța logodna și enoriașilor mei cu o mică recepție.

Nathaniel rostea planurile acestea de parcă ar fi organizat vreun eveniment oarecare, nu logodna lor. Julia abia își putea controla entuziasmul.

— Cât de repede ne vom căsători? întrebă ea.

El se încruntă ușor.

— Ei bine, trebuie să discutăm despre asta. Cred că ai auzit despre legea federală de recrutare emisă vara asta.

— Da, bineînțeles. Când eram în Gettysburg, am citit în ziar despre răzmerițele din New York. Toți bărbații cu vârsta cuprinsă între douăzeci și patruzeci și cinci de ani fuseseră înrolați în armată, iar când primele nume fuseseră alese în orașul New York, izbucniseră niște răzmerițe sângeroase. Soțul lui Rosalie a plătit o taxă de comutare de trei sute de dolari pentru a fi scutit de serviciul militar, dar omul de rând nu și-a putut permite așa sumă mare. Julia simți un fior de frică. Dar ce are legea aceasta de-a face cu noi?

— M-am hotărât să nu mai aștept să fiu recrutat. Mă voi înrola în armată.

— *Nu!* strigă ea. Nathaniel, nu *poți* face asta! Toate ororile la care fusese Julia martoră pe câmpul de luptă, toți soldații plini de sânge, suferinzi și muribunzi îi reveniră într-o clipită în minte. Toate corpurile mutilate aveau fața lui Nathaniel. Nu putea respira. Trăsura părea că se învârte cu ea până ce fu sigură că i se va face rău.

— Așteaptă, Julia... ascultă. Îmi pare rău, ar fi trebuit să-ți explic mai bine. Voi fi pastor militar, nu soldat. Ascultă... El o apucă de umeri scuturând-o ușor. Să nu-mi leșini aici. Ești cam palidă. Te simți bine?

— Nu vei lupta?

— Mi se va atribui un regiment și eu voi mășălui și voi campa cu soldații, dar nu voi fi combatant.

Julia fusese pe destule fronturi ca să știe că obuzele inamice ar putea lovi și oamenii din spatele liniilor nu numai pe cei din front.

— Te rog nu face asta, imploră ea. Tatăl meu va plăti pentru înlocuirea ta dacă te recrutează. Te rog...

— E prea târziu. Deja am făcut pregătirile pentru înrolare. Vreau să merg, Julia.

Ea închise ochii, luptându-se să se controleze.

— Când pleci?

— Peste câteva luni. Te simți bine?

Ea încuviință slăbită din cap.

— Ne vom căsători înainte să pleci, nu-i așa?

El ezită o vreme.

— Nu. Asta nu ar fi corect față de tine. Cum aş putea să fiu un soț bun pentru tine dacă sunt la sute de kilometri depărtare? Iar solda e mult mai mică decât salariul de pastor.

— Nu-mi pasă. Și alți bărbați însurați și-au lăsat soțiile ca să meargă la război. În plus, sunt sigură că tatăl meu va avea grijă de mine...

— Nu. Nu mă voi căsători cu tine până nu voi putea eu să am grijă de tine. Duritatea din vocea lui o reduse la tăcere. Voia să insiste, să nu o lase să aștepte. Ei nu îi păsa de bani. Voia ca noua lor viață să înceapă acum. Dar Nathaniel lămurise că el va lua toate deciziile în ceea ce-i privea. Dacă l-ar fi contrazis acum numai l-ar fi supărat.

— Deci, va trebui să așteptăm până vei fi lăsat la vatră? întrebă ea.

— Da, trei ani de acum înainte. Doar dacă nu cumva se va termina mai repede războiul.

Ea trase adânc aer în piept.

— Mă simt atât de inutilă așteptând aici singură când tu ești plecat. Te-ar deranja dacă m-aș întoarce în Washington și aş lucra la spital între timp?

El scutură din cap.

— Am vorbit cu tatăl tău despre asta când am fost să îi cer mâna ta. Am căzut de acord că ai lucrat destul de dragul războiului. Niciunul dintre noi nu vrea să mai lucrezi ca infirmieră.

O lacrimă i se scurse pe obraz. Ea o șterse repede.

— Nu aş lucra ca infirmieră „de dragul războiului”. În noaptea în care mi-a murit primul pacient, am simțit binecuvântarea lui Dumnezeu peste munca mea. Am simțit

cum mi-a spus că ceea ce am făcut „unuia dintre acești foarte neînsemnați” am făcut pentru El.

— Și Iisus a mai spus că până și o cană cu apă rece dată în numele Lui este de ajuns. El este la fel de mulțumit și de munca de caritate pe care o faci aici.

— Este un spital militar aici în Philadelphia, spuse ea plină de speranță. M-aș putea oferi voluntară...

— Nu. Logodna noastră va fi anunțată curând. Nici nu se pune problema să petreci atât de mult timp în compania unor bărbați. Mai ales aici, în Philadelphia, unde ai putea fi văzută de oameni pe care îi cunoaștem.

— Dar tu ai spus că mă admiri pentru faptul că sunt infirmieră, pentru că sunt iubitoare și plină de compasiune. Dacă asta iubești la mine, de ce îmi interzici să fac toate aceste lucruri?

— Pentru că enoriașii mei au așteptări clare de la soția pastorului lor. Ai mers la biserică asta toată viața ta, Julia. Faci parte din aceleași cercuri sociale ca și acești bărbați și aceste femei. Și știi foarte bine că ei nu sunt de acord cu slujba ta de infirmieră. Vreau să mă întorc aici după război, la biserică aceasta și e foarte important ca enoriașii mei să te accepte. În plus, sunt moduri prin care poți să fii femeia plină de compasiune și iubitoare pe care o admir și să rămâi totuși în limitele rolului tău de soție.

— Oamenii de la biserică nu înțeleg ce fac infirmierele...

— Știu, și noi nu le vom schimba gândirea. Sunt și alte datorii pentru femei care au fost acceptate de mult timp de societatea noastră. Acestea includ casa și familia, opere de caritate onorabile, ajutorarea săracilor, munca pe care ai făcut-o pentru Comisie. Îi poți sluji lui Dumnezeu prin aceste lucruri.

Ea își privi mâna, ce se afla încă într-a lui și la noul inel pe care tocmai i-l puse pe deget. Când nu răspunse, el îi ridică bărbia ca să-i vadă ochii.

— Îmi pare rău că sunt atâtea restricții. Un pastor trăiește perpetuu sub lupă. Trebuie să fiu mai presus de orice suspiciuni, fără nicio urmă de greșală în ceea ce fac

sau spun. Tu nu renunți numai la o mare parte din averea ta, dar și la o mare parte din intimitatea ta dacă te căsătorești cu mine. Și în plus îți cer să aștepti încă trei ani. N-o să te acuz dacă te vei răzgândi cu privire la căsătoria noastră, Julia. Voi fi dezamăgit, dar voi înțelege. Mai vrei să accepți cererea mea în căsătorie?

— Nu m-am răzgândit. Încă mai vreau să mă căsătoresc cu tine. Dar ea știa, de asemenea, din ceea ce tocmai spusese el despre a trăi sub lupă și despre standardele desăvârșite că va trebui să aștepte încă trei ani pentru ca el să o îmbrățișeze și să o sărute așa cum tânjea ea. El era mai virtuos și mai stăpân pe sine decât era ea, gata să „țină la distanță scânteile de praful de pușcă”. Faptul că știa acest lucru o făcu să se simtă și mai vinovată, pentru ceea ce simțea încă față de James.

Nathaniel zâmbi. Ea văzu ușurare și dragoste în ochii lui.

— Sunt atât de binecuvântat să am o soție care vrea să îi slujească lui Dumnezeu, spuse el. Vom avea restul vieților noastre pentru a sluji împreună odată ce se va încheia războiul acesta. Îți promit.

Philadelphia ianuarie, 1864

Era rece în biserică, iar afară, în orașul acoperit de zăpadă era și mai rece. Ziua cenușie, mohorâtă se potrivea cu inima rece și pustie a Juliei care stătea între părinții ei în strana familiei Hoffman. Orga intonă imnul, iar pastorul senior intră cu Nathaniel și tânărul candidat care avea să îl înlocuiască. Nathaniel purta noua lui uniformă militară, ornată cu insigna pastorului militar, în locul hainelor obișnuite. În această dimineață va ține ultima predică înainte de a se alătura armatei. Măine dimineață pleacă.

În prima parte a serviciului, mintea Juliei era tot atât de amortită ca și mâinile și picioarele ei reci. Dacă se va ruga zi și noapte în următorii trei ani, va fi îndeajuns să-l protejeze pe Nathaniel de pericolele care-i stăteau înainte? Ea se gândi la miile de soldați pe care-i îngrijise, la cei dragi ai lor pe care îi lăsaseră în urmă și pentru prima dată pricepu neliniștea pe care o simțeau acele familii. Își trecu

degetele peste batistă și încercă să-și amintească de toate încredințările date de Nathaniel în ultimele săptămâni. „Locul cel mai sigur, îi spusese el, este în voia lui Dumnezeu”.

Când veni vremea ca Nathaniel să urce la amvon, ea simți un fior de emoție – era mândră că era al ei. Fusese atrasă de bărbatul acesta energic încă de când îl auzise prima oară predicând, cu mai mult de cinci ani în urmă. Acum avea să îi fie soț. Părinții ei dăduseră o petrecere formală de logodnă cu mai mult de o sută de invitați. Julia îi întâlnise pe mama și pe tatăl lui Nathaniel, care la rândul lui era predicator. Aceștia fuseseră parcă aspri, fără haz și antipatici – și Julia se întrebă dacă era cumva rezultatul unei vieți trăite permanent sub privirea atentă a altora.

Anunțul căsătoriei lor făcut de Nathaniel în fața enoriașilor fusese la fel de bine primit. De atunci mama Juliei era mereu neliniștită, dornică să înceapă pregătirile pentru nuntă, pentru zestrea Juliei, pentru petrecerea de după cununie. Julia nu era prea entuziasmată de un eveniment ce va avea loc peste trei ani lungi. Ultimele câteva luni, de când se întorsese din Gettysburg, zburaseră mult prea repede. Între datoriile față de biserică ale lui Nathaniel și slujba lui de la Comisie, abia avusese timp să o vadă pe Julia.

Acum se lăsă tăcerea peste adunare când el urcă pentru ultima oară la amvon. Era bine cunoscut pentru predicile lui directe și pline de pasiune, iar în această dimineață nu se așteptau la nimic mai prejos.

— De aproape trei ani, începu el, națiunea noastră este implicată într-un război barbar care pare fără sfârșit. Este greu pentru noi să înțelegem distrugerea în masă care a lăsat orașe și comunități în ruine și flăcări sau oroarea miilor de vieți tinere curmate. Arhitectul acestei un și devastări și-a lăsat, fără îndoială, amprenta pe lucrarea mâinilor sale. A fost scopul lui Satan încă de la începutul vremurilor să distrugă lumea lui Dumnezeu, să provoace moartea coroanei Creațiunii, omul – care a fost

făcut după chipul Său, căruia El i-a dat suflare de viață. Vedem răul în lumea noastră și ne întrebăm: „De ce nu face Dumnezeu ceva? Unde este împărăția promisă de Cristos?”. Vara trecută războiul s-a purtat chiar pe pământul nostru. Tineri din adunarea aceasta au fost răniți, alții au fost luați prizonieri, iar alții au murit. Este ușor să ai credință când bătăliile se desfășoară departe, e ușor să ne vedem de viețile noastre când oamenii pe care-i iubim sunt în siguranță. Dar când războiul ne afectează și pe noi, când ne lovește casă, ne arată cum suntem noi și dezvăluie adevărul despre credința noastră. Ne putem refugia în teamă și izolare, justificându-ne ura față de dușmanii noștri. Sau putem rosti rugăciunea lui Cristos: „Vie împărăția Ta”, și apoi să răspundem chemării Lui, știind că împărăția lui Dumnezeu este în *noi*.

Credinciosul nu ar trebui să dispere în timp de război, când ura, moartea și distrugerea s-au dezlănțuit. Nici nu ar trebui să întrebăm: „Unde este Dumnezeu în toate acestea?” Dumnezeu este în *noi*, trupul Lui. Satan lucrează și este timpul ca trupul lui Cristos să treacă și el la acțiune. Iisus ne spune să ne luăm crucea și să-L urmăm, să arătăm lumii împărăția Lui prin jertfele noastre de dragoste. Dumnezeul nostru este un Dumnezeu al istoriei. El ne-a așezat în *această* vreme și în *acest* loc cu un scop. Ar trebui să ne întrebăm: „Ce ar vrea să fac eu pentru El acum?” Apoi, prin puterea Lui să mergem să facem acel lucru.

Acesta nu este un război între două popoare cu păreri diferite, ci un război împotriva răului și a nedreptății. Dumnezeu vrea să lupte împotriva acelor forțe prin noi, prin faptele noastre zilnice de dragoste și sacrificiu. Durerea și suferința cu care avem de-a face au scopul de a ne schimba astfel, încât viețile noastre să reflecte dragostea Lui. În felul acesta, vom putea povesti Evanghelia din nou și din nou. O arătăm din nou prin modul nostru de viață și prin felul nostru de a iubi. Iar în aceste jertfe zilnice, când învingem ura și nedreptatea, viețile noastre vor găsi sens și scop. Trăim sau murim nu

pentru noi înșine, ci pentru împărăția Lui.

Cum ar vrea Dumnezeu să trăim în vremea în care ne-a așezat? Israelii au mers după un stâlp de foc pe timp de noapte, când era atât de întuneric, încât ei nu puteau vedea. Iisus a spus: „Eu sunt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții”. Națiunea noastră a fost cufundată în întunericul războiului și al urii. Dar dacă urmăm exemplul lui Cristos de dragoste și jertfă, vom ști că umblăm în lumina Lui. Iar împărăția lui Dumnezeu va triumfa - nu a lui Satan - dacă noi, trupul Lui, Îl urmăm pe Cristos.

Vă las cu aceste cuvinte din cartea Romani: „Vă îndemn dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească”. Amin.

Un lung moment de tăcere cuprinse biserica, după ce Nathaniel încheie. Julia ședea și ea uluită, în tăcere. Uitase complet că Nathaniel era cel care vorbea. Părea că însuși Dumnezeu vorbise inimii ei, chemând-o să slujească în numele Lui. Era adevărat că devenise infirmieră din motive egoiste, dar Dumnezeu o transformase prin tot ceea ce trăise într-o unealtă pe care El o putea folosi. Acum inima ei tânjea să răspundă chemării Lui.

Când Nathaniel se așează și serviciul de închinare continuă, Julia deveni din nou conștientă de prezența lui. Și se întreba cum de putea el predica acele cuvinte cu atâta pasiune și convingere, cum putea să-și cheme enoriașii la sacrificiu în numele lui Cristos, iar ei să îi splină să stea acasă unde era în siguranță. Era oare părerea enoriașilor acestora mai importantă decât ceea ce o chema Dumnezeu să facă?

Se ridică în picioare pentru imnul de încheiere: „Cetate tare-l Dumnezeu”, simțindu-se confuză și dezamăgită. Cuvintele pe care le cânta păreau să confirme ceea ce predicase Nathaniel de la amvon, nu ceea ce îi spusese ei în particular: „... *Vrăjmașul cel bătrân, se crede-acum stăpân, putere, vicleșug el are din belșug, dar*

Domnul e mai tare". Satan era vrăjmașul, nu concetățenii ei. Acest război nu era împotriva statelor sudiste, ci împotriva urii și minciunilor care au făcut pe frați să se întoarcă unul împotriva celuilalt.

"... Tăria noastră nu-i de ajuns, și-am fi răpuși pe dată..." Julia se gândi cum o îndemnase sora Irene să se roage pentru puterea de a lucra în numele Lui. Și Dumnezeu îi răspunsese la rugăciune, ajutând-o să facă ceea ce i-ar fi fost imposibil să facă prin propriile ei puteri.

"... Cuvântul și cu Duhul Sfânt ne sunt a noastră parte... Cristos e Domn și-n moarte". Cum putea ea refuza să răspundă chemării lui Dumnezeu?

Când serviciul se încheie, Julia nu se putu apropia de Nathaniel din cauza gloatei de binevoitori. Dar veni el la ea acasă mai târziu în acea după-amiază pentru a-și lua rămas-bun.

— Nu vreau să o lungesc, spuse el când rămaseră în sfârșit singuri în salon. Este prea greu pentru amândoi. Îți voi scrie de îndată ce voi afla adresa mea și ne vom putea spune ce avem pe inimă în scrisori.

— Așteaptă... Nathaniel, înainte de a pleca, vreau să te întreb ceva. Ea își alese cu grijă cuvintele, nedorind să-l supere sau să strice momentul acesta. În predica ta de azi dimineață, am simțit de parcă fiecare cuvânt mi-a vorbit mie personal. Vreau să răspund chemării lui Dumnezeu. Vreau să lucrez pentru împărăția Lui.

— Minunat! spuse el, zâmbind.

— Dar simt că chemarea mea este să fiu infirmieră.

Zâmbetul lui dispăru.

— Am mai discutat despre asta înainte. Am crezut că am hotărât cum stau lucrurile.

— Ascultă, tu știi adevărul despre munca infirmierelor. Știi ce nevoie mare este de ele. Și știi că motivele mele sunt sincere. Și totuși se pare că îți pasă mai mult de părerea enoriașilor tăi decât de ceea ce mă cheamă Dumnezeu să fac. Totul se rezumă la aparențe. Dumnezeu m-a ajutat să devin infirmieră, în ciuda unor obstacole imense. Acum mă cheamă să slujesc, folosindu-

se de vocea ta, de predica ta. Și eu sunt gata să merg. De ce mi te pui în cale?

El o privi mult timp fără a răspunde. Julia abia mai putea respira.

— Nu mă pun în calea ta, spuse el într-un final. Alegerea este a ta, julia. Întotdeauna a fost. Dacă alegi să te căsătorești cu mine, atunci va trebui să-ți accepți rolul ca tovarășă a mea de viață. Slujba la care ești chemată în căsnicia noastră va fi să mă ajuți pe mine în lucrarea mea. Și asta înseamnă să obțin aprobarea enoriașilor mei. Dar dacă tu crezi că Dumnezeu te cheamă să fii altceva - să fii infirmieră - atunci poate că El îți cere să rămâi necăsătorită, ca domnișoara Dix.

— Dacă am fi căsătoriți, nu ar trebui să aleg între cele două. Este acceptabil ca femeile căsătorite să lucreze în spitale... Și mi-aș putea permite să mă întrețin singură din salariul plătit de armată.

— Pentru mine nu e acceptabil. Cum aș putea promite într-o zi în fața lui Dumnezeu că te protejiez și te susțin, iar următoarea zi să plec de la tine și să te las singură într-un oraș străin, fără niciun sprijin? Îmi iau jurămintele mele de soț foarte în serios. Ochii lui îi căutau pe ai ei și ea văzu durerea adâncă ce i-o pricinuia. Vrei să anulăm totul, Julia? Întrebă el.

— Nu. Te iubesc.

— Și eu te iubesc, spuse el pentru prima dată. Mă rog să ai pace în inimă cu privire la rolul pe care-l vei avea. În tăcerea ce se lăsa între ei, ceasul din holul de la intrare începu dintr-odată să bată. juliei îi păru profetic, dar nu știa cum și de ce.

— Îmi pare rău să te las așa, spuse Nathaniel, dar e târziu. Trebuie să plec. Promit că îți voi scrie.

Când îl auzi rostind cuvintele, lacrimile pe care și le reținuse începură să curgă.

— Te rog, nu plânge, spuse el. Îmi este și mai greu să-mi iau rămas bun. Voi fi în siguranță în mâinile lui Dumnezeu.

Fără a sta pe gânduri, julia își aruncă mâinile în jurul

lui, strângându-l tare. El păru surprins la început și ezită o clipă, apoi o îmbrățișă și el la rândul lui.

— Julia... Julia... șopti el. Ea auzi emoția din vocea lui frântă. De îndată ce mă întorc acasă, ne vom căsători. Promit. Apoi se dădu înapoi și îi ridică bărbia pentru a se uita în ochii ei. Ai lui erau umezi. O sărută delicat, tandru, dar mult prea scurt. El îi șterse lacrimile. Dumnezeu să grăbească ziua când vom fi din nou împreună.

Brandy Station, Virginia *mai, 1864*

Phoebe cercetă toate fețele soldaților care se adunaseră la serviciul de închinare ținut afară, căutându-l pe Ted. Trecuse mai mult de un an și jumătate de când îl văzuse ultima oară. Aflase că fostul ei regiment petrecuse iarna acolo, dar miile de corturi și colibebe șubrede construite de soldați erau împrăștiate pe o suprafață mare, iar șansele de a-l găsi pe Ted păreau minime. Era greu de crezut că cei trei ani de armată ai lui Ted se încheiau în toamna asta – dacă ar fi reușit să scape nevătămat.

Phoebe petrecuse iarna lucrând la spitalul din Washington cu doctorul McGrath, mergând împreună cu el câteodată în mahala, să-i consulte pe foștii sclavi. Acum armata avea un nou comandant, generalul Ulysses S. Grant și era clar că se pregătea de o luptă numai să vină primăvara. Trenul care transportase pe Phoebe și personalul medical din sudul Washingtonului până la Brandy Station, transportase, de asemenea, și tone de echipamente și provizii pentru război. Mii de soldați, tunuri și căruțe acoperite cu pânză ce transportau provizii erau strânse aici, așteptând să treacă râul Rapidan și să atace Confederația care își ridicase tabăra pe cealaltă parte. Căutarea lui Ted nu avea să fie ușoară, dar acest serviciu divin de duminică părea un loc bun de unde să înceapă.

Când pastorul se ridică în picioare pentru a începe predica, Phoebe recunoscuse imediat chipeșul predicator. Era același om care îi dăduse ei Biblia în Washington, cu peste doi ani în urmă. Ted o convinsese să meargă la biserică cu el în acea dimineață de demult, dar ea nu

ascultase niciun cuvânt din predică. Nici acum nu asculta prea atentă, deoarece continua să-l caute pe Ted prin mulțime.

— Când mergeți în luptă, spunea pastorul, ați fost instruiți să ascultați sunetul trompetei. Voi răspundeți chemării, ascultând ordinul ofițerilor voștri. Dar Biblia spune că într-o zi ultima trompetă va suna și Cristos se va întoarce după ai Săi. Veți recunoaște voi chemarea Lui? O veți auzi și veți răspunde ordinelor Domnului nostru? El se va întoarce pentru judecată și cu foc, iar apostolul Pavel scrie în Corinteni că „focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia”.

Era o predică mișcătoare, iar soldații păreau să o primească cu entuziasm. Dar când se încheie și mulțimea se împrăștie, Phoebe fu foarte dezamăgită că nu văzuse nici urmă de Ted. Era pe cale să plece când tânărul predicator veni direct spre ea și își ridică pălăria în semn de salut.

— Bună dimineața, doamnă. Eu sunt reverendul Nathaniel Greene. Vă pot ajuta cu ceva? Păreți puțin pierdută.

— Phoebe Bigalow, spuse ea. Sunt infirmieră la spitalul militar de campanie. Ea își aminti ce blând fusese pastorul acesta ultima oară când îl întâlnise, cum îi dăduse Biblia și îi arătase istorioara omului scund care voise să-L vadă pe Iisus. Își adună curajul. Sunt câteva locuri pe care le-am subliniat în Biblia mea, spuse ea. Credeți că mi-ați putea explica odată când aveți...?

Înainte să apuce să termine, un soldat își făcu loc între ei, înghiontindu-i și întrerupându-i.

— Trebuie să vorbesc cu dumneavoastră, domnule reverend. E important. Acesta părea foarte agitat.

— Nu mai poți aștepta puțin? întrebă pastorul. Domnișoara Bigalow tocmai...

— Nu mai contează, spuse Phoebe repede. Putem vorbi altă dată. Trebuie să mă întorc la spital.

— Sunteți infirmieră? întrebă soldatul, oprind-o. Atunci ar fi bine să auziți și dumneavoastră asta.

— Despre ce este vorba? Întrebă Nathaniel. Spune-mi cum te numești?

— Mă numesc Noah Murdock. Spuneți-i doamnei să rămână, domnule reverend. Și ea trebuie să audă asta.

— Ești sigur că nu vrei să vorbești cu mine în particular? Întrebă el.

— Nu, vreau ca toată lumea să știe. Omul ar trebui spânzurat!

— Foarte bine, Murdock. Stai puțin și calmează-te, apoi spune-mi care este problema. V-ar deranja dacă ați rămâne și dumneavoastră, domnișoară Bigalow?

— Cred că nu, spuse ea, ridicând din umeri. Dar se simți foarte incomod, neputându-și imagina ce tot mormăia acolo Murdock. Ce avea de-a face faptul că ea era infirmieră cu spânzurarea unui om?

— În ultimul timp nu m-am simțit tocmai bine „începu soldatul, așa că azi-dimineață am fost la doctor. Și am descoperit că îl cunosc pe acest doctor. Numele lui este McGrath. Și este un ucigaș cu sânge rece.

Phoebe se înfioră când îi auzi cuvintele.

— Așteaptă puțin, spuse pastorul. Este o acuzație foarte gravă. Ar fi bine să explici ce ai vrut să spui.

Omul găfâia furios.

— Înainte de război, am lucrat în Connecticut, ca vizitiu la un bancher bogat numit Tyler. McGrath era doctorul domnului Tyler și prietenul lui de multă vreme. Obişnuia să vină acasă la domnul Tyler în fiecare săptămână și câteodată îl mai duceam în diferite locuri, așa că știu că e el. E același om!

— Bine, te cred, spuse Nathaniel calm. Continuă.

— Într-o noapte, când luam cina cu ceilalți servitori în bucătărie, majordomul domnului Tyler veni fuga spunând că cei doi se certau foarte tare în birou. Amândoi băuseră mult, iar majordomul voia ca eu să-l ajut să-l scoatem pe doctor afară din casă pentru că el era un om bine făcut, iar sârmanul domn Tyler era bătrân și bolnav. Am mers în urma majordomului în aripa principală a casei și de îndată ce am intrat în hol l-am putut auzi pe domnul

Tyler strigând. El spunea: „Ajută-mă! Ajută-mă!” Dar am ajuns prea târziu. Dintr-odată am auzit un foc de armă. Când ne-am năpustit în cameră, domnul Tyler era mort, împușcat drept în cap. Doctorul avea încă pistolul în mână și era stropit cu sângele domnului Tyler. Și spunea întruna: „Îmi pare rău, Eldon. Îmi pare rău”.

— I-am smuls pistolul din mână și l-am ținut la pământ până a venit poliția. Este același om, domnule reverend. E un ucigaș și nu vreau să ne îngrijească pe mine și pe prietenii mei. Ar trebui să fie spânzurat pentru crima lui!

— De ce nu a fost spânzurat? Întrebă reverendul Greene. Nu a avut loc niciun proces? Dacă au fost martori și omul a mărturisit...

— Nu știu de ce. Tot ce știu eu e că a fost în închisoare. Dar eu a trebuit să-mi găsesc o altă slujbă după ce domnul Tyler a fost ucis. Și un prieten mi-a găsit de lucru în Pennsylvania.

— Când s-a întâmplat asta? E posibil ca doctorul să-și fi ispășit deja pedeapsa în închisoare?

— Nu, domnule. L-a ucis pe domnul Tyler în primăvara anului 1860 - n-au trecut decât patru ani de atunci. E prea puțin timp pentru un ucigaș să stea în închisoare.

— Crezi că ar putea fi evadat?

— Nu știu, răspunse Murdock. Își folosește propriul nume - atât de nerușinat este. Dacă a scăpat o dată deși a comis o crimă, nu credeți că va uide din nou?

— Bine. Mă voi ocupa de problema aceasta, spuse Nathaniel. Dacă doctorul este căutat pentru crimă în Connecticut, atunci va trebui să fie eliberat din funcție imediat.

— Vă duc eu la el, spuse Murdock. Noi doi îl vom putea prinde, domnule reverend.

— Stai puțin. Cred că ar fi mai bine să rămâi aici și să mă lași să vorbesc singur cu el prima dată.

— La ce bun să mai vorbiți? Trebuia să mă fi dus eu la ofițerul de poliție, nu să vin la dumneavoastră. Murdock

se întoarce cu silă.

Pastorul își puse o mână pe umărul lui Murdock și îl răsuci spre el să-l oprească.

— Ascultă, doctorul McGrath nu are unde să meargă. Sunt o sută de mii de soldați aici în Brandy Station. Înțeleg de ce ești supărat, dar să nu ne lăsăm purtați de val și să transformăm problema aceasta într-un linșaj.

Gândul că prietenul ei ar putea fi spânzurat de o mulțime furioasă o înfioră din nou pe Phoebe. Simți un îndemn copleșitor să fugă și să-l avertizeze pe doctorul McGrath să plece, dar pastorul avea dreptate – nu avea unde să meargă.

— Doctorul are dreptul să se apere, spuse Nathaniel. Dă-mi voie să vorbesc cu el și apoi ne vom hotărî ce vom face în continuare. Îl cunoașteți pe acest doctor, domnișoară Bigalow? Întrebă el, întorcându-se spre Phoebe. Inima ei începu să bată mai repede.

— Da, domnule. Îl cunosc.

— Știți cumva dacă a locuit vreodată în Connecticut?

Ea ridică din umeri. Phoebe nu era sigură. Dar văzuse câteva din scrisorile care sosiseră de la soția doctorului în fiecare săptămână. Adresa expeditorului era un oraș din Connecticut.

— Cred că ar fi mai bine să aștepți aici, îi spuse Nathaniel soldatului. Domnișoara Bigalow mă va duce la el. O să-ți comunic ce va spune.

Phoebe se simți ca o trădătoare când plecă spre spitalul militar cu pastorul. Ea nu voia să creadă că doctorul McGrath omorâse pe cineva. Dar își aminti de prima noapte în care lucrase cu el și că doctorul îi spusese că venise în Washington să scape, exact cum fugise și ea de acasă. *„Ar trebui să te avertizez, spusese el în acea noapte, din experiență îți spun că nu poți scăpa niciodată de trecut”.*

— Presupun că nu ai știut nimic despre trecutul acestui om când ai început să lucrezi cu el, nu-i așa? Întrebă pastorul, întrerupându-i gândurile.

— Nu, domnule. Nu credeam că mai contează când

sunt soldați răniți de care trebuie să ne îngrijim. Phoebe știa că celelalte infirmiere de la spitalul Fairfield nu se înțelegeau prea bine cu doctorul McGrath, dar ei îi plăcea de el, în ciuda aerului lui morocănos. El nu ucide oameni, adăugă ea. Nu ar face niciun rău soldaților pe care îi îngrijește. El mi-a salvat viața.

— Viața dumneavoastră? Cum așa?

Acum va trebui să explice toate minciunile ei, iar Phoebe nu voia să facă asta.

— Am fost bolnavă pe moarte, spuse ea în schimb. El a fost doctorul meu. Sunt în viață datorită lui. Ascultați, vă arăt unde este cortul lui, dar nu vreau să iau parte la așa ceva.

— Nu, așteptați. Tocmai ați auzit o acuzație gravă la adresa doctorului. Corect ar fi să rămâneți și să auziți și partea lui. Mai ales dacă trebuie să lucrați cu el în fiecare zi. Nu ar trebui să rămâneți cu îndoială și suspiciune.

Era adevărat. Phoebe se va întreba întotdeauna dacă doctorul McGrath a fost capabil cu adevărat să ucidă pe cineva cu sânge rece.

— Acela de acolo este el, spuse ea într-un final, arătând cu capul. Doctorul stătea în spatele șirului de corturi sanitare, sorbind din sticluța lui de argint și privind pădurea din depărtare. E omul acela cu barbă roșcată.

Pastorul își ridică sprâncenele uimit.

— Chiar așa? L-am întâlnit pe omul acela mai demult în Washington. Haideți cu mine, domnișoară Bigalow. Vă rog.

Ea îl urmă fără tragere de inimă pe pastorul care se îndreptă spre doctorul McGrath și îi întinse mâna.

— Bună dimineața. Eu sunt Nathaniel Greene, pastor militar. E o coincidență uimitoare, dar ne-am mai întâlnit înainte, în Washington. Ați fost acolo la un spital, nu-i așa?

— Da. Doctorul McGrath păru prudent și deloc prietenos. Dar Phoebe știa că așa se purta el de obicei.

— Probabil că nu vă aduceți aminte de mine. A trecut mai mult de un an și jumătate. Am venit la spital pentru a o vizita pe una din infirmierele dumneavoastră, Julia

Hoffman.

Cuvintele lui o uimără pe Phoebe.

— O cunoașteți pe Julia? întrebă ea. Când el nu răspunse, ea se uită de la pastor la doctor și i se păru că vede o urmă de frică pe fața doctoruhii McGrath.

— Ce s-a întâmplat cu ea? întrebă el.

— Asta nu are nimic de-a face cu Julia. E mai degrabă o problemă personală, spuse el, aruncând o privire peste tabăra gălăgioasă. Poate ați vrea să mergem undeva...

— Treceți direct la subiect.

— Foarte bine. Nathaniel trase repede aer în piept. Un om numit Noah Murdock a venit să mă vadă. El spune că v-a cunoscut odată în Connecticut. Ne-a spus o poveste cumplită despre o crimă pe care el pretinde că dumneavoastră ați comis-o. Pentru că infirmiera dumneavoastră, domnișoara Bigalow, s-a întâmplat să audă acuzația lui, m-am gândit că ar trebui să rămână și să audă și partea dumneavoastră. Murdock pretinde că dumneavoastră i-ați împușcat stăpânul, pe domnul Tyler, cu sânge rece.

Doctorul McGrath își încrucișă brațele. Rămase tăcut, cu privirea de oțel.

Phoebe se simți stânjenită pentru doctor. Își dorea să nu fi venit.

Pastorul își dres glasul.

— I-am spus lui Murdock că voi încerca să clarific lucrurile cu dumneavoastră. El e îngrijorat pentru că dumneavoastră sunteți responsabil de sănătatea regimentului lui. De asemenea, el crede că ați putea fi un evadat. Făcu o pauză, iar Phoebe își dădu seama că pastorul încerca să aibă grijă ce spune. Eu nu vă acuz, domnule doctor. Dacă aveți o explicație în apărarea dumneavoastră acum ar fi un moment bun să o dați. Dacă Murdock s-a înșelat, aș vrea să îmi spuneți și îmi voi cere scuze bucurosi pentru că v-am deranjat.

— Ați terminat? întrebă doctorul rece.

— Eu încerc doar să fiu drept și să ascult ambele părți ale acestei probleme.

— Nu datorez nimănui nicio explicație, spuse doctorul McGrath. Se întoarse și plecă, intrând în cortul din capătul șirului.

Pastorul păru uluit. Se holbă mult timp la șirul de corturi de parcă nu ar fi știut ce să facă în continuare.

— Ei bine, spuse el într-un final, Julia m-a avertizat că nu se poate vorbi cu omul acesta.

Mintea lui Phoebe ieși din amorteala șocului când el menționează pentru a doua oară numele prietenei sale. Voia cu disperare să reducă starea de încordare, să înlocuiască suspiciunea și urâtenia cu ceva plăcut.

— Și eu o cunosc pe Julia Hoffman, spuse ea. Am lucrat la același spital.

— Este logodnica mea, spuse pastorul pe nepregătite, evident cu gândul încă la doctor. Toamna trecută ne-am logodit pentru a ne căsători.

Phoebe își aminti cum Julia tânjise să găsească un bărbat care să o iubească pentru felul ei de a fi, și nu pentru frumusețea ei. Reverendul Greene era foarte chipeș. Ar fi un cuplu minunat. Și cu siguranță că pastorul s-ar uita la bunătatea unei persoane și ar iubi-o pe Julia pentru felul ei de a fi, nu-i așa?

— Când îi scrieți, spuse Phoebe, spuneți-i că sunt foarte fericită pentru ea. Ea e o infirmieră foarte bună, să știți. A făcut mult bine și a salvat foarte multe vieți.

El se încruntă.

— Da, știu. Ceva din ce spusese Phoebe îl făcu să se simtă stânjenit, dar ea nu știa ce anume. Nu am avut idee că Julia lucra cu un doctor ce avea un trecut atât de dubios, spuse pastorul. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că nu mai e cu el acum.

— Chiar credeți povestea acelui soldat? spuse Phoebe uimită. Chiar credeți că doctorul a ucis pe cineva?

— Păi, dacă ar fi fost vreo altă explicație, nu văd de ce doctorul McGrath nu ne-ar spune pentru a-și clarifica situația.

Spaima pentru doctorul ei puse stăpânire ușor pe Phoebe. Cu siguranță că pastorul nu va permite un linșaj.

— Ce aveți de gând să faceți cu privire la acest lucru? întrebă ea.

— Ei bine, va trebui să contactez autoritățile din Connecticut și să văd dacă e un evadat. Iar dacă este, ofițerul poliției va trebui să se ocupe de problemă, nu eu.

— Eu nu cred, spuse Phoebe. Nu cred că ar împușca pe cineva chiar așa. Sau dacă a făcut-o, s-a schimbat foarte mult de atunci. Mie nu-mi este teamă de el, nici soldaților nu ar trebui să le fie. Dumnezeu poate schimba oamenii, domnule reverend. Am citit pasajul în care Petru a fugit speriat și a spus că nu-L cunoștea pe Iisus, dar după aceea Iisus l-a iertat și i-a dat încă o șansă. Oamenii nu-i pot da și doctorului McGrath încă o șansă? Deja a salvat mii de vieți și va mai salva multe dacă nu-l vâă în închisoare. Nu ar trebui noi să iertăm oamenii?

— Îmi predicați mie, domnișoară Bigalow? El zâmbi ușor, dar ochii lui nu zâmbeau. În orice caz, nu depinde de mine. Totul depinde de un judecător și un juriu pentru a decide.

Doctorul McGrath îi spusese același lucru lui Phoebe, când ea îl întrebuse de ce îi salvase viața. El n-o crezuse lașă. El nu o judecase, și nici ea nu voia să-l judece acum. După ce pastorul plecă, ea merse încet pe lângă șirul lung până ajunsese la cortul doctorului.

— Domnule doctor? strigă ea. Sunt eu, Phoebe Bigalow. Pot să vorbesc cu dumneavoastră?

— Intră. El ședea singur în cort pe un scaun pliant, ștergându-se la ochi. Dacă ai vreo îndoială cu privire la mine, Phoebe, spuse el calm, dacă îți este teamă să lucrezi cu mine acum, voi înțelege.

— Nu, domnule. Nu-mi este teamă. Am venit doar să vă spun că nu cred nimic. Nu cred că ați putea uide vreodată pe cineva. El încuviință ușor din cap și închise ochii. Dar nu înainte ca Phoebe să vadă durerea din ei. Asta e tot. Cred că o să merg să văd pacienții noștri acum.

Când ieși pe ușă, i se păru că-l aude zicând: „Mulțumesc”.

Capitolul 22

Brandy Station, Virginia *mai, 1864*

Bătălia din Deșertul Virginiei începu după numai câteva zile, astfel că Phoebe nu prea avu timp să se îngrijoreze cu privire la ce se va întâmpla cu doctorul McGrath. Spitalul lor militar trecu râul Rapidan, în urma armatei ce înainta, și începură să fie repede copleșiți cu soldați răniți. Din cele spuse de sărmanele victime, se părea că lupta crâncenă ce avea loc în pădurea deasă era un înspăimântător și derutant coșmar aieva.

Luptau atât cu pădurea deasă, cât și cu rebelii. Nu exista nicio cărare netedă, puține locuri unde să stea adăpostiți și nicio linie de luptă precisă. Soldații derutați și dezorganizați luptau disperați, eroic, câteodată corp la corp, folosindu-și baionetele sau paturile armelor lor. Chiar și veteranii căliți îi spuneau lui Phoebe că era cea mai cumplită bătălie la care luaseră vreodată parte. Și continua, fără învingători.

Târziu după-amiază, Phoebe se aplecă lângă un soldat cu mâna împușcată și îl recunoscă imediat. Era vechiul ei prieten, sergentul Anderson. O vreme nu putu vorbi, temându-se să nu o recunoască și să își facă singură probleme. Apoi grija ei pentru suferința lui învinse.

— E bine că s-a oprit sângerarea, îi spuse ea, dar va trece o vreme până ce vor apuca chirurgii să arunce o privire la rană. Între timp vă pot da puțin whisky sau dacă durerea e prea mare avem morfină.

El asuda și era alb de șoc, dar spuse:

— E bun și whisky. Păstrați substanțele mai puternice pentru cei care chiar au nevoie de ele.

Ea îi puse cana în mâna sănătoasă și îl ajută să bea. El o studia.

— Îmi pareți cunoscută, spuse el printre înghițituri. Vă cunosc de undeva, doamnă?

Phoebe se hotărî să mintă. Era mai ușor așa. Ea îl întrebă din ce companie făcea parte, iar când acesta îi spuse, ea continuă:

— Probabil că îl cunoașteți pe fratele meu, Ike

Bigalow.

— Îhî, se poate să fie asta. Chiar semănați bine. Sunteți gemeni cumva?

Ea încuviință vag din cap.

— Îmi pare rău că Ike e dispărut, doamnă. Nu știu dacă ați auzit sau nu, dar a fost un om bun și un soldat curajos. Cel mai bun țintaș pe care l-am întâlnit vreodată.

Inima lui Phoebe începu să bată de frică și groază, când se pregăti să-i pună următoarea întrebare sergentului. Ea avea nevoie să știe, dar îi era groază să întrebe, groază să-i audă răspunsul.

— Aăă... Ike obișnuia să-mi scrie și să îmi spună despre prietenul lui, Ted Wilson. El ce mai face?

— Wilson s-a dovedit și el un soldat foarte bun. A încercat din greu să afle ce s-a întâmplat cu fratele dumneavoastră. Mult timp nu a renunțat să-l caute. A fost distrus după dispariția lui.

— Ted mai trăiește? E teafăr? Ea își ținu respirația. Inima păru să i se oprească în timp ce aștepta răspunsul lui.

— Am băut o cafea cu el azi-dimineață, chiar înainte să înceapă harababura asta.

Phoebe se ridică în picioare și fugi, incapabilă să mai rostească un cuvânt. Când ajunse la căruța cu provizii, se prăbuși în spatele ei și începu să plângă. Ted era în viață, cu zâmbetul lui de băiețuș, sorbind cafeaua oribilă pe care obișnuia să o facă. Ea plânse de fericire și dor până îi secară lacrimile.

Câteva ore mai târziu, Phoebe auzi doi brancardieri expli cându-i doctorului McGrath cum fusese ars soldatul rănit pe care tocmai îl aduseseră ei.

— Explozia a fost atât de mare, încât a incendiat pădurea. Pe omul acesta l-am scos afară, dar majoritatea soldaților răniți care zăceau acolo n-au scăpat și au ars de tot.

— A fost îngrozitor, doctore. îi auzeam strigând după ajutor, dar nu puteam ajunge la ei.

— Mai sunt mulți acolo, acum? întrebă doctorul.

— Da, dar nu-i putem găsi pe toți pentru că sunt împrăștiați prin toată pădurea.

— Știm unde sunt o grămadă de soldați răniți dintr-un regiment din Pennsylvania, dar nu putem ajunge la ei.

— De ce nu? Întrebă doctorul McGrath.

— Rebelii trag în tot ce mișcă. Un căpitan și cam treizeci din băieții noștri răniți sunt prinși acolo, iar rebelii trag în noi de fiecare dată când încercăm să mergem după ei.

— E posibil să mă duceți pe mine la ei? Aș putea să-i tratez acolo unde sunt? Întrebă el.

— Rebelii nu vor ține cont că sunteți doctor. Vă vor împușca dacă încercați asta.

— Așteptați aici, spuse doctorul. Îmi iau trusa.

Phoebe îl urmări pe doctorul McGrath care merse spre căruța cu materiale medicale și își umplu geanta cu cloroform, morfină, pansamente și instrumente chirurgicale.

— Vreau să merg cu dumneavoastră, îi spuse ea.

— Nu acolo unde are loc bătălia, Phoebe, spuse el fără să ridice privirea. Nu vreau ca infirmierele mele să fie atât de aproape de liniile de luptă.

— Este fostul meu regiment, spuse ea repede. Ted ar putea fi printre soldații răniți.

El își ridică privirea.

— El e cel căruia i-ai mai salvat o dată viața?

Ea încuviință din cap.

— Ți-ai risca viața să-l salvezi a doua oară?

— Aș face-o de o sută de ori. Dacă nu mă lăsați să vin cu dumneavoastră, o să merg singură.

El nu răspunse. În schimb, își închise geanta și se întoarse la brancardierii care așteptau. Phoebe îl urmă pur și simplu.

Ambulanța îi duse cât de aproape putu, apoi brancardierii îi duseră în pădure până unde îndrăzniră. Doctorul McGrath merse în fața lui Phoebe tot restul drumului, lăsându-se jos și orientându-se după gemetele soldaților în timp ce gloanțele rebelilor suierau pe

deasupra capetelor lor și loveau trunchiurile copacilor. Curios, dar lui Phoebe nu-i era deloc teamă.

Găsiră soldații răniți, zăcând într-o scorbură dintr-o pădurice. Ted nu era printre ei. Câțiva dintre soldați muriseră deja, dar Phoebe și doctorul McGrath se puseră repede pe treabă, ajutându-i pe cei care erau în viață. Ea le dădu cloroform, în timp ce el opera pentru a îndepărta gloanțele. Ea le dădea apă și morfină, îi calma, îi hrănea și îi mângâia pe soldații cum putea mai bine. Când se întunecă și riscul de a fi ochiți de lunetiști era mai mic, ea și doctorul McGrath se întoarseră prin pădure unde îi lăsaseră brancardierii.

În timp ce stăteau singuri lângă drum, așteptând să se întoarcă ambulanța, Phoebe își adună curajul să-i pună o întrebare care o frământase toată după-amiaza.

— De ce v-ați asumat asemenea risc, domnule doctor? Ați fi putut fi ucis. De fapt, aș putea crede că asta ați și încercat să faceți.

— Poate că da, spuse el calm.

— De ce?

El oftă.

— E nevoie de mai puțin curaj pentru a-ți pune capăt vieții într-un moment de glorie decât pentru a înfrunta greșelile pe care le-ai făcut și a o lua de la capăt.

— Dar puteți începe din nou indiferent de câte greșeli ați făcut, spuse ea. Eu așa am făcut.

El scutură din cap.

— Vă aduceți aminte de prima noapte în care v-am ajutat în mahala, întrebă Phoebe, și v-am citit un verset din Biblie despre a fi o făptură nouă? Vă mai aduceți aminte? Mi-ați spus să vă anunț dacă voi afla vreodată ce înseamnă acel lucru. Ei bine, cred că încep să îmi dau seama. Ea făcu o pauză, iar țipătul ușor al unei bufnițe și al unui caprimulg părură straniei după măcelul la care fusese martoră în acea zi.

— Noi toți mințim și rănim oamenii și facem lucruri îngrozitoare, spuse ea. Eu niciodată nu m-am purtat frumos cu nimeni și obișnuiam să bat copiii la școală și să

mă port urât cu frații mei. Mai târziu când m-am dat drept bărbat am și ucis oameni. Primul a fost un tânăr ce ședea pe un acoperiș în Yorktown. Era lunetist, iar eu am ținut spre piciorul lui, deși se poate să fi murit în urma căderii. Și după el am ucis mulți alții. Dar cel mai rău lucru pe care l-am făcut vreodată a fost să-mi trăiesc viața fără Dumnezeu. Nu L-am întrebat niciodată unde să merg sau ce ar trebui să fac. Merit să mor pentru tot ce am făcut. Este un glonț cu numele meu pe el ce se îndreaptă spre mine și Dumnezeu are tot dreptul să mă omoare. Eu însămi m-am făcut dușmanul Lui. Dar Iisus S-a pus între glonțul acela și mine. El m-a acoperit cu propriu-l trup când eu meritam să mor, iar El a murit în locul meu. De fapt, cred că a făcut asta pentru toată lumea, nu numai pentru mine.

Doctorul McGrath scutură din cap.

— Eu am văzut tot ce e mai abject în ființa umană, Phoebe. La fel și tu. De ce ar face Cristos așa ceva? De ce nu ne-ar pedepsi așa cum merităm?

— Din același motiv pentru care l-am salvat eu pe Ted. Iisus a văzut că aceia pe care îi iubea erau în necaz și a trebuit pur și simplu să o facă. Eu l-am iubit pe Ted și nu am stat să mă gândesc de două ori dacă să îl salvez sau nu. Dar partea cea mai bună e că acum Dumnezeu mă lasă să o iau de la capăt. E ca și când toate lucrurile pe care le-am făcut nu mai contează. Bineînțeles, mai sunt încă oameni în Bône Hollow care m-au cunoscut înainte și știu ce am făcut. Dar nu mai contează ce cred ei. Ceea ce contează e ce spune Dumnezeu, iar El spune că eu sunt nou-nouță, ca acel prunc care s-a născut în mahala - o ființă complet nouă cu o viață înainte.

— Deci ai găsit ispășirea pe care o căutai în slujba de infirmieră, spuse doctorul.

— Nu cred că înțeleg ce vrei să spunei.

— Vreau să spun că ai șansa să te revanșezi pentru tot ce ai făcut rău, lucrând aici, îndurând iadul acesta pe pământ.

— Nu, nu e asta. Aș putea lucra ca infirmieră o sută de ani și tot nu ar îndrepta lucrurile în ochii lui Dumnezeu.

Iisus a făcut deja asta pentru mine. Lucrez ca infirmieră pentru că vreau să împărtășesc dragostea Lui cu ceilalți. Eu nu am știut niciodată nimic despre dragoste înainte să înceapă războiul. Nu e ciudat cum ceva atât de cumplit, cu toate crimele și suferința, m-a ajutat să îmi dau seama ce este dragostea?

— Ce este dragostea, Phoebe? întrebă el calm.

— Este un dar. E ceva pentru care nu trebuie să muncești niciodată. Ted nu a făcut nimic să mă determine să-l iubesc. A fost pur și simplu Ted. Și Dumnezeu mă iubește la fel și El spune că eu ar trebui să împărtășesc dragostea aceea cu alții, fie că ei o merită sau nu. La început a fost greu să-i ajut pe rebeli. Dar știu că trebuie să-i iert așa cum Dumnezeu m-a iertat pe mine, așa că încerc și eu.

— Ai găsit iertarea? murmură el, aproape ca pentru sine.

— Da.

Rămaseră tăcuți în întuneric pentru câteva minute. Phoebe auzea cum cântecul greierilor și al broaștelor se amesteca, în aerul serii, cu împușcături sau gemete, iar mirosul pământului jilav se combina cu fumul și cu mirosul prafului de pușcă. În mod ciudat, ea simțea pacea, deși sedea în mijlocul unui câmp de luptă îngrozitor.

Doctorul McGrath ridică o ramură și începu ușor să o rupă în bucățele. În acest timp, începu să vorbească, cu voce răgușită și plină de durere.

— Eldon Tyler mi-a fost pacient timp de câțiva ani. Era un bancher înstărit și avea tot ce și-ar dori un om în viața asta - mai puțin sănătate. Îl vizitam regulat, cel puțin o dată pe săptămână, și el întotdeauna mă servea cu un pahar de whisky scoțian de import. Cauza simptomelor lui a rămas un mister mult timp până când într-o seară a lăsat să se înțeleagă că avea o înclinație spre... cum să îți zic eu? Spre o categorie de femei ușoare. Atunci mi-am dat seama, așa cum suspectase el în tot acel timp, că avea sifilis. Și eu am știut imediat că boala lui era în al treilea și ultimul stadiu. În ultima seară, în care l-am văzut pe

Eldon... Doctorul făcu o pauză, trăgându-și răsuflarea parcă pentru a căpăta putere.

— Nu trebuie să îmi spuneți asta, spuse Phoebe.

— Știu. Dar vreau să o fac. În acea ultimă seară, când i-am ascultat inima lui Eldon, am observat că i-au fost afectate valvele. El constatare că nu își mai simțea picioarele, ceea ce însemna că boala îi afecta deja creierul.

— „Voi înnebuni?” m-a întrebat el. Eu nu am vrut să îi răspund.

— „Nu aş putea spune ai certitudine”, am răspuns eu ambiguu.

— „Nu poți face nimic?” El vorbea calm, de parcă m-ar fi întrebat dacă credeam că va ploua.

— „Nu există leac, Eldon. Îmi pare rău”.

— „Stai jos, James”, spuse el. „Servește un pahar cu mine”.

— Eu eram supărat. I-am permis să-mi umple și apoi să-mi reumple paharul. Mărturisesc că am băut mai mult în acea seară decât de obicei, dar el continua să toarne și să toarne, și mi se părea că îl înveselea că mă vedea bând. Eu voiam să uit de toate. Mândria mea nu putea accepta faptul că nu l-am putut vindeca pe Eldon Tyler.

— „Vreau să îți arăt ceva”, spuse el după un timp. Și-a deschis sertarul de la birou și a scos un set de pistoale de duel. Mi-a oferit unul mie, m-a întrebat ce părere am despre el, iar când m-am ridicat să îl iau, am simțit efectele băuturii. A trebuit să mă așez din nou pentru a opri amețela. Și apoi a început să spună cele mai urâte lucruri despre Ellen – soția mea. Nu le voi repeta pentru că m-au șocat prea tare. Iar limbajul pe care l-a folosit... Nu-l mai auzisem niciodată să vorbească atât de nepoliticos. M-am gândit că a început deja probabil să își piardă mințile.

— „Eldon, trebuie să plec”, am spus eu când am văzut că nu se mai oprea. El a început să strige.

— „Ce fel de bărbat ești tu? Nu ai de gând să aperi onoarea soției tale?” A început să fluture celălalt pistol și să mă facă în toate felurile. Mi-am dat seama că încerca să mă provoace la duel – deși atunci nu puteam să îmi

închipui de ce ar face una ca asta. Am fost prea șocat de schimbarea din el ca să mai gândesc limpede. Și m-am simțit responsabil. Eu eram doctorul și prietenul lui. Eram supărat pe mine însumi pentru că nu l-am putut ajuta. El avea să înnebunească și să moară în chinuri, și eu nu aveam ce face. Deja eram mâhnit de faptul că era pe moarte și nu gândeam limpede din cauza băuturii. M-am ridicat din nou.

— „Vrei niște laudanum?” l-am întrebat eu, sperând că îl va mai calma.

— „Nu! Vreau să mă ajuți!”

— „Nu mai pot face nimic. Îmi pare rău”.

— „Îmi poți curma suferința și să mă lași să mor onorabil într-un duel, înainte ca fiii mei să trebuiască să mă lege într-o pivniță ca pe un nebun. Poți să-mi tragi un glonț în cap, James! Pentru numele lui Dumnezeu, ajută-mă! Ajută-mă!”

— „Nu pot face asta”. Am pus pistolul jos. Trebuia să iau și celălalt pistol din mâna lui, să-l calmez și să-l ajut să se pună în pat. Și el băuse mult whisky. Am pornit să ocolesc biroul până la el. Eram beat și mă mișcam prea încet. Înainte să apuc să ajung la el, și-a pus dintr-odată pistolul la cap... și a tras.

James închise ochii. Tăcu, de parcă ar fi rețrăit oroarea.

— Voiam să dau timpul înapoi, spuse el răgușit. Aș fi vrut să mai am o șansă să ajung la el la timp. Eu am fost pregătit să vindec, iar îngrozit și șocat cum eram am încercat să... să adun bucățile din el și să le pun la loc, să-l vindec. Nu știam ce făceam, dar servitorii m-au găsit așa, stropit cu sângele lui Eldon și creierii lui, încercând în zadar să lipesc la loc bucățelele și să repar rana făcută de pistol. Plângeam și spuneam în continuu: „Îmi pare rău, Eldon. Îmi pare rău”. Pistolul care îi căzuse din mână a ajuns cumva în mâna mea.

Servitorii au chemat autoritățile. Ei îl auziseră pe Eldon strigând, certându-se cu mine. Eu eram prea incoerent din cauza durerii și șocului - și alcoolului -

pentru a explica ce s-a întâmplat. M-au arestat pentru crimă.

Am petrecut o lună în închisoare. Procurorii au crezut că au destule dovezi împotriva mea pentru a fi judecat. Toată lumea a crezut că eu l-am ucis. De fapt, mulți oameni încă mai cred asta – ca flăcăul pe care l-ai întâlnit zilele trecute. Dar până la urmă avocatul lui Eldon a găsit biletul de adio pe care l-a scris, descriind în detaliu planurile lui, spunând că dacă nu-l voi putea vindeca, îşi va pune capăt vieţii. Cumva biletul nu a fost luat în seamă în tot acel timp... nu ştiu cum. Cred că nu se aşteptau să găsească vreun bilet. Eldon a scris despre boala lui incurabilă şi despre gândurile de sinucidere. Cineva m-a crezut într-un final când am spus că nu eu am apăsât pe trăgaci.

Dar Eldon i-a poruncit avocatului său să facă orice pentru a se asigura că detaliile nu vor ajunge în ziare, iar familia Tyler are destui bani şi cunoaşte politicieni influenţi pentru a face asta. Pentru a salva familia de un scandal, adevărata situaţie medicală a lui Eldon nu s-a făcut niciodată publică şi nici chestiunea sinuciderii lui. Autorităţile m-au eliberat din închisoare în taină şi toate acuzaţiile au fost retrase. Prietenul tău, pastorul, va afla asta când va investiga. Dar niciodată nu s-a explicat public. Majoritatea oamenilor cred că eu sunt vinovat. Reputaţia mea, profesia mea medicală – viaţa mea – au fost distruse din cauza unei crime pe care nu am comis-o.

Rămase din nou tăcut. Phoebe putu auzi huruitul ambulanţei din depărtare ce se întorcea şi zgomotul făcut de brancardieri care veneau din pădure în spatele ei cu câţiva răniţi. Ea se ridică în picioare, îndreptându-şi picioarele amortite.

— Ar trebui să luptaţi, domnule doctor McGrath. Să faceţi de cunoscut tuturor ce s-a întâmplat. Nu e corect.

El se ridică încet pentru a sta lângă ea, scuturând din cap.

— Poate că nu e corect, dar e drept, spuse el încet. Eu sunt un ucigaş, Phoebe. Nu l-am ucis pe Eldon Tyler...

dar am ucis pe altcineva.

Philadelphia *mai, 1864*

Julia ședea la masă la micul dejun cu tatăl ei, urmărindu-i fața în timp ce citea ziarul de dimineață. De obicei el citea articolele cu voce tare pentru ea și mama ei, câteodată acuzând ministrul de război sau diferiți generali militari pentru deciziile pe care le luau. Dar în această dimineață era neobișnuit de tăcut. Julia se temea că știe de ce - regimentul lui Nathaniel intrase probabil în luptă.

— Ce spun știrile în dimineața aceasta? întrebă ea într-un final.

— Cam tot aceleași lucruri. El împachetă ziarul. Bătălia s-a mutat într-un loc numit Tribunalul Spotsylvania.

— Alți răniți? întrebă Julia, aproape șoptind. Și-l imaginează pe James aplecat peste o masă de operație improvizată și își dori să fi fost acolo, lucrând alături de el.

— Generalul Grant își face treaba, răspunse judecătorul. El nu se va retrage ca toți ceilalți generali dinaintea lui. Bineînțeles, va trebui să plătească un preț mare.

— Câți, tati?

— Nu voi discuta așa ceva, spuse el, ridicându-se. Este un mod oribil de a începe ziua. Tu și cu mine avem amândoi de lucru. El plecă de la masă, abia atingându-se de mâncare, iar cana de cafea era încă plină. Judecătorul își lăsa de obicei ziarul pe masă când termina, dar în această dimineață îl luă cu el.

— Asta ai de gând să porți la întâlnirea asociației de la biserică? întrebă mama Juliei când intră în cameră câteva minute mai târziu. Unde este tatăl tău? Sper că nu a plecat deja? Cât este ceasul? De ce nu mi-a spus că pleacă mai devreme?

Julia nu știa la ce întrebare să răspundă mai întâi.

— Tati a terminat de mâncat. Cred că o știre din ziar l-a supărat, dar nu a vrut să îmi spună ce anume. Și da, asta am de gând să port la întâlnire. De ce?

— Îți subminezi în mod intenționat frumusețea ta naturală, Julia. Sper că nu vei sfârși și tu ca mama lui

Nathaniel Greene, atât de mohorâtă și de simplă. Soția unui pastor nu trebuie neapărat să fie o cioară bătrână și urâtă.

— Și ce crezi că ar spune doamnele din asociație dacă aș da buzna la întâlnire îmbrăcată în mătase și bijuterii?

— Există și o cale de mijloc fericită. Iar tu ești încă fiica noastră, nu soția lui Nathaniel. Și în cercul nostru social sunt anumite așteptări.

— Știu, spuse Julia. Nici n-aș putea să le uit. Și ea se întreba, pe lângă multe altele, dacă Dumnezeu găsea plăcere în ea.

Mai târziu, în timp ce Julia stătea în holul de la intrare așteptând ca vizitiul să aducă trăsura, zări ziarul tatălui ei pe masa din biroul lui. Intră în camera lui. Când desfăcu ziarul, observă imediat de ce îl ascunsese. Un titlu pe prima pagină suna așa: *Prea multă treabă și prea puține mâini care s-o facă.*

Soldații răniți fuseseră evacuați în Fredericksburg, explica articolul, dar armata nu pregătise niciun spital din timp. *Erau brancardieri și ambulanțe în față, trenuri și bărci în spate, dar niciun fel personal sau echipament la mijloc, citi ea, iar întârzierea a cauzat o suferință de nemăsurat.* Soldații zăcură netratați timp de câteva zile, fără hrană sau adăpost adecvat. O mână de chirurghi și infirmiere nu au putut face față la aproape opt mii de răniți care sosiră acolo. Nevoia de materiale medicale și de infirmiere și doctori voluntari era enormă. Articolul se încheie cu o cerere disperată de ajutor; în zilele următoare se așteptau mai multe bătălii pentru că armatele lui Grant și Lee aveau să se ciocnească. Era „*prea multă treabă și prea puține mâini care s-o facă*”.

— Ce cauți aici, Julia? Întrebă mama ei din ușă.

Julia își aminti noaptea de la bordul navei sanitare, când vocea surorii Irene pătrunse întunericul, punându-i aceeași întrebare.

— Nu știu... murmură Julia. Ar trebui să fiu în Fredericksburg.

— Unde? Ce s-a întâmplat cu tine în dimineața asta? Ar trebui să fii la o întâlnire de la biserică în câteva minute. Dacă nu te grăbești, vei întârzia – și asta va lăsa o impresie mult mai proastă enoriașilor lui Nathaniel decât hainele pe care le porți.

— Bine, mamă, oftă ea. Plec.

Julia fu ultima care ajunsese la întâlnire. Văzu foarte clar câteva încruntări dezaprobatoare. Se așează în liniște, cu sfială, ascultând cum președinta asociației de femei vorbea monoton despre problemele din ordinea de zi. Avu loc o discuție lungă dacă ar trebui sau nu să participe la un serviciu comemorativ interconfesional într-un cimitir local, pentru că erau diferențe denominaționale între biserici. Doamnele hotărâră să nu participe. O altă problemă privea așezarea la un ceai ce urma să aibă loc; doi enoriași, prinși într-o vrajbă de ceva vreme, urmau să participe la ceai și trebuiau ținuți la distanță unul de altul. Apoi se discută dacă numele donatorilor ar trebui trecute în ordine alfabetică pe listă sau în funcție de suma de bani cu care contribuia fiecare la fondul memorial. Dar cea mai lungă și mai urâtă dezbatere era cu privire la culoarea în care să fie zugrăvită sacristia – alb, ivoriu sau galben pal.

Peste vocile docte și clinchetul ceștilor de ceai, Juliei i se păru că aude strigătele chinuite și gemetele soldaților suferinzi, vaietele nesfârșite pe care le auzea câteodată în visele ei. De ce se afla ea aici?

— Tu ce crezi, Julia?

Julia își reveni din visare pentru a vedea că toate doamnele o priveau.

— La urma urmei, spuse președinta asociației, viitorul tău soț va folosi sacristia în mod regulat. Ce culoare crezi că ar prefera reverendul Greene?

Julia se holbă la ea.

— Ce întrebare ridicolă, răspunse ea. Se gândi la doctorul McGrath, amintindu-și cât de des îi adresase aceleași cuvinte. Spre deosebire de Nathaniel, lui James nu-i pășase niciodată ce credeau oamenii despre el. Julia își puse ceașca de ceai pe masa de lângă scaunul ei și se

ridică în picioare, tremurând de emoții.

— O întreagă rasă de oameni trăiește în sărăcie și sclavie în țara asta. Națiunea noastră este înghițită de vie în ură, război și moarte. Și noi discutăm despre culoarea sacristiei?

Julia văzu șoc și surprindere pe fața tuturor femeilor, dar nu se putu opri.

— Satan este dușmanul - nu Sudul, nu alte biserici, nu cealaltă persoană. În fiecare săptămână rostim rugăciunea Domnului, spunând „Vie împărăția Ta”, apoi stăm și așteptăm să plutească în mod miraculos din ceruri pe un platou de argint. Nu ați auzit ce a predicat ultima oară Nathaniel? Împărăția este în *noi*. Singurul mod în care va veni ea este dacă noi luptăm pentru ea. Și cum putem noi să luptăm cu Satan dacă ne ocupăm timpul cu lucruri fără valoare - sau mai rău, luptându-ne unii cu alții.

Julia fu conștientă că ardea punțile în urma ei, exact cum făcuseră rebelii în Fredericksburg, lăsând numai stâlpii din piatră în loc. Știa foarte bine ce efort uriaș era necesar pentru a construi din nou acele poduri, cunoștea teribilul preț. Dar știa de asemenea că dacă ar da înapoi în fața conflictului numai l-ar prelungi, permițând dușmanului să lupte încă o zi. Cuvintele imnului pe care îl cântaseră în ultima duminică a lui Nathaniel răsunară în mintea ei: *„Cuvântul și cu Duhul Sfânt ne sunt a noastră parte... Cristos e Domn și-n moarte”*.

— Știți, și femeile fac parte din împărăția Lui, le spuse ea femeilor uimite. Fiecare dintre noi ar trebui să se pună pe genunchi și să-L întrebe pe Dumnezeu ce vrea să facem noi pentru El. Atunci poate vom înceta să ne mai construim micile noastre regate confortabile și ne vom ocupa de lucrul Tatălui nostru.

Julia ieși afară, știind că făcuse o alegere și că era cea bună. Îi spuse vizitiului să o ducă la birourile Comisiei Creștine și când află că niște membri ai grupului plecau în acea după-amiază cu hrană și materiale medicale în Fredericksburg, merse direct acasă pentru a-și face bagajul. Din fericire, mama ei nu era acasă. Îi scrisese un

bilet tatălui ei, explicându-i că pleca pentru a fi din nou infirmieră și îl lăsă în biroul lui, lângă articolul din ziar. Încheie biletul cu aceste cuvinte: *îmi pare rău că a trebuit să nu mă supun dorințelor tale. Dar „Judecați voi singuri dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu”*.

Partea cea mai grea era să renunțe la Nathaniel. Dar Julia știa că își încălcase legământul față de el, în momentul în care se ridicase în picioare și le dojenise pe femeile de la întâlnirea asociației. Va trebui să îi scrie și să îi spună despre alegerea pe care o făcuse, dar stătea în tren cu o foaie de hârtie albă înainte, neștiind ce să spună.

Îl iubea. Asta nu se schimbase. Își dorea mai mult ca orice să devină soția lui... nu, nu mai mult ca orice. Își dorea mai mult să i se supună lui Dumnezeu și ea simțise că El o chema să fie infirmieră. La ce folosea aprobarea enoriașilor sau aprobarea lui Nathaniel dacă i-ar fi întors spatele lui Dumnezeu? Iisus a spus că cele mai mari două porunci erau să îl iubească pe Dumnezeu și pe aproapele ei. El spusese o pildă despre ajutorarea unui rănit ce zăcea la marginea drumului. Iar după aceea zisese: „Du-te de fă și tu la fel”. Dar cum putea ea să îi explice asta lui Nathaniel? Mai încercase o dată înainte, iar el spusese că alegerea era a ei. El nu i-ar sta în cale dacă s-ar fi decis să fie infirmieră. Dar dacă făcea acest lucru, va alege implicit să nu fie soția lui.

Era cea mai grea decizie pe care trebuise să o ia în viața ei. Dar faptul că acum se îndrepta spre sud cu trenul însemna că deja luase decizia. Acum mai trebuia ca inima ei să o accepte.

Hârtia Juliei era tot goală când ajunse în Washington. Ea și ceilalți voluntari de la Comisia Creștină avură câteva ore agitate, luându-și bilete pe un vapor care să îi ducă împreună cu proviziile lor în aval pe râul Potomac. Încercă încă o dată după ce se îmbarcă la bordul vasului să-i scrie lui Nathaniel. Insistă ca el să înțeleagă decizia și să o ierte. Îl imploră să îi spună că încă o mai iubea, că încă mai voia să se căsătorească cu ea. Dar înainte ca vasul să acosteze

în Virginia, rupse scrisoarea în bucățele și le aruncă peste bord.

Când vasul pe care se afla Julia acostă, afară ploua torențial. Confederația distrusese calea ferată spre Fredericksburg, astfel că grupul fu nevoit să călătorească cu căruța tot restul drumului. Dar când se urcă în căruță de pe debarcader și se uită în josul drumului, văzu sute și sute de ambulanțe aliniate până departe. Erau afundate până la butuci în noroi. Câțiva lucrători ai Comisiei din statul New York sosiseră cu o zi înainte și așteptau în corturile lor să se usuce străzile; Julia îi întrebă despre ambulanțe.

— Sunt pline cu soldați răniți din bătălia care a avut loc în Spotsylvania acum câteva zile, îi spuse un preot.

— Acum câteva zile! Au primit tratament medical?

— Nu, doamnă. Au fost duși prima dată în Fredericksburg, dar nu au avut loc acolo. Orașul e deja arhiplin de răniți. Așa că i-au adus aici pe toți pentru a aștepta navele de evacuare. Când a început ploaia, căruțele s-au împotmolit în noroi.

— A avut cineva de aici grijă de soldați? Au cel puțin mâncare și apă?

Una dintre voluntare ridică neajutorată din umeri.

— Nu avem cum să ajungem până la ei prin noroiul acesta.

Julia se holbă la ea.

— Nu putem să mergem pe jos?

— Noroiul ajunge până la genunchi! spuse una dintre femei.

Julia trase adânc aer în piept.

— Dacă sunteți amabile să mă ajutați să umplu niște coșuri cu mâncare, eu îmi voi croi drum prin noroi.

Patru zile mai târziu, Julia sosi în sfârșit în Fredericksburg. Peste tot erau lucruri care îi aminteau de James și ea nu putu să nu se gândească... deși știa că sentimentele pe care le avea pentru el nu erau potrivite. Când se lăsă noaptea, stătu pe deal cu fața spre râu, amintindu-și cum auroarele boreale străluciseră pe cer în

acea noapte de decembrie cu mai mult de un an în urmă. James spusese că luminile fuseseră trimise din cer, pentru a nu lăsa lumea să deznădăjduiască. Deznădejdea și suferința pe care le găsi în acest oraș erau mai mari decât văzuse ea vreodată.

Julia încă nu îi scrisese lui Nathaniel, dar știa că nu mai putea să amâne. La sfârșit, oricât de dureros ar fi fost, ea își dădu seama că ceea ce avea de spus era de fapt foarte simplu:

Dragă Nathaniel.

Eu simt în Fredericksburg, Virginia, și lucrez ca infirmieră, îmi pare rău.

Julia

Capitolul 25

Cold Harbor, Virginia mai, 1864

Soldatul gemu de durere când Phoebe sfâșie mâneca pentru a-i examina rana. O privire aruncată la carnea sângerândă și la cotul fracturat fu de ajuns să știe că va avea nevoie de operație. Îi turnă praf de morfină pe rană, apoi îndepărtă cu grijă o parte din hainele lui și îi spălă fața ca să se simtă mai confortabil în timp ce își aștepta rândul. Spitalul militar provizoriu fusese ridicat lângă o biserică mică, văruiță, lângă o răscruce numită Cold Harbor - la câțiva kilometri de Richmond. În timp ce bătălia se dezlănțuia în apropiere, biserica se umplu repede cu sute de răniți iar mai apoi și curtea ajunse plină ochi. Doctorul McGrath și ceilalți chirurghi nu puteau ține pasul.

— Vrei o gură de coniac? îl întrebă ea pe soldat.

El încuviință din cap. Ea își dădu seama după uniformă lui nouă și fața tânără că era un recrutar - așa cum fusese și ea odată. Îl ridică să-l ajute să bea și dădu de o bucată de hârtie lipită pe spatele lui.

— Ce-i asta? întrebă ea.

— Numele și adresa mea. Am știut că astăzi va fi baie de sânge. Rebelii au ajuns aici înaintea noastră și și-au făcut parapete. Asta însemna că noi trebuia să atacăm în câmp deschis. Așa că noaptea trecută unii dintre noi ne-am

scris numele și adresele pe o hârtie și le-am legat de haine ca să știe unde să ne trimită trupurile. El luă o altă înghițitură și se uită la Phoebe. Ochii lui erau plini de teamă. Voi supraviețui? Mi-mi-e teamă de moarte.

Ea își aminti ce speriați fuseseră ea și Ted prima dată la primul atac în Williamsburg, cât de mare fusese teama lor de moarte, înțelegea exact cum se simțea el.

— Vom face tot ce putem ca să supraviețuiești, îi spuse ea. Nu-ți face nicio grijă. Mai pot face ceva pentru tine înainte să-l ajut pe flăcăul ăsta de lângă tine?

— Roagă-te pentru mine. Roagă-te ca Dumnezeu să aibă milă de sufletul meu.

Phoebe îl văzuse pe reverendul Greene în acea dimineață, umblând printre scaunele din biserică, mângâind pe unii dintre soldați.

— Știi ce? spuse ea, ridicându-se încet în picioare. Nu sunt eu prea pricepută cu rugăciunea, dar este un pastor aici care se descurcă mult mai bine ca mine. Mă duc să îl chem.

Își făcu drum printre trupurile împrăștiate, căutându-l pe pastor, dorind să poată înăbuși gemetele jalnice ale soldaților, plânsetele și strigătele de durere pe care le scoteau de fiecare dată când erau mișcați. Aici, doctorii aveau să facă tot ce le stătea în puteri, dar după operație răniții trebuiau să îndure un drum lung și cu hârtoape în ambulanță până la vasul de evacuare, la debarcaderul de la Casa Albă.

Phoebe îl găsi pe pastor în biserică, îngenunchind lângă un soldat care tocmai murise. Ochii reverendului Greene erau închiși și ea văzu emoția adâncă de pe fața lui. Așteptă în tăcere până ce el își termină rugăciunea.

— Mă scuzați, domnule reverend, spuse ea când el se ridică din nou în picioare. E un soldat acolo care întreabă de cineva care să se roage cu el. Aveți un moment liber?

— Cu siguranță, domnișoară Bigalow. Arătați-mi unde se află. El o urmă în tăcere. Phoebe știa din propria experiență că uneori cea mai bună cale de a plânge pierderea unui pacient era să îl ajuți pe altul.

— Acesta este pastorul Greene, îi spuse ea soldatului. El se va ruga bucuros cu tine.

— Mulțumesc, murmură el.

Ea se mută la următorul soldat, apoi la următorul, dar observă că pastorul mai vorbea încă cu băiatul după o vreme, când brancardierii îl duseră în sfârșit la doctorul McGrath pentru operație. Phoebe veni grăbită pentru a li se alătura, amintindu-și ultima întâlnire dintre cei doi bărbați și îngrijorându-se că s-ar putea ciocni din nou. Dar doctorul îl ignoră complet pe pastor, în timp ce se ghemui lângă pacient. Iar reverend Greene continuă să îi predice băiatului ca și când doctorul nu ar fi fost acolo.

— Cei care Îl cunosc pe Cristos au promisiunea vieții veșnice, spunea Greene. Tu ai siguranța asta?

— Simți ceva cu mâna asta? Întrebă doctorul McGrath. Soldatul se uită de la unul la altul, nesigur cui să îi răspundă.

— Nu trebuie să ne fie teamă de moarte, dacă știm că El a pregătit un loc pentru cei ce îi iubește, continuă Greene.

— Îți voi ridica încheietura mâinii ca să-ți iau pulsul. Spune-mi dacă îmi simți degetele.

— Mântuirea este un dar...

În sfârșit doctorul se sătură.

— Vreți să tăceți odată din gură, vă rog frumos! strigă el. Încerc să îi salvez viața acestui om.

Reverendul Greene se încruntă.

— Nu prea e de mare folos să îi salvați viața, dacă sufletul lui e pierdut.

Doctorul McGrath se ridică în picioare făcându-i semn pastorului să vină la o parte cu el.

— Vă rog frumos să mergeți altundeva să faceți hocus-pocus. Îmi speriați pacienții. Ei vă aud bolborosind despre rai și cred că vor muri.

— Dumneavoastră știți foarte bine că unii dintre ei chiar vor muri. Eu îi pregătesc pur și simplu pentru întâlnirea cu Dumnezeu.

— Îl vor întâlni pe Dumnezeu mult mai devreme, dacă

nu vă dați din calea mea să mă lăsați să lucrez! El se întoarce la pacientul lui, făcând semn brancardierilor să îl ducă în biserică pentru operație.

Ochii băiatului se măriră de frică.

— Nu, așteptați! Unde mă duceți? Ce aveți de gând să faceți? Veniți cu mine, domnule reverend, mi-e frică!

— Pastorul nu are loc acolo, spuse doctorul McGrath. Va aștepta aici până când vei ieși din operație.

— Îmi veți tăia brațul, nu-i așa? Vă rog nu-l lăsați să mi-l taie, domnule reverend!

Doctorul își puse mâna pe capul băiatului.

— O echipă de trei doctori, inclusiv eu, vor decide ce trebuie făcut. Niciodată nu amputez fără permisiunea pacientului. Însă, în cazul tău cred că amputarea e necesară.

— Nu! Nu! Nu vreau să îmi pierd brațul!

— Nu se poate repara leziunea de la cot. Dacă nu ne lași să amputăm, poți la fel de bine să rămâi aici. Pastorul te va pregăti de moarte.

— Nu e nevoie să vă purtați cu atâta răceală, spuse reverendul Greene.

— Dar sunt sincer. Există o mare șansă să supraviețuiești dacă amputăm mâna. Dar dacă rămâne cu leziunea asta, va putrezi și va muri de septicemie. Este alegerea lui.

— Nu vreau să mor!

— Dați-mi voie să vorbesc un moment cu el, vă rog, spuse pastorul.

Doctorul McGrath se întoarce spre Phoebe.

— Atunci cine e următorul? Să mergem.

Un alt pacient fu dus la operație, iar Phoebe privi de la distanță cum reverendul Greene continua să vorbească cu băiatul, rugându-se cu el. După o jumătate de oră, doctorul McGrath ieși din nou din biserică.

— E pregătit acum, îi spuse pastorul. Faceți ce trebuie făcut.

Phoebe și reverendul Greene așteptau amândoi când brancardierii scoaseră din operație băiatul inconștient. În

loc de cot avea un ciot pansat. Pastorul păli și își întoarse repede privirea. Phoebe nu-l acuza deloc. După atâta timp, încă nu se obișnuise nici ea cu priverile teribile a amputării. îl lăsă pe reverendul Greene să-și revină un moment înainte să-i spună ce să facă în continuare.

— E important să observați dacă sângerează, domnule reverend. Dacă nu puteți sta cu el, atunci treziți-l să poată spune el cuiva dacă începe să sângereze.

El încuviință buimăcit din cap.

— De asemenea, ar fi bine să-i acoperiți brațul la început. Să nu-l lăsați să vadă... ce a mai rămas... până nu e pregătit să suporte șocul.

— Cum va vedea dacă sângerează din moment ce e pansat?

Phoebe își aminti senzația caldă și umedă a răni ei și se scutură.

— Credeți-mă că va ști el. Veniți la mine dacă are nevoie de ceva pentru durere. Făcu o pauză, după care adăugă: Și vă rog, nu-l lăsați să renunțe și să moară, chiar dacă raiul e un loc frumos.

Treaba lui Phoebe părea interminabilă, măcelul ce avea loc la Cold Harbor era inimaginabil. Un ofițer rănit îi spuse că văzuse mai mult de șase mii de soldați uniști căzând în prima jumătate de oră a bătăliei. Echipa medicală lupta din greu pentru a salva fiecare soldat pe care-l puteau, dar erau mulți prea grav răniți pentru a supraviețui. Tot ce putea face Phoebe pentru acei pacienți era să îi țină liniștiți și confortabili până ce mureau.

Într-un sfârșit lupta se potoli. Cele două armate ajunseră într-un punct mort în timp ce își aruncau priviri feroce de la distanță - rebelii apărându-și pământul, uniștii nedorind să mai sacrifice soldați, aruncându-i spre parapetele Confederației. Dar niciuna din părți nu cerea armistițiu astfel ca răniții ce zăceau pe câmp între cele două armate să poată fi evacuați.

Încă o zi lungă, Phoebe lucra cu echipele de salvare pentru a evacua cât mai mulți din soldații răniți anterior către debarcaderul de la Casa Albă și să facă loc altora.

Târziu în acea după-amiază, ea îl văzu pe reverendul Greene căutând pe cineva printre soldații ce așteptau.

— Căutați pe cineva anume? întrebă ea, mergând spre el.

— Băiatul cu brațul amputat. Cel cu care m-am rugat ieri.

— Se simte destul de bine. Deja l-au dus la baza debarcader. Ascultați, știu că a fost oribil, dar doctorul McGrath a avut dreptate. Amputarea era singura șansă de supraviețuire pentru acel băiat.

Pastorul aruncă o privire în jur de parcă s-ar fi așteptat ca doctorul să apară brusc acolo.

— Înțeleg că McGrath e prietenul dumneavoastră, domnișoară Bigalow, dar nu mă pot preface că mi-e simpatic. Vreau să știi că am trimis o solicitare pentru informații autorităților din Connecticut. Aștept răspunsul lor.

— Doctorul McGrath mi-a spus întreaga poveste. Nu l-a ucis pe omul acela bogat, el s-a sinucis. Poliția a găsit un bilet de adio. De aceea i-au dau drumul doctorului.

— Și tu crezi povestea lui?

— Da, domnule. Cred. Sunt sigură că poliția vă va spune același lucru când vă vor răspunde.

— Vom vedea. Raportul întârzie probabil pentru că armata a fost în mișcare toată luna. Scrisoarea încă nu m-a găsit. Chiar și așa, doctorul este tot un om foarte dezagreabil. Nu știu cum de Julia a suportat să lucreze atâta timp cu el.

— Dacă nu vă deranjează că întreb... ce mai face Julia?

Pastorul întoarse repede privirea în altă parte, dar nu înainte ca Phoebe să-l vadă luptându-se cu o furtună de sentimente. Se întrebă dacă i se întâmplase ceva rău Juliei.

— A rupt logodna noastră, reuși el într-un final să spună.

— Îmi pare rău.

El luptă să se controleze. Când se întoarse din nou spre Phoebe, ea fu surprinsă să vadă că sentimentul care

învinse era furia.

— E aici în Virginia, spuse el. Mi-a scris din Fredericksburg. Lucrează acolo ca infirmieră.

— Dar nu e deloc departe. Poate veți putea merge cu una din ambulanțe până acolo să vorbiți cu ea. Să aflați de ce a rupt logodna.

— Știu de ce a făcut-o. S-a hotărât să fie mai bine infirmieră decât soția mea.

— Dar nu poate fi amândouă?

Întrebarea ei îl înfurie și mai mult.

— Nu, domnișoară Bigalow. Nu poate.

— Ascultați, știu că aceasta nu e problema mea, spuse Phoebe, dar pot să vă spun ceva?

— Ce?

Din felul în care răspunsese, Phoebe își dădu seama că reverendului Greene nu-i plăcea să i se spună ce să facă. Totuși, ea spuse ce avea pe inimă.

— Dacă bărbatul pe care îl iubesc m-ar cere în căsătorie, eu aș fi atât de fericită, încât nu aș lăsa nimic să ne stea în cale. Cu siguranță că aș găsi o cale de a merge la Fredericksburg pentru a discuta cu el.

— Ați renunța la slujba de infirmieră dacă v-ar cere el asta?

— Ce întrebare stupidă. De ce să-mi ceară să nu mai ajut oamenii?

Fața lui deveni atât de lividă de mânie, încât Phoebe pricepu dintr-odată.

— Asta s-a întâmplat, nu-i așa? spuse ea. Julia s-a înrolat iar ca infirmieră, iar dumneavoastră v-ați opus.

— Nu vreau să o știu în pericol. Nu numai că există riscul gloanțelor și al obuzelor, dar sunt mii de bărbați în taberele acestea departe de casele și soțiile lor. O mare parte din ei sunt persoane dubioase, capabile de orice. Nu se cuvine ca o femeie necăsătorită să facă o astfel de treabă.

— Deci, ceea ce fac eu nu se cuvine? întrebă ea. El nu răspunse. Știți, de aceea nu am fost niciodată la biserica de acasă. Oamenii întotdeauna bifau regulile și îmi

spuneau că le-am încălcat pe toate. Am fost la spital cu Julia pentru mai bine de o jumătate de an, iar ea nu a făcut niciodată nimic nepotrivit cu niciunul din acei bărbați. O respectau. Toată lumea își dădea seama că provenea dintr-o familie din înalta societate, dar ea a renunțat la toți servitorii, la toți banii și la lucrurile ei pentru a-i ajuta pe oameni. Nu i-a spus Iisus omului bogat să vândă tot ce are și să dea săracilor ca să adune comori în cer? Dumnezeuastră ar trebui să fiți mândru de ea.

El rămase înmărmurit la cuvintele ei.

— D-dar am fost mândru de ea. Oamenii din biserica mea de acasă sunt cei care nu vor înțelege. Ei nu o vor accepta niciodată ca soție a pastorului lor dacă ea continuă să sfideze adunarea și să desconsidere societatea decentă.

— Deci nu Julia a rupt logodna. Ci oamenii din biserica dumneavoastră. Se pare că dumneavoastră ați fost gata să îi lăsați să vă spună ce să faceți, iar Julia nu a fost.

— Ea știa părerea mea, răspunse el amărât. I-am spus foarte clar care sunt dorințele mele. Și totuși s-a dus la Fredericksburg.

— O iubiți, domnule reverend Greene? Sau vă resemnați să vă petreceți restul vieții fără ea? Pentru că mie mi se pare că dacă nu lăsați puțin de la dumneavoastră, exact asta veți face.

El dădu să se întoarcă, iar Phoebe fu convinsă că era pe cale să plece nervos de acolo. Dar auziră tocmai pe doctorul McGrath strigându-l.

— Domnule capelan... Capelane Greene, așteptați! Am nevoie de ajutorul dumneavoastră!

Greene se opri, întorcându-se.

— Da, ce s-a întâmplat? Întrebă el cu răceală.

— Ofițerii nu mă ascultă nicicum. Nu pot nici măcar să mă apropiu de ei. Poate vă vor asculta pe dumneavoastră.

Phoebe își dădu seama cât de supărat era doctorul McGrath după felul în care își trecea degetele prin păr și își frământa barba. N-avea stare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, capelane, trebuie să-

i convingem să ceară un armistițiu pentru a-i putea ajuta pe răniți. Au trecut două zile, iar soldați răniți încă mai zac acolo pe câmp între cele două linii. Ambele părți sunt prea încăpățânate să renunțe și să ne dea posibilitatea să-i evacuăm și să-i tratăm. Generalii nu se opresc nici măcar să-ngroape morții.

— Bineînțeles că vă ajut, spuse pastorul. Sunt în relații bune cu cel puțin un general de brigadă. Putem începe de la el.

Phoebe privi uimită cum cei doi bărbați plecară împreună, de parcă nu ar fi fost niciodată resentimente între ei. Dar numai la sfârșitul celei de-a treia zi generalii ce nu voiau să cedeze au cerut în sfârșit un armistițiu temporar. Când în sfârșit se decretă, Phoebe se pregăti să meargă la lucru alături de o mulțime de doctori, infirmiere și brancardieri, adunând victimele și aducându-le la spitalul de campanie.

Bătălia se dăduse pe un teritoriu de cinci sau șase acri - și fiecare centimetru de pe câmpul de luptă era acoperit cu trupuri, de parcă soldații s-ar fi hotărât să se întindă unul lângă altul. Phoebe își croi drum în mijlocul măcelului, căutând un supraviețuitor pe care să-l ajute, privind fiecare față, căutând-o pe a lui Ted. Dar primii doisprezece soldați la care se opri să-i ajute erau toți morți, trupurile lor deja țepene și umflate în soare. Duhoarea după trei zile era grețoasă. Dar nu mirosul o alungă de pe câmpul de luptă în cort, ci mulțimea colosală de trupuri, numărul copleșitor de tineri în floarea vieții, precum foștii ei camarazi, răpuși... degeaba. Nu înaintaseră nici măcar cu un centimetru, nici sfârșitul războiului nu era mai aproape. Lipsa de noimă a tot ce o înconjură o lăsă amorțită de durere.

Rămase în cortul ei, plângând până ce, într-un târziu, i se uscară lacrimile. După aceea se întoarse în biserică pentru a ajuta. Dar nu găsi agitația la care se așteptase. Una din infirmiere îi spuse că doctorul McGrath se întorsese la cortul lui, iar Phoebe merse să își ceară iertare că nu ajutase. El ședea pe un scaun pliant, cu capul în

mâini.

— Domnule doctor McGrath...? Am venit doar să îmi cer iertare că nu am ajutat...

— Nu mai contează, Phoebe, spuse el răgușit. Am ajuns prea târziu.

— Ce vreți să spuneți?

El ridică privirea spre ea, ochii lui fiind roșii de tristețe.

— Știi câți soldați vii am mai găsit acolo? Ea scutură din cap.

— Doi. Numai doi. Doamne Dumnezeule, câtă zădărnicie...

City Point, Virginia *iulie, 1864*

Julia stătea la prora vaporului cu ceilalți voluntari de la Comisia Sanitară când acostară în City Point, noul spital fiind la intersecția râurilor James și Appomattox. Aceasta era a treia oară când spitalul de evacuare fusese mutat, din luna mai când urmaseră armata lui Grant mai către centrul Virginiei. Prima mutare îi duseseră în jos pe râul Rappahannock din Fredericksburg, la o nouă bază în Port Royal. În iunie se mutaseră în sus pe râul Pamunkey, la debarcaderul de la Casa Albă, unde Julia lucrase pe nava sanitară împreună cu sora Irene în urmă cu doi ani. Acum fuseseră transferați la spitalul Depot din City Point, lângă Petersburg.

După Cold Harbor, armata lui Grant se strecurase de pe câmpul de luptă în timpul nopții pentru a avansa spre Petersburg, trecând râul James pe un ponton imens. Inginerii unioniști construiră pe distanța de șase sute cincizeci de metri în doar opt ore, iar armatei masive îi luase câteva zile să traverseze. Dar bătălia de patru zile pentru Petersburg, unde erau ascunși rebelii, eșuase, iar acum orașul era asediat. Julia și restul echipei medicale urmară armata lui Grant cu vaporul.

Ea privea la noile împrejurimi în momentul în care vaporul fu ancorat în port. Grămada de case din City Point și turlele bisericilor stăteau pe o faleză înaltă cu fața spre cele două râuri. Corturi militare cu acoperișuri albe

întreceau cu mult numărul de case și se întindeau din sat în ambele direcții, cât vedeai cu ochii. Depozite și ateliere nou construite formau un mănunchi în luncă. Ea văzu atât de multe căruțe militare cu coviltir, aliniat lângă chei, încât nici nu putu să le numere.

— Înainte de război acesta a fost doar un sătuc adormit pe râu, o auzi spunând pe una din infirmierele de la Comisie. Acum arată ca un port maritim important.

Catargele vaselor umplură portul precum copacii într-o pădure, înconjurate de vapoare, șalupe, bărci cu vâsle și luntri. Julia numără opt cheruri întinse pe un kilometru și jumătate de țărm, mișunând de soldați în uniforme albastre și negri ce munceau pe docuri. Șalupele transportau grămezi de butoaie, lăzi, și baloți de fân pentru animalele armatei. Un șir de chesoane și antetrenuri noi pentru artileria de câmp erau înșiruite pe un chei lung de la doc la mal. O navă maritimă, acostată lângă vasul în care se afla ea, descărca două companii de recruți împreună cu zeci de cai. Pe un alt chei, Julia fu uimită să vadă o șalupă ce descărca o locomotivă cu abur pe șinele de cale ferată șerpuite de-a lungul falezei. Cu tot acest personal și echipament, cu siguranță victoria va veni curând.

Julia păși pe pasarelă împreună cu celelalte patru infirmiere de la Comisie și fu întâmpinată de un șir de căruțe de marfă trase de catâri.

— Voi sunteți cele de la Comisia Sanitară? întrebă unul dintre căruțași.

— Da, noi suntem, răspunse infirmiera șefă.

— Otis Whitney, spuse omul. Am primit ordine să vă duc pe voi și lucrurile voastre pe Strada Agențiilor.

Julia așteptă pe mal, în timp ce o echipă de contrabandiști încărca proviziile Comisiei în căruțele de marfă. Peste fluierăturile și strigătele muncitorilor, auzi sunetul apei care lovea cheiul, răgetul catârilor și zgomotul îndepărtat al unei fabrici de cherestea. Soarele fierbinte de iulie strălucea pe cer, reflectându-se în râu ca bronzul. Vântul abia adia, iar aerul avea gust de metal

fierbinte.

Când treaba fu aproape terminată, Otis Whitney se furișă lângă femeile care așteptau în picioare. Era un om cu o construcție puternică, trecut de treizeci de ani, cu păr negru, lung și unsuros și o barbă neîngrijită. Juliei i se păru că arăta ca un proscris sau un pușcăriaș evadat. El își scoase pălăria să-și șteargă sudoarea de pe frunte, apoi și-o îndesă înapoi pe cap. Stătea foarte aproape de julia.

— Infirmierele astea sunt pe zi ce trece tot mai frumusele, spuse el, atingând-o ușor. Cum te cheamă?

Ea rămase înmărmurită că un căruțaș de rând i se adresă pe un ton atât de familiar, încât nici nu putu răspunde.

— Numele meu e Otis, spuse el. Eu și fratele meu conducem afacerea asta cu căratul mărfurilor. Mai avem și o cantină mică unde vindem soldaților stridii și altele. Mai vindem și băutură, când ofițerul poliției nu se uită. Omul îi făcu cu ochiul și o înghionti. De când a început războiul o ducem foarte bine. Cred că o să facem avere până se termină. Avansăm și noi pe scara socială.

Julia răsuflă ușurată când acesta plecă să supravegheze ultimele lucruri ce erau încărcate. Dar când căruțele începură să plece, ea se îngrozi când află că Otis Whitney aranjase pentru celelalte infirmiere să meargă cu trei căruțe, lăsând-o pe Julia singură cu el.

— Tu vei merge aici cu mine, drăguț, spuse el, bătând cu palma scaunul de lângă el.

Julia voi să protesteze, dar era prea târziu. Celelalte căruțe de marfă deja înaintau pe drum și singura căruță care mai rămăsese era a lui. El împinse cu piciorul o cutie pentru ca ea să o folosească drept treaptă, apoi îi luă mâna s-o ajute să se urce. Când urcă și el lângă ea, nu mai lăsă niciun pic de spațiu între ei. Tot ce putea ea să facă era să spere că nu era un drum lung.

— Cât de departe este sediul Comisiei? întrebă ea. Își schimbă poziția picioarelor și își îndreptă fustele ca scuză să se îndepărteze de el, dar eforturile ei erau zadarnice. El se aplecă spre ea când își conducea catârul în sus pe deal,

atingându-se din nou cu umerii. Mirosea a sudoare, cai și whisky.

— Puțin mai încolo de ieșirea din oraș, drăguț. Nu mai mult de un kilometru jumătate. E chiar dincolo de drum de spitalul Depot. Noi îi spunem Strada Agențiilor pentru că sunt o grămadă de agenții de ajutorare acolo. Stau în corturi. Deși o femeie frumoasă ca tine ar trebui să stea într-o casă. Să-i spui Comisiei voastre să vă dea o casă decentă de la rebeli, așa cum și-au luat unii dintre ofițeri. Să fiți ferite de vreme. Sigur, tu ești binevenită să stai la mine acasă. El o înghionti din nou.

— M-am obișnuit să stau în cort, mulțumesc.

Catării sforăiau și pufăiau în timp ce urcau malul abrupt, trecând pe lângă o piramidă sinistră de coșciuge din lemn de pin ce așteptau să-și primească morții. Julia văzu, de asemenea, muncitori care transportau două coșciuge închise în jos pe chei spre un vas ce aștepta.

— E prima ta vizită în City Point? Întrebă Otis.

— Da. Nu am știut că este un loc atât de aglomerat.

— Mi s-a spus că sunt vreo două sute de vapoare care vin și pleacă în fiecare zi. M-au făcut un om bogat. Aud că femeile frumoase ca tine sunt atrase de bărbații bogați. îi făcu cu ochiul, de parcă ar fi fost prieteni vechi.

— Mi se pare mie sau simt miros de pâine? Întrebă ea, disperată să schimbe subiectul.

— Îhî. Armata are o brutărie imensă acolo. Fac mai mult de o sută de mii de pâini pe zi. Soldații în tranșee o primesc caldă.

Trecură pe lângă un șir de prăvălii și cantine, unde cantinierii vindeau soldaților mâncare și băutură fără rații. Asta-i cantina mea, spuse Otis, arătând spre una dintre cocioabe. Ce zici dacă te invit la o cină acolo diseară?

— Mulțumesc, dar slujba mea de infirmieră îmi ia prea mult timp ca să mai am și viață socială. Am auzit că spitalul Depot este foarte mare.

— Mai mult de o mie de corturi în total. În plus mai e un spital separat, pentru negri. Ai auzit că acum au și soldați colorați? Sunt o grămadă acolo. Nu cred că m-aș

putea obișnui cu ideea că niște colorați au arme. Ar trebui să stea deoparte, după părerea mea. Eu nu las pe niciunul în cantina mea.

Julia văzu în față șir după șir de corturi sanitare și celelalte trei căruțe de marfă oprindu-se. Fu ușurată că ajunsese în sfârșit. Otis sări jos primul și se întinse s-o ajute pe Julia. Ea nu voia să o atingă, dar era prea sus să sară, iar el nu mai puse cutia care folosea ca treaptă. Când el o luă de talie ca s-o dea jos, fu revoltată.

— Sigur nu te răzgândești cu privire la cină? Întrebă el, mâinile mai zăbovindu-i încă pe talia ei. Ea se răsuci.

— Nu, mulțumesc. Am prea mult de lucru.

— Ești o afurisită mică și frumușică. Eu ți-am spus cum mă cheamă, dar tu nu mi-ai spus.

Julia ezită, îngrozită de vulgaritatea lui. Se gândi din nou să mintă și să îi spună că este căsătorită, dar se temu ca nu cumva să audă ceilalți lucrători de la Comisie.

— Hoffman... Infirmiera Hoffman.

— Sigur ai și un prenume.

— Julia, spuse ea fără tragere de inimă.

— Ai mâncat vreodată stridii, Julia? Ți-aș putea aduce o grămadă, dacă vrei.

— Am mâncat și nu îmi prea plac. Mulțumesc oricum. Plecă grăbită să le ajungă pe celelalte doamne și să-și găsească noua locuință. Dar Otis Whitney continua să zăbovească pe acolo în timp ce lucrurile Comisiei erau descărcate, privind-o pe Julia de la distanță când i se atribui un cort. Când fu gata de plecare, el se abătu din drum s-o caute și să-i vorbească.

— N-am mai văzut niciodată o fetișcană așa frumoasă ca tine, Julia. Pun rămășag că noi doi ne-am înțelege foarte bine. Femeile necăsătorite pe care le-am întâlnit aici se descurcă pe cont propriu, dacă știi ce vreau să spun.

De când era infirmieră, Juliei nu îi fusese niciodată teamă de vreunul din bărbații cu care lucrase. Otis Whitney era primul. Era exact genul de bărbat cu privire la care se îngrijorase Nathaniel – și principalul motiv pentru care el nu voise ca ea să mai lucreze ca infirmieră.

— Eu nu sunt genul acela de femeie, domnule Whitney, spuse ea cu voce tremurândă. Am venit aici să am grijă de soldații răniți, nimic mai mult. Acum, dacă îmi dați voie, am o grămadă de treabă de făcut.

Julia abia aștepta să înceapă treaba, așa că nu-și mai pierdu vremea despachetând. Locația spitalului Depot de pe o faleză înaltă cu fața spre râul Appomattox era pașnică și senină în ciuda naturii cumplite a slujbei ei. Erau destul de mulți copaci umbroși prin împrejurimi, iar seara venea dinspre râu o adiere răcoroasă. Aflase că doctorii îi trataseră prima dată pe răniți la punctele de prim ajutor de pe câmp, lângă tranșee, după care îi trimiseseră cu trenul ambulantă pe șine special construite spre spitalul Depot. Spitalul avea propriul chei, unde pacienții ce se refăceau puteau fi urcați pe vapoare și trimiși la spitalele din Nord.

Majoritatea pacienților pe care îi trată ea aveau plăgi împușcate și răni de șrapnel. Belingeranții se bombardau și se împușcau din tranșee, iar asediul orașului Petersburg continua.

— Când te trezești dimineața, nu știi niciodată dacă vei mai fi în viață la apus, îi spuse un soldat. Suntem atât de obișnuiți să auzim gloanțe mâniașuierând pe deasupra capetelor noastre că nici nu ne mai ferim.

— Asta vi s-a întâmplat și dumneavoastră, domnule căpitan? întrebă ea, în timp ce îndepărta cu grijă pansamentul de pe umărul lui. Ați uitat să vă lăsați jos?

— Nu, doamnă. M-a atins o bucată dintr-un obuz. Le poți vedea venind, dar nu ai unde să te ascunzi.

Julia căută semne de septicemie și cangrenă așa cum o învățase doctorul McGrath, apoi îi puse acid fenic și înlocui pansamentul.

— Ați văzut obuzul acesta venind spre dumneavoastră? întrebă ea.

Căpitanul încuviință din cap.

— La obuze, primul lucru pe care îl vezi este un nor de fum în spatele liniilor inamice. Două secunde mai târziu, auzi un *bum* și vezi un punct mic negru, înălțându-se spre cer. Ați auzit vreodată vreun obuz șuierând în aer,

doamnă?

— Da, am auzit. Unul a lovit chiar foarte aproape de mine la Bull Run.

El scrâșni din dinți în timp ce ea lucra.

— Cumplit sunet, nu-i așa? Până să-ți dai seama că vine chiar spre tine e deja prea târziu.

Julia termină de pansat rana și se mută la următorul pacient.

— Nu văd să aveți vreo rană, spuse ea, verificându-l.

— E de la soare, spuse el. Nu este umbră în tranșee. În timp ce săpam, am amețit dintr-odată și nu am mai putut merge drept. Sergentul a crezut că sunt beat până când am căzut și mi-am pierdut cunoștința.

— Pot să îți aduc ceva? întrebă Julia.

— Ne puteți face la toți o favoare și să-l căutați de păduchi, spuse căpitanul din patul de lângă. E plin.

— N-ajută la nimic, răspunse omul. Se vor târî înapoi pe mine de îndată ce mă întorc acolo. Știți ce se spune, doamnă - în față avem niște animale, iar în spate păduchi.

Julia râse. Următorul ei pacient zâmbea și el, deși părea foarte bolnav. Observă imediat după picioarele lui umflate, pielea pătată și respirația greoaie că suferea de scorbut.

— Tocmai am ajuns cu Comisia Sanitară de câteva zile, îi spuse ea. Am adus provizii proaspete. Ce ați vrea să mâncați?

— Orice numai nu legumele acelea uscate care ni le dă armata.

Julia zâmbi.

— Vă referiți la legumele deshidratate.

— Nu doamnă, până să ajungă la noi sunt deja uscate. Doctorul mi-a dat cartofi în oțet, castraveți murați și varză murată, dar nu pot spune că îmi place atâta acru.

— Mă duc să văd ce pot găsi, spuse Julia. Mă întorc repede.

Julia îi lăsă și porni de-a lungul corturilor, croindu-și drum printre șiruri. Deodată o persoană cunoscută ieși dintr-un cort din apropiere. Nu aveai cum să nu recunoști

o femeie atât de înaltă cu un păr atât de blond. Purta aceeași rochie din stambă de un albastru închis, pe care i-o cumpărase Julia în Washington.

— Phoebe Bigalow! spuse Julia surprinsă. Se năpusti să-și îmbrățișeze prietena. Ce cauți aici? Am crezut că ai plecat acasă acum un an.

— Nu am mai ajuns pe acasă, răspunse Phoebe puțin sfioasă. Mai eram încă în Washington când doctorul McGrath mi-a cerut să lucrez cu el ca infirmieră.

— Ți-a cerut?

— Îhî. Se întorcea în Fredericksburg ca medic și mi-a cerut să merg cu el.

— Dar mie mi-a spus că femeile nu au ce căuta pe câmpul de luptă.

— Așa și este. Dar el știa că eu fusesem deja pe câmpul de luptă ca soldat. Ca să fiu sinceră, cred că i-a fost teamă că mă voi înrola din nou, așa că s-a gândit că mai bine m-ar lua cu el, să nu trebuiască să mai scoată iarăși șrapnel din mine.

— Te-ai fi înrolat din nou? întrebă Julia.

Phoebe ridică din umeri.

— Nu știam ce altceva să fac, ca să fiu sinceră. Dar îmi place mult să fiu infirmieră.

Julia aproape că se temu să pună următoarea întrebare.

— Doctorul McGrath este cumva aici la spitalul Depot?

— Da. Te pot duce să-l vezi dacă...

— Nu, nu. Chiar nu vreau deloc să-l văd. De fapt, mai bine l-aș evita pe cât posibil. Ce bine că e un spital mare.

Phoebe o studie curioasă pentru o vreme apoi spuse:

— Am auzit că ai fost în Fredericksburg.

— Cum ai auzit asta?

— Prietenul tău, Nathaniel Greene, mi-a spus. El mi-a explicat totul despre logodna voastră și a spus că tu ai rupt-o.

— O, nu. Nu-mi spune că și Nathaniel e aici? Julia aruncă o privire în jur îngrozită de parcă el ar fi putut

apărea din senin, ca Phoebe.

— Nu sunt sigură unde e acum. Nu l-am mai văzut de la Cold Harbor. I-am spus că ar trebui să meargă la Fredericksburg și să se împace cu tine, dar văd că e destul de încăpățânat.

— Nathaniel nu mi-a mai răspuns la scrisoare. Nici nu eram sigură că a primit-o. Dar dacă ți-a spus ție că logodna noastră s-a anulat... Ochii Juliei se umplură de lacrimi și nu putu să-și termine fraza. Phoebe își puse mâna pe brațul Juliei.

— Nathaniel s-a înfuriat când mi-a povestit. A spus că el nu mai voia să lucrezi ca infirmieră, dar tu voiai. Îmi pare rău, Julia. Știu ce greu e să pierzi pe cineva pe care-l iubești.

Ea nu putu decât să încuviințeze din cap. Stătea încă în picioare lângă Phoebe, încercând să se adune ca să se întoarcă la lucru, când auzi pe cineva strigând-o. Își ridică privirea... și fu îngrozită să-l vadă pe Otis Whitney venind spre ea, ducând o ladă mică din lemn.

— Oh, nu, suspină ea.

— Salutare, Julia. Ți-am mai adus un cadou.

Îi întinse cutia. Înăuntru erau douăsprezece lămâi. Otis arăta de parcă și-ar fi spălat de curând părul, dar înfățișarea lui era la fel de sinistră.

— Pun rămașag că pacienților tăi le-ar prinde bine lămâile astea, nu?

— Da, le-ar prinde bine. Mulțumesc, domnule Whitney.

El rânji. Dinții lui erau ascuțiți, ca ai unui lup.

— Nu ți-am zis să-mi spui Otis?

— Mulțumesc, Otis. Știu un soldat care ar avea nevoie de ele chiar acum. La revedere. Julia plecă grăbită. Fu bucuroasă când Phoebe se hotărî să o urmeze, iar Otis nu.

— Ce dur arată omul ăsta, spuse Phoebe. Cine e?

— El e proprietarul companiei care transportă toate proviziile Comisiei. Vine aproape în fiecare zi și-mi aduce cadouri. Nu-mi place să-l văd pe aici, dar infirmiera șefă m-

a implorat să mă port frumos cu el. Îi este teamă să-l supere ca nu cumva să crească prețurile sau să nu ne mai aducă deloc provizii. Julia se opri când ajunse la capătul șirului. Otis Whitney îmi dă fiori, Phoebe. Mă tem de el.

— Te înțeleg întru totul. Poate ar trebui să-i spui că ești căsătorită, așa cum le spuneai celor din Washington.

— E prea târziu. Știe că sunt necăsătorită. M-am săturat să tot mint, dar acum aș vrea să fi mințit.

Capitolul 2-i

City Point, Virginia *iulie 1864*

O explozie înăbușită o trezi pe Julia dintr-un somn adânc. Pământul de sub ea se zgudui ca un cutremur. Mai fusese aproape de câmpul de luptă înainte, dar acesta era un sunet cum nu mai auzise niciodată. Soarele nu răsărise încă, așa că aprinse o lumânare și își luă repede hainele pe ea. Când fu gata îmbrăcată, auzi bubuitura îndepărtată a unui mortier. Alte câteva infirmiere de la Comisie ieșiră din corturile lor în același timp cu ea.

— Ce-a fost explozia aceea? Întrebă una din ele.

— Nu sunt sigură, dar acum trag cu mortiere, spuse Julia. Asta înseamnă că în curând vor începe să vină răniți. Mă duc să întâmpin trenul ambulanță.

În următoarea oră, Julia lucră în cortul cu provizii medicale împreună cu celelalte infirmiere, asigurându-se că aveau destule garouri, pansamente, morfină și iod dar și găleți cu apă și bureți. Auzi vocile bărbaților din corturile sanitare în timp ce doctorii se pregăteau de operație, asigurându-se că toate instrumentele lor chirurgicale și proviziile de eter și cloroform erau pregătite. În depărtare, zgomotele bătăliei se intensificară. Odată ce totul fusese despachetat, Julia nu mai avu ce altceva să facă decât să-și adune puterile pentru ce îi stătea înainte. Stătea afară lângă șinele de cale ferată, privind cum norul îndepărtat de fum transformă soarele ce răsărea într-un roșu ca focul.

— Bună, doamnă Hoffman.

Julia recunoscu vocea lui James McGrath înainte de a se întoarce cu fața spre el. El venise lângă ea în timp ce urmărea răsăritul de soare. Părul lui castaniu era răvășit

de la somn, și își sufleca mânecile de la cămașă pentru a fi pregătit. Inima Juliei începu să bată mai repede când își aminti atingerea lui. Sărutul lui era încă o amintire vie după tot acest timp. Trecuse un an de zile de când îl văzuse ultima oară în Gettysburg, dar puterea reacției ei cu privire la el o uimi. Își mută repede privirea, din nou rușinată. Nu ar trebui să aibă astfel de sentimente față de un bărbat înșurat.

— Bună, domnule doctor, spuse ea calmă.

— Sunteți ultima persoană din lume pe care mă așteptam să o văd lucrând aici.

— Știu. Și eu sunt uimită că mă aflu aici. Am tot citit în ziare că era o mare nevoie de infirmiere, și... pur și simplu nu am putut sta deoparte. El stătea aproape de ea. Inima ei continua să bată repede.

— Priviți ce cer, spuse el după o clipă. Arătă spre orizont, unde părea că soarele dăduse foc norilor. Julia se gândi la noaptea în care el îi arătase cerul din Fredericksburg, și se cutremură.

— Ați citit vreodată cartea Apocalipsa, doamnă Hoffman? În ultimele câteva luni m-am tot întrebat dacă a venit în sfârșit Apocalipsa - mânia îngrozitoare a pedepsei lui Dumnezeu, dezlănțuită. Răsuflă, iar când vorbi din nou vocea lui fu îngroșată de emoție. Am văzut cum generalul Grant a sacrificat cincizeci de mii de soldați din primăvară încoace. Cincizeci de mii! Jumătate din cât a pierdut întreaga armată unionistă în primii trei ani. Nu sunt sigur că mai pot vedea așa ceva mult timp.

— Știu. Ziarele îl numesc pe Grant măcelar, spuse Julia.

— Măcelar îmi spun și mie pentru că am trimis atâția soldați acasă fără brațe sau fără picioare - de parcă treaba asta mi-ar face plăcere.

Ea fu alarmată să audă ce deprimat și descurajat era el - iar munca pe ziua de azi nici nu începuse. Auzi trenul ambulanță apropiindu-se, aducând primii răniți din acea zi, și știu că James avea să-și înceapă foarte curând sarcina înfiorătoare de amputare a membrilor.

— De când nu ați mai fost acasă? întrebă ea calmă. Poate ar trebui să vă luați liber și să mergeți să fiți puțin cu familia dumneavoastră.

El nu răspunse. În schimb, el spuse:

— Știu de ce v-ați întors. Pentru că războiul acesta ne-a schimbat. Nu mai suntem aceeași oameni care eram înainte de război. Parcă suntem atrași pentru totdeauna spre moarte - încercând să o oprim, încercând să schimbăm cumva urmările... Numai că nu putem.

Deznădejdea din glasul lui o alarmă. Ea bâjbâi după niște cuvinte, disperată să spună ceva pentru a-l mângâia.

— James, ascultă. Moartea e în mâinile lui Dumnezeu, nu în mâinile tale. El decide cine va muri azi și cine va supraviețui. Dar viața e în mâinile noastre. Este darul Lui pentru noi. El vrea ca noi să ne bucurăm de ea, să o sărbătorim, să o considerăm un dar prețuit atâta timp cât o avem și să nu o luăm niciodată drept bun. Ai dreptate, războiul m-a schimbat. M-a învățat că trebuie să trăiesc cât mai recunoscătoare și mai altruistă posibil până în ziua în care voi muri. De aceea ar trebui să mergi acasă și să trăiești.

— Ești aici din motive altruiste? întrebă el. De aceea te-ai hotărât să devii infirmieră?

— Nu, la început nu, spuse ea, amintindu-și. Prima ta părere despre mine a fost chiar corectă, îmi pare rău să o spun. Am fost o fată bogată și răsfățată și încercam să dovedesc ceva când am venit prima dată în Washington. Dar am învățat multe de atunci, în Gettysburg...

— Ai fost acolo?

— Da. Julia își aminti de după-amiaza în care se îngrijise de el, și pentru o clipă amintirea o lăsă zdruncinată. James nu avusese verigheta pe deget atunci. Se uită instinctiv la mâinile lui, căutând-o acum, dar brațele lui erau încrucișate pe piept, mâinile lui fiind ascunse.

— Până la Gettysburg, continuă ea, eu lucram din motive greșite. La început a fost pentru a mă dovedi vrednică în ochii cuiva. Mai târziu a fost din vinovăție,

încercând să caut ispășire în ochii lui Dumnezeu. Dar ispășirea este gratis, nu trebuie câștigată. Și am învățat că singurul căruia viața mea trebuie să-i fie plăcută este Dumnezeu.

Nu mai putu fi auzită peste locomotiva zgomotoasă care se îndreptă spre partea laterală a spitalului într-un nor de abur. De îndată ce se opri, brancardierii se năpustiră înainte pentru a goli vagoanele platformă, care erau încărcate cu trupuri îmbrăcate în uniforme albastre. Nici Julia, nici James nu se mișcară.

— Poate că asta este într-adevăr Apocalipsa, spuse ea, iar James se aplecă ușor spre ea pentru a o auzi de zgomot. Dar cum spunea... pastorul meu, trebuie să îl întrebăm pe Dumnezeu cum vrea ca noi să trăim în vremea în care ne-a așezat. Dacă lucrăm cu El, folosindu-ne de talentele și puterea pe care ne-o dă, atunci vom ajuta la aducerea împărăției Lui, pentru slava Lui, aici jos pe pământ. Și acesta e singurul lucru care contează.

James rămase tăcut multă vreme.

— Julia, spuse el într-un final, soțul tău știe că ești aici?

Ea îl privi. Ochii li se întâlniră pentru prima dată.

— Trebuie să-ți spun adevărul, James, spuse ea, inima bătându-i și mai repede. Nu sunt căsătorită. Am mințit când am venit la Washington pentru că era singura cale prin care m-ar fi angajat cineva ca infirmieră.

El se holbă la ea fără grai, în ochii lui având o mie de întrebări.

— Robert Hoffman e vărul meu, spuse ea. A fost convenabil să mă folosesc de numele lui. Când m-am întors acasă m-am logodit cu un bărbat pe care-l știam de câțiva ani, dar el a vrut ca eu să renunț la slujba de infirmieră... și logodna noastră s-a anulat când m-am întors aici să lucrez.

James o apucă de umeri cu ambele mâini de parcă ar fi avut nevoie să-și țină echilibrul.

— Nu ești căsătorită?

— Doctore McGrath! strigă cineva, întrerupându-i.

Veniți încoace! Repede!

— Nu, nu sunt, spuse Julia. Îmi pare rău că te-am mințit. Te rog iartă-mă.

Ea îl privi atentă să-i vadă reacția, dar trăsăturile feței lui arătau numai șoc în timp ce continua să se uite lung la ea. Brațele o dureau de la strânsoarea lui.

— Doctore McGrath! strigă omul pentru a doua oară. Vă rog! Fără niciun alt cuvânt, James îi dădu drumul și plecă grăbit pentru a se ocupa de primul pacient.

În timp ce vorbea cu pacienții ce ajungeau la spital într-un șuvoi continuu, Phoebe află treptat povestea exploziei zguduitoare pe care o auzise în acea dimineață. Soldații uniști săpaseră un tunel de o sută cincizeci de metri sub liniile rebele și îl umpluseră cu tone de praf de pușcă, încercând să arunce în aer o fortăreață a Confederației. Când fitilul fusese aprins făcu o gaură imensă în pământ lăsând un crater mai lung de șaiszeci de metri, larg de nouăsprezece metri și adânc de nouă metri. Soldații uniști se năpustiră în spărtură, dar fără nicio cale de a escalada zidul de pe cealaltă parte, aceștia deveniră ținte ușoare pentru rebeli. Alte mii de yankei căzuseră când încercaseră să-și salveze prietenii.

Phoebe lucră toată ziua, întâmpinând tren după tren de soldați răniți. Târziu în acea după-amiază când brancardierii ridicară încă o targă din vagonul platformă și așezară încă un soldat muribund pe pământ înaintea ei, Phoebe se confruntă dintr-odată cu groaza de care se temu mult timp. Se holbă la fața pe care o căutase printre mii de fețe. Soldatul plin de sânge și grav rănit era Ted.

— Nu... O, Doamne, te rog... imploră ea când se prăbuși la pământ lângă el. Nu Ted... te rog... nu el. Acesta era doar un coșmar, și ea se va trezi în curând. Mai bine să nu-i mai vadă niciodată fața lui Ted decât să-l vadă așa. Dar ea nu visa.

Ted era amețit și numai pe jumătate conștient, gemând de durere. Fața îi era cenușie de la șoc. Phoebe îi spintecă piciorul de la pantalon care era rupt și văzu că un obuz îi sfărâmasese piciorul drept, tăindu-l aproape în

jumate. Ea abia mai putea vedea printre lacrimi în timp ce îi legă garoul pe coapsă și îi puse praf de morfină pe rana sângărândă.

— Haide, Ted. Rezistă, imploră ea în timp ce îi spăla fața cu apă rece. Rămâi cu mine... stai treaz. Haide, să nu îmi mori acum. Își deschise ochii cu greu și ea văzu că se zbătea să rămână treaz, să se concentreze asupra ei. El o studia. Nu ai vedenii, Ted. Sunt eu.

— Ike? Ce ești...? Am crezut că...

Ea îi luă mâna și i-o strânse.

— Nu, sunt în viață. Sunt infirmieră acum. O să te fac bine. E un doctor pe care-l cunosc, cel care mi-a salvat viața. O să îl aduc să te ajute, Ted. Vei supraviețui.

— Știu că e grav. Mi-am văzut piciorul... începu să tremure din tot corpul deși transpira. Pielea lui maronie era palidă ca a unui cadavru.

— Vei trăi! strigă ea. Of, Ted, ascultă-mă!

— Ei, nu plânge.

— Sunt *fatal* suspină ea. Și fetele pot plânge cât vor! Ea îi dădu drumul la mână și sări în picioare, fugind orbită spre cortul sanitar pentru a-l căuta pe doctorul McGrath. Trupul ei tremura aproape la fel de tare ca al lui Ted, făcându-i mișcărilor stângace și ciudate.

Chirurgii operau afară pe mese așezate pe capre de lemn. Lui Phoebe nu-i păsa cât de crudă era priveliștea sau dacă îl deranja pe doctor sau nu în momentul când îl strigă.

— Doctore McGrath! Vă rog, trebuie să veniți să-l ajutați pe prietenul meu, Ted. Are nevoie de ajutor imediat, și vreau ca *dumneavoastră* să-l operați. *Vă rogi*

El o privi și încuviință din cap, apoi se aplecă din nou peste pacientul lui, legând o cusătură.

— Poți termina tu aici, îi spuse James celuiilalt doctor. Mă întorc imediat.

— Ce? Așteaptă! bolborosi omul. James, nu poți pleca! întoarce-te!

James îl ignoră.

— Arată-mi unde este, Phoebe. El se grăbi pentru a

ține pasul cu ea în timp ce merseară înapoi unde îl lăsase pe Ted.

— Nu-l lăsați să moară, imploră ea când ajunseră la el. Știu că nu l-ați putut ajuta pe fratele meu Willard, dar trebuie să-l salvați pe Ted! Trebuie! Ea era pe cale să îngenuncheze din nou lângă Ted, dar doctorul McGrath o opri.

— Acesta este bărbatul de care ești îndrăgostită? întrebă el calm. Ea încuviință din cap. Doctorul își întoarse capul pentru ceva vreme, ochii lui fiind închiși. Doamne Dumnezeule, oftă el. Apoi se ghemui lângă Ted pentru a se uita la piciorul lui. Îi scoase ușor gheata lui Ted pentru a-i pipăi degetele de la picior și îi verifică pulsul într-un loc de lângă gleznă. Cum te simți, fiule? întrebă el în timp ce lucra.

— Nu prea bine... se cutremură Ted. Îmi puteți salva piciorul, nu-i așa?

Doctoru' întâlnește privirea lui Ted.

— Nu. Îmi pare rău.

— Atunci nu vă mai pierdeți vremea cu mine. Mergeți și ajutați pe altcineva. Nu vreau să merg acasă fără un picior.

— Ted, nu! strigă Phoebe.

— Mai bine mor decât să fiu schilod. Nu vreau mila nimănui.

— E o alegere foarte stupidă, spuse liniștit doctorul McGrath. Și una foarte egoistă. Ce zici de toți oamenii care te iubesc? Lor nu le pasă câte picioare ai. Ar trebui să te gândești la ei, nu la tine.

— Doar spuneți-mi adevărul, spuse Ted. Voi muri și dacă îmi tăiați jos piciorul?

Doctorul ezită.

— Dacă mă lași să amputez există o șansă să te vindec.

— O șansă?

— Da. Dar dacă nu-mi dai voie, vei muri.

— Te rog, ascultă-l, Ted, imploră Phoebe. Este cel mai bun doctor.

Doctorul McGrath își întinse mâna pe fruntea lui Ted, lăsând-o acolo pentru o clipă.

— Cineva mi-a amintit chiar în dimineața aceasta că viața este un dar de la Dumnezeu, spuse James. Până acum ai trăit-o bine, luptând pentru ceea ce crezi. Nu o arunca la gunoi acum. Nu comite suicid.

Ted își închise ochii. Tremura incontrollabil.

— Bine. Terminați odată ce aveți de făcut.

James se ridică în picioare și le făcu semn brancardierilor.

— El este următorul.

Phoebe îl urmă pe doctorul McGrath în timp ce mergea înapoi spre zona în care se opera, luptându-se să-și controleze teama.

— Vreau să vă ajut la operație, spuse ea. Vreau să mă asigur că totul merge bine.

— Nu pot permite asta, Phoebe. Ești prea mult implicată. Și în plus, tremuri ca o frunză. El aruncă o privire în jurul stației de cale ferată și o zări pe Julia. Doamnă Hoffman, veniți aici, vă rog, strigă el. Când Julia veni grăbită el spuse: Stați cu Phoebe până îl operez eu pe prietenul ei. Țineți-o departe de aici.

Phoebe îl auzi pe Ted strigând „O, Doamne! O, Doamne!” când îl mutară pe masa de operație, cu piciorul rănit legându-se. Ea izbucni în lacrimi în brațele Juliei și plânse cu suspine.

— E pe mâini bune, o liniști Julia. James este un chirurg excelent. Haide. Nu ai vrea să vezi.

Dar Phoebe nu se putu abține să nu se uite peste umăr pentru ultima oară la Ted când Julia o duse deoparte. Unul din doctori îi puse conul cu eter pe fața lui Ted. Doctorul McGrath luă din trusa lui cu instrumente chirurgicale un fierăstrău. Apoi pământul se înclină și Phoebe știu că va leșina.

— Nu te uita! spuse Julia. O împinse pe Phoebe înăuntru în cel mai apropiat cort și o așază pe un butoi întors. Luă capul lui Phoebe și i-l puse între genunchii ei. Ține-l așa până îți trece amețea, porunci ea.

Treptat, sângele îi reveni în cap și Phoebe putu să se ridice. Dar nu putu opri lacrimile să nu-i curgă sau să scape de teama care îi strânse inima ca un pumn.

— Soldatul acela e cineva special pentru tine? întrebă Julia în timp ce o mângâia ușor pe umeri.

— Da. E Ted, spuse ea. Îl... îl iubesc.

Julia avea lacrimi în ochi când îngenunche în fața lui Phoebe și o îmbrățișă.

— E-n regulă, murmură ea. E-n regulă. Înțeleg.

Spitalul Depot *august 1864*

Phoebe privi cum doctorul McGrath examinează piciorul lui Ted. Trecuse mai mult de o săptămână de când Ted fusese rănit, și era grav bolnav, intrând și ieșind în continuu din starea de delir. Când doctorul termină, îi acoperi cu blândețe piciorul cu un cearșaf, după care o luă pe Phoebe la o parte.

— Mai are mult până să se vindece, după cum bine știi, îi spuse el. Acum e prea bolnav pentru a fi evacuat. Mișcarea l-ar omorî. Vom face ce vom putea aici pentru a-i ține temperatura scăzută și pentru a evita infectarea sângelui.

— Voi avea cât mai multă grijă de el, spuse ea.

— Știu că vei face asta.

De îndată ce plecă doctorul, Phoebe se întoarse la căpătâiul patului lui Ted. Înmuie un burete în apă și începu să-i spele fața pentru a-i reduce temperatura. El își deschise cu greu ochii.

— Ei, Ike, încep să mă obișnuiesc cu tine ca fată... purtând rochie... păr lung.

— Urăsc să mă tot îngrijesc de el în fiecare zi. Mai bine era tot scurt.

El scutură din cap.

— E frumos. Arată ca mătasea de la porumb.

Ea încercă să zâmbească dar ochii i se umplură de lacrimi.

— Toată lumea îmi spune asta.

El întinse mâna după a ei când ea îi spălă pieptul, acoperind-o.

— Phoebe... ești cea mai bună prietenă pe care am avu i-o vreodată. Îmi promiți ceva?

Ea încuviință din cap.

— Dacă mi se întâmplă ceva, vreau să mergi să o vezi pe mama mea. Du-i ei lucrurile mele.

— Vei supraviețui, Ted. Ești un luptător, știu că ești, și vei învinge febra asta exact cum i-ai învins și pe frații Bailey. Ți mai aduci aminte?

— Tu ai făcut cea mai mare parte din treabă. El zâmbi iar inima lui Phoebe se strânse dureros. Cât de mult îi lipsise ei rânjetul acela.

— I-am învins împreună, Ted. Și putem învinge și febra asta împreună.

— Du-i lucrurile mele. Promiți?

Phoebe nu voia să se gândească că el va muri, nu voia să-și închipuie făcând ceea ce el o ruga să facă. În schimb se gândi repede la o altă imagine.

— După ce te vei face bine și războiul ăsta se va termina, vom merge pe acea plantație și o vom căuta pe bunica ta, bine? Acum e o femeie liberă. Tu te-ai luptat să-i câștigi ei libertatea.

— A meritat să-mi pierd un picior pentru asta, spuse el liniștit. Sau chiar viața - dacă se va ajunge acolo.

— Te rog, nu vorbi așa.

— Au regimente de negri acum, spuse Ted. Ai auzit? Au luptat alături de mine zilele trecute - și pentru prima dată în viața mea m-am simțit cu adevărat mândru de cine sunt și de unde vin. Nu mă voi mai ascunde. Nu știu dacă ai auzit, dar după lupta de la Antietam, unde ai fost tu rănită, președintele Lincoln a anunțat că după ce vom câștiga războiul acesta, bunica mea și toți ceilalți sclavi vor fi eliberați. Știu că m-am înrolat din motive greșite, crezând că va fi o aventură pe cinste și că mă voi întoarce acasă un mare erou. Dar Domnul a avut un scop mai mare pentru viața mea.

— Știu, spuse Phoebe. Eu m-am înrolat pentru că fugeam de acasă. Dar se pare că acum, că sunt aici, fac ceva bun.

Ted încuviință din cap. Fața lui era foarte palidă. Ea își dădu seama din ochii lui că avea dureri mari.

— Te doare piciorul? întrebă ea.

— Nu înțeleg de ce mă doare așa de tare dacă nu îl mai am.

— Ai nevoie de mai multe medicamente?

— Nu încă. Ascultă, vreau să îți spun ceva... Moartea vine pentru toți, într-un fel sau altul. Între timp, Phoebe, tu trebuie să trăiești cu gândul că fiecare zi contează. Și slujindu-L pe Dumnezeu în fiecare zi face ca acest lucru să conteze. Trăiește pentru slava Lui – fie că înțelegi ce face El sau nu. Să-l fii credincioasă Lui.

Phoebe nu putu vorbi. Se uită la bărbatul pe care-l iubea printr-un strat de lacrimi și se gândi cu groază la ideea de a-l pierde din nou.

— Te rog nu muri, șopti ea.

— Nu depinde de mine. Dar ce încerc să îți spun este că... este în regulă dacă se va întâmpla. Eu voi fi bine... și tu la fel.

El o făcea să se confrunte cu ceva ce ea nu voia să se confrunte. Phoebe se uită în altă parte.

— Fă-mi o favoare, spuse Ted după o clipă. O știi pe cealaltă infirmieră – cea care-ți este prietenă?

— Te referi la Julia?

— Roag-o să vină puțin. Vreau să vorbesc un minut cu ea.

— Bine. Lui Phoebe îi fu teamă să întrebe de ce. Ieși grăbită din cort/dorind să-și ascundă lacrimile de Ted și plecă în căutarea Juliei.

De îndată ce se apropie de sediul Comisiei Sanitare, Phoebe văzu căruța de marfă a lui Otis Whitney și catării lui opriți afară. Pumnii i se încleștară. Era ceva înspăimântător la omul acela. Lui Phoebe nu-i plăcea că era toată ziua pe lângă prietena ei, sperînd-o. Prețuri mari sau nu, Comisia trebuia să-i spună să o șteargă. În timp ce Phoebe se îndrepta spre spatele căruței auzi vocea înspăimântată a Juliei.

— Dă-mi drumul!

— Îmi ești datoare, cochetă mică ce ești, strigă Otis.

— Nu am cochetat niciodată cu tine! Dă-mi drumul!

Phoebe fugi în spatele cortului înspre sunetul vocilor lor și îl văzu pe Otis strângând-o pe Julia de braț, aproape târând-o afară din spital.

— Mi-ai acceptat favorurile și cadourile în toate săptămânile astea, spuse el, și acum îmi ești datoare. Voi lua ce îmi revine.

— Dă-i drumul! strigă Phoebe. Otis se întoarse, uimit, iar Julia se eliberă.

— Tu cine ești? întrebă el în timp ce Phoebe se îndrepta spre el. Respirația lui mirosea a alcool.

— Sunt prietena ei. Du-te acasă, bețivan prost ce ești. Și dacă mai pui vreodată mâna pe ea, Otis Whitney, va fi ultimul lucru pe care-l vei mai face în viața asta.

— Nu mi-e frică de tine, bolborosi el.

— Ar trebui să-ți fie. Își puse mâna pe pieptul lui și îl împinse cât putu ea de tare. El se clătină și aproape căzu. Înainte de a avea timp să-și revină, Phoebe o luă pe Julia de mână și plecară grăbite de acolo, făcându-și drum printre corturi până nu mai putură fi văzute de ei.

— Mi-a fost atât de frică, spuse Julia, încercând să nu plângă.

— Ascultă, trebuie să mergem și să-l spunem cuiva. Nu poate continua să vină aici. E periculos.

— Cred că era beat. Mă bucur că ai venit în momentul acela.

— Și eu. Te căutam pentru că prietenul meu Ted vrea să vorbească cu tine. Dar cred că va trebui să aștepte un alt moment.

Julia își trase tremurând răsuflarea.

— Nu, cred că voi trece peste asta mai repede dacă fac ceva care să îmi ia gândul de la omul acela îngrozitor.

— Ești sigură?

Julia încuviință din cap.

— Acolo e cortul lui Ted. Cred că vrea să vorbească numai cu tine.

— Bine.

Phoebe urmări cum Julia intră în cort, apoi se uită împrejur să vadă dacă nu cumva Otis Whitney le urmărise. Trebuia să spună cuiva despre ce s-a întâmplat, dar nu știa cui să spună. Se hotărî într-un final să-i spună doctorului McGrath și plecă grăbită în căutarea lui.

Julia se opri chiar înăuntrul cortului și trase din nou adânc aer în piept. Tremura și era foarte agitată, dar nu voise să-și îngrijoreze prietena. Phoebe avea dreptate, lui Otis Whitney nu ar trebui să i se mai permită să se apropie de tabăra aceasta.

Julia răsuflă încet pentru a se liniști în timp ce se îndrepta spre patul lui Ted Wilson. Ochii lui erau închiși. Respirația lui părea greoaie. Era alb ca cearșaful care fusese tras peste piciorul lui mutilat. Julia închise ochii în timp ce șopti o rugăciune pentru el.

— Mulțumesc că ai venit atât de repede.

Își deschise ochii la sunetul vocii lui Ted.

— Cum te mai simți?

— Nu prea bine. Ascultă, știu că există o mare șansă să mor. Vrei să scrii o scrisoare acasă pentru mine?

— Bineînțeles. Stai să iau niște hârtie. Dar în timp ce scotocea în cufărul cu provizii după niște materiale de scris de la Comisie, ea se întrebă de ce nu o rugase pe Phoebe să-i scrie scrisoarea pentru el. Bun, poți începe, spuse ea când fu gata.

— E pentru mama mea, îi spuse el și îi dădu adresa. Ted își ținu ochii închiși în timp ce dictă de parcă ar fi fost prea slăbit pentru a-i ține deschise. Julia puse pe hârtie cuvintele lui.

Dragă mamă.

Una din infirmiere scrie această scrisoare - pentru că eu nu am puterea să o scriu eu însumi. Vreau să-ți spun despre o prietenă bună de-a mea pe care o cheamă Ike - adică Phoebe - Bigalow. E o fată, dar e cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată. Mi-a salvat viața de două ori, și dacă ar putea m-ar salva și de data aceasta.

Am rugat-o pe Phoebe să-ți aducă toate lucrurile mele dacă nu mai ajung acasă. Dar te rog să o primești la

tine și să fii ca o mamă pentru ea când va veni. Ea are nevoie de tine, mamă. Nu și-a cunoscut niciodată mama ei, și nu are familie la care să meargă acasă. Ai grijă de ea pentru mine. E prietena mea cea mai bună.

Cu dragoste, fiul tău.

Ted

Julia îi puse hârtia în poală și stiloul în mână.

— Poftim, semnează tu, spuse ea. El își mângăli numele apoi se întinse pe spate și închise din nou ochii.

— O expediezi tu pentru mine?

— Sigur că da.

— Mulțumesc.

Când păși afară din cort, Julia se simți epuizată. Se uită în jur după Phoebe, sperând că ea ar fi așteptat-o să meargă împreună cu ea la cortul ei, dar nu era nici urmă de ea. Nici de Otis Whitney nu era nicio urmă. Julia se muștră pe ea însăși pentru că îi era teamă și porni singură spre zona în care se afla spitalul.

În timp ce Phoebe îl căuta pe doctorul McGrath în fiecare cort din complexul vast de spital, părea să nu-l mai găsească vreodată. Când în sfârșit îl găsi, incidentul cu Otis Whitney îl alarmă.

— Trebuie să-l contactăm pe ofițerul de poliție imediat, spuse el. Dacă Whitney a amenințat-o ar trebui arestat. Unde este Julia acum?

— Am lăsat-o cu Ted.

— Du-te și stai cu ea, Phoebe. Nu o lăsa nicio secundă singură.

Phoebe alergă cât putu de repede înapoi la cortul lui Ted, inima bătându-i repede. Julia plecase.

— Ai văzut în ce parte a mers? îl întrebă ea pe Ted. El scutură din cap.

Fugi înapoi spre spital la sediul Comisiei. Când Phoebe văzu căruța lui Otis Whitney care mai era încă acolo, se îngrozi. Căută repede în toate corturile Comisiei, unul după altul, inclusiv cel al Juliei. Toate erau goale. Nimeni nu era prin împrejurimi.

Phoebe începu să se sperie. Ce ar trebui să facă?

Unde ar trebui să meargă? Era mai bine să cheme ajutoare sau asta va lua prea mult timp? De ce, oare de ce o lăsase singură pe Julia? *Doamne Dumnezeule*, se rugă ea, *spune-mi ce să fac!*

Îi veniră două idei. Prima era să fugă înapoi într-unul din corturi în care tocmai intrase și să ia carabina pe care o văzuse acolo. Descoperi că nu era încărcată, dar era o cutie cu cartușe undeva în apropiere cu tot ceea ce avea ea nevoie. Mâinile îi tremurau atât de tare, încât abia putu îndesa un glonț în țeavă și să pună un dop de oțel la locul lui. Apoi înșfăcă cutia cu muniție, își agăță cureaua pe umăr și ieși fugind din cort.

Al doilea gând fu să meargă înapoi la locul în care îl găsisese pe Otis cu Julia mai devreme. Prima dată el încercase să o târască undeva. Poate că era prea beat să se gândească la un alt loc de data aceasta. Phoebe alergă prin tabără spre același loc.

Șirurile de corturi se terminau aici. După ele era un câmp îngust cu iarbă înaltă, apoi fâșia de pădure ce ducea spre vârful falezei. Șinele de cale ferată și râul erau la poalele stâncii abrupte.

Phoebe privi cum vântul sufla pe câmp - și văzu deodată cărarea cu iarba călcată în picioare. Dacă acelea erau urmele lor, Julia se împotrivea din greu. El trebuise să o târâie.

Phoebe fugi de-a lungul câmpului luându-se după urme. Acestea se terminau în pădure. Iarba deasă și verde nu era tot atât de uscată ca și iarba și se ridicase la loc ștergând urma lor. Știa că undeva în pădure era o potecă ce ducea la râu, dar nu mai fusese niciodată pe ea. Și nu știa nici dacă Otis o luase pe acolo.

Înapoi acasă, Phoebe obișnuia tot timpul să vâneze animale sălbatice prin pădure, dar acum era atât de speriată, încât nu părea să poată gândi limpede. Uitând tot ceea ce știa, se cufundă orbește printre copaci înspre râu, rugându-se să-l poată vedea pe Otis de pe vârful stâncii. Când ajunsese acolo privi atentă peste margine în ambele direcții, dar nu văzu nicio mișcare jos. Crezând că poteca

era în stânga ei alergă de-a lungul vârfului falezei în acea direcție, cercetând totul din jurul ei, oprindu-se tot la zece metri pentru a asculta. Nimic.

Continuă să meargă, arma grea era alunecoasă în mâinile ei transpirate, fustele ei fiind un obstacol în pădurea deasă, cutia cu cartușe lovindu-se de șoldul ei. Plămânii ziceai că îi explodează. Când nu mai putu fugi se opri din nou, sprijinindu-se de un copac. Avea nevoie de aer, dar își ținu respirația pentru o secundă și ascultă.

Phoebe auzi țipătul înăbușit.

Venise de undeva de jos de lângă șine, mai departe în direcția în care fugea ea. *Te rog nu mă lăsa să fi ajuns prea târziu*, se rugă ea. Adunându-și ultima rezervă de putere, fugi înainte cercetând tufișurile de jos.

O mișcare bruscă îi captă atenția - cămașa vărgată a lui Otis și pantalonii lui închiși la culoare, mișcându-se prin tufișuri. Era jos la poalele stâncii într-un pâlț de pomi mici. Julia era pe jos sub el, luptându-se să-l dea jos când el încerca să-i acopere gura și să o țină jos în același timp.

Phoebe știa că nu va putea coborî stânca la timp. îi va lua mult prea mult timp să găsească poteca pe care o luă Otis. Înainte de-a lungul marginii până putu să ochească bine obiectivul, apoi ridică arma la umăr.

— Otis! Dă-i drumul sau trag, strigă ea. Te-am ochit.

Otis îngheță. Își dădu capul pe spate și cercetă vârful falezei până o zări.

— Pleacă și lasă-ne în pace, strigă el înapoi. Domnița e aici de bunăvoie.

— Minți. Dă-i drumul chiar acum prietenei mele. Nu vreau să fiu nevoită să te împușc.

El se ridică în picioare trăgând-o și pe Julia cu el. O ținu în fața lui drept scut. Phoebe văzu metalul strălucitor al cuțitului lui.

— Pune pușca jos și lasă-ne în pace, strigă el, sau îi tai gâtul ei frumușel.

Phoebe nu voia să-l omoare. Nu mai voia să ucidă nicio altă persoană în viața ei. Sperase să poată ținti în brațul lui sau în picior dacă ar fi obligat-o să tragă. Dar el

o ținea pe Julia în fața lui, iar fustele ei lungi îi acopereau picioarele lui și mâinile lui erau strânse în jurul ei. El era cu treizeci de centimetri mai înalt decât Julia. Phoebe nu putea să tragă decât în capul lui.

— Te rog, Otis. Nu vreau să te omor. Dă-i drumul Juliei și vezi-ți de drum, și vom uita că s-a întâmplat asta vreodată.

— Nu mă poți omorî fără să o omori și pe ea. Acum fii fată bună și lasă-ne în pace. Asta nu e problema ta.

Phoebe nu mai trase cu pușca de aproape doi ani de zile. Era speriată de moartă că Otis ar putea avea dreptate, că ar ucide-o pe Julia dacă ar fi încercat să-l omoare pe el. De asemenea, avea numai o șansă să-l atingă pe el. Dacă rata, el putea să-i taie gâtul Juliei până să reîncarce Phoebe arma. Umărul ei era mai slăbit de când fusese rănită, și deja se chinuia să țină arma nemișcată.

— Sunt un țințaș excelent, domnule, spuse ea cu vocea tremurândă.

— Sigur că ești, drăguțo, o luă el peste picior. Am auzit că toate infirmierele sunt. El începu să dea încet în spate, trăgând-o pe Julia cu el. Phoebe îl văzu când aruncă o privire peste umăr să vadă cât de departe se afla de grămada de traverse de cale ferată din spatele șinelor. Dacă nu trăgea acum, el se va ascunde curând în spatele grămezii.

— Asta e ultimul avertisment, strigă ea disperată. Nu vreau să te împușc, dar trebuie să-i dai drunul Juliei... acum!

Mâinile îi tremurau. Dacă țintea doar puțin mai jos, Julia murea. Phoebe șopti o rugăciune - nu să-l poată omorî pe Otis Whitney, ci să nu o omoare pe Julia.

— Dă-i drumul și împușcă-mă dacă tot ești atât de dibace, strigă el. Ajunse la grămada de traverse. Phoebe nu mai avea timp.

Trase.

Peste bubuitura puștii, i se păru că o aude pe Julia tipând. Pentru o clipă mai lungă și îngrozitoare, Phoebe nu putu vedea nimic prin fum. După ce dispăru fumul, îi văzu

atât de Julia cât și pe Otis întinși pe jos. Niciunul nu mișca.

Phoebe își dădu drumul în jos pe mal spre șinele de cale ferată, împiedicându-se, poticnindu-se, fustele ei afurisite și jupele agățându-se de crengi și punându-i-se în cale. În tot acest timp se ruga încontinuu, *te rog, Dumnezeule... Te rog, Dumnezeule...* de parcă asta ar fi putut schimba cumva urmările.

Când ajunsese la șine, văzu sânge atât pe Otis cât și pe Julia. Era greu de spus de unde venea tot sângele. Phoebe îngenunche lângă ei. Printre lacrimi, văzu gaura lăsată de glonț în fruntea lui Otis Whitney. Acesta se holba în gol spre cer. îi verifică repede pulsul Juliei la gât.

Avea puls. Prietena ei leșinase.

Dar Phoebe omorâse un om. îl omorâse. Își acoperi fața cu mâinile și plânse amarnic.

— S-a terminat, Julia. Haide. Trezește-te... s-a terminat... Vocea și mirosul înțepător al sărurilor parfumate o treziră pe

Julia. Își deschise ochii și încercă să se concentreze pe persoana care îi vorbea. James McGrath îi ținea capul în poala lui. El o privea și îi mângâia blând obrazul.

Apoi Julia își aminti de Otis Whitney și ce încercase acesta să îi facă, și țipă, întreg trupul ei înfiorându-se.

— E-n regulă, o liniști James. S-a dus, Julia. Nu-ți mai poate face niciun rău.

— Unde este? șopti ea.

— E mort.

Ea își duse mâna la gât amintindu-și cum Otis îi apăsase cuțitul pe gât, cum crezuse că va muri. Gâtul încă o mai ardea.

— Te-a tăiat puțin, spuse James, dar vei fi bine. Am trimis după o ambulanță să te ducă la spital. Trebuie să sosească imediat.

— Cum... cum ai ajuns aici? De unde ai știut unde să vii?

— Phoebe mi-a spus despre incidentul de mai devreme, așa că m-am dus după ofițerul de poliție. Căutam căruța lui Whitney când am auzit împușcătura.

— Phoebe mi-a salvat viața, murmură Julia, amintindu-și. Unde este ea? Se luptă să se ridice în capul oaselor și își văzu prietena ghemuită la câțiva metri, fața ei fiind plină de praf de pușcă și de lacrimi. Cineva îi pusese peste umeri o haină de uniformă, dar tot mai tremura de parcă aerul era rece ca gheața. Julia se târî până la ea și o luă în brațe.

— L-am omorât, plângea Phoebe. Nu am vrut să-l omor... Cu coada ochiului Julia văzu ghetele lui Otis Whitney și picioarele lui întinse. O întoarse pe Phoebe cu spatele la ele.

— Știu, știu. Dar el m-ar fi omorât, Phoebe. M-ar fi omorât. Nu ai avut de ales.

— Am luat o viață...

— Nu. Ai salvat una.

Se ținură una pe cealaltă, plângând, până când sosi ambulanța.

Vestea se răspândi repede dintr-un capăt al localității City Point la celălalt - un căruțaș civil încercase să violeze pe una din infirmierele de la Comisia Sanitară, și o altă infirmieră l-a împușcat. După ce ambulanța o aduse pe Julia înapoi la cortul ei, ea și Phoebe fuseseră vizitate de zeci de membri ai Comisiei și ofițeri militari care voiau să audă povestea lor, întrebându-le despre evenimentele petrecute. Târziu după-amiaza când Julia se odihnea singură, ea îl văzu pe James stând în ușa ei, ținând în mână trusa lui medicală.

— Nu te deranjez, nu-i așa? întrebă el. Am venit doar să văd cum vă mai simțiți tu și Phoebe.

Julia se ridică în capul oaselor, inima începând să îi bată repede când îl văzu.

— Eu sunt bine. La fel și Phoebe. A încetat să mai tremure acum ceva timp și a plecat să stea cu Ted.

— Atunci e bine. Mi-am adus trusa, spuse el, ridicând-o puțin. Eu... ăăă... am crezut că poate ai nevoie de niște laudanum să poți dormi la noapte. El se încrunta, ca și când o lumină puternică strălucea înăuntru în cort. Ea se întrebă dacă nu cumva el avea o migrenă.

— Mulțumesc, dar cred că voi fi bine, răspunse ea.
James răsuflă.

— Julia, știi că asta nu e treaba mea, și nu am niciun drept să-ți spun ce să faci... dar cred că ar trebui să mergi acasă.

Ea văzu îngrijorarea din ochii lui și aceeași tandrețe pe care o văzuse în după-amiaza aceasta când se trezise și el o ținea în brațe, își aminti cum o avertizase el să meargă acasă mai demult când erau încă în Washington. Cum încercase el să explice modul în care bărbați ca Otis Whitney ar putea reacționa față de ea. El avusese dreptate, iar ei îi era rușine că nu îl ascultase mai devreme.

— Știu că ar trebui să merg, spuse ea, uitându-se în altă parte. Celelalte infirmiere... șefa de la Comisie, toate îmi spun același lucru.

— Deci... pleci? întrebă el calm.

Ea încuviință din cap.

Niciunul nu mai vorbi un timp, iar în liniște ea auzi o căruță huruind pe drum între corturi, oprindu-se afară la intrare.

— Julia, eu... sunt atât de multe lucruri pe care aș vrea să ți le spun, spuse James. Nu știi cum să-ți spun asta... cum să încep...

Ea se uită la el și simți cum i se strânge inima. James era îndrăgostit de ea. Putea citi asta pe fața lui, o putea vedea în ochii lui. Și ea îl iubea. Nu voise niciodată să se întâmple asta. James era un bărbat căsătorit, un tată. El încercase atât de mult să o dea la o parte, dar ea se întorsese plină de încăpățânare să lucreze cu el, de fiecare dată, ispitindu-l. Totul era din vina ei.

— Nu, James. Nu o spune, imploră ea - deși o altă parte din ea tânjea să-l țină din nou în brațe, să-și permită să-l iubească la rândul ei.

Auzi voci afară, cai. Apoi o altă persoană mai înaltă apărău în ușa ei în spatele lui James. Soarele ce apunea aprinse o aureolă de păr auriu. Nathaniel.

— Julia? strigă el. Pot să intru? Trecu pe lângă James și intră în cort fără a mai aștepta răspunsul ei. Julia, șopti

el. O, slavă Domnului, slavă Domnului! Ești bine. Ești teafără! El o trase în picioare și apoi în brațele lui, strângând-o tare. Ea îi simți lacrimile lui în părul ei.

— Îmi pare atât de rău, Nathaniel. Ar fi trebuit să te ascult. Nu ar fi trebuit să vin. Eu...

— Șșș... șșș. Nu mai contează acum. Atât timp cât ești bine.

— Otis nu mi-a făcut nimic.

— Slavă Domnului, respiră el.

— Mă duc acasă, îi spuse ea. De îndată ce se vor face toate aranjamentele necesare.

— Mă bucur. Brațele lui o strânseseră și mai tare. Apoi îi dădu drumul și o ținu la distanță, privind-o. Julia, a fost nevoie de tragedia aceasta ca să-mi vin în fire. Nu vreau să te pierd. Și mai vreau încă atât de mult să mă căsătoresc cu tine... dacă tu mai vrei.

Ea nu putu vedea de el dacă James mai era încă în ușă, dar cumva știu că el nu mai era acolo. Abia îi venea să creadă că era adevărat - că Nathaniel încă o mai iubea, încă mai voia să se căsătorească cu ea.

— Bineînțeles, spuse ea. Bineînțeles că vreau. Julia se sprijini de el și începu să plângă, însă nu toate lacrimile ei erau de fericire.

— Ai făcut ce trebuia să faci, spuse Ted când Phoebe termină de povestit ce se întâmplase. L-ai avertizat, i-ai oferit o cale de ieșire, dar el nu ți-a dat de ales.

— Anii trecuți am văzut mulți oameni morți, spuse ea înfiorându-se. Dar nu am stat niciodată aproape de unul pe care l-am omorât chiar eu.

— Ike, spuse el liniștit. Uită. Iartă-te pe tine însăși... și uită. Cuvintele parcă îi horcăiau în gât. Phoebe nu voise să recunoască adevărul înainte, dar nu mai putea ignora faptul că plămânii lui Ted se umpleau cu lichid. Văzuse acest lucru la nenumărați alți soldați. Se stingeau din cauza pneumoniei. îi puse mâna pe frunte - ardea ca focul.

— Mă duc să aduc niște apă rece, spuse ea, ridicându-se în picioare. Trebuie să-ți reduc febra.

El o prinse de încheietura mâinii și o opri.

- Lasă-mă să dorm puțin.
- Nu, trebuie să te lupți, Ted... te rog!
- El încuviință din cap și încercă să rânjească.
- Bine... mă voi lupta... după ce voi dormi.

Deodată Phoebe auzi pași alergând. Se opriă afară. Ea ridică privirea. Otis Whitney stătea în ușa cortului - numai că nu putea fi Otis. El era mort. Ea îi văzuse cu ochii ei corpul neînsuflețit.

Omul făcu un pas înainte. În mână ținea un pistol. Ca prin vis, Phoebe îl văzu cum ridică încet pistolul și îl ținti spre ea.

- Tu mi-ai omorât fratele!

Îl auzi pe Ted strigând: „Fii atentă!” și cumva sări din patul lui, înconjurând-o pe Phoebe cu brațele lui când se aruncă într-o parte, trântind-o de pământ. În același moment ea auzi un foc de armă.

Phoebe zăcu pe jos, buimăcită, pentru mult timp. Era vag conștientă de încăierarea care avea loc, de cineva ce striga „Prindeți-l! Prindeți-l pe omul acela!”

Trupul lui Ted era ciudat de greoi peste al ei - ca greutatea unui mort. El încerca să-și tragă aerul într-o răsuflare lungă și dureroasă. Ea îl înconjură cu brațele ei. Spatele lui era umed și alunecos de la sângele cald.

- Nu! țipă ea. Nu, te rog...

Încet, cu grijă, Phoebe se ridică în capul oaselor rostogolindu-l ușor pe Ted într-o parte pentru a-l legăna în brațele ei. îi mângâie fața, părul creț, mâinile ei fiind pătate de sângele lui.

— De ce, Ted? De ce a trebuit să te arunci ca să fii tu împușcat?

El își ridică privirea spre ea pentru ultima oară și șopti:

- Ești prietena mea cea mai bună, Ike...

Capitolul Uy

Philadelphia *octombrie 1864*

Phoebe privi pe fereastra din dormitorul Juliei, urmărind trăsurile care treceau pe stradă jos. Copacii aliniați pe bulevard radiau de culori vii, dar lui Phoebe i se

părea ceva trist. Frunzele lor aveau să cadă curând pe jos și să fie duse de vânt, lăsând copacii sterpi și goi. Iar în adâncul ei Phoebe tânjea să poată fi dusă de vânt împreună cu acele frunze.

— Ești gata de plecare? întrebă Julia, mergând lângă ea.

— Te superi pe mine dacă rămân aici și nu vin la ceai?

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Dar... Phoebe oftă. Nu vreau să-ți rănesc sentimentele, Julia. Ai fost atât de bună cu mine în ultimele trei luni de zile, mi-ai cumpărat rochii frumoase, ți-ai deschis casa pentru mine, m-ai dus în atâtea locuri... Dar locul meu nu e aici. Asta nu-i viața mea, și nu mă voi putea adapta niciodată.

Julia se dădu la o parte și se așeză la măsuța ei de toaletă, cu spatele la oglindă.

— Nici eu nu cred că locul meu este aici. Viața aceasta mi se pare atât de zadarnică și lipsită de sens.

— Nu asta am vrut să spun. Tu și familia ta faceți multe lucruri bune pentru oameni, și sunteți foarte generoși cu banii.

Dar eu nu am crescut într-o familie bogată, nu am trăit într-o casă așa frumoasă ca asta, și nu mă voi putea niciodată adapta. Nu vorbesc adecvat, mi-e groază să mă mișc în fustele astea cu cercuri ca nu cumva să dobor ceva și să-l sparg. Și nu mă pot obișnui nicicum ca oamenii să facă pentru mine ce pot face eu însămi - să mă ajute să mă îmbrac, să-mi pieptene părul, să-mi facă patul. Servitorii tăi fac totul numai că nu-mi bagă și-n gură. Nu sunt invalidă.

— Știu. Nici mie nu îmi place. Aș vrea... Julia oftă. Nici nu mai știu ce aș vrea.

Lui Phoebe îi fu milă de prietena ei. Majoritatea oamenilor ar vedea viața frumoasă a Juliei și ar invidia-o. Și Phoebe poate ar fi invidiat-o în trecut. Dar acum ea înțelegea de ce Julia era atât de nefericită, de ce tânjea să facă ceva folositor.

— Sunteți gata fetelor? întrebă doamna Hoffman, intrând în cameră. Trăsura noastră este în față.

— Ne-am hotărât să nu mergem, spuse Julia. Te rog spune-i doamnei Rogers că ne pare rău.

— Nu puteți face asta. Ea vă așteaptă - pe amândouă. Acum vă rog să vă grăbiți. Deja suntem în întârziere.

— Dar niciuna dintre noi nu se simte în stare să înfrunte chinul acesta, spuse Julia.

— Nu este un „chin”, este un ceai, pentru numele lui Dumnezeu. Și în plus, doamna Rogers este o membră cu o mare influență în biserica noastră. Vei avea nevoie de bunăvoința ei, de dragul lui Nathaniel.

— Dar nu vreau să merg.

Doamna Hoffman își flutură mâna nerăbdătoare.

— Nu contează dacă vrei sau nu să mergi. Cariera lui Nathaniel și interesele lui întotdeauna vor avea prioritate înaintea dorințelor tale. Tu ești o imagine a lui.

— Nu este adevărat. Eu sunt eu însămi!

Doamna Hoffman se holbă la fiica ei de parcă și-ar fi pierdut mințile.

— Ar fi mai bine să uiți noțiunea aceea ridicolă înainte ca el să-ți pună verigheta pe deget sau îi vei distruge șansele unei cariere decente în slujire. Nu mai ai voie să fii Julia Hoffman odată ce ai devenit doamna Nathaniel Greene. De ce crezi că renunți la numele tău și îl iei pe cel al soțului tău? Este mai mult decât un simbol - este o realitate.

— Nu vreau să avem discuția aceasta în momentul acesta, spuse Julia.

— Bine. Atunci ia-ți haina și să mergem. Ieși din cameră, ca un comandant militar ce își conducea soldații în bătălie.

— Invitația la ceai a inclus și numele tău, Phoebe, spuse Julia după o clipă. Ei vor să vii și tu.

— Mda, să se poată holba. Am văzut cum se uită toată lumea la mine, de parcă aș fi ciudată - pentru că așa și sunt. Nici măcar părinții tăi nu știu ce să se facă cu mine. Mama ta a fost foarte bună cu mine, dar ca să fiu

sinceră cred că îi e puțin frică de mine - de parcă s-ar îngrijora că aş putea să mai împuşc pe cineva între ochi dacă mă enervez.

— Ea îţi este foarte recunoscătoare că mi-ai salvat viaţa.

— Ştiu. Mi-a spus-o de o sută de ori. Dar niciuna din celelalte doamne care vor fi la ceai în după-amiaza asta nu au ucis vreodată pe cineva. Nu au întâlnit nici măcar faţă în faţă un ucigaş. Toate se uită la mine de parcă nu ar putea uita partea cu ucisul, chiar dacă a fost pentru a te salva pe tine.

— Înţeleg, crede-mă. Pentru tot restul vieţii mele eu voi fi „fata care aproape că a fost violată”. Majoritatea oamenilor cred în sinea lor că eu am meritat-o pentru că am fugit de acasă să fiu infirmieră.

— Poate că acum cred asta, dar se vor opri ei din vorbit mai devreme sau mai târziu. Mai ales după ce te vei căsători cu reverend Greene. Tu eşti de-a lor, aici este locul tău - nu al meu. Ştii că e adevărat, Julia. Cred că a venit vremea să merg mai departe.

— Ştiu că tu eşti prietena mea. Şi că îmi va fi foarte dor de tine dacă pleci.

— Şi mie îmi va fi dor de tine. Dar trebuie să plec. Trebuie să fac ceva. I-am promis lui Ted că-i voi duce toate lucrurile mamei lui, după... Durerea o învălui pe Phoebe, atât de puternică de parcă Ted ar fi murit în acea dimineaţă. Se prăbuşi pe marginea patului ei şi luă în mână rucsacul lui, pe care îl ţinea întotdeauna în apropiere. Îl puse în poală, îmbrăţişându-l, punându-şi obrazul pe el.

— Am vrut să îi ţin lucrurile lui pentru că... pentru că îmi amintesc de el. Mă uit la tigaia lui sau la sticlele astea vechi ale lui cu tonifiant, şi îmi amintesc - Phoebe nu putu termina fraza. Îşi şterse lacrimile de pe obraji. Cămăşile lui încă mai au mirosul lui.

— Atunci înseamnă că nu eşti pregătită încă, Phoebe. Nu este timpul să renunţi la lucrurile lui.

Ea îşi ridică privirea spre Julia.

— E oare greșit să-ți amintești de un bărbat care nu este al tău, și nu a fost niciodată, un bărbat pe care nu-l vei mai vedea vreodată?

O privire ciudată trecu pe fața Juliei. Ochii i se umplură de lacrimi.

— Nu sunt persoana potrivită pentru a-i pune întrebarea aceasta. Nu putem să ne împiedicăm amintirile cum nu putem nici să nu ne îndrăgostim de cineva... Dar Ted te-a iubit, Phoebe. El și-a dat viața pentru tine.

— El mi-a spus să trăiesc ca și când fiecare zi contează. Și eu nu trăiesc așa. Își șterse nerăbdătoare lacrimile. Trebuie să mă opresc din a-mi aminti și să merg mai departe, dar nu cred că voi putea face asta atâta timp cât mă țin strâns de lucrurile lui. Trebuie să le dau înapoi, Julia. Și trebuie să merg și să văd unde este înmormântat. Altfel voi rămâne împotmolită în aceeași rutină toată viața mea. E timpul să merg să o văd pe mama lui Ted și să-i dau lucrurile astea - așa cum am promis.

— Voi merge cu tine.

— Mulțumesc pentru ofertă, dar nu cred că ar trebui să mai fugi de acasă.

— Dar nu fug de acasă, vreau doar să-ți țin companie ca să nu trebuiască să călătorești singură.

— Nu... tu ești nefericită aici, și asta ar fi o scuză bună ca să fugi din nou. În cea mai mare parte a vieții mele eu am călătorit singură. Nu e nimic nou pentru mine. Dar asta e casa ta. Nu simți că aici îți este locul pentru că nu ești de prea mult timp acasă ca să te obișnuiești din nou cu viața asta. Dar te vei obișnui - dacă nu continui să fugi de ea. Tu te-ai născut în viața asta.

— Îmi doresc să nu mă fi născut așa.

— Nu vrei să te căsătorești cu reverend Greene și să te așezi împreună cu el la casa ta?

O privire speriată trecu peste fața Juliei. Tremura ca un iepure încolțit.

— Nu știu, Phoebe. Nu știu dacă vreau sau nu să mă căsătoresc cu el. Mă sperie gândul că el îmi va acapara viața așa cum a spus mama. Nathaniel știe exact cum ar

vrea să se comporte soția lui și ce ar trebui să spună și să facă în fiecare clipă, și eu nu știu dacă mă pot ridica la standardele lui. Sau nici măcar dacă mai vreau asta. Nu știu dacă îl iubesc sau nu.

Phoebe simți un alt val de milă pentru prietena ei.

— Îți vei da tu seama în timp. Așa cum mi-a trebuit și mie ceva timp să îmi dau seama ce trebuie să fac în continuare.

Servitoarea Juliei apăru dintr-odată în ușa dormitorului.

— Doamna Hoffman mi-a spus să văd de ce vă ia atâta timp. Spune că e pe cale să-și piardă răbdarea.

— Spune-i că vom fi acolo într-un minut. Julia șezu nemișcată timp de o clipă de parcă ar fi vrut să se adune, apoi se întoarse din nou spre Phoebe. Ce vei face după ce o vei vedea pe mama lui Ted? Unde vei merge?

— Nu știu. Nu m-am gândit atât de departe.

— Promite-mi că-mi vei scrie și îmi vei spune unde ești și ce faci. Chiar dacă e numai un bilețel scurt.

— De ce?

— Pentru că războiul nu s-a încheiat încă - cel dinlăuntrul nostru, mă refer. Tu ești singura persoană cu care pot vorbi despre cum a fost pe acele câmpuri de bătalie, să vezi toți acei soldați răniți. Și până nu vom putea trece peste asta, niciuna dintre noi nu va putea să-și dea seama cine suntem și ce vrem. Înțelegi ce vreau să spun?

— Da. Cred că suntem diferite una de cealaltă ca ziua de noapte. Dar am fost în același loc, și acesta ne-a făcut să fim la fel în interior, în inima noastră.

— Care sunt eu? spuse Julia, zâmbind printre lacrimi, ziua sau noaptea?

Phoebe rânji...

— Să fiu dacă știu. Hai să dăm cu banul.

Pennsylvania de vest *octombrie 1864*

Orașul natal al lui Ted era în mare parte așa cum și-l amintea Phoebe, chiar și după trei ani de război. *Trei ani*. Numărul o uimi. În acea zi călduroasă de octombrie în anul

1861, ea și Ted se înrolaseră amândoi pentru a lupta timp de trei ani de zile. Înrolarea lor ar fi expirat chiar în această lună. Ted ar trebui să fie cel care se întorcea acasă în viață, nu ea.

Când trenul intră în gară, Phoebe simți că mergea înapoi în timp. Își aminti că și ultima oară șezuse singură în tren, privind cum oamenii își luau rămas bun printre lacrimi pe peron. Mama lui Ted se agățase de el, plângând, implorându-l să nu plece. îi fusese atât de teamă că îl va pierde, și îl pierduse. Ted se întorsese la ea într-un sicriu. Phoebe se simți prost că se întorcea pentru a pune degetul pe o rană care probabil că nici nu se vindecase încă. Dar știu că o mamă nu ar putea vreodată trece peste durerea pierderii singurului ei fiu.

Phoebe coborî din tren și privi în jur. Hotelul unde stătuse ea împreună cu toți ceilalți soldați era puțin mai în jos pe stradă. Se hotărâse deja să ia o cameră acolo pentru acea noapte după ce va merge să o vadă pe mama lui Ted. Phoebe încă nu era sigură unde va merge mâine. Sau în următoarea zi.

Merse încet în oraș și intră pe strada principală. Își dădu seama că o făcea din nou – căuta fiecare față pe lângă care trecea, uitându-se după cea a lui Ted. O făcuse și în Philadelphia și în Washington și pe toate câmpurile de luptă pe care fusese. O făcuse și pe drum până aici. Cât timp îi va trebui până va înceta cu obiceiul acesta, până va accepta faptul că Ted era mort?

Phoebe se opri în fața prăvăliei ce fusese folosită ca birou pentru recrutări. Acolo îl întâlnise pentru prima dată, unde i se dăduse rucsacul pe care îl ducea ea acum. Își aminti ce nostim arătase el în acea haină imensă de uniformă, rânjind către ea și spunând: „*Ei, tu de acolo... vrei să facem schimb?*”

Termină, își spuse ei însăși. Nu poți să mergi prin oraș plângând că te vor vâri într-un spital de nebuni.

Doi bătrâni ședeau pe veranda mică din fața magazinului universal, scuipând tutun. îi întrebă cum să ajungă pe strada Cherry, adresa expeditorului de pe

scrisorile de la mama lui Ted. Ei îi spuseră că nu era departe, dar Phoebe merse încet, de parcă ar fi avut de parcurs kilometri întregi, ținând strâns rucsacul din fața ei cu o mână, iar cu cealaltă valiza pe care i-o dăduse Julia pentru lucrurile ei personale.

Numărul cincisprezece de pe strada Cherry era o casă mică și simplă, parcă dintr-o altă lume în comparație cu vila imensă a Juliei din Philadelphia - și dintr-o altă lume în comparație cu cabana rustică a lui Phoebe din Virginia de Vest. Era casa pe care și-o închipuia întotdeauna când auzea cuvântul *acasă* - o casă cu dranițe, intimă și doar cu un etaj înconjurată de un gard ce trebuia vopsit. Era pe cale să meargă pe cărarea de la intrare și să bată la ușă când observă o sfoară cu rufe ce flutura în vânt în spatele casei. Merse spre curtea din spate și o văzu pe mama lui Ted, întinzându-se, aplecându-se, întinzându-se din nou în timp ce dădea jos rufe și le îngrămădea într-un coș din nuiele. Phoebe o privi pentru câteva minute.

Semăna atât de bine cu Ted cu statura ei mică, pielea închisă la culoare și părul castaniu și creț, încât Phoebe se întrebă cu ce contribuise tatăl lui Ted la înfățișarea fiului său. Doamna Wilson nu o văzu pe Phoebe la început. Dar când își ridică brusc privirea, ea icni și scăpă cearșaful pe care-l avea în mână.

— Îmi pare rău, spuse Phoebe, grăbindu-se să-l ridice. Nu încercam să mă furișez pe lângă dumneavoastră, doamnă Wilson. Numele meu este Phoebe Bigalow, și am venit.

— Phoebe... repetă ea, studiind-o. O, da. Ești prietena lui Ted... Ike.

— D de unde știți?

Ea arătă spre rucsacul lui, ochii umplându-i-se de lacrimi.

— I-ai adus lucrurile acasă. Ted mi-a spus că vei veni.

— V-a spus?

— Încă mai am scrisoarea pe care una din infirmiere a scris-o pentru el. A fost ultima lui scrisoare.

Phoebe înghiți nodul de durere ce i se puse în gât.

Probabil că o scrisese Julia pentru el. De aceea o chemase pe Julia în acea ultimă zi - acea ultimă zi îngrozitoare.

— Haide înăuntru, spuse doamna Wilson, întinzându-se să o apuce de braț pe Phoebe. Voi face ceai. Avem atât de multe de povestit.

Phoebe rămase peste noapte acolo. Dormi în vechiul pat al lui Ted, chiar dacă era atât de scurt, încât picioarele îi atârnavă afară. Mama lui nu schimbasesc nimic în camera lui de când plecase el în urmă cu trei ani. Următoarea zi doamna Wilson o duse pe Phoebe la cimitir și îi arătă mormântul lui Ted lângă cel al tatălui său.

— Te rog, mai rămâi puțin timp, implora ea de fiecare dată când Phoebe pomenea că era timpul să plece. Și astfel ea rămase, permițând durerii ei să se vindece în timp ce o împărțasea cu mama lui Ted.

O săptămână se transformă în două, apoi trei. Alegerile prezidențiale avură loc în noiembrie, iar cele două femei sărbătoriră când aflară că președintele Lincoln îl învinsese pe celălalt candidat, generalul George McClellan.

— Ted a avut o părere foarte bună despre generalul McClellan la început, spuse Phoebe, amintindu-și. Dar s-a scârbit de el când s-a retras în goană din Peninsula fără măcar o bătălie bună. Ted ar fi votat pentru domnul Lincoln cu siguranță pentru că a promis să elibereze toți sclavii.

Phoebe încă mai locuia cu mama lui Ted când sosi vestea că generalul Sherman incendiase orașul Atlanta. Era acolo la sfârșitul lui noiembrie când președintele Lincoln proclamase o zi națională pentru Sărbătoarea de mulțumire. Doamna Wilson pregăti un pui pentru cină pentru ele două, învățând-o pe Phoebe cum să facă umplutură de turtă de mălai și plăcintă cu mere. Împreună ele citiră în ziar cum bucătarii unioniști serviseră mai mult de o sută de mii de cine cu ocazia Sărbătorii de mulțumire armatei lui Grant în tranșeele din Petersburg. Și împreună femeile urmăriră progresul marșului lui Sherman spre mare și citiră despre cum îi prezentase el orașul Savannah,

din statul Georgia, președintelui Lincoln drept cadou de Crăciun.

În ziua de 31 ianuarie, 1865, Congresul votase al treisprezecelea amendament, abolind sclavia. Phoebe și mama Wilson plânseră și se îmbrățișară și plânseră iarăși.

— Ted mi-a spus povestea ta, mamă, spuse Phoebe. A fost visul lui să găsească moșia aceea unde ai trăit tu și să o aducă acasă la tine pe bunica lui când se va încheia războiul.

Mama petrecu nopțile lungi de iarnă învățând-o pe Phoebe cum să coase și să tricoteze, și spunând povești despre tot ceea ce își amintea din copilăria ei ca sclavă. Ea devenise mama pe care Phoebe nu o cunoscuse niciodată. Când cele două femei citiră despre devastarea lăsată în urmă de generalul Sherman prin Georgia și Carolina de Sud, Phoebe se întrebă ce se va întâmpla cu miile de foști sclavi care rămaseră fără adăpost și înfometați.

— Prima dată când am lucrat ca infirmieră, îi spuse ea mamei, a fost în seara în care l-am ajutat pe doctorul McGrath să îngrijească de câțiva foști sclavi ce locuiau într-o mahala. Se întrebă cine avea grijă de ei acum.

La începutul lui martie, președintele Lincoln depuse jurământul pentru al doilea mandat. Phoebe citi mamei cu voce tare cuvintele discursului său inaugural: „Sperăm plini de iubire - ne rugăm cu râvnă - ca năpasta aceasta mare a războiului să treacă fără întârziere. Și totuși dacă Dumnezeu voiește ca războiul să continue până când tot belșugul adunat cu truda a două sute cincizeci de ani de muncă neapreciată a robilor va fi îngropat, și până când fiecare strop de sânge vărsat de lovitura biciului va fi răsplătit cu un strop de sânge vărsat de sabie... atunci trebuie să spunem «judecățile Domnului sunt adevărate, toate sunt drepte.»”.

Mai târziu în acea după-amiază Phoebe stătea la mormântul lui Ted, de braț cu mama lui. Iarna lungă și rece era aproape trecută; primăvara se zbătea să iasă la iveală. Și Phoebe știu că propria ei iarnă întunecată se încheia. Venise timpul pentru începutul unei noi vieți -

peste tot prin împrejurimi și în propria ei viață.

— Trebuie să plec, mamă, spuse ea liniștită. Războiul va începe din nou în curând, și eu trebuie să mă întorc și să îngrijesc de soldați.

— Nu, rămâi aici, Phoebe, imploră ea. Lasă-mă pe mine să mă îngrijesc de tine.

O parte din Phoebe tânjea să rămână. Influența împrejurimilor ei confortabile era puternică, consolidată de legăturile dragostei ce se născuse între cele două femei. Dar într-o altă parte a inimii lui Phoebe, ea știa că trebuia să plece. Înainte de începerea războiului ea ar fi profitat de ocazia de a sta într-o casă ca aceasta, unde era iubită. Dar lucrurile erau diferite acum. Phoebe nu mai era aceeași persoană care fusese înainte de război.

— Nu plec pentru totdeauna, spuse ea. Mă voi întoarce să te văd din nou când se va încheia războiul.

— De ce trebuie să pleci?

— Pentru că... pentru că dragostea nu trebuie ținută numai pentru noi, mamă. Dragostea trebuie împărtășită.

— Dar e periculos lângă acele câmpuri de bătălie. Îmi este teamă pentru tine. Dacă ți se întâmplă și ție ceva?

Phoebe se uită la piatra de mormânt a lui Ted pentru multă vreme, studiindu-i numele adânc gravat în monumentul comemorativ.

— Lui Ted nu i-a fost teamă de moarte. El a știut pentru ce trăia. Se pare că dacă știi pentru ce trăiești, poți să înfrunți moartea mult mai bine. Unul din ultimele lucruri pe care mi le-a spus Ted a fost că ar trebui să-l slujesc Domnului. A spus că este singurul lucru care contează. Asta îmi propun să fac.

Doamna Wilson o înconjură pe Phoebe cu brațele ei și o îmbrățișă. Capul femeii micuțe nu-i ajungea nici măcar până la bărbie lui Phoebe.

— Te iubesc, draga mea. Îmi promiți că te vei întoarce să mă vezi din nou?

Phoebe își aminti când în urmă cu trei ani o văzuse luându-și rămas bun printre lacrimi pe peron și cum își dorise ea să aibă o mamă ca a lui Ted. Acum o avea și i se

rupea inima să o părăsească.

— Mă voi întoarce, spuse ea printre lacrimi. Promit.

Philadelphia *aprilie 1865*

— Sincer, Julia! Chiar este nevoie să citești trei ziare în fiecare dimineață? Julia își ridică privirea de la lectură pentru a o vedea pe mama ei stând lângă masa cu micul dejun, cu mâinile în șold. Devii mai rău ca tatăl tău.

Julia aruncă o privire la dezordinea pe care o lăasă, împrăștiind ziare peste tot pe masă și chiar și pe jos.

— Îmi pare rău, spuse ea, aplecându-se pentru a le aduna. Dar Nathaniel este în Petersburg, și vreau să aflu ce se petrece acolo. Totul se întâmplă atât de repede, încât e greu să țin pasul.

— Ei bine, care sunt ultimele vești? întrebă doamna Hoffman când se așeză pentru a-și bea cafeaua.

— Rebelii sunt aproape învinși. Cred că războiul se va încheia curând.

— Slavă Domnului, oftă mama ei. Poate că ne putem întoarce toți la normal.

Julia își îngropă din nou nasul în ziar. Nu părea să obțină destulă informație în timp ce războiul se apropia cu pași repezi spre sfârșit. Dar de fiecare dată când citea despre ultimele bătălii ce aveau loc, nu putea decât să-și dorească să fi fost acolo, lucrând din nou alături de James, îngrijind de toți soldații răniți. Ura să observe evenimentele de la depărtare printr-un ziar, și ea simțea că parcă viața ei trecea pe lângă ea când îi vedea pe alții trăindu-și propria lor viață. Ceva mare și important părea că lipsește.

— Orașul Richmond a capitulat, îi citi Julia mamei ei câteva zile mai târziu. Spune că rebelii au ars totul când au fugit. O mare parte din zona centrală se află în ruine.

Doamna Hoffman trebui să se așeze pentru a absorbi vestea.

— Mă rog ca verișoara ta Caroline să fi scăpat cu viață. Poate că scrisorile noastre vor ajunge în sfârșit la ea și putem afla ce face.

— Probabil că e bine. Spune aici că majoritatea

zonelor rezidențiale ale orașului au fost cruțate, continuă Julia. Președintele Lincoln a vizitat orașul Richmond în ziua de după capitulare și a fost întâmpinat cu urale de mulțimi de sclavi.

— Mă întreb ce vor face aceștia acum că sunt liberi, spuse mama ei.

Julia se gândi la Loretta și Belle și la condițiile groaznice în care fuseseră ele și copiii lor înainte ca ea să le angajeze la spălătorie.

— Și eu mă întreb, spuse ea. Nu-i împărtăși mamei ei faptul că soldații unioniști i-au găsit pe locuitorii din Richmond aproape morți de foame. Aici în Philadelphia, familia lor nu fusese înfometată nici măcar o singură zi în ultimii patru ani. Nathaniel era în siguranță pentru că nu era un luptător, iar soțul lui Rosalie plătise pe cineva să-l înlocuiască. Julia nu putu decât să se întrebe ce viață avusese Caroline în Richmond în toți acești ani dacă logodnicul ei supraviețuise războiului ca soldat al Confederației.

Apoi într-o dimineață Julia citi despre predarea generalului Lee la tribunalul din Appomattox, și își puse fruntea pe masă și începu să plângă. Se terminase – războiul era chiar încheiat. Nu va mai trebui să moară tineri, și ea nu va mai trebui să se lupte cu dorința ei de a fi infirmieră. Putea acum, așa cum spusese mama ei, să se întoarcă la viața ei normală. Dar ce era „normalul”?

Citi cum fuseseră împrăstiați soldații Confederației pe kilometri întregi pe front astfel, încât nu avuseseră nicio șansă împotriva sutelor de mii de yankei. Mulți dintre soldații care muriseră în tranșeele rebelilor fuseseră de-o vârstă cu tatăl Juliei; mulți alții fuseseră doar niște tineri. Aceștia petrecuseră iarna fără uniforme, sau ghetе sau mâncare, murind de foame, în timp ce soldații unioniști primiseră pâine proaspătă în fiecare zi, caldă încă din brutăria din City Point. Acum spitalele militare erau umplute cu soldați unioniști ce fuseseră ținuti prizonieri pe insula Belle, în închisoarea Libby și în alte lagăre de prizonieri ale rebelilor. Aceștia vor avea nevoie de îngrijiri

medicale pentru a se însănătoși. În timp ce citea despre condiția lor disperată, Julia tânjea să se îngrijească chiar ea de ei.

— Presupun că asta înseamnă că Năthaniel al tău va fi scos din serviciu în curând, spuse mama ei când se antmță victoria. Ar trebui să începem să ne pregătim pentru nunta ta.

Julia - încercă să se simtă entuziasmată când vizitară o croitoreasă pentru a se uita la modele și mostre de material pentru rochia ei. Viitorul ei se întindea înaintea ei, plin de schimbări noi și interesante. De ce se mai simțea ea încă atât de neliniștită când se gândea la începerea unei noi vieți ca soție a lui Nathaniel?

— E perfect normal să te simți nervoasă când ești pe cale să devii mireasă, îi spuse mama ei. Măine vom merge în vizită la sora ta. Ea poate să-ți spună că și ea s-a simțit odată așa. Ea s-a adaptat soțului ei.

Julia învățase să facă tot felul de lucruri pe care nu și le-a închipuit vreodată că le-ar putea face - să spele rufe, să panseze răni, să lucreze lângă un câmp de luptă cu obuze explodând în jurul ei, asistând la operație. Va învăța și acest nou rol. Se va adapta ca soție a lui Nathaniel și îi va permite lui să-i rânduiască viața ei.

În timp ce se pregătea să o viziteze pe Rosalie a doua zi, Julia primi cea mai rea veste - președintele Abraham Lincoln fusese asasinat. Era o ultimă lovitură după patru ani de moarte și durere, și o zgudui până în adâncul ființei ei. Lumea înnebunise. Cine și-ar putea imagina vreodată că cineva l-ar ucide pe președinte?

— Ce tragedie, spuse judecătorul Hoffman, ca omul acela să ne conducă într-un război lung și îngrozitor pentru a fi ucis la doar o săptămână după ce s-a încheiat.

Națiunea se opri pentru a jeli. Când trenul funerar trecu prin Philadelphia și sicriul lui Lincoln fusese pus în Sala Independenței, Julia se alătură șirului lung de aproape cinci kilometri de îndoliați pentru a-i aduce un ultim omagiu.

Războiul se încheiase, armele reduse în sfârșit la

tăcere. Dar ea știa că ura care împărțise o națiune timp de patru ani, subjugând milioane de oameni și ducând la asasinarea unui președinte, era departe de a fi vindecată. Nathaniel putea predica împotriva acelei un de la amvonul lui - Julia va servi ceai enoriașilor lui. Își aminti cum o înconjurase prezența lui Dumnezeu în noaptea în care îi murise primul pacient: „*Ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia dintre acești foarte neînsemnați...*” Cuvântul „neînsemnați” nu descria deloc biserica înstărită a Juliei. Sora Irene îi spusese că orice sarcină ar avea o însemnătate dacă ar face-o ca pentru Domnul, chiar și coacerea pâinii - sau servitul ceaiului.

Dar în timp ce Julia o ajută pe mama ei să facă o listă lungă cu invitați pentru petrecerea nunții ei, nu putu să nu se întrebe dacă aceasta era într-adevăr viața pe care trebuia să o trăiască.

Capitolul 16

Washington mai 1865

Julia privi la mulțimile de oameni ce se înghesuiau pe trotuare pe ambele părți ale bulevardului Pennsylvania. Gloata ce flutura steagul se întindea pe kilometri întregi în ambele direcții.

— Nu am mai văzut atât de mulți oameni în viața mea, îi spuse ea tatălui ei. O sută cincizeci de mii de soldați cu fanfare militare și unități de cavalerie defilau în sus pe bulevard pentru Marea Trecere în Revistă. Julia călătorise la Washington împreună cu părinții ei pentru a lua parte la parada victoriei a Marilor Armate ale Republicii ca musafiri ai congresmanului Rhodes. Ei aveau locuri aproape de platforma de trecere unde generalul Grant și președintele Andrew Johnson supravegheau soldații, împreună cu secretarul de război și generalii Sherman și Meade.

Fanfarele cântară imnul național al Statelor Unite și „Hail Columbia” în timp ce treceau în marș. Steagul noii Uniuni reintegrate flutura din nou în vârful catargului pentru prima oară de la moarte președintelui Lincoln. Regimentele își prezentau cu mândrie propriile steaguri,

purtând numele bătrănilor la care luaseră parte. Ochii Juliei se umplură de lacrimi când citi numele cunoscute, amintindu-și de locurile unde și ea slujise. Era

Antietam, unde James o adusese pe Phoebe în cortul Juliei. Fredericksburg, unde ea și James se sărutaseră. Gettysburg, unde ea îngrijise de James și-l ajutase să se pună din nou pe picioare. Și Petersburg, unde cariera ei ca infirmieră luase sfârșit și unde îl văzuse pentru ultima oară pe James. Toate acele câmpuri de luptă păreau să evoce amintiri cu el și munca pe care o făcuseră împreună-dar niciuna nu era atât de copleșitoare ca amintirea pe care o avea cu cerul întunecat ce strălucise în Fredericksburg.

Julia se scutură pentru a-și alunga gândurile. Era aici pentru a-l vedea pe Nathaniel. Își ridică privirea în sus pe stradă spre Capitoliu, unde începuse parada și văzu că noul dom, care fusese în construcție când ea locuise în Washington, era în sfârșit terminat. În vârf era acum pusă o Statuie a Libertății din bronz, eșafodajul urât fiind înlăturat. Procesiunea soldaților va avea nevoie de două zile întregi pentru a trece, dar Julia era interesată să privească numai în prima zi. Atunci Marea Armată de la Potomac - armata lui Nathaniel - avea să treacă pe acolo. Ea îl căută în fiecare șir de bărbați care mășăluia prin față, dar soldații arătau toți la fel sub bonetele lor albastre. Ea îi văzu steagul regimentului lui dar pe el nu-l putu găsi printre sutele de bărbați.

Târziu în acea după-amiază, ea se întoarse acasă la congresman pentru a-l aștepta pe Nathaniel. Julia nu-l mai văzuse de când plecase din City Point cu Phoebe, în urmă cu zece luni, și pășea în susul și în josul holului, uitându-se după trăsura lui. De îndată ce el intră pe ușă, ea se năpusti spre el, dornică să-l țină în brațe. Însă Nathaniel o luă de mâini.

— Julia! Ce mult mă bucur să te văd! spuse el. O sărută pe obraz.

Ea se simți înșelată, chiar dacă știa că Nathaniel evitase întotdeauna să-și manifeste afecțiunea în fața altor oameni.

— Mi-a fost atât de dor de tine, spuse ea.

— Da, murmură el, apoi își întoarce atenția spre gazda lor și spre tatăl Juliei, care așteptau și ei să-l salute. Ea trebui să se mulțumească să stea lângă Nathaniel și să-l privească în tăcere în cea mai mare parte a serii în timp ce el își împărtășea experiențele ca pastor în armată cu restul musafirilor. Cel puțin fața lui frumoasă și părul lui auriu strălucitor erau plăcute de privit.

În timpul cinei, gândurile Juliei se întoarseră la prima dată când îl văzuse pe Nathaniel. Fusesse proaspăt absolvent al seminarului, și sosise în Philadelphia pe când ea avea doar cincisprezece ani pentru a predica în biserica ei de acasă. El îi dăduse peste cap pe enoriași cu predicile lui directe și pline de pasiune, iar Julia se îndrăgostise la prima vedere de bărbatul frumos și energic. De atunci nu se mai gândise la niciun alt bărbat – *cu excepția lui James*, îi aminti o voce cicălitoare.

Julia își aminti cum obișnuia să-și îmbrățișeze perna noaptea în pat, gândindu-se că era Nathaniel. Și zâmbi ca pentru sine când își aduse aminte de toate întrunirile aboliționiste la care participase împreună cu el în eforturile ei de a-i câștiga dragostea. Dar toată pasiunea lui din acei ani fusese direcționată înspre cauza abolirii, nu înspre ea.

— Ce vei face acum, Nathaniel?

Julia nu își dădu seama că rostise întrebarea cu voce tare până când conversația de la cină se opri brusc. Toată lumea se holbă la ea.

— Ce vrei să spui? întrebă el.

— Mă gândeam la toată energia pe care ai depus-o încercând să desființezi sclavia – și acum sclavii sunt liberi. Ai câștigat. Mă întrebam ce cauză va ocupa acum loc în viața ta.

— Orice cauză pe care mi-o dă Domnul, spuse el. Misiunea mea în viață nu s-a schimbat. A fost dintotdeauna, așa cum i-a scris apostolul Pavel lui Timotei, să mă înfățișez „înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat, ca un lucrător care n-are de ce să-i fie rușine”.

— De aceea ai lucrat din greu? Pentru a obține aprobarea lui Dumnezeu?

— Sigur că da. Fiecare dintre noi va trebui să dea socoteală de viața noastră în ziua judecății, și cu siguranță că nu aș vrea să fiu găsit în lipsă.

— Dar cum rămâne cu cei dintre noi care nu lucrăm? întrebă Julia. Și cum rămâne cu miile de soldați neajutorați și invalizi care probabil că nu vor mai trăi niciodată vieți roditoare? Credeam că dragostea lui Dumnezeu e necondiționată. Credeam că am fost acceptați ca și copii ai Lui datorită a ceea ce a făcut Cristos, și nu datorită a ceea ce facem noi.

Timp de un scurt moment, ochii lui Nathaniel luciră de mânie. Ea nu-și putu închipui de ce. Apoi el își ascunse neplăcerea în spatele unui zâmbet indulgent și al unui ton autoritar.

— Julia, acesta nu este locul sau momentul potrivit pentru o discuție teologică despre har și fapte bune. El își acoperea bine mânia, și totuși ea o vedea acolo, clocotind sub suprafața calmă a cuvintelor lui. Și în plus, draga mea, ai schimbat subiectul. Domnul congressman Rhodes și domnul judecător Hoffman discutau despre procesele celor ce au uneltit asasinarea.

Julia se lăsă pe spate în scaunul ei. Conversația reveni la asasinarea lui Lincoln. În timp ce ea se gândea buimăcită la motivul mâniei lui Nathaniel, își dădu seama cât de puțin îl cunoștea de fapt. Dragostea pe care o simțise pentru el în toți acei ani se bazase pe înfățișarea lui frumoasă și modul lui dinamic de a predica, iar ea abia îl cunoștea pe bărbatul ce se ascundea sub exteriorul public. Ea voise să fie iubită pentru cine era cu adevărat, nu pentru că era drăguță - și totuși ea făcuse același lucru, umblând după Nathaniel pentru ceea ce văzuse în exterior. Ea nu-l cunoștea deloc.

Un val de panică o cuprinse. Era mult prea copleșitor pentru a fi obișnuita „emoție a miresei”. Își împinse brusc scaunul și se ridică în picioare.

— Julia? Ce s-a întâmplat? întrebă tatăl ei.

— Este foarte cald aici, spuse ea. Mă duc afară să iau puțin aer.

Își croi drum prin camere spre ușa de la intrare și se năpusti afară pentru a sta pe trepte. Seara era călduroasă și senină, cu milioane de stele ce străluceau pe cer. Dar sentimentele ei de panică o însoțiră și afară. La fel făcuse și Nathaniel.

— Îmi pare rău dacă am spus ceva care ți-a rănit sentimentele, spuse el. Nu am vrut să fiu atât de aspru.

— De ce te-ai îndrăgostit de mine? întrebă ea. Cum... când ai știut că vrei să te căsătorești cu mine?

— Am știut din momentul în care te-am văzut lucrând pe acea navă sanitară. Condițiile erau înspăimântătoare, și totuși tu erai plină de milă și iubitoare, atât de dornică să te sacrifici pentru binele altora. Soția unui pastor trebuie să aibă toate aceste calități. Și am știut că tu ești soția pe care o căutam.

Julia nu voi să se uite la el. Voia să audă ce avea el de spus fără a fi influențată de înfățișarea lui frumoasă și de farmecul lui.

— Ar trebui să fiu eu femeia care vrei tu să fiu sau femeia care vrea Dumnezeu să fiu?

— E una și aceeași, Julia. Dumnezeu mi te-a dat mie pentru a-mi fi tovarășa de viață, pentru a mă sprijini pe mine și lucrarea mea.

— Cum rămâne cu lucrarea mea? Voi avea și altceva de făcut pe lângă faptul că te voi ajuta pe tine?

— Bineînțeles. Sunt nenumărate cauze caritabile și proiecte de misiune în care te poți implica. Cele mai de succes străngeri de fonduri ale Comisiei Creștine au fost cele organizate de tine. Educația ta te-a pregătit pentru a fi exact ce am nevoie eu de la o soție. Te simți bine să faci parte din toate cercurile sociale potrivite, înțelegi politica bisericii.

— Mă refeream la slujba mea de infirmieră. Și pentru asta am fost pregătită.

El răsuflă. Ea își putu da seama că el se străduia să fie răbdător cu ea.

— Cred că a fost destul de clar după ce s-a întâmplat în City Point că ai terminat cu slujba de infirmieră. Și în plus, acum că războiul s-a încheiat, nu mai este nevoie de infirmiere.

— Îmi lipsește, spuse ea calmă. A fost o muncă grea, și nu aș fi crezut niciodată că aș putea face toate acele lucruri, dar o parte din mine încă îi duce dorul. M-am simțit folositoare pentru

Dumnezeu. Am putut arăta dragostea și mila Lui oamenilor, ca acelor soldați de pe nava sanitară.

— Înțeleg. Sunt anumite lucruri care îmi vor lipsi întotdeauna din slujba mea ca pastor în armată. Dar viața aduce schimbări, Julia. Este timpul să mergem mai departe spre noi provocări.

Rămaseră amândoi tăcuți o vreme. Julia încă ezita să se uite la el.

— Ce planuri ai pentru mâine? întrebă el într-un final. Te mai întorci la paradă?

— Nu. Vreau să merg la spitalul Fairfield pentru a o vedea pe prietena mea Phoebe. Mi-a scris și mi-a spus că lucrează din nou acolo. Dar a spus că spitalul e programat să se închidă de îndată ce ultimii soldați sunt destul de însănătoșiți pentru a merge acasă.

— Voi merge cu tine.

— Nu trebuie să faci asta, spuse ea repede. Cum putea ea să-și mărturisească toate îndoielile lui Phoebe sau să vorbească despre toate schimbările din viața lor acum că războiul se încheiase dacă Nathaniel era acolo? Ar fi foarte plictisitor pentru tine să asculți două vechi prietene vorbind. Știu cum să mă descurc singură prin Washington.

— Vreau să te duc eu, insistă el. Nu mă deranjează să aștept până faci tu vizita.

Julia știa că nu trebuia să-l contrazică. Se uită în sfârșit la el, încercând să-i citească gândurile. El îi zâmbi, cu o expresie tandră și iubitoare. Erau singuri afară iar seara de mai era călduroasă, însă el nu făcu nicio mișcare pentru a o îmbrățișa.

— De ce nu mă săruți? întrebă ea.

— Aici? Cineva ar putea...

— Suntem logodiți, Nathaniel. Și suntem singuri.

Dacă cineva atât de sfânt ca și Nathaniel și-ar pierde controlul de sine pentru o clipă, poate că Julia ar fi în sfârșit în stare să se ierte pe sine însăși pentru momentul ei de slăbiciune cu James. Dar Nathaniel scutură din cap.

— Un pastor trebuie să trăiască dincolo de orice reproș, spuse el. O luă de braț. Cred că ar trebui să mergem înapoi înăuntru.

În următoarea după-amiază, Nathaniel împrumută trăsură congresmanului pentru a o duce pe Julia la spitalul Fairfield. Ea se resemnase să fie urmată îndeaproape de el; nu va fi liberă să împărtășească ce are pe inimă cu Phoebe. Dar când ajunseră în fața clădirii dărăpănate, el o surprinse spunându-i:

— Voi aștepta aici.

— Afară? În trăsură? Dar... Phoebe și cu mine avem multe de povestit.

— Nu este nevoie să te grăbești. Stai atât timp cât dorești. Am adus două ziare să citesc. El le ridică pentru a i le arăta.

— Cred că te temi că aș putea începe din nou să am grijă de pacienți, spuse ea, tachinându-l puțin.

— Ai face asta? Expresia feței lui era foarte serioasă. Acesta era adevăratul motiv pentru care venise el.

Julia întinse mâna spre mânerul de la ușă.

— Nu voi sta mult.

Coborî din trăsură și începu să meargă pe cărare, apoi se opri în mijlocul scărilor cu o mână pe balustrada subredă. Și-l închipui pe James înăuntru la biroul lui, umblând prin grămezi infinite de hârtii așa cum făcuse în prima zi în care sosise ea la spitalul Fairfield. Își aminti, de asemenea, expresia tandră de pe fața lui ultima oară când îl văzuse în cortul ei în City Point. El nu terminase de spus ce venise atunci să îi spună. O clipă mai târziu, Nathaniel intrase peste el pentru a-i spune că încă mai voia să se căsătorească cu ea. De atunci nu-l mai văzuse pe James.

Deodată Julia știu că era foarte greșit să-l vadă acum,

să răscolească sentimente în amândoi care nu trebuiau să le simtă. Aruncă o privire înapoi la trăsură. Fața lui Nathaniel era ascunsă în spatele ziarului. Coborî înapoi treptele și înconjură clădirea spre intrarea din spate.

Julia o găsi pe Phoebe în salonul de la parter, chiar la ieșirea din bucătărie. Prietena ei era cu spatele la Julia, și ședea pe un scaun lângă patul unui pacient, încercând să-l convingă să mănânce. Fața soldatului fusese arsă și oribil de desfigurată. Când Julia privi și ascultă de la depărtare, își dădu seama că omul era orb.

— Dacă nu mănânci, mori, e simplu ca bună ziua, îi spuse Phoebe.

— Nu vreau să trăiesc. Nu sunt bun de nimic pentru familia mea dacă nu pot vedea.

— Ascultă, nu depinde de tine când vei muri așa cum nu a depins de tine nici când te-ai născut. Lucrurile astea depind de Dumnezeu, și tu nu ești Dumnezeu.

— Dumnezeu ar fi trebuit să mă lase să mor, spuse el amarnic. Nu mă pot duce acasă în halul ăsta.

— Bărbatul pe care l-am iubit a fost ucis, spuse Phoebe, vocea devenindu-i calmă. Nu-l voi mai vedea niciodată în viața asta. Dacă singurul lucru care i s-ar fi întâmplat ar fi fost să fi orbit, l-aș fi acceptat așa cât ai zice pește. Sunt sigură că oamenii care te iubesc simt la fel. Ar trebui să te gândești la ei.

Ea puse castronul cu mâncare jos pe masa de lângă patul lui și se ridică în picioare. Mă voi întoarce mai târziu, și atunci, sper că te vei hotărî să mănânci. Se întoarce să plece și o văzu pe Julia.

— Ce cauți aici? strigă ea în timp ce se năpustiră una spre cealaltă să se îmbrățișeze.

— Am venit să te văd. Am venit în vizită în Washington cu familia mea.

— Vai, ce bine îmi pare să te văd. Dar de ce te-ai furișat așa pe la spatele meu? Ai intrat cumva pe ușa din *spate*?

— Da... Am-am vrut să văd dacă Belle și Loretta mai lucrează încă aici. Copiii lor au crescut atât de mari, nu-i

aşa?

— Sigur că da. Privirea sceptică de pe fața lui Phoebe o făcu pe Julia să se rușineze.

— Acesta nu este tot adevărul, spuse ea încet. Mi-am promis că nu voi mai minți, și deja o fac. Trase adânc aer în piept, apoi oftă. Nu am vrut să mă întâlnesc cu doctorul McGrath. Mai lucrează și el aici?

— Da, din iarnă. S-a hotărât să nu se mai întoarcă doctor pe câmpul de luptă. A spus că nu mai vrea să mai taie jos niciun picior cât trăiește.

Julia o luă pe Phoebe de braț.

— Haide să mergem în bucătărie și să vorbim.

Trebui să petreacă câteva minute salutând toate bucătărele pe care le cunoștea explicând unde fusese în tot acest timp și ce făcuse. Apoi ea și Phoebe se așezară pentru a vorbi la măsuta din bucătărie. Julia își aminti când șezuse acolo cu doamna Fowle și celelalte intendente în prima ei dimineață de lucru.

— De ce nu vrei să-l vezi pe doctorul McGrath? întrebă Phoebe într-un final. Știi de toate zvonurile despre el cum că a omorât pe cineva? Nu sunt adevărate. El mi-a spus toată povestea când am fost la Cold Harbor. Bogătașul s-a sinucis.

— Știu că nu este un ucigaș, Phoebe. Am văzut cât de greu a muncit pentru a salva vieți - de parcă ar fi avut o problemă personală cu moartea. Nu cred că este capabil să pună capăt vieții cuiva.

— Știu că poate fi răutăcios cu oamenii câteodată, spuse Phoebe. Îl aud urlând la infirmiere, și știu că poate și la tine a urlat. Nu e bine ca el să reacționeze așa, dar cred că suferă în el. Oamenii de acasă de la el încă mai cred că el a ucis pe cineva. Mi-a spus că scandalul i-a distrus viața. Prietenul tău pastor l-a acuzat și el că ar fi un ucigaș.

— Nathaniel?

— Mda. Cineva din orașul natal al doctorului McGrath a venit să-l vadă pe reverend Greene și i-a spus că doctorul ucisese pe cineva. S-a întâmplat să fiu și eu acolo și am auzit totul. Cred că e groaznic ca toată lumea

din jurul tău să creadă lucruri îngrozitoare despre tine.

Julia își întoarse privirea, amintindu-și cum ea și toată lumea îl acuzaseră pe nedrept pe James că era un alcoolic.

— Dar doctorul McGrath e mult mai mult decât văd ceilalți în exterior, continuă Phoebe. Știi că vine la lucru câteodată tot dezordonat. Ei bine eu am aflat de ce. El merge în mahala și îi ajută pe toți bolnavii care locuiesc acolo, chiar dacă ei nu pot să-l plătească pentru asta. Odată am lucrat și eu cu el toată noaptea. El nu vrea ca cineva să afle pentru că ia toate medicamentele și lucrurile de care are nevoie de aici.

Julia nu fu surprinsă să descopere încă o piesă din enigma care era James McGrath.

— Lui chiar îi pasă de pacienții lui, spuse Phoebe. Chiar și când trebuie să fie dur cu ei pentru a-i ajuta să se însănătoșească. Ei își pot da seama cât de mult îi pasă lui, și toți îl iubesc pentru asta.

— Phoebe, știu că este adevărat ceea ce îmi spui. Am văzut și eu o parte din adevăratul om când am lucrat cu el. Nu știu de ce îi îndepărtează pe oameni de la el și își ridică ziduri în jurul lui. Dar nu cred că adânc în inima lui el este așa.

— Atunci de ce nu vrei să-l mai vezi?

Julia se holbă la tăblia tăiată a mesei.

— Mai primește scrisori de la soția lui în fiecare săptămână?

— Da, a venit una în poștă azi dimineață.

— De aceea, spuse Julia, ridicându-și privirea. Pentru că este un bărbat însurat. Eu am sentimente pentru el pe care nu ar trebui să le simt. Și cred că și el începea să simtă același lucru pentru mine. Otis Whitney m-a acuzat că aș fi cochetat și l-aș fi sedus, deși nu am avut nicio intenție să fac așa ceva. Nu vreau să mă joc din nou cu focul. Nu am vrut să fac nimic să-l încurajez pe James în felul acela - Ea se opri, amintindu-și cum îi răspunsese la sărut. T-trebuie să-l evit, Phoebe.

— Mi-ai spus odată că nu putem să nu ne îndrăgostim

de o persoană anume, spuse Phoebe încet. Ți aduci aminte?

— Da... Știu că nu pot întotdeauna să-mi controlez sentimentele. Dar îmi pot controla faptele. Julia se întinse peste masă pentru a-i strânge mâna lui Phoebe. Spune-mi ce s-a întâmplat când ai fost să o vezi pe mama lui Ted.

— Am jelit împreună pentru multă vreme. Cred că am avut nevoie de asta. Apoi am putut să las totul în urmă. Unul din ultimele lucruri pe care mi le-a spus Ted a fost să trăiesc în continuare, știind că fiecare zi contează. Asta îmi propun să fac.

— Ce vei face când se va închide spitalul?

— Ei bine, prima oară mă voi duce acasă să văd dacă frații mei, Jack și Junior au supraviețuit războiului. După aceea... nu știu. Dar cred că Dumnezeu îmi va arăta. Dar tu? Te mai căsătorești cu reverend Greene?

— Da. De fapt, mă așteaptă afară în trăsură.

— De ce așteaptă acolo?

Julia râse fără haz.

— Am fugit de două ori înainte pentru a fi infirmieră împotriva voinței lui - odată în Gettysburg și din nou în Fredericksburg. Cred că vrea să se asigure că nu o voi face din nou.

— Știu că a fost foarte supărat pe tine pentru asta. A spus că ori vei fi soția lui, ori infirmieră, dar nu amândouă. De ce te-ai întors în Fredericksburg dacă a însemnat să-l pierzi pe bărbatul pe care-l iubești?

— Pentru că am fost convinsă că Dumnezeu a vrut ca eu să merg. Asta nu înțeleg eu la căsătorie, Phoebe. Nathaniel spune că el va fi capul familiei noastre și el va lua toate deciziile. Dar femeile nu au voie să asculte glasul lui Dumnezeu? Numai tații noștri și soții noștri sunt potriviți să ne spună ce vrea Dumnezeu? Eu am crezut că L-am auzit pe Dumnezeu vorbindu-mi - dar când a venit vorba să fiu infirmieră, ceea ce a spus Nathaniel a fost foarte diferit de ceea ce a spus Dumnezeu. Societatea îmi spune că ar trebui să stau la locul meu și să mă supun soțului meu. Atunci ar trebui să încerc să devin persoana

care vrea el ca eu să fiu sau persoana care vrea Dumnezeu să fiu?

— Nu cred că cei doi ar trebui să îți spună două lucruri diferite.

Julia o privi pe prietena ei și zâmbi. Phoebe avea mai multă înțelepciune decât majoritatea celorlalte femei pe care le cunoștea Julia.

— Ai dreptate. Nu ar trebui. Știi, când eram mai mică obișnuiam să cred că tot ce aveam nevoie pentru a avea o viață ideală era să găsesc soțul perfect. El ar da vieții mele sens și scop. Și, bineînțeles, Nathaniel era perfect - harnic, evlavios, devotat lui Dumnezeu...

— Frumos, adăugă Phoebe.

— Da, și frumos, spuse ea tulburată. Dar câteodată am sentimentul că el se căsătorește cu mine pentru a se împlini pe el însuși, pentru a umple locul „soției” din viața lui. Îmi doresc să fi știut dacă el mă iubește pentru cine sunt eu, ca o persoană completă și unică, nu ca un accesoriu pentru el.

— Eu nu știu prea multe despre căsnicii, spuse Phoebe, pentru că nu am văzut prea multe. Ca să fiu sinceră, mă îndoiesc că cineva s-ar căsători vreodată cu mine.

— Poate că nici eu nu ar trebui să mă căsătoresc. Mama mea și majoritatea celorlalte femei din clasa mea socială nu par să fie deranjate de faptul că sunt un accesoriu pentru soții lor. Dacă eu vreau să fiu eu însămi, poate că ar trebui să rămân necăsătorită, ca Dorothea Dix.

Dar Julia știi că nici acela nu era răspunsul. Se gândi la cicatricea adâncă de pe spatele lui Phoebe, cum fusese ea rănită încercând să-l apere pe bărbatul pe care-l iubea. Cum el murise apărând-o pe ea. După o așa dragoste tânjea ea.

— Eu întotdeauna am crezut că dragostea avea de-a face numai cu mine, spuse Julia. Cineva să mă iubească. Dar nu este vorba de a avea pe cineva sau de a fi a lui, nu-i așa? Trebuie de fapt să-i iubești pe ceilalți, să te dai lor și pentru ei... așa cum v-ați iubit tu și Ted.

Phoebe încuviință tăcută din cap.

— Înainte de război nu am avut nicio idee cu privire la cine eram, continuă Julia, sau cum eram eu de fapt în inima mea. Cum m-aș putea dăruia cuiva în dragoste dacă nu aș fi știut cine eram? Obişnuiam să cred că eram o persoană destul de bună. Apoi Dumnezeu s-a folosit de război și de toate greutățile pe care mi le-a adus pentru a mă zdrobi și pentru a mă schimba și a mă forma în cineva de care s-ar putea în sfârșit folosi.

— Se pare că nu vedem niciodată adevărul despre noi înșine, spuse Phoebe, atâta timp cât totul merge destul de bine în viața noastră. Dar când totul începe să se prăbușească, atunci suntem gata să auzim ce are de spus Dumnezeu. Eu obișnuiam să cred că nu sunt bună la nimic – și așa și era. Dumnezeu s-a folosit de război pentru a-mi arăta că totuși El mă iubea, și apoi m-a ajutat să învăț să iubesc pe alți oameni.

— Atunci ce facem acum? întrebă Julia. Eu am aflat cine sunt când lucram pe câmpurile de luptă și în spitale. La fel și tu. Acum le putem da altora acel dar. Dar Nathaniel are propriile păreri despre cine sunt eu și ceea ce crede el că ar trebui să fac. Sunt atât de confuză.

— Nu știu ce să îți spun, Julia. Și eu sunt la fel de confuză ca și tine, dar într-un alt fel. Eu obișnuiam să trăiesc pe cont propriu, crezând că nu am nevoie de nimic de la nimeni. Apoi războiul m-a obligat să lucrez împreună cu tot felul de oameni – bogați și săraci, bărbați și femei – și am aflat cât de mult avem noi toți nevoie unul de celălalt. Cred că Dumnezeu vrea ca oamenii să lucreze împreună, să îngrijească unul de celălalt. Dar când voi pleca de aici, voi trăi din nou singură.

— Aș vrea să putem rămâne împreună, spuse Julia. Îmi doresc să nu fi fost atât de diferite ca ziua de noapte.

— Știu ce vrei să spui. Dar noi suntem diferite. Avem două vieți diferite de trăit. Dar chiar dacă nu putem vedea exact unde mergem, cred că Dumnezeu ne va arăta calea. Am găsit versetul ăsta care îmi place foarte mult...

Phoebe scoase Biblia șifonată și pătată de apă pe

care Julia o văzu adesea citind-o și o deschise.

— Spune: „Dar cărarea celor neprihăniți este ca lumina strălucitoare, a cărei strălucire merge mereu crescând până la miezul zilei”.

— Da... murmură Julia. Îmi place asta.

Știa amândouă că era timpul să se despartă și că va fi foarte greu. Când una dintre infirmiere intră deodată în bucătărie pentru a-i spune lui Phoebe că doctorul McGrath o căuta, avură o scuză să se despartă mai repede. Phoebe și Julia se îmbrățișară de rămas bun, promițându-și una alteia că își vor scrie. Apoi Phoebe plecă grăbită.

Julia așteaptă o clipă, să i se usuce lacrimile, apoi traversă salonul spre ușa din spate. Când trecu pe lângă patul soldatului orb, acesta o strigă.

— Infirmieră Bigalow? Phoebe, tu ești?

— Nu, eu sunt prietena ei, Julia. Pot să te ajut cu ceva?

— Am vrut doar să îi spun că voi mânca acum.

Julia știe că Nathaniel se va supăra foarte tare dacă ar intra și ar găsi-o hrănind un pacient. Dar îndemnul de a-l ajuta, mângâia și liniști pe om se dovedi a fi prea puternic pentru a-i putea rezista. Se duse lângă patul lui.

— Te ajut eu cu cina, dacă nu este nicio problemă.

— Sigur.

Ea se așeză și luă castronul, apoi luă mâna soldatului.

— Poftim, ține tu castronul. Este supă cu legume.

— Nu pot. Îl voi vărsa.

— Nu, nu-l vei vărsa. Poftim lingura. Dacă ții castronul aproape de gură va fi mult mai ușor. Ea îi îndrumă mâinile pentru primele câteva linguri de supă până se obișnuie să o facă singur.

— Spune-mi ceva... spuse el printre înghițituri. M-am tot întrebat cum arată Phoebe.

— Ei bine, este foarte înaltă.

— Știam asta. Îmi pot da seama că este înaltă pentru că vocea ei vine mai de departe decât a celorlalte infirmiere când stă lângă patul meu. Ce culoare are la păr?

— E blondă... un blond foarte frumos. Și ochii ei sunt

albaștri.

— Dar cum arată ea? Nu vrea nicicum să-mi spună adevărul. Tot spune că e urâtă ca noaptea, dar eu cred că minte.

— Cum crezi tu că arată ea? Întrebă Julia încet.

— Cred că e foarte frumoasă. Am văzut odată o poză cu îngerii într-o Biblie și ei aveau părul blond de asemenea. Cred că ea este la fel de frumoasă ca și ei.

Julia se bucură că omul nu-i putu vedea ochii ce i se umplură de lacrimi. Nicio persoană cu vedere normală nu ar fi spus vreodată că Phoebe Bigalow era frumoasă. Dar adevărata frumusețe a dragostei lui Cristos strălucea prin viața ei.

— Ai dreptate, spuse Julia. Phoebe este una dintre cele mai frumoase femei pe care le-am cunoscut vreodată.

— M-ați căutat, domnule doctor? Phoebe îl găsi în camera cu provizii, scotocind printre cutii și sticle și grâmezi de pansamente, căutând ceva anume.

— Nu găsesc nicicum, calomelul, spuse el. Am rămas fără?

— Nu, nu cred.

El avea trusa lui medicală uzată cu el, cea pe care o lua de fiecare dată când mergea să lucreze în mahala.

— Loretta și Belle mi-au spus că toți oamenii din mahala sunt foarte bolnavi, spuse Phoebe. Dacă mergeți acolo diseară, aș vrea să merg cu dumneavoastră.

— Nu. De data aceasta nu poți veni, Phoebe. După felul în care au descris simptomele, cred că ar putea fi febră tifoidă.

— Nu mi-e frică...

— Am spus *nul* urlă el. Nu te voi ucide și pe tine! Să nu te apropii de locul acela!

Phoebe făcu un pas înapoi, uimită de puterea furiei lui. El nu mai uriașe niciodată la ea. După o clipă el se stăpâni. Își închise ochii.

— Îmi pare rău. Nu ar fi trebuit să-ți vorbesc așa. Te rog, iartă-mă.

— Sigur. E-n regulă. Îi atinse scurt brațul, apoi se

aplecă pentru a lua calomelul dintr-un dulăpior de jos.

Cuvintele lui pline de mânie i se părură ciudate lui Phoebe: „*Nu te voi ucide și pe tine*”. Își aminti de mărturisirea lui de la Cold Harbor, când recunoscuse că ucisese pe cineva. Și de asemenea reacția lui sentimentală când fratele ei Willard era pe moarte: „*Știu cât de greu este când este vorba de familia ta și nu poți face nimic*”. Lui Phoebe i se păru că doctorul McGrath era încovoiat de o mare povară, ca și când ar fi dus un rucsac plin cu vină. El suferea, iar Phoebe voia să-l ajute, așa cum îl ajutase și pe Ted când rucsacul lui fusese prea greu. Se ridică înapoi în picioare și îi înmână bucata de calomel.

— A murit cineva pe care ați iubit, de febra tifoidă? întrebă ea calmă.

La început ea nu crezu că el va răspunde. Când el își ridică într-un final privirea spre ea, ochii lui erau plini de durere.

— Soția mea, Ellen.

O tăcere enormă umplu camera. Cu cât dura mai mult cu atât se părea că devine mai grea pentru amândoi.

— Când s-a întâmplat asta? întrebă Phoebe într-un final.

— Acum patru ani.

— Îmi pare rău, șopti ea.

El închise din nou ochii.

— A fost vina mea, spuse el cu o voce răgușită. Eu am ucis-o.

— Dar tocmai ați spus că a murit de febră tifoidă.

— Am obligat-o să meargă cu mine și să mă ajute cu o epidemie ca aceasta. Ea nu a vrut să meargă, dar eu am obligat-o. Era chiar imediat după ce Eldon Tyler s-a sinucis, și eu încă mai încercam să dovedesc lumii că nu eram un ucigaș. Profesia mea medicală era distrusă, și niciunul din foștii mei pacienți nu mă mai consulta, așa că am început să lucrez cu oameni săraci din șantiere navale și de pe proprietatea fabricilor. Ellen s-a temut să meargă în asemenea locuri ce erau adevărate focare de infecție, dar eu eram hotărât să mă dovedesc, să-mi câștig înapoi

reputația. Totul era numai despre mine... și eu nu am luat în seamă temerile ei. Când s-a îmbolnăvit, nu am putut să o salvez. Și a murit.

Phoebe înghiți.

— E un sentiment îngrozitor de neputință când nu poți salva persoana pe care o iubești.

— Da. Așa este. El se opri, trăgând aer în piept. M-am angajat ca medic în armată și am venit aici pentru a fugi. Încă mai sufeream, și știu că m-am răzbunat pe toată lumea cu care am lucrat. Câteodată încă o mai fac, și îmi pare rău. Nu ar fi trebuit să urlu așa la tine.

— Dar cum rămâne cu toate scrisorile din New Haven? întrebă ea, amintindu-și deodată de ele.

— Cu ce? Oh. Mama mea are grijă de Kate... fiica mea. Se uită la calomelul din mâna lui de parcă nu ar fi știut de unde apăruse acolo. Apoi se uită la Phoebe și dădu din cap. Mulțumesc că ai găsit asta. Nu vreau să te rețin de la pacienții tăi.

Ea nu se mișcă.

— După ce Ted a murit, și eu am vrut să îndepărtiez pe toată lumea. Părea mai sigur decât să mă apropii de oameni și să fiu din nou rănită. Dar nu este. Noi suntem făcuți pentru a-i iubi pe oameni, și avem nevoie să le acceptăm dragostea lor în schimb. Altfel, nu trăim cu adevărat.

— Cred că ai dreptate, spuse el încet. Știu că am fost dur cu toate infirmierele, dar trebuia să știu ce le motiva - dacă făceau treaba asta pentru că asta voiau sau dacă era doar pentru a le face pe plac soților lor, așa cum făcuse Ellen. Știu că am fost foarte dur mai ales cu Julia Hoffman pentru că eram sigur că lucra aici doar pentru a-i face pe plac cuiva, nu pentru că voia ea să fie aici. De ce altceva ar veni aici cineva atât de bogat și de privilegiat ca ea să...

— Julia e aici în Washington, spuse Phoebe, întrerupându-l. A venit să mă vadă astăzi.

— Ce? Juliae... aici?

El era îndrăgostit de ea. Phoebe o citi în ochii lui și o văzu pe fața lui. Doctorul McGrath fusese întotdeauna

priceput să-și ascundă sentimentele, însă de această dată el nu reuși. Faptul că-și deschisese inima către Phoebe și îi mărturisise durerea lui îl făcuse vulnerabil. Parcă putea vedea drept în inima lui.

— Sunteți îndrăgostit de Julia, nu-i așa? spuse ea.

El se închise repede din nou, întorcându-se în altă parte.

— Nu prea contează ce simt eu pentru ea. Se va căsători cu predicatorul acela... cum l-o chema.

— Ea nu-l iubește. Și el nu este potrivit pentru ea. Dumneavoastră sunteți.

— Ei bine... e prea târziu acum. Puse bucata albastră de calomel în trusa lui și apoi o închise. Începu să meargă înapoi spre biroul lui. Phoebe îl urmă.

— Dumneavoastră știți ce infirmieră bună este Julia, dar reverend Greene nu vrea să o lase să fie infirmieră. El vrea să o transforme în ceea ce dorește el ca ea să fie. Nu ar trebui să se căsătorească cu el.

Când doctorul ajunsese la birou, Phoebe îl urmă înăuntru. El arăta încolțit, de parcă ar fi vrut să fugă dar nu avea unde să meargă.

— Nu ai de lucru? întrebă el.

— Julia ține la dumneavoastră, domnule doctor. Ea mi-a spus asta.

El se holbă la ea.

— Când ți-a spus asta?

— Azi când a venit să mă vadă. Dar a ascuns felul în care simte în tot acest timp pentru că ea crede că dumneavoastră sunteți căsătorit. Phoebe făcu semn spre poza de pe birou. Toată lumea a crezut că sunteți. Și noi am crezut că toate acele scrisori erau de la soția dumneavoastră.

Pentru un moment, ea văzu un licăr de speranță în ochii lui, de parcă aproape ar fi crezut că ar putea fi din nou fericit. Apoi acesta trecu, fiind înlocuit de durere.

— Mi-am ucis soția, Phoebe. Nu mă voi mai căsători.

— Nu dumneavoastră v-ați ucis soția. Dumneavoastră ați încercat să ajutați oamenii, să salvați vieți. Exact ca

atunci când a trebuit să-l omor pe omul acela pentru a salva viața Juliei. Nu ați vrut ca soția dumneavoastră să moară cum nici eu nu am vrut ca Otis Whitney să moară. Niciunul dintre noi nu a avut intenția să o facă. S-a întâmplat pur și simplu. Eu a trebuit să-i cer lui Dumnezeu să mă ierte, și apoi a trebuit să mă iert pe mine însămi. Așa trebuie să faceți și dumneavoastră.

— Cerând iertare nu va schimba trecutul.

— Nu, dar vă lăsați trecutul să vă distrugă ziua de azi și cea de mâine. Niciunul dintre noi nu mai este același de dinaintea războiului. Dumnezeu ne poate face ființe noi dacă îi cerem asta. Vă aduceți aminte?

— Sunt sigur că Dumnezeu nu a dat mântuirea pentru o persoană ca mine, spuse el, lăsându-se pe scaun. Cu siguranță că nu o merit.

— Vă înșelați. Dacă cei din mahala ar fi fost toți sănătoși, nu ați avea niciun motiv să mergeți acolo, nu-i așa? Iisus a spus că nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi.

El nu se uită la ea. Phoebe era pe cale să iasă pe ușă și să-l lase singur când se întoarse brusc spre el.

— Dacă o iubiți pe Julia, luptați-vă pentru ea, domnule doctor.

— Cum? Întrebă el cu o voce răgușită.

— Stă acasă la domnul congressman. Ar trebui să mergeți și să vorbiți cu ea. Nu o lăsați să facă o greșală și să se căsătorească cu predicatorul.

— Este viața ei. Nu am niciun drept să mă amestec.

— Nu trebuie să vă amestecați, doar să-i spuneți adevărul. Spuneți-i că soția dumneavoastră a murit acum patru ani. Spuneți-i că o iubiți. Și apoi lăsați-o pe ea să se decidă.

Capitolul 27

Washington mai 1865

În ultima seară a Juliei în Washington, congressmanul Rhodes oferă o petrecere pentru ea și familia ei. Era o serată frumoasă, elegantă, cu muzică și mâncare bună și multe râsete - de parcă bucuria s-ar fi întors în sfârșit în

viața tuturor acum că războiul se încheiase. Îi aminti Juliei de petrecerea la care luase parte aici în urmă cu trei ani, în seara în care îl întâlnise pe Hiram Stone – numai că în această seară însoțitorul ei era Nathaniel. Ea văzu dragostea și admirația din ochii lui când coborî scările în noua ei rochie frumoasă de bal. Iar când el nu voi nicicum să plece de lângă ea nici măcar pentru o clipă, îndoielile ei cu privire la nunta lor ce se apropia începură încet să se evapore ca zăpada când se topește.

Seara târziu pe când ședea la masă terminând de servit o cină cu șapte feluri de mâncare, servitoarea veni pe vârfurile picioarelor în sufragerie și o bătu pe Julia pe umăr.

— Mă scuzați, domnișoară Hoffman. Este un domn la ușă care dorește să vorbească cu dumneavoastră.

— A spus cum se numește? întrebă Nathaniel înainte ca Julia să poată răspundă.

— Da, domnule. James McGrath.

Julia se ridică speriată în picioare.

— Sper că nu s-a întâmplat nimic cu Phoebe! Nathaniel o urmă când ieși grăbită în holul de la intrare.

James stătea singur în foaiier unde îl lăsase servitoarea. Părul lui castaniu era bine pieptănat, hainele lui călcate și curate pentru prima dată, de parcă ar fi venit și el să participe la cină. Ceva în inima Juliei se mișcă în momentul când îl văzu, și simți o durere pe care nu o înțelese. Se apropie mai tare de Nathaniel, luptându-se cu îndemnul de a fugi spre James. Nu avuse încredere în sine pentru a vorbi.

— Cu ce vă putem ajuta, domnule doctor? întrebă Nathaniel.

James ezită.

— Aș vrea să vorbesc cu Julia, dacă se poate.

— Domnișoara Hoffman și cu mine suntem logodiți pentru a ne căsători, spuse el agreabil. Orice aveți de spus poate fi spus în prezența mea.

— Prefer să vorbesc cu ea în privat. James făcu semn spre biroul congressmanului.

— Duceți lipsă de bunele maniere, domnule doctor. Într-o societate politicoasă, tinerele domnișoare nu vorbesc cu domni în spatele unor uși închise. Iar domnii nu dau buzna în casă la oameni neanunțați și neinvitați la ora cinei. Este cumva o urgență?

— Nu, dar...

— S-a întâmplat cumva ceva cu domnișoara Bigalow?

— Nu.

— Atunci vă rog frumos să fiți scurt. Ați întrerupt cina Juliei.

— Foarte bine, oftă el. Dar nu sunt chiar sigur cui ar trebui să mă adresez. El se uită de la Nathaniel la Julia și înapoi. Odată am

— dus-o pe fica mea la un teatru de păpuși, și deși se părea că personajele vorbeau ele însele, în realitate păpușarul vorbea pentru ele.

— Pardon? spuse Nathaniel.

— Îi faceți Juliei un mare rău dacă vorbiți pentru ea, reverend. Credeți-mă, poate foarte bine să vorbească pentru ea însăși. Mi-a spus exact ce gândește cu câteva ocazii.

— Găsesc atitudinea dumneavoastră și conversația foarte ofensatoare. Vă rog să plecați. Nathaniel făcu semn spre ușă, dar James nu se mișcă.

— Războiul s-a încheiat, Greene. Vremurile s-au schimbat. Femeile au cucerit un nou teritoriu și au găsit noi roluri pentru ele însele - pe lângă faptul că sunt „tovarășele noastre de viață”. Au condus mișcarea de abolire, au strâns mii de dolari pentru agențiile de ajutorare, au lucrat ca infirmiere, și-au condus afacerile și fermele familiilor lor. Multe femei au devenit chiar spioni de succes pentru că bărbații erau prea grei de cap pentru a crede că o femeie i-ar putea îmbrobodi. Și eu știu cel puțin o femeie curajoasă care a îmbrăcat uniforma și s-a luptat ca soldat. Războiul le-a schimbat pe aceste femei. S-au dovedit mai mult decât niște fețe frumoase. Cum s-ar putea ele mulțumi să ne lase să le dăm noi din nou ordine?

— Ați terminat?

— Nu. Dați-mi voie să vă întreb ceva - v-ați gândit vreodată care va fi rolul Juliei după ce va deveni soția dumneavoastră?

— Bineînțeles că da, la fel a făcut și Julia. Am discutat despre îndatoririle pe care soția unui pastor le are de îndeplinit, și...

— Și dacă ea nu vrea să îndeplinească acele îndatoriri? Dacă ea ar vrea să facă alte lucruri?

— Nu fiți absurd. Ce altceva ar putea ea vrea? Războiul s-a încheiat; nu mai este nevoie de infirmiere.

Julia îl auzea pe Nathaniel vorbind pentru ea, în numele ei așa cum îl acuzase James, dar ea era prea confuză și tulburată pentru a mai gândi limpede.

— Și eu am avut așteptări de la soția mea, spuse James. Ea trebuia să îndeplinească rolul de soție a unui doctor. Dar Ellen era foarte nefericită jucând acel rol. Ea nu a fost făcută pentru a mă ajuta să îngrijesc de pacienți. Dar a făcut-o, bineînțeles, pentru că eu așteptam asta de la ea. Jurămintele noastre de căsătorie spuneau că ea trebuia să mi se supună... iar așteptările mele au cauzat moartea ei.

Cuvintele lui vibrară în Julia ca explozia unei bombe.

— Soția dumneavoastră este moartă? șopti ea.

— Da. M-a ajutat să tratez pacienți cu febră tifoidă în timpul unei epidemii. Ea însăși s-a îmbolnăvit și a murit. James vorbise calm, fără nicio emoție, până acum. Pentru prima dată, vocea lui tremura. Ellen nu a vrut să mă ajute. Îi era întotdeauna teamă că se va îmbolnăvi, mai ales după ce s-a născut Kate. Dar eu am obligat-o să o facă. La urma urmei, soțul este capul familiei, nu-i așa, reverend? Soția trebuie să se supună autorității lui, corect?

— Îmi pare foarte rău pentru pierderea pe care ați suferit-o, spuse Nathaniel rece. Dar nu cred că soția unui pastor va fi expusă unor asemenea riscuri...

— Nu vă pare atât de rău cât îmi pare mie, spuse James liniștit. Și știți care e partea cea mai rea? Nu m-am deranjat niciodată să o întreb pe Ellen ce voia ea să facă. Eu am văzut-o în același fel în care dumneavoastră și toți

ceilalți bărbați își văd soțiile - ca o prelungire a lor. Noi credem că femeile cu siguranță că nu și-ar dori altceva decât să se căsătorească cu noi, să locuiască în casele noastre, să îngrijească de noi și să ne susțină cariera aleasă. Sună cunoscut, reverend? Înainte de a-i cere Juliei să renunțe la toate dorințele ei pentru a se adapta vieții dumneavoastră, de ce nu o întrebați pe ea ce vrea cu adevărat să facă?

Nathaniel nu răspunse. Părea prea furios pentru a mai vorbi - sau poate că îi era prea teamă să nu-și piardă controlul. În timp ce Julia îl ascultase pe James, ea simți de parcă ar fi alergat la câțiva metri în urma lui, încercând să-l ajungă din urmă. Ea încă nu se obișnuise cu adevărul că el fusese vădov în toți acești ani. Sentimentele pe care le avuse ea pentru el nu fuseseră deloc rușinoase.

— Eu am crezut că îmi iubeam soția, spuse James, dar era o dragostea foarte egoistă, bazată numai pe ceea ce putea ea să-mi ofere mie. Asta simțiți dumneavoastră pentru Julia. Vreți să o transformați în ceea ce vreți dumneavoastră să fie ea, apoi să o țineți numai pentru dumneavoastră, ca pe o posesie, folosind-o pentru a vă completa. Dar chiar dacă nu vă vine să credeți, și eu cunosc Scriptura - spune că soții ar trebui să-și iubească soțiile așa cum a iubit Cristos biserica și s-a dat pe Sine pentru ea. Dumneavoastră nu renunțați la nimic pentru ea. Julia face toate sacrificiile - și veți sfârși prin a o ucide.

Nathaniel părea să vibreze de mânia pe care se lupta să o controleze.

— Nu i-aș face niciodată nici cel mai mic rău...

— Poate nu fizic, așa cum am făcut eu, dar veți distruge acel spirit minunat și încăpățânat care este în mod unic al ei. Ea are o voință puternică, este sinceră, îndărătnică câteodată - calități nu prea ideale pentru o soție de pastor, nu credeți? Așa că mai bine decât să le vedeți pe acestea niște calități bune, veți încerca să le controlați și să le distrugeți, așa cum ați redus-o acum la tăcere.

James făcu un pas mai aproape de Nathaniel,

provocându-l.

— Numai dacă ați fi văzut-o pe Julia frecând rufe fără să-i fie rușine. Sau ajutându-mă în timpul operației, văzând oase, mușchi și sânge, dar niciodată retrăgându-se pentru că știa că acele vieți depindeau de ea. Asta e puterea de caracter pe care o are ea. Și exact asta vreți să distrugeți la ea. Nu aș vrea să se întâmple una ca asta.

Nathaniel păru în cele din urmă să-și fi ieșit din fire. Își puse mâna în mijlocul pieptului lui James și îl împinse în spate.

— Cu ce drept dați buzna aici și vă amestecați în problemele noastre personale? Ce vă face să credeți că Julia și căsnicia ei sunt problemele dumneavoastră? îl împinse din nou.

— Pentru că sunt îndrăgostit de ea.

— Cum îndrăzniți! strigă Nathaniel. Julia era prea buimăcită pentru a vorbi.

— Asta am venit aici să-i spun - în privat. Dar dumneavoastră ați insistat să auziți. Pentru că o iubesc vreau ce este mai bun pentru ea. Dacă se decide că dumneavoastră sunteți soțul cel mai bun pentru ea - bine atunci, așa să fie. Dar ați face bine să vă purtați cum se cade cu ea, Greene. Merită asta. Este una dintre cele mai puternice și mai altruiste femei pe care le-am cunoscut vreodată.

Ochii Juliei se umplură de lacrimi când își aminti stând în același hol și auzindu-l pe Nathaniel spunând despre ea că era superficială, răsfățată și insuportabil de egocentrică. Voia cu disperare să îi spună ceva lui James, dar Nathaniel era atât de furios pe el, încât ea se temu că se va ajunge la bătaie dacă mai continuau așa.

Nathaniel îl împinse din nou pe James înapoi.

— Plecați! strigă el. Și să nu îndrăzniți să vă mai apropiați vreodată de Julia!

Ochii lui James se întâlniră cu cei ai Juliei.

— Asta este ceea ce dorești tu, Julia?

Ea nu avu timp să-i răspundă. Nathaniel îl luă pe James de braț, deschise ușa cu o smucitură și îl împinse

afară.

— Julia este îndrăgostită de mine. Ea vrea ceea ce vreau eu, și eu vreau ca dumneavoastră să ieșiți afară! închise ușa trântind-o în spatele lui.

Agitația îi aduse pe congressman, tatăl Juliei și alți doi bărbați în foaier.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Rhodes. Pentru numele lui Dumnezeu, ce se întâmplă aici?

— Nimic, spuse Nathaniel. Totul e-n regulă, oaspetele a plecat. Era un individ insuportabil și mă tem că a trebuit să fiu puțin mai agresiv pentru a scăpa de el. Vă rog asigurați-le pe femei că totul este în regulă. Ne vom alătura vouă într-un moment.

Julia nu-l mai văzuse niciodată pe Nathaniel atât de supărat. Se holbă la el de parcă ar fi fost un străin.

— Mă bucur că mergi acasă mâine, spuse el într-un final. Omul acela e periculos. Cel mai sigur lucru ar fi să stai departe de el.

Julia nu putu șterge imaginea cu Nathaniel împingându-l pe James înapoi, aruncându-l afară pe ușă, și ea se întrebă care dintre cei doi bărbați era oare mai periculos.

— Nu era nevoie să te porți atât de urât cu el. Nu încerca să-mi faci niciun rău.

— Eu m-am purtat *urât* cu el? Ai auzit ce acuzații făcea?

— James nu mi-ar face niciodată rău.

Ceva din atitudinea lui Nathaniel se schimbă. Se uită la Julia de parcă și-ar fi dat brusc seama că ea era inamicul.

— Ai știut că el avea sentimentele acestea pentru tine?

— El... el nu mi-a spus niciodată ce simte până în seara aceasta, spuse ea. Dar acesta nu era tot adevărul. Ea știuse exact ce simțea James pentru ea din seara în care o sărutase. Nu putu întâlni privirea lui Nathaniel. El observă acest lucru.

— Uită-te la mine, Julia, spuse el, ridicându-i bărbia.

Cum s-a întâmplat să aibă el asemenea sentimente pentru tine? Un bărbat nu se îndrăgostește fără niciun motiv...

— Mă acuzi că...?

— Trebuie să fi făcut tu ceva ca el să creadă că este îndrăgostit de tine.

— Ce vrei să spui?

— Aceasta nu este prima oară, ai uitat? Mai era și individul acela vulgar din City Point care te dorea. Fie că îți dai seama sau nu, tu faci ceva pentru a atrage un gen de bărbați foarte dubioși.

— James nu este dubios. El...

— Poate nu-i cunoști trecutul, dar omul acela este suspect într-un caz de crimă.

Julia deschise gura pentru a-l apăra pe James dar știu că dacă ar fi făcut-o, sentimentele ei pentru el ar fi ieșit la iveală. Nathaniel o privea aspru, acuzând-o. Dacă mai stătea cu el o clipă va sfârși prin a spune unele lucruri de care îi părea rău, lucruri la care nu se gândise încă foarte bine.

— Nu îmi place deloc felul în care îmi vorbești, spuse ea, cu vocea tremurându-i. Te rog să îi oferi scuzele mele doamnei Rhodes. Nu mă simt bine. Mă duc la culcare.

— Julia! Nu am terminat aici!

— Ba da, am terminat. Noapte bună, Nathaniel.

Julia nu se opri din tremurat decât după multă vreme. Când mama ei veni sus pentru a o vedea cum e, Julia îi spuse că avea o durere de cap. Le permise servitoarelor să o ajute să-și dea jos rochia de petrecere și să-și desfacă părul. Doamna Rhodes îi oferi niște laudandum pentru a o ajuta să doarmă. Julia acceptă pastilele doar pentru a scăpa de ea, dar nu le înghiți.

Stătu întinsă în patul ei în întuneric timp de multă vreme, ascultând vocile celor de jos și gândindu-se la tot ceea ce spusese James. Ea înțelese acum de ce nu-și mai purta el verigheta. El era liber să-i spună că o iubea. Își aminti expresia plină de tandrețe de pe fața lui când spusese cuvintele în această seară, și ea știu că el fusese pe cale să-i spună același lucru în City Point vara trecută

înainte ca ea să-l oprească.

El spusese despre ea că avea o voință puternică, că era sinceră și îndărătnică. Ea era toate aceste lucruri. Iar în final, acele cuvinte atinseră inima Juliei mai mult decât declarația lui de dragoste. El nu voia să o schimbe, așa cum voia Nathaniel. James o vedea așa cum era ea, și el totuși o iubea.

Julia coborî din pat și își luă pe ea una din rochiile ei mai simple, fără cercuri. Îngrămădi niște perne sub pătură pentru a face să pară că dormea, apoi o luă pe scările pentru servitori și coborî la intrarea din spate. Se îndreptă grăbită spre grajd în întuneric pentru a-l găsi pe vizitiul familiei Rhodes.

— Trebuie să merg la spitalul Fairfield imediat, îi spuse ea. Te rog frumos să pregătești o trăsură pentru mine. Vocea ei și atitudinea ei erau autoritare. Omul nu contestă deloc cererea neobișnuită sau ora târzie.

Spitalul arăta întunecat și părăsit când sosi ea.

— Așteaptă aici, îi spuse ea vizitiului. Mă întorc imediat. Julia nu se aștepta să-l găsească pe James la spital. Nu avea nicio idee unde locuia el, dar presupuse că cineva trebuia să știe unde îl poate găsi în caz de urgență. Ușa de la intrare fusese încuiată pe timpul nopții. Julia bătut în ea cât putu de tare și fu foarte surprinsă când Phoebe deschise ușa.

— Ce cauți aici? întrebă Julia.

— Aici locuiesc. Doctorul McGrath mi-a aranjat o cameră pentru că nu am avut unde să închiriez una în tot orașul. Dar ce cauți *tu* aici?

— Trebuie să vorbesc cu doctorul McGrath.

— Nu-i aici. Probabil că e în mahala, acolo unde locuiau Belle și Loretta.

— Mulțumesc. Julia se întoarse grăbită, dar Phoebe o apucă de braț și o opri.

— Ho! Stai puțin! Are de-a face cu o epidemie de febră tifoidă. Nu vrea să-l ajut de frică să nu mă îmbolnăvesc și eu – și mai mult ca sigur nu te vrea nici pe tine acolo. Mai bine te întorci mâine.

Julia ştiu că nu ar fi putut aştepta până mâine. Îl lăsase pe Nathaniel să-l dea afară pe James din casă fără a spune un cuvânt pentru a-l opri. James iau avea nicio idee de ce simţea ea pentru el.

— Bine, Phoebe. Mă voi întoarce mâine, spuse ea. Dar coborî grăbită treptele îndreptându-se spre trăsură şi îi porunci vizitiului să o ducă în mahala.

Vizitiul ezită.

— Este o parte a oraşului destul de periculoasă, domnişoară.

— Voi fi în siguranţă. Am mai vizitat acel loc înainte. Te rog frumos să nu mai protestezi şi să-i dai drumul.

Harababura de cocioabe şi şoproane se triplă în mărime de când o văzuse Julia ultima oară. În lumina slabă a câtorva focuri ce licăreau, grămezile de ruine ce serveau drept case arătau ca o imagine dintr-un coşmar. Duhoarea morţii o lovi de îndată ce coborî din trăsură.

— Te poţi întoarce acasă, îi spuse ea vizitiului. James nu va avea de ales decât să o lase să rămână şi să lucreze.

— Domnişoară, nu ar fi trebuit de la bun început să vă aduc aici, spuse vizitiul. Vă rog, urcaţi înapoi şi lăsaţi-mă să vă duc înapoi acasă. Cu siguranţă că îmi voi pierde slujba.

— Du-te acasă, pune trăsura în grajd şi du-te la culcare. Nimeni nu va şti că lipsesc până dimineaţă - şi nu voi spune nimănui că tu m-ai adus. Se întoarce şi se îndreptă spre tabără.

Primii oameni de care dădu erau trei tineri negri cocoşaţi în jurul unui foc ce scotea fum, împărţind o sticlă de whisky. O priviră din cap până în picioare, apoi unul dintre ei se ridică în picioare.

— Domniţă, cred că te-ai pierdut! Ea ştiu după felul în care aceştia râseră că erau toţi băuţi.

Timp de o clipă îngrozitoare, Julia simţi aceeaşi frică paralizantă care pusese stăpânire pe ea când o prinsese Otis Whitney de la spate şi îşi pusese mâna peste gura ei. Fusese neajutorată, neputând să se lupte cu el când o târâse în tufişuri şi încercase să o violeze. De data aceasta

erau trei bărbați, toți mult mai puternici decât ea. Fusesse nechibzuită să vină aici.

— Nu m-am pierdut, reuși ea cumva să spună. Sunt infirmieră. Îl caut pe doctorul McGrath. Am venit să îl ajut.

Străinul se holbă la ea de parcă ar fi vorbit într-o limbă străină și el se străduia să traducă. Apoi arătă spre o cocioabă din apropiere construită din lăzi de marfă. Era luminată din interior de un felinar.

— Este înăuntru acolo, are grijă de Ide și de micuții ei.

— Mulțumesc, Se îndreptă spre cocioabă cu picioarele înmuiate.

Înăuntru, vreo șase copii cu febră zăceau întinși pe podea lângă mama lor. James îngenunche în noroi având în brațe un copilăș fără vlagă, bătându-l pe spate pentru a-i rupe flegma din plămâni. Își ridică privirea și o văzu pe Julia.

— Nu intra aici! urlă el. Ieși afară! Ieși afară!

Încă zguduită de amintirea lui Otis, Julia se răsti și ea.

— Cu ce drept îmi poruncești tu mie? Acesta nu este spitalul tău. Am tot dreptul să lucrez aici ca și tine.

— Te rog, Julia, este prea periculos. Este o epidemie de febră tifoidă.

— Este viața mea, spuse ea liniștită. Am tot dreptul să-mi risc viața așa cum ți-o riști și tu. Se uitară lung unul la celălalt fără a vorbi. Dar Julia știu că totuși se puseseră de acord. Spune-mi ce să fac, spuse ea.

Lucrară unul lângă altul toată noaptea. James îi arătă cum diagnostica el febra tifoidă după leziunile și pielea roșie caracteristică de pe pieptul și abdomenul pacientului. Ea îl ajută să prepare calomel pentru a stopa diareea, și azotat de potasiu și pudră Dover pentru a provoca transpirația și pentru a le reduce febra. În unele cazuri, febra tifoidă se transformă în bronșită și pneumonie. Julia îl ajută să țină copiii cu febră deasupra unor tigăi cu apă opărită pentru a le desfunda căile respiratorii. Niciunul dintre ei nu-l pomeni pe Nathaniel Greene și nici ceea ce

se întâmplase mai devreme în acea seară. Părea că trecuse o viață de atunci.

În zori, James luă un prunc ce dormea din brațele Juliei și o ajută să se ridice în picioare.

— Haide, spuse el tandru. Am făcut tot ce am putut. E timpul să mergem acasă.

Niciunul dintre ei nu vorbi în timp ce-și croiau drum printre dărâmăturile din mahala. În timp ce mergea pe alee spre strada principală alături de James, Julia simți că parcă se întorcea într-o altă lume. Mirosul și deznădejdea încă se mai agățau de ea, și tânjea după o baie fierbinte și câteva ore de somn. James arăta la fel de obosit. El își deschise inima față de ea în casa congresmanului, dar acum zidurile construite cu grijă erau din nou la locul lor. Ea știa că totul depindea de ea să-l ajute să le demoleze.

— Care sunt planurile tale acum că s-a terminat războiul, James?

El așteptă o clipă înainte să răspundă.

— Am acceptat un post pentru a face parte din personalul unui alt spital militar de aici din Washington. Sunt mulți soldați care mai au mult până să se refacă. Și prizonierii de război sunt și ei într-o condiție jalnică. Și apoi mai sunt și foștii sclavi... Va mai fi nevoie de mine aici un timp.

— Spitalul tău va avea cumva nevoie de infirmiere?

El se opri din mers.

— De ce?

Ea zâmbi ușor.

— Se pare că tocmai am rupt logodna - din nou. Iar tatăl meu mă va renega probabil și el, când va afla că am fost plecată toată noaptea. Mi-ar prinde bine o slujbă.

— De ce ai rămâne aici în Washington? Casa ta este în Philadelphia.

— Doctorul de care sunt îndrăgostită este aici în Washington.

El închise ochii timp de un moment mai lung, apoi începu din nou să meargă.

— Ai venit la spitalul meu în Washington cu fruntea

sus, atât de încăpățânată, atât de hotărâtă să fii infirmieră. Am fost foarte dur cu tine când m-am folosit de acel pacient cu cangrenă. Și totuși tu ai rămas, deși am făcut tot ce am putut pentru a scăpa de tine. Cred că am știut că mă voi îndrăgosti de tine dacă vei rămâne. Și exact asta s-a întâmplat. În seara în care a murit primul tău pacient și tu ai renunțat la seara ta elegantă pentru a veni și sta cu el... eu te-am urmărit din hol. Erai atât de frumoasă, vorbeai atât de tândră cu băiatul... Apoi mi-ai sărit în brațe, și eu te-am ținut aproape, și am fost sigur că mi se va rupe inima din dragoste pentru tine.

— Ai făcut o treabă foarte bună dându-mă la o parte.

— Scânteii și praf de pușcă, *doamnă* Hoffman. Am crezut că erai o femeie căsătorită.

— M-ai fi angajat dacă ți-aș fi spus adevărul?

— Niciodată.

— De aceea am mințit.

El se opri din mers când ajunseră la colț și se uită la ea.

— Nu prea am ce să-ți ofer, Julia. Am moștenit o sumă modestă de bani de la Eldon Tyler - compensație, mă gândesc, pentru că mi-a distrus viața. Însă în afară de asta... știu că nu sunt la fel de chipeș ca pastorul tău, și mi s-a spus că sunt grosolan, dezagreabil și irascibil. Am un trecut dubios și un viitor incert pentru că încerc să o iau de la capăt și să-mi clădesc din nou profesia. De asemenea, am o fiică în vârstă de șapte ani pe care abia o cunosc, căreia, cu părere de rău o spun, îi este puțin frică de mine. Nu am fost un soț foarte bun prima oară...

— Asta înseamnă că ar putea exista o a doua oară? întrebă ea.

— Numai dacă spui da.

— Da.

El își lăsă jos pe trotuar trusa medicală și o luă în brațe, trăgând-o aproape. Nu părea să-i pese că erau pe o stradă din Washington, în zori, sau că o mână de oameni și trăsurile goneau pe acolo.

— În acea seară din Fredericksburg, spuse James,

când cerul era aprins și ne-am sărutat... credeam că tu erai căsătorită, și îmi venea să mor de rușine după aceea.

— Și eu am crezut că tu erai căsătorit.

El o mângâie tandru pe față în timp ce ea îl privea.

— Dar nu e nevoie să ne mai simțim vinovați de data aceasta, nu-i așa?

— Nu, deloc, șopti ea.

Bône Hollow, Virginia de Vest *iulie 1865*

Phoebe merse pe jos tot drumul acela lung și prăfuit din Bône Hollow spre baraca familiei ei, întrebându-se ce va găsi acolo. Nimeni din oraș nu o băgă în seamă, așa că merse înainte prin oraș și se îndreptă spre casă, sperând ca măcar unul dintre frații ei să fie acolo. Când își putu zări casa și îl văzu pe Jack șezând pe treptele de la intrare, ochii i se umplură de lacrimi. Era atât de fericită să-l vadă, încât voi să fugă, dar soarele ardea și Phoebe era obosită de la drumul lung pe care-l parcursese pe jos. În schimb, ridică mâna și o flutură.

Jack se holbă la ea de parcă ar fi văzut o fantomă, apoi își luă cârjele și se ridică în picioare, șchiopătând în jos pe drum pentru a o întâmpina. Pantaloniul de la piciorul lui stâng era gol mai jos de genunchi.

— Să fie oare surioara mea... Ike...?

— Da, eu sunt, Jack. Ce mai faci? Se îmbrățișară stângaci unul pe celălalt, cârjele lui Jack stându-le în cale. Era prima oară când își amintea ea să fi avut brațele în jurul lui când nu se luptau sau se certau.

— Noi am crezut că te-a înghițit pământul. Vocea lui Jack sună îngroșată.

— Ce vrei să spui cu „noi”? Și Junior e aici?

— Da, e la arat. A venit acasă din război tot într-o bucată, nu ca mine. Ei, plângi, Ike?

— Și ce-i? spuse ea, ștergându-și fața cu pumnul. Sunt fată, în cazul în care n-ai observat. Și fetele pot plânge dacă vor.

— Nu-mi vine să cred că ești acasă, murmură Jack. Stai să te vadă Junior numai. Nu o să-i vină să-și creadă ochilor. Ești mai matură... și ești fată!

— Da' ce-ai crezut că sunt?

Jack ridică din umeri.

— Una ca noi.

Junior fusese încântat să o vadă pe Phoebe când intră în casă la amiază pentru prânz. Rânji cu gura până la urechi și îi dădu o îmbrățișare asudată. Se așezară să servească prânzul pregătit de Jack, și Phoebe le povesti unde fusese în ultimii câțiva ani și ce făcuse. Toți deveniră tăcuți când ea le spuse despre Willard și cum fusese cu el când el murise în Chancellorsville.

— Doctorul nu a putut face nimic pentru el, spuse ea. Dar cel puțin nu a trebuit să moară singur.

Mâncară în liniște timp de câteva minute, apoi Junior spuse:

— Apropo de doctori, unul a venit pe aici de vreo două ori să te caute.

— Pe mine? întrebă Phoebe surprinsă.

— Da. Cum spunea că îl cheamă, Jack?

— Nu știu... Morgan... Morris...?

Phoebe aproape că scăpă furculița din mână.

— Daniel Morrison?

— Exact. Simpatic flăcău. Numai că trebuie să spun, arată de parcă ar fi fost făcut din piese de schimb și lemne de foc.

Phoebe își aduse aminte de doctorul Rebel lăbărțat pe care-l întâlnise în Gettysburg. Dar nu se poate să-și fi purtat uniforma Confederației pentru că frații ei l-ar fi alergat cu o pușcă în mână. De ce venise el oare aici să o vadă? Simți cum i se suie căldura pe față și speră ca frații ei să nu observe. Altfel ar tachina-o până la Crăciunul următor.

— Ce a vrut? întrebă ea într-un final.

— Habar n-am, spuse Jack. Dar a spus că se va întoarce. Și că va încerca să-mi facă rost de un picior din plută. Îți închipui așa ceva?

— Am văzut lucruri și mai ciudate, spuse Phoebe.

Pe la sfârșitul săptămânii, Phoebe era din nou neliniștită. îi promisese mamei Wilson că se va întoarce în

vizită, și acum că știa că frații ei erau teferi, era dornică să plece. Jack se pregătea să meargă în Bône Hollow mai târziu în acea zi, așa că își împachetă lucrurile și se pregăti de plecare.

Stătea pe treptele barăcii cu sacoșa în mână când doctorul Daniel Morrison sosi în fața barăcii ei cu propria trăsurică.

— Bună dimineața, domnișoară Bigalow, spuse el, ridicându-și pălăria. Vii sau pleci?

— Mă pregătesc să plec. I-am promis cuiva din Pennsylvania că voi merge în vizită.

El sări din trăsurică și stătu în fața ei cu mâinile în solduri.

— Păi atunci cum să te curtez eu dacă tu pleci iarăși?

— Ai venit să mă curtezi pe mine?

— Păi sigur n-am venit să-i curtez pe frații tăi țâfnoși.

Phoebe știu că se înroșise, dar nu părea să poată face ceva cu privire la aceasta.

— Sunt destule fete în districtul Morgan pe care să le curtezi, spuse ea. Ca și în Berkeley, de altfel.

— Ți-am spus eu, îmi plac fetele drăguțe cu părul blond.

Phoebe nu putu vorbi. El îi spusese că era drăguță. Inima ei începu să bată așa cum obișnuia să facă uneori când era cu Ted. Își dori ca doctorul McGrath să fi fost acolo ca să-l întrebe ce se întâmpla cu ea, să afle dacă avea ceva mortal. Se uită la Daniel Morrison și își aminti că și el era doctor. Dar la gândul să-l întrebe pe el inima ei începu să bată și mai repede.

— Spune-mi ceva, spuse doctorul Morrison, întrerupându-i gândurile. Ți-a plăcut să fi infirmieră, sau ai terminat cu asta acum că s-a încheiat războiul?

— Mi-a plăcut chiar mult. Nu știu ce mă voi face acum.

— Păi, eu te-am urmărit la Gettysburg, și erai foarte pricepută. Cred că am face o echipă bună, având în vedere că sunt doctor de la țară. Mi-ar prinde bine o infirmieră pricepută. Și cred că voi putea crește în ochii tăi dacă te

hotărâști să mă ierți că sunt Rebel și să-mi dai o mică șansă.

Phoebe își întoarse privirea spre pădurea din spatele barăcii ei și privi într-acolo pentru mult timp.

— Eu m-am îndrăgostit de un băiat în timpul războiului, spuse ea într-un final. A fost ucis.

— Îmi pare rău... chiar îmi pare, spuse el încet. Asta înseamnă că nu te vei mai îndrăgosti niciodată?

— Nu știu. El ar vrea ca eu să o fac. Ted mi-ar spune să-mi trăiesc viața și să fiu fericită.

— Păi crezi că mă voi putea ridica vreodată la înălțimea lui?

Phoebe îl privi pe doctorul Morrison și nu putu să nu zâmbească când și-l imaginează pe Ted stând alături de el.

— Deja l-ai întrecut cu vreo cincizeci de centimetri.

Daniel se îndreaptă de spate ca să fie chiar mai înalt.

— Astea-s vești bune pentru mine atunci, nu-i așa?

Ea voi să zâmbească, să-și lase garda jos, dar îi era teamă. Se încruntă și făcu semn spre sacșa ei.

— Ascultă, i-am promis mamei lui Ted că mă voi întoarce să o văd, să îi spun că sunt teafără. Și apoi aveam de gând să merg să o caut pe bunica lui care trăiește pe o moșie în Sud. Ar putea dura vreo două săptămâni până mă voi întoarce.

— Nu vrei să-ți țin de urât?

— Vrei să vii cu mine? Nici măcar nu știi unde merg.

— Nu contează. Poate ajungem să ne cunoaștem mai bine unul pe celălalt pe drum.

Phoebe se temu. Era mai sigur să fie singură, mai sigur să nu riște să se îndrăgostească din nou de cineva și apoi să-l piardă.

— Mi-am purtat de grijă singură multă vreme, știi. Sunt obișnuită să călătoresc singură.

— Păi e clar ca bună ziua. Dar nu de aceea vreau să vin și eu.

— Atunci de ce?

— Războiul mi-a arătat cât de scurtă e viața. Tocmai am irosit patru ani din viața mea, și nu plănuiesc să mai

pierd vreun an. Plănuiesc să trăiesc. Rânji, iar zâmbetul lui era atât de cald și prietenos, încât ceva din ea începu să se topească puțin. Se gândi la rânjetul lui Ted.

Apoi se gândi la doctorul Ivic Grath și știi că nu era bine să se izoleze de oameni așa cum făcuse el după ce îi murise soția. El a găsit în sfârșit dragostea din nou alături de Julia. Poate că și ea o va putea găsi.

— Știi ce, ești ca un păduche pe un câine, îi spuse ea lui E) aniel. Îngrozitor de greu să scapi de el.

— Asta-i cel mai frumos lucru pe care mi l-a spus vreodată o fată, o tachină el.

— Dacă vrei să vii și tu cu mine, nu cred că te pot opri, spuse ea, încercând să pară morocănoasă.

— Continuă numai să-mi spui tot vorbe dulci ca astea, Phoebe Bigalow, și mă voi îndrăgosti de tine înainte să apucăm să trecem granița statului.

El o făcu să zâmbească din nou, în ciuda tuturor eforturilor ei de a nu râde.

— Nu ești rău nici pe jumătate pentru un Rebel, îi spuse ea. Doctorul Daniel Morrison începu să râdă – și râse cu o atâta veselie, încât Phoebe nu se putu abține să nu râdă și ea împreună cu el.

Alte cărți de Lynn Austin apărute la Editura Casa Cărții:

Seria Focul topitorului Lumina din întuneric o luminează pe cărarea mea

Seria Cronicile regilor Zei și regi Cântecul izbăvirii Tăria brațului Său Credința părinților mei Printre zei

Tărâmurile ascunse Locul femeii Fiicele Evei Tot ce ea își dorește Căminul mult visat Perechea potrivită